

**Handlingar
till
Kommun-
fullmäktiges
sammanträde
20 juni 2018**

Kommunstyrelsen

KS § 132

Dnr 2018/215

Taxor för Dalslands Miljö- och Energiförbund 2019 - miljönämnden

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till taxor i enlighet med direktionens rekommendation att gälla fr.o.m. 1 januari 2019

Yrkande

Tommy Larsson (S) yrkar att kommunstyrelsen bifaller direktionens förslag.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandet. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka direktionens förslag.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund har den 2018-04-12 beslutat att rekommendera kommunfullmäktige i medlemskommunerna att:

1. Fastställa nedanstående förslag till taxor att gälla från och med 1 januari 2019:
 - Taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken med tillhörande bilagor.
 - Taxa för livsmedels- och foderkontroll
 - Strålskyddstaxa
 - Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier
2. Besluta att höja de i dessa taxor fastställda fasta avgifterna, årsavgifterna, kontrollavgifterna och timavgifterna i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och därmed fastställa nedanstående förslag till timavgift/timtaxa att gälla från och med 1 januari 2019:
 - För taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för planerad livsmedelskontroll samt anmälan om registrering vara 1 017 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för extra livsmedelskontroll vara 956 kr/tim.
 - För strålskyddstaxa ska timavgiften/timtaxan för strålskyddstillsyn vara 976 kr/tim.
 - För taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 132

Beslutsunderlag

Förslag till taxor för Dalslands Miljö- och Energiförbund
Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-23
Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 104

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB

MP

Utdragsbestyrkande

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Taxor för Dalslands Miljö- och energiförbund 2019

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna direktionens förslag till taxor och avgifter för Dalslands Miljö- och energiförbund för 2019, att gälla från och med 1 januari 2019.

Ärendebeskrivning

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund har den 2018-04-12 beslutat att rekommendera kommunfullmäktige i medlemskommunerna att:

1. Fastställa nedanstående förslag till taxor att gälla från och med 1 januari 2019:
 - Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken med tillhörande bilagor.
 - Taxa för livsmedels- och foderkontroll
 - Strålskyddstaxa
 - Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier
2. Besluta att höja de i dessa taxor fastställda fasta avgifterna, årsavgifterna, kontrollavgifterna och timavgifterna i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och därmed fastställa nedanstående förslag till timavgift/timtaxa att gälla från och med 1 januari 2019:
 - För taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för planerad livsmedelskontroll samt anmälan om registrering vara 1 017 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för extra livsmedelskontroll vara 956 kr/tim.
 - För strålskyddstaxa ska timavgiften/timtaxan för strålskyddstillsyn vara 976 kr/tim.
 - För taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Taxebilaga 1

Reviderad av Dalslands miljö- & energinämnd 2017-08-24, § 50 och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2017-09-14, § 39

Fastställd av Kommunfullmäktige i

Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11

Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95

Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163

Melleruds kommun 2017-11-22, § 135

ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER M.M. ENL. 2 KAP. MILJÖBALKEN

**AVGIFT eller tid i
timmar**

Tillsyn i övrigt

Tillsyn över att miljöbalkens hänsynsregler (2 kap. 2–5 §§) efterlevs Timavgift

SKYDD AV NATUREN ENLIGT 7 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna

Timavgift

Prövning av ansökan om tillstånd till verksamhet eller åtgärd som inte får utföras utan tillstånd enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde

3h

Prövning av ansökan om dispens eller undantag från föreskrifter för natur- och kulturresevat, naturminne, djur- och växtskyddsområde och vattenskyddsområde

3h

Anmälan

Handläggning av anmälan om en verksamhet eller åtgärd inom natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde som kräver anmälan enligt föreskrifter för natur- och kulturresevat eller vattenskyddsområde

3h

Tillsyn

Återkommande tillsyn av följande områden eller objekt

Kommunala naturresevat

Timavgift

Tillsyn som gäller strandskydd, skydd av övriga områden, djur- och växtarter, naturmiljön i övrigt, vilthägn, stängselgenombrott eller allemansrätten

Timavgift

MILJÖFARLIG VERKSAMHET ENLIGT 9 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan om inrättande av avloppsanordning eller anslutning av vattentoalett enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd avseende:

1. Inrättande av anordning med vattentoalett till slutna tank	4h
2. Inrättande av anordning med vattentoalett med avloppsutsläpp till mark eller vatten	8h
3. Inrättande av annan avloppsanordning enligt vad kommunen föreskrivit	8h
4. Inrättande av flera avloppsanordningar enligt punkterna 1, 2 eller 3 på samma fastighet och vid samma tillfälle	9h
5. Anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning	4h
6. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 6–25 personekvivalenter	9h
7. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 26–100 personekvivalenter	15h
8. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 101– 200 personekvivalenter	18h

Prövning av ansökan enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt vad kommunen föreskrivit avseende:

1. Berg- eller ytjordvärmepump	2h
2. Övriga anläggningar	4h

Anmälan

Handläggning av anmälan avseende:

1. Inrättande av avloppsanordning utan vattentoalett enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 6h
2. Inrättande enligt punkten 1. Ovan, om anmälan görs i samband med att en ansökan för att inrätta en sluten tank för toalettavlopp lämnas in. Anläggningarna ska vara avsedda att försörja samma byggnad 4h
3. Ändring av avloppsanordning enligt 14 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 4h
4. Anmälningspliktig verksamhet eller åtgärd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) Belopp som motsvarar den årliga tillsynsavgiften som utgår för verksamhet enligt taxebilaga 2 och 3 enligt riskkolumn 0.
5. Ändring av anmälningspliktig verksamhet enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) Timavgift

Handläggning av anmälan avseende inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet avseende:

1. Berg- eller yttjordvärmepump 1h
2. Övriga anläggningar 2h

Tillsyn i övrigt

- Återkommande tillsyn över miljöfarlig verksamhet enligt förteckning i taxebilaga 2. Årlig tillsynsavgift enl. taxebilaga 2 eller timavgift
- Planerad tillsyn över enskild avloppsanordning 2h
- Granskning av årsrapporter för minireningsverk, fosforfällor och liknande timavgift
- Tillsyn av enskild avloppsanordning i övrigt timavgift
- Tillsyn över miljöfarlig verksamhet i övrigt timavgift

MILJÖSKADOR ENLIGT 10 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning enligt 10 kap. 14 § miljöbalken om de åtgärder som en verksamhetsutövare har redogjort för enligt 10 kap. 12 eller 13 §§ miljöbalken är lämpliga och tillräckliga. Timavgift

Anmälan

Handläggning av anmälan om avhjälpandeåtgärd med anledning av Timavgift en föroreningskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten eller byggnad eller en anläggning enligt 28 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Handläggning enligt 10 kap. 11 - 13 §§ miljöbalken med anledning av underrättelse från verksamhetsutövare. Timavgift

Tillsyn

Återkommande tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken (förorenade områden) av mark- och vattenområden, grundvatten, byggnader eller anläggningar samt allvarliga miljöskador.

Tillsyn i övrigt av mark- och vattenområden, grundvatten, byggnader och anläggningar samt allvarliga miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken Timavgift

VATTENVERKSAMHET ENLIGT 9 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan att inrätta grundvattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken 5h

Anmälan

Handläggning av anmälan av befintlig vattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken 3h

Tillsyn

Återkommande tillsyn av vattenverksamheter: Timavgift

Tillsyn i övrigt av vattenverksamhet Timavgift

HÄLSOSKYDD ENLIGT 9 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet

1. Nötkreatur, häst, get, får eller svin	4h 2h
2. Pälsdjur eller fjäderfå som inte är sällskapsdjur	4h 2h
3. Orm som ej avses i 4	4h 2h
4. Giftig orm	6h 4h

Prövning av ansökan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (anm. här redovisas två alternativ varav bara ett kan väljas)

Per spridningstillfälle	4h
Årsavgift	6h

Prövning av ansökan att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förmultningstoalett	4h
---------------------	----

~~Prövning av ansökan att inrätta luftvärmepump med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd~~

	4h
--	----

Annan prövning av frågor om tillståndsdispenser enligt lokala föreskrifter för människors hälsa

	2h
--	----

Anmälan

Handläggning av anmälan att inrätta luftvärmepump med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2h
Handläggning av anmälan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	2h
Handläggning av anmälan att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	
Förmultningstoalett	2h
Handläggning av anmälan om att anlägga gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning enligt 37 och 42 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	
- Anmälan upplagsplats	2h
- Anmälan gödselstad	2h
Handläggning av anmälan enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att driva eller arrangera följande:	
1. Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercningsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg	
Nivå 1, påtaglig hälsorisk: tatuering, piercing, skönhetsbehandling som innebär silikoninjektioner	4h
Nivå 2, måttlig hälsorisk: fotvård, öronhåltagning, akupunktur	2h
2. Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor	4h
3. Skol- och fritidsverksamhet	
- Skola med mer än 400 elever	6h
- Skola med mer än 100 och mindre än 400 elever	4h
- Skola med högst 100 elever	2h
- Förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet eller resurscenter	4h

Tillsyn

Provtagning av badvatten vid anläggning eller strandbad som är upplåtet för allmänheten eller annars utnyttjas av många enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om badvatten NFS 2008:8.

Avgift för provtagning

1. Strandbad	Timavgift
2. Badanläggningar	Timavgift
3. Enstaka bassänger	Timavgift
4. Plaskdammar	Timavgift

Dessutom tas ersättning ut för att täcka kostnader för analyser, transporter och frakt.

Återkommande tillsyn över hälsoskyddsverksamhet enligt förteckning i taxebilaga 2.	Årlig tillsynsavgift enligt taxebilaga 2 eller timavgift
--	--

Tillsyn över verksamhet som berörs av föreskrifter som meddelats enligt 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:

Tillsyn i övrigt av hälsoskydd	Timavgift
--------------------------------	-----------

KEMISKA PRODUKTER ENLIGT 14 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan enligt 40 § Förordning om Bekämpningsmedel (SFS 2014:425)	Timavgift
---	-----------

Prövning av ansökan enligt 6 kap 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2)	3h
---	----

Anmälan

Handläggning av anmälan enligt 41 § Förordning om bekämpningsmedel (SFS 2014:425)	Timavgift
---	-----------

Handläggning av anmälan enligt 9 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor	Timavgift
---	----------------------

Handläggning av information enligt 6 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och	
--	--

vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.

Timavgift

Information

Handläggning av information enligt 14 § förordningen (2016: 1128) om fluorerade växthusgaser 2h

Handläggning av information enligt 4:1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor om att installera anordning enligt 1:1 § eller 1:2 § samt 1:3 § (krav på information gäller inte anordningar enligt 1:2 § som avses att installeras inomhus):-

1. Förvaring av mer än 1 m³ diesellojja eller eldningsolja i öppen cistern **i mark.** 2h

2. Markförlagda rör- och slangledningar som är anslutna till öppna cisterner ovan mark och avsedda för förvaring av brandfarliga vätskor samt spillolja 2h

3. Förvaring av eldnings- eller dieselbrännolja i öppen cistern **ovan mark** med tillhörande rörledningar om cisternen rymmer mer än 1 m³ men högst 10 m³ 2h

4. Hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde. 3h

Handläggning av information enligt 3 kap. 1 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor om att installera en cistern enligt 1 kap. 1 §:

- hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spillolja inom vattenskyddsområde. 3h

- hantering av brandfarliga vätskor eller spilloljor i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. 2h

Tillsyn

Återkommande registrering och kontroll av inlämnad kontrollrapport enligt 15 § förordning (2016: 1128) om fluorerade växthusgaser 2h

Återkommande övrig tillsyn av anläggning som omfattas av Förordning (2016: 1128) om fluorerade växthusgaser Timavgift

Återkommande tillsyn av anläggningar som omfattas av förordning (2016: 1129) om ozonnedbrytande ämnen Timavgift

Tillsyn i övrigt av kemiska produkter Timavgift

Tillsyn av kosmetiska produkter enligt § 12 Förordning (2013: 413) om kosmetiska produkter, § 31 och § 34 Miljötillsynsförordning (2011: 13) Timavgift

Tillsyn av tatueringsfärger enligt § 10 Förordning (2012: 503) Om tatueringsfärger, § 31 Miljötillsynsförordning (2011: 13) Timavgift

Krav på försiktighetsmått eller skyddsåtgärd i samband med Spridning av biocidprodukter 4 kap 2 § (NFS 2015: 3) och 26 kap 9 § miljöbalken (SFS 1998: 808) Timavgift

AVFALL OCH PRODUCENTANSVAR ENLIGT 15 KAP MILJÖBALKEN

Prövning

Prövning av ansökan om dispens/tillstånd att själv återvinna och bortskafter avfall på fastigheten enligt 15 kap. 18 § ~~tredje och fjärde styckena~~ miljöbalken 2h

Prövning av ansökan om dispens avseende anmälan enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering
- uppehåll i hämtning
- gemensam behållare
- total befrielse 2h

Anmälan

~~Handläggning av anmälan från fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om kompostering, nedgrävning, återvinning eller bortskafter av annat avfall än trädgårdsavfall på fastigheten enligt 38 § avfallsförordningen (2001:1063)~~ 1h

Handläggning av anmälan från fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om att på fastigheten kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskafter annat hushållsavfall än trädgårdsavfall enligt 45 § avfallsförordningen (2011:927). 1h

Handläggning av anmälan enligt vad som föreskrivs i kommunens föreskrifter om avfallshantering
- uppehåll i hämtning 1h
- gemensam behållare 1h
- total befrielse 1h

Tillsyn i övrigt

Återkommande tillsyn över transportörer av farligt avfall för vilka tillstånds- eller anmälningsplikt föreligger enligt 36 respektive 42 §§ avfallsförordningen (2011:927). timavgift

Tillsyn i övrigt av avfallshantering och producentansvar timavgift

Dalslands Miljö- och energiförbunds taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område

Taxebilaga 2 -

Reviderad av

Dalslands miljö- & energinämnd

2017-08-24, § 50 -

antagen av Dalslands miljö- & energiför-
bund 2017-09-14, § 39

Fastställd i Kommunfullmäktige

Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11

Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95

Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163

Melleruds kommun 2017-11-22, § 135

Taxebilaga 2, Avgiftsklasser för miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsverksamheter

Följande förkortningar används i tabellen:

MPF= Miljöprövningsförordning (2013:251)

VK/KK= Verksamhetskod/Klassningskod

AK= Avgiftsklass

PN= Prövningsnivå

A och **B**= tillståndsplikt **C**= anmälningsplikt **U**= utan prövnings-/anmälningsplikt

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				JORDBRUK
				Djurhållning
2 kap 1 §	1.10-i	7	B	Anläggning för djurhållning med 1. mer än 40 000 platser för fjäderfän, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produkt- ion, eller 3. mer än 750 platser för suggor.
2 kap 2 §	1.11	6	B	Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex måna- ders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller 5. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning	
2 kap 3 §	1.20		C	<p>Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad.</p> <p>Med en djurenhet avses</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre sugor eller betäckta gyttor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyttor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin. <p>Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur. Anmälningssplikten gäller inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. renskötsel, eller 2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §. <p>- Mer än 200 djurenheter - Mer än 100 djurenheter</p>	
-	1.2001	4 3	2	U	<p>Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året) men högst 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.</p>
-	1.2002	1	1	U	<p>Anläggning med stadigvarande djurhållning med minst 2 men högst 30 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året), dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20. Denna beskrivning gäller inte renskötsel.</p>
					Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion
2 kap 4 §	1.30	4		C	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan lik-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				nande jordbruksproduktion.
				Odling
-	1.3001	3	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 5000 kvadratmeter.
-	1.3002	2	U	Växthus eller kemikalieintensiv odling med en odlingsyta som är större än 2000 men högst 5000 kvadratmeter.
-	1.3003	2	U	Anläggning för torkning av gödsel.
-	1.3004	2	U	Odling av jordbruksmark som är större än 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3005	1	U	Odling av jordbruksmark som är större än 10 hektar men högst 100 hektar för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion.
-	1.3006	2	U	Fruktodling med en odlingsyta som är större än 1 hektar.
				FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK
3 kap 1 §	5.10	7	B	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår.
3 kap 2 §	5.20	3	C	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	5.2001	1	U	Fiskodling eller övervintring av fisk där högst 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår.
				UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT
				Berg, naturgrus och andra jordarter
4 kap 1 §	10.10	14	B	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
-	10.1001	2	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (torv) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 2 §	10.11	22	B	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.
4 kap 3 §	10.20		B	Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte 1. omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, 2. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, 3. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller 4. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	10.20-1	20		- Mer än 5 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-2	18		- Mer än 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-3	16		- Mer än 200 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-4	14		- Mer än 50 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-5	12		- Högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd berg.
	10.20-6	10		- Mer än 1 000 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-7	9		- Mer än 500 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-8	8		- Mer än 200 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-9	7		- Mer än 50 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
	10.20-10	6		- Högst 50 000 ton tillståndsgiven mängd naturgrus eller andra jordarter.
-	10.2001	5	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är större än 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är större än 800 ton per kalenderår.
-	10.2002	1	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är högst 1 000 kvadratmeter per kalenderår eller den totalt hanterade mängden är högst 800 ton per kalenderår.
-	10.2003	2	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att tänkten är avslutad.
4 kap 4 §	10.30	5	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.
-	10.3001	3	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av högst 10 000 ton naturgrus (totalt uttagen mängd).
4 kap 5 §	10.40	3	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg, 2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. omfattas av bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	10.4001	1	U	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. högst 10 000 ton berg (totalt uttagen mängd), 2. torv med ett verksamhetsområde på högst 5 hektar, eller 3. högst 50 000 kubikmeter torv (totalt uttagen mängd).
4 kap 6 §	10.50	1	C	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders-period.
-	10.5001	1	U	Anläggning för sortering eller krossning av berg,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				naturgrus eller andra jordarter utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under högst trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
4 kap 7 §	10.60	4	C	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.
-	10.6001	2	U	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på högst 500 ton torv per kalenderår.
				Råpetroleum, naturgas och kol
4 kap 8 §	11.10	10	A	Utvinning av råolja eller naturgas inom de fjällområden som anges i 4 kap. 5 § miljöbalken.
4 kap 9 §	11.20	7	B	Utvinning av råolja eller naturgas inom andra områden än de som avses i 8 §.
4 kap 10 §	11.30	5	C	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol.
				Malm och mineral
4 kap 11 §	13.10	28	A	Gruvdrift eller gruvanläggning för brytning av malm, mineral eller kol, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4 eller 5 §.
4 kap 12 §	13.20-i	18	A	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.
4 kap 13 §	13.30	14	B	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm för provändamål.
4 kap 14 §	13.40	28	A	Anläggning för annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15 §.
4 kap 15 §	13.50	15	B	Provbrytning inklusive annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring.
4 kap 16 §	13.60	9	B	Anläggning för utvinning av asbest.
				Annan utvinningsindustri
4 kap 17 §	13.70	3	C	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 §.
				LIVSMEDEL OCH FODER
				Slakterier
5 kap 1 §	15.10-i <i>15.10-i1</i> <i>15.10-i2</i>	19 11	B	Slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår - Mer än 50 000 ton slaktvikt per kalenderår. - Mer än 12 500 men högst 50 000 ton slaktvikt per kalenderår.
5 kap 2 §	15.20	8	B	Slakteri med en produktion baserad på mer än 7 500 ton men högst 12 500 ton slaktvikt per kalenderår
5 kap 3 §	15.30	4	C	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår
-	15.3001	2	U	Slakteri för en produktion baserad på högst 50 ton slaktvikt per kalenderår Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Livsmedel av animaliska råvaror
5 kap 4 §	15.40-i	20	B	Anläggning för framställning av livsmedel med

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller endast innebär paketering.
5 kap 5 §	15.45	10	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
5 kap 6 §	15.50		C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.
	15.50-1	8		-Beredning och behandling med en produktion av mer än 500 ton men högst 2000 ton per kalenderår.
	15.50-2	5		- Beredning och behandling med en produktion av mer än 50 ton men högst 500 ton per kalenderår.
-	15.5001	3	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Rökeri
5 kap 7 §	15.80		C	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-1	5		- Mer än 500 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.
	15.80-2	3		- Mer än 50 ton men högst 500 ton rökta produkter per kalenderår.
-	15.8001	2	U	Rökeri för en produktion av högst 50 ton rökta produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Livsmedel av vegetabiliska råvaror
5 kap 8 §	15.90-i	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton produkter per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 9 §	15.95	17	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
5 kap 10 §	15.101	9	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.
-	15.9001	4	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror för en produktion av högst 2 000 ton produkter per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering. Punkten gäller inte heller restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Kvarnprodukter
5 kap 11 §	15.125		C	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering.
	15.125-1 15.125-2	9 5		- Mer än 50 000 ton per kalenderår. - Mer än 1 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
-	15.12501	1	U	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.12502	2	U	Siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål med en lagringskapacitet av mer än 10 000 ton.
				Livsmedel av kombinerade råvaror
5 kap 12 §	15.131-i	18	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt ursprung uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten innebär endast paketering.
5 kap 13 §	15.141	15	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 5 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
5 kap 14 §	15.151	8	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.
	15.13101	3	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av högst 400 ton per kalenderår.
				Mjolkprodukter
5 kap 15 §	15.170-i	12	B	Anläggning för framställning av mjolkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.
5 kap 16 §	15.180		C	Anläggning för framställning av mjolkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.
	15.180-1	9		- Mer än 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-2	8		- Mer än 20 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
	15.180-3	5		- Mer än 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
-	15.18001	1	U	Anläggning för framställning av mjolkprodukter med en produktion baserad på en invägning av högst 500 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Oljor och fetter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
5 kap 17 §	15.185-i	17	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §.
5 kap 18 §	15.190	11	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15 eller 17 §.
5 kap 19 §	15.200	5	C	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.
-	15.20001	1	U	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter för en produktion av högst 100 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Glass
5 kap 20 §	15.210	11	B	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av 1. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på endast vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
5 kap 21 §	15.220	3	C	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.
-	15.22001	1	U	Anläggning för tillverkning av glass för en produktion av högst 10 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Råsprit och alkoholhaltiga drycker
5 kap 22 §	15.230	19	B	Anläggning för framställning av råsprit eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				alkoholhaltig dryck genom jäsnings eller destillation med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton ren etanol per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 23 §	15.240		C	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsnings eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.240-1	9		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-2	7		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ren etanol per kalenderår.
	15.240-3	5		- Mer än 10 ton men högst 100 ton ren etanol per kalenderår.
-	15.24001	1	U	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsnings eller destillation, motsvarande högst 10 ton ren etanol per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
-	15.24002	5	U	Anläggning för blandning eller tappning av destillerade alkoholhaltiga drycker eller för framställning, blandning eller tappning av vin, cider eller andra fruktviner. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Malt, maltdrycker och läskedrycker
5 kap 24 §	15.250	11	B	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
5 kap 25 §	15.260	8	C	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
-	15.26001	4	U	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Jäst
5 kap 26 §	15.270	17	B	Tillverkning av jäst med en produktion av mer än 100 ton men högst 75 000 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om minst tio kubikmeter. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	15.27001	4	U	Tillverkning av jäst med en produktion av högst 100 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om högst tio kubikmeter.
				Kafferostning
5 kap 27 §	15.280		C	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.
	15.280-5	9		- Rostning av mer än 3 000 ton kaffe per kalenderår.
	15.280-6	5		- Rostning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton kaffe per kalenderår.
-	15.28001	1	U	Anläggning för rostning av högst 100 ton kaffe per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.
				Paketering av livsmedel
5 kap 28 §	15.310	3	C	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningsspliktig verksamhet enligt någon av 1–27 §§.
				Foder av animaliska råvaror
5 kap 29 §	15.330-i	11	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton foder per dygn eller mer än 18 750 ton foder per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
5 kap 30 §	15.340		C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 29 §, eller 2. endast avser mjölk eller endast innebär paketering.
	15.340-1	9		- Mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton produkter per kalenderår.
	15.340-2	5		- Mer än 500 ton men högst 5 000 ton produkter per kalenderår.
-	15.34001	1	U	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 500 ton produkter per kalenderår. Punkten avser inte produktion av endast mjölk eller endast innebär paketering.
				Foder av vegetabiliska råvaror
5 kap 31 §	15.350-i	9	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
5 kap 32 §	15.360	5	C	Anläggning för framställning av foder med be- redning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 31 § 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter eller endast innebär paketering
-	15.36001	1	U	Anläggning för framställning av foder med be- redning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av högst 5 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
				Foder av kombinerade råvaror
5 kap 33 §	15.370-i	10	B	Anläggning för framställning av foder med be- redning och behandling av animaliska och vege- tabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen upp- går till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalie- värdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktpro- cent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.
				TEXTILVAROR
6 kap 1 §	17.10-i 17.10-i1 17.10-i2	 24 22	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 10 ton textilfibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. -Mer än 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår. - Mer än 2 500 ton men högst 20 000 ton textil- fibrer eller textilier per kalenderår.
6 kap 2 §	17.20 17.20-1	 14	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan be- redning av mer än 200 ton textilmaterial per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 1 §, eller 2. medför utsläpp av avloppsvatten och utsläpp till luft av högst 3 ton flyktiga organiska före- ningar per kalenderår. - Annan beredning än förbehandling eller färg-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	17.20-2	13		ning av mer än 2500 ton textilmaterial per kalenderår. - Förbehandling eller färgning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilmaterial per kalenderår.
	17.20-3	11		- Förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 1000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton men högst 1 000 ton textilmaterial per kalenderår.
6 kap 3 §	17.30	5	C	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	17.3001	3	U	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av högst 10 ton textilmaterial per kalenderår.
				PÄLS, SKINN OCH LÄDER
7 kap 1 §	18.10-i	18	B	Anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår.
7 kap 2 §	18.20	18	B	Anläggning för garvning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår eller för annan beredning av mer än 100 ton hudar eller skinn. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
7 kap 3 §	18.30	5	C	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	18.3001	1	U	Anläggning för garvning eller annan beredning av högst 2 ton hudar eller skinn per kalenderår.
				TRÄVAROR
				Kemikaliebehandling av trä och träprodukter
8 kap 1 §	20.05-i	10	B	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
8 kap 2 §	20.10	8	C	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.
				Sågning, hyvling och svarvning av trä

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
8 kap 3 §	20.20		B	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-1	17		- Mer än 500 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-2	14		- Mer än 200 000 kubikmeter men högst 500 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.20-3	11		- Mer än 70 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter per kalenderår.
8 kap 4 §	20.30		C	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
	20.30-1	9		- Mer än 30 000 kubikmeter men högst 70 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.30-2	7		- Mer än 6 000 kubikmeter men högst 30 000 kubikmeter per kalenderår.
-	20.3001	3	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 500 kubikmeter men högst 6 000 kubikmeter per kalenderår.
	20.3002	1	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
				Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
8 kap 5 §	20.40		C	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.
	20.40-1	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-2	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 10 000 kubikmeter men högst 100 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-3	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
	20.40-4	8		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-5	7		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 20 000 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-6	4		- I form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 3 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
	20.40-7	5		- I form av pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
-	20.4001	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 1 000 kubikmeter fast mått per kalenderår.
-	20.4002	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på högst 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår.
-	20.4003	1	U	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av pellets eller briketter, baserad på högst 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.
				Träbaserade skivor, fanér, plywood och spån
8 kap 6 §	20.50-i	18	B	Anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor.
8 kap 7 §	20.60		C	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	20.60-1 20.60-2	9 9		av spån. -fanér eller plywood - mer än 500 kubikmeter men högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
	20.60-3	7		- högst 500 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.
				Lagring av timmer
8 kap 8 §	20.70		B	Anläggning för lagring av 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
	20.70-1	9		- 1. mer än 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller
	20.70-2	8		2. mer än 100 000 kubikmeter i vatten. -1. Mer än 80 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter på land med begjutning av vatten, eller
	20.70-3	7		2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten. - 1. Mer än 20 000 kubikmeter men högst 80 000 kubikmeter med begjutning av vatten, eller
				2. Mer än 10 000 kubikmeter men högst 40 000 kubikmeter i vatten.
8 kap 9§	20.80		C	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning, 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.
	20.80-1	7		- Mer än 10 000 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning
	20.80-2	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning.
	20.80-3	3		- Mer än 2 000 kubikmeter på land utan vattenbegjutning.
	20.80-4	7		- Mer än 5 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter i vatten.
	20.80-5	5		- Mer än 500 kubikmeter men högst 5 000 kubikmeter i vatten.
-	20.8001	3	U	Anläggning för lagring av mer än 500 kubikmeter timmer men högst 2000 kubikmeter fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning.
-	20.8002	1	U	Anläggning för lagring av högst 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
8 kap 10 §	20.90	3	C	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
-	20.9001	1	U	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. högst 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. högst 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.
				Behandling av blånadssvamp
8 kap 11 §	20.91	6	C	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 1 eller 2 §.
				MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR
9 kap 1 §	21.10-i		A	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.
	21.10-i1	25		- Mer än 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i2	22		- Högst 300 000 ton massa (sulfat/sulfit) med blekning per kalenderår.
	21.10-i3	18		- Massa (sulfat/sulfit) utan blekning per kalenderår.
	21.10-i4	19		- Mer än 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
	21.10-i5	16		- Högst 200 000 ton massa (mekanisk/kemimekanisk) per kalenderår.
-	21.1001	4	U	Anläggning för framställning av pappersmassa om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 §
9 kap 2 §	21.30-i	15	A	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
9 kap 3 §	21.40	9	B	Anläggning för framställning i industriell skala av högst 20 ton per dygn eller högst 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.
-	21.4001	3	U	Anläggning för framställning av papper, papp eller kartong om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
				FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION
10 kap 1 §	22.10	9	C	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §.
10 kap 2 §	22.20	5	C	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.
10 kap 3 §	22.30	8	B	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
10 kap 4 §	22.40		C	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
	22.40-1	3		- Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-2	6		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
	22.40-3	4		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.
-	22.4001	2	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4002	1	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4003	1	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
-	22.4004	2	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22.30.
-	22.4005	1	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där högst 1 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.
				STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER OCH KÄRNBRÄNSLE
11 kap 1 §	23.05	25	A	Anläggning för överföring av bituminös skiffer till gas- eller vätskeform.
11 kap 2 §	23.10-i	19	A	Anläggning för tillverkning av koks.
11 kap 3 §	23.11-i	25	A	Anläggning för förgasning eller förvätskning av kol.
11 kap 4 §	23.12-i	28	A	Anläggning för framställning av kol (hårt kol).
11 kap 5 §	23.13	28	A	Anläggning för tillverkning av grafit som inte är tillståndspliktig enligt 17 kap 4 §.
11 kap 6 §	23.20	19	B	Anläggning för tillverkning av produkter ur kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 2, 3, 4 eller 5 § eller 17 kap. 4 §.
11 kap 7 §	23.30		A	Anläggning för raffinering av mineralolja eller gas.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	23.30-1	32		- Mer än 500 000 ton per kalenderår.
	23.30-2	28		- Högst 500 000 ton per kalenderår.
11 kap 8 §	23.40	16	A	Anläggning för 1. uppberedning av bestrålat kärnbränsle, 2. framställning eller anrikning av kärnbränsle, eller 3. behandling, lagring eller slutförvaring av bestrålat kärnbränsle.
11 kap 9 §	23.50	16	A	Behandling eller lagring av obestrålat kärnbränsle.
				KEMISKA PRODUKTER
				Organiska kemikalier
12 kap 1 §	24.01-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 2 §	24.02-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår
12 kap 3 §	24.03-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 4 §	24.04-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 5 §	24.05-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 6 §	24.06-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelnehållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 7 §	24.07-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 8 §	24.08-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 9 §	24.09-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton fosforinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 10 §	24.10-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton fosforinhållande organiska föreningar per kalenderår
12 kap 11 §	24.11-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 12 §	24.12-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår
12 kap 13 §	24.13-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 14 §	24.14-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
12 kap 15 §	24.15-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 16 §	24.16-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton plaster per kalenderår
12 kap 17 §	24.17-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 18 §	24.18-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syntetgummi per kalenderår
12 kap 19 §	24.19-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 20 §	24.20-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår
12 kap 21 §	24.21-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
12 kap 22 §	24.22-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår
				Oorganiska kemikalier
12 kap 23 §	24.23-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 24 §	24.24-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår
12 kap 25 §	24.25-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 26 §	24.26-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår
12 kap 27 §	24.27-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 28 §	24.28-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår
12 kap 29 §	24.29-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 30 §	24.30-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår
12 kap 31 §	24.31-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
12 kap 32 §	24.32-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår
				Gödselmedel
12 kap 33 §	24.33-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
12 kap 34 §	24.34-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium
				Växtskyddsmedel och biocider
12 kap 35 §	24.35-i	30	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 36 §	24.36-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår
12 kap 37 §	24.37	26	B	Anläggning för tillverkning i industriell skala av biotekniska organismer för bekämpningsändamål
				Läkemedel
12 kap 38 §	24.38-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 39 §	24.39-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår
12 kap 40 §	24.40		C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningssplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap 3 §.
	24.40-1	11		- Mer än 100 ton kalenderår.
	24.40-2	8		- Mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	24.40-3	6		- Mer än 500 kg men högst 10 ton per kalenderår.
	24.40-4	3		- Högst 500 kg per kalenderår.
12 kap 41 §	24.41	8	C	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.
				Sprängämnen
12 kap 42 §	24.42-i	26	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
12 kap 43 §	24.43-i	21	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår
				Annan kemisk tillverkning
12 kap 44 §	24.44	8	C	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.
12 kap 45 §	24.45		B	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen, 4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndsplikten gäller inte 1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller upp-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				<p>fyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller</p> <p>b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande på huden kategori 1A", "frätande på huden kategori 1B", "frätande på huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet",</p> <p>2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår,</p> <p>3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår,</p> <p>4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation, eller</p> <p>5. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap.</p>
	24.45-1	10		-verksamheten avser gas- eller vätskeformiga kemiska produkter
	24.45-2	16		-verksamheten avser läkemedelssubstanser
	24.45-3	10		-verksamheten avser sprängämnen
	24.45-4	10		-verksamheten avser pyrotekniska artiklar
	24.45-5	6		-verksamheten avser ammunition
12 kap 46 §	24.46		C	<p>Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka</p> <p>1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material,</p> <p>2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §,</p> <p>3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §,</p> <p>4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller</p> <p>5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §.</p>

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	24.46-1	9		Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	24.46-2	8		- Mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår genom destillation, eller tillverkning av andra kemiska produkter.
	24.46-3	6		- Naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material.
	24.46-4	5		- Mer än 1 000 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
				- Mer än 10 ton men högst 1 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4601	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton färg eller lack per kalenderår.
-	24.4602	2	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.
-	24.4603	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka högst 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation.
12 kap 47 §	24.47	8	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka <ol style="list-style-type: none"> 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.
-	24.4701	4	U	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka <ol style="list-style-type: none"> 1. högst 10 ton färg eller lack per kalenderår, eller 2. högst 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik eller hygienprodukter per kalenderår
				GUMMI OCH PLASTVAROR
13 kap 1 §	25.10		B	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.
	25.10-1	16		- Mer än 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.10-2	12		- Mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
13 kap 2 §	25.11		C	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.
	25.11-1	10		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-2	8		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-3	6		- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
	25.11-4	4		- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
-	25.1101	1	U	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på högst 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.
13 kap 3 §	25.20		B	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av 1. polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår, 2. polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår, eller 3. annan plast, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-1	9		- Polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-2	10		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 500 ton plastråvara per kalenderår.
	25.20-3	8		- Polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton men högst 500 ton plastråvara per kalenderår, eller annan plast om produktionen baseras på mer än 20 ton men högst 500 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 4 §	25.30	6	C	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	25.3001	1	U	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår.
13 kap 5 §	25.40	8	B	Anläggning för flamlaminering med plast.
13 kap 6 §	25.50		C	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				19 kap. 3 eller 4 §.
	25.50-1	7		- Mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-2	4		- Mer än 20 ton men högst 200 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-3	3		- Mer än 1 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår.
	25.50-4	9		- Mer än 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandring med plast.
	25.50-5	7		- Mer än 10 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandring med plast.
	25.50-6	5		- Mer än 5 ton men högst 10 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandring med plast.
	25.50-7	4		- Mer än 3 ton men högst 5 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandring med plast.
	25.50-8	3		- Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandring med plast.
-	25.5001	1	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning.
-	25.5002	1	U	Anläggning där produktionen baseras på högst 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för beläggning eller kalandring med plast.
				MINERALISKA PRODUKTER
				Glas, glasvaror och keramiska produkter
14 kap 1 §	26.05-i	14	B	Anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
14 kap 2 §	26.10-i	14	B	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
-	26.1001	5	U	Anläggning för tillverkning av varor av glasfiber.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
14 kap 3 §	26.20		B	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 5 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 500 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	26.20-1	11		- Mer än 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-2	8		- Mer än 5 ton men högst 1 000 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår.
	26.20-3	11		- Mer än 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
	26.20-4	8		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton andra glasråvaror (än sådana med tillsats av bly- eller arsenikföreningar) förbrukas per kalenderår.
14 kap 4 §	26.30	5	C	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.
-	26.3001	2	U	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. högst 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. högst 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår.
14 kap 5 §	26.40	8	C	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
14 kap 6 §	26.50-i	11	B	Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en sättningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter.
14 kap 7 §	26.51	11	B	Anläggning för att genom bränning tillverka mer än 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
-	26.5101	3	U	Anläggning för att genom bränning tillverka högst 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.
14 kap 8 §	26.60	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.
-	26.6001	2	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 ton keramiska produkter per kalenderår.
				Cement, betong, kalk, krita och gips
14 kap 9 §	26.70-i	27	A	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår.
-	26.7001	4	U	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka högst 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka högst 12 500 ton cement per kalenderår.
14 kap 10 §	26.80	27	B	Anläggning för tillverkning av cement. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9 §.
14 kap 11 §	26.90-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår.
14 kap 12 §	26.100	8	C	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.
-	26.10001	3	U	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion på högst 5 ton per kalenderår.
14 kap 13 §	26.110	6	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
-	26.11001	3	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.
14 kap 14 §	26.120	9	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.
-	26.12001	3	U	Anläggning för tillverkning av högst 500 ton varor av gips per kalenderår.
				Andra mineraliska produkter
14 kap 15 §	26.130-i	15	B	Anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter.
14 kap 16 §	26.140	15	B	Anläggning för behandling eller omvandling av asbest. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 § eller 4 kap. 16 §.
14 kap 17 §	26.150		C	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
	26.150-1	8		- Inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser.
	26.150-2	7		- Utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.
-	26.15001	1	U	Asfaltverk eller oljegrusverk som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestäm-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				meler i högst 90 kalenderdagar under en tolv-månadersperiod.
14 kap 18 §	26.160	5	C	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt
14 kap 19 §	26.170-i	10	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
	26.17001	5	U	Anläggning för tillverkning i ugn av högst 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.
14 kap 20 §	26.180	7	C	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfiber. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning
				STÅL OCH METALL
15 kap 1 §	27.10-i		A	Anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår.
	27.10-i1	29		- Om produktionen överstiger 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i2	24		- Om produktionen överstiger 100 000 ton men inte 1 000 000 ton per kalenderår.
	27.10-i3	16		- om produktionen överstiger 21 900 ton men inte 100 000 ton per kalenderår.
	27.10-i4	14		- Anläggning med induktionsugnar ESR-anläggning, om produktionen överstiger 21 900 ton per kalenderår.
15 kap 2 §	27.20		A	Anläggning för att 1. producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), eller 2. behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning. Tillståndssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndsspliktig enligt 1 eller 3 §.
	27.20-1	18		- Mer än 50 000 ton men högst 120 000 ton per kalenderår.
	27.20-2	16		- Högst 50 000 ton per kalenderår.
15 kap 3 §	27.25-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår.
	27.25-i1	26		- Varmvalsning av mer än 500 000 ton råstål per kalenderår
	27.25-i2	20		- Varmvalsning av mer än 175 200 ton men högst 500 000 ton råstål per kalenderår.
15 kap 4 §	27.26-i	20	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt.
15 kap 5 §	27.27-i		A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår.
	27.27-i1	16		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	27.27-i2	14		med en förbrukning av mer än 10 000 ton zink per kalenderår. - Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i3	10		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton zink per kalenderår.
	27.27-i4	7		- Anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och varmförzinkning med en förbrukning av högst 100 ton zink per kalenderår.
	27.27-i5	16		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 10 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i6	14		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 1 000 m ³ men högst 10 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i7	10		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av mer än 100 m ³ men högst 1 000 m ³ process- eller sköljvatten.
	27.27-i8	7		- Annat anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning som överstiger 17 500 ton råstål per kalenderår och med utsläpp av högst 100 m ³ process- eller sköljvatten.
15 kap 6 §	27.31	12	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av mer än 100 000 ton stål per kalenderår.
15 kap 7 §	27.32		B	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av högst 100 000 ton stål per kalenderår.
	27.32-1	13		- Mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	27.32-2	10		- Högst 20 000 ton per kalenderår.
15 kap 8 §	27.40-i		B	Anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.40-i1	12		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i2	11		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där form- eller gjutsand används.
	27.40-i3	9		- Mer än 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
	27.40-i4	7		- Mer än 5 000 ton men högst 10 000 ton järn eller stål per kalenderår där inte form- eller gjutsand används.
15 kap 9 §	27.50		B	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 eller 14 §.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	27.50-1	9		- 1. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller
	27.50-2	8		2. mer än 1000 ton men högst 5 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
	27.50-3	7		- 1. mer än 500 ton men högst 1 000 ton järn eller stål per kalenderår, eller
	27.50-4	7		2. mer än 500 ton men högst 1 000 ton aluminium, zink eller magnesium per kalenderår.
15 kap 10 §	27.60	3	C	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8, 9 eller 14 §.
-	27.6001	1	U	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är högst 10 ton per kalenderår.
15 kap 11 §	27.70-i		A	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.70-i1	26		- Av malm eller koncentrat producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i2	18		- Av malm eller koncentrat producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i3	11		- Av malm eller koncentrat producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i4	10		- Av malm eller koncentrat producera mer än 1 000 ton men högst 3000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i5	24		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i6	14		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i7	11		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
	27.70-i8	10		- Av sekundärt råmaterial (skrot m.m.) producera mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton icke-järnmetall per kalenderår.
15 kap 12 §	27.80-i	9	B	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
15 kap 13 §	27.100-i		A	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	27.100-i1	27		återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår.
	27.100-i2	23		- Mer än 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
	27.100-i3	18		- Mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
				- Mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton bly eller kadmium per kalenderår.
-	27.10001	4	U	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är högst 1 000 ton per kalenderår.
15 kap 14 §	27.101-i		B	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.
	27.101-i1	21		- Mer än 20 000 ton metaller per kalenderår.
	27.101-i2	19		- Mer än 5000 ton men högst 20 000 metaller per kalenderår.
15 kap 15 §	27.110		B	Anläggning för att smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 § eller endast avser gjuterier.
	27.110-1	11		- Mer än 1 000 ton men högst 5 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.
	27.110-2	9		- Högst 1 000 ton icke-järnmetall eller återvinningsprodukter.
15 kap 16 §	27.120		B	Anläggning för att yrkesmässig smälta eller raffinera icke-järnmetall ur annan råvara och genom andra processer än de som anges i 11–15 §§. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.
	27.120-1	26		- Mer än 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-2	21		- Mer än 20 000 ton men högst 80 000 ton per kalenderår.
	27.120-3	13		- Mer än 3 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.120-4	9		- Högst 3 000 ton per kalenderår.
15 kap 17 §	27.130		B	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 50 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
	27.130-1	22		- Mer än 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-2	14		- Mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	27.130-3	11		- Mer än 3 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	27.130-4	9		- Mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.
	27.130-5	8		- Mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
	27.130-6	7		- Mer än 50 ton men högst 200 ton per kalen-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				derår.
15 kap 18 §	27.140	4	C	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.
-	27.14001	1	U	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är högst 1 ton per kalenderår.
				METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING
16 kap 1 §	28.10-i		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter.
	28.10-i1	13		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i2	11		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i3	8		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.10-i4	7		- Verksamheten ger upphov till högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 2 §	28.20		B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 1 kubikmeter men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte betning med betpasta
	28.20-1	12		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-2	9		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-3	7		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.20-4	7		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 3 §	28.25		C	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningssplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.
	28.25-1	4		-om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.25-2	2		-om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 4 §	28.30		B	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	28.30-1	12		eller stål, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.
	28.30-2	9		- Mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-3	8		- Mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-4	7		- Mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
	28.30-4	7		- Mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 5 §	28.40	4	C	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
-	28.4001	1	U	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till högst 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.
16 kap 6 §	28.50		B	Anläggning för termisk ytbehandling i form av varmdoppning eller termisk sprutning med en metallförbrukning av mer än 2 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 §.
	28.50-1	12		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-2	9		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-3	7		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-4	5		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.
	28.50-5	9		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-6	7		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-7	5		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
	28.50-8	4		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår med uppsamling och filter.
16 kap 7 §	28.71	1	C	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.
-	28.7101	1	U	Blästra högst 500 kvadratmeter yta.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
16 kap 8 §	28.80	9	B	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg från mer än 50 ton metallgods per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 9 §	28.90	7	C	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.
16 kap 10 §	28.95		C	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.
	28.95-1	6		- Anläggning för produktion som omfattas av mer än två punkter ovan.
	28.95-2	4		- Anläggning för produktion som omfattas av högst två punkter ovan.
-	28.9501	1	U	Anläggning, som omfattas av någon eller några av följande punkter, för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till högst 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt någon av beskrivningarna i 39.10-39.50, 2. betning med högst 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av högst 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av högst 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av högst 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av högst 50 kilogram per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod, om metallförbrukningen uppgår till högst 500 kilogram per kalenderår.
ELEKTRISKA ARTIKLAR				
17 kap 1 §	31.10	26	A	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatörer som innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.
17 kap 2 §	31.20	15	B	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatörer som inte innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
17 kap 3 §	31.30	5	C	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.
17 kap 4 §	31.40-i	28	A	Anläggning för att tillverka grafit elektroder genom bränning eller grafitisering.
17 kap 5 §	31.50	28	A	Anläggning för att tillverka kol- eller grafit elektroder. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.
17 kap 6 §	31.60	7	C	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.
				METALLBEARBETNING
				Motorer, turbiner och reaktorer
18 kap 1 §	34.10	7	C	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.
-	34.1001	2	U	Anläggning för tillverkning av högst 100 fordonsmotorer per kalenderår.
18 kap 2 §	34.20	4	C	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.
				Motorfordon
18 kap 3 §	34.30		B	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 25 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 1 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-1	28		- Fler än 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-2	24		- Fler än 100 000 motorfordon men högst 200 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-3	20		- Fler än 50 000 motorfordon men högst 100 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-4	12		- Fler än 25 000 motorfordon men högst 50 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton.
	34.30-5	24		- Fler än 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-6	16		- Fler än 5 000 motorfordon men högst 20 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
	34.30-7	10		- Fler än 1 000 motorfordon men högst 5 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
18 kap 4 §	34.40	9	C	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.
-	34.4001	3	U	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. högst 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. högst 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.
				Järnvägsutrustning och flygplan
18 kap 5 §	34.50	9	C	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.
				Maskinell metallbearbetning
18 kap 6 §	34.60	22	A	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.
18 kap 7 §	34.70		B	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 eller 6 §. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 75 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter men högst 75 kubikmeter.
	34.70-1	16		
	34.70-2	14		
18 kap 8 §	34.80		C	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10§. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter. - Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.
	34.80-1	9		
	34.80-2	6		
	34.80-3	4		
-	34.8001	1	U	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är högst 1 kubikmeter. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.
				Gas- och oljeplattformar
18 kap 9 §	35.10	28	A	Byggnad av en plattform som är avsedd att användas vid utvinning av olja eller gas inom havsområden, om verksamheten inte prövas enligt 11 kap. miljöbalken.
-	35.1001	18	U	Plattform för verkstad på vattnet när fråga är om förläggning nära kusten för montering, utrustning, ombyggnad, reparation, underhåll eller liknande åtgärd.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Skeppsvarv
18 kap 10 §	35.20	4	C	Skeppsvarv.
				FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL
19 kap 1 §				Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt bortskaffas som avfall.
19 kap 2 §	39.10-i	19	B	Anläggning för att appretera, trycka, bstryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår.
19 kap 3 §	39.15		B	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggingspreparat. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §. Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.
	39.15-1	17		- 2. mer än totalt 200 ton organiska lösningsmedel
	39.15-2	15		- 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, - 2. mer än totalt 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel
	39.15-3	14		- 2. mer än totalt 25 ton men högst 50 ton organiska lösningsmedel,
	39.15-4	17		- 3. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter
	39.15-5	15		- 3. mer än 50 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter
	39.15-6	17		- 4. mer än 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggingspreparat.
	39.15-7	15		- 4. mer än 100 ton men högst 200 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggingspreparat.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
19 kap 4 §	39.30	5	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrenigering, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna ”misstänks kunna ge cancer” (R40), ”kan ge cancer” (R45), ”kan ge ärftliga genetiska skador” (R46), ”kan ge cancer vid inandning” (R49), ”kan ge nedsatt fortplantningsförmåga” (R60) eller ”kan ge fosterskador” (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, eller ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, 2. mer än 2 ton i annan ytrenigering, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 5 §	39.35	5	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.
19 kap 6 §	39.50		C	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 2, 3 eller 4 §.
	39.50-1	8		- 1. Mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-2	8		- 2. Mer än totalt 10 ton men högst totalt 25 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
	39.50-3	6		- 2. Mer än totalt 5 ton men högst totalt 10 ton organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår.
-	39.5001	4	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel
-	39.5002	4	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 2,5 ton men högst 5 ton organiska lösningsmedel.
-	39.5003	3	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas mer än 500 kg men högst 2,5 ton organiska lösningsmedel.
	39.5004	1	U	Anläggning där det per kalenderår förbrukas högst 500 kg organiska lösningsmedel.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER
20 kap 1 §	39.60		B	<p>Anläggning för lagring eller annan hantering av</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton per kalenderår, 2. andra kemiska produkter, om lagringen eller hanteringen omfattar mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle eller mer än 50 000 ton per kalenderår och produkterna <ol style="list-style-type: none"> a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton vid ett och samma tillfälle. <p>- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 5 000 000 ton per kalenderår,</p> <p>enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.</p> <p>- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering</p>
	39.60-1	16		
	39.60-2	12		

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	39.60-3	8		<p>av mer än 2 500 000 ton men högst 5 000 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 25 000 ton men högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 250 000 ton men högst 500 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 1 000 000 ton men högst 2 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.</p> <p>- Anläggning för lagring eller annan hantering enligt punkt 1 om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton men högst 2 500 000 ton per kalenderår, enligt punkt 2 om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton men högst 25 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hanteras mer än 50 000 ton men högst 250 000 ton per kalenderår, eller enligt punkt 3 om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton men högst 1 000 000 ton vid ett och samma tillfälle.</p>
20 kap 2 §	39.70	6	C	<p>Anläggning för lagring av</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och <ol style="list-style-type: none"> a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktions-toxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				ton vid ett och samma tillfälle.
-	39.7001	1	U	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras högst 5 000 ton vid ett och samma tillfälle, 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av högst 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4” eller ”farligt för ozonskiktet”, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras högst 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.
20 kap 3 §	39.80	7	B	Anläggning för lagring av mer än 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	39.8001	1	U	Anläggning för lagring av högst 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår.
20 kap 4 §	39.90	3	C	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
-	39.9001	1	U	Anläggning för lagring av högst 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.
				GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA
21 kap 1 §				Med <i>avfall</i> och <i>farligt avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).
				Anaerob biologisk behandling
21 kap 2 §	40.01	11	B	Anläggning som genom anaerob biologisk be-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				handling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 §.
21 kap 3 §	40.02	7	C	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningssplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.
				Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen
21 kap 4 §	40.05-i	15	B	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.
21 kap 5 §	40.15	11	B	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 § eller 12 kap. 1 eller 2 §.
21 kap 6 §	40.20	7	C	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.
				Kärnkraft
21 kap 7 §	40.30		A	Kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor.
				Förbränning
21 kap 8 §	40.40-i		A	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i1	24		- Total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.
	40.40-i2	12		- Gasturbin.
21 kap 9 §	40.50-i		B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i1	17		- Total installerad tillförd effekt av mer än 100 megawatt men högst 300 megawatt.
	40.50-i2	12		- Total installerad tillförd effekt av mer än 50 megawatt men högst 100 megawatt.
21 kap 10 §	40.51	11	B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.
21 kap 11 §	40.60		C	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eld-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	40.60-1	5		ningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.
	40.60-2	3		- Total installerad tillförd effekt av mer än 5 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
	40.60-3	5		- Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 5 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
				- Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
-	40.6001	2	U	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. högst 500 kilowatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. högst 10 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.
21 kap 12 §	40.70	9	C	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.
				Vindkraft
21 kap 13 §	40.90	4	B	Verksamhet med 1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.
21 kap 14 §	40.95	3	B	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 §.
21 kap 15 §	40.100	2	C	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.
-	40.10001	1	U	Verksamhet med ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är lägre än 50 meter.
				Värme- och kylanläggningar
21 kap 16 §	40.110	7	C	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningssplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.
21 kap 17 §	40.120	3	C	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.
-	40.12001	1	U	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av högst 3 000 megawattimmar.
				VATTENFÖRSÖRJNING
-	41.9001	6	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 50 000 personer.
-	41.9002	4	U	Vattenverk med kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 25 000 personer, eller utan kemsteg för mer än 5 000 personer men högst 50 000 personer.
-	41.9003	2	U	Vattenverk för högst 5 000 personer.
				AVVECKLING AV KÄRNREAKTORER
22 kap 1 §	45.10		A	Verksamhet varigenom en kärnkraftsreaktor eller annan kärnreaktor monteras ned eller avvecklas, från det att reaktorn stängs av till dess att reaktorn efter avställningsdrift, servicedrift och rivning har upphört genom att allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.
				FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING
23 kap 1 §	50.10		C	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-1	8		- Tvättning av 1. fler än 15 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 1 000 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 5 000 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 3 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.
	50.10-2	7		- Tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår..
-	50.1001	4	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 1 250 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 250 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1002	2	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 250 personbilar per kalenderår, 2. fler än 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.
-	50.1003	1	U	Anläggning för tvättning av 1. högst 250 personbilar per kalenderår, 2. högst 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.
23 kap 2 §	50.20		C	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.
	50.20-1	7		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 10 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-2	5		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 5 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-3	4		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle.
	50.20-4	5		- Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle.
-	50.2001	1	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle för försäljning.
-	50.2002	1	U	Anläggning där det per kalenderår hanteras högst 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle för försäljning.
-	50.2003	2	U	Fordonsverkstad mer än 500 kvadratmeter.
-	50.2004	1	U	Fordonsverkstad högst 500 kvadratmeter.
-	50.2005	1	U	Parkeringsgarage med oljeavskiljare med fler än 400 platser för motorfordon.
				HAMNAR OCH FLYGPLATSER
				Hamnar
24 kap 1 §	63.10		B	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350. Tillståndssplikten gäller inte 1. hamn för Försvarmakten, eller 2. färjekaj med högst tio planerade fartygsanlöp per kalenderår.
	63.10-1	29		- Hamn med mer än 5 000 anlöp per kalenderår
	63.10-2	24		- Hamn med 2 000 – 5 000 anlöp per kalenderår
	63.10-3	18		- Hamn med 300 – 2 000 anlöp per kalenderår

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	63.10-4	12		- Hamn med 50 – 300 anlöp per kalenderår
	63.10-5	8		- Hamn med 10 – 50 anlöp per kalenderår
	63.10-6	7		- Hamn med högst 10 anlöp per kalenderår
	63.1001	4	U	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på högst 1 350. Punkten gäller inte hamn för Försvarsmakten.
24 kap 2 §	63.20	7	C	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningssplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.
-	63.2001	4	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 600 båtar, med upp- läggning eller upptag
-	63.2002	3	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 200 men högst 600 båtar, med uppläggning eller upptag
	63.2003	2	U	Fritidsbåtshamn, för mer än 50 men högst 200 båtar, med uppläggning eller upptag
	63.2004	1	U	Fritidsbåtshamn, för högst 50 båtar, med upp- läggning eller upptag
	63.2005	1	U	Fritidsbåtshamn utan uppläggning eller upptag
				Flygplatser
24 kap 3 §	63.30		A	Civil flygplats med en instrumentbana som är längre än 1 200 meter. Tillståndsplikten gäller inte flygplats som är tillståndspliktig enligt 4 §.
	63.30-1	28		- Mer än 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-2	20		- Mer än 20 000 landningar men högst 50 000 landningar per kalenderår.
	63.30-3	16		- Mer än 5 000 landningar men högst 20 000 landningar per kalenderår.
	63.30-4	10		- Högst 5 000 landningar per kalenderår.
24 kap 4 §	63.40	13	B	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infra- struktur för militär flygverksamhet, om instru- mentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är längre än 1 200 meter.
-	63.4001	4	U	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infra- struktur för militär flygverksamhet, om instru- mentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är kortare än 1 200 meter.
24 kap 5 §	63.50	4	C	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningssplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.
-	63.5001	1	U	Flygplats för motordrivna luftfartyg där högst 500 flygrörelser per kalenderår äger rum.
				Annan trafikinfrastruktur
-	63.10001	26	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 1 000 miljoner ¹ fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10002	19	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 500 mil- joner ² fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10003	16	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafik med mer än 100 mil- joner ³ fordonskilometer per kalenderår.
-	63.10004	1	U	Parkering

¹ Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 50.000 fordonspassager per dygn

² Motsvarar en vägsträcka på c:a 55 km med 25.000 fordonspassager per dygn

³ Motsvarar en vägsträcka på c:a 25 km med 10.000 fordonspassager per dygn

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	63.10101	19	U	Spåranläggning i drift för lokal kollektivtrafik med en sammanlagd spårlängd över 80 kilometer.
-	63.10102	13	U	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik med en sammanlagd spårlängd över 30 kilometer.
-	63.10103	8	U	Övriga spåranläggningar.
				LABORATORIER
25 kap 1 §	73.10	7	C	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningssplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning, 2. är tillstånds- eller anmälningsspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningsspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.
-	73.1001	7	U	Kemiska eller biologiska laboratorier för utbildning med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter.
-	73.1002	2	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 20 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter.
	73.1003	1	U	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är högst 20 kvadratmeter.
				TANKRENGÖRING
26 kap 1 §	74.10		B	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av kemiska produkter och där någon kemisk produkt, a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna ”mycket giftig”, ”giftig”, ”frätande”, ”cancerframkallande”, ”mutagen”, ”reproduktionstoxisk” eller ”miljöfarlig”, eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna ”akut toxicitet kategori 1”, ”akut toxicitet kategori 2”, ”akut toxicitet kategori 3”, ”specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1”, ”specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1”, ”frätande för huden kategori 1A”, ”frätande för huden kategori 1B”, ”frätande för huden kategori 1C”, ”cancerogenitet kategori 1A”, ”cancerogenitet kategori 1B”, ”cancerogenitet kategori 2”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1A”, ”mutagenitet i könsceller kategori 1B”, ”mutagenitet i könsceller kategori 2”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1A”, ”reproduktionstoxicitet kategori 1B”, ”reproduktionstoxicitet kategori 2”, ”farligt för vattenmiljön kategori akut 1”, ”farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1”, ”farligt för

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	74.10-1	9		vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet".
	74.10-2	7		- Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av mer än 500 kubikmeter per kalenderår. - Rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av högst 500 kubikmeter per kalenderår.
26 kap 2 §	74.20	6	C	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
				HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
27 kap 1 §	85.10	9	C	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.
-	85.1001	6	U	Sjukhus med högst 200 vårdplatser.
27 kap 2 §	85.20	5	C	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.
-	85.3001	1	U	Tandläkarmottagning.
	85.4001	1	U	Djursjukhus och liknande
				RENING AV AVLOPPSVATTEN
28 kap 1 §	90.10		B	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.
	90.10-1	20		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 000 personekvivalenter.
	90.10-2	16		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 20 000 personekvivalenter men högst 100 000 personekvivalenter.
	90.10-3	12		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter men högst 20 000 personekvivalenter.
28 kap 2 §	90.11		B	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
	90.11-1	20		- Anslutning av fler än 100 000.
	90.11-2	16		- Anslutning av fler än 20 000 personer men högst 100 000 personer.
	90.11-3	12		- Anslutning av fler än 2 000 personer men högst 20 000 personer.
28 kap 3 §	90.15-i	16	B	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.
28 kap 4 §	90.16		C	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.16-1	8		-mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 500 personekvivalenter men högst 2000 personekvivalenter.
	90.16-2	7		- mottagande av en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 personekvivalenter men högst 500 personekvivalenter.
-	90.2001	6	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 men högst 200 personekvivalenter.
-	90.2002	5	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 men högst 100 personekvivalenter.
	90.2003	1	U	Avloppsledningsnät, inklusive pumpstationer mm
				AVFALL
29 kap 1 §				Med <i>avfall, återvinna avfall, förbereda avfall för återanvändning, materialåtervinna avfall, bortskaffa avfall, samla in avfall</i> och <i>uttjänt bil</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken.
29 kap 2 §				Med <i>farligt avfall</i> och <i>deponering</i> avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927).
29 kap 3 §				Med <i>inert avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.
29 kap 4 §				Med <i>förbränningsanläggning</i> och <i>samförbränningsanläggning</i> avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
				Förbränning
29 kap 5 §	90.180-i		A	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.180-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.180-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 6 §	90.181-i		A	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.181-i1	31		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i2	28		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.181-i3	20		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 7 §	90.190	10	B	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn men högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 8 §	90.191	10	B	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				kalenderår.
29 kap 9 §	90.200-i	26	A	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 10 §	90.201-i	26	A	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 11 §	90.210-i	20	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 12 §	90.211-i	20	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
29 kap 13 §	90.212-i	13	B	Samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 14 §	90.213-i	13	B	Avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
29 kap 15 §	90.220		B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.
	90.220-1	10		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.
	90.220-2	8		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.220-3	7		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 16 §	90.221		B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.221-1	10		<p>2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. - Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. - Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.</p>
	90.221-2	8		
	90.221-3	7		
29 kap 17 §	90.230	3	C	<p>Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall</p>
-	90.23001	2	U	<p>Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall</p>
				Deponering
29 kap 18 §	90.271		B	<p>Uppläggning av muddermassa</p> <ol style="list-style-type: none"> på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 1 000 ton. <p>- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 2 500 ton. - Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd är 1 000 ton men högst 2 500 ton.</p>
	90.271-1	10		
	90.271-2	7		
29 kap 19 §	90.281	3	C	<p>Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om</p> <ol style="list-style-type: none"> mängden massor är högst 1 000 ton, eller föroreningsrisken endast är ringa.
-	90.28001	1	U	Uppläggning av snö från gaturenhållning.
29 kap 20 §	90.290-i	26	A	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 21 §	90.300-i		B	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §.
	90.300-i1	15		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.300-i2	10		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.
	90.300-i3	8		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 22 §	90.310		B	Deponering av icke-farligt avfall. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 18, 19, 20 eller 21 §.
	90.310-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-2	9		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
	90.310-3	7		- Den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår.
29 kap 23 §	90.320-i		A	Deponering av farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår.
	90.320-i1	32		- Den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i2	29		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.
	90.320-i3	26		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår
29 kap 24 §	90.330-i	18	B	Deponering av farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §.
29 kap 25 §	90.340		B	Deponering av farligt avfall, om deponeringen inte är tillståndspliktig enligt 23 eller 24 §.
	90.340-1	12		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.
	90.340-2	7		- Den tillförda mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
29 kap 26 §	90.341	3	C	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.
	90.34101	1	U	Sluttäckt deponi som inte omfattas av anmälningsplikt enligt 26 §.
				Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet
29 kap 27 §	90.381	6	B	1. Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				är mer än 500 ton men högst 2 500 ton per kalenderår, eller 2. Bortskaffning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 38 §.
29 kap 28 §	90.383	6	B	Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 67 §.
29 kap 29 §	90.391	4	C	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning
				Biologisk behandling
29 kap 30 §	90.161	7	B	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen 1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller 2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
29 kap 31 §	90.171		C	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §
	90.171-1	5		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 100 ton men högst 500 ton per kalenderår.
	90.171-2	4		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.
	90.171-3	3		- Den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.
-	90.17001	1	U	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 10 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.
				Animaliskt avfall
29 kap 32 §	90.241-i		B	Behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning,

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.241-i1	16		om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.
	90.241-i2	10		- behandla mer än 10 000 ton animaliskt avfall.
29 kap 33 §	90.251	10	C	- behandla mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton animaliskt avfall.
				Återvinning för anläggningsändamål
29 kap 34 §	90.131		B	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.
	90.131-1	11		- Mer än 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-2	10		- Mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-3	9		- Mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-4	8		- Mer än 50 ton men högst 1 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
	90.131-5	7		- Högst 50 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.
29 kap 35 §	90.141	1	C	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.
				Uppgrävda massor
29 kap 36 §	90.361	8	B	Behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 25 eller 37 §.
29 kap 37 §	90.370	1	C	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolv månadersperiod och inte är tillståndspliktig enligt 21, 22, 23, 24 eller 25 §.
				Konvertering av smittförande avfall
29 kap 38 §	90.382	1	C	Konvertera smittförande avfall på ett sjukhus
				Avvattning
29 kap 39 §	90.375	7	C	Avvattning av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton
				Mekanisk bearbetning och sortering
29 kap 40 §	90.100		B	Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte 1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.100-1	20		2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §.
	90.100-2	12		- Den hanterade avfallsmängden är större än 50 000 ton per kalenderår. - Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.
29 kap 41 §	90.110		C	1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.110-1	8		- Den hanterade avfallsmängden är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-2	7		- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.
	90.110-3	1		- Tillfällig krossning/återvinning för byggnads- eller anläggningsändamål
29 kap 42 §	90.70		B	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.
	90.70-1	11		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 75 000 ton per kalenderår.
	90.70-2	10		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår
29 kap 43 §	90.80	6	C	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.
-	90.8001	1	U	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.
				Elavfall
29 kap 44 §	90.90	6	C	Yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter innan ytterligare behandling. Anmälningssplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.
				Uttjänta fordon
29 kap 45 §	90.119		B	Tömna, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna sådana uttjänta motordrivna fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186). Tillståndsplikten gäller inte om återvinningen är anmälningsspliktig enligt 46 § 2.
	90.119-1	14		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.
	90.119-2	8		- Den hanterade avfallsmängden är högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 46 §	90.120	6	C	Tömna, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.
				Förberedelse för återanvändning
29 kap 47 §	90.29	1	C	Förbereda avfall för återanvändning
				Lagring som en del av att samla in avfall
29 kap 48 §	90.30		B	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
	90.30-1	11		-1. mer än 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 100 000 ton i andra fall.
	90.30-2	9		-1. mer än 150 000 ton men högst 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton i andra fall.
	90.30-3	8		-1. mer än 30 000 ton men högst 150 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton i andra fall.
29 kap 49 §	90.40	6	C	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.
-	90.4001	2	U	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är högst 10 ton.
	90.4002	2	U	Återvinningsplatser för producentavfall (förpackningar) avsedda för allmänheten
29 kap 50 §	90.50		B	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.
	90.50-1	12		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton
	90.50-2	11		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
	90.50-3	9		<p>uppgår till</p> <p>6. mer än 10 ton men högst 50 ton annat farligt avfall.</p> <p>- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till</p> <p>1. mer än 25 ton men högst 50 ton olja, eller</p> <p>6. mer än 5 ton men högst 10 ton annat farligt avfall.</p>
	90.50-4	8		<p>- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till</p> <p>1. mer än 15 ton men högst 25 ton olja, eller</p> <p>6. mer än 2,5 ton men högst 5 ton annat farligt avfall.</p>
	90.50-5	6		<p>- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till</p> <p>1. mer än 5 ton men högst 15 ton olja,</p> <p>2. mer än 30 ton men högst 50 ton blybatterier,</p> <p>4. mer än 30 ton men högst 50 ton impregnerat trä, eller</p> <p>6. mer än 1 ton men högst 2,5 ton annat farligt avfall.</p>
29 kap 51 §	90.60	3	C	<p>Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja,</p> <p>2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier,</p> <p>3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter,</p> <p>4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä,</p> <p>5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller</p> <p>6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.</p>
	90.6001	1	U	<p>Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <p>1. högst 200 kilogram och utgörs av olja,</p> <p>2. högst 1 500 kilogram och utgörs av blybatterier,</p> <p>3. högst 1 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter,</p> <p>4. högst 200 kilogram och utgörs av impregnerat trä,</p> <p>5. högst 200 kilogram i andra fall.</p>
				Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar
29 kap 52 §	90.454-i	26	A	Underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall.
29 kap 53 §	90.455	26	A	<p>Permanent lagring av kvicksilveravfall med minst 0,1 viktprocent kvicksilver i djupt bergförvar.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om lagringen är tillståndspliktig enligt 52 §.</p>
29 kap 54 §	90.457	17	A	Underjordsförvara högst 50 ton farligt avfall.
29 kap 55 §	90.458	20	B	Underjordsförvara icke-farligt avfall
				Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
29 kap 56 §	90.408-i	12	B	Lagring av farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton.
				Fartygsåtervinning
29 kap 57 §	90.451	30	A	Återvinning av avfall genom sådant yrkesmässigt omhändertagande av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, i den ursprungliga lydelsen.
				Radioaktivt avfall
29 kap 58 §	90.460	24	A	Behandling av högaktivt radioaktivt avfall, slutförvara radioaktivt avfall eller lagra radioaktivt avfall.
29 kap 59 §	90.470	24	A	Bearbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt hantera använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller strålskyddslagen (1988:220), om hanteringen inte är tillståndspliktig enligt 58 §.
				Lagring och avskiljning av koldioxid
29 kap 60 §	90.480	32	A	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är mer än 100 000 ton
29 kap 61 §	90.485	27	B	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är högst 100 000 ton
29 kap 62 §	90.500-i	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industriutsläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)
29 kap 63 §	90.510	27	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från anläggningar som inte är tillståndspliktiga enligt 62 §
29 kap 64 §	90.520	6	C	Borrning i syfte att bedöma om en plats är lämplig för geologisk lagring av koldioxid
				Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande
29 kap 65 §	90.406-i	14	B	Återvinna eller både återvinna och bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser <ol style="list-style-type: none"> 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår.
29 kap 66 §	90.405-i	12	B	Bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser <ol style="list-style-type: none"> 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samför-

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				bränning 4. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 5. behandling av slagg eller aska.
29 kap 67 §	90.435-i		A	<p>Återvinna eller bortskaffa farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel 4. materialåtervinning av oorganiskt material, utom metaller och metallföreningar, 5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer 8. omräffinerad eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf, eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf. <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p>
	90.435-i1	32		
	90.435-i2	28		
	90.435-i3	17		
29 kap 68 §	90.410	24	A	<p>Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.</p>
29 kap 69 §	90.420		B	<p>Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.</p> <p>Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.</p> <p>- Den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.</p>
	90.420-1	20		
	90.420-2	14		
	90.420-3	10		
	90.420-4	8		
	90.420-5	7		
29 kap 70 §	90.430	3	C	Yrkesmässig behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
29 kap 71 §	90.440		A	Behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.440-1	32		- den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-2	28		- den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.
	90.440-3	17		- den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.
29 kap 72 §	90.450		B	Yrkesmässig behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.
	90.450-1	15		- den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår
	90.450-2	12		- den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår
	90.450-3	8		- den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per kalenderår
				SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR
30 kap 1 §	92.10	7	B	Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar.
30 kap 2 §	92.20		C	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.
	92.20-1	5		- Mer än 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-2	4		- Mer än 20 000 skott men högst 100 000 skott per kalenderår.
	92.20-3	2		- Mer än 5 000 skott men högst 20 000 skott per kalenderår.
-	92.2001	1	U	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber högst 20 millimeter) för högst 5 000 skott per kalenderår.
30 kap 3§	92.30	4	C	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.
-	92.10001	6	U	Golfbana med sammanlagt mer än 18 hål.
-	92.10002	4	U	Golfbana med sammanlagt högst 18 hål.
-	92.10003	2	U	Golfbana med sammanlagt högst 9 hål.
				TEXTILTVÄTTERIER
31 kap 1 §	93.10	5	C	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningsplikten gäller inte om

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
				1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningspliktig enligt 19 kap. 4 §.
-	93.1001	4	U	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn om utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 90.10.
-	93.1002	1	U	Tvätterier för högst 2 ton tvättgods per dygn.
				BEGRAVNINGSVERKSAMHET
32 kap 1 §	93.20	7	B	Krematorium.
				ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER
				Lackering m.m.
-	100.1001	6	U	Förbrukning av mer än 20 ton färg eller lack eller mer än 10 ton pulver per kalenderår.
-	100.1002	3	U	Förbrukning av minst 4 men högst 20 ton färg eller lack eller minst 2 men högst 10 ton pulver per kalenderår.
				Hantering av brom- eller fluorkarboner
-	101.1001	6	U	Omtappning av mer än 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1002	3	U	Omtappning av mer än 100 kg men högst 1 ton fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1003	1	U	Omtappning av högst 100 kg fullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1004	7	U	Omtappning av mer än 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1005	3	U	Omtappning av mer än 1 ton men högst 10 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
-	101.1006	1	U	Omtappning av högst 1 ton ofullständigt halogenerade brom- eller klorfluorkarboner per år.
				HÄLSOSKYDDSVERKSAMHETER⁴
				Utbildningsverksamhet och liknande
-	200.10-2	5	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med mer än 50 elever.
-	200.10-3	4	C	Gymnasieskola eller gymnasiesärskola med högst 50 elever.
-	200.10-4	4	C	Internationell skola.
-	200.10-5	4	C	Grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola.
-	200.10-6	4	C	Förskola.
-	200.10-7	1	C	Förskoleklass, öppen förskola.
-	200.10-8	1	U	Familjedaghem.
				Samlingslokaler och liknande
-	200.20-1	1	U	Samlingslokaler, folkhögskola utan boende, universitet och högskolor.
-	200.20-2	1	C	Fritidshem och öppen fritidsverksamhet.
-	200.20-3	1	U	Fritidsgård och liknande.
				Skönhetsvård och liknande

⁴ Vid riktigt små verksamheter (ensamföretagare) kan det vara rimligt att i första hand använda sig av timavgifter istället för fasta årliga avgifter.

Lagrum i MPF	VK/ KK	AK	PN	Beskrivning
-	200.30-1	2	U	Solarium.
-	200.30-2	1	U	Skönhetsvård, hudvård, manikyr, pedikyr.
-	200.30-3	1	U	Frisersalong.
				Vård och hälsa
-	200.40-1	4	U	Lokaler för vård ⁵ eller annat omhändertagande >5 boende.
-	200.40-2	2	C	Fotvård.
-	200.40-3	3	C	Tatuering, akupunktur eller piercing som egen verksamhet.
-	200.40-4	2	U	Kiropraktor, naprapat, sjukgymnastik och liknande.
-	200.40-5	1	U	Övriga alternativa behandlingar.
				Idrott och liknande
-	200.50-1	4	U	Idrottsanläggning, gym eller motsvarande.
-	200.50-2	3	C	Bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor.
-	200.50-3	3	U	Strandbad.
				Boende
-	200.60-1	6	U	Bostäder med mer än 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-2	5	U	Bostäder mer än 200 lägenheter men högst 500 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-3	4	U	Bostäder mer än 25 lägenheter men högst 200 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-4	3	U	Bostäder med högst 25 lägenheter inom samma bostadsområde.
-	200.60-5	4	U	Hotell, kursgård med övernattningsmöjlighet, folkhögskola med boende, vandrarhem, kriminalvård.
-	200.60-6	3	U	Camping/stuganläggning.
-	200.60-7	1	U	Bed & breakfast.
-	200.60-8	3	U	Övrigt tillfälligt boende.
				Förvaring av djur
-	200.70-1	1	U	Lokaler för förvaring av djur.

⁵ Såväl kommunen som Socialstyrelsen har tillsyn över vårdlokaler, vilket betyder att en gränsdragning behöver göras. Vi bedömer att miljönämnden (motsvarande) har tillsyn över boende och allmänna utrymmen i hygieniskt avseende [se krav på bostäder enligt 33 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd], avfallshantering, kemikalieanvändning, sällskapsdjur, o.s.v. under det att socialstyrelsen har tillsyn över vård och de utrymmen där vård förekommer.

Taxebilaga 3

Risk- och erfarenhet

(inplacering i riskkolumn och årlig tillsynstid)

Årlig tillsynstid

Verksamheten inplaceras först i en avgiftsklass enligt taxebilaga 2 och 3. Verksamheten inplaceras därefter i en riskkolumn med tillämpning av en riskbedömning enligt denna taxebilaga. Den årliga tillsynstiden för varje avgiftsklass och riskkolumn framgår av riskbedömningstabellen. En erfarenhetsbedömning sker fortlöpande i samband med den ordinarie tillsynen för att fastställa ev. tillkommande tillsynsavgifter eller förflyttningar i riskkolumnerna.

Riskbedömning

Verksamheten placeras inledningsvis i riskkolumn 0 i sin avgiftsklass, varefter riskbedömningens påverkan beräknas. Varje fråga i riskbedömningen genererar ett antal riskpoäng. Det finns 6 riskkolumner, men den maximala riskpoängssumma som en verksamhet erhåller kan bli högre. Om en verksamhet skulle få fler än 6 riskpoäng, placeras den i kolumn 6. Summan av riskpoängen ligger till grund för inplacering i rätt riskkolumn inom den aktuella avgiftsklassen enligt riskbedömningstabellen. Verksamheten placeras in i rätt kolumn genom att det antal riskpoäng som verksamheten erhåller i riskbedömningen motsvarar antalet kolumnsteg åt höger i tabellen med utgångspunkt från kolumn 0.

För ett företag som omfattas av två eller flera miljöfarliga verksamheter (klassningskoder) tas full avgift ut för huvudverksamheten. För övriga verksamheter reduceras avgiften med den procentsats som anges i kommunförbundets taxa. För hälsoskyddsverksamheter sker reduktion på så sätt att det bara är huvudverksamheten som riskbedöms, men den tillförs extra riskpoäng för ev. övriga verksamheter som förekommer inom företaget.

Erfarenhetsbedömning

Erfarenhetsbedömningen ger underlag för ställningstagande till ev. tillkommande avgifter utöver den fasta årliga avgiften för tillsynen. Den ger även underlag för en eventuell premierad kolumnförflyttning åt vänster i tabellen. **För att en sådan kolumnförflyttning ska kunna ske även för verksamheter som i riskbedömningen placerats i kolumn 0, finns två extra kolumner– A och B – som används enbart för detta ändamål.**

En erfarenhetsbedömning och premiering kan tidigast göras efter första tillsynsbesöket och sker alltså i de flesta fall **inte** i samband med riskbedömningen. Uppgifterna i erfarenhetsbedömningen och premieringen uppdateras efter varje genomfört tillsynsbesök, då man vunnit ny erfarenhet av verksamheten.

Avgiftsklass	Riskkolumner ¹								
	A ²	B	0	1	2	3	4	5	6
1	T	T	T	T	2	3	4	5	6
2	T	T	2	3	4	5	6	7	8
3	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	6	7	8	9	10	11	12	13	15
6	7	8	9	10	12	13	14	16	18
7	9	10	12	14	15	16	17	20	25
8	12	13	16	18	20	21	23	26	30
9	15	17	20	23	25	26	29	33	40
10	18	20	24	27	30	32	35	39	45
11	21	23	28	32	35	37	40	46	55
12	24	26	32	36	40	42	46	52	60
13	27	30	36	41	45	47	52	59	70
14	30	33	40	45	50	53	58	65	75
15	33	36	44	50	55	58	63	72	85
16	36	40	48	54	60	63	69	78	90
17	39	43	52	59	65	69	75	85	100
18	42	46	56	63	70	74	81	91	105
19	45	50	60	68	75	79	86	98	115
20	48	53	64	72	80	84	92	104	120
21	51	56	68	77	85	90	98	111	130
22	54	59	72	81	90	95	104	117	135
23	57	63	76	86	95	100	109	124	145
24	60	66	80	90	100	106	115	130	150
25	66	73	88	99	110	116	127	143	165
26	72	79	96	108	120	127	138	156	180
27	78	86	104	117	130	137	150	169	195
28	84	92	112	126	140	148	161	182	210
29	96	106	128	144	160	169	184	208	240
30	108	119	144	162	180	190	207	234	270
31	120	132	160	180	200	211	230	260	300
32	135	149	180	203	225	237	259	293	340
33	150	165	200	225	250	264	288	325	375

Riskbedömning

Faktorer, bedömningsgrunder och riskpoäng som används:

Faktor och bedömningsgrund	Riskpoäng
1. Markförhållanden, lokalisering m.m.	
a) Historisk förorening i mark eller byggnad	1
b) Närhet till bostäder, skola, förskola, sjukhus, vårdlokaler eller inom vattenskyddsområde	1
c) Påverkar miljö kvalitetsnorm	1
2. Kemiska produkter	
Särskilt farliga kemikalier, utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen	1

¹ T = Timavgift

² Kolumnerna A och B = se förklaring föregående sida

3. Tillägg av riskpoäng	
a) Verksamheten berörs av specialbestämmelser	1
b) Använder ej förnybar energi	1
c) Särskilt transportintensiv verksamhet	1
d) Ytterligare delar i en hälsoskyddsverksamhet som medför ökade risker eller ökat tillsynsbehov	1-6

Tabell över de ytterligare delar i en hälsoskyddsverksamhet som medför ökade risker eller ökat tillsynsbehov utöver övriga bedömningsfaktorer

Verksamhetsdel eller liknande	Kriterier	Riskpoäng
Alla typer av verksamheter	Användning av produkter och ämnen som innehåller kemikalier vilka kan tas upp genom inandning eller hudkontakt och då är skadliga för människors hälsa	1
Alla typer av verksamheter	Babysim	1
Alla typer av verksamheter	Bad med högtempererad bassäng	1
Alla typer av verksamheter	Bad med manuell rengöring ³	1
Alla typer av verksamheter	Bad med äventyrskaraktär	1
Alla typer av verksamheter	Bassäng, bubbelpool, floating, spa o. dyl.	1
Alla typer av verksamheter	Diatermi	1
Alla typer av verksamheter	Enskilt vatten ⁴	1
Alla typer av verksamheter	Förskola/fritids som extra verksamhet i annan lokal eller verksamhet enligt 38 § FMVH	1
Alla typer av verksamheter	Försäljning av hygieniska och kosmetiska produkter	1
Alla typer av verksamheter	Gym som extra verksamhet	1
Alla typer av verksamheter	Hög musik	1
Alla typer av verksamheter	Nagelvård, nagelskulpturering och liknande	1
Alla typer av verksamheter	Piercing	1
Alla typer av verksamheter	Silikoninjicering	1

Verksamhetsdel eller liknande	Kriterier	Riskpoäng
Alla typer av verksamheter	Solarium som extra verksamhet	1
Alla typer av verksamheter	Uteservering ⁵	1
Alla typer av verksamheter	Verksamhet som bedrivs i bostad eller utnyttjar vatten, WC o.s.v. i bostad	1
Alla typer av verksamheter	Yrkesmässig hygienisk verksamhet som extra verksamhet	1 per del
Alla typer av verksamheter	Återanvändning av stickande och skärande verktyg ⁶	1
Camping, stugbyar, strandbad o. dyl., i förekommande fall även andra typer av verksamheter	Användning av torrtoalett	1

³ I vissa anläggningar används badanordningar som rengörs manuellt, t.ex. bubbelpooler, badtunnor m.fl. Här ställs krav på särskild kontroll mellan bytena av de badande.

⁴ Endast om livsmedelslagstiftningen inte är tillämplig.

⁵ Används i de fall där uteserveringen direkt kan knytas till annan hälsoskyddsverksamhet – hotell, musik-tillställning m.m. – och då utgör risk för störningar för närboende genom buller, röklukt m.m.

⁶ Gäller inte fotvård då detta redan återfinns i klassningskodens grundbedömning.

Camping, stugbyar samt annan form av boende i grupp (t.ex. logi för bärplockare o. dyl.)	> 25 campingenheter eller stugor/lägenheter	1
Förskola/fritids	> 5 avdelningar	1
Idrottsanläggning	> 3 salar	1
Resurscenter	Yrkesmässig verksamhet ⁷	1
Samlingslokaler	> 200 personer	1
Skolor och undervisningslokaler	> 400 elever	1
Skolor och undervisningslokaler	Gymnastiksal	1
Skolor och undervisningslokaler	Kemi- eller fysiksal	1
Skolor och undervisningslokaler	Kvällsuthyrning	1
Skolor och undervisningslokaler, förskolor samt vård/boende i omsorg	Nära bulleralstrande kommunikationsanläggning, industri eller liknande	1
Skolor och undervisningslokaler	Salar för yrkesinriktad utbildning	1
Skolor och undervisningslokaler	Slöjdsal	1
Solarium	> 5 bäddar	1
Solarium	Obemannat	1
Strandbad	EU-bad	1
Strandbad	Närhet till dagvattenutsläpp	1
Strandbad	Närhet till utsläpp av avloppsvatten	1
Tillfälligt boende	> 50 bäddar	1
Vård/boende i omsorg	Blöjbyten	1
Yrkesmässig hygienisk verksamhet	> 4 utövare av hygienisk verksamhet	1

⁷ Poäng ges för varje typ av yrkesmässig verksamhet, t.ex. snickeri, metallbearbetning o.s.v.

Checklista för erfarenhetsbedömning

Följande faktorer och bedömningsgrunder används vid erfarenhetsbedömning:

Efter varje **ordinarie** tillsynsbesök görs en erfarenhetsbedömning med ledning av följande frågor.

Frågor med alternativa svar	Erfarenhetspoäng
1. Hur hanterar verksamheten sin egenkontroll?	
a) Rutiner för egenkontroll finns och följs	0
b) Rutiner för egenkontroll finns och följs, men anmärkningar på verksamheten som kan härledas till brister i egenkontrollen finns.	1
c) Rutiner för egenkontroll finns, men används inte eller endast i obetydlig omfattning	2
d) Rutiner för egenkontroll saknas	3
2. Erfarenheter sedan senaste tillsynsbesöket	
a) Ändamålsenliga åtgärder har vidtagits mot samtliga tidigare avvikelser	0
b) Ändamålsenliga åtgärder har vidtagits mot vissa, men inte samtliga, tidigare avvikelser	1
c) Ändamålsenliga åtgärder har inte vidtagits mot samtliga tidigare avvikelser	2
3. Värdering av aktuell inspektion	
a) Inga brister upptäcks vid inspektionen	0
b) Brister upptäcks, men endast smärre ej allvarliga brister, vilka inte kräver återbesök	1
c) En eller flera allvarliga brister upptäcks vid inspektionen av sådan art att de motiverar återbesök	2

Erfarenhetsbedömningens påverkan på tillsynstid och extra avgift

Bedömningen görs utifrån resultatet av inspektion med hjälp av checklistan för erfarenhetsbedömning.

Erfarenhetspoäng	Resultat
0 – 1	Ingen påverkan på tillsynstid eller avgift.
2	Verksamhetsutövaren får en varning i inspektionsrapporten om att extra tillsynstid kan påföras om bristerna inte har åtgärdats inom meddelad tid. Har bristerna inte åtgärdats i tid påförs timavgift för den tid som den extra kontrollen tar.
3	Avgift för två timmars extra tillsynstid faktureras efter genomförd inspektion
4	Avgift för fyra timmars extra tillsynstid faktureras efter genomförd inspektion.
5	Avgift för sex timmars extra tillsynstid faktureras efter genomförd inspektion.
6	Avgift för åtta timmars extra tillsynstid faktureras efter genomförd inspektion.
7	Avgift för tio timmars extra tillsynstid faktureras efter genomförd inspektion.

Checklista för bedömning av eventuell premiering

Premieringen är inriktad såväl på hur företaget sköter sin egenkontroll och sitt miljöarbete som på faktorer som påverkar klimatet.

Följande faktorer och bedömningsgrunder används vid bedömning av eventuell premiering:

Efter varje **ordinarie** tillsynsbesök görs en bedömning av eventuell premiering med ledning av följande frågor.

Frågor med alternativa svar	Premiepoäng
1. Vilken är summan av erfarenhetspoängen under frågorna 1, 2 och 3 i "Checklista för erfarenhetsbedömning"	
a) 0 eller 1 erfarenhetspoäng	2
b) 2 erfarenhetspoäng	0
c) 3 – 7 erfarenhetspoäng	-2
2. Har verksamheten en dokumenterad miljönriktad transportstrategi som man följer?	
a) Ja	1
b) Nej	0
3. Har verksamheten en dokumenterad miljönriktad energistrategi som man följer?	
a) Ja	1
b) Nej	0

Premieringssystemets inverkan på den årliga tillsynsavgiften.

Verksamheten är grundklassad i Avgiftsklass och det antal riskkolumner som riskbedömningen har lett fram till och en årlig tillsynsavgift har fastställts

- Om skäl för premiering finns, ändras verksamhetens ursprungliga placering i riskkolumn genom en stegvis förflyttning åt vänster eller, i vissa fall, höger på följande sätt
 - 1 – 2 premiepoäng ger ett kolumnsteg till vänster
 - 3 – 4 premiepoäng ger två kolumnsteg till vänster
 - En verksamhet kan erhålla högst 2 stegs kolumnförflyttning.
 - En verksamhet sparar sina intjänade premiepoäng från tidigare tillsynsbesök och adderar de premiepoäng som det aktuella besöket eventuellt ger upphov till, dock sammanlagt högst 4 premiepoäng.
 - Om verksamheten vid något tillfälle, efter att man erhållit premiepoäng och kolumnförflyttning åt vänster, får minuspoäng (orsakas av att man i Erfarenhetssystemet erhåller mer än 2 erfarenhetspoäng) dras dessa ifrån den ihopsamlade premiepoängssumman och verksamheten flyttas ett steg åt höger i riskkolumnerna. Den nya placeringen får då inte vara högre än den som erhöles vid grundklassningen.
 - Ett företag som tidigare inte uppnått någon premiepoäng kan inte få förflyttning åt höger i riskkolumnerna.
 - Avgiftsnedsättningen träder i kraft vid nästkommande faktureringsstillfälle av den fasta årliga avgiften.

JÄMFÖRELSE AV AVGIFTER (MILJÖBALKEN OCH LIVSMEDELSLAGSTIFTNINGEN) HOS KOMMUNER OCH FÖRBUND

Timavgiften bland Sveriges kommuner (miljökontor eller motsvarande) – statistik

Nationell jämförelse

240 av Sveriges kommuner eller kommunalförbund med tillsynsansvar enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen redovisar med viss regelbundenhet gällande timavgift för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontrollen. 90 av dessa kommuner/förbund har redovisat gällande timavgift för 2017 eller senare. Medelvärdet för timavgiften hos dessa 90 kommuner/kommunalförbund är enligt nedanstående tabell:

Tillsynsområde	Medelvärde 90 kommuner/förbund*, timavgift 2017 eller senare, kr	Dalslands miljönämnd, nuvarande timavgift (2018), kr
Miljöbalken	930**	950
Planerad livsmedelskontroll	1060**	990
Extra livsmedelskontroll	993**	950

* De 90 Kommunerna/förbunden utgör en blandning av små och stora kommuner/förbund spridda över hela Sverige.

** Observera att statistiken avseende de 90 kommunerna ovan i huvudsak är från 2017. Eftersom många av dessa kommuner årligen höjer sina taxor enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) så är 2018 års avgifter sannolikt 2-3% högre än i tabellen ovan.

Jämförelse inom Fyrbodal

Miljökontoren inom Fyrbodal jämför årligen gällande timavgift för tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelskontrollen. Medelvärdet för timavgiften 2018 hos miljökontoren inom Fyrbodal är enligt nedanstående tabell:

Tillsynsområde	Fyrbodals miljökontor, timavgift 2018, kr	Dalslands miljönämnd, nuvarande timavgift, kr
Miljöbalken	928	950
Planerad livsmedelskontroll	1058	990
Extra livsmedelskontroll	964	950

Dalslands Miljönämnd är miljömyndighet för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud

Postadress	Telefon	Fax	E-post	Org. nr.
Dalslands Miljökontor Box 19 668 21 ED	0534-939430	0534-19083	kansli@miljo.dalsland.se	222.000.0877

Jämförelse av avgifter inom Fyrbodal – exempel från några vanliga ärendetyper

Taxor/avgifter bilaga 1 MB - exempel Fyrbodal								
Ärendetyper	Fast avgift i antal timmar eller timavgift (utefter nedlagd tid i varje ärende)*							
	DMEK	MiMB	U-valla	V-borg	Åmål	Strömstad	Tanum	T-hättan
Tillstånd WC	8	8	8	8	6	8	8	8
Anmälan BDT	6	6	7	6	3	8	8	7
Tillstånd slutentank	4	4	4	8	3	4	8	?
Tillstånd/anmälan bergvärme	1-2	2	2-4	1,5	1	3	Timavg.	2
Anmälan skola max 100 elever	2	Timavg.	4	5	Timavg.	4	4	3
Anmälan förskola	4	Timavg.	4	5	Timavg.	6	6	3

* Siffrorna i tabellen ovan används för att räkna fram den fasta kostnaden för ärendetyper och avser det antal timmar som i normalfallet läggs på ärendet. Aktuellt värde ska således multipliceras med kommunens timtaxa (t.ex. 950 kr x 4 = 3800 kr) **för att få fram den fasta kostnaden i kronor. Där "timavg." anges åsyftas att avgift tas ut utifrån faktisk nedlagd tid i ärendet (denna kostnad kan således bli både högre och lägre än hos en kommun med en fast kostnad). SKL rekommenderar fasta avgifter för ärendetyper som är vanligt förekommande då timavgift ofta medför administrativt merarbete (ökad administrativ kostnad).**

Dalslands Miljönämnd är miljömyndighet för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud

Postadress	Telefon	Fax	E-post	Org. nr.
Dalslands Miljökontor Box 19 668 21 ED	0534-939430	0534-19083	kansli@miljo.dalsland.se	222.000.0877

Reviderad av Dalslands miljö- & energinämnd 2017-08-24, § 50 och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2017-09-14, § 39

**Fastställd av Kommunfullmäktige i
Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11
Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95
Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163
Melleruds kommun 2017-11-22, § 135**

Dalslands Miljö- och energiförbunds taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område.

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands Miljö- och energiförbunds kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde, bl.a. vad gäller naturvård- och kulturvård, skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, vattenverksamhet, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter och biotekniska organismer, samt avfall och producentansvar.

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till miljö- & energiförbundet utgå bl.a. enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader m.m. och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

2 § Avgift enligt denna taxa ska betalas för

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt.

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig obefogat.
2. Handläggning som föranleds av ett beslut fattat av Dalslands miljö- och energinämnd enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken överklagas.

4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av Dalslands miljö- och energinämnd

5 § Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala avgift enligt denna taxa eller enligt 26 kap. 22 § miljöbalken skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Timtaxa

6 § ~~Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan xxx kronor per hel timme handläggningstid.~~
Vid tillämpning av denna taxa motsvaras timavgiften av beslutad gällande timtaxa i kronor per hel timme handläggningstid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den handläggningstid som i taxan bestämts för ärendet (**fast avgift**), i förhållande till den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats (**årlig tillsynsavgift**), i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (**timavgift**) eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

7 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Sådan avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

8 § Dalslands miljö- och energinämnd får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKL:s hemsida i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräkningsåret är oktober månad 2018.

Avgifter för prövning

9 § Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag ska betalas i form av **fast avgift** som anges i taxebilaga 1 eller i form av **timavgift** genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1. Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökningen avser.

10 § Om det i beslut om tillstånd föreskrivs att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden, ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen därvid inte godkännas, varför besiktning måste ske vid ytterligare tillfälle, tas timavgift ut för nämndens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden.

11 § Avgift för prövning ska erläggas av sökanden.

12 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås eller avvisas.

13 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av nämnden är sökanden i förekommande fall också skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 § miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd, dispens eller undantag enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

14 § Utöver avgift för prövning, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter med anledning av anmälan

15 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd ska betalas i form av **fast avgift** som anges i taxebilaga 1 eller i form av **timavgift** genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1. Avgift med anledning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

16 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i bilagan till miljöprövningsförordningen (2013:251) är denne i förekommande fall också skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärendet.

17 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för tillsyn i övrigt

18 § För regelbunden tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet eller hälsoskyddsverksamhet som anges i taxebilaga 2 ska betalas en **årlig tillsynsavgift** eller **timavgift**. **Årlig tillsynsavgift** baseras på den tillsynstid som miljönämnden tilldelar anläggningen eller verksamheten. Tillsynstiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen eller verksamheten bestående av en avgiftsklassificering enligt taxebilaga 2 samt en riskklassificering och erfarenhetsbedömning (placering i riskkolumn) enligt taxebilaga 3. Den årliga tillsynstiden för varje avgiftsklass och riskkolumn framgår av tabell i taxebilaga 3. Den årliga tillsynsavgiften beräknas genom att tilldelad tillsynstid multipliceras med timtaxan. **Timavgift** uttas genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges taxebilaga 1.

I den årliga tillsynsavgiften ingår

Handläggning av planerade inspektioner, förberedelser inför och restid i samband med dessa, upprättande av inspektionsprotokoll, beslut och andra skrivelser, granskning av rapporter och andra redovisningar.

I den årliga tillsynsavgiften ingår inte

- Inspektioner och andra tillsynsinsatser som beror på att verksamhetsutövaren bryter mot tillstånd eller villkor, inte följer förelägganden eller förbud eller har bristande egenkontroll
- Handläggning på grund av extraordinära händelser i verksamheten eller handläggning av klagomål
- Handläggning vid utökat tillsynsbehov t.ex. med anledning av Utredningsvillkor eller anmälan om verksamhet eller åtgärd
- Handläggning p.g.a. att verksamheten är en IED-anläggning.

För sådan handläggning ska, förutom den årliga tillsynsavgiften, avgift tas ut som timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden multipliceras med timtaxan.

19 § Avgifter för tillsyn i övrigt ska betalas i form av **fast årlig avgift** genom att den handläggningstid som anges för anläggningen eller verksamheten i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan eller i form av **timavgift** genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan eller enligt de grunder i övrigt som anges taxebilaga 1.

Inspektioner och andra tillsynsinsatser med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor eller inte åttlyder förelägganden eller förbud, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

20 § För verksamhet som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande. Om en fabrik, anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den punkt som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna.

21 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om tillstånd till verksamheten har meddelats eller anmälan skett - eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs - verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för provning eller för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

22 § Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som enligt 10 kap. miljöbalken är ansvarig för avhjälpande eller kostnader.

Nedsättning av avgift

23 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift i ett enskilt fall enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande m.m.

24 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Dalslands miljö- och energinämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

Verkställighetsfrågor m.m.

25 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.

26 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att en nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

27 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas nämndens beslut om avgift hos länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 2019-01-01. I ärenden som rör tillstånd och anmälningar tillämpas taxan på ärenden som kommer in efter denna dag.

Reviderad av Dalslands miljö- & energinämnd 2017-08-24, § 50 och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2017-09-14, § 39

Fastställd av Kommunfullmäktige i

Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11

Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95

Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163

Melleruds kommun 2017-11-22, § 135

Dalslands Miljö- och energiförbunds taxa för offentlig kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Inledande bestämmelser

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för Dalslands Miljö- och energiförbunds och Dalslands Miljö- och energinämnds kostnader för offentlig kontroll enligt EU:s bestämmelser inom livsmedels- och foderområdena, livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter och förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.
- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för
1. prövning i ärenden om godkännande av anläggning
 2. registrering av anläggning
 3. årlig offentlig kontroll
 4. handläggning och andra åtgärder vid normal offentlig kontroll och extra offentlig kontroll i övrigt samt utfärdande av exportintyg.
- 3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
1. offentlig kontroll som föranleds av klagomål som visar sig obefogat
 2. handläggning som föranleds av överklagande av beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt de EG-bestämmelser som kompletteras av dessa lagar.
- 4 § Beslut om avgift eller om nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och energinämnden efter handläggning av den ansökan, anmälan eller den offentliga kontroll som medför avgiftsskyldighet.

Timtaxa

- 5 § ~~Vid tillämpningen av denna taxa gäller Dalslands miljö- och energinämnds fastställda timtaxa/timavgift.~~ Vid tillämpning av denna taxa motsvaras timavgiften av beslutad gällande timtaxa i kronor per hel timme handläggningstid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som en anläggning tilldelas eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

- 6 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid avses med kontrolltid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, restid, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra offentliga kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med

1,5 gånger ordinarie timavgift.

- 7 § Dalslands miljö- och energinämnd får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKL:s hemsida i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknigen är oktober månad 2018.

Avgift för provning

- 8 § Den som ansöker om godkännande av en sådan anläggning, som avses i EG-förordningen 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung, och över vilken Livsmedelsverket till kommunen överfört kontrollen, ska betala en avgift för provningen som motsvarar en årsavgift för anläggningen enligt 12 § med tillämpning av den riskklass som gäller för den typ av verksamhet som godkännandet avser och erfarenhetsklass B.

Avgift för provning ska betalas för varje anläggning som ansökningen avser.

Avgiften för provning får tas ut i förskott.

- 9 § För godkännande av en anläggning, som avses i § 8, med anledning av byte av livsmedelsföretagare eller sådan ändring av verksamheten som kräver godkännande ska, under förutsättning att godkännande för anläggningen tidigare lämnats, betalas halv avgift enligt 8 §.

- 10 § Avgift för provning i ärenden om godkännande ska erläggas även om ansökan avslås.

Avgift för registrering

- 11 § Den som anmäler registrering av en anläggning för att driva livsmedelsverksamhet eller för att tillverka snus och tuggtobak eller för dricksvattenförsörjning ska betala avgift för en timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift

- 12 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid som miljö- och energinämnden fastställer för anläggningen. Kontrolltiden bestämt genom en riskbedömning av anläggningen bestående av en riskklassning med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper, bestämning av kontrolltidstillägg samt en erfarenhetsklassning med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten. Livsmedelsverkets gällande vägledning **”Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid”**. Den årliga kontrolltiden för varje riskklass, kontrolltidstillägg och erfarenhetsklass framgår av vägledningens tabeller.

För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid som miljö- och energinämnden fastställer för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av:

1. en riskklassificering med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper,
2. ett tidstillägg för kontroll av märkning och annan konsumentinformation samt spårbarhet, samt
3. en erfarenhetsklassificering med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten.

Vid ovanstående bedömning ska Livsmedelsverkets modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar från 2013 användas, se bilaga 1.

Den årliga kontrolltiden beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med

timtaxan.

Om en företagare har flera livsmedelsanläggningar inom samma byggnad eller område, ska företagaren betala full avgift för den anläggning/verksamhet vars kontrolltid är högst med tillägg av 75 procent av avgiften för övriga anläggningar.

- 13 § För normal offentlig kontroll av en foderanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas

Årsavgiftens storlek baseras på den kontrolltid som miljö- och energinämnden beslutar för anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av en riskklassning med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsument-grupper samt en erfarenhetsklassificering med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten. Vid fastställande av risk- och erfarenhetsklasser samt kontrolltiden för dessa ska den nationella vägledningen från jordbruksverket användas.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timtaxan.

- 14 § Om en tillämpning av 10 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

- 15 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Av 9 § i förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel framgår att den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

För registrerade anläggningar ska den årliga kontrollavgiften betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Den som enligt 13 § samma förordning ska betala avgift för godkännande av en anläggning, ska dock betala den årliga avgiften från och med kalenderåret efter det att verksamheten påbörjats.

Om en anläggning placeras i annan avgiftsklass eller annars tilldelas annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten vid anläggningen har upphört.

- 16 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av livsmedels- och foderföretagare vars verksamhet är föremål för kontroll och som äger eller innehar anläggningen vid årets början. Avgiften ska även betalas av den som bedriver verksamhet i en anläggning för tillverkning av snus eller tuggtobak eller i en anläggning för dricksvattenförsörjning.

Avgift för extra offentlig kontroll

- 17 § Om påvisandet av bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten, tas avgift ut för nedlagd kontrolltid enligt timtaxan och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, ska den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller får den

företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs debiteras de kostnader som den extra offentliga kontrollen medför.

Nedsättning av avgift

- 18 § Dalslands miljö- och energinämnd får sätta ned eller efterskänka den årliga kontrollavgiften om det finns särskilda skäl. Om det finns särskilda skäl får nämnden också besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften för godkännande, registrering eller bemanning vid styckningsanläggningar.

Avgiftens erläggande

- 19 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Dalslands Miljö- och energiförbund (Dalslands miljö- och energinämnd). Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.

Verkställighetsfrågor m.m.

- 20 § Av 33 § livsmedelslagen och 33 § lag om foder och animaliska biprodukter framgår att Dalslands miljö- och energinämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.
- 21 § Enligt 31 § livsmedelslagen och 31 § lag om foder och animaliska biprodukter framgår att Dalslands miljö- och energinämnds beslut om avgift får överklagas hos länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 2019-01-01

Livsmedelsverkets modell för riskklassning av livsmedelsanläggningar från 2013 värderar olika riskfaktorer som är kopplade till verksamheten i livsmedelsanläggningen. Modellen består av tre moduler:

- **Riskmodulen** värderar olika riskfaktorer som är kopplade till verksamheten i livsmedelsanläggningen. Modulen ger en riskklass och en initial kontrolltid.
- **Informationsmodulen** ger ett kontrolltidstillägg för kontroll av information och märkning, samt av spårbarhets- och återkallelsrutiner.
- **Erfarenhetsmodulen** bedömer hur väl livsmedelsföretagaren uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen, det vill säga resultatet av den kontroll som tidigare gjorts på anläggningen. Modulen ger en erfarenhetsklass och en tidsfaktor som justerar kontrolltiden uppåt eller nedåt.

De tre modulerna ger information som används för att beräkna den årliga kontrolltiden. Tiden från riskmodulen och kontrolltidstillägget från informationsmodulen adderas. Summan multipliceras med erfarenhetsklassens tidsfaktor.

Riskmodul

Riskfaktor 1 - Typ av verksamhet och livsmedel

Tabell 1. Restauranger och andra storhushåll, konditorier och caféer, livsmedelsbutiker

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä, eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillagning av maträtter från rått kött, grillning av kyckling, tillagning av kebab eller pizza med köttfärs, tillagning av kalvdans, pannkakor, ostkaka från opastöriserad mjölk.
Nedkylning	Nedkylning efter tillagning.
Groddning	Groddning av t ex mungbönor eller alfalfa.
Mellanrisk	
Beredning/bearbetning av vegetabilier	Tillverkning av sallad, uppskärning av grönsaker
Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk, ägg* eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårter, gräddtarter Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, gräddning av pannkakor eller våfflor, baserade på pulver och/eller pastöriserad mjölk, skivning av skinka, bitning av ost.
Beredning/styckning/malning av rått kött	Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs.
Återuppvärmning	Återuppvärmning med efterföljande servering.
Varmhållning	Varmhållning med efterföljande servering, transport av varmhållna livsmedel för konsumtion på annan plats än där de tillagats, tillagning i centralkök följt av varmhållen transport till serveringskök.
Lågrisk	
Kylförvaring	Försäljning av kylda livsmedel.
Upptining	
Manuell hantering av glass	Försäljning av mjukglass, kulglass.
Mycket låg risk	
Bakning	Bakning av matbröd, hårt bröd eller torra kakor.

Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Försäljning av frukt, grönsaker eller godis.
Hantering av frysta livsmedel	Försäljning av förpackad glass.
Uppvärmning av fryst, färdiglagad produkt	Uppvärmning av frysta pizzabitar för direkt försäljning.

Tabell 2. Industriell tillverkning av livsmedel

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
Bearbetning av rått kött, rått fjäderfä eller opastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillagning av maträtter från rått kött, tillverkning av fermenterad korv, falukorv, bacon, rökt skinka/kalkon, tillverkning av konsumtionsmjölk, ost, fil, smör, mjölkpulver från opastöriserad mjölk.
Slakt	
Konservering av animaliska eller vegetabiliska produkter	Tillverkning av hel eller halvkonserver.
Nedkylning	Nedkylning efter tillagning.
Beredning/bearbetning av vegetabilier	Förpackning av grönsaker i modifierad atmosfär.
Mellanrisk	
Bearbetning/beredning av bearbetade animaliska produkter, rå fisk*, ägg** eller pastöriserad mjölk (enskilda produkter eller del av sammansatta livsmedel)	Tillverkning av pastasallad, smörgåsar, smörgåstårter, gräddtarter Tillagning av fiskrätter, tillverkning av sushi, bitning av fisk, paketering av fisk, tillverkning av glass, fil, smör, ost, mjölkpulver från pastöriserade produkter (mjölk och ägg), skivning av skinka, bitning av ost, rivning av ost, injicering av ost.
Beredning/styckning/malning av rått kött	Marinering eller styckning av kött, malning av köttfärs.
Äggpackeri med tvätt	
Lågrisk	
Infrysning och/eller blanchering	Infrysning av rått kött, infrysning av rå fisk, blanchering och infrysning av grönsaker, infrysning av bär.
Tillverkning av sylt och marmelad	
Tillverkning av kosttillskott	Tillverkning/förpackning av kosttillskott.

Mycket låg risk	
Bakning	Bakning av matbröd eller torra kakor.
Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Tvättning av potatis, förpackning frukt och grönsaker.
Äggpackeri utan tvätt	
Tillverkning av förpackat vatten, öl, läsk, godis, strösocker, rostning av kaffe, malning av mjöl	

* tillverkning av vakuumpackad gravad eller rökt fisk klassas som högrisk.

** pastöriserad äggmassa eller råa ägg producerade i Sverige, Finland eller Norge. Bearbetning av råa ägg från andra länder klassas som hög risk.

Tabell 3. Grossister och distributionsföretag.

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
(exempel saknas inom denna kategori)	
Mellanrisk	
Hantering av varmhållna livsmedel	Transport av varmhållna livsmedel
Lågrisk	
Hantering av kylförvarade livsmedel	Lagring eller transport av kylförvarade livsmedel.
Mycket låg risk	
Hantering av livsmedel som inte kräver kylförvaring	Lagring eller transport av frukt och grönsaker.
Hantering av frysta livsmedel	Lagring eller transport av frysta livsmedel.

Tabell 4. Producenter och tillhandahållare av dricksvatten genom en distributionsanläggning.

Verksamhet och typ av livsmedel	Exempel
Högrisk	
Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	E. coli/Enterokocker: > 10 per 100 ml Koliforma bakterier: > 100 per 100 ml
Mellanrisk	
Vattenverk som försörjs av ytvatten eller ytvattenpåverkat grundvatten	E. coli/Enterokocker: ≤ 10 per 100 ml Koliforma bakterier: 1–100 per 100 ml
Lågrisk	
- Vattenverk som försörjs av opåverkat grundvatten - Distributionsanläggning	E. coli/Enterokocker: ej påvisad i 100 ml Koliforma bakterier: ej påvisad i 100 ml
Mycket låg risk	
(exempel saknas inom denna kategori)	

Risikfaktor 2 – Produktionens storlek

Tabell 5. Mått på verksamhetens storlek för olika typer av produktion.

Storlek	Konsumenter/portioner per dag	Antal sysselsatta
----------------	--------------------------------------	--------------------------

		(årsarbetskrafter)
a) Mycket stor	> 250 000	-
b) Stor	> 25 000 - 250 000	> 30
c) Mellan	> 2 500 - 25 000	>10 - 30
d) Liten	> 250 - 2 500	>3 - 10
e) Mycket liten (I)	> 80 - 250	>2 - 3
f) Mycket liten (II)	> 25 - 80	>1 - 2
g) Ytterst liten	≤ 25	≤ 1

Tabell 6. Mått på verksamhetens storlek för olika typer av produktion, fortsättning.

Storlek	Ton utgående produkt av animalier, vegetabilier och sammansatta livsmedel per år.	Ton mottagen mjölk per år	Distribuerat dricksvatten, m ³ per dygn
a) Mycket stor	> 10 000	> 100 000	> 100 000
b) Stor	> 1 000 - 10 000	> 10 000 - 100 000	>10 000 - 100 000
c) Mellan	> 100 - 1 000	> 1 000 - 10 000	> 1 000 - 10 000
d) Liten	> 10 - 100	> 100 - 1 000	>100 - 1 000
e) Mycket liten (I)	> 3 - 10	> 30 - 100	>10 - 100
f) Mycket liten (II)	> 1 - 3	> 10 - 30	-
g) Ytterst liten	≤ 1	≤ 10	≤ 10

Risikfaktor 3 - Konsumentgrupper

Anläggningar som producerar livsmedel som huvudsakligen är avsedda att konsumeras av personer som tillhör känsliga konsumentgrupper tilldelas extra riskpoäng. De grupperna är mer utsatta för faror och kan få allvarligare symptom och/eller tål lägre doser när det gäller de mikrobiologiska och kemiska farorna.

Till de känsliga konsumentgrupperna räknas

- barn under fem år
- personer med nedsatt immunförsvar (till exempel patienter på sjukhus, personer boende i äldreboende, gravida)
- personer med livsmedelsrelaterad allergi och eller annan överkänslighet mot livsmedel

Beräkning av riskklass

Varje riskfaktor genererar ett antal poäng. Summan av poängen ligger till grund för placering i en riskklass. Riskklassen beräknas genom att en verksamhet klassas in i tabellerna 1–6, se nedan, och att resultatet därefter förs in i tabell 7.

Den verksamhet som bedrivs i anläggningen (riskfaktor 1) tillsammans med verksamhetens storlek (riskfaktor 2) och om livsmedel produceras till känsliga konsumentgrupper (riskfaktor 3) genererar varsin riskpoäng. Summan av dessa riskpoäng bildar sedan grunden för inplacering i riskklass 1–8, se tabell 8. Riskklassen utgör därefter en del av beräkningen av kontrolltiden.

Tabell 7. Riskmodulen med dess fördelning av riskpoäng för olika riskfaktorer.

Riskfaktor 1 - Typ av verksamhet och livsmedel	Riskpoäng
a) Högrisk	45
b) Mellanrisk	
c) Lågrisk	15
d) Mycket låg risk	5
Riskfaktor 2 - Produktionens storlek	Riskpoäng
a) Mycket stor	55
b) Stor	45
c) Mellan	35
d) Liten	25
e) Mycket liten (I)	15
f) Mycket liten (II)	10
g) Ytterst liten	5
Riskfaktor 3 – Konsumentgrupper	Riskpoäng
Producerar livsmedel till känsliga konsumentgrupper	10
	SUMMA:

Tabell 8. Riskklasser, riskpoäng och den tid som ges enligt riskmodulen.

Riskklass	Riskpoäng	Tid (timmar)
1	≥ 100	26
2	90	20
3	80	14
4	70	10
5	60 – 65	6
6	55	4
7	35–50	2
8	≤ 30	1

Informationsmodulen

Tabell 9. Kontrolltidstillägg i timmar i förhållande till orsak till kontrollbehovet och verksamhetens storlek, samt exempel på verksamheter. Begreppen i tabellen förklaras nedan.

Orsak till	Storlek	Kontroll-	Exempel på verksamhet
------------	---------	-----------	-----------------------

Kontrollbehov vid anläggningen	(se tabell 5 o 6)	tidstillägg (timmar)	
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	8	<ul style="list-style-type: none"> · Industri utan huvudkontor · Importör som översätter märkning · Butik med egen tillverkning (till exempel matlådor)
	c - mellan d - liten	6	
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	2	
Utformar märkning men märker/förpackar inte	Oberoende	*	<ul style="list-style-type: none"> · Huvudkontor · Importörer som tar in färdigmärkta livsmedel · Matmäklare
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor b - stor	4	<ul style="list-style-type: none"> · Legotillverkning av livsmedel på uppdrag av annan livsmedelsföretagare · Livsmedelsföretagare som tillverkar ett livsmedel men som får färdigt märkningsunderlag från ett huvudkontor · Butik med egen tillverkning men med centralt styrd märkning (grillad kyckling/ bake off bröd)
	c - mellan d - liten	3	
	e - mycket liten (I) f - mycket liten (II) g - ytterst liten	1	
Utformar presentation men märker/ förpackar inte livsmedel	Oberoende	1	<ul style="list-style-type: none"> · Fristående restauranger · Cateringverksamhet · E-handel
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel (Dricksvatten)	a - mycket stor b - stor c - mellan d - liten	1	<ul style="list-style-type: none"> · Dricksvattenanläggningar
	e - mycket liten(I) g - ytterst liten	0	
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte	Oberoende	0	<ul style="list-style-type: none"> · Butik med enbart förpackade livsmedel · Franchise-restauranger · Skola med centralt framtagen matsedel · Kyl- och fryshus

* Kontrolltiden anpassas efter behov. Behovet baseras på bland annat hur många olika typer av produktgrupper och storlek på sortiment livsmedelsföretagaren har.

Erfarenhetsmodulen

Det finns tre erfarenhetsklasser A, B och C, som direkt speglar kontrollbehovet vid en anläggning enligt nedan.

Tabell 10. Erfarenhetsmodulen, med de kriterier som ska tas hänsyn till vid inplacering i erfarenhetsklass.

Erfarenhetsklass A	
Myndigheten bedömer att anläggningen har så bra förfaranden för att producera säkra livsmedel att kontrollen och därmed frekvensen kan minskas.	
Kriterier:	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrollmyndigheten har granskat stora delar av företagets förfaranden för att producera säkra livsmedel. Förfarandena är väl implementerade i verksamheten och myndigheten har genom

	<p>verifierande kontroller konstaterat att det följs. Livsmedelsföretagaren arbetar för att tidigt själv upptäcka brister i systemet och i verksamheten. Åtgärder vidtas omgående då brister upptäcks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myndigheten har endast noterat någon enstaka avvikelse eller ett fåtal mindre brister (iakttagelser) vid kontroll på anläggningen. Livsmedelsföretagaren åtgärdar dem omgående då myndigheten påpekar det. Avvikelserna är inte återkommande.
Erfarenhetsklass B	
Normalläget. Alla nya anläggningar placeras i erfarenhetsklass B.	
Kriterier:	<ul style="list-style-type: none"> • Livsmedelsföretagarens egna förfaranden för att producera säkra livsmedel bedöms fungera trots mindre brister. Vid verifierande kontroller visar det sig att systemet trots allt fungerar bra i praktiken och har bra effekt. • Myndigheten noterar några avvikelser vid kontrollen, och livsmedelsföretagaren åtgärdar det kontrollmyndigheten har noterat och påpekat.
Erfarenhetsklass C	
<p>Myndigheten bedömer att anläggningen har så stora brister i sina förfaranden för att producera säkra livsmedel att de inte fungerar i praktiken och inte ger den effekt som behövs, varför den offentliga kontrollen måste förstärkas. Om en sanktion har utfärdats har den föranletts av mycket allvarliga avvikelser eller så har upprepade avvikelser inte åtgärdats. Har en sanktion utfärdats kommer ytterligare kontrollinsatser att behövs. Behovet av planerad kontroll ökar därför på den anläggningen.</p>	
Kriterier:	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om sanktion till exempel föreläggande har fattats grundat på att livsmedelsföretagaren inte uppfyller livsmedelslagstiftningens krav. • Ett flertal avvikelser har noterats, företaget saknar förfaranden för att producera säkra livsmedel eller så följs de inte. Extra kontroll har utförts, några av avvikelserna är kvarstående. Livsmedelsföretagaren åtgärdar inte de brister myndigheten noterat och påpekat.

Erfarenhetsklass B är normalfallet och utgångspunkten för klassernas tidsfaktor. Det är jämfört med den som tiden ökas eller minskas med 50 % enligt tabell 11.

Tabell 11: Erfarenhetsklassernas tidsfaktor.

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0,5	1	1,5

Reviderad av Dalslands miljö- & energinämnd 2017-08-24, § 50 och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2017-09-14, § 39

Fastställd av Kommunfullmäktige i
Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11
Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95
Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163
Melleruds kommun 2017-11-22, § 135

Dalslands Miljö- och energiförbunds taxa enligt strålskyddslagen (solarier)

Enligt 16a § strålskyddsförordningen (1988:293) får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgift för kostnader för tillsyn som utövas vid solarieverksamhet av en kommunal nämnd.

Inledande bestämmelser

- § 1 Denna taxa gäller avgifter för Dalslands Miljö- och energiförbunds kostnader för tillsyn enligt strålskyddslagen (SFS 1998:220) samt föreskrifter utgivna med stöd av strålskyddslagen.
- § 2 Avgift enligt denna taxa tas ut för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn av efterlevnaden av strålskyddslagen (SFS 1998:220) samt de föreskrifter som meddelas med stöd av strålskyddslagen.
- § 3 Avgiftsskyldig är den som driver kosmetiskt solarium eller tillhåller solarium med sollampor som omfattas av strålskyddslagen.
- § 4 Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:
1. Tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig obefogat
 2. Handläggning som föranleds av ett beslut av miljö- och energinämnden överklagas.

Timtaxa

- § 5 ~~Vid tillämpningen av denna taxa gäller Dalslands miljö- och energinämnds fastställda timtaxa.~~
- ~~Avgift enligt denna taxa tas ut enligt följande:-~~
- ~~1. Den fasta avgift som i taxan bestämts för ärendet.~~
 - ~~2. Den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet~~

Vid tillämpning av denna taxa motsvaras timavgiften av beslutad gällande timtaxa i kronor per hel timme handläggningstid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den handläggningstid som i taxan bestämts för ärendet (*fast avgift*), i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (*timavgift*) eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

- § 6 I de fall timtaxa tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd tid i det enskilda ärendet (tillsyn och övrig handläggning) avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, restid,

inspektioner och tillsyn i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan kl 19:00 till 07:00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie avgift. Om den sammanlagda tillsynstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut.

- § 7 Dalslands miljö- och energinämnd får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKL:s hemsida i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknigen är oktober månad 2018.
- § 8 Av 8 § Statens strålskyddsinstitutets föreskrifter (SMSFS 2008:36) om solarier framgår att den som bedriver verksamhet i vilken solarier upplåts till allmänheten ska anmäla verksamheten till Dalslands miljö- och energinämnd.
- Avgift för handläggning med anledning av anmälan av solarieverksamhet tas ut motsvarande 3 timmars handläggningstid, dvs. 3 ggr fastställd timtaxa.
- § 9 Om det finns särskilda skäl får Dalslands miljö- och energinämnd, men hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter, sätta ned eller efterskänka avgiften.
- § 10 Betalning av avgiften enligt denna taxa ska ske till Dalslands miljö- och energiförbund genom dess miljö- och energinämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.
- § 11 Beslut om debitering av avgift kan överklagas till länsrätten.

Denna taxa träder i kraft 2019-01-01

Reviderad av Dalslands miljö- & energinämnd 2017-08-24, § 50 och antagen av Dalslands miljö- och energiförbund 2017-09-14, § 39

Fastställd av Kommunfullmäktige i
Bengtsfors kommun 2018-02-05, § 11
Dals-Eds kommun 2017-11-15, § 95
Färgelanda kommun 2017-11-22, § 163
Melleruds kommun 2017-11-22, § 135

Dalslands Miljö- och energiförbunds taxa för tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer

Enligt 11 § lagen (2014: 799) om sprängämnesprekursorer får kommunfullmäktige besluta om föreskrifter om avgift för sådan tillsyn

- § 1 Avgifter enligt denna taxa betalas för Dalslands miljö- och energiförbunds och Dalslands miljö- och energinämnds kostnader för tillsyn enligt lagen (2014: 799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 av den 15 januari 2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.
- § 2 Avgiftsskyldiga är de som är ekonomiska aktörer enligt förordningen om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer och som tillhandahåller sprängämnesprekursorer till enskilda.
- § 3 Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:
1. Tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat
 2. Handläggning som föranleds av en överklagan av miljö- och energinämndens beslut.
- § 4 För tillsyn enligt denna taxa tas avgift ut enligt gällande fastställd timtaxa för Dalslands miljö- och energinämnd. Debitering av avgift ska ske i förhållande till faktiskt nedlagd tillsynstid vid varje ärende. Vid tillämpning av denna taxa motsvaras timavgiften av beslutad gällande timtaxa i kronor per hel timme handläggningstid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (**timavgift**) eller enligt de andra grunder som anges i taxan.
- § 5 I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Sådan avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

- §6 Dalslands miljö- och energinämnd får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKL:s hemsida i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknningen är oktober månad 2018.
- § 5 Om det finns särskilda skäl får Dalslands miljö- och energinämnd, men hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter, sätta ned eller efterskänka avgiften.
- § 6 Betalning av avgiften enligt denna taxa ska ske till Dalslands miljö- och energiförbund genom dess Miljö- och energinämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i faktura.
- § 7 Beslut om debitering av avgift kan överklagas till länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 2019-01-01

Sammanträdesdatum

2018-04-12

DMEF § 9

Fastställande av taxor för Dalslands miljö- och energinämnd 2019

Miljö- och energikontorets överväganden

Utifrån dialog med medlemskommunerna utgör nedanstående riktlinjer förutsättningarna för förbundets budget 2019:

- Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) används för uppräknig av personalrelaterade kostnader, avgifter samt övriga intäkter som kan indexregleras. För 2019 är PKV 2,8%
- Övriga kostnader räknas upp med 1%

Behovet av tydliga budgetförutsättningar

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som utgångspunkt

Förvaltningen ser det som angeläget att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) används som budgetförutsättning avseende både kostnader och intäkter (bl.a. avgifter).

Härigenom blir de ekonomiska förutsättningarna tydliga och medlemskommunerna och förbundet har samma utgångspunkt. Miljö- och energinämnden använder SKL:s underlag för sina taxor. SKL rekommenderar kommunerna att använda PKV för att indexjustera taxan med hänsyn till den allmänna kostnadsutvecklingen.

Indexjustering av taxor

Det bedöms nödvändigt att nämndens taxor justeras i relation till den allmänna kostnadsutvecklingen. Att inte justera nämndens taxor i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen, t.ex. ökade lönekostnader, är ohållbart av följande skäl:

- Det strider mot lagstiftningens intentioner (livsmedelskontrollen ska enligt lagstiftningen vara fullt ut avgiftsfinansierad medan lagstiftaren menar att miljö- och hälsoskyddstillsynen så långt möjligt bör vara avgiftsfinansierad).
- I livsmedelsverket har skriftligen (utifrån revision av livsmedelskontrollen) tillskrivit miljö- och energinämnden att dess taxa för livsmedelskontroll är för låg i relation till lagstiftningens krav på full kostnadstäckning och att åtgärder behöver vidtas (dvs höjning av taxan).
- Att inte justera nämndens taxor utifrån t.ex. lönekostnader innebär antingen att medlemskommunerna behöver skjuta till ytterligare medel, eller att personalstyrkan måste reduceras. En reduktion av

Ordf sign

UB

Justerandes sign

Sammanträdesdatum

2018-04-12

personalstyrkan skulle drabba det icke myndighetsrelaterade området, och således minska resurserna avseende samverkan/stöd med/till kommunerna och det miljö- och energistrategiska arbetet.

Det är viktigt att påpeka att en indexjustering av nämndens taxor inte nödvändigtvis behöver innebära att taxan därmed höjs i relation till föregående år. Nämndens taxor ska täcka kostnaderna för den tid (resurser) nämnden behöver avsätta för operativ kontroll/tillsyn. Skulle nämnden på sikt kunna öka den operativa tiden för kontroll/tillsyn i relation till kostnaderna så ska taxan anpassas efter detta. Miljö- och energikontoret har ambitionen att under 2018 utveckla analysen av hur kontorets resurser används för olika insatser (operativ kontroll/tillsyn, övrig kontroll/tillsyn, samverkan/stöd med/till kommunerna, strategiskt arbete etc.).

I bilaga a redovisas nämndens timtaxa 2018 i relation till andra kommuners timtaxor (jämförelsen görs på både nationell nivå och inom Fyrbodalen) samt jämförelse av nämndens avgift för några vanliga ärendetyper i relation till övriga kommuner inom Fyrbodalen.

Utifrån bilagan kan man konstatera att nämndens timtaxa avseende provning och tillsyn enligt miljöbalken ligger på en "medelnivå" i både en nationell jämförelse och avseende Fyrbodalen. Vad gäller timtaxan för livsmedelskontroll kan man konstatera att nämndens timtaxa är lägre än "medelnivån", både i en nationell jämförelse och avseende Fyrbodalen.

Gällande jämförelsen av avgifter för några vanliga ärendetyper så kan man konstatera att nämndens avgifter ligger på en nivå som överensstämmer med övriga Fyrbodalskommuner.

Man kan vidare konstatera att nämndens taxor inte höjdes någonting under tre år (2014-2016), för att därefter höjas inför 2017 och 2018.

Föreslagna ändringar och justeringar i nämndens taxor

Samtliga förändringar redovisas med gul markering (nytt/ändring) respektive överstrykning ("gammal" lydelse som tas bort).

Taxebilaga 1 till taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

- För provning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet har avgiften sänkts från fyra till två timmar respektive från sex till fyra timmar.

Ordf sign

Justerandes sign

Sammanträdesdatum

2018-04-12

- *Paragraferna rörande avgift för prövning respektive anmälan om inrättande av luftvärmepump har tagits bort då sådant inrättande inte kräver prövning eller anmälan (paragraferna i bilagan har aldrig tillämpats)*
- *Nödvändiga förändringar har gjorts med anledning av förändringar i lagstiftningen avseende kemiska produkter (brandfarliga vätskor och spilloljor) och avfall. Ändringarna följer SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) förslag.*

Taxa för livsmedels- och foderkontroll

- *Redaktionella ändringar i texten rörande kontrollavgift (12§) samt en bilaga 1 tillagd. Ändringarna görs på grund av att Livsmedelsverket gjort omformuleringar i underlaget till taxan. Ändringarna påverkar varken avgiftsuttag eller avgifternas storlek.*

Övrigt

- *Mindre redaktionella förändringar har gjorts i samtliga taxor i syfte att så långt möjligt få enhetliga skrivningar/benämningar i taxorna. Ändringarna påverkar varken avgiftsuttag eller avgifternas storlek.*

Dalslands miljö- och energinämnds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd har i beslut daterat 2018-03-22 föreslagit direktionen att rekommendera kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att fatta nedanstående föreslagna beslut.

Beredande organ:

Dalslands miljö- & energinämnds beslut 2018-03-22, § 20
Förbunds-/miljö- och energichefens förslag till beslut

Ordf sign

UB

Justerandes sign

Sammanträdesdatum

2018-04-12

Direktionens beslut

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund beslutar att rekommendera kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att:

1. Fastställa nedanstående förslag till taxor att gälla från och med 1 januari 2019:

- Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken med tillhörande bilagor.
- Taxa för livsmedels- och foderkontroll
- Strålskyddstaxa
- Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier

2. Besluta att höja de i dessa taxor fastställda fasta avgifterna, årsavgifterna, kontrollavgifterna och timavgifterna i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och därmed fastställa nedanstående förslag till timavgift/timtaxa att gälla från och med 1 januari 2019:

- För taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.
- För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för planerad livsmedelskontroll samt anmälan om registrering vara 1 017 kr/tim.
- För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för extra livsmedelskontroll vara 956 kr/tim.
- För strålskyddstaxa ska timavgiften/timtaxan för strålskyddstillsyn vara 976 kr/tim.
- För taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.

Expedieras:

KF Bengtsfors kommun
KF Dals-Eds kommun
KF Färgelanda kommun
KF Melleruds kommun

Ordf sign

Justerandes sign

DMEN § 20

Taxor 2019

Bakgrund

Miljö- och energikontorets överväganden:

Utifrån dialog med medlemskommunerna utgör nedanstående riktlinjer förutsättningarna för förbundets budget 2019:

- Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) används för uppräknig av personalrelaterade kostnader, avgifter samt övriga intäkter som kan indexregleras. För 2019 är PKV 2,8%
- Övriga kostnader räknas upp med 1%

Behovet av tydliga budgetförutsättningar:

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som utgångspunkt

Undertecknad ser det som angeläget att prisindex för kommunal verksamhet (PKV) används som budgetförutsättning avseende både kostnader och intäkter (bl.a. avgifter). Härigenom blir de ekonomiska förutsättningarna tydliga och medlemskommunerna och förbundet har samma utgångspunkt.

Miljö- och energinämnden använder SKL:s underlag för sina taxor. SKL rekommenderar kommunerna att använda PKV för att indexjustera taxan med hänsyn till den allmänna kostnadsutvecklingen.

Indexjustering av taxor

Det bedöms nödvändigt att nämndens taxor justeras i relation till den allmänna kostnadsutvecklingen. Nämnden använder SKL:s underlag till sina taxor. SKL rekommenderar kommunerna att använda PKV för att indexjustera taxorna med hänsyn till den allmänna kostnadsutveckling.

Att inte justera nämndens taxor i förhållande till den allmänna kostnadsutvecklingen, t.ex. ökade lönekostnader, är ohållbart av följande skäl:

- Det strider mot lagstiftningens intentioner (livsmedelskontrollen ska enligt lagstiftningen vara fullt ut avgiftsfinansierad medan lagstiftaren menar att miljö- och hälsoskyddstillsynen så långt möjligt bör vara avgiftsfinansierad).
- Livsmedelsverket har skriftligen (utifrån revision av livsmedelskontrollen) tillskrivit miljö- och energinämnden att dess taxa för livsmedelskontroll är för låg i relation till lagstiftningens krav på full kostnadstäckning och att åtgärder behöver vidtas (dvs höjning av taxan).

Ordf sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

- Att inte justera nämndens taxor utifrån t.ex. lönekostnader innebär antingen att medlemskommunerna behöver skjuta till ytterligare medel, eller att personalstyrkan måste reduceras. En reduktion av personalstyrkan skulle drabba det icke myndighetsrelaterade området, och således minska resurserna avseende samverkan/stöd med/till kommunerna och det miljö- och energistrategiska arbetet.

Det är viktigt att påpeka att en indexjustering av nämndens taxor inte nödvändigtvis behöver innebära att taxan därmed höjs i relation till föregående år. Nämndens taxor ska täcka kostnaderna för den tid (resurser) nämnden behöver avsätta för operativ kontroll/tillsyn. Skulle nämnden på sikt kunna öka den operativa tiden för kontroll/tillsyn i relation till kostnaderna så ska taxan anpassas efter detta. Miljö- och energikontoret har ambitionen att under 2018 utveckla analysen av hur kontorets resurser används för olika insatser (operativ kontroll/tillsyn, övrig kontroll/tillsyn, samverkan/stöd med/till kommunerna, strategiskt arbete etc.).

I bilaga 1 redovisas nämndens timtaxa 2018 i relation till andra kommuners timtaxor (jämförelsen görs på både nationell nivå och inom Fyrbodal) samt jämförelse av nämndens avgift för några vanliga ärendetyper i relation till övriga kommuner inom Fyrbodal.

Utifrån bilagan kan man konstatera att nämndens timtaxa avseende prövning och tillsyn enligt miljöbalken ligger på en "medelnivå" i både en nationell jämförelse och avseende Fyrbodal. Vad gäller timtaxan för livsmedelskontroll kan man konstatera att nämndens timtaxa är lägre än "medelnivån", både i en nationell jämförelse och avseende Fyrbodal.

Gällande jämförelsen av avgifter för några vanliga ärendetyper så kan man konstatera att nämndens avgifter ligger på en nivå som överensstämmer med övriga Fyrbodalskommuner.

Man kan vidare konstatera att nämndens taxor inte höjdes någonting under tre år (2014-2016), för att därefter höjas inför 2017 och 2018.

Föreslagna ändringar och justeringar i nämndens taxor:

Samtliga förändringar redovisas med gul markering (nytt/ändring) respektive överstrykning ("gamml" lydelse som tas bort).

Ordf sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2018-03-22

För samtliga taxor har, utifrån SKL:s rekommendationer, möjligheten för Dalslands miljö- och energinämnd att indexjustera taxorna utifrån Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) införts enligt nedan:

- Dalslands miljö- och energinämnd får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med den procentsats för det innevarande kalenderåret i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som finns publicerad på SKL:s hemsida i oktober månad. Utgångspunkt för indexuppräknigen är oktober månad 2018.

Taxebilaga 1 till taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken

- För provning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet har avgiften sänkts från fyra till två timmar respektive från sex till fyra timmar.
- Paragraferna rörande avgift för provning respektive anmälan om inrättande av luftvärmepump har tagits bort då sådant inrättande inte kräver provning eller anmälan (paragraferna i bilagan har aldrig tillämpats)
- Nödvändiga förändringar har gjorts med anledning av förändringar i lagstiftningen avseende kemiska produkter (brandfarliga vätskor och spilloljor) och avfall. Ändringarna följer SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) förslag.

Taxa för livsmedels- och foderkontroll

- Redaktionella ändringar i texten rörande kontrollavgift (12§) samt en bilaga 1 tillagd. Ändringarna görs på grund av att Livsmedelsverket gjort omformuleringar i underlaget till taxan. Ändringarna påverkar varken avgiftsuttag eller avgifternas storlek.

Övrigt

- Mindre redaktionella förändringar har gjorts i samtliga taxor i syfte att så långt möjligt få enhetliga skrivningar/benämningar i taxorna. Ändringarna påverkar varken avgiftsuttag eller avgifternas storlek.

Ordf sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Forts § 20

Beredning:

Presidium 2018-03-07

Förbunds-/miljö- och energichefs förslag till beslut

Dalslands Miljö- och energiförbunds beslut

Dalslands miljö- och energinämnd föreslår Dalslands miljö- och energiförbunds direktion att rekommendera kommunfullmäktige i kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud att:

1. Fastställa nedanstående förslag till taxor att gälla från och med 1 januari 2019:
 - Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken med tillhörande bilagor.
 - Taxa för livsmedels- och foderkontroll
 - Strålskyddstaxa
 - Taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier
2. Besluta att höja de i dessa taxor fastställda fasta avgifterna, årsavgifterna, kontrollavgifterna och timavgifterna i enlighet med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV 2019 = 2,8%) och därmed fastställa nedanstående förslag till timavgift/timtaxa att gälla från och med 1 januari 2019:
 - För taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för planerad livsmedelskontroll samt anmälan om registrering vara 1 017 kr/tim.
 - För taxa för livsmedels- och foderkontroll ska timavgiften/timtaxan för extra livsmedelskontroll vara 956 kr/tim. - För strålskyddstaxa ska timavgiften/timtaxan för strålskyddstillsyn vara 976 kr/tim.
 - För taxa för tillsyn av sprängämnesprekursorier ska timavgiften/timtaxan vara 976 kr/tim.

Expedieras:
Direktionen

Ordf sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

KS § 133

Dnr 2018/30

Taxor 2019 enligt alkohollagen, tobakslagen, lag om e-cigarettor med påfyllnadshållare och lag om receptfria läkemedel

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Dalslands Alkohol- och tobakenhets förslag till taxor för 2019, att gälla från 1 januari 2019.

Ärendebeskrivning

De avgifter som tas ut när det gäller alkohollagen och tobakslagen får enligt kommunallagen (1991:900) tas ut som avgift för de tjänster som kommunen erbjuder.

Ansökningsavgifter enligt alkohollagen har för 2019 föreslagits ligga kvar på samma nivå som 2018, se bilaga 1. Däremot har en höjning av både fast och rörligt del när det gäller tillståndsavgifter (f d tillsynsavgifter) gjorts om för att bli rättvisare utifrån försäljning.

För taxor enligt tobakslagen kommer en förändring i lagen under året och nya taxor ska beslutas efter det att lagen träder i kraft. Det är oklart vad som kommer att påverka handläggning och tillsyn.

Taxeförslaget för tillstånd/tillsynsavgifter har baserats på den verkliga försäljningen av alkoholdrycker för att få en så rättvis taxa som möjligt. Emellertid måste en administrativ avgift tas ut för det arbete som krävs vid tillsyn och registerhållning hos kommunen.

Avgifter som avser serveringstillstånd ska inte vara skattefinansierade utan verksamheten ska så långt möjligt avgiftsfinansieras enligt de principer som lagstadgats i kommunallagen (1991:900).

När det gäller tillsynsavgifter är det ett sätt att upprätthålla konkurrensneutralitet i kommunerna. Görs ingen tillsyn finns risk för oegentligheter och det kan bli en snedvriden konkurrens mellan företagen, som t ex dumpar priser och betalar ut svarta löner. De avgifter som avser tobakslagen, lag om e-cigarettor med påfyllnadsbehållare och lag om receptfria läkemedel är för tillfället oförändrade p g a lagändringar.

Beslutsunderlag

Samlad alkoholanläggning i Dalslands tjänsteskrivelse inkl. bilagor 2018-05-16
Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 105

Skickas till kommunfullmäktige

Justering

UB

MP

Utdragsbestyrkande

Förslag om taxor 2019 enligt alkohollagen, tobakslagen, lag om e-cigarettor med påfyllnadsbehållare och lag om receptfria läkemedel

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta taxeförslaget för 2019.

Sammanfattning av ärendet

Dalslandskommunerna har haft gemensam handläggning enligt alkohol- och tobakslagen sedan 1998. Förändringar när det gäller tobakslagen har utretts och det kommer inom kort beslut som påverkar handläggningen enligt tobakslagen. Det medför förändring i taxorna även här men i nuläget är det oklart i vilken omfattning lagförslaget kommer att antas. Liggande förslag gäller ansökan om försäljning av tobak vilket blir en mer omfattande administration, där vandelsprövning såsom vid ansökan om serveringstillstånd kommer att bli nödvändig.

Underlag till tjänsteskrivelsen

Oförändrad taxa för 2019 när det gäller ansökan enligt alkohollagen, tobakslagen, lagen om e-cigarettor med påfyllnadsbehållare samt lagen om receptfria läkemedel.
Förändrad taxa enligt alkohollagen när det gäller tillståndsavgift/tillsynsavgifter.
Beräkning av intäkter för 2019 utifrån restaurangernas alkoholförsäljning under 2016.
Beräkningen är gjord i förhållande till det debiterade underlaget 2017, som utgår från 2016 års försäljning.

Beskrivning av ärendet

De avgifter som tas ut när det gäller alkohollagen och tobakslagen får enligt kommunallagen (1991:900) tas ut som avgift för de tjänster som kommunen erbjuder. Ansökningsavgifter enligt alkohollagen har för 2019 föreslagits ligga kvar på samma nivå som 2018, se bilaga 1. Däremot har en höjning av både fast och rörligt del när det gäller tillståndsavgifter (f d tillsynsavgifter) gjorts om för att bli rättvisare utifrån försäljning, se bilaga 2.

För taxor enligt tobakslagen kommer en förändring i lagen under året och nya taxor ska beslutas efter det att lagen träder i kraft. Det är oklart vad som kommer att påverka handläggning och tillsyn.

Förändrad taxa enligt alkohollagen under 2019 med förslag om fast avgift för administration samt en procentbaserad taxa utifrån verklig försäljning

Taxeförslaget för tillstånd/tillsynsavgifter har baserats på den verkliga försäljningen av alkoholdrycker för att få en så rättvis taxa som möjligt. Emellertid måste en administrativ avgift tas ut för det arbete som krävs vid tillsyn och registerhållning hos kommunen.

Avgifter som avser serveringstillstånd ska inte vara skattefinansierade utan verksamheten ska så långt möjligt avgiftsfinansieras enligt de principer som lagstadgats i kommunallagen (1991:900).

När det gäller tillsynsavgifter är det ett sätt att upprätthålla konkurrensneutralitet i kommunerna. Görs ingen tillsyn finns risk för oegentligheter och det kan bli en snedvriden konkurrens mellan företagen, som t ex dumpar priser och betalar ut svarta löner.

De avgifter som avser tobakslagen, lag om e-cigaretter med påfyllnadsbehållare och lag om receptfria läkemedel är för tillfället oförändrade p g a lagändringar. Se bilaga 2.

Dalsland dag som ovan

Yvonne Pettersson
alkoholhandläggare

Bilaga

Nr

Taxeförslag 2019 ansökningsavgifter

1

Oförändrad taxa enligt tobakslagen, lagen
Om e-cigaretter med påfyllnadsbehållare
Och lagen om receptfria läkemedel

2

Förslag TAXOR 2019

Taxor enligt alkohollagen

Stadigvarande tillstånd	Avgift kr	Kommentar
Nyansökningar stadigvarande serveringstillstånd, Ägarskiften, servering på tåg och båt	9000	Inkl 1 kunskapsprov
Utvidgade tillstånd: gemensam serveringsyta samt utökad serveringstid, serveringsyta eller ändrat alkoholutbud, ändring/ny ledamot i bolaget, omregistrering till AB/HB/EF	4000	Sökande har tillstånd i Dalsland
Nyansökan: cateringtillstånd, provsmakning och pausservering	5000	Inkl 1 kunskapsprov
Anmälan om catering, provsmakning eller kryddning av snaps	Ingen avgift	Sökande har tillstånd i Dalsland
Tillfälliga tillstånd		
Tillfälligt utökad serveringstid och serveringsyta	2500	Sökande har tillstånd i Dalsland
Sökanden har stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna -högst 6 dagar och avser samma lokal	4000	Ingen återbetalning
- över 6 dagar	500/dag	Ingen återbetalning
Sökanden har inte stadigvarande tillstånd i Dalslandskommunerna - högst 6 dagar och avser samma lokal	6000	Ingen återbetalning
- över 6 dagar	1000/dag	Ingen återbetalning
För slutna sällskap max 6 tillstånd per halvår och avser samma lokal	2000	Ingen återbetalning
Kunskapsprov med möjlighet till två omprov (Gäller både stadigvarande eller tillfälligt tillstånd)	1000/prov	<i>Per provtillfälle förutom nyansökans första prov</i>
Tillståndsavgift		
Fast avgift serveringstillstånd	6000	
Fast avgift tillstånd för pausservering eller provsmakningstillstånd	1500	
Procent av totala alkoholförsäljningen enligt restaurangrapport	1%	beroende på årsomsättning försäljning av alkoholdrycker
Påminnelseavgift restaurangrapport Ska insändas före den 31mars	500 per vecka	Fr o m 1 maj påbörjas utredning om ev åtgärd enligt alkohollagen; erinran, varning eller återkallelse restaurang

TAXOR 2019**Taxor enligt tobakslagen, alkohollagen, lagen om e-cigarettor med påfyllnadsbehållare samt lagen om receptfria läkemedel**

	Avgift kr	Kommentar
Tillsynsavgift		Vid försäljning av t ex folköl och tobak blir det två produkter och totalt 3500 kr
En av ovanstående produkter:	2000	
Två produkter	3500	
Tre produkter	4500	
Fyra produkter	5500	

Fr o m 2018 debiteras alla avgifter direkt från Dalslands Alkohol- och Tobaksenhet och alla ärenden diarieförs i det gemensamma dataprogrammet Alk-T.

beräkning tillsynsavgifter för 2019 utifrån 2016 års debitering

beräkning tillsynsavgifter för 2019 utifrån 2016 års debitering

underlag för avgift = uttagen

Färgelanda	årsomsättning	avgift 2017	procentavgift 1%	miniavgift 6000	summa
	85832	7000	858	6000	6858
	13000	5500	130	6000	6130
	23187	5500	232	6000	6232
	196105	8000	1961	6000	7961
	176295	8000	1763	6000	7763
		34000			34944

nytt tillstånd under 2016 därför ingen redovisning.

över 10000 kr

ingen fast avg

max 20000

mellanskillnad

	-142
	630
	732
	-39
	-237

944 ökade intäkter

Kommunstyrelsen

KS § 134

Dnr 2018/29, 2018/30

Mål- och resursplan 2019-2021 inklusive finansiella mål, skattesats samt budget 2019, flerårsplan för åren 2020 och 2021 med angivna kommunbidrag för kommunstyrelsen, förvaltningen, låneram för perioden med anvisning och uppdrag till Kommunstyrelsen samt taxor och avgifter 2019

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att

- fastställa de finansiella målen för 2019-2021
- fastställa skattesatsen för 2019 till 22,26 kronor
- fastställa budget för 2019 med angivna kommunbidrag för kommunstyrelsen, förvaltningen och sektorerna med totalt 396 962 tkr
- i den långsiktiga planeringen utgå från SKLs prognoser för intäkter vilket innebär 404 781 tkr för 2020 och 413 075 för 2021
- uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerevisionen besluta om tilläggsbudget till sektorernas kommunbidrag i enlighet med utfallet av revisionen
- uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till internhyror besluta om tilläggsbudget till sektorernas kommunbidrag i enlighet med fastställd internhyra
- fastställa internräntan för 2019 till 1,5 % enligt SKL:s rekommendation
- uppdra åt förvaltningens sektorer att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga
- uppdra åt kommunstyrelsen att genomföra de verksamhetsförändringar, effektiviseringar och investeringar som ingår i Mål- och resursplanen
- fastställa taxor och avgifter enligt bilaga till Mål- och resursplanen
- godkänna en ram för nyupplåning upp till 47,5 mnkr under planperioden
- delegera beslut att godkänna detaljbudgeten för 2019 till kommunstyrelsen

Justering

UO

MP

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Forts KS § 134

Reservation

Tobias Bernhardsson (C), Leif Söderqvist (C) Marion Pelli (C) och Maino Svensson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Yrkanden

Tommy Larsson (S), Ulla Börjesson (S) yrkar bifall till (S), (V) och (L):s gemensamma förslag till Mål- och resursplan 2019-2021 (Skattesats 2019: 22, 26)

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till centerpartiets förslag till Mål och resursplan för 2019 -2021. Skattesats 2019: 22,26

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandena Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunstyrelsen tillstyrker (S), (V) och (L):s gemensamma förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens har enligt kommunallagen att upprätta förslag till budget. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen skall skattesatsen och anslagen anges. Av planen skall det vidare framgå hur verksamheten skall finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

För verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall då alltid vara periodens första år.

Kommunstyrelsens ekonomiråd har arbetat med förslag till Mål och resursplan för perioden 2019-2021.

Justering

UB

MP

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Forts KS § 134

Beslutsunderlag

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-06-11
(S), (V) och (L):s förslag till Mål- och resursplan 2019-2021
Förslag till Taxor och avgifter för Färgelanda kommun 2019
Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 102

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB

MP

Utdragsbestyrkande

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Mål- och resursplan 2019-2021

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att

- fastställa de finansiella målen för 2019-2021
- fastställa skattesatsen för 2019 till 22,26 kronor
- fastställa budget för 2019 med angivna kommunbidrag för kommunstyrelsen, förvaltningen och sektorerna med totalt 396 962 tkr
- i den långsiktiga planeringen utgå från SKLs prognoser för intäkter vilket innebär 404 781 tkr för 2020 och 413 075 för 2021
- uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerrevisionen besluta om tilläggsbudget till sektorernas kommunbidrag i enlighet med utfallet av revisionen
- uppdra till kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till internhyror besluta om tilläggsbudget till sektorernas kommunbidrag i enlighet med fastställd internhyra
- fastställa internräntan för 2019 till 1,5 % enligt SKL:s rekommendation
- uppdra åt förvaltningens sektorer att söka och använda de riktade statsbidrag som finns tillgängliga
- uppdra åt kommunstyrelsen att genomföra de verksamhetsförändringar, effektiviseringar och investeringar som ingår i Mål- och resursplanen
- fastställa taxor och avgifter enligt bilaga till Mål- och resursplanen
- godkänna en ram för nyupplåning upp till 47,5 mnkr under planperioden
- delegera beslut att godkänna detaljbudgeten för 2019 till kommunstyrelsen

Susanne Korduner
Kommunchef

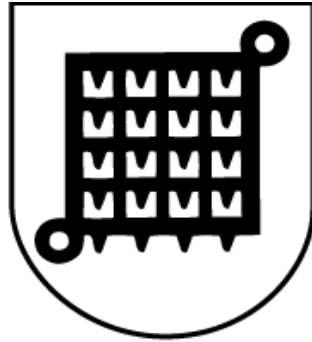
Kristina Olsson
Ekonomichef

Postadress
458 80 Färgelanda
Besöksadress
Allhemsvägen 5, Färgelanda

Telefon
0528-56 70 00
Fax
0528-714 76

E-post
kommun@fargelanda.se
Hemsida
www.fargelanda.se

Bankgiro
890-9269
Organisationsnummer
212000-1421

Mål- och resursplan

Färgelanda kommun

2019

Innehållsförteckning

Övergripande	3
Taxor	13

Övergripande

Politisk viljeriktning

S, L, V: s Politisk viljeinriktning 2019-2022

Social hållbarhet

Alla barn i Färgelanda har rätt att växa upp i ett tryggt och jämlikt samhälle. Vi vill ge alla barn förutsättningar att utvecklas till fria vuxna individer genom att bygga ett stabilt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. Barn som växer upp under trygga och stabila förhållanden får bättre livsvillkor och bättre hälsa som vuxna. En god folkhälsa är också grunden för ett gott samhälle. God uppväxt, god utbildning och ökat arbetsdeltagande är grunden för en god folkhälsa.

I ett samhälle där ojämnligheterna ökar drabbas våra barn allra hårdast, därför fokuserar vi på tidiga insatser i livet, framför allt inom skolan. Detta för att våra barn senare tryggt kan ta klivet in i vuxenvärlden.

Färgelanda kommun skall upplevas som en trygg kommun att bo, verka och leva i. Det pågående projektet finansierat genom folkhälsopengar "En trygg kommun för alla" är ett led i detta arbete.

Barnomsorg och utbildning

Det är viktigt att alla barn får gå i en förskola och skola med hög kvalitet.

Förskolan och skolan skall präglas av trygghet, kunskap och likvärdighet där eleverna möts av en miljö som präglas av jämlikhet och demokratiska värderingar. Vi är övertygade att alla tjänar på om samhället satsar extra mycket på barnen i ett tidigt stadie. Därför vill vi ha en extra resurstilldelning som tar hänsyn till ett socialt och ekonomiskt perspektiv. Vi kommer fortsatt utveckla våra kommunala förskolor och skolor i kommunen.

Förskolan

Vi skall ha en förskola som motsvarar barnens behov av trygghet och utveckling. Personalens pedagogiska kompetens är en viktig byggsten för att ge barnen denna omsorg. Vår ambition är att minska antalet barn i barngrupperna bland annat genom att vi inrättat fyra nya förskoleavdelningar. Ambitionen är att på sikt nå de nationella måtten avseende antal barn i barngrupperna.

Skola

En likvärdig skola leder till att fler ungdomar går ut med fullständiga betyg och därmed får större förutsättningar till ett arbete eller vidare studier. Färgelanda har under senare år vänt en negativ utveckling vad det gäller godkända betyg i grundskolan. För att behålla denna utveckling vill vi jobba med stödinsatser redan i ett tidigt skede. För att lyckas med detta anser vi att man måste ha mindre klasser från årskurs ett till tre. Lärarna skulle då få mer tid för varje elev och därmed kunna sätta in insatser tidigare. Ingen skall behöva få vänta på stöd eller invänta andra elever för att gå vidare i sin utveckling. Vår ambition är att i stora grupper skall det finnas två pedagoger i klassrummet.

Satsningen på Höjdensskolan bygger på att minska antalet elever på högstadiet för att få en dräglig arbetsmiljö både för elever och lärare. Det är också en viktig satsning för att våra yngsta elever skall få en lugn och trygg start på sin skolgång.

Vi kommer fortsatt satsa på att öka antalet vuxna i skolan, en satsning i ledet att pedagoger skall vara pedagoger.

Vuxenutbildning

Världen är föränderlig och man möter hela tiden nya utmaningar och människor behöver därmed möjlighet till fortsatt utveckling genom hela livet. Därför behövs en vuxenutbildning som möter de olika behoven. Även särskilda yrkesutbildningar är ett bra sätt att bli mer attraktiv på arbetsmarknaden. Vi kommer fortsatt arbeta för att ha samarbeten med olika aktörer vad det gäller

vuxenutbildningen, exempelvis Dalsslands Folkhögskola och andra kommuner.

Äldreomsorg

Samhället bygger på den solidariska tanken att alla betalar efter sin förmåga och nyttjar den gemensamma välfärden efter sina behov. Alla tjänster inom äldreomsorgen ska ha fortsatt god kvalitet och utgå från varje människas unika behov med bibehållen värdighet och integritet. De äldre ska ges möjlighet att ha stort inflytande över planering och genomförande av sin egen vård och omsorg.

Våra äldreboenden ska ha god kvalitet och erbjuda en meningsfull tillvaro samt sociala aktiviteter. Flera boendeformer kan behöva byggas såsom exempelvis trygghetsboenden som inte är en biståndsbedömd boendeform och behöver inte heller byggas i kommunal regi.

Vi vill fortsatt höja personalens kompetens i äldreomsorgen samt arbeta för fler händer inom vården.

Målet är att fortsatt vara Sveriges bästa hemtjänstkommun (enligt socialstyrelsens undersökning 2017).

Integration och mångfald

I vårt samhälle har alla människor lika värde med samma skyldigheter och rättigheter. Alla former av rasism, diskriminering och främlingsfientlighet ska motverkas. En utsatt grupp i vårt samhälle är den grupp människor som nyss kommit till Sverige. För att underlätta integrationen är det viktigt att kombinera praktik och språkinläring (SFI). Färgelanda kommun kommer att stödja alla former av integrationsarbete som ideella organisationer utför. Vi vill införa en extra stödpeng som motivation till föreningslivet.

Kultur och fritid

Vi vill ha ett brett utbud av kultur- och fritidsverksamhet. En viktig uppgift är att ge förutsättningar att skapa positiva mötesplatser som förgyller vardagen för våra invånare. Kultur och fritidsverksamhet är också en viktig hörnsten i integrationsarbetet och bidrar i högsta grad till en snabbare väg in i samhället för våra nyanlända.

Vår kommuns väl fungerande föreningsliv är en viktig aktör i samhällsutvecklingen där vår uppgift är att stödja och stötta på olika sätt.

Arbetsmarknad

Under planperioden 2019-2021 kommer vi att fortsätta utveckla pågående arbete med att skapa förutsättning för människor som av en eller annan anledning hamnat långt från arbetsmarknaden.

En sådan satsning kostar initialt men betalas tillbaka på sikt genom minskade kostnader för den sociala sektorn. Den absoluta vinsten är för den enskilda individen som ges förutsättningar att komma i sysselsättning. Ett bra sätt att komma in på arbetsmarknaden är att varva utbildning med lämplig praktik i våra verksamheter för att öka möjligheten till arbete. Därför vill vi öka antalet anställda som har gått handledarutbildning och kurs i kulturella skillnader för ökad förståelse.

Näringsliv/landsbygdsutveckling

Under planperioden kommer vi fortsätta det påbörjade arbetet med att utveckla mötesplatser mellan kommunen, näringslivet och kommuninvånarna. Syftet med dessa träffar är att tillsammans föra utvecklingen i kommunen framåt.

Minst en medborgardialog vart annat år skall hållas i kommunens fyra tätorter. Med näringslivet skall årligen hållas ett antal träffar i olika konstellationer.

Ett antal företagsbesök skall göras årligen. Vid dessa besök är återkoppling efter besöket en viktig del.

Det är också viktigt att Färgelanda kommun genomför arbetet med att ha färdig mark och lokaler för att kunna stödja företagsetableringar i Färgelanda kommun.

Boende

Vi vill jobba vidare med att driva fram attraktiva, trivsamma och trygga bostadsmiljöer i Färgelanda kommun. En bra bostad är en social rättighet och vi vill att alla skall ha en möjlighet att hitta ett boende som passar den egna livssituationen i livets alla skeden.

För att Färgelanda kommun skall växa, arbetar vi för ett ökat byggande av bostäder både i kommunal och privat regi. Träffar har och skall anordnas med både interna och externa byggare. Arbetet med detaljplaner skall intensifieras under planperioden.

Vision

Färgelanda 2030 – Den företagsamma och trygga kommunen för alla, med närhet till natur, sjö och stad

Prioriterade områden och verksamhetsmål

Prioriterade områden

Utbildning Arbetsmarknad Bostäder

Verksamhets mål

Utbildning

Arbeta mot 100 % måluppfyllelse eller behörighet till nationellt program på gymnasiet. Andelen elever år 9 med fullständiga betyg skall öka.

Arbetsmarknad

Minst 25 individer ska komma ut i arbete eller utbildning varje år under planperioden.

Kommunens verksamheter och kommunala bolag skall erbjuda minst 20 praktikplatser varje år under planperioden. Samtliga sektorer skall bidra, 5 skall leda till anställning/utbildning.

Bostäder

Under planperioden skall minst 50 nya bostäder byggas i Färgelanda kommun.

Kommun skall öka med minst 100 invånare under planperioden.

Finansiella mål och Ekonomiska förutsättningar

Finansiella Mål

För planperioden 2019-2021 har tre finansiella mål fastställts i budgetarbetet.

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till minst 1,0-2,5 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att uppnå en hög betalningsberedskap ska likviditeten överstiga 100 procent.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten på lång sikt ska uppgå till minst 35 procent.

Befolkningsprognos

Färgelanda	2017	2018	2019	2020	2021
Antal invånare	6 600	6602	6600	6600	6600

Skattesats

Nuvarande skattesats 2018 föreslås oförändrad till 2019, 22,26 per skattekrone .

Inflation och löneökning

Antagandet om kostnadsökningar i kommunens verksamhet baseras på prognoser från Sveriges kommuner och Landsting, SKL, i huvudsak hämtade från SKL Cirkulär 18:5

Tabell 6. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2017	2018	2019	2020	2021
Arbetskrafts-kostnader*	3,6	3,2	3,0	3,7	3,3
Övrig förbrukning	2,2	2,1	2,3	2,6	2,6
Prisförändring	3,1%	2,8 %	2,8 %	3,4%	3,1%

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Finansiella förändringar

Prognoserna baseras på SKLs prognoser från februari 2018 cirkulär 18:5, förutom den del av välfärdsmiljarderna som fördelas utifrån flyktingvariabler där egen prognos gjorts.

	2018	2019	2020	2021
Skatteintäkter	272 724	280 617	285 497	292 732
Utjämning och statsbidrag	100 348	100 790	105 229	107 288
Fastighetsavgift	11 561	13 055	13 055	13 055
Välfärdsmiljarder, utifrån flyktingvariabler*	8 800	2 500	1 000	0
Summa	393 433	396 962	404 781	413 075

* Den del av det extra statsbidrag som beslutats för 2017-2021, de s.k. "Välfärdsmiljarderna", som fördelas utifrån kommunens befolkning, ingår i prognosen för det generella statsbidraget.

Investeringar, tkr

Utfall 2017	Prognos 2018	Budget 2019-2021
14 338	33 000	47 500

Omsättning och nyupptagning av lån under planperioden

Det självfinansierade investeringsutrymmet uppgår till avskrivningsnivån plus resultat.

Amorteringar

Under planperioden beräknas amorteringar på långfristiga skulder följa lånens normala amorteringsplaner.

Kommunbidrag

Kommunbidrag

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totala skatteintäkter och statsbidrag	396 962	404 781	413 075
Lönerevision fg. år ofördelat	7 000	12 000	17 000

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Lönerevision	5 000	5 000	5 000
Internhyra	15 491	15 938	16 432
Kostnader för finans	7 000	7 000	7 000
Finans	34 491	39 938	45 432
Kommunfullmäktige ingående ram	3 645	4 494	4 547
Nytt PO	13	0	0
Indexuppräknig	36	53	50
Ramförändring	800	0	0
Kommunfullmäktige	4 494	4 547	4 597
Kommunstyrelse och stab ingående ram	46 157	43 632	44 151
Nytt PO	120	0	0
Indexuppräknig	451	519	480
Internhyra	-1 812	0	0
Ramförändring	-1 284	0	0
Kommunstyrelse och stab	43 632	44 151	44 631
Sektor Barn och utbildning ingående ram	158 602	151 109	152 907
Nytt PO	303	0	0
Indexuppräknig	1 554	1 798	1 659
Internhyra	-8 100	0	0
Ramförändring	-1 250	0	0
Sektor Barn och utbildning	151 109	152 907	154 566
Sektor Samhällsutveckling ingående ram	46 604	42 616	43 122
Nytt PO	303	0	0
Indexuppräknig	457	506	467
Internhyra	-2 467	0	0
Ramförändring	-2 281	0	0
Sektor Samhällsutveckling	42 616	43 122	43 589
Sektor Omsorg ingående ram	120 556	116 650	118 038
Nytt PO	564	0	0
Indexuppräknig	1 182	1 388	1 281
Internhyra	-2 652	0	0
Ramförändring	-3 000	0	0
Sektor Omsorg	116 650	118 038	119 319
Resultat	3 970	2 078	941
Resultatmål 1% av totala skatteintäkter och statsbidrag	3 970	4 048	4 131
Differens mot resultatmål	0	-1 970	-3 190

Sammandrag kommunbidrag

Sektor	2018	2019	2020	2021
Kommunfullmäktige	3 645	4 494	4 547	4 597
Kommunstyrelse och Stab	46 157	43 633	44 152	44 632
Sektor Barn och Utbildning	158 602	151 109	152 907	154 566
Sektor Samhällsutveckling	46 604	42 615	43 122	43 589
Sektor Omsorg	120 556	116 650	118 038	119 319
Internhyra	0	15 491	15 938	16 432
Utrymme för Lönerrevision	7 000	12 000	17 000	22 000
Finansiering	3 000	7 000	7 000	7 000
Summa Kommunbidrag till verksamheterna	385 564	392 992	402 704	412 135
Resultat	7 869	3 970	2 077	940
Totalt	393 433	396 962	404 781	413 075

*Eftersom 2018-års lönerrevision inte är fördelad på sektorerna, ligger den kvar på raden för lönerrevision även 2019, samma för planperioden.

Ramförändringar och konsekvensbeskrivningar per sektor

Mer detaljerad information om vad ramförändringen består av. Presenteras per sektor tillsammans med en konsekvensbeskrivning.

Kommunfullmäktige

Kommunbidrag kommunfullmäktige

	Budget 2019
Kommunfullmäktige ingående ram	3 645
Nytt PO	13
Indexuppräknning	36
Ungdomsråd	-300
Avskaffa beredningar	-300
Ny nämndorganisation	1 400
Kommunfullmäktige	4 494

Konsekvensbeskrivning

Sänkt budget ungdomsrådet

Ekonomiskt perspektiv

-300 tkr

Medborgarperspektiv

Mindre resurser för ungdomarnas arbete

Medarbetarperspektiv

Inget

Avskaffa tillfälliga beredningarna

Ekonomiskt perspektiv

-300 tkr

Medborgarperspektiv

Ingen påverkan

Medarbetarperspektiv

Ingen påverkan

Förslag på ny nämndorganisation

Ekonomiskt perspektiv

+1 400 tkr

Medborgarperspektiv

Fler politiker i nämndsorganisation, decentralisering av beslut. Ingen tydlig påverkan för medborgare.

Medarbetarperspektiv

Fler möten, längre processer, mer belastning på dokumentation och diarieföring. Ev. anställa ytterligare personal.

Kommunstyrelse och stab

Kommunbidrag Kommunstyrelse och stab

	Budget 2019
Kommunstyrelse och stab ingående ram	46 157
Nytt PO	120
Indexuppräknning	452
Internhyra	-1 812
Minskning av KS ofördelade	-824
Planerat underhåll	-460
Kommunstyrelse och stab	43 633

Konsekvensbeskrivning

Sektor Barn och utbildning

Kommunbidrag Barn och utbildning

	Budget 2019
Kommunfullmäktige ingående ram	158 602
Nytt PO	303
Indexuppräknning	1 554
Internhyra	-8 100
Barnomsorg på obekvämt arbetstid	-750
Färre gymnasieplatser	-500
Kommunfullmäktige	151 109

Konsekvensbeskrivning

Ingen barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Ekonomiskt perspektiv

-750 tkr

Medborgarperspektiv

Inga konsekvenser i dagsläget då behovet är obefintligt. Vi har inga ansökningar under 2018 hittills.

Medarbetarperspektiv

Inga konsekvenser då verksamheten inte är pågående. Budgetutrymmet under VT-18 bekostar en extra grupp på Höjdens förskola för att tillgodose behovet av platser under våren.

Färre gymnasieplatser

Ekonomiskt perspektiv

-500 tkr

Medborgarperspektiv

Förutom den direkta ekonomiska konsekvensen är det väldigt positivt för medborgarna att fler elever går direkt till nationellt program på gymnasiet. Eleverna vinner ett/flera års studier innan nationellt program på tre år.

Färre elever går också på IM språk då de elever som fått permanent uppehållstillstånd går vidare till nationellt program eller vuxenstudier. Oavsett om kommunen står för äldre asylelevers gymnasiestudier eller ej räknar vi med ett visst ekonomiskt utrymme.

Nyanlända elever hanteras snabbare av Migrationsverket vilket å ena sidan innebär att asylsökandegruppen minskar. De som då får uppehållstillstånd kostar kommunen elevpeng utan bidrag från Migrationsverket vilket ska finansieras av etableringsstödet.

Medarbetarperspektiv

Inga konsekvenser då vi inte har egen gymnasieskola.

Sektor Samhällsutveckling

Kommunbidrag Samhällsutveckling

	Budget 2019
Kommunfullmäktige ingående ram	46 604
Nytt PO	303
Indexuppräknig	457
Internhyra	-2 467
Personalkostnader	-1 300
Bolagisering Livsmedelcenter i Väst	-981
Kommunfullmäktige	42 616

Konsekvensbeskrivning

Enhet Plan-bygg

Ekonomiskt perspektiv

Handläggare 50 %, uppsägning av handläggare -230 tkr

Medborgarperspektiv

Kan innebära förlängd handläggningstid för bygglovsärenden.

Medarbetarperspektiv

Ökad arbetsbelastning för personal samt omfördelning av arbetsuppgifter inom enheten.

Enhet AME- (Integration)

Ekonomiskt perspektiv

Gruppchef 100 %, uppsägning av gruppchef 25 % (finansierad kommunala medel, 75 % migrationsmedel) -125 tkr

Konsulent 100 %, uppsägning av personal -425 tkr. Utav enhetens två konsulenter halveras bemanningen.

Medborgarperspektiv

Mindre stöd avseende hjälp vid behov av arbetsmarknadsåtgärder till den enskilde.

Medarbetarperspektiv

Ökad arbetsbelastning för kvarvarande personal, kommer att påverka beslut avseende förvaltningsövergripande mål och arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser, extra tjänster m.m.)

Enhetschef inom enheten övertar gruppchefens arbetsuppgifter.

Enhet MEX och Enhet Teknik

Ekonomiskt perspektiv

Arbetsledartjänst teknik varslas -540tkr

Medborgarperspektiv

Minskat underhåll av kommunala byggnader, risk för brister i den fysiska arbetsmiljön för besökare i kommunens verksamhetslokaler.

Medarbetarperspektiv

Kan bli avseende brister i den fysiska arbetsmiljön. Dålig fysisk arbetsmiljö kan leda till både olyckor och sjukdomar.

Ekonomiskt perspektiv

Bolagisering Livsmedelcenter i Väst -981tkr. Bolagiseringen kommer att kräva ett högre aktiekapital, vilket kommer att påverka likviditeten.

Medborgarperspektiv

Inga konsekvenser.

Medarbetarperspektiv

Minskad arbetsbelastning i förvaltningen och ökad arbetsbelastning i bolaget.

Sektor Omsorg

Kommunbidrag Omsorg

	Budget 2019
Kommunfullmäktige ingående ram	120 556
Nytt PO	564
Indexuppräknig	1 182
Internhyra	-2 652
Ny inriktning Solgården	-3 000
Kommunfullmäktige	116 650

Konsekvensbeskrivning

Inriktningsförändring på Solgården

Ny inriktning:

- 8 st. lägenheter inriktning Somatik (Finns i dagsläget)
- 26 st. Trygghetslägenheter (16 stycken finns i dagsläget)

Den nya inriktningen bygger på att man tar bort 8+2 st. lägenheter inriktning Demens (varav 4 st. uthyrda och har varit så under 2017) och flyttar över dessa platser till Demenscenter Håvestensgården och omvandlar dessa platser till trygghetslägenheter på Solgården.

Ekonomiskt perspektiv

1. Säkrade hyresintäkter.
2. Minskade hyreskostnader för verksamheten ca 50 % av lägenheterna har inte varit uthyrda på Demensboendet.
3. Besparing av Omsorgspersonal ca.3milj.

Medborgarperspektiv

1. Möjlighet till kvarboendet i närområdet minskar.
2. Ökad kunskap och inriktning av kvalitativ verksamhet när det gäller Demenssjuka ökar.
3. Stor närhet till Tandläkare och Vårdcentral
4. Större möjlighet till Sociala naturliga spontana möten
5. Möjlighet att skapa Sociala träffpunkter
6. Större möjlighet till samvaro vid måltider och aktivitet.
7. Större möjlighet att tillgodose kommuninnevänares behov av Trygghetslägenheter.
8. Slipper att förflyttas vid läkar- och tandläkarbesök.
9. Ökade möjligheter för frivillorganisationer att kunna nyttja Solgårdens lokaler.

Anhörigperspektiv

1. Ökad möjlighet att möta personer i samma situation.
2. Möjlighet till att erhålla ökad kunskap från specialutbildad personal.
3. Trygghet med närhet till Tandläkare och Vårdcentral

Medarbetarperspektiv

1. Personal sägs upp

Taxor

**Färgelanda
kommun**

Taxor och avgifter Förslag 2019

Innehållsförteckning

Kopiering	3
Diverse avgifter	4
Bygglov	4
Torghandel	4
Färdtjänst	5
Måltid	5
Renhållning, avfall och slamhantering	6
Lotteritillstånd, lokaluthyrning och bibliotek.....	7
Barnomsorg och utbildning	8
Omsorg	9

Kopiering

A4-format	Belopp i kr 2018	Belopp i kr 2019	Avser
Enstaka kopior (upp till 9 sidor), A4 format	5,00	5,00	Per sida/Svartvit
Stora kopieringsarbeten (Första sidan/original)	68,00	70,00	Svartvit
Varje kopia därutöver	2,00	2,00	Svartvit

För utskrift av upptagning på datamedia tas avgift ut på motsvarande sätt som kopia på allmän handling. Ovanstående gäller även när kopiorna sänds till beställaren via fax.

Ersättning tas även ut för portokostnad om försändelsen väger mer än 20 gram samt för ev. postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande förmedling sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren.

Avgiften erlägges kontant om inte särskilda omständigheter föranleder annat.

Tidsbokning krävs

Stora kopieringsarbeten utförda av kommunkontorets vaktmästeri (10 A4 eller fler kopior / original)

Föreningar och organisationer som är registrerade hos kommunen.

Fast avgift (Första kopian per original)	34,00	35,00	Svartvit
Varje kopia därutöver (svartvit)	1,00	1,00	Svartvit
Kopia på färgat papper	2,00	2,00	Svartvit
Varje kopia därutöver (färg)	2,00	2,00	Färgutskrift

Fax och Skanning

Inkommande/utgående per sida	5,00	5,00	Svartvit
Utgående per jobb max 6 sidor	5,00	5,00	Svartvit

Allmänna Handlingar

Uttag ur digitala kartdatabaser

Kartformat

	Inkl moms 2018	Inkl moms 2019	
Tom 9 kopior	0,00	0,00	Svartvit
Fr.o.m 10 kopior	66,00	68,00	Svartvit
Varje kopia därutöver	2,00	2,00	Svartvit
Kopia av skolbetyg	103,00	106,00	Svartvit
Kopia av klasslistor	103,00	106,00	Svartvit
Forskningshjälp	154,00	158,00	Per påbörjad halvtimme
Allmänna handlingar i digital form, tillhandahålls utan avgift			

	Belopp i kr Inkl moms 2018	Belopp i kr Inkl moms 2019	Avser
Avgift för kopior ur journaler/personakter*			
Sida 1-9	0,00	0,00	svart vitt
Sida 10	51,00	0,00	svart vitt
Sidan 11 och följande	2,00	0,00	svart vitt/sida
Maximal avgift	309,00	0,00	

*För utlämnande/kopiering av denna typ av handlingar gäller särskilda bestämmelser.

Diverse avgifter

	Belopp i kr 2018	Belopp i kr 2019	Avser
Gräsklippning, pensionärer och föreningar	206,00	212,00	Per halvtimme
Snöskottning, pensionärer	210,00	216,00	Per halvtimme
Transport av trädgårdsavfall (Tippavgift tillkommer)	103,00	106,00	Per mil
Båtplats Sundsbron	1 039,00	1 068,00	Årsavgift
Kolonilott	412,00	424,00	Årsavgift
Felparkeringsavgift			
Felparkeringsavgift	212,00	400,00	
Felaktig utnyttjande av handikapplats	531,00	750,00	
Fjärrvärme till externa kunder indexregleras			Per MWh

Bygglov

Plan- och bygglovverksamheten har en taxa som utgår från SKLs förslag.
Taxan bygger på prisbasbeloppet.

Torghandel

	Belopp i kr Inkl moms 2018	Belopp i kr Inkl moms 2019	Avser
Saluplats			
Tillfällig saluplats, 3*3 meter	191,00	196,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 6*3 meter	383,00	394,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 9*3 meter	573,00	589,00	Per dag
Tillfällig saluplats, 12*3 meter	765,00	786,00	Per dag
Elanslutning	79,00	81,00	Per dag
Saluplats, en dag/vecka, exkl el	4 332,00	4 453,00	Helår
Saluplats, en dag/vecka, inkl el	5 524,00	5 679,00	Helår

OBS! Tillfällig saluplats och el-avgift gratis på lördagar

Färdtjänst

Färdtjänst:	Egenavgiften är Västtrafiks kollektivtrafiks baspristaxa +50%
Riks färdtjänst:	Normalkostnad med allmänt färdmedel (enligt regeringens föreskrifter)
Färdtjänst i annan kommun:	Egenavgift 30 % av reskostnaden
Arbetsresa inom ramen för färdtjänst	Motsvarande Västtrafiks taxa för områdesladdning

Måltid

	Belopp i kr 2018	Belopp i kr 2019	Åsner
Eget boende			
Mat, dagverksamhet	61,00	63,00	per dag
Matportion	50,00	52,00	per portion
Särskilt boende			
Kost (alla måltider)	3 940,00	4 051,00	per månad
Korttidsboende/Växelvård			
Kost (alla måltider)	131,00	135,00	per dag
Övriga kostnader			
Matportion, ej biståndsbeslut inkl 12% moms	60,00	63,00	per portion

Renhållning, avfall och slamhantering

	Inkl moms 2018	Inkl moms 2019	
Hushållsavfall			
Extrasäckar	77,00	80,00	Per styck
140 l kärl vecka	4 170,00	4 287,00	Per år
190 l kärl vecka	5 387,00	5 538,00	Per år
370 l kärl vecka	9 489,00	9 755,00	Per år
660 l kärl vecka	16 157,00	16 610,00	Per år
140 l kärl 14 dag	2 050,00	2 108,00	Per år
190 l kärl 14 dag	2 661,00	2 736,00	Per år
370 l kärl 14 dag	4 702,00	4 834,00	Per år
660 l kärl 14 dag	8 036,00	8 262,00	Per år
140 l kärl månad	1 174,00	1 207,00	Per år
190 l kärl månad	1 420,00	1 460,00	Per år
140 l kärl kvartal	533,00	548,00	Per år
190 l kärl kvartal	618,00	636,00	Per år
140 l sommar	891,00	916,00	Per år
190 l sommar	1 126,00	1 158,00	Per år
370 l sommar	1 903,00	1 957,00	Per år
660 l sommar	3 435,00	3 532,00	Per år
Ej sorterade sopor			
Extra kärltömning inom 1 vecka	195,00	201,00	Per styck
Utbyte av kärl	114,00	118,00	Per tillfälle
Avgifter på återvinningscentralen i Stigen			
Hushåll inom Färgelanda kommun har 12 stycken fria tillfällen per kalenderår att lämna grovsopor från sina hushåll. Därefter debiteras 100 kr per tillfälle .			
Avfall som är undantagna från de fria tillfällena:			
Asbest	1 076,00	1 107,00	Per kbm
Däck på fälg	22,00	23,00	Per styck
Tryckimpregnerat virke	673,00	692,00	Per kbm
Slamhanteringen			
Brunn 0-4 kbm	1 424,00	1 464,00	Per styck
Varje kbm därutöver	137,00	141,00	Per kbm
Tillägg budning inom 14 dagar	151,00	156,00	Per gång
Tillägg budning inom 3 dagar	546,00	562,00	Per gång
Tillägg budning samma dag	1 447,00	1 488,00	Per gång
Frankörningsavgift (bomkörning)	642,00	660,00	Per gång
Extraslang	1,00	2,00	per meter

Extra ordinära uppgifter t.ex. spolning, jourtillägg mm.
gäller entreprenörens taxa + 5 %

Lotteritillstånd, lokaluthyrning och bibliotek

	Belopp i kr 2018	Belopp i kr 2019	Avser
Registreringsavgift	310,00	319,00	
Hyror i kommunala lokaler (Privatbokningar)			
Fritidsgården Allhem	800,00	823,00	Per tillfälle
Valboskolans matsal, med kök	1 548,00	1 592,00	Per tillfälle
Valboskolans matsal, utan kök	1 032,00	1 061,00	Per tillfälle
Övriga skolor, matsalar	568,00	584,00	Per tillfälle
Färgelanda Sporthall	568,00	584,00	Per timma
Valboskolans idrottshall	341,00	351,00	Per timma
Övriga gymnastiksalar	114,00	118,00	Per timma
Övriga lokaler/anläggningar	516,00	531,00	Per tillfälle
Scen-element	52,00	54,00	Per styck
Scen-element	1 032,00	1 061,00	Hela scenen
Utomhussimskola*	100,00	103,00	per vecka
Utomhussimskola*	250,00	257,00	3 veckor
Inomhussimskola*	300,00	309,00	10 ggr
Konferenssal Centrumhuset	516,00	531,00	Per tillfälle
Konferenssal Centrumhuset	155,00	160,00	Per timma
Konferenssal Familjecentral	516,00	531,00	Per tillfälle
Konferenssal Familjecentral	155,00	160,00	Per timma
(Föreningspris)			
Färgelanda Sporthall	103,00	106,00	Per timma
Färgelanda Sporthall, matcher	124,00	128,00	Per timma
Valboskolans idrottshall	93,00	96,00	Per timma
Övriga gymnastiksalar	62,00	64,00	Per timma
Valboskolans matsal	124,00	128,00	Per timma
Övriga skolor, matsalar	93,00	96,00	Per timma
Alla skolor, klassrum	52,00	54,00	Per timma
Alla skolor, tekniksalar	57,00	59,00	Per timma
Övriga lokaler/anläggningar	46,00	48,00	Per timma
Grusplan, Valboskolan	62,00	64,00	Per timma
Grusplan Valboskolan (matcher)	103,00	106,00	Per timma
Grusplan, "Lilla", Valboskolan	46,00	48,00	Per timma
PA-anläggning	0,00	0,00	Per tillfälle
Scen-element	52,00	54,00	Per styck
Scen-element	774,00	796,00	Hela scenen
Föreningsägda samlingslokaler	0,00	0,00	Lokalkostnaden
Konferenssal Centrumhuset	77,00	80,00	per timma
Bibliotek			
Övertidsavgift	5,00	6,00	Per bok, CD etc/vecka
Påminnelseavgift	15,00	16,00	Per utskick
Fjärrlåneavgift	15,00	0,00	Per fjärrlån
Förkommet lånekort	10,00	0,00	
Förkomna böcker, vuxen	310,00	319,00	
Förkomna böcker, barn	155,00	160,00	
Förkomna filmer	400,00	412,00	

* Avgiftsfri simskola för elever i förskoleklass

Barnomsorg och utbildning

MAXTAXA barnomsorg

Inkomsttaket indexregleras varje år, efter förordning 2001:160

	2018	2019	
Inkomsttak	46 080,00	Ej fastställt	

Högsta avgift i förskoleverksamhet (förskola/familjedaghem) 2019:

- o barn nr 1: 3% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 2: 2% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 3: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 4: ingen avgift

Högsta avgift i skolbarnomsorgen (fritidshem/familjedaghem) ska 2019 vara:

- o barn nr 1: 2% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 2: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 3: 1% av inkomsten - dock högst x kronor/mån (Ej fastställt ännu)
- o barn nr 4: ingen avgift

	2018 inkl moms	2019 inkl moms	
Fritids			
Lovfritidshem	50,00	50,00	per bokad dag

	2018 inkl moms	2019 inkl moms	
Förkommet busskort	159,00	164,00	

	2018 inkl moms	2019 inkl moms	
Vuxenutbildning			
Externt prov, Vuxenutbildning	350,00	360,00	Per provtillfälle

	2018 inkl moms	2019 inkl moms	
Musikskola			
Elevavgift	1 050,00	1 080,00	Per läsår

Omsorg

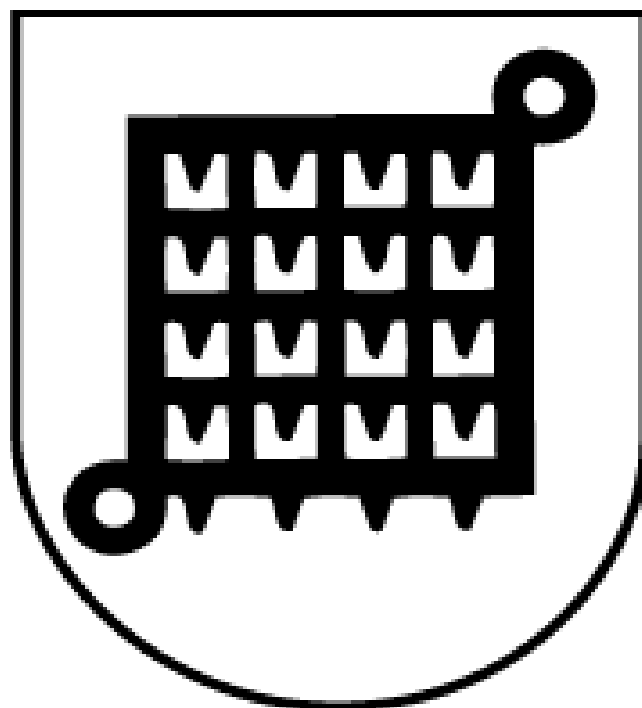
	Belopp i kr 2018	Belopp i kr 2019	
Beräknas utifrån prisbasbeloppsnivån	45 500,00	Ej fastställt**	
Eget Boende			
Maxtaxa	2 044,00		per månad
Varav:			
Hemsjukvård	276,00		per månad
Hemskick av mat	409,00		per månad
Hemtjänst	266,00		per timma
Dagverksamhet	61,00		per dag
Hyra teknisk utrustning Trygghetslarm*	219,00***		per månad
Särskilt Boende			
Omvårdnad	2 044,00		per månad
Hyra enligt kontrakt *			
Korttidsboende/Växelvård			
Boende *	70,00		per dag
Omvårdnad	68,00		per dag
Övriga kostnader			
Utprovning av hjälpmedel	103,00	105,00	
Vaccinationsavgift	100,00	100,00	per tillfälle
Familjerådgivningssamtal ****	100,00	100,00	per samtal
Enheten för stöd och service			
Eget Boende, Socialpsykiatri			
Boendestöd	266,00		per timma
Kontaktperson	266,00		per timma
Särskilt Boende, Socialpsykiatri			
Kost (alla måltider)	3 940,00	4 051,00	per månad
Hyra enligt kontrakt			
LSS			
Boende med särskild service			
Taxan justeras utifrån konsumentverkets kostnorm			
Hyra enligt kontrakt			
Frukost	14,00		per portion
Lunch	25,00		per portion
Middag	25,00		per portion
Kvällsmål	4,00		per portion
Förbrukningsmaterial	110,00		per månad

* Ingår ej i Maxtaxan

** Uppgift om avgifter kompletteras när prisbasbeloppet är fastställt

*** Uppräknas med KPI kvartal 3, enligt avtal.

**** De fem första samtalen debiteras enligt prislista. Efterföljande samtal gratis.

VÄXTKRAFT I HELA KOMMUNEN

SKUGGBUDGET 2019

FÄRGELANDA KOMMUN

Mål- & Resursplan 2019

Centerpartiets förslag

**NÄRODLAD
POLITIK**

Centerpartiet

Vision, mål och inriktning för utveckling av Färgelanda kommun

FÄRGELANDA 2030: FÖRETAGSAM & TRYGG, FÖR ALLA

Inledning: Färgelanda kommuns vision är som en ledstjärna vilken visar bilden av hur medborgaren i framtiden ska kunna se sin kommun. Fokusområden för åtgärder, insatser för att nå framåt mot denna delas in i fyra prioriterade inriktningar. Kommunen leds med hjälp av målstyrning vilket innebär att Kommunfullmäktige fastställer visionen enligt ovan liksom prioriterade inriktningar, verksamhetsmål samt ekonomiska ramar till Kommunstyrelsen och dess förvaltning med sektorer som bedriver kommunens samtliga verksamheter. Inriktningarna kan sammanfattas enligt nedan:

1.

**VÄXTKRAFT I
BYAR & BYGDER**

2.

**VÄXTKRAFT I
MÄNNISKOR**

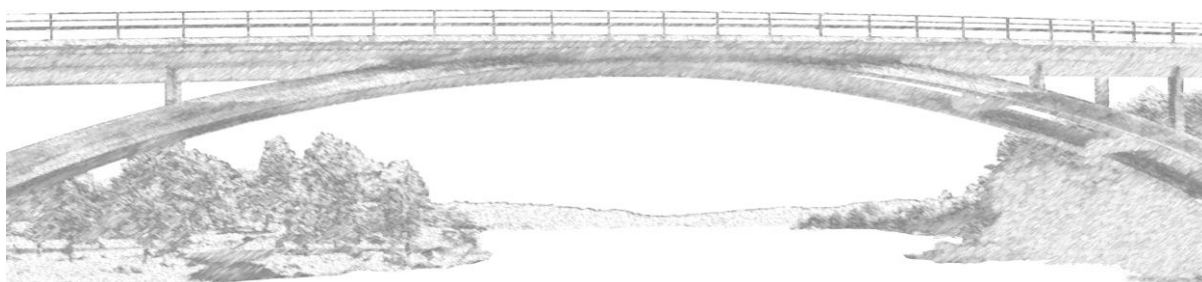
NÄRODLAD POLITIK FÖR HELA KOMMUNEN!

3.

**FÖRNYBAR
MILJÖAGENDA**

4.

**UPPKOPPLAD
VÄLFÄRD**

PRIORITERAD INRIKTNING:

1. VÄXTKRAFT I BYAR & BYGDER

Färgelanda kommun har ett fantastiskt läge med jobbskaparanda, en härlig natur och stora arbetsmarknadsområden inpå knuten. På kartan ligger Färgelanda kommun strategiskt helt rätt, mitt mellan Göteborg & Oslo. I hela kommunen finns stor utvecklingspotential för boende med livskvalité liksom tillväxt och fler jobb, vilket i sin tur leder till ökade skatteintäkter och stärkt välfärd. För att detta ska kunna bli verklighet krävs landsbygdsutvecklande insatser som leder till fler lockande boendemiljöer och bidrar till växtkraften.

+ Boendeutveckling i hela kommunen

+ Värna föreningslivet och förstärk landsbygdsintegrationen

+ Ett växtkraftigt näringsliv skapar fler jobb

BOENDEUTVECKLING I HELA KOMMUNEN

Utvecklingsplaner behöver tas fram genom fortsatt fokus på stärkt dialog i våra bygder. Planerna ska kartlägga planerade insatser för att utveckla varje ort och kommundel samt bidra till fler lockande boendemiljöer och ska gå i linje med den nya långsiktiga visionen som fullmäktige arbetar fram. Bostadsförsörjnings-programmet som arbetas fram behöver peka ut riktningen för välbehövlig nyproduktion av bostäder i flera delar av kommunen. Dialogen med potentiella exploitörer behöver utvecklas för att därigenom kunna få fler byggbara tomter i attraktiva lägen. Här finns en god planberedskap att arbeta vidare utifrån. Kommunen behöver verka för byggnation av servicenära lägenheter för äldre i våra tätorter, som också leder till en större rotation på den lokala bostadsmarknaden och kan locka fler att vilja bo och leva i Färgelanda kommun.

Planen för landsbygdsutveckling i strandnära (LIS) områden ger nya möjligheter att skapa lockande boenden för kommuninvånare. Första steget är att detaljplanera för byggnation vid Ellenö- & Östersjön vilket behöver komma igång under planperioden. Stärkta pendlingsmöjligheter är en förutsättning att stärka vår kommuns växtkraft. Våra pendlarstråk behöver knytas ihop bättre med tågstationerna runt om oss; i Öxnered, Uddevalla och snarast möjligt även i Bäckeфорs. Det skall kunna gå att ta sig smidigt till och från såväl Uddevalla och Trollhättan som Göteborg eller över gränsen till Norge. In- och utpendling skapar en dynamik för såväl boendeorten som företagabygden. Inom kommunen skall man enkelt och säkert kunna ta sig med cykel, därför behövs cykelvägar som knyter samman kommundelarna.

Växtkraft och utveckling drivs bäst av engagerade människor i en bygd eller i ett samhälle. Det är också dessa som står för många av de evenemang som bygger kommunens värde. Kommunen behöver ses som en resurs för föreningar, företag och eldsjälarna och kan på olika

sätt kunna stödja och vara en möjliggörare för viktiga satsningar som bidrar till att våra bygder, byar och orter utvecklas. Därför behövs en Landsbygdsutvecklingspott med årliga ekonomiska anslag att nyttja för ändamålet. Det kan exempelvis handla om föreningsansökningar projekt via Leader-programmet m.m.

(Se förväntat resultat #1)

Värna föreningslivet och förstärk landsbygdsintegrationen

Att vårt rika föreningsliv består och får förutsättningar att utvecklas är avgörande för vår kommun. Genom ett aktivitetsbefrämjande stöd till föreningar och en nära dialog kan vi hitta former som utvecklar vår samverkan och som bidrar till kultur och livskvalité i våra bygder. Föreningarna bidrar med en flora av verksamheter och mötesplatser vilka alla byggs av eldsjälar och ger oss möjligheter träffas. Detta är en grundsten för det goda livet i Färgelanda kommun, då det bidrar till såväl fysisk som psykisk hälsa. Våra mötesplatser utgör grunden för en god integration i våra bygder, vilket också ska befrämmas på olika sätt.

Utöver detta behöver kommunen själv utveckla sina mötesplatser, exempelvis Centrumhuset med sitt strategiska läge i Färgelanda tätort som kan bli en träffpunkt som genererar fler besökare genom generösare öppettider och kvalitativa verksamheter, inte minst för ungdomar. Här skulle man exempelvis kunna placera en fritidsgård, musikskola eller lärmiljö för studenter i olika åldrar. Lokaler bör ses som resurser. I kommunens näst största tätort, Högsäter, behöver kommunen tillhandahålla någon typ av mötesplats med lättare medborgarservice, information och ungdomsverksamhet.

(Se förväntat resultat #2)

FRÄMJA ETT VÄXTKRAFTIGT NÄRINGSLEV SOM LEDER TILL FLER JOBB

Färgelanda kommun är i grunden ett antal företagabygder med en mångårig historia. Här finns jobbskaparanda och entreprenörskap. Här finns många små och växande företag. Kommunen ska utveckla sin roll som en medspelare för det lokala näringslivet, i en bred dialog, som inkluderar en mångfald av företag och näringar. Därtill krävs ett aktivt arbete för att en större andel EU-medel ska kunna hämtas hem till viktiga projekt för att utveckla det lokala näringslivet

Generationsväxling är en utmaning för företag likväl som offentlig sektor. Detta ställer krav på en god matchning mellan utbudet av utbildningar och näringslivets behov så att kompetensförsörjningen kan tillgodoses på kort och lång sikt. Här kan kommunen utgöra en nyckelroll, genom ett lärcentrum och samverkan med närliggande utbildningsaktörer.

När ett företag vill expandera eller etablera sig här behöver snabba svar kunna lämnas på frågor. Kommunen ska erbjuda enkla kontaktvägar, snabb handläggning samt förberedda tomter för byggnation av verksamhetslokaler i anslutning till de större genomfartslederna.

(Se förväntat resultat #3)

PRIORITERAD INRIKTNING:

2. VÄXTKRAFT I MÄNNISKOR

Tillväxt och utveckling förutsätter god kvalitet i kommunens välfärdstjänster. Kommunen levererar ett gott och professionellt bemötande. Här skall man som barnfamilj vilja låta barnen växa upp, gå i förskola och i skola där de små får goda förutsättningar med sig för framtiden. Här skall stöd finnas för människor i livets olika skeden. Här skall omsorgen av våra äldre vara präglad av valfrihet, flexibilitet och hemkänsla. Allt detta förutsätter att kommunen är en god arbetsgivare som verkar för jämställda arbetsvillkor, där heltidsjobb erbjuds i högre utsträckning, delade turer minskar och lönerna blir allt mer jämställda.

+ Småskolelyft som ger resultat i tidiga åldrar

+ Utvecklat lärcentrum för individ och arbetsmarknad med fokus på minskat utanförskap

+ Utvecklat stöd till familjer & familjehem

SMÅSKOLELYFT SOM GER RESULTAT I TIDIGA ÅLDRAR

Goda resultat i våra skolor är en förutsättning för en framtid där varje individ får möjligheter att förverkliga sina drömmar och leva ett gott liv. Då behöver hela kommunen jobba i takt och motivationen hos eleverna behöver hållas hög genom hela skoltiden. Inflytandet för elever och föräldrar behöver stärkas samtidigt som skolorna präglas av en modern pedagogik som lockar till lärande. Kommunen skall säkerställa en god kompetensförsörjning inom lärarkåren. Pedagogerna ska ha förutsättningar att möta behoven redan i tidiga skolår.

I Färgelanda kommun ska förutsättningarna för livet ges i tidiga åldrar. Därför behöver fler kronor läggas på barnen i de tidigare grundskoleåren. Det ger bättre resurser till de små skolorna runtom i hela kommunen, vilket skapar bättre förutsättningar för att fler elever ska lämna grundskolan med betyg. Den grunden läggs tidigt och förstärks i denna budget.

Utbildningen i Färgelanda kommun ska präglas av entreprenörskap och en nära koppling till arbetslivet. På olika sätt ska detta inkluderas i lärandet. När eleverna väljer gymnasium får de bra stöd och handledning i sitt val.

Gymnasieutbildningen ska ta avstamp i valfrihet och kvalitet. Elevens valmöjligheter liksom utbildningsutbudet med dess kvalitetsmått behöver tillgängliggöras. Vad gäller individuella program (IM) och IM språk behöver utformningen ses över, då dessa program skulle kunna utföras på lokalt plan med en tydligare koppling till en social trygghet, kanske i kombination med en lägre kostnad. Vissa delar kan, om möjligt, ändå köpas av Uddevalla. Målsättningen

måste dock fortfarande vara att eleven får erforderliga tidiga insatser och kan lämna grundskolan med fullvärdiga betyg. (Se *förväntat resultat #4*)

UTVECKLAT LÄRCENTRUM FÖR INDIVID & ARBETSMARKNAD MED FOKUS PÅ MINSKAT UTANFÖRSKAP

Kommunens lärcentrum får en ny utvecklad fas, kännetecknad av en bredare samverkan. Den kommunala vuxenutbildningen får ett bredare uppdrag med fokus på individ och arbetsmarknad. Det innebär att en individ som står utanför arbetsmarknaden får ett bättre stöd att nå tillbaka till sysselsättning och egen försörjning.

Här ska finnas ett starkt samarbete mellan våra kommunala verksamheter, inom vuxenutbildning, arbetsmarknad, integration och socialtjänst, men även andra aktörer såsom arbetsförmedling, den regionala folkhögskolan som finns i kommunen och även andra utbildningsanordnare. Genom strategiska, förebyggande och sammanhållande arbetssätt kan vi jobba för att våra invånare ska må så bra som möjligt - så länge som möjligt. Sådana arbetsformer stärker också vår ekonomi och vi får bättre förutsättningar att stärka kvalitén och jobba för att långsiktigt minska utanförskapet till förmån för ett innanförskap.

Kommunens arbete med ett utvecklat lärcentrum behöver ha en tydlig koppling till näringslivet och en strategisk kompetensförsörjning. För att få fler att välja utbildningar som leder till jobb inom kommunens yrkesgrupper skall praktikplatser erbjudas runt om i våra verksamheter. Här bör även en nära koppling finnas till gymnasieskolorna liksom högskolorna i närområdet. För att fler skall komma i jobb och inkluderas i samhället behövs även fler praktikplatser erbjudas kopplat till SFI, vuxenutbildning och näringsliv.

SFI-verksamhet & Vuxenutbildning skall leverera goda resultat och ha en koppling till arbetslivet i närområdet. Detta är avgörande för kvalité och ett bra utbud samt en bra integration för våra nya invånare.

(Se *förväntat resultat #5*)

UTVECKLAT STÖD TILL FAMILJER & FAMILJEHEM

Inom socialtjänsten arbetar man på ett strategiskt sätt för att öka andelen hemmaplanslösningar och för att rekrytera samt stärka stödet till familjehem, gode män m.m.. På så sätt säkerställs kvalitén för berörda barn och ungdomar samtidigt som administrationen förenklas och kostnaderna för dyra institutionsplaceringar minskar.

Genom ett tydligt förebyggande arbete med familjestödjare, familjecentralen och självklart i nära samarbete med skolorna kan familjer och vårdnadshavare få ett bättre stöd, vilket leder till minskad psykisk ohälsa samt således även bättre skolresultat för barn och elever.

(Se *förväntat resultat #6*)

PRIORITERAD INRIKTNING:

3. FÖRNYBAR MILJÖAGENDA

Färgelanda kommun har under ett antal år arbetat aktivt med miljöfrågorna och därmed sänkt energikostnader liksom klimatpåverkan. Ett aktivt arbete för en grön & hållbar vardag behöver växlas upp till nästa nivå i syfte att fortsätta stärka Färgelanda som miljökommun.

+ Aktivt miljöarbete för klimatsmarta verksamheter fria från skadliga kemikalier.

+ Öka andelen närodlad & närlagad mat på tallriken

+ Klimatsmart byggande av förnybart material

AKTIVT MILJÖARBETE FÖR KLIMATSMARTA VERKSAMHETER FRIA FRÅN SKADLIGA KEMIKALIER

Färgelanda kommuns Miljö- och klimatplan är idag näst intill avklarad, det betyder att de arbetsområden som pekades ut år 2008 nu är utförda. Nu behöver nya steg pekas ut för en grönare och skönare miljö, inte minst när det gäller satsningar för våra barn och unga. Energieffektiviseringar och nya tekniker skall främjas. Verksamheterna genomsyras av gröna och klimatsmarta arbetssätt. Därutöver behövs satsningar på förnybar energi, detta genom ett enklare regelverk men även genom kommunala satsningar på sikt.

Hållbara verksamheter innebär även att skadliga kemikalier skall kartläggas och fhasas ut. I första hand i behöver det påbörjade arbetet fortsätta i våra förskolor där de minsta barnen vistas en stor del av sin vardag. I nästa steg behöver arbetet fortsätta även inom verksamheter som skola och äldreomsorg. Kommunen ska agera kunskapshöjande gällande de gifter som finns i allas vår vardag. *(Se förväntat resultat #7)*

ÖKA ANDELEN NÄRODLAD & NÄRLAGAD MAT PÅ TALLRIKEN

Arbetet med näringsriktig och hemlagad mat till barn och äldre i kommunens verksamheter skall fortsätta. Andelen närodlade råvaror skall öka genom ett strategiskt upphandlingsarbete baserad på dialog med lokala leverantörer. Genom samordnad varudistribution kan fler lokala aktörer ansluta med leveranser, samtidigt som miljö och trafiksäkerhet förbättras. I Färgelanda ska all mat lagas på plats vid varje skola, på samma sätt som idag sker inom förskolan och äldreomsorgen. Tillagningskök skall finnas vid Högsätters & Ödeborgs skolor, senast år 2018. *(Se förväntat resultat #8)*

KLIMATSMART BYGGANDE AV FÖRNYBART MATERIAL

Med en tydlig målsättning om ett klimatsmart byggande är kommunen med och påverkar marknaden att främja förnyelsebara råvaror. Något som både utvecklar de lokala näringarna och som är en vinst för miljön. Vid kommunalt byggande skall förnyelsebara råvaror i konstruktionen värderas liksom framgå av anbudsunderlaget.

(Se förväntat resultat #9)

PRIORITERAD INRIKTNING:

4. UPPKOPPLAD VÄLFÄRD

I en modern landsbygdskommun är det naturligt att verksamheterna i sin helhet arbetar offensivt med nya digitala lösningar – utåt gentemot invånare liksom internt i organisationen. Med innovativa lösningar kan kommunen också tjäna in dyrbara administrativa timmar som personal inom verksamheten idag måste ägna mycket tid åt.

I en modern och levande landsbygd är det självklart att internetuppkopplingen är totaltäckande och mobiltäckningen god så att man kan leva och verka i både ort och bygd.

+ FLER DIGITALA & TRYGGA VÄLFÄRDSTJÄNSTER

+ FIBERUTBYGGNAD TILL 100 %

+FÖRSTÄRKT MOBILTÄCKNING I HELA KOMMUNEN

FLER DIGITALA & TRYGGA VÄLFÄRDSTJÄNSTER

Med digitalisering som ett prioriterat område för kommunens klarar vi av att utveckla oss så att både skolresultaten stärks och omsorgen blir mer tillgänglig. Detta i takt med att kraven och förväntningarna på kommunens verksamheter ökar. För familjen liksom den äldre blir välfärdstjänsterna mer relevanta och tryggheten högre när kommunen håller hög tillgänglighet, oavsett vart man väljer att bo. Samtidigt kan service liksom administrationstid optimeras *(Se förväntat resultat #10)*

FIBERUTBYGGNAD TILL 100%

En livskraftig landsbygd kräver bra internetuppkoppling, som både möjliggör boende och företagande för människor runt om i våra bygder. Utbyggnaden av fiberkommunikation måste fortsätta, med målet att 100% av kommunens hushåll ska erbjudas snabb internetuppkoppling år 2020. Kommunen behöver vara en aktiv medspelare, inte minst när det kommer till att eftersöka medel för att göra kompletterande ansökningar för fastigheter inom områden där fiber idag redan är utbyggd. *(Se förväntat resultat #11)*

FÖRSTÄRKT MOBILTÄCKNING I HELA KOMMUNEN

Även den mobila uppkopplingen är en avgörande förutsättning att fortsatta utvecklas. Det är också en trygghetsfråga samtidigt som många av bygdens företagare är beroende av mobil telefoni. Här behöver luckor kartläggas snarast och täckningen förstärkas.

(Se förväntat resultat #12)

VERKSAMHETSMÅL – Sammanställning

PRIORITERAD INRIKTNING	VERKSAMHETSMÅL	FÖRVÄNTAT RESULTAT	#
Växtkraft i byar och bygder	Boendeutveckling i hela kommunen	+ Öka andelen invånare i samtliga kommundelar. + Fler servicenära lägenheter anpassade för äldre.	1
	Främja mötesplatser för kultur, idrott & integration runtom i kommunen så att fler möts	+ Fler föreningsaktiviteter + Fler besök vid kommunala mötesplatser	2
	Ett växtkraftigt näringsliv skapar fler jobb	+ Fler arbetstillfällen. + Fler externa medel till projekt	3
Växtkraft i människor	Småskolelyft som ger resultat i tidiga åldrar	+ Ökad resurstilldelning år 1-6 + Förbättrat resultat uppmäts både i år 6 och år 9	4
	Utvecklat lärcentrum för individ och arbetsmarknad med fokus på minskat utanförskap	+ Ökat antal praktikplatser + Ökad andel m. färdig gymnasieutbildning/sfi/eftergymnasial utbildning. + Minskad arbetslöshet	5
	Utvecklat stöd till familjer & familjehem	+ Fler hemmaplanslösningar + Stärkt upplevt stöd från familjer och familjehem	6
Förnybar Miljöagenda	Aktivt miljöarbete för klimatsmarta verksamheter fria från skadliga kemikalier.	+ Lägre energiförbrukning med målet fossiloberoende kommun senast år 2025 + Skadliga kemikalier fasas ut	7
	Öka andelen närproducerad & närlagad mat på tallriken	+ Andelen närodla resp. ekologiska livsmedel ökar i kommunens kök.	8
	Klimatsmarta, förnybara materialalternativ värderas vid byggnation och renovering.	+ Andelen kommunala byggnader av förnybara råvaror ökar	9

Uppkoppad Valfärd	Fler digitala och trygga välfärdstjänster	+ Stärkt upplevd tillgänglighet liksom upplevd trygghet. + Ökad digital tillgänglighet samt digitalt användande.	10
	Fiberutbyggnad till 100 %	+ 100 % av befolkningen erbjuds snabb internetuppkoppling år 2020.	11
	Mobiltäckning i hela kommunen	+Förstärkt mobiltäckning	12

FINANSIELLA MÅL FÖR PLANPERIODEN 2019-2021

För planperioden 2019-2021 har tre finansiella mål fastställts

- För att klara balanskravet samt uppnå en långsiktigt sund ekonomi ska resultatet uppgå till minst 1,5-2,5 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.
- För att uppnå en hög betalningsberedskap ska likviditeten överstiga 100 procent.
- För att ha en tillräcklig stabilitet och förmåga att motstå förluster är målsättningen att soliditeten på lång sikt ska uppgå **till minst 35 procent**.

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR, MÅL OCH KOMMUNBIDRAG

Befolkningsprognos

Färgelanda	2017	2018	2019	2020	2021
Antal invånare	6500	6 600	6 600	6 600	6600

Skattesats

Nuvarande skattesats (2018) är 22,26 per skattekrona. Förslaget innebär oförändrad skatt för året 2019, men med ambitionen att i mån om utrymme sänka skatten under perioden 2020-2021.

Finansiella förändringar

Prognoseerna baseras på SKL's prognoser från april 2018, cirkulär 18:18.

	2018	2019	2020	2021
Skatteintäkter	366 951	386 286	285 497	292 732
Utjämning och statsbidrag	Inkluderas ovan	Inkluderas ovan	105 229	107 288
Fastighetsavgift	11 561	13 055	13 055	13 055
Välfärdsmiljarder, utifrån flyktingvariabler*	8 800	Inkluderas i skatteintäkter ovan	1 000	0
Summa	387 312	399 340	404 781	413 075

Inflation och löneökning

Antagandet om kostnadsökningar i kommunens verksamhet bygger på prognoser från Sveriges kommuner och Landsting, SKL, i huvudsak hämtade från SKL Cirkulär 18.5

	2017	2018	2019	2020	2021
Arbetskrafts-kostnader*	3,6	3,2	3,0	3,7	3,3
Övrig förbrukning	2,2	2,1	2,3	2,6	2,6
Prisförändring	3,1%	2,8 %	2,8 %	3,4%	3,1%

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Investeringar, tkr

Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
9 764	12 309	14 338	41 500	26 000	44 800	4 500

Omsättning och nyupptagning av lån under planperioden

Under planperioden är målsättningen att självfinansieringsgraden av investeringarna ska vara hög. En intensiv investeringsperiod kommer dock kräva viss upplåning för att klara av likviditeten. Kommunens avskrivningar uppgår till ca 12 mnkr per år under planperioden. Investeringsutrymmet för att klara målet uppgår till avskrivningsnivån plus resultatet. Kommunfullmäktige behöver fatta beslut om former för finansiering av de föreslagna investeringarna.

Amorteringar

Under planperioden beräknas amorteringar på långfristiga skulder följa lånens normala amorteringsplaner.

Kommunbidrag

Nedan redovisas kommunbidragen, ramar, för respektive sektor inklusive kommuninterna intäkter och kostnader. En mer specificerad redovisning görs i förslaget till detaljbudget.

Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Kommunfullmäktige	3 400	3 500	3601	3000
Kommunstyrelse och Stab	43896	46 025	47 360	48544
Sektor Barn och Utbildning	156 285	161 261	165 938	170086
Sektor Omsorg	120 102	123 365	126 943	130116
Sektor Samhällsutveckling	46 259	47 673	49 056	50282
Utrymme för Lönerrevision	7 000	7 000	6 000	6000
Finansiering	2 600	4 500	5000	5000
Sa Kommunbidrag till verksamheterna	379 542	393 324	403 897	413 0287
Resultat	7 896	5 990		
Totalt	387 438	399 340	404 781	413 075

Förklaring, ramjusteringar mellan åren

	MRP18	MRP18	MRP18	1,028	TOT	MRP19	
Förvaltning/Sektor	2017	2018	2019	2018 + index		2019	Kommentarer
Kommunfullmäktige	2836	3 500	3 500	3598	3598	3500	-98 tkr
Kommunstyrelse och Stab	42659	43896	44 000	45125,088	45125	46 025	Extra: 900
Barn och Utbildning	155087	156 285	160 400	160660,98	160661	161 261	Extra: 600
Sektor Omsorg	115600	120 102	122 000	123464,86	123465	123 465	Extra: 400
Sektor Samhällsutveckling	44110	46 277	47 300	47572,756	47573	47 573	Extra: 100
Utrymme för Lönerrevision	6500	7 000	7 000	7196	7000	7000	
Finansiering	4000	2 600	3 000	2672,8	3000	4500	Extra: 1500
S:A	370792	379 542	387 200		390324	393324	
Resultat		7 896	5 897		5916	5990	
Totalt, beräkn. Skatteintäkter		387 312	393 161		-399340	-399340	
				Diff (-)	-3100,32		-26

2020: uppräknig 2,9 %. 2021: uppräknig 2,5%.

Revidering befolkningsprognos? SKL, riksprognos, 2020: 6737, 2021: 6806

BESLUTAD BUDGET, jmf med (C) SKUGGBUDGET

S+L+V	2017	2018	2019	C	2017	2018	2019
KF	3 545	3 645	4 494	KF	2836	3 500	3 500
KS+Stab	47 518	45 098	43 633	KS+Stab	42659	43 896	46 025
B o U	154 897	158 603	151 109	B o U	155087	156 285	161 261
Omsorg	114 770	120 576	116 650	Omsorg	115600	120 102	123 465
Samhälls.	48 775	47 663	42 615	Samhälls.	44110	46 277	47 573
Lönerev.	6 000	7 000	12 000	Lönerev.	6500	7 000	7 000
Finansnetto + Ny post: Internränta	2 737	3 000	7 000 15 491	Finansnetto	4000	2 600	4 500
S:a	378 742	385 564	392 992	S:a	370792	379 542	393 324
Resultat		7869	3 970	Resultat		7 896	6 016
Totalt	Tillägg	393 433	396 962	Totalt	Tillägg	387 312	399 340

Kommunbidrag och kommentarer till förvaltningen med sektorer

Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Kommunfullmäktiges förvaltning	3 500	3 500	3 601	3000

Kommentarer:

Justeringar i ram; Ungdomsråd, 150 tkr, Valkostnader 300 tkr. Utbildning 250 tkr (Ramen är ej indexuppräknad)

Särskilda uppdrag

-

Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Kommunstyrelsens förvaltning & kommunkontor	43896	46 025	47 360	48 544

Kommentarer:

Justeringar i ram; Tillskott ungdomsråd, 200 tkr, Valkostnader 300 tkr. (Ram ej indexuppräknad)

- Ramen är uppräknad för kostnadsökningar, inkl. löneuppräknning.
- Landsbygdsutvecklingspott, KS: 1,0 miljon kronor sätts av för åren 2019 resp. 2020.
- Satsning på digitaliseringssamordnare: 500 tkr ingår i ramen
- Ramen innehåller medel för inköp av arbetskläder för personal som vistas utomhus.
- Minskning av kommunchefens budget för att möjliggöra medel till politiska prioriteringar, liksom förslag föregående år.
- Justering av politiska arvoden, enl. arvodesberedningens förslag. + 900 tkr

Särskilda uppdrag:

- Upprätta långsiktigsbudget inför 2020.
- Upprätta en långsiktig strategi för fastighetsanvändning inkl. underhåll.

Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Sektor Omsorg	120 102	123 365	126 943	130 116

Kommentarer:

- Ramen är uppräknad för kostnadsökningar.
- Ramen har utökats i syfte att täcka kostnader för drift av Håvesten avd. 5 + Rosen Högsäter.
- I ramen ingår ej den placeringspott om 3 miljoner kr som tillförts ESS inför 2018.

Särskilda uppdrag:

- Genomlysning ESS
- Genomlysning IFO
- Genomlysning nyckeltal, utveckling av systematiskt kvalitetsarbete för sektor omsorg

Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Sektor Samhällsutveckling	46 259	47 673	49 056	50 282

Kommentarer:

- Ramen är uppräknad för kostnadsökningar.
- Snöröjning med kommunalt bidrag kvar i budgetramen.
- Ramen tar också höjd för fortsatt utrymme för arbete med detaljplaner på samma nivå som innan liksom fortsatt n-taxa inom Plan- och byggenheten.
- Ramen har minskats med 500 tkr för planerat minskad drifts- och underhållskostnad för skollokaler.
- Ramen har minskats med 1500 tkr för planerad förändring av driftsform för industrifastigheten.
- Ramen har utökats för att förstärka fastighetsunderhåll, + 1 000 tkr.
- Ramen har utökats med 100 tkr öronmärkta medel för evenemangsstöd till föreningar.
- Ramen har höjts för att täcka in kostnader för Seniorkort, 120 tkr

Särskilda uppdrag:

- Uppdatera detaljplaner för samtliga orter
- Upprätta strategi för turism- och näringslivsfrågor
- Upprätta strategi för arbetsmarknad & integration

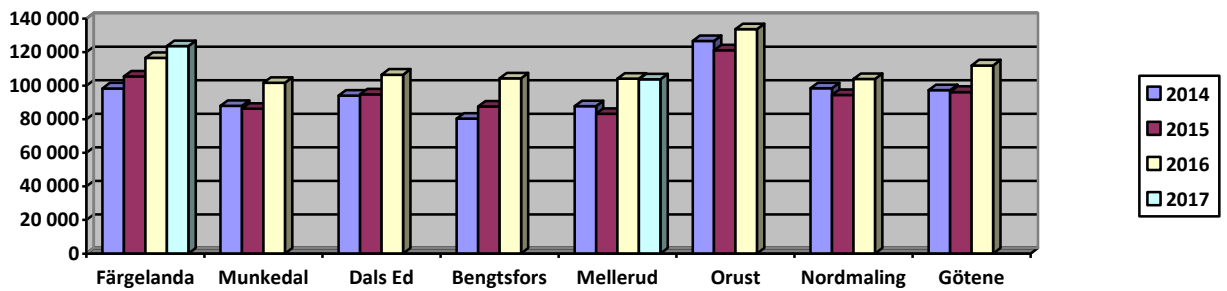
Förvaltning/Sektor	2018	2019	2020	2021
Sektor Barn & Utbildning	156 285	161 261	165 938	170 086

Kommentarer:

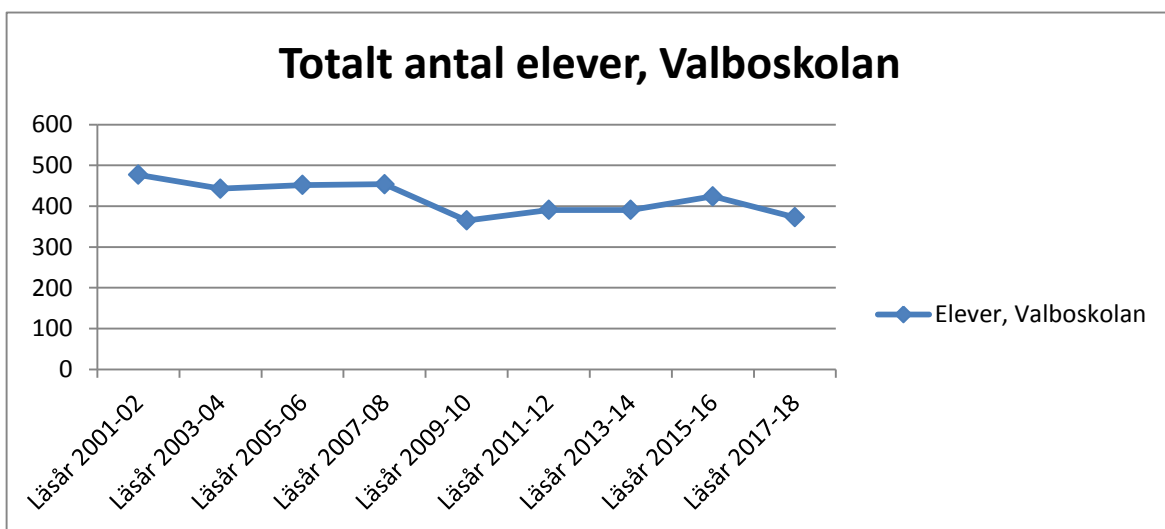
- Ramen är uppräknad för kostnadsökningar.
- Utvecklat lärcentrum för individ och arbetsmarknad: 2miljoner, liksom år 2017.
- Ramen för Gymnasiekostnader har minskat, till förmån för alternativ lokal drift (IM), Fortsatt utredning krävs.
- Ramen har justerats för att ersätta 1 st förskoleavdelning med öppet dygnet runt i Färgelanda tätort med en möjlig flex vid öppning/stängning, vid flera förskolor.
- Ramen har justerats för att minska kostnaderna avs. tillfälliga lokaler (förhyrda moduler) vid förskolorna Ödeborg och Stigen. Ersätts med andra alternativa lösningar.
- Småskolelyft: Tillförda medel under 2017 omfördelas för att ge möjligheter för insatser i tidigare skolår. Riktmärke, höja elevpeng för år 1-6 med 10 000 kr/elev (Jämfört med 2016 års elevpeng). Uppdrag att fortsätta utreda elevpeng samt socioekonomisk faktor.

Uppdrag: Långsiktig strategi för skolan, för att trygga ute- och inommiljöer för elever och personal.

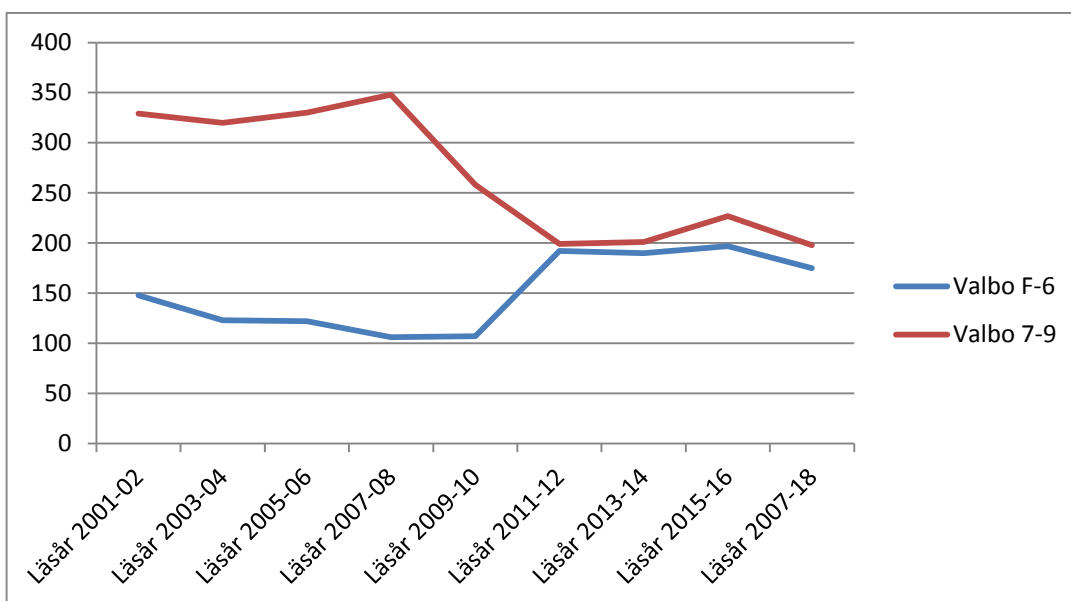
Kostnad kommunal grundskola åk 1-9, per elev

Källa: Kolada

Källa: Skolverket, Siris.

Källa: Skolverket, Siris.

Centerpartiet i Färgelanda kommun yrkar:

- att fastställa de finansiella målen för åren 2019-2021 enl. förslaget.
- att fastställa skattesatsen för planperioden
- att fastställa mål & resursplan med angivna uppdrag, mål och kommunbidrag för kommunstyrelsen med förvaltning och sektorer.
- att delegera till Kommunstyrelsen att besluta om detaljbudget för 2019.
- att delegera till kommunstyrelsen att godkänna **tekniska** omdisponeringar av ramarna mellan sektorerna.
- att uppdra åt kommunstyrelsen att inom ramen för avsatta medel till lönerrevision besluta om tilläggsbudget till sektorerna i enl. med utfallet av revisionen.
- att fastställa internräntan för 2019, enl. SKL:s rekommendation
- att godkänna utrymme för investeringar för 2019
- att fastställa taxor och avgifter enl. bilaga till mål- och resursplan
- att förvaltningen får i uppdrag att ta fram förslag på aktiviteter/åtgärder för uppnå verksamhetsmål samt tar fram förslag till delmål utifrån förväntat resultat.

INVESTERINGSPLAN 2019-2021

Investering	Budget	T.o.m 2018	2019	2020	2021
Cykelväg	10 200	6 000	4 200		
Bredband	9 000	8 000	1 000		
Förskola Månv.	16 600	8 500	8 100		
Energi-effektivisering	14 000 + 4 000	14 000	1 000	1 500	1 500
Etablering Industrimark	13 050	6 800			
Lekplatser	900	300	300	300	
Stigen Damm	5 000		5 000		
Grunddramar	3 000	3000	3000	3000	3000
Diariesystem	1 300	0	1 300		
Skola tätort	40 000			40 000	
Laddstolpar	400	100	300		
Högsätterskola Ute+ innemiljö	6 000		6 000		
Bruksskolan	5 000		5 000		
Summa:	73 350	46 700	26 000	44 800	4 500

Kommunstyrelsen

KS § 99

Dnr 2018/207

Ersättning för hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun

Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att en ersättning för hemtjänst vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommunen 2018, uttas med 401 kr per timma.

Kommunfullmäktige beslutar att en ersättning för hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommunen 2018, uttas med 650 kr per timma.

Ärendebeskrivning

VästKom rekommenderar årligen de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa vissa ersättningsnivåer när det gäller hemtjänst och hemsjukvård som utförs av annan kommun än hemkommunen. VästKom styrelse beslutar den 13 mars 2018 (§ 10) att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta, om dessa ersättningsnivåer under 2018 enligt följande:

Hemtjänst

Ersättningsnivån för 2018 rekommenderas till 401 kr per timma för biståndsbedömd hemtjänst. 2018 års ersättningsnivå innebär en ökning med 2,6 % jämfört med 2017.

Hemsjukvård

För sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller sjukgymnast, rekommenderas kommunerna att under 2018 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktssköterska och sjukgymnast i kategorin "Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)".

Kommunstyrelsen

Forts KS § 99

Beloppet är för 2018 satt till 650 kr per timma både för sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och för behandling som beslutas av fysioterapeut/arbetsterapeut.

Beslutsunderlag

VästKoms tjänsteskrivelse 2018-03-05

Omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2018-05-04

Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 84

Socialchefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

40

[Signature]

Utdragsbestyrkande

KLU § 84

Dnr 2018/207

Ersättning för hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att en ersättning för hemtjänst vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommunen 2018, uttas med 401 kr per timma.

Kommunfullmäktige beslutar att en ersättning för hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommunen 2018, uttas med 650 kr per timma.

Anteckning till protokollet

Linda Jansson (M) deltar inte i handläggningen idag utan återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

VästKom rekommenderar årligen de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa vissa ersättningsnivåer när det gäller hemtjänst och hemsjukvård som utförs av annan kommun än hemkommunen. VästKom styrelse beslutar den 13 mars 2018 (§ 10) att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta, om dessa ersättningsnivåer under 2018 enligt följande:

Hemtjänst

Ersättningsnivån för 2018 rekommenderas till 401 kr per timma för biståndsbedömd hemtjänst. 2018 års ersättningsnivå innebär en ökning med 2,6 % jämfört med 2017.

Hemsjukvård

För sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller sjukgymnast, rekommenderas kommunerna att under 2018 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktssköterska och sjukgymnast i kategorin ”Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)”.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 84

Beloppet är för 2018 satt till 650 kr per timma både för sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och för behandling som beslutas av fysioterapeut/arbetsterapeut.

Beslutsunderlag

VästKoms tjänsteskrivelse 2018-03-05

Omsorgskontorets tjänsteskrivelse 2018-05-04

Socialchefen informerar

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018

Ärendet

Från den 1 maj 2011 har riksdagen beslutat om möjligheter för vistelsekommun att bl.a. erhålla ersättning från bosättningskommun för utförd hemtjänst vid tillfällig vistelse i kommunen. Något fast ersättningsbelopp anges inte, utan i propositionen anges att bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen enligt den ersättningsnivå som bosättningskommunen tillämpar. Enligt önskemål från flera kommuner rekommenderar VästKoms styrelse kommunerna i länet ett fast belopp på samma sätt som VästKom årligen anger kostnadsnivån för utförd hemsjukvård.

VästKoms styrelse beslutade den 30 mars 2012 att rekommendera de 49 kommunerna i länet, att ersättningsnivån dem emellan, när det gäller hemtjänst, utgår från den hemtjänstersättning som härleds från Lag om valfrihetssystem (LOV) som flera kommuner infört.

För 2014 baserades VästKoms rekommendation på ett genomsnitt för timersättningen hos länets LOV-kommuner. Justering har därefter skett årligen i med utgångspunkt i SKL:s årliga nationella kartläggning av hemtjänstersättning hos LOV-kommunerna.

Rekommendationen för 2018 innebär en ökning med 2,6 % i enlighet med [SKL:s Omsorgsprisindex, OPI](#).

VästKom kommer under 2018 att göra en översyn inom området inför ny rekommendation för 2019.

Ersättningsnivån för 2018 är:

Ersättningsnivån för hemtjänst i annan kommun är enligt rekommendation **401 kr/timme**.

Faktureringsrutin hemtjänst

Den enskilde ska ansöka om hemtjänst i sin hemkommun (folkbokföringskommun). Det är hemkommunen som beslutar om omfattningen av insatsen.

Hemkommun och vistelsekommun ska innan beslut lämnas till den enskilde, stämma av verkställighet, inklusive omfattning och ersättning. Restid ingår i timersättningen.

Detta innebär för kommunerna i Västra Götaland att den kommun som utför hemtjänstinsatsen debiterar folkbokföringskommunen för det antal timmar som är överenskommit dem emellan när det gäller hemtjänstinsatsen. Det ankommer alltså på den utförande kommunen att hos folkbokföringskommunen förankra omfattningen på den hemtjänst som ska ges innan fakturering sker.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 40222 Göteborg Besök: Anders Perssonsgatan 8, Göteborg Tel: 072-707 45 50
E-post: info@vastkom.se www.vastkom.se
Organisationsnummer: 858501-2084

Tjänsteutlåtande 180305

Ersättning för hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun 2018

Förslag till beslut:

VästKoms styrelse beslutar att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta om en ersättningsnivå under 2018 för hemtjänst och hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommun, enligt nedan.

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018 med 401 kr/timme.

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018 med 650 kr/timme.

Ärendet

VästKom rekommenderar årligen de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa vissa ersättningsnivåer när det gäller hemtjänst och hemsjukvård som utförs av annan kommun än hemkommunen.

Hemtjänst

Ersättningsnivån för 2018 rekommenderas till **401 kr/timme** för biståndsbedömd hemtjänst. 2018 års ersättningsnivå innebär en ökning med 2,6 % jämfört med 2017.

Hemsjukvård

För sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller sjukgymnast, rekommenderas kommunerna att under 2018 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktssköterska och sjukgymnast i kategorin "Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)".

Beloppet är för 2018 satt till **650 kr/timme** både för sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och för behandling som beslutas av fysioterapeut/arbetsterapeut.

Thomas Jungbeck
Direktör VästKom

Anneli Assmundson Bjerde
Utvecklingsstrateg VästKom

Bilagor:

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 40222 Göteborg Besök: Anders Perssonsgatan 8, Göteborg Tel: 072-707 45 50
E-post: info@vastkom.se www.vastkom.se
Organisationsnummer: 858501-2084

Tjänsteutlåtande 180305

Ersättning för hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun 2018

Förslag till beslut:

VästKoms styrelse beslutar att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta om en ersättningsnivå under 2018 för hemtjänst och hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommun, enligt nedan.

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018 med 401 kr/timme.

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018 med 650 kr/timme.

Ärendet

VästKom rekommenderar årligen de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa vissa ersättningsnivåer när det gäller hemtjänst och hemsjukvård som utförs av annan kommun än hemkommunen.

Hemtjänst

Ersättningsnivån för 2018 rekommenderas till **401 kr/timme** för biståndsbedömd hemtjänst. 2018 års ersättningsnivå innebär en ökning med 2,6 % jämfört med 2017.

Hemsjukvård

För sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller sjukgymnast, rekommenderas kommunerna att under 2018 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktssköterska och sjukgymnast i kategorin "Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)".

Beloppet är för 2018 satt till **650 kr/timme** både för sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och för behandling som beslutas av fysioterapeut/arbetsterapeut.

Thomas Jungbeck
Direktör VästKom

Anneli Assmundson Bjerde
Utvecklingsstrateg VästKom

Bilagor:

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 40222 Göteborg Besök: Anders Perssonsgatan 8, Göteborg Tel: 072-707 45 50
E-post: info@vastkom.se www.vastkom.se
Organisationsnummer: 858501-2084

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018

Sedan 1 januari 1999 har de 49 kommunerna i Västra Götaland ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende i enlighet med gällande [Hälsa- och sjukvårdsavtal i Västra Götaland](#).

Enligt Hälsa- och sjukvårdslagen (HSL) 3 § ska varje landsting erbjuda en god hälsa- och sjukvård åt dem som är bosatta i landstinget. Det innebär att kommunerna i Västra Götaland ska ge hemsjukvård i ordinärt boende åt personer bosatta inom länet, oavsett om de är kommuninvånare eller inte. Kommunen kan inte neka insats till "icke kommuninvånare" med hänvisning till resursbrist utan alla sökanden ska behandlas lika.

Enligt HSL 4 § kan ett landsting ge sjukvård till personer som vistas i landstingsområdet utan att vara bosatta där. Samtliga landsting i landet har sig emellan ett avtal, det s.k. riksavtalet för utomlänsvård, som reglerar den ekonomiska ersättningen, när vård ges av annat landsting än där den enskilde är bosatt. VästKom har rekommenderat kommunerna i Västra Götaland att följa detta avtal sig emellan. Sålunda kommer vi också att följa den prissättning som Västra sjukvårdsregionen beslutar om årligen.

För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktsköterska och sjukgymnast i kategorin "Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)".

Ersättningsnivån är för 2018 satt till **650 kr/timme**.

Faktureringsrutin

När en patient begär hemsjukvård i vistelsekommun ska vistelsekommunen stämma av med hemkommunen om omfattningen på vårdinsatsen innan beslut lämnas till den enskilde. När omfattningen på insatsen bestäms ska förutom själva vårdinsatsen även restid inräknas om sådan krävs.

I praktiken innebär detta, för kommunerna i Västra Götaland, att den vårdgivande kommunen debiterar folkbokföringskommunen för det antal timmar som man överenskommit sig emellan när det gäller vårdinsatsen. Det ankommer alltså på vårdkommunen, att hos folkbokföringskommunen förankra omfattningen på vården som ska ges innan fakturering sker.

Ersättningsnivån för 2018 är:

650 kr /timme för sjukvård som utgår ifrån distriktsköterskebeslut samt för behandling som beslutas av sjukgymnast/arbetsterapeut.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation

Box 5073, 40222 Göteborg Besök: Anders Perssonsgatan 8, Göteborg Tel: 072-707 45 50
E-post: info@vastkom.se www.vastkom.se
Organisationsnummer: 858501-2084

Färgelanda kommun Kommunstyrelsen	
2018-04-18	
Dnr	
Hid	2018.1120

§10**Hemtjänst och hemsjukvård i annan kommun 2018.**

VästKom rekommenderar årligen de 49 kommunerna i Västra Götaland att följa vissa ersättningsnivåer när det gäller hemtjänst och hemsjukvård som utförs av annan kommun än hemkommunen.

Hemtjänst

Ersättningsnivån för 2018 rekommenderas till 401 kr/timme för biståndsbedömd hemtjänst. 2018 års ersättningsnivå innebär en ökning med 2,6 % jämfört med 2017.

Hemsjukvård

För sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller sjukgymnast, rekommenderas kommunerna att under 2018 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. För 2018 har Västra sjukvårdsregionen harmoniserat priserna med Södra sjukvårdsregionen. Detta innebär en ny kategorisering av yrkeskategorierna och numer ingår såväl distriktssköterska och sjukgymnast i kategorin "Besök hos övriga yrkeskategorier i primärvård (inklusive medicinsk service)".

Beloppet är för 2018 satt till 650 kr/timme både för sjukvård som utgår ifrån distriktssköterskebeslut och för behandling som beslutas av fysioterapeut/arbetsterapeut.

Styrelsen beslutar att rekommendera kommunerna i länet, att för egen del besluta om en ersättningsnivå under 2018 för hemtjänst och hemsjukvård vid tillfällig vistelse i annan kommun än hemkommun, enligt nedan.

Ersättning för hemtjänst i annan kommun 2018 med 401 kr/timme.

Ersättning för hemsjukvård i annan kommun 2018 med 650 kr/timme.

§11**Attestantförteckning för VästKom.**

Kansliet har upprättat en uppdaterad version av attestantförteckning för VästKom beroende på vissa personalförändringar.

Styrelsen beslutar att fastställa attestantförteckning för VästKom enligt bilaga att gälla fr.o.m. 2018-03-13.

§12**Anmälningssärenden**

1. Remiss av betalansvarsmodell enligt lagen om samverkan vid in- och ut-

Plats och tid Innovatum, Trollhättan, tisdagen den 13 mars 2018,
kl.09.15– 10.20.

Beslutande Ulf Olsson, ordförande
Mattias Josefsson
Martin Carling
Jonas Sundström
Jonas Ransgård
Dennis Jeryd
Ingemar Samuelsson
Liselotte Fröjd
Paul Åkerlund
Katarina Jonsson
Johan Abrahamsson

Frånvarande Crister Persson
Stefan Svensson
Tomas Johansson
Ann-Sofie Hermansson
Anna-Karin Skatt

Övriga deltagande Joakim Svärdström
Anneli Snobl
Per-Olof Hermansson
Thomas Jungbeck
Karl Fors

Utses att justera Jonas Ransgård

Underskrifter

Sekreterare
Thomas Jungbeck

Ordförande.....
Ulf Olsson

Justerande.....
Jonas Ransgård

Kommunstyrelsen

KS § 102 Dnr 2018/225
Revidering av biblioteksplan

Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta föreslagen biblioteksplan för Färgelanda kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har tidigare gett uppdraget att revidera biblioteksplan för Färgelanda kommun. Befintlig biblioteksplan från år 2006, utgår från kommuninvånarnas biblioteksbehov samt åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses.

Planen markerar riktningen för den övergripande utvecklingen av kommunens bibliotek i framtiden. För att säkra kvalitets- och verksamhetsutvecklingen samt nå effektivaste utnyttjandet av den samlade biblioteksresursen behöver nu styrdokumentet uppdateras och anpassas efter nu gällande förutsättningar.

Sedan 1 januari 2005 skall kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna, kommunerna skall också följa upp hur antagna planer utformats och använts.

Bibliotekslag (2013:801)

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet.

Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Uppföljning av biblioteksplanen ska ske varje mandatperiod med start mandatperioden 2022-2026

Beslutsunderlag

Biblioteksplan för Färgelanda kommun
Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse 2018-05-15
Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 87

Skickas till kommunfullmäktige

KLU § 87 Dnr 2018/225

Revidering av biblioteksplan

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta föreslagen biblioteksplan för Färgelanda kommun.

Anteckning till protokollet

Linda Jansson (M) deltar inte i handläggningen idag utan återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har tidigare gett uppdraget att revidera biblioteksplan för Färgelanda kommun. Befintlig biblioteksplan från år 2006, utgår från kommuninvånarnas biblioteksbehov samt åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses.

Planen markerar riktningen för den övergripande utvecklingen av kommunens bibliotek i framtiden. För att säkra kvalitets- och verksamhetsutvecklingen samt nå effektivaste utnyttjandet av den samlade biblioteksresursen behöver nu styrdokumentet uppdateras och anpassas efter nu gällande förutsättningar.

Sedan 1 januari 2005 skall kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna, kommunerna skall också följa upp hur antagna planer utformats och använts.

Bibliotekslag (2013:801)

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 87

Uppföljning av biblioteksplanen ska ske varje mandatperiod med start
mandatperioden 2022-2026

Beslutsunderlag

Biblioteksplan för Färgelanda kommun

Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse 2018-05-15

Kultur- och fritidschefen informerar

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

2018-05-15

Sektor Samhällsutveckling

Kultur och fritid

Thomas Lassehag

Tfn 0528-567 295

e-post thomas.lassehag@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Revidering av Färgelanda biblioteksplan

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta föreslagen biblioteksplan för Färgelanda kommun.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har tidigare gett uppdraget att revidera biblioteksplan för Färgelanda kommun. Befintlig biblioteksplan från år 2006, utgår från kommuninvånarnas biblioteksbehov samt åtgärder för hur dessa behov skall tillgodoses.

Planen markerar riktningen för den övergripande utvecklingen av kommunens bibliotek i framtiden. För att säkra kvalitets- och verksamhetsutvecklingen samt nå effektivaste utnyttjandet av den samlade biblioteksresursen behöver nu styrdokumentet uppdateras och anpassas efter nu gällande förutsättningar.

Sedan 1 januari 2005 skall kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna, kommunerna skall också följa upp hur antagna planer utformats och använts.

Bibliotekslag (2013:801)

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

18 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

Se bifogad plan.

Susanne Korduner
Kommunchef

Patrick D'Imporzano
Sektorchef Samhällsutveckling

Postadress

458 80 Färgelanda

Besöksadress

Allhemsvägen 5, Färgelanda

Telefon

0528-56 70 00

Fax

0528-714 76

E-post

kommun@fargelanda.se

Hemsida

www.fargelanda.se

Bankgiro

890-9269

Organisationsnummer

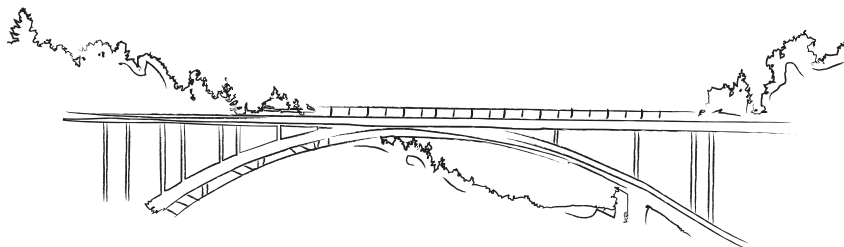
212000-1421

BIBLIOTEKSPLAN FÄRGELANDA KOMMUN

Antagen av kommunfullmäktige 2018-xx-xx, §XX

**Färgelanda
kommun**

ELLENÖBRON

VINNSÅTERS HEMBYGDSGÅRD, JÄRBO

SILVERSKATTEN FRÅN RYK

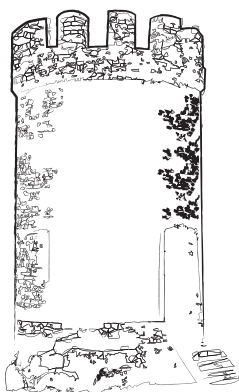
VON DÖBELNS GÅRD, STORA ÖNNE, JÄRBO

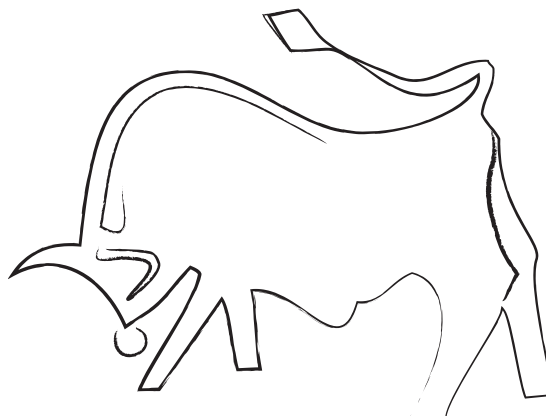
FÄRGELANDA CENTRUMHUS

HÅVESTENEN

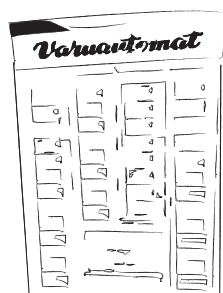
ÖDEBORGS UTKIKSTORN

DALSLANDSJUREN

STIGENS HERRGÅRD

JÄRBOAUTOMATENA

FORSALEN I ÖDEBORG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
Mål och styrdokument för biblioteksverksamheten Internationella riktlinjer	3
Nationella och regionala riktlinjer	3
Folkbiblioteket och Valboskolans bibliotek	3
Folkbibliotekets uppdrag	3
Skolbibliotekets uppdrag	3
Fokusområden	4
Barn- och ungdomsverksamhet	4
Skolbibliotek.....	4
Utbildning	4
Mötesplats	4
Tillgänglighet	4
Minoriteter	4
Digitalisering	5
Samverkan.....	5

INLEDNING

I bibliotekslagen står det att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Syftet med Färgelandas kommuns biblioteksplan är att ge struktur och inriktning för viktiga utvecklingsområden.

Planen ska tydliggöra folk- och skolbibliotekens uppdrag. Samverkan mellan biblioteken gör att de kommunala medlen kan användas på ett effektivt sätt så att kommuninvånarna får bästa möjliga biblioteksservice.

Mål och styrdokument för biblioteksverksamheten Internationella riktlinjer

- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest (1994) slår fast att folkbiblioteket ska vara till för alla, oberoende av ålder, kön, ras, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Frihet, välfärd, jämlik och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden som förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas eget deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information.
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest slår fast att skolbiblioteket är en del av utbildningsväsendet. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunskaper och förmågan att söka information.
- FN:s Barnkonvention bejakar barn och ungas rätt till kulturell yttrandefrihet genom språkliga och kulturella verktyg.

Nationella och regionala riktlinjer

- Bibliotekslagen SFS 2013:801
- Skollagen SFS 2010:800
- Regional biblioteksplan Lokala riktlinjer
- Vision Färgelanda kommun
- Inriktningsmål Färgelanda kommun

FOLKBIBLIOTEKET OCH VALBOSKOLANS BIBLIOTEK

I Färgelanda kommun är enhet Kultur och fritid ansvarig för folkbiblioteket lokaliserat till Centrumhuset i Färgelanda samt biblioteket på Valboskolan. Sektor Barn och utbildning ansvarar för närvarande för övriga skolbibliotek.

Folkbibliotekets uppdrag

Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället. Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur. Vidare ska verksamheten präglas av hög tillgänglighet med generösa öppettider, inbjudande miljö samt ett positivt och professionellt bemötande.

Skolbibliotekets uppdrag

Skolbiblioteket ska vara en pedagogisk resurs och utgöra ett stöd i elevernas lärande och utveckling. Skolbiblioteket har därmed en viktig pedagogisk uppgift att fylla när det gäller läsutveckling, men också för att stärka elevers kompetenser i bland annat informationssökning, digital kompetens och källkritik.

FOKUSOMRÅDEN

För att utveckla biblioteksverksamheten är följande fokusområden aktuella:

Barn- och ungdomsverksamhet

I bibliotekslagen (SFS 2013:801 7§) sägs att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar. Bibliotekets barn- och ungdomsverksamhet ska aktivt stimulera läs- och språkutveckling där det läsfrämjande och uppsökande arbetet är en stor del av verksamheten. Biblioteket ska erbjuda aktiviteter bland annat genom läsprojekt, studiebesök, temadagar, sagostunder samt samverka med Barnvårdscentralen och kommunens skolor.

Skolbibliotek

Skolbiblioteket ska vara en central plats för att utforska, upptäcka och reflektera. Verksamheten ska vara ett stöd för eleven att utveckla sin läs- och skrivförmåga samt ge en god förmåga att hantera och kritiskt granska information. Medier ska finnas tillgängligt både i skolbiblioteket och hemifrån via digitala verktyg. Inköp av media till skolbiblioteket ska ske i dialog med personalen i grundskolan.

Utbildning

Folkbiblioteket har en väl utvecklad service och ett stort litteraturbestånd för kommunens distansstuderande oavsett studieinriktning och utbildningsnivå. Detta främjar kommunen som en plats där man som invånare kan nå livsmål och utvecklas även om det kan vara långt till lärosäten för högre studier.

Mötesplats

Biblioteket ska vara en öppen arena tillgänglig för alla, erbjuda en inspirerande mötesplats för kommunens invånare och främja kontakten mellan människor. Biblioteket ska vara en plats för lärande, inspiration, möten och skapande.

Biblioteket ska ge besökarna tillgång till medier för information och studier samt kulturella upplevelser. Bibliotekslagen lyfter fram bibliotekets betydelse för det demokratiska samhällets utveckling och dess roll för kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Betydelsen av att främja litteraturens ställning är också tydliggjord.

Tillgänglighet

I bibliotekslagen anges att biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information. Färgelanda kommuns biblioteksverksamhet ska erbjuda, tillgängliggöra och förmedla information om anpassade medier för personer med särskilda behov.

Minoriteter

Bibliotekslagen pekar på folkbibliotekets uppdrag att prioritera personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.

En allt större andel av kommunens invånare har ett annat modersmål än svenska. Detta kräver större tillgång på information och litteratur på flera olika språk. Biblioteken kan med sin öppenhet även vara en del av vägen mot integration genom att vara en plats för studier.

Digitalisering

Bibliotekets roll som en plats där invånare kan använda digitala tjänster ska stärkas. Biblioteket ska stödja digital delaktighet. Tekniska lösningar som ökar tillgängligheten till bibliotekets tjänster ska utvecklas.

Samverkan

I samverkan med föreningsliv och studieförbund ska biblioteket erbjuda programverksamhet som exempelvis släktforskarstöd, musikarrangemang, föredrag samt författarbesök.

Genom samverkan med övriga kommuner i Dalsland finns "Bibliotek Dalsland" med gemensamt biblioteksdatasystem, katalog, webb, arbetsgrupper samt gemensamma utbildningsdagar. Detta som ett led i att öka service, bredda utbud och säkra kvalitet. Samverkan med Kultur i Väst sker genom konsultativt stöd och utbildning.

Kommunstyrelsen

KS § 107

Dnr 2018/206

Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i styrelsen för Samordningsförbundet Väst och godkännande av förbundets årsredovisning 2017

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Samordningsförbundet Västs årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja styrelsen för Samordningsförbundet Väst och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Jäv

Urban Henriksson (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet. (lämnar lokalen) Eva Nör (S) tjänstgör i hans ställe.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 920 tkr, vilket är 2 523 tkr bättre än budget.

Revisionen bedömer

- sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.
- att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.
- sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Revisionen tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 107

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2017 för Samordningsförbundet Väst
Revisionsberättelsen 2017 för Samordningsförbundet Väst
Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-07
Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 80

Ekonomichefen informerar

Skickas till
kommunfullmäktige

Justering

4B

MP

Utdragsbestyrkande

KLU § 80

Dnr 2018/206

Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i styrelsen för Samordningsförbundet Väst och godkännande av förbundets årsredovisning 2017

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja styrelsen för Samordningsförbundet Väst och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna Samordningsförbundet Västs årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Anteckning till protokollet

Linda Jansson (M) deltar inte i handläggningen idag utan återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 920 tkr, vilket är 2 523 tkr bättre än budget.

Revisionen bedömer

- sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.
- att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.
- sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Revisionen tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 80
Beslutsunderlag

Årsredovisning 2017 för Samordningsförbundet Väst
Revisionsberättelsen 2017 för Samordningsförbundet Väst
Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-07
Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i styrelsen för Samordningsförbundet Väst och godkännande av förbundets årsredovisning 2017

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja styrelsen för Samordningsförbundet Väst och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna Samordningsförbundet Västs årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 920 tkr, vilket är 2 523 tkr bättre än budget.

Revisionen bedömer

- sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.
- att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.
- sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Revisionen tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Årsredovisning

2017

Samordningsförbundet Väst

Beslutad av styrelsen 2018-03-16

Innehållsförteckning

sida

1. FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret	3
1.2 Om förbundet	4
1.2.1 Organisation	4
1.2.2 Historik	4
1.2.3 Lagrum	4
1.2.4 Uppdrag	5
1.2.5 Finansiering/Medlemsavgifter	5
1.2.6 Vision, synsätt och syfte	5
1.3 Beskrivning av verksamheten	6
1.3.1 Målgrupper	6
1.3.2 Insatser	6
1.4 Måluppfyllelse och resultat	10
1.4.1. Uppföljning och resultat för individinriktade insatser	10
1.4.2. Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser	11
1.5 Styrelsens arbete under året	11
1.6 Ekonomiskt utfall	14
1.6.1 Ekonomisk sammanfattning	15
1.6.2 RESULTATRÄKNING	16
1.6.3 BALANSRÄKNING	166
1.6.4 KASSAFLÖDESANALYS	177
1.5.5 REDOVISNINGSPRINCIPER	177
1.6.6 NOTER	177
1.6.7 EVENTUELLA TILLÄGGSUPPLYSNINGAR	188
1.6.8 STYRELSENS BESLUT	188

Följande förkortningar kan användas i texten:

Sof = Samordningsförbund

AF = Arbetsförmedlingen

FK = Försäkringskassan

VG-regionen = Västra Götalandsregionen

Styrelseledamöter = Både ordinarie och ersättare

AMA = Arbetsmarknadsavdelning,

ALE = Arbetslivsenhet

SUS = Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom Rehabiliteringsområdet

HL-/SVG = Handläggare-/samverkansgrupper

MVK = Motivations- och vägledningskurs

ASF = Arbetsintegrerande sociala företag

ESF = Europeiska socialfonden

Rv = Rehabvägledare

AME = Arbetsmarknadsenhet

LLG = Lokala Ledningsgrupper

BILAGOR TILL ÅRSREDOVISNINGEN

1. Insatser finansierade av Samordningsförbundet Väst 2017
2. Statistik 2017
3. Måluppfyllelse 2017

1. Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen innehåller en översiktlig redogörelse av resultat och verksamhetsutveckling samt en redovisning av det ekonomiska utfallet för budgetåret 2017

Till redovisningen tillhör följande bilagor

- Insatsbeskrivning
- Statistik
- Måluppfyllelse

Mer om Samordningsförbundet Väst finns på www.samverkanvg.se/sofvast och mera allmänt om samordningsförbund finns på www.finsam.se

1.1 Sammanfattning av verksamhetsåret

Ekonomisk sammanfattning

Bidraget från medlemmarna 2017 var **9 394 270 kr**

Samordningsförbundets ingående egna kapital 2017-01-01 var **2 859 784 kr**.

Aktuell kostnadsbudget enligt verksamhetsplan för 2017 var **10 997 000 kr**.

Förbundets kostnader under 2017 uppgick enligt resultaträkningen till **8 474 015 kr**.

Förbundet har under 2017 förbrukat **920 255 kr** mindre än erhållet bidrag.

Skillnaden mellan aktuell kostnadsbudget och utfall under 2017, blev **2 522 985 kr**.

Det utgående egna kapitalet 2017-12-31 blev **3 780 039 kr**.

Anledningen till skillnaden mellan kostnadsbudget i verksamhetsplan och utfall är i första hand att avsatta medel för nya insatser inte har använts eftersom dessa inte har genomförts.

Sof Väst skulle flytta till nya större lokaler under året, men det genomförs först i februari 2018 och därmed kommer kostnader för anpassning av lokalerna, flytt mm att belasta 2018 och inte som planerat 2017.

Det har varit ovanligt stor personalomsättning och sjukdom hos personal som skulle arbeta med insatser.

Det har medfört att vissa insatser inte har genomförts i den omfattning som var planerat.

Samordningsförbundet har "drabbats av" att det är god arbetsmarknad och personalen som arbetar med insatserna söker andra bättre betalda arbeten. Samordningsförbundet får inte konkurrera med parterna med bättre lön.

Största delen av egna kapitalet är inräknat i planerade insatser 2018 och 2019.

Verksamhetsutveckling i stort, nytt under 2017 var att:

- Det finns Rv (rehabvägledare) i förbundets samtliga 8 kommuner.
- Det har genomförts en extra utredningsgrupp för unga personer, utan eller med mycket liten arbetslivserfarenhet.
- Styrelsen har beslutat att fortsätta finansiera uppdrag som stödjer utvecklingen av ASF (Arbetsintegrerande sociala företag) i vårt område.
- Förbundet deltar i ett stort ESF-projekt som bedrivs av kommunalförbunden i Fyrbodal, Boråsregionen, Skaraborg och Sof Väst. Skaraborgs kommunalförbund är projektägare till ESF-projektet som heter "En skola för alla". Samordningsförbundet Väst har en "modul" i projektet. Tanken är uppbyggnad och utveckling av Steg1-liknande insatser i samtliga av förbundets kommuner.

I årsredovisning framgår inte budget för ESF-projektet, eftersom ESF ska godkänna en justering. Kostnaden för förbundets Processamordnare är däremot reducerad pga. att hon delvis har arbetat som delprojektledare i ESF-projektet. Samordningsförbundet får ESF-medel för det arbetet, baserat på redovisad tid per månad.

Resultat på individnivå under 2017

Antal deltagare i individriktade insatser var	406	240 kvinnor och 165 män
313 unika deltagare, d.v.s. 78 deltagare har deltagit i mera än en insats och 15 var anonyma.		
○ Rehabvägledare	170	110 kvinnor och 60 män
○ Motivations- och vägledningskurs Vuxna	32	18 kvinnor och 14 män
○ Motivations- och vägledningskurs Unga	8	5 kvinnor och 3 män
○ Jobbsökargrupp	11	5 kvinnor och 6 män
○ Utredning	93	62 kvinnor och 31 män
○ Steg1 Uddevalla	55	21 kvinnor och 34 män
○ Steg1 Lysekil	9	2 kvinnor och 7 män
○ Arbetsintegrerande sociala företag	12	10 kvinnor och 2 män
○ Anonyma	15	7 kvinnor och 8 män
Någon eller några anonyma deltagare finns i de flesta av insatserna.		

På AME/ALE/AMA och Dingle Hundcenter har det varit 21 deltagare, 19 kvinnor och 2 män. Dessa deltagare har samtidigt haft rehabvägledare, så de räknas inte med i totalt antal deltagare ovan.

Resultat på strukturell nivå under 2017

Antal personer i strukturövergripande insatser var	595
○ Processamordnaren informerar om Sof	72
○ Kunskapsutveckling i samverkan (Arenadagar och Sof Dagen)	317
○ Utveckling av ASF	140
○ Inspirationstillfällen om ASF till deltagare och personal	17
○ Dialogträffar i analys- och planeringsfas i ESF-projekt	49

1.2 Om förbundet

1.2.1 Organisation

Samordningsförbundet Väst är en fristående juridisk organisation med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västra Götalandsregion samt kommunerna: Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla som medlemmar. Förbundets organisation består av en styrelse som utses av medlemmarna. Till sin hjälp har den ett kansli.

1.2.2 Historik

Samordningsförbundet Väst bildas den 1 januari 2015 vid en sammanslagning av Samordningsförbundet Norra Bohuslän (bildat 1 april 2006) och Samordningsförbundet Uddevalla, Orust och Färgelanda (bildat 16 oktober 2008). Förbundets säte är i Tanum.

1.2.3 Lagrum

Samordningsförbundet verkar utifrån Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) och förbundsordningen som beslutats av Samordningsförbundets medlemmar. Lagens syfte är att ge lokala aktörer möjligheter att utveckla samverkan inom rehabiliteringsområdet och samordna gemensamma insatser riktade till personer i behov av samordnad rehabilitering samt underlätta en effektiv resursanvändning.

Samordningsförbundet följer även lagen om kommunal redovisning (1997:614) och kommunallagen (1991:900) i tillämpliga delar.

Samordningsförbundet Väst
Org.nr 222000 - 2030

1.2.4 Uppdrag

De insatser som Förbundet finansierar kompletterar myndigheternas ordinarie verksamhet. Samordningsförbundens uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering till egen försörjning och stödja och medverka till samverkan mellan parterna.

1.2.5 Finansiering/Medlemsavgifter 2017

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen 50 %	4 697 135 kr
Västra Götalandsregionen 25 %	2 348 568 kr
Kommunerna gemensamt 25 % =	2 348 567 kr
Färgelanda	112 872 kr
Lysekil	242 462 kr
Munkedal	177 311 kr
Orust	256 493 kr
Sotenäs	150 381 kr
Strömstad	227 956 kr
Tanum	212 196 kr
Uddevalla	968 896 kr
Totalt	9 394 270 kr

1.2.6 Vision, synsätt, syfte och viljeinriktning

Vision:

I samverkan och samarbete ska samhällets resurser inom rehabiliteringsområdet användas på ett effektivt sätt och till nytta för den enskilde samt ge samhälleliga vinster.

De samordnade resurserna ska användas för samordnade bedömningar och insatser i syfte att den enskilde ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete, få ökade möjligheter att uppnå egen försörjning samt uppnå ökad hälsa och livskvalitet.

Kontakterna mellan parterna sker på olika nivåer. Finansiell samordning ersätter inte det arbete som myndigheterna har ansvar för utan ska bidra till att stödja, fördjupa och utveckla befintligt samarbete och bygga broar mellan myndigheterna.

Det är viktigt att de samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för att Samordningsförbundet får möjlighet att bedriva en effektiv verksamhet.

Personer som är i behov av stöd från flera myndigheter ska inte känna att det finns gränser.

Synsätt:

Samordningsförbundets utgångspunkt är att alla människor aktivt vill bidra till sin egen försörjning och bli en del av samhället.

All rehabilitering sker utifrån individens behov och förmåga.

Individens aktiva medverkan eftersträvas.

De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar.

Syftet är att samordning av resurser och riktade insatser skall leda till att den enskilde personen skall förbättra sin funktions- och arbetsförmåga vilket innebär:

Att **ur individperspektiv** erbjuda enskilda personer i behov av samordnad rehabilitering del av samhällets samlade kompetenser och insatser. Förväntat resultat är ökade möjligheter till egenförsörjning och ökad livskvalitet.

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 - 2030

Att ur ett samhällsperspektiv optimera samhällets samlade resurser genom att fler kommer i arbete. Förväntat resultat är en större effektivitet och att resurser då frigörs så att fler kan erbjudas rehabilitering.

Viljeinriktningen är att fortsätta med pågående insatser enligt verksamhetsplan, i den utsträckning som de är uppskattade och efterfrågade av myndigheterna:

- att utveckla och utöka Utredningsenheten
- att utöka insatser för ungdomar som inte lyckas fullfölja sina studier och/eller få fotfäste på arbetsmarknaden
- att starta ny insats, Motiverande- och vägledningskur (MVK) för personer i etableringen
- att fortsätta utvecklingsarbete kring Arbetsintegrerande Sociala företag (ASF)
- att flytta insatserna till större ändamålsenliga lokaler som är anpassade för personer med rörelsehinder
- att finansiera kunskapsutveckling mellan parterna, Arenadagar och andra samverkans-/samarbetsforum

Övriga identifierade behov är:

Insatser för personer med komplexa behov och som har långvarigt varit beroende av offentlig försörjning.

1.3 Beskrivning av verksamheten

På individnivå verkar Samordningsförbundet genom att finansiera insatser till personer i åldern 16 – 64 år som är i behov av samordnad rehabilitering. Arbetslinjen skall vara tydlig enligt riktlinjerna och innebörden av begreppet förutsättningar för arbete poängteras. Individerna i målgrupperna kan ha fysiska, psykiska, sociala och arbetsmässiga behov och de samordnade insatserna skall beakta jämställdhet och mångfald.

Samordningsförbundet stödjer också aktivt insatser som syftar till skapa strukturella förutsättningar för att myndigheterna ska kunna samarbeta och samverka och för att de ska få bättre kunskap och förståelse för varandras uppdrag. Det kan t.ex. handla om kompetensutveckling och kunskapsutbyte.

1.3.1 Målgrupper

Rehabvägledare: Personer i arbetsför ålder som är i behov av samordnat stöd ifrån två eller fler av våra samverkande myndigheter.

Utredningen: Personer i arbetsför ålder som är i behov av funktionsbedömning i aktivitet.

Till **rehabvägledare och utredningen** ska unga personer upp till 29 år prioriteras.

MVK-vuxna: Prioriterade är personer över 25 år och som har viss erfarenhet av arbetslivet.

MVK- unga: Prioriterade är personer under 30 år och som saknar eller har mycket liten erfarenhet av arbetslivet.

Jobbsökargrupp: Främst med personer från Uddevalla och Färgelanda som har deltagit i Utredningen och/eller MVK och behöver fortsatt stöd. From juli har alla deltagare istället kunnat erbjudas rehabvägledare.

Steg1: Unga vuxna 16 – 29 år med diffus problematik, med eller utan diagnos, som står långt från arbetsmarknaden. Finns i Uddevalla och Lysekil och samfinansieras med de kommunerna.

Bland aktuella deltagare till **samtliga insatser**, prioriteras de som bedöms kunna tillgodogöra sig insatserna.

Redovisning utifrån kommun, ålder, försörjning, utbildningsnivå, tid i offentlig försörjning, remitterande part samt ev. annan betydelsefull information om målgrupper för de finansierade insatserna, finns i **bilaga** som heter

Statistik. All statistik redovisas könsuppdelat, i våra insatser finns det uppgifter både om totalt antal deltagare samt hur många av dessa som är kvinnor respektive män.

1.3.2 Insatser

Individeriktade insatser

Sju olika individeriktade insatser, med sammanlagt 405 deltagare, 240 kvinnor och 165 män.

78 personer har deltagit i mer än en insats.

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 - 2030

Rehabvägledare (4,8 tjänster)

De arbetar motiverande och vägledande med arbetsmarknadscoaching och hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.

From 2017 finns det rehabvägledare i förbundets samtliga kommuner.

Målet var **130** nya deltagare/år. Det blev **84** nya deltagare 2017, 49 kvinnor och 27 män, samt 8 anonyma.

Under året har **170** personer deltagit hos rehabvägledarna, 110 kvinnor och 60 män, där av avslutades **118** personer, 74 kvinnor och 44 män.

Budgeten inkluderar även **arbetsprövnings-/träningsplatser på AME/ALE/AMA** i Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Uddevalla och Orust, samt på Dingle Hundcentrum. Totalt **21** deltagare, 19 kvinnor och 2 män har deltagit på någon dessa platser.

Nettokostnad i kr	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
	-2 600 000	-2 347 505	252 495

Utredningen (2,3 tjänster + 0,3 fysioterapeut)

Aktivitetsbaserad utredning med syfte att utreda individernas förutsättningar för arbete/studier.

Placering i Uddevalla med deltagare från hela området. 10 – 12 deltagare/grupp, varje grupp pågår i 4 veckor, 5 dagar/vecka, varje förmiddag. En extra utredningsgrupp genomfördes under våren, för unga personer, utan eller med mycket liten arbetslivserfarenhet.

0,3 utredare arbetade huvudsakligen som rehabvägledare och from september tillhörde den rehabvägledarna. Fysioterapeuten och ene Utredaren föreläser även i andra insatser inom Förbundet.

Målet var **90** deltagare/år. Under 2017 var **133** personer aktuella och blev erbjudna att delta i utredningen.

93 personer deltog i utredningen, 62 kvinnor och 31 män.

Nettokostnad i kr	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
	-1 100 000	-1 078 287	21 713

Motivations- och vägledningskurs/MVK-vuxna och MVK-unga (1,8 tjänster)

Kursen är arbetsförmågestärkande, såväl ur ett hälsoperspektiv som ur ett socialt och kunskapsmässigt perspektiv. Lättare fysisk träning ingår varje vecka. Syftet är ökad arbetsförmåga och bättre hälsa för deltagarna och att öka deras förutsättningar för arbete och/eller studier och därmed möjlighet till egen försörjning.

Placering i Uddevalla med deltagare från hela området. 10 – 12 deltagare/grupp, varje grupp pågick inledningsvis i 6 veckor, 5 halvdagar/vecka, men de 2 senaste grupperna var 5 veckor/grupp. MVK-vuxna är för personer över 25 år, med erfarenhet av arbetslivet, där målet var minst **40** deltagare/år i totalt **4** grupper. Under 2017 genomfördes 4 grupper, med totalt 33 deltagare, 18 kvinnor och 14 män, samt två anonyma.

MVK-unga för personer upp till 30 år, utan eller med mycket liten erfarenhet av arbetslivet, där var målet minst **20** deltagare/år i totalt 2 grupper. Planerad grupp under våren ställdes in pga. sjukdom hos personalen.

Under hösten genomfördes en grupp med totalt 8 deltagare, 5 kvinnor och 3 män, samt en anonym.

Här ingår även **Jobbsökargrupp**, främst för personer från Uddevalla och Färgelanda som har deltagit i Utredningen och/eller MVK och behöver fortsatt stöd. Arbetade motiverande och vägledande med arbetsmarknadscoaching och hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.

From juli fick alla deltagare istället för jobbsökargrupp, rehabvägledare.

I Jobbsökargrupp deltog, **16** personer, 9 kvinnor och 7 män, där av var 11 nya deltagare 2017, 5 kvinnor och 6 män. Samtliga är avslutades före 1 juli 2017.

Nettokostnad i kr	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
	-977 000	-758 990	218 010

HS JS LB PK

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 - 2030

Steg1 Uddevalla (3,9 tjänster, där av finansieras 1,9 tjänster av Sof Väst och 2,0 av Uddevalla kommun).

Insatsen riktar sig till unga vuxna 16 – 29 år bosatta i Uddevalla kommun med diffus problematik, med eller utan diagnos och som står långt från arbetsmarknaden. Syftet är att tidigt fånga upp och ge en meningsfull aktivitet till ungdomar som hoppat av skolan, eller är på väg att hoppa av skolan, samt att reducera utanförskap hos unga vuxna och vara motivations- och aktivitetshöjande samt arbets- eller studieförberedande.

Kursdelen pågår i ca 5 månader, 4 halvdagar/vecka med 10 – 15 personer/grupp. En gruppstart/kvartal.

Föreläsningar, aktiviteter och studiebesök, samt coachande samtal i grupp och individuellt. Efter kursdelen kan deltagarna få individuellt stöd i upp till ett år räknat från gruppstart.

Målet är minst 40 nya deltagare/år och fyra nya grupper/år. Under 2017 har tre nya grupper startat med totalt 29 ungdomar, 13 kvinnor och 16 män, samt en anonym. Gruppstarten i februari fick ställas in pga. personalomsättning och sjukdom hos personalen. Sammanlagt under 2017 har 55 ungdomar, 21 kvinnor och 34 män deltagit i Steg1 i Uddevalla, det inkluderar deltagare som började 2016.

38 ungdomar har avslutat insatsen under 2017, 14 kvinnor och 24 män.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-942 000	-646 167	295 833

Steg1 Lysekil (2,1 tjänst, där av finansieras 1,1 av Sof Väst och 1,0 av Lysekils kommun)

Inriktning och målgrupp samma som ovan i Steg1 Uddevalla, men gäller ungdomar bosatta i Lysekils kommun.

Kursdelen pågår i ca 3 månader, 4 halvdagar/vecka med 8 – 12 personer/grupp enligt principerna som beskrivs ovan. Därefter följer en period om 3 månader där kursdelen varvas med praktisk verksamhet vid AME. Succesivt ökas antalet praktiktillfällen och kurstillfällena minskas. Gruppen träffas fortlöpande 4 dagar/vecka under även dessa 3 månader.

Tre gruppstarter/år, med minst 24 nya deltagare/år.

Insatsen skulle ha startat tidigare under året, men pga. rekryteringssvårigheter av personal, så började gruppverksamheten i insatsen i augusti. Antal deltagare till första gruppen var 12, men 3 lämnade under sommaren pga. arbete eller studier. Dessa 3 deltagare räknas som anonyma och redovisas inte för övrigt. 9 deltagare började, där av 2 kvinnor och 7 män. 4 ungdomar har avslutat insatsen under 2017, en kvinna och 3 män.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-500 000	-298 924	201 076

Övriga kostnader i samband med samtliga insatser, hyra, städ, drift mm

	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017
Nettokostnad i kr	-487 000	-541 509	-54 509

Strukturövergripande insatser

Där har det deltagit totalt 595 personer, fördelat på fyra insatser.

ASF-utvecklare (1,0 tjänst, utvecklare av Arbetsintegrerande sociala företag)

Enligt verksamhetsplan skulle det vara 1,0 tjänst i 6 månader. Den skulle fullfölja och följa upp samt stödja insatser inom ASF som blev finansierade Sof Väst och genomförda 2016. Uppdraget omfattade även att vara stöd och kontaktperson mellan befintliga ASF inom förbundets område och till myndigheterna.

Vid styrelsemöte den 10 mars, beslutade styrelsen att uppdraget skulle fortsätta året ut.

Målet var 50 samverkanskontakter om AFS under januari – juni 2017, ASF-utvecklaren hade under hela 2017, haft 157 samverkanskontakter.

JS LB SV. KS

Samordningsförbundet Väst
Org.nr 222000 - 2030

	Budget jan – juni 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-350 000	-508 104	-158 104

Processamordnare (1,0 tjänst, stöd till insatserna, samt metod- och verksamhetsutveckling)

Processamordnaren har i sitt uppdrag att vara ett stöd till de insatser som förbundet finansierar samt stimulera metod- och verksamhetsutveckling och utbyte emellan insatserna.

Medverkar vid framtagning av nya insatser samt ansvarar för genomförande av Förbundets insatser. Arbetet innefattar även information och kommunikation om och inom förbundet samt lokalt och regionalt nätverksbyggande. Processamordnaren informerar på arbetsplatsträffar eller andra möten hos parterna om Förbundet och insatserna och lyssnar samtidigt in behov och önskemål.

Under 2017 var målet att **träffa 50** samverkanspartner. Under 2017 har processamordnaren informerat om eller diskuterat Förbundets insatser med **77** samverkanspartner (här ingår inte Dialogträffarna i samband med ESF-projektet eller Arenadagarna, detta redovisas separat nedan).

Processamordnaren har from 1 april delvis arbetar som delprojektledare för ESF-projektet "En skola för alla" (för mer information se nedan). Positiv avvikelse i budget beror på att **296 367 kr** av processamordnarens kostnad har först över till ESF-projektet En skola för alla.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-670 000	-410 246	259 754

Kunskapsutveckling i samverkan och information

8 Arenadagarna har hållits för handläggare och tjänstemän hos parterna, fyra på våren och fyra på hösten, samt Förbundets Dag. På Arenadagarna deltog totalt **283** medarbetare från parterna.

Sof Väst finansierar tillsammans med övriga förbund i VG-regionen, en resursperson för uppföljning/SUS och förbunden har en gemensam hemsida www.samverkanvg.se/sofvast

Sof Väst är medlem i NNS (nationellt nätverk för Samordningsförbund), en intresseorganisation för Samordningsförbund, se www.nnsfinsam.se

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-185 000	-141 170	43 830

ESF-projekt "En skola för alla". Sof Väst "modul" är Steg1-liknande insatser (se ovan) i samtliga av förbundets medlemskommuner.

ESF-ansökan inom område "Ökad övergång till arbete mål 2.2. Underlätta etableringen i arbetslivet och öka deltagande i utbildning för kvinnor och män (15 – 24 år)".

Samordningsförbundet Väst har en "modul" i detta stora ESF-projekt som ägs av Skaraborgskommunalförbund och drivs av kommunalförbundet i Skaraborg, Boråsregionen, Fyrbodalen och Samordningsförbundet Väst.

From 1 april skulle det finansieras 0,5 delprojektledare via ESF-medel, under förutsättningen att motsvarande deltagande genomfördes från Sof Väst och deras parter. Processamordnaren genomförde uppdraget som delprojektledare. Delprojektledaren arbetar både gentemot projektledningen och emot kommunerna/parterna. Analys- och planeringsfasen pågick under april – oktober.

Under 2017 har genomförts 19 dialogträffar, 6 i Strömstad, 3 på Orust, 5 i Munkedal, 2 i Sotenäs, 3 i Färgelanda och ett informationsmöte i Tanum. Totalt har **49** medarbetare deltagit vid dialogträffarna, inkl. informationsmötet i Tanum.

I genomförandefasen, började 1 november. Där är förutsättningen samfinansiering med kommunerna, respektive kommun går in med motsvarande personal som sedan finansieras av Samordningsförbundet via ESF-medel.

Det råder fortfarande oklarhet i hur mycket ESF-medel Samordningsförbundet Väst får del av i genomförandefasen.

Samordningsförbundet Väst
Org.nr 222000 - 2030

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Bruttokostnad i kr	0	296 367	296 367
Inkomna medel från EFS		-130 237	-130 237
Redovisad kostnad men ännu ej godkänd av ESF		-166 130	-166 130

Ej godkänd kostnad har enligt försiktighetsprincipen inte tagits med som upplupen intäkt i redovisningen.

I verksamhetsplan för 2017, budgeterades för **Steg1-liknande insatser i kommunerna**. Detta var med tanke på om ESF-medel inte hade beviljats.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-656 000	0	656 000

1.4 Måluppfyllelse och resultat 2017

Verksamhetsuppföljningen sker i statens system för uppföljning – SUS, viss uppföljning sker även 6 månader efter avslut.

Syfte, målgrupper, mål och måluppfyllelse redovisas i bilaga som heter Måluppfyllelse. Utförlig statistik finns i bilaga som heter Statistik. Där framgår även analys av resultatet och kommentar till eventuell avvikelse från uppställda mål.

All statistik redovisas könsuppdelad, dvs. både totalt antal deltagare, samt hur många kvinnor respektive män som har deltagit i insatserna.

Under 2017 var kostnaderna för:

Styrelsen och administration/kansli -1 392 705 kr eller **16 %** av utfallet.

Strukturövergripande insatser var -1 225 650 kr eller **15 %** av utfallet.

Individeriktade insatser var -5 855 660 kr eller **69 %** av utfallet.

1.4.1 Uppföljning och resultat av individeriktade insatser

Se ovan under 1.3.2 Insatser, samt i bilagor Måluppfyllelse respektive Statistik.

Av de deltagare som avslutades hos **rehabväglarna** var **38** av **118** i arbete eller studier direkt vid avslut vilket är **32 %**. För kvinnorna var det **31 %** och för männen var det **34 %**. Motsvarande resultat för 2016 var **43 %**, för kvinnorna var det **45 %** och för männen **41 %**.

20 av **118** avslutade deltagare hos **rehabväglarna**, vilket är **17 %**, hade ingen offentlig försörjning vid avslut. För kvinnorna var det **18 %** och för männen **16 %**.

Motsvarande resultat 2016 var att **37 %** hade ingen offentlig försörjning vid avslut. För kvinnorna var det **32 %** och för männen **41 %**.

Uppföljning **6 månader efter avslut** hos **rehabväglarna**.

Uppföljningen gäller deltagare som avslutades under tiden 2016-07-01 – 2017-06-30.

Inom parantes är %- satsen för samma deltagargrupp vid avslut.

129 deltagare avslutades under den tiden och av dem hade 116 gett sitt samtycke att delta i uppföljningen.

86 personer svarade, det innebär 67 % av dem som avslutades under perioden.

36 av de **86**, dvs. **42 %** (32 %) av dem som deltog i uppföljningen, arbetar eller studerar 6 månader efter avslut. **52 %** (33 %) av kvinnorna och **30 %** (31 %) av männen.

23 av **86** dvs. **27 %** (18 %) av dem som deltog i uppföljningen, hade hel egen försörjning 6 månader efter avslut. **28 %** (19 %) av kvinnorna och **25 %** (17 %) av männen.

Detta visar att flera arbetar och studerar och har hel egen försörjning 6 månader efter avslut, än vid avslut. Skillnaden är störst för kvinnorna.

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 - 2030

En som hade deltagit i MVK-vuxna arbetade heltid och hade ingen offentligförsörjningen 6 månader efter avslut. Bland deltagarna i **Jobbsökargruppen** avslutades **samtliga** under första halvan av 2017, 6 kvinnor och 5 män. Ingen av dessa arbetade eller studerade vid avslut, 3 var aktivt arbetssökande vid avslut, en kvinna och två män. 6 månader efter avslut arbetade 2 personer på 50 % (en man och en kvinna) och en man arbetade på 75 %.

Motsvarande mål finns inte för de övriga insatserna, pga. att de är ett led i rehabiliteringen eller att målet är stegförflyttning mot egen försörjning/arbete eller studier.

1.4.2. Uppföljning och resultat för strukturövergripande insatser

Arbetet med ASF pågår i samtliga kommuner och ASF-utvecklaren är sammankallande i nätverket med kommunrepresentanter som arbetar med ASF.

ASF-utvecklaren påbörjade i under sommaren, i samarbete med kommunernas AME/ALE/AMA, arbete med kommunvisa inspirationstillfällen till deltagare och personal. Totalt antal deltagare har varit 15.

Kommunvisa dialogträffar om Steg1-liknande insatser, som ett led i ESF-projektet "En skola för alla", ägde rum. Totalt antal deltagare var 49 under 2017 var.

På de åtta Arenadagarna för handläggare och tjänstemän som arbetar med individer i samverkan deltog 283 personer. På Förbundets Dag deltog 34 personer. Målet för sammanlagt antal personer i kunskapsutveckling var 100 men blev 317.

1.5 Styrelsens arbete under året

Samordningsförbundet leds av en styrelse. Styrelsen består av fyra ledamöter, en från varje part och tio ersättare. Varje ledamot har en ersättare, undantag är kommunerna där varje kommun utan ordinarie ledamot representeras av en ersättare. Ersättare har närvaro- och yttranderätt.

Styrelsens ledamöter har utsetts av kommun- och regionfullmäktige, av Försäkringskassan och av Arbetsförmedlingen.

Styrelsens uppgift är att:

- besluta om mål och riktlinjer för Samordningsförbundet.
- stödja samverkan mellan parterna.
- besluta om på vilket sätt de medel som står till förfogande skall användas.
- besluta om finansiering av aktiviteter som stödjer samverkan och som ligger inom parternas samlade ansvarsområden.
- finansiera insatser för individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser.
- ansvara för att rehabiliteringsaktiviteterna följs upp och utvärderas.
- upprätta budget och årsredovisning.

AS LB SW HS

Samordningsförbundet Väst
Org.nr 222000 - 2030
Styrelsen 2017

	Ledamot	Ersättare
Arbetsförmedlingen:	Henrik Svedberg	Almasa Idrizovic
Försäkringskassan:	Linda Biltmark	Kristin Wallenäs
VG regionen:	Henrik Sundström (m)	Per-Arne Brink (s)
Kommunerna:	Anna-Lena Carlsson (c) Strömstad	Roger Wallentin (c) Tanum
Ordförande:		Yvonne Martinsson (s) Munkedal
Maria Forsberg (s)		Nils-Olof Bengtson (m) Sotenäs
(1 jan – 16 feb)		Urban Henriksson (s) Färgelanda
Anna-Lena Carlsson (c)		Stefan Skoglund (s) Uddevalla
(from 10 mars)		Bertil Olsson (s) Orust
		Maria Forsberg (s) Lysekil (1 jan – 16 feb)
		Christina Gustafsson (s) Lysekil (from 20 april)
Vice ordförande:		
Linda Biltmark		

Styrelsen har under 2017 haft 4 möten.

I anslutning till mötet den 10 mars var även medlemsdialog (ägarsamråd).

I anslutning till mötet den 19 maj var Förbundets Dag på förmiddagen, utbildnings- och utvecklingsdag tillsammans med styrelsen, beredningsgruppen och personalen som arbetar med uppdrag finansierade av Samordningsförbundet Väst. Före styrelsemötet var även gemensamt möte med styrelsen och beredningsgruppen. Där deltog 34 personer.

I samband med styrelsemötet den 25 september träffade styrelsen Beredningsgruppen för att diskutera förbundets inriktning 2018.

Presidium

Ordförande och vice ordförande bildar ett presidium.

Presidiet träffas inför varje styrelsemöte och ytterligare några gånger vid behov.

Under 2017 hade presidiet 8 möten där anteckningar har förts.

Till medlemmarna skickas verksamhetsplan med budget och 2 ggr/år verksamhetsredovisning inkl. budgetuppföljning. Samtliga styrelseprotokoll anslås hos kommunerna och VG-regionen.

Presidiet och Förbundschef besöker årligen kommunstyrelserna och HSN, med information och dialog om Förbundet. Under 2017 har samtliga kommuner och HSN fått besök.

Ordförande, vice ordförande, tre styrelseledamöter och processamordnaren deltog i mars på nationella nätverkskonferensen för Samordningsförbund i Malmö.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr (inkl. löneservice)	-250 000	-295 707	-45 707

Kansliet (förbundschef och övrig administration)

Förbundschefen är föredragande i Förbundets styrelse och leder arbetet i Förbundet.

Förbundschefen deltar i ett regionalt nätverk för förbundschefer i Västra Sverige (Västra Götaland, Halland och delar av Värmland ingår). I det nätverket är Förbundschefen representant i ekonomiutskottet och i beredningsgruppen för Regional Samverkan i Västra Götaland.

Förbundschefen deltar även i ett lokalt nätverk för Sof i Fyrbodals området.

JS LB RW LB

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 - 2030

Förbundschefen är adjungerat i LLG (lokala ledningsgruppen) i Lysekil, samt i Arbetsmarknadsgruppen i Uddevalla och Färgelanda, en grupp bestående av representanter från Arbetsförmedlingen, näringslivet och kommunalråden.

Förbundet hade en Administratör på 50 % tom september. I maj fattat styrelsen beslut om att uppdraget som administratör kan utökas till heltid. Det blev två administratörer i oktober och november, sammanlagt 125 % och from 1 december en på 75 %.

Övrig administration är ekonom 12 % samt revision.

	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse 2017
Nettokostnad i kr	-1 075 000	-1 096 999	-21 999

Beredningsgrupp

Samordningsförbundet Väst har en beredningsgrupp bestående av lokala chefstjänstemän/förvaltningschefer/sektionschefer eller motsvarande från förbundets medlemmar.

Beredningsgruppen har haft 4 "ordinarie" möten under året och utöver det, deltog de vid Förbundets Dag den 19 maj, samt på möte med styrelsen samma dag. Den 25 september, hade Beredningsgruppen möte och dialog med styrelsen om verksamhetsinriktning 2018. Flertalet representanter från Beredningsgruppen har deltagit vid Arenadagarna och i Dialogträffarna om ESF-projektet.

Gruppen består av två från Arbetsförmedlingen, två från Försäkringskassan, en från primärvården och en ersättare, en från psykiatri och en ersättare samt en från varje kommun. Beredningsgruppen ska i beredningsarbetet utgöra ett stöd för förbundschefen, bidra med kompetens, verka för att den finansiella samordningen utvecklas samt ha en kvalitetssäkrande roll.

Beredningsgruppen kan vara en styrgrupp för de insatser som förbundet finansierar.

Beredningsgruppens representanter 2017

Carina Holmqvist, IFO Färgelanda kommun

Bengt Mattson, IFO Lysekils kommun (tom juni 2017)

Julia Lundwall, IFO Lysekils kommun (from juli 2017)

Clarie Engström, IFO Munkedals kommun

Annika Westlund, IFO Orust kommun (tom juni 2017)

Eva Johansson, AME Orust kommun (from juli 2017)

Maria Edlund, IFO Sotenäs kommun

Anna Almén, IFO Strömstads kommun

Bo Hedström, IFO Tanums kommun (tom juli 2017)

Tone Hjärling, IFO Tanums kommun (from augusti 2017)

Roland Henriksson, IFO Uddevalla kommun

Evelina Lindell och Muharem Idrizovic, Arbetsförmedlingen

Annika Johansson Försäkringskassan sjukförsäkringen

Susanne Elvind Försäkringskassan funktionshinder

Aase Eriksson, Psykiatri, ersättare: Anna Nordén (tom 2016-02-28) och Lisa Alexandersson (from 2017-03-01)

Elin Hansson, Primärvården Närhälsan, ersättare: saknas

1.6 Ekonomiskt utfall

1.6.1 Ekonomisk sammanfattning

Belopp tkr	Utfall 2017	Aktuell budget 2017	Avvikelse utfall – budget 2017	Utfall helår 2016
Nettokostnad	8 474	10 997	2 523	8 931
Bidrag/intäkt	9 394	9 394	0	8 617
Resultat	920	- 1 603	2 523	- 314
Utgående eget kapital	3 780	1 257	2 523	2 860
Likvida medel	5 192			3 920

Avvikelse från budget under perioden var 2 523 tkr.

Största delen av egna kapitalet är inräknat i planerade insatser 2018 och 2019.

Anledningen till skillnaden mellan kostnadsbudget i verksamhetsplan och utfall är i första hand att avsatta medel för nya insatser inte har använts, pga. lokalbrist. Dessutom har det varit personalomsättning och sjukdom hos personal som skulle arbeta med insatser, vilket även har medfört att vissa insatser inte har genomförts som planerat.

1.6.1 Ekonomisk uppföljning av verksamhet och insatser under 2017

Nettokostnad och finansnetto i tkr per område	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse Budget – utfall 2017
Styrelse (arvode, resor, förlorad arbetsinkomst och löneservice)	-296 707	-250 000	-45 707
Administration/kansli (förbundschef, ekonom, administratör och revision)	-1 096 999	-1 075 000	-21 999
Kunskapsutveckling i samverkan (utbildning/konferenser, information inkl. hemsidan, SUS och NNS)	-141 170	-185 000	43 830
Processamordnare	-410 246	-670 000	259 754
ESF-projekt En skola för alla	-166 130	0	-166 130
ASF-utvecklare	-508 104	-350 000	-158 104
Rehabvägledare (inkl. avtal med AME/ALE/AMA och Dingle Hundcentrum)	-2 347 505	-2 600 000	252 495
Gruppverksamheter (utredningen, MVK-vuxna, MVK-unga, jobbsökargrupp och fysioterapeut)	-2 021 555	-2 282 000	260 445
Steg1 Uddevalla	-646 167	-942 000	295 833
Steg1 till Steg2 Lysekil	-298 925	-500 000	201 076
Steg1 liknande insatser i övriga kommuner (Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Orust och Färgelanda)	0	-656 000	656 000
Lokaler och övrig drift av insatserna	-541 509	-487 000	-54 509
Projektmedel för nya insatser	0	-1 000 000	1 000 000
Totalt	-8 474 015	- 10 997 000	2 522 985

Avvikelsen i budgeten under 2017 var totalt 2 522 985 kr.

Största avvikelse i budget under perioden är:

- Steg1 i Uddevalla och Lysekil, pga. att det har varit svårt att rekrytera arbetsterapeuter.
- Rehabvägledare och i Motivations- och vägledningskurs, pga. stor personalomsättning och sjukskrivningar hos personalen.
- Processamordnare, positiv avvikelse beror på att 296 367 kr av kostnaderna har först över till ESF-projektet En skola för alla och där av är inkomna medel 130 237 kr
- Projektmedel för nya insatser har ännu inte använts och samma gäller Steg1-liknande insatser i övriga kommuner.

1.6.2 Resultaträkning

Resultaträkning

Belopp i kr.	Not	2017-01-01 -2017-12-31	2016-01-01 -2016-12-31
Verksamhetens medlemsavgifter	1	9 394 270	8 616 694
EU-medel och andra bidrag		130 237	
Verksamhetens kostnader		-8 604 263	-8 930 449
Verksamhetens nettokostnad		920 244	-313 755
Finansiella intäkter		11	216
Periodens/årets resultat		920 255	-313 539

1.6.3 Balansräkning

Balansräkning

Belopp i kr.	Not	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgång			
Omsättningstillgångar			
Fordringar	2	482 410	659 271
Kassa och banktillgodohavande		5 191 729	3 920 251
Summa omsättningstillgångar			
Summa tillgångar		5 674 139	4 579 522
Eget kapital och skulder			
Eget kapital		-3 780 039	-2 859 784
Kortfristiga skulder	3	-1 894 100	-1 719 738
Summa eget kapital och skulder		-5 674 139	-4 579 522
Ansvarsförbindelser		inga	inga

1.6.4 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, den löpande verksamheten

Belopp i kr.	2017-12-31	2016-12-31
Periodens/årets resultat	920 255	-313 539
Justering för ej likviditetspåverkande poster		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	920 255	-313 539
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	176 861	-73 740
Ökning/minskning kortfristiga skulder	174 362	937 207
Kassaflöde för den löpande verksamheten	351 223	863 467
Kassaflöde från investeringsverksamheten		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		
Årets kassaflöde	1 271 478	549 928
Likvida medel vid årets början	3 920 251	3 370 323
Likvida medel vid uppföljning	5 191 729	3 920 251

1.6.5 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen (1997:614) om kommunal redovisning i tillämpliga delar och god redovisningssed.

1.6.6 Noter

Not 1. Verksamhetens medlemsavgifter

	2017-12-31	2016-12-31
Driftbidrag från staten	4 697 135 kr	4 308 340 kr
Driftbidrag från Färgelanda kommun	112 872 kr	103 617 k
Driftbidrag från Lysekils kommun	242 462 kr	222 309 kr
Driftbidrag från Munkedals kommun	177 311 kr	162 639 kr
Driftbidrag från Orust kommun	256 493 kr	235 263 kr
Driftbidrag från Sotenäs kommun	150 381 kr	137 868 kr
Driftbidrag från Strömstads kommun	227 956 kr	209 169 kr
Driftbidrag från Tanums kommun	212 196 kr	194 736 kr
Driftbidrag från Uddevalla kommun	968 896 kr	888 594 kr
Driftbidrag från VG-regionen	2 348 568 kr	2 154 168 kr
överutjämning		-9 kr
Summa	9 394 270 kr	8 616 694 kr

Not 2. Fordringar

	2017-12-31	2016-12-31
Fordran mervärdeskatt	205 162 kr	397 472 kr
Övriga fordringar	277 248 kr	261 800 kr
Summa	482 410 kr	659 271 kr

Not 3. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna kostnader	- 1 894 100 kr	-1 719 738 kr

1.6.7 Eventuella tilläggsupplysningar

Sammanställning av utfall och budget 2017

	Budget 2017	Utfall 2017	Differens
Individeriktade insatser	- 7 467 000 kr	-5 855 660 kr	1 611 340 kr
Strukturövergripande insatser	-1 205 000 kr	- 1 225 650 kr	-20 650 kr
Projektmedel nya insatser	-1 000 000 kr		1 000 000 kr
Summa insatser	- 9 672 000 kr	-7 081 310 kr	2 590 690 kr
Styrelse	-250 000 kr	-295 707 kr	-45 707 kr
Kansli	-1 075 000 kr	-1 096 999 kr	-21 998 kr
Summa kansli och styrelse	- 1 325 000 kr	-1 392 706 kr	-67 705 kr
Totalt	-10 997 000 kr	-8 474 016 kr	2 522 984 kr
Intäkter/medlemsavgifter	9 394 270 kr	9 394 270 kr	0 kr
ESF-medel och andra bidrag		130 237 kr	130 237 kr
Intäktsränta		11 kr	
Öresutjämning			
Resultat		920 255 kr	

1.6.8 Styrelsens beslut

Vi intygar att Årsredovisningen 2017 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och förbundets ekonomiska ställning.

Uddevalla 16 mars 2018

Henrik Svedberg
Ledamot/ordförande (Arbetsförmedlingen)

Henrik Sundström
Ledamot (VG-regionen)

Roger Wallentin
Ledamot/vice ordförande (Kommunerna)

Linda Biltmark
Ledamot (Försäkringskassan)

BILAGOR TILL ÅRSREDOVISNINGEN

1. Insatser finansierade av Samordningsförbundet Väst 2017
2. Statistik 2017
3. Måluppfyllelse 2017

Insatser finansierade av Samordningsförbundet Väst 2017

Bilaga 1 till förvaltningsberättelse 2017

Insatser finansierade av Samordningsförbundet Väst 2017

Ledning och styrning:

Förbundschefen leder arbetet inom förbundet enligt styrelsens anvisningar, ingår i och leder Beredningsgruppen. Förbundschefen kan kalla berörda representanter från Beredningsgruppen i samband med beredning av ärenden.

Beredningsgruppen ska utgöra ett stöd för förbundschefen, ska verka för att den finansiella samordningen utvecklas och bidra med kompetens. Beredningsgruppen har en kvalitetssäkrande roll.

Målgruppen för insatserna är personer i åldern 16 – 64 år som är i behov av samordnad rehabilitering. Arbetslinjen skall vara tydlig enligt riktlinjerna och innebörden av begreppet förutsättningar för arbete poängteras. Individerna i målgrupperna kan ha både fysiska, psykiska, sociala och arbetsmässiga behov och de samordnade insatserna skall beakta jämställdhet och mångfald.

Syftet ur ett individperspektiv är att erbjuda enskilda personer som är i behov av samordnad rehabilitering del av samhällets samlade kompetenser och insatser.

Förväntat resultat är att enskilda personer skall kunna förbättra sin funktions- och arbetsförmåga och få ökade möjligheter till egenförsörjning och ökad livskvalitet. Deltagarna ska öka sin självmedvetenhet, hitta nya vägar som leder dem framåt och känna att de har makt över sin livssituation.

Gemensam planering så tidigt som möjligt, mellan berörda aktörer, förväntas leda till effektivare rehabilitering för individen.

De samverkande parterna får ett underlag, en bedömning, för eventuell fortsatt rehabilitering av individen med syfte (alternativt målsättningen) att deltagaren får "rätt plats i välfärden".

Syftet ur ett samhällsperspektiv är att optimera samhällets samlade resurser genom att fler kommer i arbete. Förväntat resultat är en större effektivitet och att resurser då frigörs så att fler kan erbjudas rehabilitering. Det ska skapas samsyn mellan myndigheterna. Det blir en samhällsvinst.

Synsätt:

Finansiell samordning ger oss som samverkar en unik möjlighet att utveckla välfärdsarbetet. Den finansiella samordningen innebär en gemensam arena där våra samverkande myndigheter kan verka tillsammans och ta ett samlat ansvar utifrån individens behov.

- Samordningsförbundet Västs (Sof) utgångspunkt är att alla människor aktivt vill bidra till sin egen försörjning och bli en del av samhället.
- All rehabilitering sker utifrån individens behov och förmåga.
- Individens aktiva medverkan eftersträvas.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar.

Insatser via Samordningsförbundet är kvalificerade insatser under begränsad tid:

- Avgränsning av målgrupper till samtliga insatser görs vid aktivt missbruk, allvarliga psykiatriska tillstånd, pågående kriminalitet.
- Bland aktuella deltagare prioriteras de som bedöms kunna tillgodogöra sig insatserna.
- Personal som arbetar för Sof tar inte över ordinarie verksamhetens arbete eller ansvar.
- Deltagarens handläggare finns med och är informerade under tiden som deltagaren får insatser via Sof.

Personalen som arbetar för Sof:

- All personal bibehåller sina anställningar men de får förändrat uppdrag under tiden de arbetar för Sof.

- De arbetsgivare som ställer personal till förfogande till Sof ersätts för faktiska kostnader, efter fakturering.
- Teammöte med samtlig personal, en gång per månad, ersätter APT hos ordinarie arbetsgivare.
- All personal som arbetar för Sof skall underteckna en sekretessöverenskommelse då de påbörjar sitt uppdrag.
- All personal är ansvarig för att sprida information och kunskap om Sof.

Utbildningspolicy:

- Den personal som arbetar med uppdrag för Sof ska ha erforderlig kompetens för det arbete som de ska utföra.
- Sof bekostar utbildningar som befrämjar samverkan mellan parterna och som förbundet planerar samt som Sof anser att personalen som arbetar med uppdrag för Sof, Beredningsgruppen, förbundschef och/eller styrelsen är i behov av.
- Vidareutbildning och/eller kompetenshöjning för enskilda som arbetar med uppdrag för förbundet bekostas inte av Sof, det får deras arbetsgivare eller de själva bekosta.
- Sof kan i undantagsfall bekosta någon utbildning för enskilda personer som arbetar med uppdrag för förbundet om det tillför mervärde för hela verksamheten.
- Utbildningar samt deltagande i konferenser gällande styrelsen och förbundschef beslutas av ordförande och/eller vice ordförande.
- Alla utbildningsfrågor ställs till förbundschefen. Förbundschefen bereder alla utbildningsfrågor och kan besluta om utbildningsinsatser upp till två basbelopp och enligt utbildningspolicyn om det rymms inom befintlig budget.

Dokumentationspolicy: (runt deltagare)

- Under arbetets gång förvarar personalen all dokumentation och sekretessbelagda handlingar i låst utrymme på sina respektive arbetsplatser.
- Fysioterapeuter och Arbetsterapeuter följer rådande regler gällande journalplikt.
- I samband med att slutrapport upprättas förstörs allt arbetsmaterial rörande deltagaren, förutom nödvändig information för 6-månaders- och 2-årsuppföljning.
- Slutrapporten förvaras bland övriga sekretessbelagda handlingar hos aktuell myndighet.

Uppföljningar och utvärderingar:

Verksamhetsuppföljningen görs i SUS, ett myndighetsgemensamt uppföljningssystem som används för att följa upp resultaten av samverkan och finansiell samordning.

All statistik redovisas alltid könsuppdelat, dvs. både totalt antal deltagare, samt hur många kvinnor respektive män som deltagit i insatserna.

Förbundet genomför uppföljning 6 månader efter avslut för deltagare i Steg1 och för deltagare hos rehabvägledare genomförs uppföljning 6 månader och 2 år efter avslut.

Förbundet genomför även en enkätundersökning vid avslut för de deltagare som varit i Steg1, MVK och Utredningen.

Ansvariga för respektive insats har som arbetsuppgift att:

- Ansvara för att deltagarna skriver på samtycke för SUS.
- Ansvara för att all rapportering till uppföljningsansvarig/administratören gällande SUS-rapporteringen sker inom en vecka från start respektive avslut.
- Ansvara för deltagarnas utvärderingar och enkäter.

Processamordnare:

- Arbetsledare för personalen som arbetar med uppdrag finansierade av Sof, leder och fördelar arbetet.
- Ansvarig för möte med personalen minst en gång i månaden, det inkl. APT och "ärendegenomgång".
- Avgör i principiella tveksamma ärenden angående deltagare.
- Har medarbetarsamtal med personalen som arbetar med uppdrag för Sof.
- Kontaktperson mot ordinarie arbetsgivare i löne- och arbetsmiljöfrågor.
- Kontaktperson mellan personalen inom Sof och Beredningsgruppen.
- Ansvarig för rapportering av insatserna till Beredningsgruppen, Styrelsen och förbundschef.
- Medverkar vid utredningar/inventering/framtagna av förslag till samverkansaktiviteter i samarbete med Beredningsgruppen och förbundschefen.
- Ansvarig för att de blanketter som används är aktuella och relevanta.
- Informerar tillsammans med övrig personal om Sof för handläggare i de ordinarie verksamheterna.

Insatser som Samordningsförbundet finansierar

Beskrivning av insatserna och alla aktuella blanketter finns på www.samverkanvg.se/sofvast

Ansökan/Anvisning:

Förutsättning är att individen är i behov av samordnat stöd ifrån två eller fler av de samverkande myndigheterna:

- Ansökan görs till respektive insats, men adresseras till Nonnens väg för fördelning
- Alla ansökningar till insatserna går via:
 - a. Direktremiss från minst två parter, där huvudremittenten inhämtar information från övriga myndigheter
 - b. Avstämning/möte/rehabmöte med vården och övriga berörda myndigheter
 - c. Efter gemensam kartläggning mellan FK och AF
 - d. I samband med SIP (samordnad individuell plan)
 - e. Personer som är aktuella hos två eller flera av parterna kan själva boka studiebesök hos respektive insats. Anser individen och personalen hos Sof att insatserna kan vara till gagn för personen, kontatar individen sin handläggare för ansökan enligt punkt a
- Samtliga handläggare hos de samverkande myndigheterna har möjlighet att remittera till insatserna.
- Innan anmälan inhämtas samtycke om sekretesslättning från deltagaren.
- Ansökan måste vara ifylld och bilagd med aktuella och relevanta handlingar (tidigare insatser, utredningar och bedömningar mm).
- Av ansökan ska det tydligt framgå vilken försörjning individen har och under hur lång tid framöver.
- Försörjande handläggare fattar beslut.
- Deltagarna är försäkrade via den myndighet som de får ersättning/försörjning ifrån, undantag är de deltagare som inte har någon offentlig försörjning, de är försäkrade via Sof Väst
- Av ansökan ska det tydligt framgå, vad som är uppdraget till aktuell insats inom Sof.
- Föreligger behov av tolk, så bekostas det av inremittent.
- Ofullständiga anmälningar återgår till inremittent för komplettering.
- Till alla insatser görs prioritering bland aktuella deltagare utifrån, hur de bedöms kunna tillgodogöra sig insatsen.
- Alla blanketter finns på Sof Västs hemsida; www.samverkanvg.se/sofvast.

Rehabvägledare:

6 rehabvägledare (4,8 tjänster) som arbetar i samtliga av Sofs kommuner.

- Är deltagarnas kontaktperson.
- Arbetar med motivering, vägledning och arbetsmarknadscoachning, samt hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.
- Är länken mellan Utredningen och ordinarie handläggare.
- Kontaktpersoner gentemot AME/ALE/AMA samt Dingle Hundcentrum.
- Har huvudansvaret för kontakten med och uppföljningen av praktikplatserna, arbetsprövning-/träning/praktik.
- Har vid behov motiverande arbetsinriktad gruppverksamhet för de deltagare som saknar arbetsprövnings-/träning-/praktikplats.
- Ansvarar, tillsammans med deltagarna, för att handlingsplaner är aktuella och att ordinarie handläggare informeras om ändringar.
- Är ytterst ansvariga för sammanställningen av deltagarnas slutrapport.

Målgrupper för rehabvägledare:

- Personer i arbetsför ålder som är i behov av samordnat stöd ifrån två eller fler av våra samverkande myndigheter.
- Vid anvisningar ska unga personer upp till 29 år prioriteras.

Syfte:

- Är att öka möjligheterna till egen försörjning samt att deltagaren får ökad hälsa och livskvalitet.

Målet med insatsen:

- Minst 130 nya deltagare/år.
- Minst **30 %** av deltagarna som har fått stöd via, ska vid varje uppföljningstillfälle **helt** ha kommit till **egen försörjning**, dvs. få lön, gäller vid alla former av anställning inkl. lönebidragsanställning, nystartsjobb mm eller studiestöd via CSN.
- Minst **40 %** av deltagarna som har fått stöd via Rehabvägledare, ska vid varje uppföljningstillfälle **ha arbete eller studier**, gäller heltid eller deltid med eller utan subvention till arbetsgivaren.

Frekvens/Flöde:

- 130 nya deltagare/år.
- Totala inskrivningstiden ska vara i genomsnitt 6 månader och max 1 år.

Avtal om arbetsprövnings/träningsplatser:

- Avtal med AME/ALE/AMA om 0,5 prövnings-träningsplats/kommun i Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Orust och Uddevalla kommuner.
- Avtal med Dingle hundcentrum om 1,0 prövnings-träningsplats.

Arbetsprocess:

- Kartläggande samtal med deltagaren.
- Remitterar vid behov till Utredningen eller MVK på Sof Väst.
- Följer vid behov med deltagarna till möte med vården, kan t.ex. gälla intyg inför vidare åtgärder eller behov av fortsatt rehabilitering.
- Letar tillsammans med deltagaren upp lämplig arbetsprövnings/träning-/praktikplats.
- Genomför studiebesök på arbetsplats tillsammans med deltagaren.
- Har uppföljande samtal med deltagaren och representant från arbetsplatsen.

- Kontinuerlig återrapportering till inremittenterna kring deltagarens process.
- Skriver slutrapport efter att deltagaren avslutats i insatsen.

Anledningar till avslut:

- Deltagaren börjar arbeta helt eller delvis.
- Deltagaren har fått anställning som påbörjas inom den närmaste tiden.
- Deltagaren har förutsättningar för att arbeta helt eller delvis, är anställningsbar, lotsas att bli arbetssökande på Arbetsförmedlingen.
- Deltagaren saknar förutsättningar för att tillgodogöra sig insatsen, återgår till anvisande myndighet eller annan myndighet som deltagaren är i behov av insatser ifrån.
- Deltagaren medverkar inte eller tar inte ansvar för sin rehabilitering, är inte motiverad för insatsen, återgår då till anvisande myndighet.

Slutrapport:

- När deltagare slutar i sin insats hos rehabvägledare lämnas slutrapport till deltagaren, samt till anvisande myndighet där rapporten också skall förvaras.
- I slutrapporten lämnas en objektiv beskrivning av tänkbara yrken och eller arbetsplatser, arbetsinriktning, resurser samt aktivitets/funktionsbegränsningar.
- Slutrapporten och sammanfattningen efter insatsen skrivs enligt speciell mall, som är godkänd av alla myndigheterna efter deras kriterier.

Utredare:

3 Utredare (2,3 tjänster) som arbetar mot samtliga av Sofs kommuner.

- Finns på plats som instruktör och observatör.
- Gör funktionsbedömning i aktivitet, detta kan vid enstaka tillfällen även ske individuellt utanför grupp.
- Är aktiva och behjälpliga i samband med praktikanskaffning eller arbetsprövning/träning i anslutning till utredningarna.
- Dokumenterar runt utredningarna och gör en skriftlig sammanställning om varje deltagare när utredning avslutas.
- Redovisar sammanställningen av utredningen, tillsammans med deltagaren, till rehabvägledare (för de deltagare som har detta) eller inremittent, samt till ansvarig handläggare på den myndighet som deltagaren får ersättning ifrån.
- Tillhandahåller föreläsningar, i alla kommuner, om motivation samt krav/rättigheter i förhållande till försörjning för de personer som är aktuella hos inremittenterna.
- Behjälplig till kontakter med arbetsterapeuter i respektive kommun samt på AF för att deltagare ska kunna få hjälpmedel i hemmet eller på en arbetsplats.

Målgrupper för utredningsenheten:

- Personer i arbetsför ålder som är i behov av funktionsbedömning i aktivitet.
- Vid anvisningar ska unga personer upp till 29 år prioriteras.

Syfte:

- Är att utreda en individs förutsättningar för arbete/studier.

Målet med insatsen:

- Minst 90 deltagare/år.

- Minst 70 % av de som deltar skall anse att Utredningen varit viktig på deras väg till egen försörjning.
- Minst 90 % skall anse att de blivit respektfullt bemötta under Utredningen.

Frekvens/Flöde:

- 9 utredningsgrupper/år med 10 – 12 deltagare/grupp, blandat från alla åtta kommuner.
- Varje grupp pågår i 4 veckor, 5 halvdagar/vecka.

Arbetsprocess:

- Samhällsinformation.
- Egenskapstest/intressetest ex. Vägvisaren.
- Arbetsstationer (kök, textil, data, papp, sortering, montering och planering).
- Kartläggning samt objektiv funktionsbedömning i aktivitet.
- Deltagarna prövar sina förmågor i praktiska situationer, funktionsbedömning i aktivitet.

Slutrapport:

- När deltagare avslutar Utredningen lämnas slutrapport till deltagaren, eventuell rehabvägledare samt till anvisande myndighet där rapporten också skall förvaras.
- Skall vara ett underlag för deltagaren och inremittenter om personens funktionsnivå i aktivitet och inom vilka områden det kan vara aktuellt med fortsatt arbetsprövning/träning/praktik.
- Slutrapporten skrivs enligt speciell mall.

Motivations- och vägledningskurs (MVK):

4 personer (1,5 tjänster) arbetar i kursverksamheten tillsammans med externa "föreläsare", bl.a. från andra av Sof Väst insatser.

- Arbetar med motivering, vägledning och arbetsmarknadscoachning, samt hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.
- Är länken mellan MVK och ordinarie handläggare.
- Ansvarar, tillsammans med deltagarna, för att handlingsplaner är aktuella och att ordinarie handläggare informeras om ändringar.
- Är ytterst ansvariga för sammanställningen av deltagarnas slutrapport.
- Kursen är arbetsförmågestärkande; såväl kunskapsmässigt som socialt och även hälsomässigt då lättare fysisk träning ingår varje vecka.

Målgrupper för MVK-vuxna:

- Prioriterade är personer över 25 år som har viss erfarenhet av arbetslivet som behöver extra motivation och vägledning för att återetablera sig på arbetsmarknaden.

Målgrupper för MVK-unga:

- Prioriterade är personer under 30 år som saknar erfarenhet av arbetslivet som behöver extra motivation och vägledning för att ta sig in på arbetsmarknaden.

Syfte:

- Öka arbetsförmåga och förbättra hälsa.
- Öka förutsättningarna för att klara arbete och/eller studier.
- Att rusta personerna väl för att nå egen försörjning.

Målet med insatsen:

- Minst 60 deltagare/år.
- Minst 70 % av deltagarna skall anse att deras förväntningar på kursen infriats.

- Minst 70 % av deltagarna skall anse att kursen har rustat dem för att nå sitt mål.
- Minst 90 % skall anse att de blivit respektfullt bemötta under kursen.

Frekvens/Flöde:

- 6 utredningsgrupper/år med 10 – 12 deltagare/grupp, blandat från alla åtta kommuner.
- 4 grupper för MVK-vuxna och 2 grupper för MVK-unga
- Varje grupp pågår i 6 veckor, 5 halvdagar/vecka.

Arbetsprocess:

- Besök för information, inremitterande handläggare bokar ett besök som görs tillsammans med deltagaren eller av deltagaren enskilt.

Kursen är indelad i 3 block; I det första blocket ligger fokus på hälsa och att stärka den egna förmågan. I block två tillkommer föreläsningar inom ett flertal områden; t.ex. arbetslivets förutsättningar och samhällsinformation. I block tre övar man på att skriva CV och personligt brev samt på hur man hittar arbeten, söker dessa och genomför intervjuer.

Slutrapport:

- När deltagare avslutar MVK skall slutsamtal hållas med deltagaren och anvisande myndighet.
- I samband med slutsamtal upprättas en handlingsplan för hur deltagaren går vidare mot arbete eller studier.

Jobbsökargrupp:

- 0,3 tjänst som arbetar främst med personer från Uddevalla och Färgelanda som har deltagit i Utredningen och/eller MVK och behöver fortsatt stöd. Arbetar i grupp med motivering, vägledning och arbetsmarknadscoachning, samt hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.
- Är länken mellan deltagarna och ordinarie handläggare.
- Har huvudansvaret för kontakten med och uppföljningen av praktikplatserna, arbetsprövning-/träning/praktik.
- Ansvarar, tillsammans med deltagarna, för att handlingsplaner är aktuella och att ordinarie handläggare informeras om ändringar.
- Är ytterst ansvariga för sammanställningen av deltagarnas slutrapport.

Målgrupper för Jobbsökargruppen:

- Personer i arbetsför ålder som är i behov av samordnat stöd ifrån två eller fler av våra samverkande myndigheter.
- Vid anvisningar ska personer från Uddevalla och Färgelanda som har deltagit i MVK eller Utredningen och inte har rehabvägledare prioriteras.
- Bland aktuella deltagare görs prioritering utifrån hur de bedöms kunna tillgodogöra sig insatsen.

Syfte:

- Öka förutsättningarna för deltagarna att klara arbete och/eller studier.
- Att rusta personerna väl för att nå ökad egen försörjning.

Målet med insatsen:

- Minst 25 nya deltagare/år.
- Minst **40 %** av deltagarna som har fått stöd via Jobbsökargrupp, ska vid varje uppföljningstillfälle **ha arbete eller studier**, gäller heltid eller deltid med eller utan subvention till arbetsgivaren.

- Minst **30 %** av deltagarna som har fått stöd och har avslutats, ska vid varje uppföljningstillfälle **helt** ha kommit till **egen försörjning**.

Frekvens/Flöde:

- 25 nya deltagare/år.
- Totala inskrivningstiden ska vara i genomsnitt 3 månader.

Arbetsprocess:

- Kartläggande samtal med deltagaren.
- Lär deltagarna skriva CV och personligt brev samt hur man hittar arbeten, söker dessa och genomför intervjuer.
- Letar tillsammans med deltagarna upp lämplig arbetsprövnings-/tränings-/praktikplats.
- Genomför studiebesök på arbetsplatser tillsammans med deltagarna.
- Har uppföljande samtal med deltagaren och representant från arbetsplatsen.
- Kontinuerlig återrapportering till inremittenterna kring deltagarens process.
- Skriver slutrapport efter att deltagaren avslutats i insatsen.

Fysioterapeut

En fysioterapeut (0,3 tjänst) finns tillgänglig för alla deltagare i Sof Västs insatser.

- Göra fysisk funktionsbedömning på deltagare i insatser hos Sof Väst
- Föreläsa i Utredningen och MVK om hälsa, kost, motion och betydelsen av fysiska aktiviteter.

Målgrupper för fysioterapeuten:

- Alla deltagare i insatser som Sof Väst finansierar, dock i första hand de som deltar i Utredningen och MVK.

Syfte:

- Att göra deltagarna medvetna om sina fysiska förutsättningar och eventuella begränsningar.
- Att kunna ge råd till deltagarna utifrån sin specialkompetens.
- Att vara en del i uppdraget att utreda deltagarens förutsättningar för yrkesarbete.

Målet med insatsen:

- Genomföra minst en föreläsning om hälsa, kost, motion och betydelsen av fysisk aktivitet per grupp inom Utredning och MVK.
- Att genomföra funktionsbedömning/TIPPA- och konditionstest på minst 90 deltagare/år.

Arbetsprocess:

- Använder sig av erforderliga bedömningsinstrument, gör TIPPA-test och konditionstest.
- Delger övrig personal och deltagarna sin funktionsbedömning, samt aktuell information om vilka fysiska aktiviteter deltagaren har blivit rekommenderad.
- Fysioterapeutens bedömning kompletterar i aktuella fall övriga insatser och biläggs slutrapporten.
- Ansvarar för föreläsning om hälsa mm. under Utredningen och i MVK.
- Utför inga behandlingar.

Steg1 i Uddevalla och Lysekil:

8 personer (5,8 tjänster). Där av finansierar Sof Väst 1,9 tjänst i Uddevalla och 1,1 tjänst i Lysekil, övriga tjänster finansieras av respektive kommun.

- Arbetar med motivering, vägledning och arbetsmarknadscoachning, samt hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.
- Är länken mellan Steg1 och ordinarie handläggare.
- Remitterar vid behov till Utredningen eller MVK hos Sof Väst.
- Ansvarar, tillsammans med deltagarna, för att handlingsplaner är aktuella och att ordinarie handläggare informeras om ändringar.
- Är ytterst ansvariga för sammanställningen av deltagarnas slutrapport.

Målgrupper för Steg1 i Uddevalla och Lysekil:

- Unga vuxna 16-29 år med diffus problematik, med eller utan diagnos, som står långt från arbetsmarknaden.
- Unga vuxna som behöver/vill komplettera sina studier på olika nivåer för att kunna komma vidare.
- Unga vuxna som upplevs ha ett utanförskap eller känner sig socialt isolerade, som är i behov av kontakt med två parter.

Syfte:

- Tidigt fånga upp och ge en meningsfull aktivitet till ungdomar som hoppat av skolan, eller är på väg att hoppa av skolan.
- Reducera utanförskap hos unga vuxna.
- Vara motivations- och aktivitetshöjande samt arbets- eller studieförberedande.

Målet med insatsen:

- I Uddevalla minst 40 deltagare/år.
- I Lysekil minst 24 deltagare/år
- Minst 80 % skall vara mer nöjd med sin *livssituation* vid avslut än vid start.
- Minst 80 % skall ha en tydligare bild av *vad man skall göra inom ett år* vid anslut än vid start.

Frekvens/flöde:

- Personalen beslutar på sitt veckomöte om/när intag.
- Fasta grupper, 3 timmar/dag, 4 dagar i veckan:
 - I Uddevalla är 4 intag/år, 10 – 15 deltagare/grupp, totalt minst 40 nyinskrivna/år. Varje grupp pågår i upp till 6 månader och därefter ev. enskilt upp till max ett år.
 - I Lysekil är 3 intag/år med 8 – 12 deltagare/grupp, totalt minst 24 nyinskrivna/år. Varje grupp pågår i 6 månader, under de sista tre månaderna varvas gruppverksamheten med praktik i AMEs verksamheter.

Arbetsprocess:

- Besök för information, inremitterande handläggare bokar ett besök tillsammans med deltagaren, får information, skriver en ansökan och samtycke.

Kursen innehåller ett flertal olika block eller teman. Dessa är: **Hälsa** (kost, motion, mat, stress och mindfulness), **Mål** (val i vardagen, livsstil och normer, studier och arbete), **Självkänsla** och **självförtroende**, **Hushållet** (ekonomi, handla, laga mat), **Att påverka** (samhållsinformation och samhällsengagemang).

- Arbetar med deltagarna i grupp och individuellt.
- Arbetar lösningsfokuserat
- Samtal enligt MI-princip.
- Förhållningssätt enligt KBT-princip.
- Stor vikt lägges vid deltagarens eget ansvar (empowerment).
- Anpassad jul- och sommarverksamhet viktig för kontinuiteten.

Slutrapport:

- När deltagare avslutar insatsen skall slutsamtal hållas med deltagaren och anvisande myndighet.
- I samband med slutsamtal upprättas en handlingsplan för hur deltagaren går vidare mot arbete/studier.
- Om personalen och inremittent, i samråd med deltagaren, bedömer att ytterligare stöttning behövs kan detta erbjudas på individuellt basis i upp till 6 månader.
- En slutrapport upprättas som lämnas till deltagaren samt till anvisande myndighet där rapporten också skall förvaras.

ASF-utvecklare:

En person (1,0 tjänst) som ska sprida kunskap om och vara stöd för utvecklingen av ASF i vårt område, både på strukturell nivå och för deltagare som står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att få/eller behålla ett arbete och har tankar att starta ASF. Ska stödja, följa upp och fullfölja de insatser inom ASF som har finansierats och genomförts av Sof Väst. Ska vara stöd och kontaktperson mellan befintliga ASF inom förbundets område och myndigheterna.

Målgrupp på strukturellnivå:

- Myndigheter; politiker, chefer, handläggare och andra tjänstemän

Målgrupp på individnivå:

- Personer i arbetsför ålder som står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att få/eller behålla ett arbete.
- Arbetssökande, sjukskrivna och deltagare inom sysselsättning LSS och psykiatri.

Syfte på strukturellnivå:

- Öka kunskapen om AFS inom förbundets område.
- Kommunvis förankringsprocess om ASF.

Syfte på individnivå:

- Att öka målgruppens förutsättningar för arbete och egen försörjning.
- Öka utbudet av arbetstillfällen för personer som har svårt för att konkurrera på den öppna arbetsmarknaden.

Mål på strukturellnivå:

- Minst 50 tjänstemän ska ha deltagit i någon form av samverkansmöten om ASF.
- Är sammankallande i nätverk mellan kommunernas handläggare som arbetar med ASF.

Mål på individnivå:

- Minst 50 deltagare ska ha deltagit på informationsmöten om ASF i kommunerna och på AF.
- Minst ett nytt arbetsintegerande sociala företag ska ha startat inom Sof Västs område.

Insatsen redovisas enbart med antal deltagare, som strukturell insats.

ESF-projekt "En skola för alla"

ESF-ansökan inom område "Ökade övergång till arbete mål 2.2. Underlätta etableringen i arbetslivet och öka deltagande i utbildning för kvinnor och män (15-24 år)".

Samordningsförbundet Väst har en "modul" i detta stora ESF-projekt som ägs av Skaraborgskommunalförbundet och drivs av kommunalförbundet i Skaraborg, Boråsregionen, Fyrbodal och Sof Väst.

Under april – oktober pågick analys- och planeringsfas. Genomförandefas började 1 november.

Sof Väst ”modul” Steg1-liknande insatser i samtliga av förbundets kommuner.

0,5 delprojektledare som arbetar både gentemot projektledningen och emot kommunerna.

Samfinansiering med kommunerna, där respektive kommun går in med motsvarande personal som sedan finansieras av Sof via ESF-medel.

Arbetsprocess:

- Sprida kunskap om projektet.
- Ha dialogträffar i varje kommun med chefer från Sofs parter för att diskutera behov och önskemål.

Målgrupp under analys- och planeringsfasen:

- Chefer och handläggare inom Sof Västs område som arbetar med unga i utanförskap.

Syfte:

- Kartlägga behov och önskemål om Steg1-liknande insatser i samtliga av förbundets kommuner.
- Ge stöd till kommunerna i att arbeta fram insatsbeskrivning utifrån behoven.

Mål:

- Färdigställa insatsbeskrivningar där så önskas i samtliga av förbundets kommuner.
- Förbereda inför genomförandefas av projektet i samtliga av förbundets kommuner.
- Säkerställa att Sofs del av projektet blir klart och håller den standard som ESF kräver.

Samordningsförbundet Väst

Org.nr 222000 – 2030

Finansiell samordning av rehabilitering mellan

Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen och
Kommunerna: Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla

Bilaga med:

Statistik tillhörande förvaltningsberättelse 2017

Statistik

I **Strukturövergripande insatser** finansierade av Sof Väst 2017, var Processamordnare, ASF-utvecklare, ESF dialogträffar, Arenadagar och annan kunskapsutveckling och information i samverkan. I dessa insatser deltog totalt 595 personer.

Sof Väst **individinriktade insatser** hade under 2017 **406** deltagare, **240** kvinnor och **165** män, (någon eller några anonyma finns i de flesta insatserna).

Under 2017 har det varit **258** nya deltagare, varav **154** kvinnor och **104** män.

Under 2017 har **317** deltagare avslutat sin insats, varav **190** kvinnor och **127** män.

Den 31 december deltog **76** personer, varav **45** kvinnor och **31** män i någon av Sof Väst individinriktade insatser.

Rehabvägledare: Finns i förbundets samtliga kommuner, 4,8 tjänster inledningsvis och 4,2 tjänster from september.

De arbetar motiverande och vägledande med arbetsmarknadscoaching och hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik. Rehabvägledarna har tillgång till arbetsprövnings-/tränings-/praktikplatser på AME/ALE/AMA i Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Orust, Uddevalla och på Dingle Hundcentrum (ASF).

Rehabvägledaren i Sotenäs gick i pension from 1 juli. Rehabvägledare i Strömstad/Tanum återgick till nytt uppdrag hos ordinarie arbetsgivare from 1 augusti. Rehabvägledaren i Uddevalla var sjukskriven och deltidssjukskriven under längre period och valde sedan att lämna uppdraget i augusti. Rehabvägledaren i Lysekil valde att bli rehabvägledare i Uddevalla from 1 september. Rekryteringen tog lång tid och en ersättare var på plats 1 december och den andre 1 januari 2018.

0,3 rehabvägledare arbetade med jobbsökargrupp med personer, främst från Uddevalla och Färgelanda, som hade deltagit i Utredningen eller MVK och behövde fortsatt stöd. Den insatsen upphör from 1 september och ersätts med rehabvägledare som i de övriga kommunerna.

Rehabvägledarna har möjlighet att, vid behov, arbeta med sina deltagare i gruppinsatser lokalt i sina kommuner. Detta kommer då främst att rikta sig mot MVK-liknande insatser.

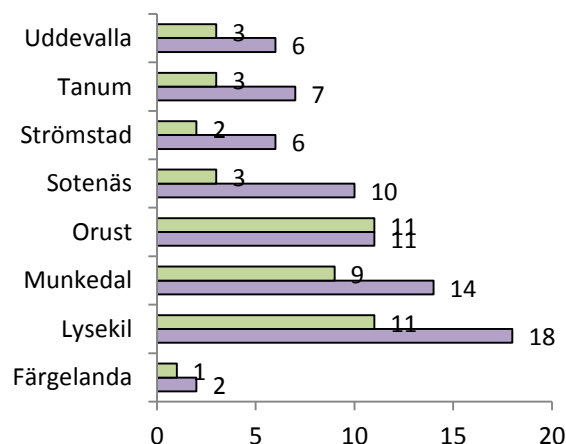
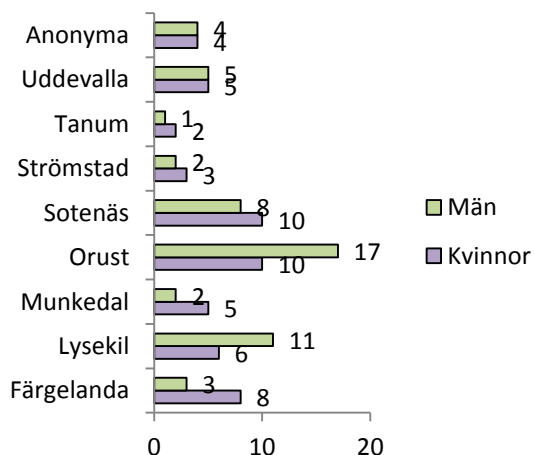
Statistik för rehabvägledarna för 2017.

76 (+8 anonyma) nya deltagare 2017

118 avslutade deltagare 2017

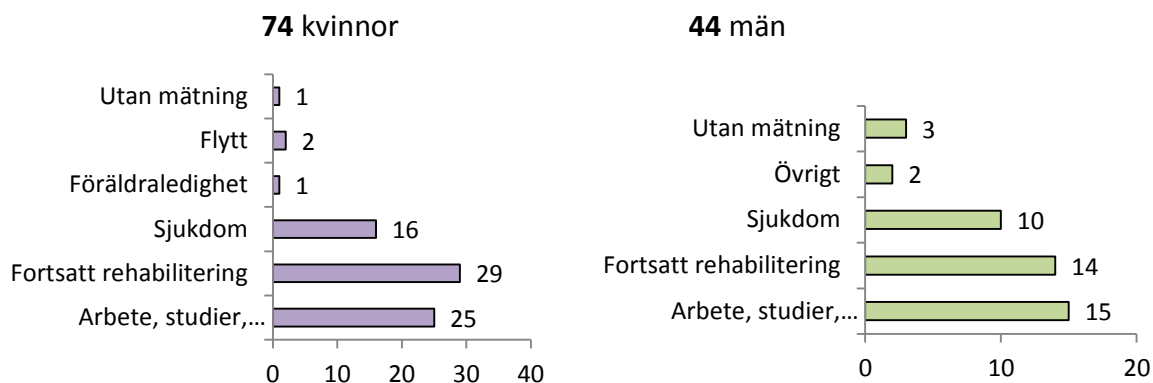
Därav **49** kvinnor och **27** män

Därav **74** kvinnor och **44** män

Anonyma deltagare redovisas enbart i antal som börjar, men finns för övrigt inte med i statistiken. Deltagare som har varit inskrivna tidigare redovisas enbart en gång.

Avslutningsorsak för de **118** deltagare som **avslutade** sin insats hos rehabvägledare under 2017.

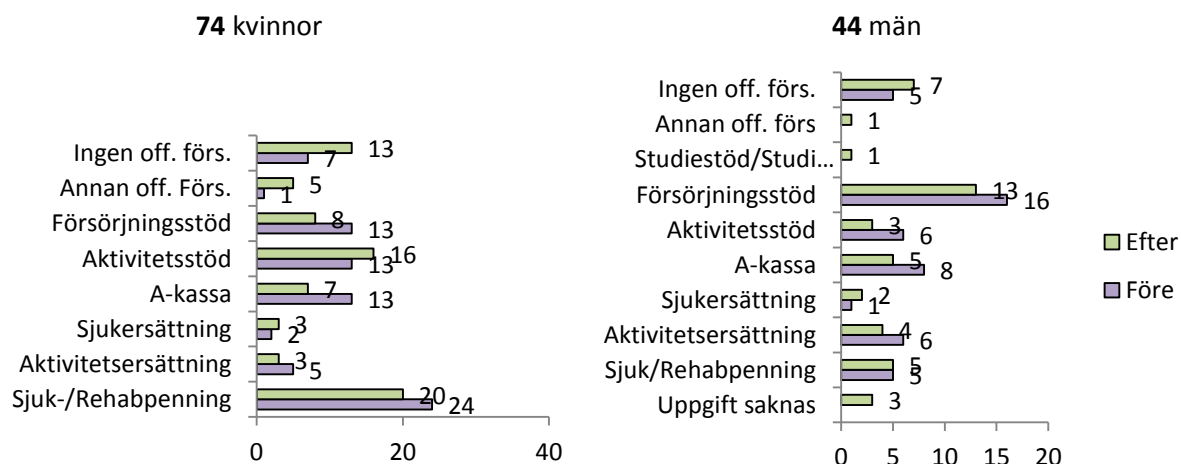

Sysselsättning vid **start** och **avslut** för de **118** som **avslutades** hos rehabvägledare 2017.

38 av de **118** avslutade deltagarna var i arbete eller studier direkt vid avslut vilket är **32 %**.
För kvinnorna är det **31 %** och för männen är det **34%**

Försörjning vid **start** och **avslut** för de **118** deltagare som **avslutades** hos rehabvägledare 2017.

Totalt **20** av **118** avslutade deltagare, vilket är **17 %**, hade ingen offentlig försörjning vid avslut.

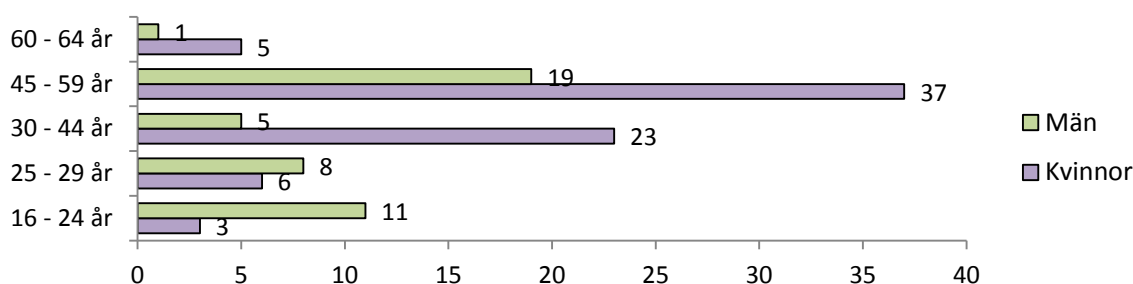
För kvinnorna är det 18 % och för männen 16 %.

Deltagarna **kan ha flera försörjningar**, med undantag för "ingen offentlig försörjning" som inte kan kombineras med något annat.

Kommentar: Procentuellt färre deltagare har kommit till arbete, studier och egen försörjning än tidigare år. Orsaken är förmodligen att 78 % av deltagarna som avslutades under perioden kunde tillgodogöra sig insatsen.

41 % av dem som kunde tillgodogöra sig insatsen hade kommit i arbete eller studier vid avslut, medan det är **32 %** av **alla** avslutade deltagare.

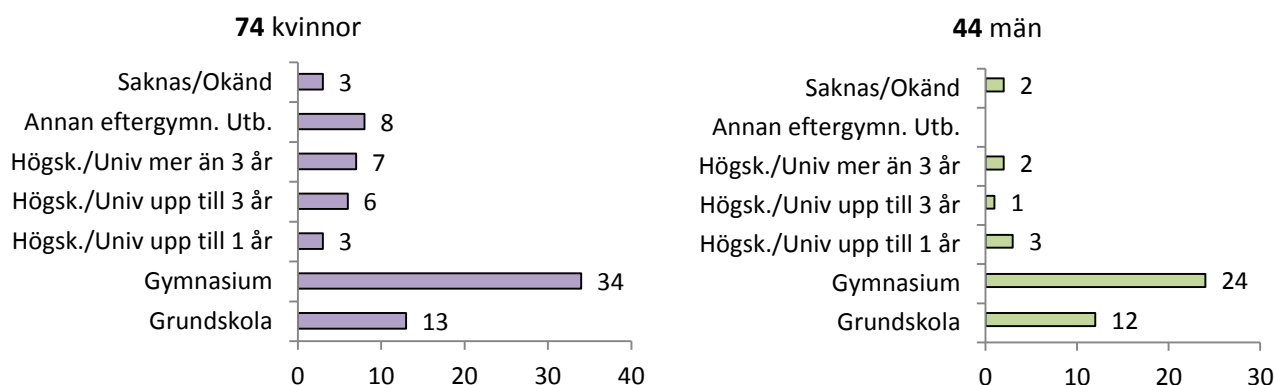
Åldersfördelning för de **118** deltagarna (**74** kvinnor och **44** män) som avslutades hos rehabvägledare 2017.

Genomsnittsåldern var **42,6** år, för **kvinnor 44,9** år och för **män 38,7** år.

Unga upp till 29 år ska prioriteras och de är 28 av 118 eller **24 %** av deltagarna som avslutades 2017.

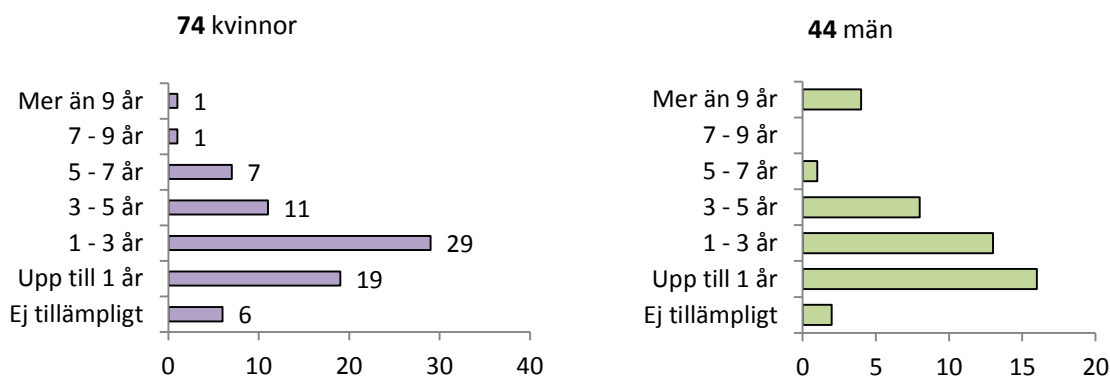
Utbildningsbakgrund för de **118** personer som **avslutades** hos rehabvägledare 2017.

70 % av deltagare har grundskola eller gymnasium som sin högsta avslutade utbildning.

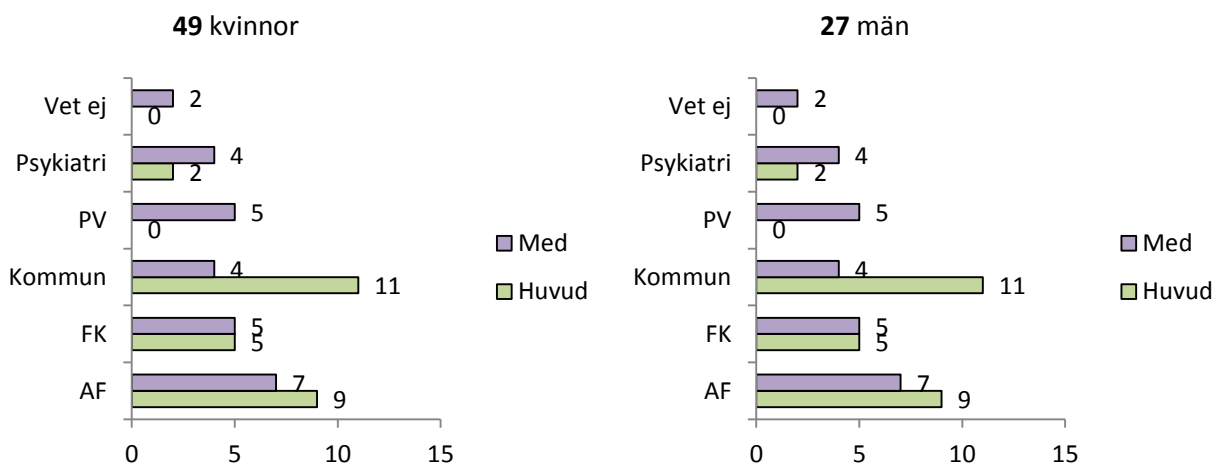
64 % av kvinnorna och **82 %** av männen.

Tid i offentlig försörjning före insatsen för de **118** personer som **avslutades** hos rehabvägledare under 2017.

Genomsnittlig tid i offentlig försörjning var **2,9** år både för kvinnor och män.

Huvudremittent och medremittent för 76 deltagare som påbörjade sin insats hos rehabvägledare 2017.

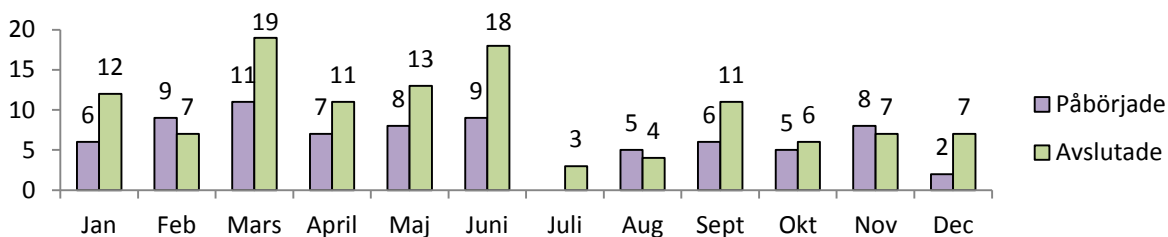

AF= Arbetsförmedlingen, **FK =** Försäkringskassan, **PV =** Primärvård

AF och kommunen är oftast huvudremittent.

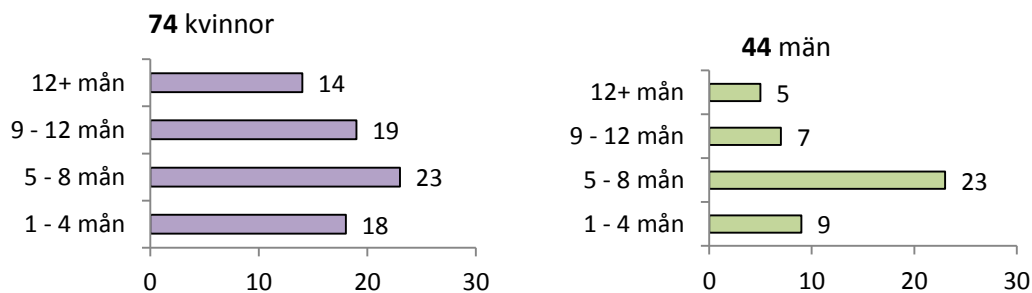
Vården är inte ansvarig för personernas försörjning och därmed oftare medremittent.

Månadsvis fördelning av de 76 som påbörjade och 118 som avslutade insatsen hos rehabvägledare 2017.

Antal anvisade januari – juni var 50 och för juli – december 26. Förmodligen för att inremitterade visste att det var begränsat med rehabvägledare samt att arbetsmarknaden är mycket bra.

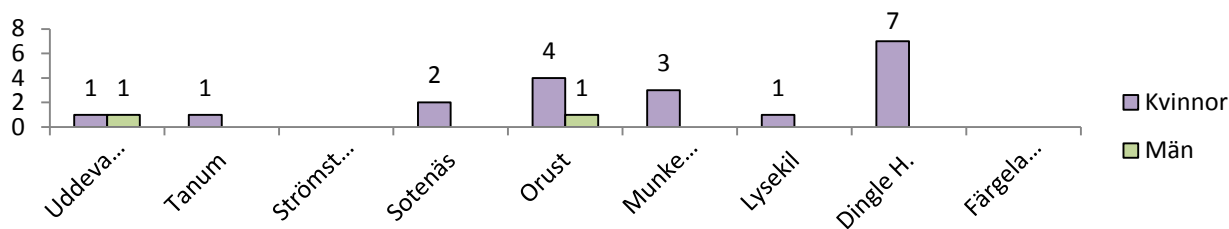
Inskrivningstiden för de 118 personerna som avslutade insatsen hos rehabvägledare under 2017.

Inskrivningstiden har i genomsnitt varit 7,7 månader. För kvinnorna 8,1 månader och för män, 7,1 månader.

Inskrivningstiden ska i genomsnitt vara 6 månader.

Kommunvis fördelning av de **21** personer (**19** kvinnor och **2** män) som under 2017 hade **arbetsprövning-/träning** på någon av kommunernas **AME/AMA/ALE** och **Dingle Hundcentrum (ASF)**.

Det finns inget avtal om arbetsprövnings-/träningsplatser på AME i Färgelanda.

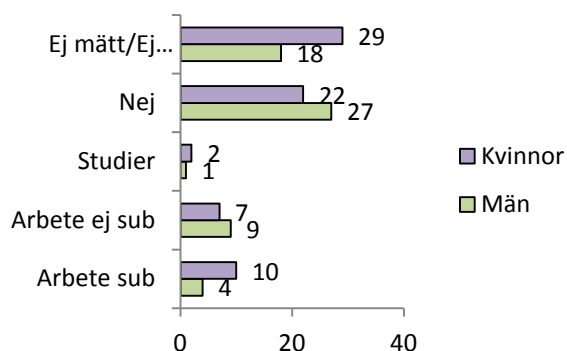
Av de **7** kvinnorna som var på Dingle Hundcentrum, kom **4** från Munkedal, **2** från Lysekil och **1** från Uddevalla.

Uppföljning 6 månader efter avslut hos rehabvägledare.

Deltagare som avslutades hos rehabvägledare under tiden 2016-07-01 tom 2017-06-30.

129 deltagare avslutades under perioden, alla utom **11**, dvs. **118** hade gett sitt samtycke att delta i uppföljningen och av dem svarade **82**, dvs. **64 %** av dem som avslutades under perioden.

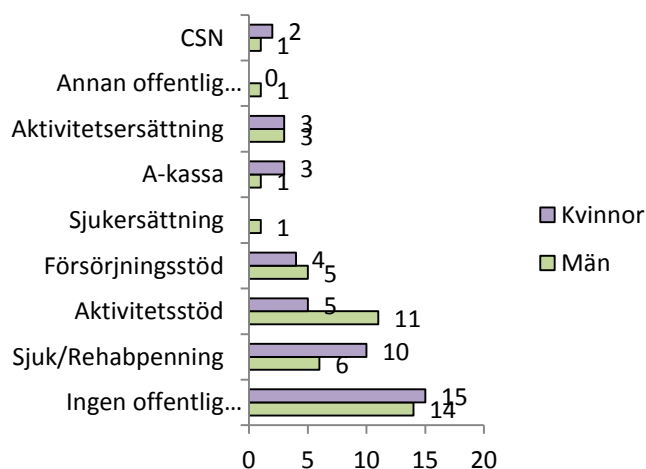
Sysselsättning 6 månader efter avslut hos rehabvägledare för de **82** deltagare som svarade

33 av **82**, dvs. **40 %** av dem som deltog i uppföljningen, arbetar eller studerar 6 månader efter avslut. **46 %** av kvinnorna och **34 %** av männen.

Jämförs det med att **32 %** av dem (samma grupp), arbetade eller studerade vid avslut, **33 %** av kvinnorna och **31 %** av männen.

Försörjning 6 månader efter avslut hos rehabvägledare för de **82** deltagare som avslutades under tiden 2016-07-01 tom 2017-06-30 och svarade.

29 av **82** som deltog i uppföljningen hade hel egen försörjning 6 månader efter avslut, dvs. **35 %**. **37 %** av kvinnorna och **34 %** av männen.

Jämförts detta med att **18 %** av dem (samma grupp), hade hel egen försörjning vid avslut, **19 %** av kvinnorna och **17 %** av männen.

Deltagarna **kan ha flera försörjningar**, med undantag för "ingen offentlig försörjning" som inte kan kombineras med något annat.

Fallbeskrivningar

Rehabvägledare (RV),

Eva född 1964 remitterades från AF och vården. Hon hade A-kassan, men har tidigare varit sjukskriven pga. utmattningsdepression.

Inledningsvis information om Samordningsförbundet och insatserna och kartläggning av Evas situation. RV kontaktade olika arbetsgivare för arbetsträning för Eva och till slut gjordes studiebesök på en Vårdcentral. Där planerades sedan arbetstärning med arbetsuppgifter inom reception, till början 10 timmar/vecka.

Återkommande uppföljningsmöte med Eva och ansvarig chef, det gick bra på arbetsplatsen och omfattningen ökade successivt. Efter ca 5,5 mån var Eva uppe i heltid och blev erbjuden en anställning med stöd av lönebidrag.

Erik född 1989 remitterades av IFO och vården, han hade försörjningsstöd. Erik har en ADHD- diagnos och har en psykisk ohälsa. Han har varit sjukskriven sedan 18-års ålder. Erik mobbades i skolan, hade isolerad sig i perioder och gjort suicidförsök och varit inlagd på psyk.

Inledningsvis information om Samordningsförbundet och insatserna och kartläggning av Eriks situation. Efter några besök hittade RV en arbetsträningsplats hos en privat arbetsgivare. Eriks arbetsuppgifter var bl.a. lager arbete. Det gick bra för Erik och chefen var nöjd.

Erik deltog i Samordningsförbundets utredning och skrev in sig på AF.

RV ordnade en ny arbetsträningsplats på ett lager inom handeln, där arbetsgivaren var i behov av personal och Erik hade kunnat få anställning.

Eftersom Erik hade svårt för det sociala planerades att han började arbetstränade 06.15 för att då endast möta två personer. Omfattningen till en början 10 timmar/vecka.

Efter uppföljningsmöte efter 4 veckor, ville Erik fortsätta en kortare period med samma omfattning.

Inledningsvis var Erik noga med att höra av sig, men sen började det att förändras, han började må sämre och till slut kom han inte och hörde ej heller av sig.

Både Arbetsgivaren och RV försökte kontakta Erik men utan resultat. RV informerade IFO. Erik kontaktade RV till slut och RV rekommenderade honom kontakta psykiatrin akut eller ringa Vårdcentralen för en psykologhjälp.

RV hade avslutningsmöte med Erik och IFO. Han var inskriven i ca 7 månader.

Utredningsenhet: placerad i Uddevalla med deltagare från hela området.

2,6 heltider, 1,3 utredare och en arbetsterapeut samt 0,3 fysioterapeut.

En av utredarna och fysioterapeuten medverkar även i MVK, se nedan.

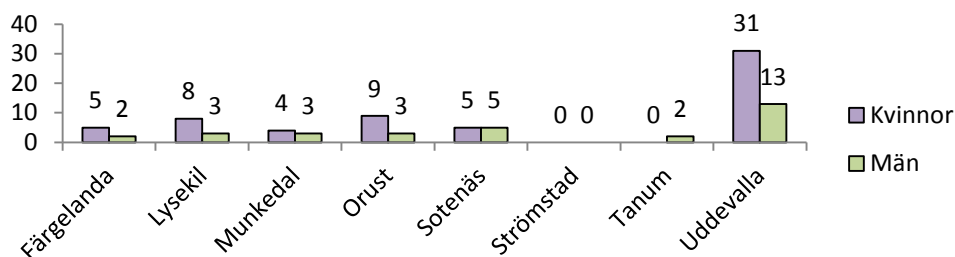
0,3 utredare har huvudsakligen arbetat som rehabvägledare och from september är uppdraget rehabvägledare.

Målgruppen är personer i arbetsför ålder som är i behov av funktionsbedömning i aktivitet.

Målet är att få underlag för deltagaren och inremittenter om personens funktionsnivå i aktivitet och inom vilka områden det kan vara aktuellt med fortsatt arbetsprövning-/träning-/praktik.

Statistik för utredningsenheten 2017

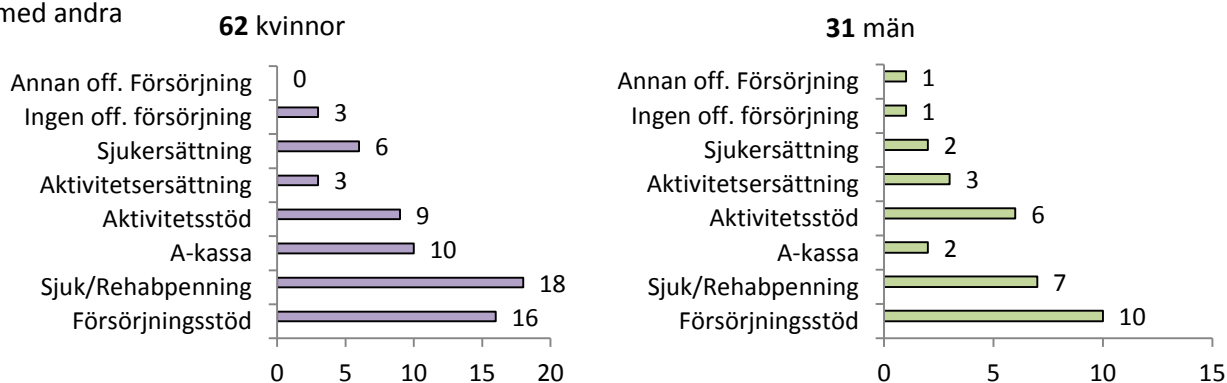
Kommunvis fördelning av de **93** (**62** kvinnor och **31** män) som har deltagit i utredning under 2017. 9 grupper genomfördes under 2017.

Strömstad har inte utnyttjat utredningen under 2017 och Tanum i begränsad omfattning. Detta kan delvis bero på avståndet och delvis att de har saknats RV i Strömstad och Tanum under senare halvan av 2017. From 2018 planeras en utredningsgrupp/termin i Strömstad.

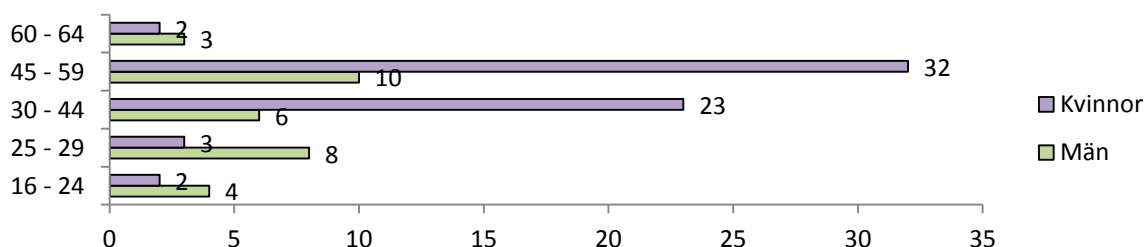
Försörjning vid start för de deltagare som deltog i utredningen under 2017.

Deltagare kan ha flera försörjningar, med undantag av Ingen offentlig försörjning som aldrig kombineras med andra

Att de flesta deltagarna har sjuk-/rehab-penning eller försörjningsstöd vid start är förväntat eftersom syftet är att bedöma arbetsförmågan eller förutsättningar för arbete.

Åldersfördelning för de 93 deltagarna (62 kvinnor och 31 män) som deltog i utredningen under 2017.

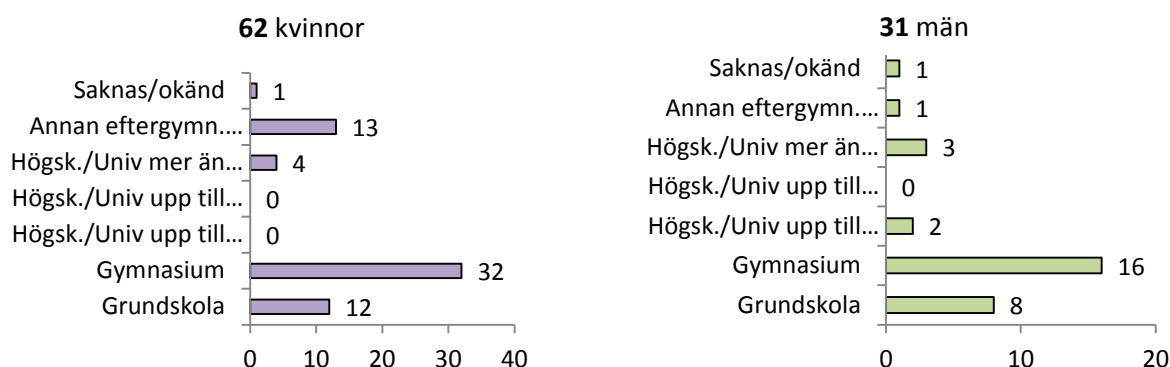
Genomsnittsåldern var **43,1** år, för **kvinnor 44,8** år och för **män 39,7** år.

Största ålderskategorin här är 30 – 59 år, 71 deltagare eller 76 %. Unga upp till 29 år ska prioriteras.

From april har personer över 60 år fått vänta pga. stor efterfråga på platser i Utredningen.

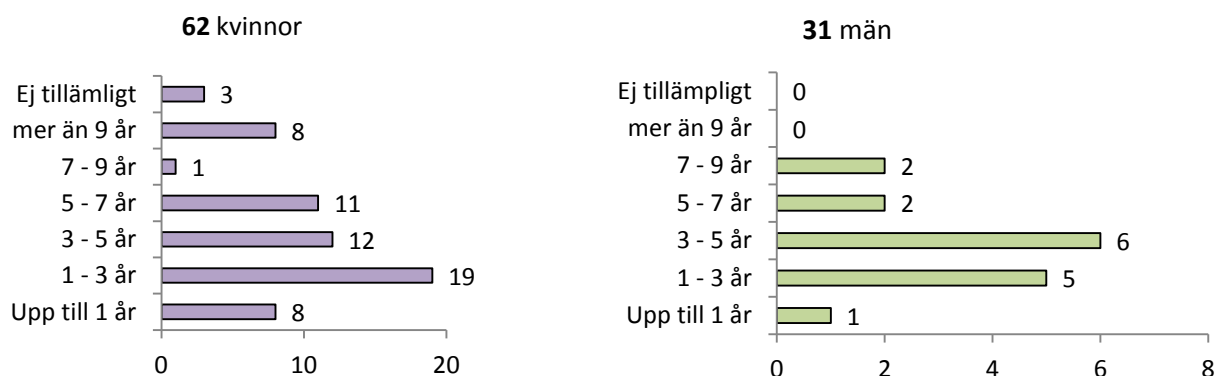
From 2018 är planerna att kapaciteten hos Utredningsenheten ska kunna fördubblas, när Sof har flyttat in i nya lokaler och ytterligare en arbetsterapeut kommer att få uppdrag som utredare.

Utbildningsbakgrund för de **93** personer (**62** kvinnor och **31** män) som deltog i utredningen under 2017.

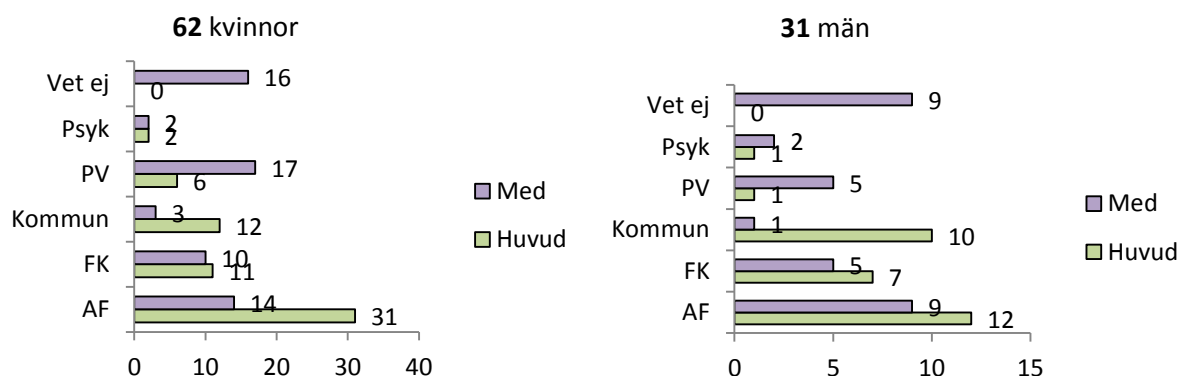
73 % av deltagare har grundskola eller gymnasium som sin högsta avslutade utbildning.
71 % av kvinnorna och **77 %** av männen.

Tid i offentlig försörjning före insatsen för de **93** personer som deltog i utredningen 2017.

Genomsnittlig tid i offentlig försörjning före utredningen är **4,6** år, för kvinnorna **4,4** år och för männen **5,0** år

Huvudremittent och medremittent för de **93** personer som deltog i utredningen under 2017.

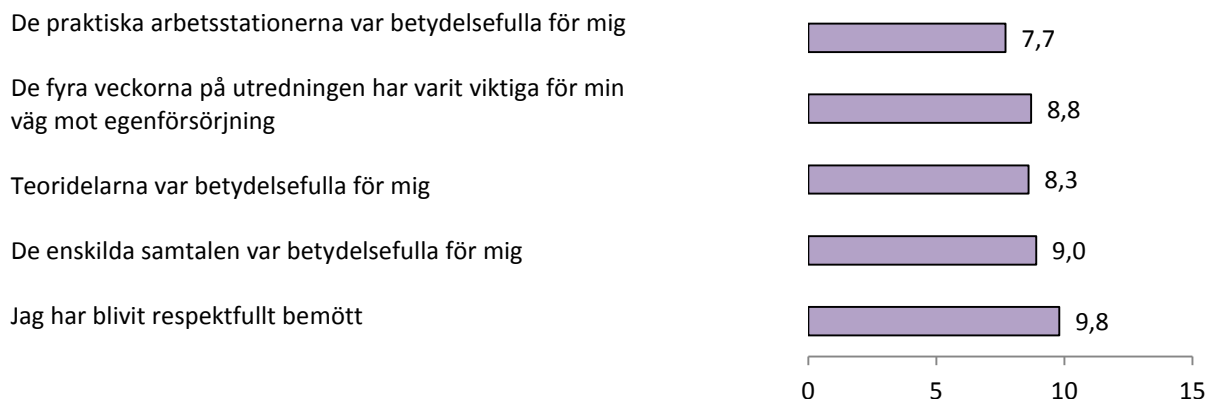
AF= Arbetsförmedlingen, **FK** = Försäkringskassan, **PV** = Primärvård

Utvärdering vid avslut på utredningen, svar från **59** av **93** som har deltagit och avslutat utredningen 2017.

Deltagarna svarar på frågor vid avslut när de har genomfört den aktivitetsbaserade utredningen.

Syftet är att se hur de har uppfattat insatsen och vad vi kan förbättra. Frågorna besvaras **anonymt**.

Deltagarna får skatta från **"0. Stämmer inte alls"** – **"10. Stämmer helt"** och i diagrammet syns medelvärdet av svaren från grupperna som har avslutats under 2017.

- **Övriga synpunkter**

- Bra handledare! Jag vet vad jag kan och inte kan göra, men nu får jag det på papper.
- Ibland för långa föredrag
- Lokalen hade mått bra av lite uppiffning
- Allt har varit bra, vill säga att kursledarna är underbara
- Lokalerna är sådär. Givande föreläsningar för rätt lyssnare
- Mycket bra bemötande av kursledarna
- Utredare och arbetsterapeut har varit helt underbara. Hela upplägget med tid etc har varit bra

Motivations- och vägledningskurs (MVK): placerad i Uddevalla med deltagare från hela området.

MVK-vuxna riktar sig till personer över 25 år som har viss erfarenhet av arbetslivet som behöver extra motivation och vägledning för att återetablera sig på arbetsmarknaden.

MVK-unga riktar sig till personer under 30 år som saknar erfarenhet av arbetslivet som behöver extra motivation och vägledning för att ta sig in på arbetsmarknaden.

4 personer (1,8 tjänster inkl. jobbsökargrupp tom augusti) arbetar i kursverksamheten tillsammans med externa "föreläsare".

En utredare och fysioterapeuten har medverkat och även personal från myndigheterna.

Kursen är arbetsförmågestärkande, såväl ur ett hälsoperspektiv som ur ett socialt och kunskapsmässigt perspektiv.

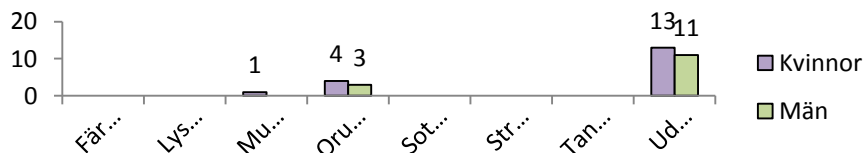
Lättare fysisk träning ingår varje vecka.

2017 var 4 grupper MVK-vuxna och en grupp MVK-unga.

Statistik för MVK-vuxna 2017

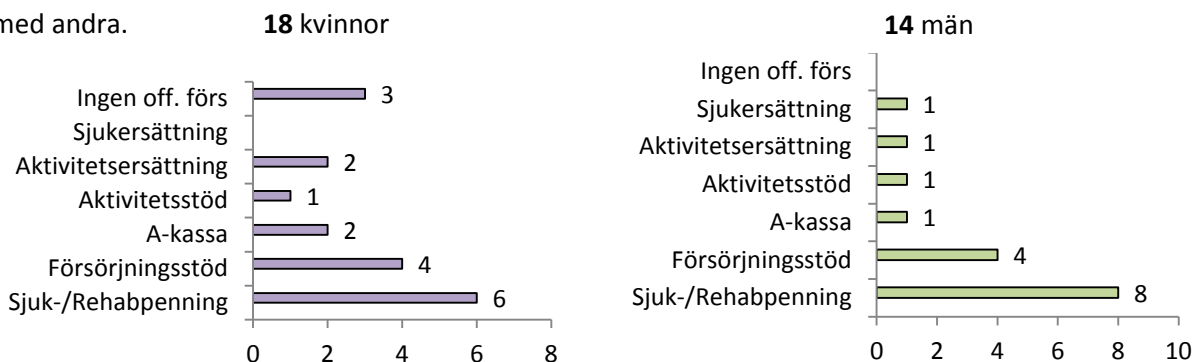
Kommunvis fördelning av de **32 (18 kvinnor och 14 män)** som deltog i MVK-vuxna 2017.

En anonym har också deltagit men finns inte med i statistiken.

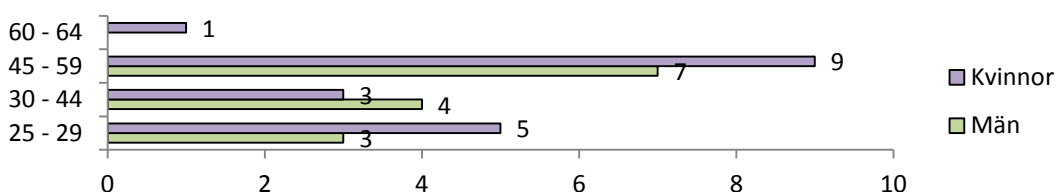
Framöver ska rehabvägledarna kunna erbjuda gruppverksamhet lokalt enligt MVK-princip.

Försörjning vid start för de **32** deltagare (**18** kvinnor och **14** män) som deltog i MVK-vuxna under 2017. Deltagare kan ha flera försörjningar med undantag av ingen offentlig försörjning som aldrig kombineras med andra.

22 av 32 deltagare hade Sjuk/rehabpenning eller försörjningsstöd eller 69 % och det stämmer överens med målgruppen

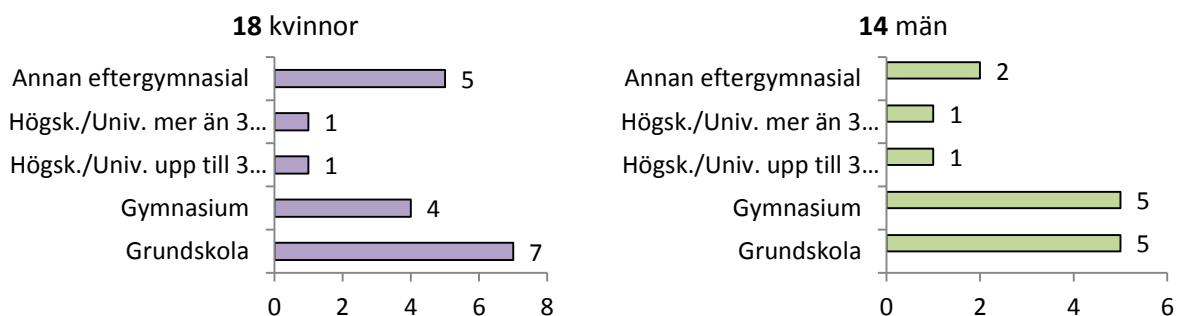
Åldersfördelning för de **32** deltagarna (**18** kvinnor och **14** män) som deltog i MVK-vuxna 2017.

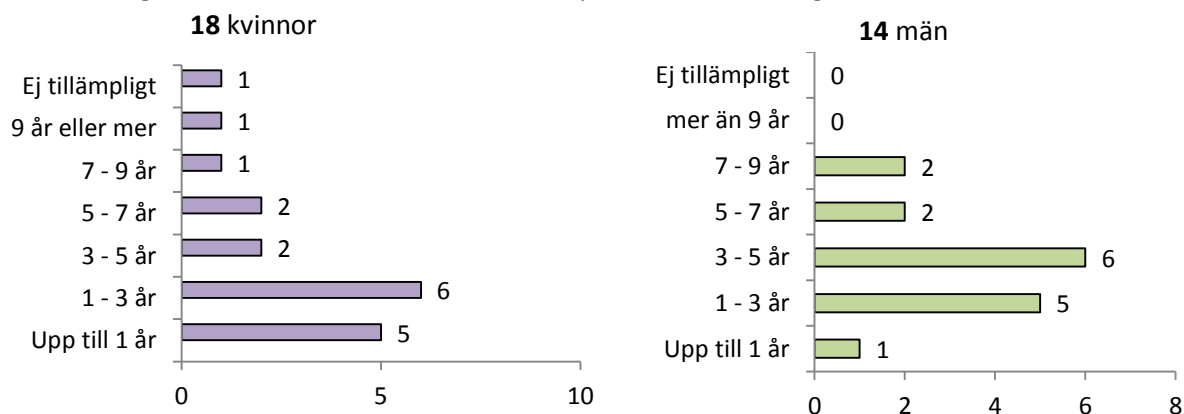
Genomsnittsåldern var **42** år, för **kvinnor 41,8** år och för **män 42,2** år.

Genomsnittsåldern stämmer bra, eftersom målgruppen är personer över 25 år med viss yrkeserfarenhet

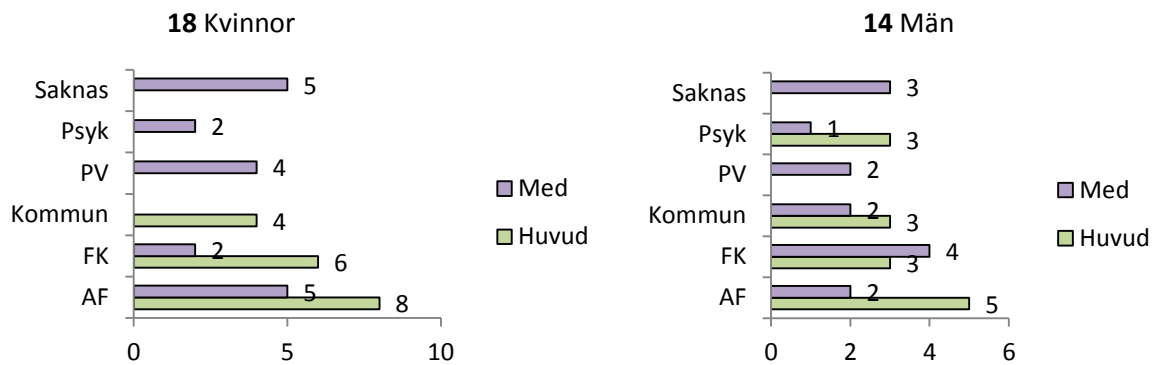
Utbildningsbakgrund för de **32** personer (**18** kvinnor och **14** män) som deltagit/deltar i MVK-vuxna 2017.

Tid i offentlig försörjning före insatsen för de **32** personer som deltagit/deltar i MVK-vuxna 2017.

Inremittent för de **32** (**18** kvinnor och **14** män) som deltagit/deltar i MVK-vuxna 2017.

AF= Arbetsförmedlingen, **FK** = Försäkringskassan, **PV** = Primärvård

Utvärdering vid avslut på Motivations- och vägledningskursen (MVK-vuxna)

Deltagarna får själva formulera sina mål med kursen och ange hur väl insatsen rustat dem för målen.

Deltagarna får skatta från "0. Stämmer inte alls" – "10. Stämmer helt" Genomsnitt blev **8,3**.

Ungefär hälften av deltagarna angav att deras mål med kursen var att komma ut i arbete/praktik/sysselsättning. En grupp hade hela 75% som mål att börja arbetsträna. Några ville lära att sig skriva CV och personligt brev.

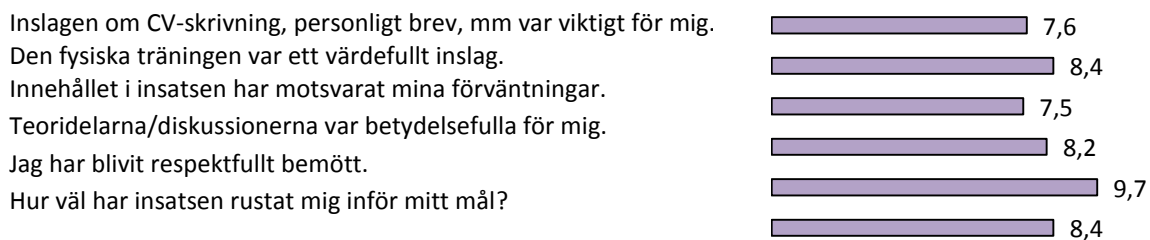
Den andra halvan angav mål som var kopplade till personlighet och/eller mående, t.ex. att få ökat självförtroende och bättre hälsa, att bli tryggare i sig själv och få verktyg för att tackla livets olika situationer.

Vägledning och studiebesök var mycket uppskattat, liksom regelbunden social samvaro.

Deltagarna svarar på frågor vid avslut.

Syftet är att se hur de har uppfattat insatsen och vad vi kan förbättra. Frågorna besvaras **anonymt**.

Deltagarna får skatta från "0. Stämmer inte alls" – "10. Stämmer helt" och i diagrammet syns medelvärdet av svaren från deltagarna.

Fallbeskrivning MVK-vuxna

Eilert är 57 år och remitterades av AF till Sof MVK-vuxna. Han var Inskriven i jobb-och utvecklingsgarantin på AF och hade aktivitetsstöd.

Frågeställningen var hur han skulle kunna komma vidare till arbete och kunna behålla ett arbete samt vägledning?

Eilert deltog i kursen, men redan under 2:a veckan på MVK kursen gjorde han ett arbetsgivarbesök.

Det ledde till en praktikplats och om allt fungerar bra, finns möjlighet till anställning med stöd från AF.

Elisabeth är 51 år och remitteras av AF och IFO till Sof MVK-vuxna. Hon uppbar försörjningsstöd.

Frågeställningen var i vilken omfattning Elisabeth skulle kunna arbeta samt vägledning?

Elisabeth deltog i kursen och fick information om ASF och efter avslutat kurs påbörjade hon en arbetsprövning på ett ASF via AF och IFO.

Jobbsökargrupp: placerad i Uddevalla med främst deltagare från MVK-vuxna och/eller Utredningen som inte haft rehabvägledare och behöver fortsatt stöd under en kortare tid för att ytterligare närma sig arbetsmarknad eller studier.

0,3 rehabvägledare, som även arbetat som gruppleddare i MVK. Arbetar främst i början av året med personer från Uddevalla och Färgelanda där det då inte fanns rehabvägledare där.

From juli fick alla deltagare istället för jobbsökargrupp, rehabvägledare.

Arbetade motiverande och vägledande med arbetsmarknadscoaching och hjälp till arbetsprövning/träning eller praktik.

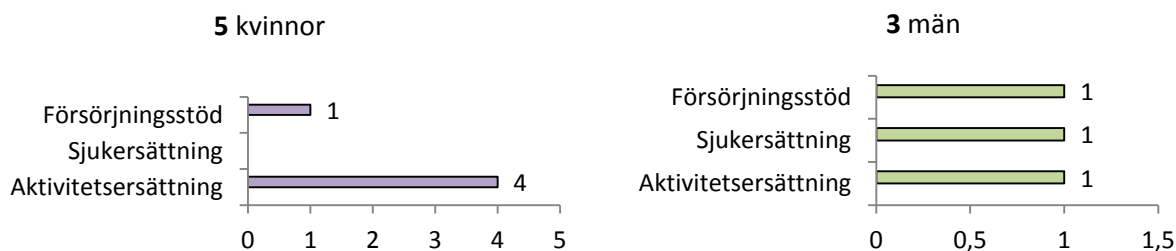
I Jobbsökargrupp deltog, **16** personer, 9 kvinnor och 7 män, där av var 11 nya deltagare 2017, 5 kvinnor och 6 män. Samtliga är avslutades före 1 juli 2017.

Statistik för MVK-unga 2017

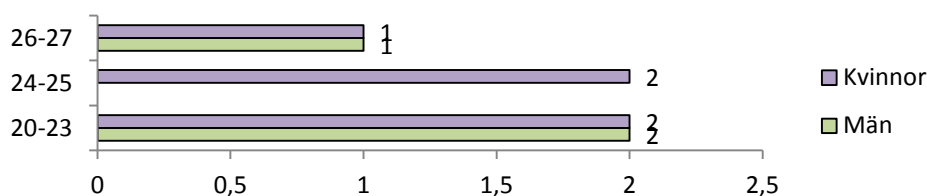
9 deltagare, där av **5** kvinnor, **3** män och en anonym. Den som är anonym finns inte med i statistiken. Samtliga i MVK-unga kom ifrån Uddevalla Kommun.

Försörjning vid start för de **8** deltagare (**5** kvinnor och **3** män) som deltog i MVK-unga under 2017.

Deltagare kan ha flera försörjningar med undantag av ingen offentlig försörjning som aldrig kombineras med andra.

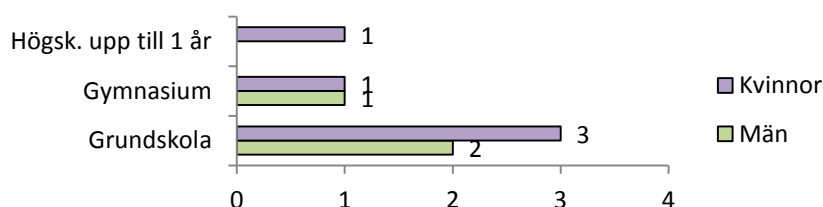

Åldersfördelning för de **8** deltagarna (**5** kvinnor och **3** män) som deltog i MVK-unga 2017.

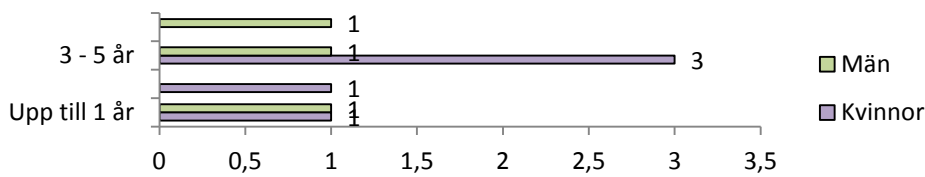

Genomsnitt var **23,9** år, för kvinnor **23,8** år och för männen **24,0** år.

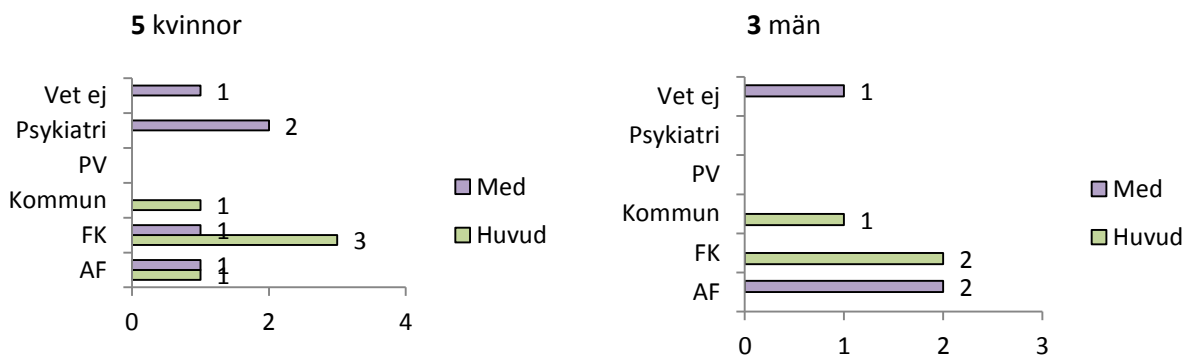
Utbildningsbakgrund för de **8** personer (**5** kvinnor och **3** män) som deltagit/deltar i MVK-unga 2017.

Tid i offentlig försörjning före insatsen för de 8 personer som deltagit/deltar i MVK-unga 2017.

Inremittent för de 8 (5 kvinnor och 3 män) som deltagit/deltar i MVK-unga 2017.

Utvärdering vid avslut på Motivations- och vägledningskursen Unga (MVK-unga)

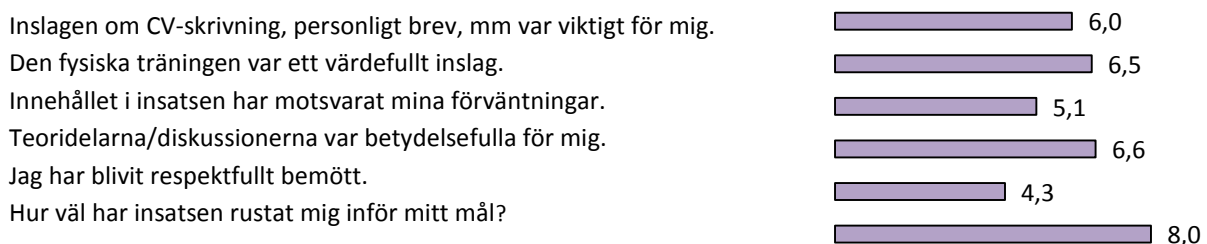
Deltagarna får själva formulera sitt mål med kursen och ange hur väl insatsen rustat dem för sitt mål.

Deltagarna får skatta från "0. Stämmer inte alls" – "10. Stämmer helt" Genomsnitt blev 6,1.

Alla deltagare hade som mål att komma i arbete eller att börja studera. Deltagarna tyckte att tiderna var väldigt bra. Det som var mest betydelsefullt var personlighetstestet, föreläsningarna och information om nya kurser. Deltagarna svarar på frågor vid avslut.

Syftet är att se hur de har uppfattat insatsen och vad vi kan förbättra. Frågorna besvaras **anonymt**.

Deltagarna får skatta från "0. Stämmer inte alls" – "10. Stämmer helt" och i diagrammet syns medelvärdet av svaren från deltagarna.

Steg1 Uddevalla insats för unga vuxna 16-29 år bosatta i Uddevalla kommun.

Samordningsförbundet finansiera 1,9 tjänster. 1,0 arbetsterapeut, 0,8 handledare från No Limits/ABF och 0,1 personal från vuxen psykiatri (sjuksköterska, kurator eller arbetsterapeut).

1,0 Arbetsterapeuten lämnade sitt uppdrag den 28 februari och efterträdare började den 24 augusti.

1,75 – 1,8 rehabvägledartjänster finansierats av Uddevalla kommun. 0,8 har varit sjukskriven sedan februari och ersatts enbart vissa timmar i veckan med annan personal fram till slutet av oktober.

Deltagarna står långt från arbetsmarknaden, med diffus problematik, med eller utan diagnos.

Syftet är att motverka utanförskap, att vara aktivitets- och motivationshöjande samt att vara arbets- och/eller studieförberedande.

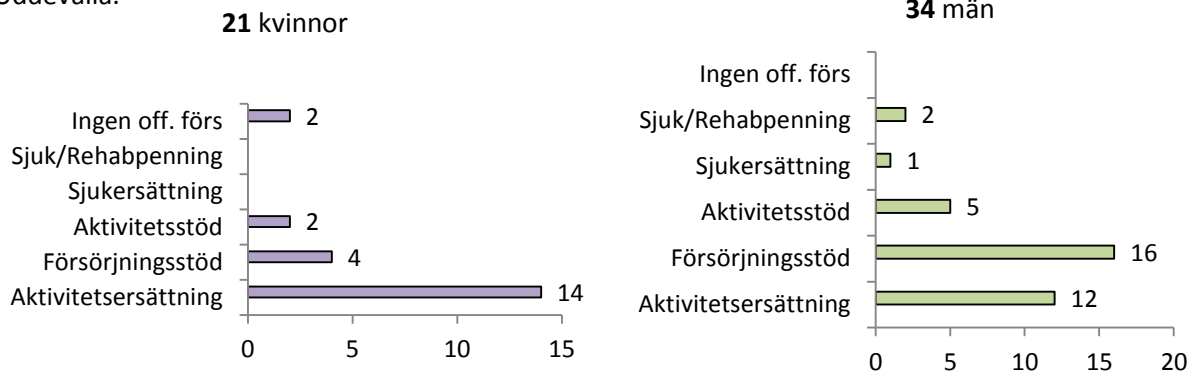
Statistik för Steg1 i Uddevalla 2017

55 ungdomar har varit inskrivna i Steg1 i Uddevalla 2017, där av 21 kvinnor och 34 män.

En anonym man har också deltagit men finns inte med i statistiken.

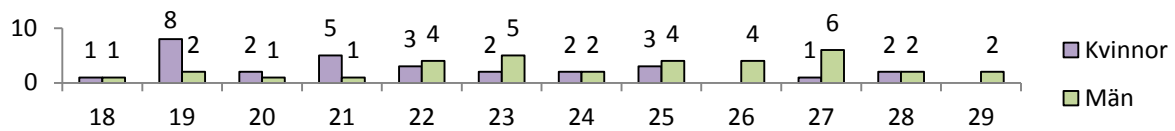
38 ungdomar har avslutats i Steg1 i Uddevalla 2017, 14 kvinnor och 24 män.

Försörjning före insatsen för de 55 ungdomarna (21 kvinnor och 34 män) som deltagit/deltar 2017 i Steg1 Uddevalla.

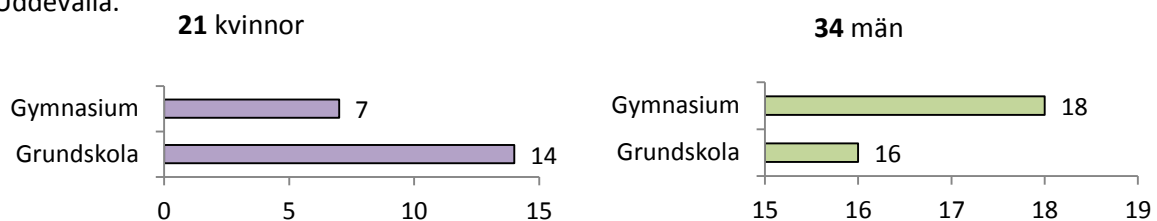
Deltagarna kan ha försörjning från mera än en myndighet

Åldersfördelning för de 55 ungdomarna (21 kvinnor och 34 män) som deltagit/deltar 2017 i Steg1 Uddevalla.

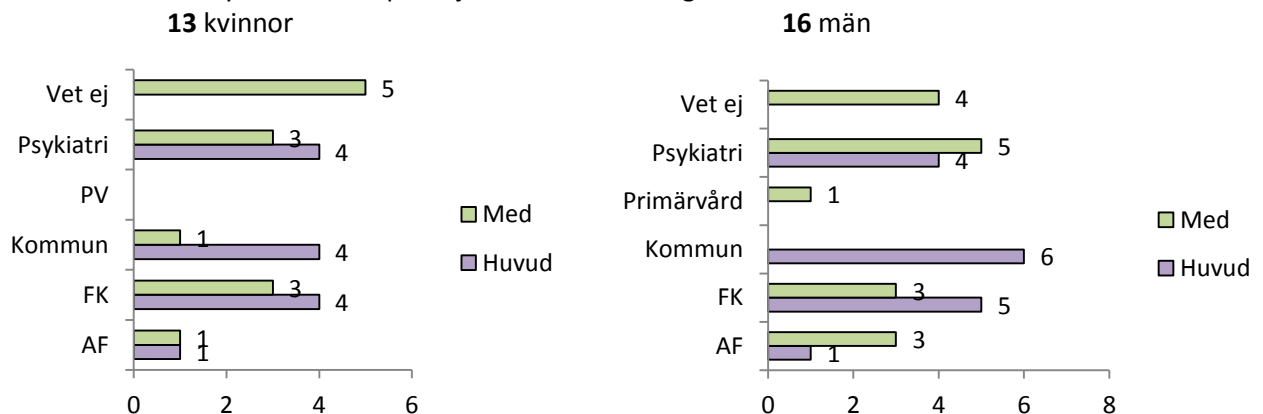

Genomsnittsåldern var 23,8 år, för kvinnor 22,9 år och för män 23,8 år

Utbildningsbakgrund för de 55 ungdomarna (21 kvinnor och 34 män) som deltagit/deltar 2017 i Steg1 Uddevalla.

Huvudremittent och medremittent för de 29 (13 kvinnor och 16 män) som påbörjade 2017 Steg1 Uddevalla. En anonym har också påbörjat insatsen med ingår inte i statistiken.

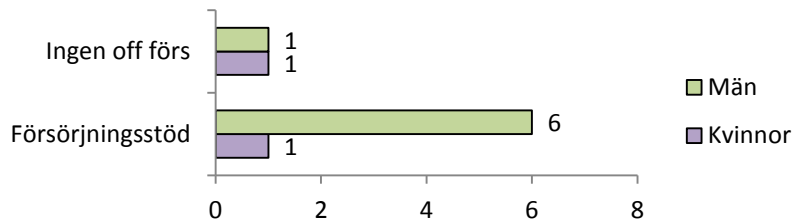
Statistik för Steg1 Lysekil 2017

Insatsen började i augusti 2017.

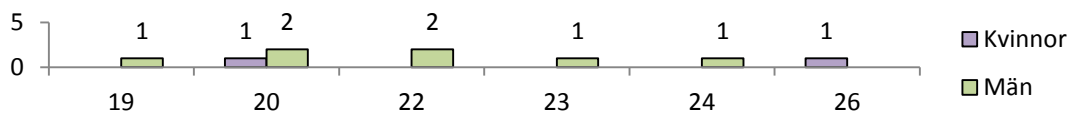
9 ungdomar har skrivits in 2017 i **Steg1 Lysekil 2017**, därav 2 kvinnor, 7 män och 3 anonyma.

De anonyma finns inte med i statistiken.

Försörjning före insatsen för de 9 ungdomarna (2 kvinnor och 7 män) som 2017 deltagit/deltar i **Steg1 Lysekil**

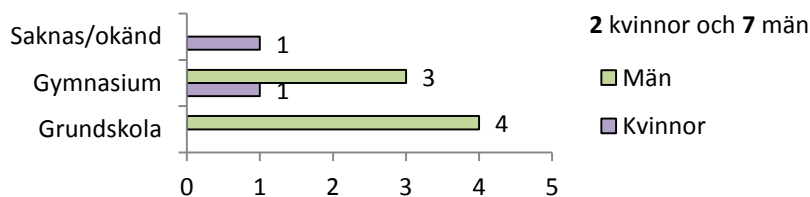

Åldersfördelning för de 9 ungdomarna som deltagit/deltar 2017 i **Steg1 Lysekil**

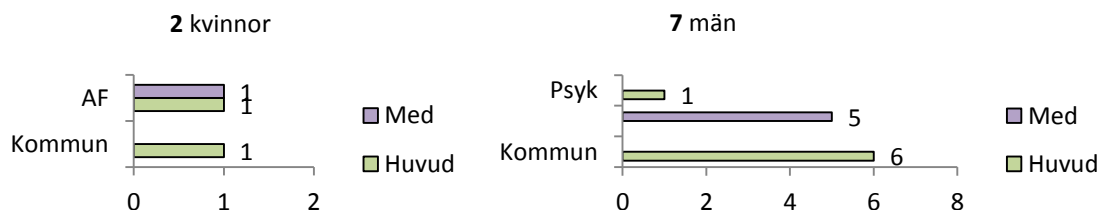

Genomsnittsåldern var **21,8** år, för kvinnor **23,0** år och för män **21,4** år

Utbildningsbakgrund för de 9 ungdomarna (2 kvinnor och 7 män) som 2017 deltagit/deltar i **Steg1 Lysekil**

Huvudremittent och medremittent för de 9 (2 kvinnor och 7 män) som påbörjade 2017 **Steg1 Lysekil**

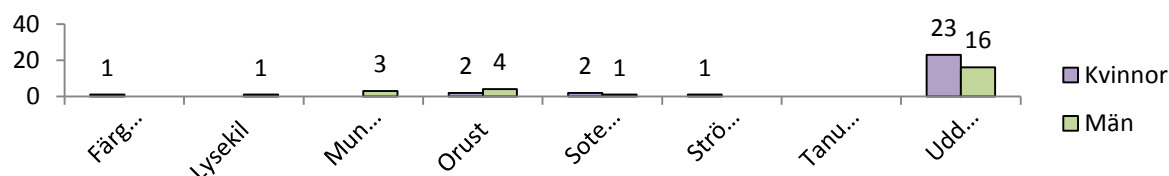
Fallbeskrivning Steg1

Elias remitteras från psykiatrin där han haft mycket långvarig kontakt, uppbär Aktivitetsersättning från FK. Han har ADHD, har varit isolerad i perioder och svårt för sociala sammanhang. Uppdraget är att stötta Elias i att vistas bland människor och att han får orientera sig i vad som kan passa honom, studier eller arbete.

Elias deltar väldigt bra i gruppen, han har mycket låg frånvaro och är aktiv i diskussionerna. Efter gruppens slut får Dick individuell stöttning och AF kopplas då på för att Elias skall kunna lämnas till arbetslivsresurs för mer fokus på praktik/arbetsträning. Elias har funderat på studier men landat i att det bästa just nu är att få komma ut i arbetsträning på en lämplig arbetsplats. Fokus ligger på att hitta en plats som är lagom stor och där en kan utvecklas i lugnt tempo.

Emma remitteras till Steg1 av IFO. Emma har haft kontakt med IFO under en längre period och har försökt att skriva in sig på AF och påbörja praktik. Emma har god närvaro på Steg1 och gör framsteg i att närma sig arbete. Efter 3 månader framkommer att hon är gravid och hon vill då avbryta insatsen för att återkomma efter att barnet är fött.

Kommunvis fördelning av **54 unga med Aktivitetsersättning (29 kvinnor och 25 män)** som under 2017 deltog i någon av Sof Väst insatser. **39** av dessa, **23** kvinnor och **16** män deltog i Steg1 Uddevalla.

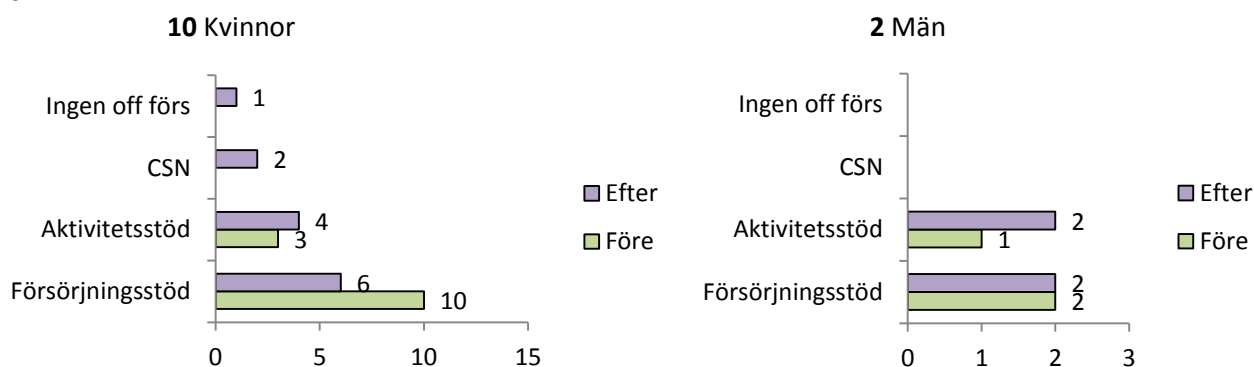

ASF utbildning genomfördes 2016 i samarbete med **Vuxenutbildningen i Uddevalla**.

21 personer, **19** kvinnor och **2** män deltog i utbildning, **9** kvinnor avslutades 2016.

Övriga **12**, därav **10** kvinnor och **2** män har avslutats under 2017.

Försörjning före och efter avslut för de 12 deltagarna, 10 kvinnor och 2 män, som har avslutats under 2017.

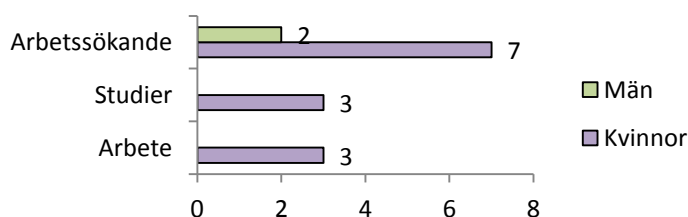

Deltagarna **kan ha flera försörjningar**, med undantag för "ingen offentlig försörjning" som inte kan kombineras med något annat.

Här framgår att 4 av 10 kvinnor eller 40 % har gått från försörjningsstöd till Aktivitetsstöd, Studiestöd-/medel eller ingen offentlig försörjning. En av männen har efter avslut inte enbart försörjningsstöd utan Aktivitetsstöd, med kompletterande försörjningsstöd.

Genomsnittlig tid i offentlig försörjning före insats för dessa 12 som avslutade 2017, var 4,3 år, för kvinnorna 3,4 år och för männen 5,5 år.

Sysselsättning vid avslut för de 12 deltagarna, 10 kvinnor och 2 män, som har avslutats under 2017

Samtliga 10 deltagare gick på SFI, när de började insatsen, men vid avslut så arbetar eller studerar 6 av 10, dvs. 60 %.

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Syfte, målgrupper, mål och måluppfyllelse med Sof Väst insatser 2017

Bilaga 3 tillhörande förvaltningsberättelse

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Övergripande Syfte, målgrupper, mål och måluppfyllelse med Sof Väst insatser 2017

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
<p>Att samordning av resurser och riktade insatser skall leda till att den enskilde personen skall förbättra sin funktions- och arbetsförmåga vilket innebär:</p> <p>Att ur individperspektiv erbjuda enskilda personer i behov av samordnad rehabilitering del av samhällets samlade kompetenser och insatser. Förväntat resultat är ökade möjligheter till egenförsörjning och ökad livskvalitet</p> <p>Att ur ett samhällsperspektiv optimera samhällets samlade resurser genom att fler kommer i arbete. Förväntat resultat är en större effektivitet och att resurser då frigörs så att fler kan erbjudas rehabilitering</p>	<p>Personer i åldern 16 – 64 år och som är i behov av samordnad rehabilitering. Arbetslinjen skall vara tydlig enligt riktlinjerna och innebörden av begreppet förutsättningar för arbete poängteras. Individerna i målgrupperna kan ha både fysiska, psykiska, sociala och arbetsmässiga behov och de samordnade insatserna skall beakta jämställdhet och mångfald.</p>	<p>Sof ska informera parterna om förbundets syfte, övergripande mål och insatser. Målet för processamordnaren var att träffa 50 samverkansparter.</p> <p>Sof ska samarbeta med parternas verksamheter på olika nivåer och sträva efter samordning av dessa.</p> <p>Målet var 100 deltagare på Arenadagarna Sof ska värna om bra befintliga verksamheter och bli komplettering till dessa.</p> <p>Sof insatser ska ses som en resurs och möjlighet, en naturlig del i det ordinarie arbetet. Sof ska sträva efter att de metoder och arbetssätt som visar sig vara ändamålsenliga för individen och kostnadseffektiva för samhället, implementeras hos parterna.</p> <p>Sof ska stödja kompetensutveckling hos medarbetarna med utbildningsinsatser till styrelse, beredningsgrupp, chefer och tjänstemän som berörs av samverkan.</p> <p>Samordningsförbundet får inte sätta sig i skuld.</p>	<p>Ett antal informationstillfällen har hållits med förbundets parter, totalt har 77 samverkansparter deltagit vid dessa.</p> <p>Handläggare- /Samverkansgrupperna har ersatts av Arenadagar som genomförts för samtliga kommuner. Arenadagar har hållits för handläggare och tjänstemän hos parterna totalt har 283 medarbetare deltagit</p> <p>Avtal om arbetsträningsplats på AME/ALE/AMA finns i kommuner förutom Färgelanda och på Dingle Hundcentrum. 21 deltagare, har varit på någon dessa platser.</p> <p>34 personer deltog vid Förbundets Dag. 3 styrelseledamöter och processamordnaren deltog på Nationella Finsamkonferensen</p> <p>Sof Väst uppvisar ett positivt resultat för räkenskapsåret.</p>

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Syfte, målgrupper, mål och måluppfyllelse per insats hos Sof Väst 2017

Rehabvägledare (Rv)

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
Att öka möjligheterna till arbete, studier och egen försörjning samt att deltagaren får ökad hälsa och livskvalitet.	Personer i arbetsför ålder som är i behov av samordnat stöd ifrån två eller fler av våra samverkande myndigheter.	Minst 130 nya deltagare under året	Rehabvägledarna har under perioden haft 84 nya deltagare, 49 kvinnor och 27 män, samt 8 anonyma. <i>Kommentar: personalomsättning och sjukdom hos personalen, samt from juli minskade antal Rv från 4,8 till 4,2. På helårsbasis saknades motsvarande 1,0 Rv.</i>
	Vid anvisningar ska unga personer upp till 29 år prioriteras.	Minst 30 % av deltagarna som har fått stöd via Rehabvägledare och har avslutats, ska vid varje uppföljningstillfälle helt ha kommit till egen försörjning .	24 % av deltagarna som anvisades under perioden var under 30 år. 17 % av alla deltagarna som avslutades under perioden har helt kommit i egen försörjning.
	Bland aktuella deltagare görs prioritering utifrån hur de bedöms kunna tillgodogöra sig insatserna.	Minst 40 % av deltagarna som har fått stöd via Rehabvägledare och har avslutats, ska vid varje uppföljningstillfälle ha arbete eller studier , gäller heltid eller deltid med eller utan subvention till arbetsgivaren.	78 % av deltagarna som avslutades under perioden kunde tillgodogöra sig insatsen. 32 % av alla deltagarna som avslutades har kommit i arbete eller till studier eller 41 % av dem som kunde tillgodogöra sig insatsen.

Kommentar: Hänsyn bör tas till den gynnsamma arbetsmarknaden 2017, så de deltagare som har kommit till Rv står mycket långt ifrån arbetsmarknaden.

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Uppföljning 6 månader efter avslut. Jämföra samma personer som har haft rehabvägledare, 6 månader efter avslut som vid avslut. Se om resultatet är bestående?	Uppföljningen gäller deltagare som avslutades under tiden 2016-07-01 – 2017-06-30. 129 deltagare avslutades och 82 personer svarade eller 64 %.	De som har egen försörjning, arbetar och studerar vid avslut gör de även det 6 månader efter avslut? <i>Kommentar: Inom parantes måluppfyllelse vid avslut för samma grupp deltagare.</i>	35 % (18 %) av dem som deltog i uppföljningen, hade hel egen försörjning 6 månader efter avslut. 40 % (32 %) av dem som deltog i uppföljningen, arbetar eller studerar 6 månader efter avslut.
--	--	--	---

Kommentar: Flera personer har egen försörjning, samt arbetar och studerar 6 månader efter avslut än vid avslut, dvs. resultatet är bestående och antalet har tom ökat.

Utredningen

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
Att utreda en individs förutsättningar för arbete/studier.	Personer i arbetsför ålder som är i behov av funktionsbedömning i aktivitet.	Minst 90 deltagare under året.	133 personer har blivit kallade till utredningen Utredningen har under året haft 93 deltagare.
	Vid anvisningar ska unga personer upp till 29 år prioriteras.		20 % av deltagarna som anvisades under perioden var under 30 år.
		Minst 70 % av de som deltar skall anse att Utredningen varit viktig på deras väg till egen försörjning.	81 % av deltagarna som har avslutas under perioden, anser att Utredningen varit viktig på deras väg till egen försörjning.
	Bland aktuella deltagare, görs prioritering utifrån hur de bedöms kunna tillgodogöra sig insatserna.	Minst 90 % skall anse att de blivit respektfullt bemötta under Utredningen.	92 % av deltagarna som har avslutas under perioden, anser att de blivit respektfullt bemötta under Utredningen.

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Motivations- och Vägledningskurs (MVK)

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
Ökad arbetsförmåga och bättre hälsa för deltagarna.	MVK-vuxna , där prioriteras personer över 25 år och som har viss erfarenhet av arbetslivet.	Minst 4 grupper och 40 deltagare under året	MVK har under året haft 4 grupper och 32 deltagare En deltagare arbetad heltid och hade ingen offentlig försörjning 6 månader efter avslut
		Minst 70 % av deltagarna skall anse att deras förväntningar på kursen infriats.	75 % ansåg att deras förväntningar på kursen infriats.
		Minst 90 % skall anse att de blivit respektfullt bemötta under MVK.	97 % av deltagarna ansåg att de blivit respektfullt bemötta under MVK.
	MVK-unga , där prioriteras personer under 30 år och som saknar eller har mycket liten erfarenhet av arbetslivet.	Minst 2 grupper och 20 deltagare under året	En grupp under hösten med 8 deltagare. <i>Kommentar: MVK-unga blev inställd under våren pga. sjukdom hos kursledaren.</i>
		Minst 70 % av deltagarna skall anse att deras förväntningar på kursen infriats.	51 % ansåg att deras förväntningar på kursen infriats.
		Minst 90 % skall anse att de blivit respektfullt bemötta under MVK.	43 % av deltagarna ansåg att de blev respektfullt bemötta under MVK-unga.

Kommentarer: 75 % av deltagarna i MVK-vuxna ansåg att förväntningarna på kursen infriades, men endast 51 % av deltagarna i MVK-unga. 97 % av MVK-vuxna ansåg att de hade blivit respektfullt bemötta, men endast 43 % av deltagarna i MVK-unga. Det har varit samma kursledare i MVK-vuxna och MVK-unga.

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
 Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
 Org.nr 222000 - 2030

Jobsökargrupp

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
Öka förutsättningarna för deltagarna att klara arbete och/ eller studier.	Personer från Uddevalla och Färgelanda som har deltagit i Utredningen och/eller MVK och behöver fortsatt stöd.	Minst 25 nya deltagare/år	11 nya deltagare under januari - juli <i>Kommentar: from juli fick samtlig deltagare i behov av detta stöd rehabvägledare i stället.</i>
Att rusta personerna väl för att nå ökad egen försörjning.		Minst 30 % av deltagarna som har fått stöd och har avslutats, ska vid varje uppföljningstillfälle helt ha kommit till egen försörjning .	En av deltagarna hade egen försörjning vid avslut.
		Minst 40 % av deltagarna som har fått stöd och har avslutats, ska vid varje uppföljningstillfälle ha arbete eller studier , gäller heltid eller deltid med eller utan subvention till arbetsgivaren.	Ingen av deltagarna hade vid avslut kommit i arbete eller till studier. 6 månader efter avslut arbetade två personer på 50 % och en 75 %.

Fysioterapeut

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse 2017
Att göra deltagarna medvetna om sina fysiska förutsättningar och eventuella begränsningar.	Alla deltagare i insatser som Sof Väst finanserar, dock i första hand de som deltar i Utredningen och MVK	Genomföra minst en föreläsning om hälsa, kost, motion per grupp inom Utredning och MVK. Det skulle innebära 11 i utredningen och 5 i MVK	Genomfört 25 föreläsning under året. 11 i Utredning (en per grupp) och 14 i MVK (3 i varje MVK-vuxna och 2 i MVK-unga)
Att vara en del i uppdraget att utreda deltagarens förutsättningar för yrkesarbete, samt att kunna ge råd till deltagarna utifrån sin specialkompetens.		Genomför minst 90 Tippa- och konditionstester, inkl. råd och stöd under året.	Genomfört 79 Tippa- och konditionstester, inkl. råd och stöd på deltagare i Sof Väst verksamheter under året. <i>Kommentar: Fysioterapeuten var tjänstledig en månad under året</i>

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

Steg1 Uddevalla och Steg1 Lysekil

Syfte	Målgrupp	Mål	Målluppfyllelse 2017
Tidigt fånga upp och ge en meningsfull aktivitet till ungdomar som hoppat av skolan, eller är på väg att hoppa av skolan.	Unga vuxna 16-29 år med diffus problematik, med eller utan diagnos som står långt från arbetsmarknaden.	Steg1 Uddevalla Minst 40 nya deltagare/år	Steg1 har under året haft 55 deltagare varav 29 nya deltagare. <i>Kommentar: pga. personalomsättning och sjukdom hos personalen, blev gruppen som skulle start i februari inställd.</i>
		Steg1 Lysekil Minst 24 nya deltagare/år.	Första gruppen började den 24 augusti med 9 deltagare. <i>Kommentar: 3 deltagare föll bort under sommaren till arbete/studier.</i>
Reducera utanförskap hos Unga vuxna.	Unga vuxna som behöver/vill komplettera sina studier på olika nivåer för att kunna komma vidare.	Minst 80 % av deltagarna ska vid avslut ha tydligare framtidsbild än vad de hade vid start.	Detta har inte mätts under året på grund av osäkerhet kring mätverktyget.
Vara motivations- och aktivitetshöjande samt arbets- eller studieförberedande.	Unga vuxna som upplevs ha ett utanförskap eller känner sig socialt isolerade, som är i behov av kontakt med två parter.	Minst 80 % av deltagarna ska vid avslut vara mer nöjda med sin <i>livssituation</i> än de var vid start.	Detta har inte mätts under året på grund av osäkerhet kring mätverktyget. <i>Djupintervjuer med ungdomarna visar att de genomgående har blivit mera medvetna om sin livssituation och att de har ansvar för att göra något åt denna.</i>

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
Org.nr 222000 - 2030

ASF-utvecklare

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse
Öka kunskapen om AFS och kompletterande arbetsmarknad inom förbundets område.	Chefer, handläggare och andra tjänstemän.	Minst 100 tjänstemän ska ha deltagit i någon form av samverkansmöten om ASF och kompletterande arbetsmarknad under året.	ASF-utvecklaren har informerad och diskuterat ASF med 157 samverkansaktörer, där av är ca hälften nya för i år.
Genomföra Inspirationstillfällen om ASF i kommunerna.	Deltagare och personal på AME och arbetssökande på AF	Minst 50 arbetssökande och 10 personal ska ha deltagit under 2017	Påbörjades i en kommun med 15 arbetssökande och 2 personal
Genomföra kommunvis förankringsprocess om ASF.	Handläggare/tjänstemän i kommunerna	I varje kommun i Sof Västs område skall finnas en handläggare som arbetar med ASF.	En handläggare i varje kommun arbetar med ASF. <i>Sof Väst är sammankallande i detta nätverk</i>
Öka målgruppens förutsättningar för arbete och egen försörjning.	Personer i arbetsför ålder som står långt ifrån arbetsmarknaden och har svårigheter att få/eller behålla ett arbete.	Stödja och undersöka möjligheter för dem som vill gå utbildning i ASF	15 – 20 arbetssökande önskar att gå utbildning i ASF.
Öka utbudet av arbetstillfällena för personer som har svårt för att konkurrerar på den öppna arbetsmarknaden.	Arbetssökande, sjukskrivna och deltagare inom sysselsättning, LSS och psykiatri.	Minst ett nytt arbetsintegrerande socialt företag har startat inom Sof Västs område under 2017.	Något nytt ASF har inte startat under 2017. I Uddevalla pågår arbete för start av ett ASF och i de övriga kommunerna finns olika tankar om ASF, men kommit olika långt.
Finns som extra stöd ("konsult") för befintliga sociala företag inom Sof Väst område.	Gruppen, anställda och personer som arbetstränar-/prövar på ASF i Sof Väst område.	Befintliga ASF i Sof Väst område ska inte läggas ner eller gå i konkurs.	Hjälpt Dingle Hundcentrum: <ul style="list-style-type: none">• I kontakten med Munkedals kommun.• Med att strukturera upp APT.• Med att ansöka om pengar till vidareutbildningar.

Samordningsförbundet Väst

Arbetsförmedlingen – Försäkringskassan – Västra Götalandsregionen
 Kommunerna Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum och Uddevalla
 Org.nr 222000 - 2030

			<ul style="list-style-type: none"> • Handlett personalen. Stöd och hjälp för Brannebys ASF's utveckling.
--	--	--	---

Kommentar: ASF-utvecklaren lämnade sitt uppdrag i början av augusti och ny ASF-utvecklare var inte på plats på heltid förrän i mitten av oktober och var sedan av privata skäl tjänstledig under november.

ESF-projekt En skola för alla, Steg1 liknande insatser i kommunerna

Syfte	Målgrupp	Mål	Måluppfyllelse
Dialogträffar i kommunerna (förutom Uddevalla och Lysekil som har Steg1) Sprida kunskap om projektet.	Chefer och handläggare inom Sof Västs område som arbetar med unga i utanförskap.	Minst 5 tjänstemän/kommun = 30 , ska ha deltagit på dialogträffar i kommunerna	19 dialogträffar har genomförts och 49 personer har medverkat.
Kartlägga behov och önskemål om Steg1-liknande insatser i samtliga av förbundets kommuner.	Chefer och handläggare inom Sof Västs område som arbetar med unga i utanförskap.	Ge stöd till kommunerna i att arbeta fram insatsbeskrivning utifrån behoven	Arbetet pågår i Strömstad, Orust, Munkedal, Färgelanda och Sotenäs
	Chefer och handläggare inom Sof Västs område som arbetar med unga i utanförskap.	Färdigställa insatsbeskrivningar där så önskas i samtliga av förbundets kommuner.	Arbetet pågår i Strömstad, Orust, Munkedal, Färgelanda och Sotenäs
.		Förbereda inför genomförandefas av projektet i samtliga av förbundets kommuner.	Intresseanmälan om medarbetare i projektet i Strömstad publicerades i slutet av året
		Säkerställa att Sofs del av projektet blir klart och håller den standard som ESF kräver.	Inlämnat till ESF för godkännande

Till
Samordningsförbundet i Väst
Fullmäktige i kommunerna
Regionfullmäktige i Västra Götaland
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Samordningsförbundet i Väst
Organisationsnummer 222000-2030

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet i Väst (Organisationsnummer 222000-2030) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet i Väst har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Göteborg 2018

Krister Stensson

För Västra Götalandsregionen och Kommunerna

Deloitte AB / Pernilla Rehnberg
Auktoriserad revisor
För staten

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

PM granskning av årsredovisning och intern kontroll år 2017 för Samordningsförbundet Väst

På uppdrag av revisorerna för Samordningsförbundet Väst har vi granskat årsredovisningen och den interna kontrollen år 2017. Syftet med granskningen är att bedöma om verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt om årsredovisningen är rättvisande. Vår granskning baseras på utkast till årsredovisning per 2018-03-07. Styrelsen fastställer årsredovisningen 2018-03-16.

Granskningen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige så som den uttrycks i International Auditing Standards samt rekommendationer och uttalanden från FAR.

Sammanfattande bedömning och iakttagelser år 2017

Vi bedömer att verksamheten har skötts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt samt att den ekonomiska hushållningen har varit tillfredsställande under 2017. Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker regelbundet och rapporteras till styrelsen.

Årsredovisningen är i allt väsentligt uppställd i enlighet med Kommunal redovisningslag (avvikelser kommenteras nedan) och bedöms som rättvisande.

Organisation och verksamhet år 2017

Styrelsen har haft regelbundna sammanträden (4 st) under året. Styrande för verksamheten under år 2017 har varit den verksamhetsplanen som styrelsen antagit 2016-11-30, § 69.

Samordningsförbundet har sagt upp sina befintliga lokaler för att flytta till större och ändamålsenligare lokaler, vilket man har gjort under 2018. Befintliga hyreskontraktet inklusive uppsägningstiden med Uddevalla kommun sträcker sig dock över 2019 vilket kan leda till att Samordningsförbundet har dubbla lokalkostnader om ingen överenskommelse med Uddevalla kommun nås.

På grund av olika anledningar som anges i årsredovisningen har man inte kunnat utföra planerade insatser under året vilket har mynnat ut i ett överskott om 920 tkr för verksamhetsåret. Tillsammans med tidigare års överskott uppgår det egna kapitalet till 3 780 tkr vilket överstiger det rekommenderade egna kapitalet enligt Nationella Rådet väsentligt. Enligt förbundet utgör dock de nya lokalerna med plats för utökade insatser en bra grund för

att under de kommande tre åren använda tidigare inte utnyttjade men erhållna bidrag vilket speglas i budgeten för de kommande tre åren.

Årsredovisning 2017 Samordningsförbundet

Årsredovisningen år 2017 har ställts upp i enlighet med den kommunala redovisningslagen (KRL) med beaktande av den praxis som gäller för samordningsförbund inom Västra Götaland. Vi har i vår granskning inte funnit några väsentliga avvikelser från god sed.

Vi har följande iakttagelser avseende år 2017

- Budgeterad användning av överskott från tidigare verksamhetsår har under 2017 inte utnyttjats.
- Upplupna kostnader är delvis baserade på uppskattningar av kostnader, dessa bedöms dock rimliga

Intern kontroll

Samordningsförbundet Väst har skriftligt fastställda dokument i form av intern kontrollplan, Attestordningsreglemente och Delegationsordning. Attestordning och delegationsordning har reviderats under året. Den interna kontrollplanen har följts upp vid de 4 styrelsemöten under året. Vi bedömer att dessa dokument och dess efterlevnad skapar en god kontrollmiljö.

Samordningsförbundets inhyrda personal är försäkrad via respektive arbetsgivare, deltagare är försäkrade via den anvisade myndigheten, förutom de deltagarna som ej uppbär ersättning från myndigheterna, dessa är försäkrade via Uddevalla kommuns olycksfallsförsäkring.

Utbetalningar sköts av ekonomipersonal, Socialtjänsten inom Uddevalla kommun, som har anlitats av Samordningsförbundet för ekonomiadministrativ service.

Ekonomisk redovisning och rapportering

Redovisningen har under 2017 skötts av anlitad ekonomipersonal inom Socialtjänsten, Uddevalla kommun.

Löpande avstämningar har gjorts mellan ekonomen och förbundschefen som i sin tur har rapporterat till styrelsen vid styrelsesammanträden. En delårsrapport har upprättats och beslutats enligt § 44 för perioden 2017-01-01 – 2017-08-31.

NORDENHAMS
REVISIONSBYRÅ AB

Vi har följande iakttagelser avseende år 2017

- Samordningsförbundet tillämpar kontantmetoden vilket gör att leverantörsfakturer och kundfakturer redovisas först vid betalningstillfälle. Man tillämpar dock löpande periodiseringar under året och får därmed rättvisande resultat vid avstämningstillfällen. I bokslutet är leverantörsfakturer upptagna som interimsskulder varför man inte har redovisat ingående moms som fordran avseende dessa. Detta medför endast en senareläggning av momsredovisningen och har ingen påverkan med hänsyn till förbundets goda likviditet.

2018-03-09

Kerstin Nordenham Murby

Auktoriserad Revisor
Nordenham's Revisionsbyrå AB

+ TIDPLAN FÖR ÅRSREDOVISNING 2017– Samordningsförbunden i Västra Götaland*

(2018-01-26)

Årsredovisning	Datum	Sändes till
Försäkringskassan tar ut uppgifter ur SUS för återrapportering av hela verksamhetsåret 2017, inklusive det ekonomiska utfallet	2018-01-11 2018-01-24	Verksamhet Ekonomi
Inrapportering av ekonomiskt utfall för hela 2017	2018-01-16	Göteborgs kommun
Årsrapport/årsredovisning enl. uppföljningsmall (arbetsmaterial)	2018-01-25 Enl. särskild tidplan ¹⁾	Gäller <u>enbart</u> de som tillhör bidragsgivande <u>HSN Väster</u> , skickas till Processansvarig. Respektive kommun
Särskilda uppgifter till Västra Götalandsregionen för årsredovisningen (se separat utskick)	2018-02-04	Annika Andersson, Ekonom (annika.b.andersson@vgregion.se) <ul style="list-style-type: none"> • Totala intäkter, • Resultat, • Utgående eget kapital, Balansomslutning (summa tillgångar enligt balansräkningen), • Antal anställda, • Västra Götalandsregionens bidrag 2016, • Västra Götalandsregionens röstandel i procent
Beslutad årsrapport/årsredovisning inklusive revisionsberättelse och protokollsutdrag	När beslut finns eller senast 2018-04-04	Respektive kommun, för Göteborg även stadsdelsnämnderna ²⁾ Respektive bidragsgivande hälso- och sjukvårdsnämnds kansli, Västra Götalandsregionen, 462 80 Vänersborg, samt på mail till regionenshus.vanersborg@vgregion.se Respektive lokala Försäkringskassa (SF) och även till koncernekonomi@forsakringskassan.se Respektive Arbetsförmedling (MO)

- 1) Västra Götalandsregionen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har valt att inte konsolidera samordningsförbunden i resp. organisations årsbokslut. Däremot är det möjligt att enskild kommun väljer att göra så. **Kontakta därför resp. kommun om arbetsmaterial till årsredovisningen ska lämnas in tidigare.**
- 2) Tidplanen för lämnande av beslutad årsrapport/årsredovisning inklusive revisionsberättelse och protokollsutdrag kan vara olika för resp. kommun. Kontakta därför resp. kommun för besked. För Göteborgs kommun sker konsolideringen av Samordningsförbunden i Cognos i mars och augusti.

TIDPLAN FÖR DELÅRSREDOVISNING 2018– Samordningsförbunden i Västra Götaland

(2018-01-26)

Delår-/ekonomiska-/övriga rapporter	Datum	Sändes till
Inrapportering av ekonomiskt utfall per mars och årsprognos	2018-04-13	Göteborgs kommun
Försäkringskassan tar under våren ut uppgifter ur SUS , för återrapportering till regeringen, datum kommer med regleringsbrevet	2018-02-28 2018-05-19	Se bilaga
Delårsrapport		
Inrapportering av ekonomiskt utfall per augusti och årsprognos	2018-09-13	Göteborgs kommun
Beslutad delårsrapport/ekonomiskt utfall per augusti med årsprognos, inklusive protokollsutdrag	2018-10-02	Respektive kommun, för Göteborg även stadsdelsnämnderna Respektive bidragsgivande hälso- och sjukvårdsnämnds kansli, Västra Götalandsregionen, 462 80 Vänersborg, samt på mail till annika.ek@vgregion.se Respektive lokala Försäkringskassa (SF) och även till koncernekonomi@forsakringskassan.se Respektive Arbetsförmedling (MO)

Västra Götalandsregionen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har valt att inte konsolidera samordningsförbunden i resp. organisations uppföljningsrapporter. Däremot är det möjligt att enskild kommun väljer att göra så. **Kontakta därför resp. kommun om de önskar att delårsrapporten ska lämnas in tidigare.** För Göteborgs kommun sker konsolideringen av Samordningsförbunden i Cognos i mars och augusti.

Datum: 2018-03-16
Tid: 10.00 – 14.00
Plats: Stadshuset i Uddevalla, lokal Bäve

§ 1 – 17

Beslutande: Henrik Svedberg Arbetsförmedlingen
Linda Biltmark Försäkringskassan
Yvonne Martinsson (tjänstgörande ersättare) Munkedals kommun
Nils-Olof Bengtsson (tjänstgörande ersättare) Sotenäs kommun

Närvarande ersättare: Christina Gustafson Lysekils kommun
Anna-Lena Carlsson Strömstads kommun
Ulrika Magnusson Bohm Arbetsförmedlingen
Kristin Wallenäs Försäkringskassan

Övriga deltagare: Gudrun Emilsdottir, förbundschef
Maria Hassing Karlander, processamordnare

Tid och plats för justering: 2018 – 03 – 22, Samordningsförbundet Väst, Silentzvägen 6 i Uddevalla

Sekreterare:

.....
Gudrun Emilsdottir

Ordförande:

.....
Henrik Svedberg

Justerare:

.....
Linda Biltmark

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag.

Protokollet finns också på www.samverkanvg.se

Organisation Samordningsförbundet Väst

Protokollet är anslaget under tiden: 2018-03-23 – 2018-04-20

Förvaringsplats för protokollet: Hos förbundschef Gudrun Emilsdottir, tele: 0522 – 69 5133
Kopia finns på kansliavdelningen i respektive kommun och på Regionens Hus i Vänersborg, under anslagstiden

Underskrift:

§ 1 *Mötets öppnande*

Ordförande Henrik Svedberg hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§ 2 *Val av justerare*

Förslag till beslut:

att välja Linda Biltmark, jämte ordförande, till justerare av dagens protokoll.

Styrelsen beslutar:

att välja Linda Biltmark, jämte ordförande, till justerare av dagens protokoll.

§ 3 *Fastställande av dagordning*

Förslag till dagordning hade skickats till styrelsen inför mötet.

Förslag till beslut:

att fastställa dagordning enligt utskick.

Styrelsen beslutar:

att fastställa dagordningen enligt utskick.

§ 4 *Föregående mötesprotokoll*

Inga synpunkter framkom.

Förslag till beslut:

att lägga föregående mötesprotokoll till handlingarna.

Styrelsen beslutar:

att lägga föregående mötesprotokoll till handlingarna.

§ 5 *Årsredovisning med förvaltningsberättelse 2017, beslut*

2017 års årsredovisning med förvaltningsberättelse, samt bilagor med statistik, beskrivning av insatserna samt mål och måluppfyllelse hade skickats till styrelsen inför mötet. Förbundschef Gudrun Emilsdottir föredrar. Förbundet hade ett överskott på 920 tkr, avvikelsen från budget var 2 523 tkr och eget kapital 2017-12-31 var 3 780 tkr.

Anledningen till skillnaden mellan kostnadsbudget i verksamhetsplan och utfall är i första hand att avsatta medel för nya insatser inte har använts eftersom dessa inte har genomförts, först och främst. pga. brist på lokaler.

Sof Väst skulle flytta till nya större lokaler under året, men det genomfördes först i februari 2018 och därmed kommer kostnader för anpassning av lokalerna, flytt mm att belasta 2018 och inte som planerat 2017.

Det har varit ovanligt stor personalomsättning och sjukdom hos personal som skulle arbeta med insatser. Det har medfört att vissa insatser inte har genomförts i den omfattning som var planerat.

Samordningsförbundet har "drabbats av" att det är god arbetsmarknad och personalen som arbetar med insatserna söker andra bättre betalda arbeten. Samordningsförbundet får inte konkurrera med parterna med bättre lön.

Största delen av egna kapitalet är inräknat i planerade insatser 2018 och 2019.

I de individinriktade insatserna hade Samordningsförbundet Väst 406 deltagare, 240 kvinnor och 165 män. Av 406 deltagare var 15 anonyma och 313 unika, dvs. 78 deltagare deltog i mera än en insats.

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

I strukturövergripande insatser deltog 595 medarbetare från myndigheterna, därav var 283 som deltog på Arenadagarna.

Volymen är bra i förbundet med aktiva och framgångsrika insatser.

Förslag till beslut:

att godkänna årsredovisning med förvaltningsberättelsen 2017 för Samordningsförbundet Väst.

Styrelsen beslutar:

att godkänna årsredovisning med förvaltningsberättelsen 2017 för Samordningsförbundet Väst.

§ 6 *PM från sakkunnig revisor*

Förbundschef Gudrun Emilsdottir föredrar granskningsrapporten från de sakkunniga revisorerna, den hade skickats till styrelsen tillsammans med handlingarna till mötet.

Sakkunniga revisorer har vid sin granskning gjort den sammanfattade bedömningen att verksamheten har skötts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredställande sätt samt att den ekonomiska hushållningen har varit tillfredställande under 2017. Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker regelbundet och rapporteras till styrelsen.

Sakkunnig revisorn noterar att tillsammans med tidigare års överskott uppgår det egna kapitalet till 3 780 tkr vilket överstiger det rekommenderade egna kapitalet enligt Nationella Rådet väsentligt. Enligt förbundet utgör dock de nya lokalerna med plats för utökade insatser en bra grund för att under de kommande tre åren använda tidigare inte utnyttjade men erhållna bidrag vilket speglas i budgeten för de kommande tre åren.

Förslag till beslut:

att beakta synpunkterna från sakkunnig revisor.

Styrelsen beslutar:

att beakta synpunkterna från sakkunnig revisor.

§ 7 *Intern kontrollschema 2018, beslut*

Förslag till internkontrollschema hade bifogats med handlingarna till mötet.

Förslag till beslut:

att anta förslag till Intern kontrollschema 2018.

Styrelsen beslutar:

att anta förslag till Intern kontrollschema 2018.

§ 8 *Gällande Attestordningsreglemente som blev antaget vid styrelsemöte nr 2 – 2017, beslut*

Det hade bifogats med handlingarna till mötet.

Förslag till beslut:

att gällande Attestordningsreglemente, ska gälla under 2018

Styrelsen beslutar:

att anta förslag till beslut att gällande Attestordningsreglemente, ska gälla under 2018.

§9 *Gällande Delegation och verkställighet som blev antaget vid styrelsemöte nr 3 – 2017, beslut*
Det hade bifogats med handlingarna till mötet.

Förslag till beslut:

att gällande Delegation och verkställighet, ska gälla under 2018

Styrelsen beslutar:

att anta förslag till beslut att gällande Delegation och verkställighet ska gälla under 2018.

§10 *Gällande Risk- och väsentlighetsanalys som blev antaget vid styrelsemöte nr 4 – 2015, beslut*
Det hade bifogats med handlingarna till mötet.

Förslag till beslut:

att gällande Risk- och väsentlighetsanalys, ska gälla under 2018

Styrelsen beslutar:

att anta förslag till beslut att gällande Risk- och väsentlighetsanalys ska gälla under 2018.

§11 *Uppföljning av Internkontrollplan samt risk och väsentlighetsanalys, beslut*

Sammanfattning med uppföljning av internkontrollplan samt risk- och väsentlighetsanalys, hade bifogats med handlingarna till möte och redovisades av förbundschefen.

Diskussion fördes om hur samordningsförbundet ska tillämpa GDPR.

Förslag till beslut:

att anta redovisningen av internkontrollplanen.

Styrelsen beslutar:

att anta redovisningen av internkontrollplanen.

§ 12 *Aktuell lägesrapport, beslut*

Lägesrapport inklusive rapport om personalsituation hade skickats ut med kallelsen till mötet.

Förbundschefen redogjorde och diskussioner fördes om vad förbundet kan göra åt att det är problematiskt att verkställa insatserna pga. brist på personal.

Förbundschefen informerade om att hon i överenskommelse med presidiet har avvaktat med ny skrivelse till NNS tills efter årsmötet den 17 april, där deltar både hon och Henrik Svedberg/ordförande.

Information om att beredningsgruppen genomgår JGL utbildning (jämsällldhet – genus – ledarskap).

Förslag om att diskutera vidare personalsituationen och hur vi arbetar med jämsällldhet, på Förbundets Dag den 18 maj, möte med styrelsen, beredningsgruppen och personalen som arbetar med insatser finansierade av Samordningsförbundet Väst.

Förslag till beslut:

att förbundschefen får i uppdrag att ta fram underlag för fortsatt dialog i syfte att synliggöra samordningsförbundet som en positiv arbetsplats.

att förbundschefen planerar för fortsatt dialog kring personalförsörjning i samordningsförbundets insatser.

att förbundschefen får i uppdrag att planera för dialog och diskussion kring fortsatt arbete kring jämställdhetsarbete.

Styrelsen beslutar:

att godkänna redovisningen och anta förslag till beslut.

§ 13 Indikatorer

Nytt uppföljningssystem som vi har avtal med NNS (Nationella nätverket för Samordningsförbund) om, och som insatserna har börjat använda från årsskiftet. Uppföljning som även gäller styrelsen, beredningsgruppen och förbundschefen.

Förbundschefen visar webbsida och enkäter för styrelseledamöterna.

Vi gör ett uppehåll med våra egna utvärderingsenkäter för att nu komma igång med detta nya uppföljningssystem.

Förslag till beslut:

att notera informationen

Styrelsen beslutar:

att notera informationen

§ 14 Nationella nätverkskonferensen i Göteborg 17 – 18 april,

7 styrelseledamöter, samt förbundschef och processamordnare kommer att delta.

Ett återbud har inkommit, som vi kan erbjuda någon av personalen som arbetar i insatserna att delta istället.

Förslag till beslut:

att notera informationen och förbundschefen och processamordnaren får i uppdrag att utse en representant ur personalgruppen som ersättare till Nationella nätverkskonferensen.

Styrelsen beslutar:

att notera informationen och anta förslag till beslut.

§ 15 Mötestider 2018

18 maj	8.30 – 16.30	Förbundets Dag på fm, 13 – 14 är möte med beredningsgruppen och dagen avslutas med styrelsemöte, Stadshuset i Uddevalla, Bäve
28 september	12.00 – 16.30	Styrelsemöte som inleds med möte med Beredningsgruppen, plats blir i Norra Bohuslän
30 november	9.00 – 12.00	Styrelsemöte, plats blir i Norra Bohuslän

Förslag till beslut:

att anta förslag på mötestider

Styrelsen beslutar:

att fastställa mötestider för 2018 enligt förslag

Justerares signatur

Utdragsbestyrkande

§ 16 *Nya frågor, beslut*

Invigning av förbundets nya lokaler på Silentzvägen 6 i Uddevalla.

Förslag till beslut:

att förbundschefen får i uppdrag att arrangera en invigning under våren 2018. Diskussion om vilka som ska bjudas in, press, KS ledamöter, näringslivsrepresentanter, skola, elevhälsa. Samverkan måste vara budskapet.

Styrelsen beslutar:

att anta förslag till beslut.

§ 17 *Mötets avslutande*

Ordförande tackade alla för ett bra möte och hälsade medlemsrepresentanterna välkomna, då det i direkt anslutning till styrelsemötet hölls medlemsdialog.

Kommunstyrelsen

KS § 108

Dnr 2018/212

**Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i
direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och godkännande av
förbundets årsredovisning 2017**

Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna kommunalförbundets årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Jäv

Ulla Börjesson (S) och Tobias Bernhardsson (C) anmäler jäv och lämnar lokalen. Eva Nör (S) och Maino Svensson (C) ersätter de jäviga.

Eftersom ordföranden anmält jäv leds sammanträdet av vice ordföranden Kenneth Carlsson i detta ärende.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 0 tkr, varav basverksamheten visar ett resultat på -66,6 tkr och projektverksamheten visar ett resultat + 66,6 tkr. Beslutad extra utdebitering till medlemskommunerna för täckning av 2017 års kostnader uppgår till 1 091 tkr.

Revisionen har uppmärksammat

- att kommunalförbundets långsiktiga soliditetsmål (10 %) inte uppnåtts under 2017. Av årsredovisningen framgår att avvikelser kan förekomma beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna. Revisionens uppfattning är att avvikelser ska kommenteras i årsredovisningen.
- att direktionen tagit beslut om arvodering till ordförande utan stöd i förbundsordningen. Revisionen har efterfrågat utvärdering avseende arvodering av ordföranden men inte erhållit någon sådan. Ny förbundsordning har antagits av direktionen i mars 2017 och fastställts i

Kommunstyrelsen

Forts KS § 108

respektive medlemskommun under hösten 2017. Samtliga kommuner har antagit förbundsordningen den 13 december 2017 vilket innebär att den nya förbundsordningen gäller från detta datum. Av den nya förbundsordningen framgår att förbundet ska svara för ersättning till ordförande enligt förbundets arvodesreglemente.

Revisionen bedömer

- sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
 - att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
 - att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.
- sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de mål som direktionen uppställt.

Revisionen tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2017 för Fyrbodals kommunalförbund
Revisionsberättelse 2017 för Fyrbodals kommunalförbund
Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-16
Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 82

Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

KLU § 82

Dnr 2018/212

**Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i
direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och godkännande av
förbundets årsredovisning 2017**

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja
direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och enskilda förtroendevalda
ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna kommunalförbundets
årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Jäv

Ulla Börjesson (S) och Tobias Bernhardsson (C) anmäler jäv och lämnar
lokalen. Tommy Larsson (S) utses till ordförande och Linda Jansson (M)
utses till justerare under denna paragraf.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 0 tkr, varav basverksamheten visar ett resultat på -
66,6 tkr och projektverksamheten visar ett resultat + 66,6 tkr. Beslutad extra
utdebitering till medlemskommunerna för täckning av 2017 års kostnader
uppgår till 1 091 tkr.

Revisionen har uppmärksammat

- att kommunalförbundets långsiktiga soliditetsmål (10 %) inte uppnåtts
under 2017. Av årsredovisningen framgår att avvikelser kan förekomma
beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna. Revisionens
uppfattning är att avvikelser ska kommenteras i årsredovisningen.
- att direktionen tagit beslut om arvodering till ordförande utan stöd i
förbundsordningen. Revisionen har efterfrågat utvärdering avseende
arvodering av ordföranden men inte erhållit någon sådan. Ny
förbundsordning har antagits av direktionen i mars 2017 och fastställts i
respektive medlemskommun under hösten 2017. Samtliga kommuner har
antagit förbundsordningen den 13 december 2017 vilket innebär att den nya
förbundsordningen gäller från detta datum. Av den nya förbundsordningen
framgår att förbundet ska svara för ersättning till ordförande enligt
förbundets arvodesreglemente.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 82

Revisionen bedömer

– sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

– att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

– att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

– sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de mål som direktionen uppställt.

Revisionen tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2017 för Fyrbodals kommunalförbund

Revisionsberättelse 2017 för Fyrbodals kommunalförbund

Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-16

Ekonomichefen informerar

Skickas till

Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och godkännande av förbundets årsredovisning 2017

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja
direktionen för Fyrbodals kommunalförbund och enskilda förtroendevalda
ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna kommunalförbundets
årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Årets resultat uppgår till 0 tkr, varav basverksamheten visar ett resultat på -
66,6 tkr och projektverksamheten visar ett resultat + 66,6 tkr. Beslutad extra
utdebitering till medlemskommunerna för täckning av 2017 års kostnader
uppgår till 1 091 tkr.

Revisionen har uppmärksammat

- att kommunalförbundets långsiktiga soliditetsmål (10 %) inte uppnåtts
under 2017. Av årsredovisningen framgår att avvikelser kan förekomma
beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna. Revisionens
uppfattning är att avvikelser ska kommenteras i årsredovisningen.
- att direktionen tagit beslut om arvodering till ordförande utan stöd i
förbundsordningen. Revisionen har efterfrågat utvärdering avseende
arvodering av ordföranden men inte erhållit någon sådan. Ny
förbundsordning har antagits av direktionen i mars 2017 och fastställts i
respektive medlemskommun under hösten 2017. Samtliga kommuner har
antagit förbundsordningen den 13 december 2017 vilket innebär att den nya
förbundsordningen gäller från detta datum. Av den nya förbundsordningen
framgår att förbundet ska svara för ersättning till ordförande enligt
förbundets arvodesreglemente.

Revisionen bedömer

- sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit
verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt
tillfredsställande sätt.
- att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

– sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de mål som direktionen uppställt.

Revisionen tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Fyrbodals kommunalförbund
Årsredovisning

2017

Fyrbodal

Innehåll

Inledning.....	3
Politik.....	4
Ekonomi.....	9
Kurser & konferenser.....	10
Kommunikation.....	11
Välfärd.....	12
Samhällsutveckling.....	16
Infrastruktur och kollektivtrafik.....	17
Kultur.....	18
Näringsliv.....	20
Fiskekommunerna.....	22
Strukturbild.....	23
Integration.....	23
Position Väst.....	24
Affärsdriven miljöutveckling.....	26
Tillväxtmedel.....	29
Utbildning.....	30
Ekonomisk redovisning.....	31

Förbundsdirektören om året som gått

2017 har präglats av en fortsatt stark konjunktur. Antalet företag har ökat i regionen och från att ha varit beroende av ett antal stora industriföretag har vi nu en mycket bredare branschstruktur med flera småföretag.

Inom Position väst ser vi också att internationella etableringsförfrågningar ökat i antal. En utmaning är att skapa förutsättningar så företagen får tag på den kompetens som behövs. Förbundets arbete med kompetensförsörjning i alla dess former är en viktig framgångsfaktor. Under året har också en gemensam strukturbild tagits fram för Fyrbodals kommuner. Syftet med denna kartläggning är att tydliggöra utvecklingsförutsättningar och skapa en samlad målbild för vårt gemensamma Fyrbodals kommuner. Det kräver samarbete över kommungränserna och samsyn kring de strategier som driver positiv utveckling i hela Fyrbodals kommuner.

Inom kommunalförbundet har det också varit högkonjunktur då viktiga beslut fattats avseende vår verksamhet. Under sommaren beslutade direktionen om nya ekonomiska ramar som innebär en minskning av verksamheten som finansieras av medlemsavgifter.

Omsättningen i förbundet var cirka 42 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner mer än föregående år och våra tillväxtmedel på 18,5 miljoner kronor växades upp till 88 miljoner. Vi har haft drygt 30 pågående projekt utöver våra verksamheter samtidigt som vi arbetat intensivt med en anpassning av organisationen. Vår nya medlemsfinansiering täcker sex tjänster inom förbundet.

Under året beslutade direktionen också att genomföra en förändring i sin egen politiska organisation vilket betyder att tre politiska beredningar ersätts av ordförandenätverk inom social-

tjänst, utbildning och kultur. Dessutom bibehålls den politiska styrgruppen för affärsdriven miljöutveckling. Det finns en uttalad vilja från direktionen att styra och följa upp kommunalförbundets hela verksamhet och detta görs genom att våra övergripande mål inom respektive verksamhet redovisas löpande direkt till direktionen.

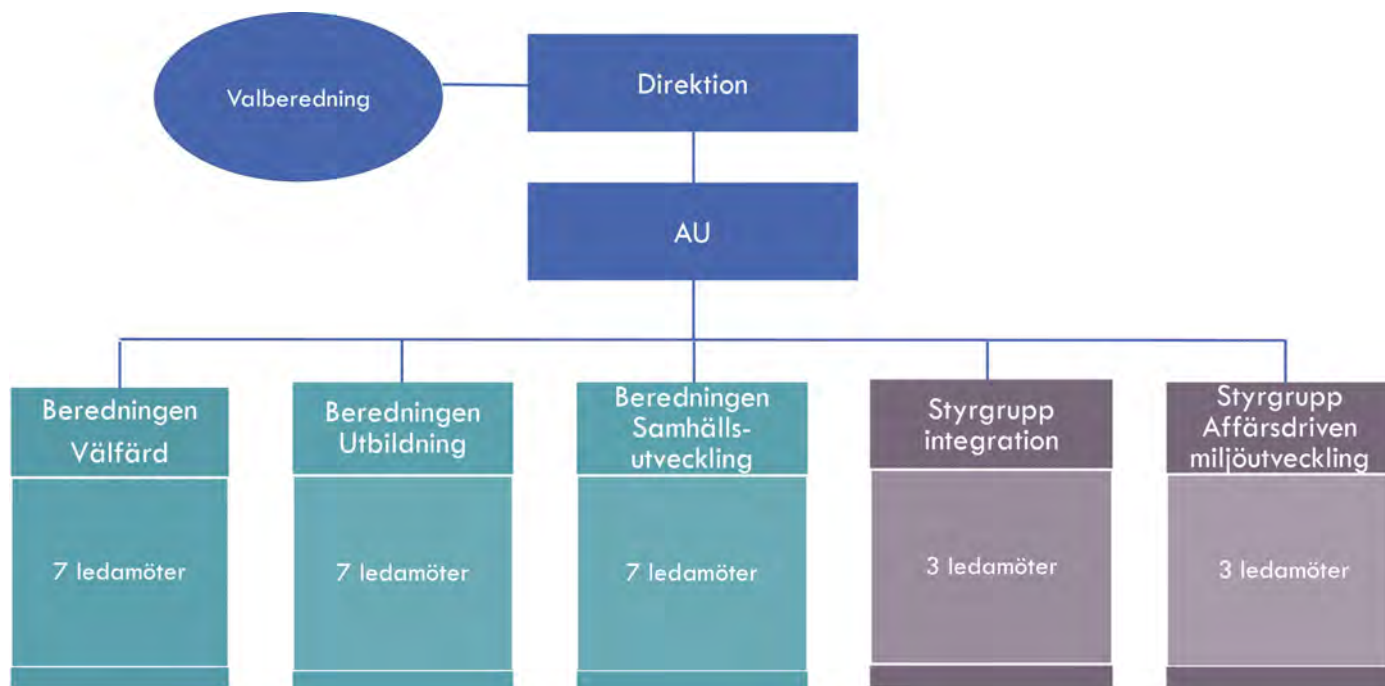
Inom förbundet har vi också omorganiserat och skapat två verksamheter: samhällsutveckling och välfärd. Kompetensutvecklingsfrågorna som tidigare ingick i en beredning finns nu inom ovan nämnda verksamheter. Två nya teamchefer har tillsatts, Anna Lärk Ståhlberg för samhällsutveckling och Titti Andersson för välfärd. Vi har också arbetat fram en ny modell på verksamhetsplan där vi har utvecklat våra nio mål med strategier och mätetal. En viktig utmaning för förbundet är att öka informationen till kommunerna och andra intressenter och det kommer vi att göra genom att följa upp våra mätetal och kommunicera resultat och effekter på ett tydligare sätt. Det kommer också att framgå i årsredovisningen för 2018.

I denna årsredovisning kan ni läsa om alla våra projekt och verksamheter. Detta blir min sista årsredovisning inom Fyrbodals kommunalförbundet men jag är övertygad om att förbundet nu har alla de bästa förutsättningarna både ekonomiskt och personellt att tillsammans med våra 14 kommuner utveckla Fyrbodals kommuner till en attraktiv delregion.

Anneli Snobl
förbundsdirektör

Politisk organisation

Direktionen (2017-12-31)

Kommun	Ordinarie	Ersättare
Bengtstors	Per Eriksson (S)	Per Jonsson (C)
Dals Ed	Martin Carling (C)	Per-Erik Norlin (S)
Färgelanda	Ulla Börjesson (S)	Tobias Bernhardsson (C)
Lysekil	Jan-Olof Johansson (S)	Ronald Rombrandt (LP)
Mellerud	Tommy W Johansson (S)	Eva Pärsson (M)
Munkedal	Åsa Karlsson (S)	Ann-Sofie Alm (M)
Orust	Kerstin Gadde (S)	Hans Pettersson (M)
Sotenäs	Mats Abrahamsson (M)	Britt Wall (S)
Strömstad	Peter Dafteryd (C)	Ronnie Brorsson (S)
Tanum	Liselott Fröjd (M)	Louise Thunström (S)
Trollhättan	Paul Åkerlund (S)	Monica Hansson (S)
	Peter Eriksson (M)	Bedros Cicek (KD)
Uddevalla	Ingemar Samuelsson (S)	Evy Gahnström (V)
	Carin Ramneskär (M)	Magnus Jacobsson (KD)
Vänersborg	Marie Dahlin (S)	Bo Carlsson (C)
	Gunnar Lidell (M)	Peter Göthblad (L)
Åmål	Michael Karlsson (S)	Anne Sörqvist (C)

Arbetsutskott

Ordförande

Martin Carling (C), Dals Ed

1:e vice ordförande

Paul Åkerlund (S), Trollhättan

2:e vice ordförande

Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla

Ledamöter

Liselott Fröjd (M), Tanum

Marie Dahling (S), Vänersborg

Ersättare

Per Eriksson (S), Bengtsfors

Peter Dafteryd (C), Strömstad

Beredningen

för samhällsutveckling

Ordförande

Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

Ledamöter

Monica Hansson (S), Trollhättan

Pål Magnusson (V), Mellerud

Per Eriksson (S), Bengtsfors

Clas-Åke Sörqvist (C), Tanum

Jan-Olof Johansson (S), Lysekil

Hans Pettersson (M), Orust

Ersättare

Gunnar Lidell (M), Vänersborg

Ulla Berne (M), Åmål

Utbildningsberedningen

Ordförande

Peter Heie (C), Strömstad

Ledamöter

Kennet Borgmalm (S), Vänersborg

Kristina Svensson (MP), Orust

Magnus Jacobsson (KD), Uddevalla

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

Annica Erlandsson (S), Sotenäs

Annelie Fredriksson (S), Trollhättan

Ersättare

Tobias Bernhardsson (C), Färgelanda

Hans Schub (M), Tanum

Välfärdsberedningen

Ordförande

Erika Parkås (S), Trollhättan

Ledamöter

Ulla Gustafsson (M), Munkedal

Ann Sörqvist (C), Åmål

Stefan Skoglund (S), Uddevalla

Karl Kullgren (L), Bengtsfors

Mikael Mellby (S), Mellerud

Ersättare

Louise Thunström (S), Tanum

Jörgen Molin (M), Strömstad

Affärsdriven miljöutveckling

Ordförande

Martin Carling (C)

Ledamöter

Åsa Karlsson (S)

Peter Eriksson (M)

Integrationsprojektet

Ordförande

Monica Hansson (S), Trollhättan

Ledamöter

Magnus Jacobsson (KD), Uddevalla

Marie Dahlin (S), Vänersborg

Paul Christensson (C), Lysekil

Representanter i BHU

Martin Carling

Ingemar Samuelsson

Paul Åkerlund

Liselott Fröjd

Representanter

i Västkoms styrelse

Martin Carling

Ingemar Samuelsson

Paul Åkerlund

Liselott Fröjd

Regionalt kollektivtrafikråd

Ledamöter

Carin Ramneskär (M)

Per Eriksson (S)

Politisk organisation

Ombud

föreningsstämma Västkom

Ordinarie

Monica Hansson (S)

Ersättare

Anna-Lena Heydar (S)

Bolagsstämma Mediapoolen AB

Ordinarie

Louise Thunström (S)

Ersättare

Ann-Sofie Alm (M)

Styrelserepresentanter

i Mediapoolen AB

Ordinarie

Peter Hemlin (M), Sotenäs

Ersättare

Monica Bang Lindberg (L), Uddevalla

Revision Mediapoolen AB

Ordinarie

Thomas Boström, Vänersborg

Ersättare

Claes Hedlund, Munkedal

Stämooombud Gryning Vård AB

Ordinarie

Ingemar Samuelsson (S)

Ersättare

Ulla Börjesson (S)

Revision Gryning Vård AB

Johan Nilsson (S)

Svinesundskommittén

Ordinarie

Gunnar Lidell

Ersättare

Åsa Karlsson

Styrkommittén Interreg

”gränslöst samarbete”

Ordinarie

Monica Hanson (S)

Ersättare

Peter Dafteryd (C)

Styrelseledamot Innovatum AB

Ingemar Samuelsson (S)

Delregionalt samrådsorgan för vårdsamverkan Fyrbodal

Ordförande

Karl Kullgren (L), Bengtsfors

Ledamöter

Erika Parkås (S), Trollhättan

Elving Andersson (C), Uddevalla

Tove af Geijerstam (L), Vänersborg

Leif Andersson (S), Strömstad

Maria Nilsson (KD), Trollhättan

Beredningsgrupp för hjälpmedel

Erica Parkås (S)

Laxfonden

Ordinarie

Tommy W Johansson (S)

Ersättare

Michael Karlsson (S)

Styrelsen för Film i Väst

Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan

Vänersamarbetet

Michel Karlsson (S)

Representation i gruppen

”lågtrafikerade järnvägar”

Per Eriksson (S)

Revisorer

Sammanställande

Thomas Boström (M), Vänersborg

Övriga revisorer

Claes Hedlund (C), Munkedal

Anita Älgemon (C), Tanum

Ingemar Lindhe (C), Färgelanda

Lennart Hansson (L), Åmål

Eva From, auktoriserad revisor KPMG AB

Direktionens möten under 2017

Direktionen har under verksamhetsåret haft sju protokollförda sammanträden. Mötena har förlagts till följande kommuner: Uddevalla (tre gånger), Trollhättan (två gånger), Vänersborg och Mellerud. Nedan redovisas en kort sammanfattning av direktionens arbete under året.

Februari

- Information Uppdrag Genomlysning av förbundets verksamhet, fas 2
- Beslut om budget 2017 och 2018
- Remiss Avgränsningar av miljöbedömning av regional infrastrukturplan
- Skrivelse från Strömstads kommun avseende Vägombbyggnader fördjupad öp Nordby-Svine-sund
- Beslut ny rutin beslutsärenden tillväxtmedel
- Beslut arbetsgång revision och årsredovisning

Mars

- Avrapportering Internkontrollplan 2016
- Beslut Internkontrollplan 2017
- Beslut årsredovisning 2016
- Information Kommunakademien Väst
- Förslag ändringar i förbundsordningen
- Förslag ändringar i arvodesreglemente
- Information Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel
- Upprop om biogas
- Information Uppdrag Genomlysning av förbundets verksamhet, fas 2

April

- Beslut Kvartalsrapport 1701–1703
- Fast förbindelse över Gullmarn
- Lysekilsbanan
- Rekommendation Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel

Politisk organisation

- Fyllnadsval Gryning Vård
- Förslag till verksamhetsplan 2018
- Information Uppdrag Genomlysning av förbundets verksamhet, fas 2

Juni

- Beslut Genomlysning av förbundets verksamhet, fas 2
- Rekommendation Sammanhållen organisering för personliga ombud i Fyrbodol
- Rekommendation Kostnadsfördelning inför avtal avseende Vårdsamverkan Fyrbodol
- Beslut Kommunakademien Väst
- Beslut Överskott regionala tillväxtmedel t.o.m 2013
- Information Revisionsrapport och PM 2016
- Information Förslag verksamhetsplan 2018
- Information avtal naturbruksskolorna
- Information virkesterminal i Bengtsfors

September

- Beslut Delårsrapport 2017-06-30
- Remiss Regional plan för transportinfrastrukturen i Västra Götaland 2018–2029
- Beslut Mötestider 2018
- Information från Länsstyrelsen avseende medel till civilt försvar och höjd beredskap
- Information Naturbruksavtal

- Beslut Verksamhetsplan och budget 2018
- Redovisning tillväxtmedel 2016
- Information Budget tillväxtmedel 2018
- Information Strukturbild Fyrbodol
- Information Hållbar Utveckling Väst (HUV)

Oktober

- Beslut Verksamhetsplan och budget 2018
- Beslut Budget tillväxtmedel 2018
- Beslut Delegation tillväxtmedel
- Beslut Kvartalsrapport 1701-1709
- Beslut VGR:s remissförslag Nationell plan
- Beslut Ny ledamot Mediapoolen
- Rapportering Politisk styrning av förbundet
- Information Revisionsrapport och PM 2017-06-30

November

- Beslut Balanskrav 2014–2016
- Beslut om Förslag årshjul 2018
- Beslut om Förslag till politisk styrning av förbundet
- Rekommendation Samarbetsavtal med VGR rörande inkontinens- och nutritionsartiklar
- Rekommendation Inriktningsdokument för samarbete om Ungdomsmottagningar i VG
- Rekommendation Informationssäkerhetsprogram 2020
- rekommendation Trygg och effektiv utskrivning från slutet vård
- Information Skrivelse från Vänersborgs kommun avseende E-arkiv
- Information Skrivelse från förvaltningschefer Utbildning och utbildningsordförändenas nätverk
- Information Skrivelse från Sotenäs kommun angående IVPA

Ekonomi och personal

Basfinansieringen från kommunerna på cirka 7,5 miljoner kronor växlades under 2017 upp till en total omsättning på cirka 42 miljoner kronor (exklusive tillväxtmedel), vilket är en ökning i förhållande till 2016. Resterande intäkter är kopplade till projekten och kommer i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i bifogad ekonomisk redovisning.

Direktionen har under året beslutat att medlemskommunerna täcker 2017 års underskott som uppgår till ca 1,1 miljoner kr. Direktionen har även beslutat att för 2014-2016 års underskott använda eget kapital med hänvisning till synnerliga skäl samt att balanskravet anses vara uppfyllt och 2014-2016 års underskott därmed är omhändertagna. Balanskravet 2017 är detsamma som årets resultat enligt resultaträkningen.

Personal

Förbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för ca 7 tjänster. Eftersom ett antal externt finansierade verksamheter och projekt ingått i uppdragen under året har det funnits utrymme för ytterligare tjänstetillsättningar. Under de senaste åren har vi i flera fall ersatt visstidsanställningar med tjänsteköp.

Den 31 december 2017 var 23 personer tillsvidareanställda och 15 personer visstidsanställda. Förutom detta har 7 personer arbetat hos oss genom tjänsteköp. Motsvarande siffror var vid förra årsskiftet 25 tillsvidareanställda och 14 visstidsanställda. År 2017 var antalet kvinnor 29 och antalet män 9. Noteras ska att dessa siffror är antalet personer och att deras tjänstgöringsgrad

varierar mellan 20 och 100 procent tjänst. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknat utifrån antalet heltidstjänster. Förbundet har också använt sig av tjänstemän ute i kommunerna som på uppdrag har verkat för alla kommunerna i Fyrbodal. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att förbundet ska kunna fullfölja sina uppdrag. Detta innebär ofta att ingå i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag.

Lokalisering, kansli och administration

Förbundet är lokaliserat till Riverside i Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmänsigt samordnade. Vi har en särskild avdelning för administration, ekonomi-, projekt- och löneadministration. Avdelningen leds av en administrativ chef. Den 31 december 2017 var det fyra personer på sammanlagt 3,50 årstjänster inom avdelningen.

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv.

Kansliet har arbetat fram en internkontrollplan som omfattar 32 kontrollpunkter. Den interna kontrollen fungerar väl.

Vårt uppdrag: Kompetensutveckling

En av kommunalförbundets uppgifter är att på uppdrag arrangera kompetensutveckling för medlemskommunerna. Kompetensförsörjning är en efterfrågad verksamhet av kommunernas medarbetare. Verksamheten är självfinansierad utan vinstintresse. Genom att erbjuda kommunerna utbildningar i närområdet istället för att resa till storstädernas utbildningsutbud, kan fler medarbetare utbildas till en lägre kostnad. Mervärdet blir att regionala nätverk skapas mellan och inom många yrkesgrupper i kommunerna.

2017 genomfördes 40 utbildningar med sammanlagt 2042,5 utbildningsdagar för totalt 1477 deltagare. 15 av kurserna var flerdagarsutbildningar. 8 utbildningar ställdes in på grund

av för få anmälda deltagare. Utvärderingarna från de olika utbildningarna visar på ett gott resultat: att utbildningarna i allmänhet i hög grad/i mycket hög grad är av värde för deltagarnas arbete och att föreläsarna är kunniga.

Exempel på utbildningsområden är lagstiftning och handläggning inom kommunal verksamhet, ekonomi samt utbildningar riktade till socialtjänstens olika verksamhetsområden (barnavård, missbruk, försörjningsstöd, socialpsykiatri/funktionshinder samt vård och omsorg.)

Utöver dessa utbildningar har även ett antal aktiviteter genomförts, vilka är kopplade till övriga av kommunalförbundets verksamheter och projekt.

Allt fler följer förbundets verksamhet

Inom området ryms både intern och extern kommunikation. Den främsta målgruppen för den externa kommunikationen är politiker och tjänstemän i våra 14 kommuner, men även anställda och fortroendevalda inom Västra Götalandsregionen och andra myndigheter som Fyrbodals kommunalförbund samarbetar med. Till våra samarbetspartners hör även näringslivet och ideella organisationer.

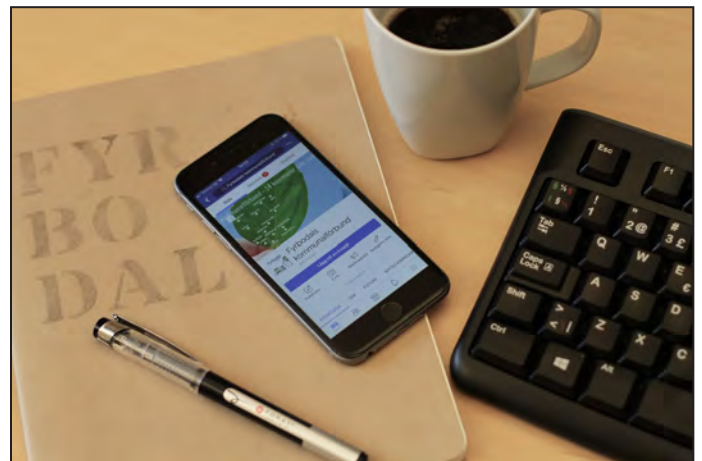
Den externa kommunikationen hanteras främst genom ett nyhetsbrev, en hemsida och ett antal sociala medier, främst Facebook.

Under 2018 hade fyrbodal.se 26 000 unika besökare, en ökning med 18 procent jämfört med 2016.

Nyhetsbrevet sänds ut med e-post ungefär åtta gånger per år och når cirka 2 000 mottagare. Öppningsfrekvensen låg under 2018 på 33 procent, en ökning med tre procentenheter.

Nätverk

Kommunikatören för Fyrbodals kommunalförbund leder ett nätverk för kommunikatörer i medlemskommunerna. Vanligtvis hålls fyra möten per år. På mötena diskuteras gemensamma frågor, som exempelvis kriskommunikation. Gruppen får även inspel från gäster kring ämnen eller verksamheter som har en delregional koppling, exempelvis Kommunakademien Väst.

Sociala media

Sociala media fortsätter vara en viktig kanal för att nå våra målgrupper och andra intresserade. Antalet följare på Facebook ökade under året med 34 procent till 730 personer. Den typiska följaren är kvinna (70 procent), cirka 50 år gammal och bor i Trollhättan eller Vänersborg.

Antalet följare på twitter var 289 och på Instagram 71.

Lokala media

Under året sändes 14 pressmeddelanden ut som genererade uppmärksamhet i bland annat lokala medier.

Grönt ljus för arbetet med välfärdsfrågorna

Inom ramen för välfärd finns förutom basfinansieringen två verksamheter – Hälsokällan och FoU Socialtjänst Fyrbodol. Dessa bedrivs genom särskilda avtal. Inom FoU finns fem utveckling-, process- och nätverksledare på olika tjänstgöringsgrad kopplade till olika uppdrag som prioriterats av socialcheferna och de nätverk som de beslutat att upprätta.

Inom välfärd finns en struktur för samverkan med den nationella nivån genom 24 regionala stödstrukturer (RSS). I Västra Götaland finns fyra RSS var av Fyrbodalsamverkan inom välfärd, med socialchefsnätverket i centrum, utgör detta.

I uppdraget ingår bl.a. att stödja dialog om kunskapsutveckling och kunskapsstyrning samt utveckling av evidensbaserad praktik. Under året har flertalet nationella riktlinjer (NR) som vänder sig till båda huvudmännen antagits och krävt samordning mellan huvudmännen. Exempel på områden är NR inom demens, schizofreni, missbruk/beroende och nytt från 2018 är spelberoende.

För frågor som vänder sig till båda huvudmännen krävs samverkan mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen (VGR) vilket samordnas av VästKom på länsnivå och Vårdsamverkan Fyrbodol delregionalt. 2017 har Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) skapats och ersatt LiSA-gruppen. I VVG ingår ledamöter från varje huvudman utsedda via delregional vårdsamverkan.

Även på delregional nivå har organiseringen förändrats och två ledningsgrupper för vårdsam-

verkan Fyrbodol har blivit en ledningsgrupp för samtliga målgrupper. För att stödja samverkan träffas de respektive kommunalförbundens tjänstemän inom VästKom.

I det länsgemensamma arbetet kan nämnas nytt hälso- och sjukvårdsavtal, handlingsplan för psykisk hälsa, inriktningsdokument för ungdomsmottagningar, revidering av samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel, samarbetsavtal för försörjning av nutritionsprodukter samt förbrukningsartiklar vid blås- och tarmdysfunktion. Inom eSamhället och digitaliseringen sker samverkan genom länsgemensam handlingsplan och eHälsosamordnare på kommunalförbunden.

Ett arbete som påbörjats under 2017 och som kommer att uppta samverkansarbetet under 2018 är att utveckla samverkan vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård enligt ny lagstiftning (lag 2017:612).

På delregional nivå har två utredningar om samverkan mellan huvudmännen genomförts. Samverkan kring unga med missbruk/beroende där Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden tagit initiativet men utredningsuppdraget lades på FoU Socialtjänst Fyrbodol samt utredning av möjligheten till gemensam tillnyktringsverksamhet där ledningsgruppen för Vårdsamverkan Fyrbodol tog initiativ. Nu återstår under 2018 för huvudmännen att ta ställning till om, och i så fall på vilket sätt, man ska gå vidare med förslagen.

Av 30 områden i verksamhetsplanen är 21 områden uppfyllda (gröna), 6 delvis uppfyllda (gula)

och 3 ej uppfyllt (rött). Av de som ej är uppfyllt har en aktivitet nedprioriterats av beredningen välfärd och de andra två är egentligen röda för att vi inte lyckats mäta dem på ett tillräckligt bra sätt.

Beredningens möten

Under 2017 hade beredningen fyra möten (ett ställdes in), två möten med representanter för socialnämnderna samt två möten då både socialchefer och representanter för socialnämnderna deltog. Från beredningen har även två ledamöter ingått i delregionalt politiskt samråd tillsammans med ytterligare fyra ledamöter utsedda av direktionen.

Beredningen välfärd har under mandatperioden haft ett tydligt uttalat önskemål om att identifiera områden för samarbete mellan kommunerna. Under 2017 har Barnahus Fyrbodal invigts, beslut om gemensam organisation för personligt ombud (PO) har fattats av direktionen och samtliga kommuner.

Nätverk

Inom området välfärd finns en rad nätverk. Det

styrande nätverket är socialcheferna som fördelat kontaktpersonsskap för nätverken. I princip alla nätverk utser ordförande och vice ordförande inom nätverket. Exempel på nätverk är MAS, anhörigstödjare, chefer för bistånd, chefer för rehab och utredare inom socialtjänst. Inom FoU socialtjänst finns tre FouRum som till viss del även fungerar som nätverk. Här finns chefer inom individ- och familjeomsorg, funktionshinder/socialpsykiatri samt vård och omsorg. De har i sin tur inrättat ämnesspecifika nätverk som leds inom ramen för FoU. Även Hälsokällan har ett antal nätverk.

Hälsokällan

Under 2017 har nytt avtal för Hälsokällan tecknats mellan norra hälso- och sjukvårdsnämnden samt 13 av kommunerna i Fyrbodal. Hälsokällans övergripande områden är integration, föräldrastöd samt ledarskap och bemötande. Fokusområden är integration, psykisk hälsa, fullföljda studier, våldsförebyggande samt samspel, sex och relationer.

Under 2017 har Hälsokällan genomfört 121 aktiviteter och mött 2961 personer i sin målgrupp som benämns "viktiga vuxna". Alltså vuxna inom kommunen, regionen och till viss del ideella

sektorn som möter barn och unga. Vidare har man arbetat med projekt "En vardag fri från våld" med finansiering från Folkhälsokommittén, Västra Götalandsregionen samt ESF-projektet "Skola för alla och Vägledning för livet" tillsammans med Skaraborgs kommunalförbund (som är projektägare), Boråsregionen/Sjuhärads kommunalförbund och Samordningsförbundet Väst. Man har också samverkan med Länsstyrelsen kring våld i nära relation. Se gärna separat verksamhetsuppföljning.

E-samhälle och digitalisering

För arbetet med digitalisering erhåller kommunalförbunden medel från VästKom. Inom Fyrbodol har vi lagt hälften av dessa medel på tre kommuner (Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg) med särskilda uppdrag. På kommunalförbundet finns en heltidstjänsteman med ansvar för att organisera, samordna och driva arbetet.

Det diskuteras digitalisering inom allt fler om-

råden i Fyrbodol. Nyttan av att införa digitala arbetssätt styrs dels av förmågan att genomföra ett förändringsarbete, dels av ett digitalt ledarskap. Det visas tydligt i det projekt som genomförts i Fyrbodol om att sluta faxes epikriser i samband med samordnad vård och omsorgsplanering och läsa handlingar i NPÖ. Arbetssätt som nu kommer att genomföras i hela Västra Götaland.

För att stödja ett digitalt arbetssätt krävs tillgång till både fiber och mobil täckning vilket är ett problem i delar av vårt område. Ett arbete genomförs genom UBit - Utveckling av bredbands och IT-infrastruktur - Västra Götalandsregionen för att kartlägga behoven.

Stort fokus har lagts på Informations säkerhet och Dataskyddsförordningen (GDPR) som blir lag i alla EU:s medlemsländer från och med den 25 maj 2018. Kommunerna erbjuds stöd och utbildning inom området genom ett särskilt informationsprogram. Fyrbodol har under 2017 deltagit i arbetet med Säker kommunikation mellan offentliga aktörer, ett nationellt projekt för att sä-

kerställa de digitala kommunikationsvägarna. För övrigt kan nämnas att Artificiell Intelligens (AI) eller robotisering diskuteras i allt fler kommuner.

Forskning och utveckling (FoU)

FoU-Socialtjänst arbetar genom tre FouRum, där representanter från socialtjänstens ledningsgrupper inom områdena vård och omsorg, IFO- Individ och familjeomsorg och funktionshinder/ socialpsykiatri möts och initierar kunskapsutveckling.

En heltidsanställd FoU-strateg och en deltidstillsatt vetenskaplig ledare kopplar ny efterfrågad forskning till verksamheterna genom utvecklingsarbete, FoU-caféer, inspirationsdagar och efterfrågade utredningar.

Socialtjänstövergripande utvecklingsarbete under året har varit stöd till området öppna jämförelser (ÖJ). Uppstart av ett utvecklingsarbete med innovationsledning och en gemensam idésluss, ICare4 Fyrbodals kommun, för innovationer inom socialtjänsten med hjälp av näringslivet har startat under året. En kommun- och regiongemensam konferens om samsjuklighet gick av stapeln i april. System för möte med olika intressenter som prefekterna på Högskolan Väst och Gryning AB har införts.

Individ och familjeomsorg (IFO) har reviderat sin kommungemensamma kompetensplan för sociala barnavården. Två FoU-cirklar har startat under året, en om hot o våld mot föräldrar och en om ekonomiskt bistånd. Metodstöd för delaktighet (framförallt brukar-feedback) gavs till de olika verksamheterna inom IFO. Genom utvalda kontaktpersoner gör IFO och socialtjänsten i Fyrbodals kommun sin röst hörd i delregionala och regionala sammanhang, som Västbus, missbruk och socialpsykiatri. Under året har en gemensam nätverksledare, på uppdrag av IFO cheferna, varit ledare för åtta olika kunskaps-/ämnesnätverk. Barnhus Fyrbodals kommun har startat. En gemensam satsning mot våld i nära relationer har påbörjats. Under 2017 har t ex förslag till hur huvudmännen kan samverka kring Samordnade insatser för ungdomar med missbruk och beroende och gemensam organisation för Personligt Ombud (PO).

Inom vård- och omsorgsområdet har strategin för baspersonalens kompetens och titulatur reviderats. Titulaturdelen tas bort och kompetenskraven förtydligas. Individens behov i centrum (IBIC)

är ett förhållningssätt och ett arbetssätt som införts inom vård- och omsorg och sjukvård. En utvecklingsledare (25%) leder ett nätverk för att stödja implementeringen av detta i kommunerna. För att utveckla beredskapen att ta emot studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i kommunerna har en satsning på handledarkompetens för högskoleutbildade gjorts. Dessutom finns en gemensam VFU processledare (15%) för sjuksköterskorna. Ett FoU-café om personcentrerad vård och omsorg gavs i februari tillsammans med vårdsamverkan.

FouRum Funktionshinder/Socialpsykiatri (F/S) har tagit fram en Fyrbodals kommun gemensamma kompetensutvecklingsplan för området. En uppdragsutbildning för Personliga Assistenten är genomförd tillsammans med Högskolan Väst. Inom psykisk hälsa har stadsbidrag lagts till en gemensam satsning inom kommunalförbundet.

Under året har dessa satsats på en utbildning på temat samsjuklighet. Metodstöd för ökad delaktighet gavs till att genomföra gruppsamtal enligt delaktighetsmodellen (DMO). Inspirationsdagar med efterfrågade teman och många deltagare har genomförts. Ett forskningsprojekt kring välfärdsteknik pågår tillsammans med forskare från Högskolan Väst.

En hållbar samhällsutveckling

Samhällsutvecklingsberedningens sakområden omfattar infrastruktur, kollektivtrafik, kultur, näringslivsutveckling, fysisk planering, arbetsmarknadsfrågor, kompetensförsörjning, integration och vissa miljöfrågor.

Inom beredningen arbetade 10,7 tjänstemän under 2017. Beredningens sakområden har naturliga beröringspunkter och gemensamma målsättningar för att driva hållbar samhällsutveckling.

Under verksamhetsåret har beredningen jobbat i nära samverkan med utbildningsberedningen och tagit fram ett gemensamt arbetssätt och beredningsförfarande avseende tillväxtmedlen. Tillsammans har beredningarna presenterat ett budgetförslag på 21 250 tkr för att möjliggöra genomförandet av den Delregionala GenomförandepLANen.

Beredningens möten

Under 2017 har beredningen Samhällsutveckling sammanträtt vid sex tillfällen. Särskilda ärenden och teman som har beretts under året är inspelen till den regionala- och nationella infrastrukturplanen, etablering av Bäckeforsterminalen, Lysekilsbanans framtid, Västtågsutredningen, en gemensam plattform för nyanländas etablering, Position

Västs samarbete med Svinesundskommittén och Affärsdriven miljöutveckling för att främja etableringar i gränsregionen, Kreativa Kraftfält, Trä och skogutredningen, inriktningar för Fyrbodals gemensamma strukturbild, budget för tillväxtmedel 2018.

Nätverk

För att förankra och diskutera ärenden som väckts till och i beredningen diskuteras och bereds ärenden i olika tjänstemannaberedningar kopplade till beredningens ansvarsområden.

Nätverken är ett viktigt verktyg för kunskapsöverföring och kontaktskapande mellan kommunerna. Nedan redogörs för de tjänstemannanätverk beredningen har haft kopplat till sig under 2017.

- Infrastruktur och kollektivtrafikansvariga
- Kulturansvariga
- Bibliotekschefer
- Näringslivschefer/utvecklare
- Kommunrepresentanter med ansvar för integrationsfrågor
- Företagsfrämjande aktörer inom innovationssystemet
- Planerarnätverk

Järnvägen Göteborg-Oslo är nu en utpekad brist i nationell plan

Ärenden som behandlas av Samhällsutvecklingsberedningen och slutligen beslutas av Direktionen, diskuteras och bereds av Tjänstemannanätverket som utgörs av tjänstemän som ansvarar för infrastruktur och/eller kollektivtrafikfrågor i respektive kommun. Tjänstemannanätverket är också beredande för DKR Fyrbodals (Delregional Kollektivtrafikerådet), som beslutar i Kollektivtrafikfrågor.

Regional plan

Aktiviteterna har i stort följt den plan som tidigare beslutats. Inriktningsplaneringen och den Regional Systemanalys utgjorde grunden för framtagandet av de brister som spelades in till den Regionala planen. Förslaget till Regional plan kom under sommaren, och innehöll bl a de fyra högst prioriterade bristerna i området. Förbundet samordnade det gemensamma remissvaret till Västra Götalandsregionen.

Nationell infrastrukturplan

Förslag till Nationell infrastrukturplan kom un-

der hösten. Det arbetades fram ett gemensamt remissvar för hela Västra Götalandsregionen, där inriktningen låg på att den uteblivna järnvägen Göteborg-Borås ska tillbaka in i planen. I planförslaget finns finansiering av slussarna i Göta älv med, liksom att järnvägssträckan Göteborg-Oslo finns med som en utpekad brist.

Remisser

Under året har följande remissyttranden avgivits efter inspel från kommunerna.

- Kollektivtrafikens Trafikförsörjningsprogram.
- Regional plan för transportinfrastrukturen
- Nationell infrastrukturplan (VGR-gemensam)
- Omloppsnära uppställningsspår

Skrivelser

Kommunalförbundet har under året beslutat att ställa sig bakom följande skrivelser.

- Skrivelse om sommartrafik på Lysekilsbanan.

Kulturen ska genomsyra alla delar av samhället

Fokusområde Kultur har två likvärdiga strategidokument att utgå ifrån:

- En mötesplats i världen, kulturstrategin för Västra Götaland 2012
- Västra Götaland 2020, strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020

I Genomförandeplan Fyrbodals finns 20 prioriterade insatser varav två är inom kulturområdet:

- Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i hela Västra Götaland (4.1.1)
- Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts, främja ungdomskulturen (4.1.2)

Kulturen kan sägas ha en indirekt roll för samtliga prioriterade insatser eftersom det finns uttalade önskemål om att kulturen ska genomsyra alla delar i samhället. Kultur har, utöver ovanstående, valt att fokusera på följande prioriterade insats:

- Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap (1.1.1)

Arbetet med kulturfrågor sker i samverkan främst med kommunernas kulturansvariga, bibliotekschefer, Kultur i Väst, Västarvet och Västra Götalandskoncernavdelning kultur.

Nätverksarbeten

I beredningens arbete ingår att driva två nätverk: kulturansvariga och bibliotekschefer. Under 2017 har de kulturansvariga träffats sju gånger.

Arbetet med kultur i kommunerna ser mycket olika ut. Tillsammans arbetar vi för att stärka kulturen inom vårt område. Nätverket har hög närvaro på sina möten. Under 2017 ökade antal träffar och utökades också till att vara heldagar. Detta har uppskattats mycket och gett utrymme för fler fördjupade diskussioner.

I samband med årets seminarium Attraktiva kommuner – verktyg för utveckling, "Var f-n är estetiken?" träffades de två nätverken kultur- och näringslivsansvariga och hade en gemensam överläggning för att diskutera Kulturella och kreativa näringar tillsammans med VGR kultur.

Nätverket för bibliotekschefer startade 2012 och blir bättre och bättre. Det är sprunget ur gruppens behov av att få träffas regionalt.

Gruppen uppskattar att Fyrbodals kommunalförbund tar på sig en samordnande roll för mötena. Under 2017 träffades gruppen tre gånger. Representant från Kultur i Väst deltar i mötena. De driver frågan om kompetensutveckling och vill ha en aktiv dialog med bibliotekscheferna. Mötena alternerar mellan de 14 biblioteken inom Fyrbodals. Ett projekt om lokala biblioteksmässor planeras till 2019.

I juni månad gjordes en studieresa till Århus i Danmark. Inbjudan gick till kulturansvariga och bibliotekschefer. Ett välmatat program med mycket intressanta besöksmål uppsöktes. Deltagarna fick mycket inspiration av resan. Resan finns dokumenterad i både bild och text.

Kreativa Kraftfält

Under hösten 2017 anställdes Caroline Laudon för att slutföra projektet Kreativa Kraftfält. Hon har arbetat 50 procent för Fyrbodals kommunalförbund och 50 procent för Västra Götalandsregionen, VGR, kultur, dessa procent delades med Kultur- och fritidschefsnätverket Göteborg. Till sammans med kulturansvariga undersöktes intresset för hur KKF skulle kunna gå vidare. Tyvärr hittades ingen gemensam plattform och projektet är nu avslutat.

Tillväxtmedel 2017

Under året har tolv projekt tilldelats medel: (GIBCA 2017, Kulturkollo 2017, Uddens skulpturutställning 2017, Varvsspelet 2017, Muralmåleri lyfter kvinnorna på Orust, Landet Mitt I Mellan- E6 och 45:an, del 2 och 3, Geoparken – Platåbergens fördjupning, Utveckling av seminarieriet, Slöjdruck, AURORA, Vi byter skulpturer med varandra.

Kulturkollo 2017

Fyrbodals kulturkollon är omtyckta och efterfrågade. Nio kollon med 163 barn/ungdomar har till stor belåtenhet genomförts. En tredjedel av deltagarna var pojkar. En enkät till deltagarna visar att de varit mycket nöjda och i snitt satt betyget 4,5 av 5 möjliga, några av kollona har närmare 5 i betyg.

Seminarium

Ett seminarium har genomförts under rubriken "Attraktiva Kommuner - verktyg för utveckling". Årets seminarium hade titeln "Var f-n är statistiken?". Det blev mycket populärt, flera fällde omdömet "att detta var det bästa av alla seminarier". En digital enkät om seminariet skickades ut till 123 deltagare varav 103 svarade. Gensvaret var mycket positivt både när det gäller seminariet och hela seminarieverksamheten. Detta har även meddelats till oss via mail, telefonsamtal och vid olika sammankomster.

Fler småföretag och bredare branschstruktur

Under de tre senaste decennierna har näringslivet i Fyrbodals kommun genomgått stora förändringar. Från att ha varit beroende av ett antal stora industriföretag har regionen idag en mycket bredare branschstruktur med fler småföretag.

Konjunkturen har varit mycket hög under 2017 och antalet företag har fortsatt ökat till cirka 27 000 företag. Framgångsfaktorerna har varit att stödja och stimulera entreprenörskap, satsa på utveckling i befintliga företag samt att satsa forskning och utveckling. De insatser som Fyrbodals kommun ska vara med och initiera ska vara bättre att göra gemensamt än var och en enskild kommun gör. Fyrbodals kommunalförbund prioriterar därför sina framtida insatser till att i samverkan:

- Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag
- Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag
- Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland.

För att genomföra dessa insatser tar vi hjälp av olika aktörer och organisationer vars tjänster vi upphandlar eller ger projektmedel till.

Tjänsten som ansvarig tjänsteman för dessa frågor på Fyrbodals kommunalförbund har varit på 100 procent det gångna året. I tjänsten ingår att följa upp och utvärdera de projekt som bedrivs externt och internt som kommunerna är med och finansierar. Tjänsten har också innefattat en roll

som tf. Beredningsansvarig för Samhällsutvecklingsberedningen.

Nätverk

Samarbetet med näringslivscheferna och eller utvecklarna i kommunerna är grunden för det näringslivsarbete som bedrivs. Nätverket har träffats sex gånger för att tillsammans arbeta fram gemensamma projektidéer för att verkställa Genomförandeplan Fyrbodals 2014-2020.

Projekt

Under 2017 beviljades 16 näringslivsinriktade projekt med en finansiering av totalt 11 728 tkr i regionala utvecklingsmedel. Nedan presenteras ett urval av projekten.

Framtidsentreprenörer och ett stärkt näringsliv

Det största hindret för tillväxt i Fyrbodals kommun är bristen på arbetskraft med rätt kompetens samtidigt som arbetslösheten bland vissa grupper fortfarande är hög. Många bra affärsidéer fastnar i företagarnas byråådor. För att komma till bukt med detta har en översyn av innovationsstödsystemet påbörjats i projektet Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv. Hur behöver vårt innovationsstödsystem se ut för att möta de behov som finns i näringslivet så att fler idéer omsätts

till innovationer? Parallellt med strukturomvandlingen av innovationsstödsystemet utvecklas en digital open innovation-plattform på deladnide.nu.

13 av 14 kommuner är med i projektet. Övergripande mål är att skapa tillväxt bland befintliga och nya små och medelstora företag i Fyrbodal genom att ta tillvara på entreprenörers kompetens och matcha dem mot nya affärsidéer tillsammans med små och medelstora företag.

Bättre företagsklimat i Fyrbodal

Byråkrati och krångligt regelverk skapar också hinder för tillväxt. Genom projektet Bättre företagsklimat Fyrbodal arrangeras subventionerade utbildningsinsatser för kommunanställda för effektivare handläggning och ärendehantering, bemötande och möjliggöra för små företag att delta i kommunens upphandlingar.

13 av 14 kommuner har nu genomgått Sveriges kommuner och landstings (SKL) utbildning Förenkla Helt Enkelt eller motsvarande och fler kommuner ansluter sig nu till Insiktsundersökningen som ett led i att förbättra ärendehantering i kommunerna.

Under 2017 anordnade förbundet bland annat

en resa till Stockholm för deltagande i Förenklingsforum och besök på Sveriges Riksdag.

Det övergripande målet med projektet är att skapa ett bra företagsklimat i Fyrbodal.

Almi IFS

Många nyanlända som invandrat till Fyrbodal har erfarenhet av att driva företag. Projektet Almi IFS har erbjudit rådgivningsinsatser till målgruppen som består av kvinnor och män med invandrarbakgrund för att stimulera till ett ökat företagande och en ökad kompetens hos de enskilda invandrarföretagen avseende kunskap om den svenska marknaden, företagsekonomi och finansiering. Klienterna har fått affärsrådgivning på 25 olika språk.

Forskning visar att de företag som ägs och drivs av personer med utländsk bakgrund är mer anställningsvilliga än de som drivs av svenskfödda. De anställer också människor med utländsk bakgrund i mycket högre grad än svenskfödda. Projektet har därför varit viktigt för att öka sysselsättningen av andra i utanförskapsområden. En annan effekt som projektet visat är att dessa företag ökar kontaktytorna med omvärlden vilket på sikt kan leda till ökad handel och svensk export.

Foto: Jonas Nordigårds

Nätverket som främjar fiske och fisketurism

Nätverket Fiskekommunerna, FK, har under 2017 verkat i enlighet med syftet som finns i beslutet i projekt som medfinansierar Fiskekommunerna 2018-2020 från Regionutvecklingsnämnden inom VGR: "Att vara en påverkansorganisation som främjar fiske, fisketurism och vattenbruk med angränsande näringar."

Fiskekommunerna, FK, är ett nätverk med nio kustkommuner samt Västra Götalandsregionen. Den har en Ledningsgrupp, LG, där varje part har en näringslivsutvecklare och politiker.

FK samverkar med andra organisationer och nätverk för att nå sitt syfte. Det är dels politiker på nationell nivå som riksdagsledamöterna från Bohuslän och Riksdagens Miljö- och jordbruksutskott och dels berörda tjänstemän inom:

- Hav och Vattenmyndigheten
- Jordbruksverket
- Naturvårdsverket

• Länsstyrelsen
Dessutom med andra organisationer och nätverk:

- Marint Center i Simrishamn
- Fiskets olika organisationer som SFPO och HKPO
- Samförvaltningen Norra Bohuslän
- Maritima klustret i Västsverige
- Tillväxt Norra Bohuslän
- Leader Bohuskust och gränsbygd

Under 2017 har Ledningsgruppen träffats sex gånger. Vid dessa tillfällen har man diskuterat och tagit ställning till fem olika remisser och svarat. Regelförändringarna inom det demersala fisket har varit en väsentligt fråga att ta ställning till under året. Andra områden har varit regler kring Hummerfiske, makrill. Marin nedskräpning i vårt vatten och stränder.

Vattenbrukets regler och förutsättningar har varit tema vid ett av mötena.

En gemensam strukturbild

Under 2017 fortsatte arbetet med att ta fram en gemensam strukturbild för Fyrbodals geografi. Syftet är att stärka de lokala och regionala förutsättningarna för långsiktig hållbar tillväxt och utveckling genom gemensam fysisk planering.

Fem mål sattes upp och beslutades om för strukturbildsprojektet. Strukturbilden ska:

1. vara ett samordnat planeringsunderlag för politiska beslut.
2. stärka Fyrbodals förutsättningar i Västra Götaland och Sverige.
3. tydliggöra utvecklingsförutsättningar och skapa en samlad målbild.
4. utgöra en arena för samarbeten över kommungränserna.
5. identifiera strategier och nycklar som driver positiv utveckling.

Inom ramen för projektet har tjänstemän och politiker intervjuats för att samla in lokala utmaningar och förutsättningar ur ett planeringsperspektiv.

Två seminarier har anordnats för att öka kunskapen kring strukturbildsarbetet och tydliggöra de samband som finns i delregionen. Intervju-

erna och seminarierna har ställts samman i en SWOT-analys för Fyrbodals kommuner och geografi.

I nästa fas tog projektet hjälp av SWECO för att sätta samman ett material inför dialogmötena som arrangerades i Bengtsfors, Tanum och Uddevalla. Ur dialogmötena kom nedanstående förslag fram för att driva en positiv utveckling:

- En gemensam framtidsbild
- Ökad tillgänglighet och hållbar mobilitet
- Driv specifik utveckling i olika delar av Fyrbodals
- Säkerställ koppling till kommunernas planering
- Skapa tillgänglighet till kompetensförsörjning i glesare bygder
- Ett distribuerat innovationssystem
- Resursförsörd samverkan och digitalisering
- Skapa balans mellan konkreta åtgärder och utvecklingsprocesser
- Samverkan över gränser

Utmaningar för flyktingprojekt

Mellan 2011 och 2015 ökade antalet asylsökande i Sverige med 400 procent. Samtidigt ökade antalet nyanlända till Fyrbodals i ännu högre fart. I november 2015 befann sig cirka 4 000 nyanlända personer i etableringen i Fyrbodals. Samtidigt hyste regionen 7 000 asylsökande. Ett år senare, hade siffran nyanlända med uppehållstillstånd inom etableringen vuxit till drygt 5 000 i Fyrbodals, samtidigt som antalet asylsökande boende i regionen hade minskat något. Antalet flyktingar minskade under 2017 samtidigt som antalet människor i etablering ökade.

Projektet Kommungemensam plattform för att främja nyanländas etablering i Fyrbodals syfte var att få till en långsiktig samverkan över kommungränserna för att skapa ett gott och likvärdigt flyktingmottagande, att regionens nyanlända så snart som möjligt efter erhållet uppehållstillstånd skulle kunna etablera sig och bli delaktiga i samhäl-

let. Tillvägagångssättet var att arbeta fram en delregional överenskommelse. Fokus inom projektet var att arbeta fram gemensamma modeller och metoder för att klara boendefrågan, matchningen mellan arbete och kompetens samt skapa förutsättningar för en god hälsa med inriktning barn och unga.

Projektet har varit svårt att genomföra då många ute i kommunerna har varit akut upptagna med att ordna boenden och andra praktiska angelägenheter för den växande skaran nyanlända och asylsökande. Att i detta läge prioritera ett långsiktigt strategiskt arbete med integrationsfrågorna har av flera känts övermäktigt.

Under 2017 beslutade styrgruppen att inte söka nya medel för implementering av det arbete som bedrivits i projektet då fokus behövde ligga på lokalt plan för att klara etableringen.

Projektet avslutades under 2017.

Position Väst lotsar etablerare till Fyrbodal

Position Västkontoret bedriver etableringsfrämjande arbete, proaktiv marknadsföring och företagsetableringsservice i nära samverkan med Fyrbodals, liksom Vara, Essunga och Grästorps, kommuner.

Det samverkansavtal kommunalförbundet tecknat för Position Väst som regional partner till Business Sweden (BuS) har kraftigt ökat antalet inkommande internationella etableringsärenden, likaså den samverkan som under året byggts upp med Node Pole (elintensiva etableringar). Vi har hanterat 81 ärenden, varav 41 nya. 30% är internationella och de är mer komplexa, kräver förbättrat, branschpassat material, även kommunal information, kartor etc., på engelska. Strategisk kommunal markplanering, väl fungerande rutiner och tillgång till rätt kompetens är nyckelfaktorer. De internationella ärendena tar ofta längre tid, även om företagen förväntar sig snabba besked. Konkurrensen är hård. Den region som vinner etableringen får oftast många nya arbetstillfällen och stärkt varumärke.

Flera crypto-currency mining- och datacenterföretag visar intresse, främst för Dalsland. Problem få fram uppgifter om framtida möjliga effektuttag hämmar etableringar. VGR informerade. Både crypto-currency mining och effektbrist behöver hanteras politiskt.

Det indiska företaget Sansera, som köpt vevstakstillverkaren MAPE, valde att göra en följdinvestering genom nyetablering på ny plats i Trollhättan i samverkan med oss, BuS och kommunen. Alternativet var flytt och expansion på annan plats. Nybyggnationen ger cirka 40 arbetstillfällen (inkl. byggnation och flytt). Fler nya jobb beräknas skapas längre fram. Två mindre etable-

Ett flertal besök av utländska etablerare har arrangerats under året.

ringar (ICMeter/BECSL och Hencol) i Tanum har ännu inte gett arbetstillfällen. Ett mindre e-handelsbolag (ännu ej officiellt) har etablerat sig i Vänersborg. Drytechs etablering 2016 beräknas ha räddat 0,5 jobb i Strömstad.

Vi har arrangerat flera besök av potentiella etablerare, liksom ett besök av Business Swedens USA-representant (fordon). Vi genomförde tillsammans med BuS och BRG en GAP-analys inom fordonsbranschen.

Medial uppmärksamhet för att Trestad klättade mest av Sveriges bästa logistiklägen, för Position Väst dagen och för vårt arbete med att attrahera globala datacenter. Bra flöde på vår Facebooksida. Problem med attacker på hemsidan sinkade utveckling, men är nu lösta.

Vi ingår i Svinesundskommitténs Interregprojekt Grön tillväxt trä. Ett gränsöverskridande etableringssamarbete byggs upp och ska ge 2-3 nyetableringar och 15 jobb. Projektet ger en medfinansiering t.o.m. 2019. VGR:s projektfinsiering upphör per 171231.

Position Väst dagen om investerings- och etableringsarbete lockade drygt 70 personer som arbetar med etableringsärenden i våra kommuner. Talare var kinesiska Gudinna Invest, Node Pole och Innovation Norge.

Vi har deltagit i 13 mässor och event. Störst satsning på Stockholm Business Arena (fastighetsbranschen, investerare), NXT Oslo (e-handel, lager) och som här Logistik & Transport i Göteborg där vi ser Anders Forsberg, platschef Katoen Natie, Håkan Sundberg, kommunchef Munkedal och Jeanette Lindh Svanqvist, Bengtsfors.

Kommuner banar väg för miljö- och företagsnytta

Under 2017 har ett omfattande arbete med att förankra och anta en ny klimatstrategi för hela Västra Götaland genomförts. Fyrbodals kommuner ligger väl framme med insatser inom klimatområdet om än målet ännu är långt bort. De konkreta resultat som våra kommuner och företag åstadkommer inom affärsdriven miljöutveckling har uppmärksammats i både traditionell media och i sociala medier.

Det har blivit tydligt att Fyrbodals fokus på skoglig bioekonomi, maritim utveckling samt fossilfria transporter ger bra möjligheter att åstadkomma miljö- och affärsnytta. När kommunerna går före som till exempel genom elfordons- och biogassatsningar liksom med träbyggnationer har det under året gett förutsättningar för företagsutveckling i Fyrbodal. Fyrbodals samarbete med framförallt norska parter men även i viss utsträckning danska är till ömsesidig nytta inom skoglig bioekonomi och fossilfria transporter.

Styrgruppens möten

Den politiska styrgruppen för Affärsdriven miljöutveckling har haft fyra möten och har genomfört en studieresa till Sotenäs Symboioscenter, Derores takstolsfabrik i Tanum, Wargön Innovation och informerats om "Test- och demonstrationsplats Mariestad". Styrgruppen har varit representerad och medverkat som talare vid "Skandinaviska Biogaskonferensen" och medverkat i den nationella föreningen Trästads styrelsemöten

och årliga konferens. Ordförande har blivit invald i Västra Götalands Klimatråd samt i föreningen Trästads styrelse.

Skoglig bioekonomi

Fyrbodal tog för några år sedan initiativ till att synliggöra den skogliga ekonomins potential och etablerade "Fyrbodal växer på träd". Sedan dess har området fått allt större uppmärksamhet och under 2017 fick vi en brett sammansatt referensgrupp att tillsammans med oss göra en utredning där vi kunde visa på den skogliga bioekonomins betydelse och mycket stora potential för Fyrbodal och hela Västra Götaland framöver.

Vi har därefter i olika forum visat på behovet av insatser för att förvalta dessa möjligheter och möjliggöra företagsutveckling. Ett tydligt tänkbart spetsområde för Fyrbodal har identifierats i form

av att göra det västsvenska produktionstekniska kunnandet tillgängligt för träförädlade företag liksom för design- och konsthantverksföretag med trä som råvara.

Här har Högskolan Väst, Innovatum, Steneby-skolan, Swerea IVF och tioalet etablerade träföretag med hjälp av Fyrbodal visat på ett stort behov hos företagen för utvecklingsinsatser inom robotisering, automation, 3D-teknik och digitalisering. Därför har ett arbete fortsatt för att etablera ett större utvecklingsprojekt med Innovatum som projektarena.

Fyrbodal har medverkat till att sågverkskoncernen Vida och Preem samarbetat kring bi drivmedelsproduktion och tillsammans med Svinesundskommittén och norska parter har vi påbörjat ett samarbete kring ökad träbyggnation och företagsetableringar (Position Väst) inom träområdet.

I några av kommunerna har byggnader med trä som bärande konstruktioner uppförts och företag har tack vare detta kunnat utvecklas inom området. Ett par företag har drivit frågan om att etablera en godsterminal för järnvägstransporter i Bäckefors. För att det ska kunna bli en terminal

öppen för flera företag kommer offentlig finansiering att krävas. Kommunalförbundet har ännu inte yttrat sig till Västra Götalandsregionen och Trafikverket i frågan.

Fossilfria transporter

I projekt Hela Gröna Vägen samarbetar vi med norska parter och med "Gröna Bilister" och totalt är vi 39 kommuner med målsättningen "fossiloberoende transporter 2030". Våra 14 kommuner har under året i ökande utsträckning frågat efter stöd och samarbete för att bygga ut sina fossilfria fordonsflottor och medverka till att infrastruktur för el och biogas etableras.

Antalet laddpunkter har ökat stort i Fyrbodal och nu finns laddpunkter i alla kommuner. I fyra av kommunerna har arbetet varit intensivt för att förbereda för utbyte till biogasfordon.

Kommunernas engagemang har gjort det möjligt för ett företag att etablera sig med biogastankstationer i dessa fyra kommuner och i ytterligare två kommuner planerar två andra företag för biogastankstationer för tunga fordon. Tack vare arbetet med Hela Gröna Vägen valde den natio-

Affärsdriven miljöutveckling

nella föreningen Gröna Bilister att förlägga sin årliga konferens till Fyrbodals.

Budkavlen för fossilfria företag har börjat ta fart och intresset för vår kunskaps-spridning och information på sociala medier har varit stort och positivt.

Trollhättan- Vänersborgs flygplats har inlett ett arbete för att byta ut bränslet för sina markbundna fordon, men med den långsiktiga målsättningen att även flygbränslet ska bli förnybart. Ett frukostseminarium om möjligheter med biobränsle och flyg blev välbesökt och gjorde att initiativ till fler insatser togs.

I det hittills största Innovatumprojektet "Biogas 2020" har bland annat den Skandinaviska Biogaskonferensen genomförts med politisk medverkan från oss och Innovatum har etablerat ett samarbete med Västlänken kring biogas för arbetsfordon. Vi har under året fört ihop Trollhättans och lantbruksföretagens utvecklingsarbete kring avfall och biogas med fyra av dalslandskommunerna.

Marin energi och innovation

Vi har deltagit i arbetet där Orust och Lysekils kommun tillsammans med Rise och flera forskningsverksamheter påbörjat arbetet för att etab-

lera "Test Site Skagerakk" där teknikutvecklare, underleverantörer, forskning och offentlig verksamhet ska erbjuda ett test- och demonstrationsområde för hållbar marin och maritim innovation.

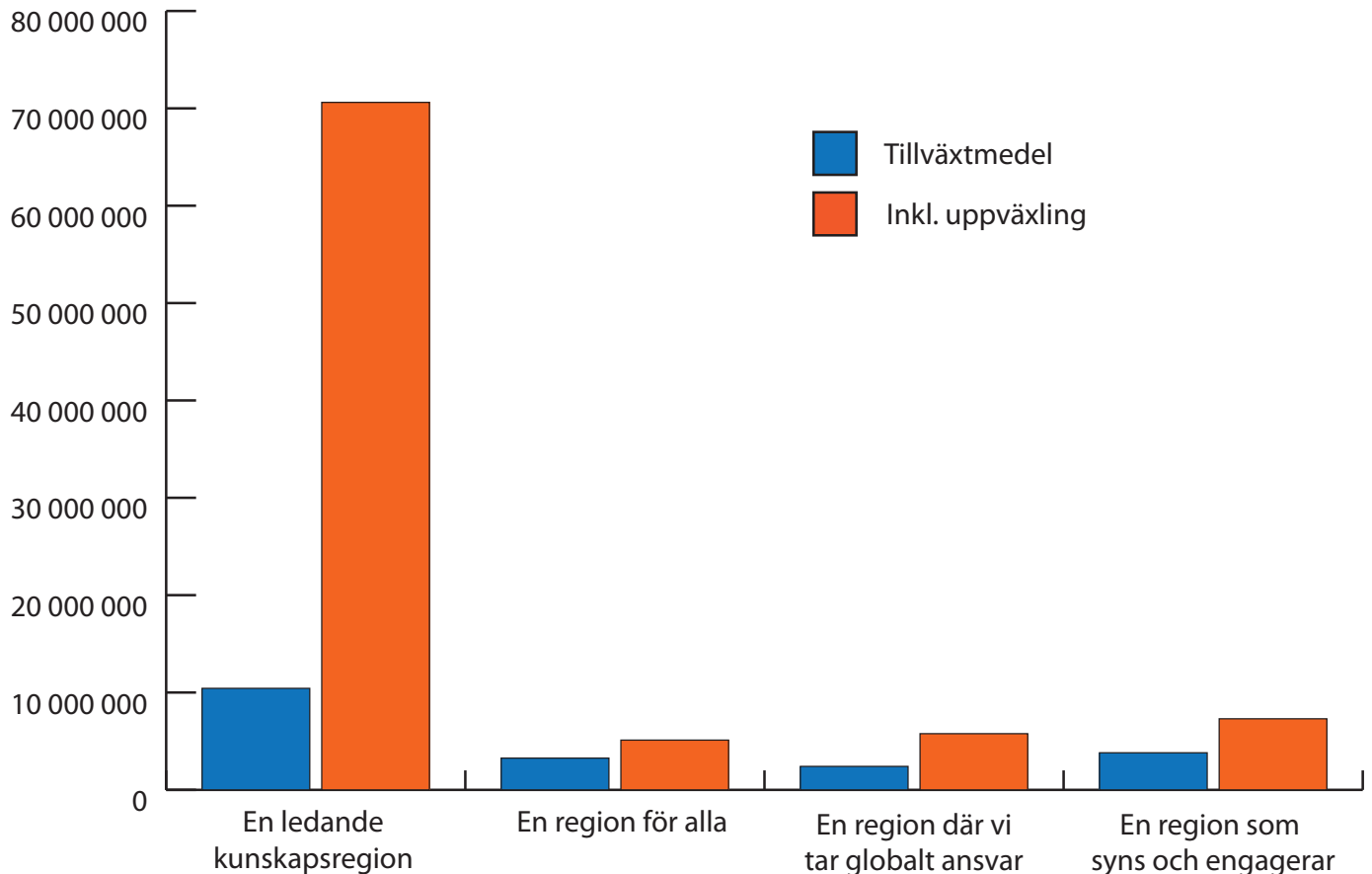
De lättillgängliga vattnen kring Lysekil och Orust erbjuder tester i milda klimat avseende vågor och strömmar jämfört med andra internationella testsiter. Sotenäs Symbios Center har under året utvecklats ytterligare och stärkt sin roll. Vår roll har i detta varit blygsam men efterfrågats vid några tillfällen.

Övrigt

Högskolan Väst och Länsförsäkringar har tillsammans med Fyrbodals påbörjat ett arbete för affärsutveckling och andra forskningsinsatser inom området cirkulär ekonomi.

Miljöbron har fått finansiering från Fyrbodals för att förmedla konkreta, väldefinierade och tidsbegränsade projekt som kvalificerade studenter kan genomföra på företag i Fyrbodals.

Föreningen "Fossilfritt Dalsland" har fått finansiering från Fyrbodals för att göra förstudier inom Fossilfria kommuner, solceller och elfordon, fortbildning om klimatfrågan samt biokol, vilka ska redovisas februari 2018.

Medel för regional tillväxt

Under 2017 har 38 projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av regionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 20 500 000 kronor. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning på 88 800 609 kronor. Denna återslagning avser att ge en samlad bild av utvecklingen av Genomförandeplan Fyrbodals och vårt bidrag till genomförandet av VG2020.

Syftet med Genomförandeplanen är att stärka Fyrbodals som en attraktiv, ansvarsfull och internationellt konkurrenskraftig kunskapsregion för kvinnor och män och är ett verktyg för att genomföra Vision Västra Götaland – Det goda livet.

Genomförandeplanen är den gemensamma vägvisaren för hela Fyrbodals utveckling mellan åren 2014 – 2020. Den riktar sig till alla som arbetar med insatser för tillväxt och utveckling; kommuner, lärosäten, företagsfrämjande aktörer, Science parks, föreningsliv med flera.

Genomförandeplanen har tagits fram med grund i det uppdrag riksdag och regering gett Västra Götalandsregionen att driva det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet.

Planen är indelad i fyra områden "En ledande kunskapsregion", "En region för alla", "En region där vi tar globalt ansvar" och "En region som syns och engagerar".

Allt viktigare med kompetensförsörjning

Utbildning och kompetensförsörjningsfrågorna har fått en allt större betydelse och har varit högt prioriterad nationellt och regionalt. Inom ramen för Avsiktsförklaring för samverkan inom utbildningsområdet har under året bedrivits verksamhet inom Antagningsorganisationen, SO för nyanlända, Vuxen- & Yrkeshögskoleutbildning, Teknikcollege samt Vård- och omsorgscollege.

Det VGR-finansierade pilot & implementeringsprojektet "Praktksamordning Fyrbodal" har startats upp och rönt mycket stort intresse hos kommuner, högskola och NU-sjukvården. I samverkan med kommunalförbunden i Skaraborg och Sjuhärad genomförs tre projekt finansierade via ESF "Collegesamverkan VG", "Vägledning för livet" och "En skola för alla".

Kompetensplattformarbetet har under året ytterligare intensifierats genom omvärldsbevakning, uppsökande verksamhet i Fyrbodals kommuner, medverkan i regionalövergripande möten och projekt som ex. Validering Väst, REKAS och SYVonline. Den 24 november genomfördes den uppskattade årliga konferensdagen "Kompetensförsörjning i Fyrbodal" som samlade närmare 250 deltagare.

Kommunalförbundet har också aktivt deltagit som projektpart i Interreg-projekten Scandinavian Science Cluster och KOBRA. Några andra frågor/områden som tagit mycket tid i anspråk har varit genomlysning och omorganisation av Fyrbodals kommunalförbunds verksamhet, kompetensförsörjning av pedagoger, processen kring

SIM-medel, naturbruksavtal, valideringsfrågor, omcertifiering av Teknikcollege, uppstart av ESF-projektet gällande skolavhopp "En skola för alla" och samverkan gällande Vuxen- & yrkeshögskoleutbildning.

Beredningens möten

Beredningen Utbildning har under året haft sju möten, varav ett möte lunch till lunch tillsammans med förvaltningscheferna och ordföranden i barn- och utbildningsnämnder. Utöver detta har ordförande i arbetsutskottet träffat beredningsordförandena och beredningsansvariga regelbundet.

Beredningen har haft återkommande avstämningar gällande prioriterade insatser i verksamhetsplan 2017 och tagit fram mål och strategier inför 2018. Beredningsansvarig och berörd personal har regelbundet informerat om hur verksamheten fortskrider, där beredningen varit viktig som bollplank och ambassadör för frågorna.

Exempel på frågor som särskilt diskuterats i beredningen under året har varit utredningen om naturbruksutbildningarnas framtid i regionen, insatser för barn och ungas hälsa, skolnärvaro, integrationsfrågor, utbildning- och kompetensförsörjning utifrån arbetsmarknadens behov, utlokaliserad utbildning för pedagoger, omvärldsbevakning och statistik. Eftersom flera av de projekt som initieras och bedrivs av Beredningen Utbild-

ning kräver medfinansiering via kommunalförbundets gemensamma tillväxtmedel har processen kring fördelningen av dessa varit i fokus och högt prioriterad.

Beredningens nätverk

En förutsättning för ett väl fungerande beredningsarbete är att identifiera och lyfta aktuella frågor inom beredningens olika ansvarsområden och där spelar nätverk, arbets-, styr- och referensgrupper en avgörande roll. Nätverkandet är viktigt för att stimulera till erfarenhetsutbyte men också för att initiera ett gemensamt arbete, utbildningsinsatser m.m. Beredningen bedriver därför samverkan i nätverksform inom olika ansvarsområden. Personalen inom beredningen ingår även i för området viktiga externa nätverk, arbets-, styr- och referensgrupper.

Nätverk som beredningen driver är nätverket för förvaltningschefer inom utbildningsområdet som träffats sju gånger, varav två lunch-till-lunchmöten, nätverket för ordföranden i utbildningsnämnderna som träffats två gånger, nätverket för yrkeshögskoleutbildare som träffats tre gånger,

nätverket för vuxenutbildningsansvariga som träffats fem gånger, nätverket för studie- och yrkesvägledare som träffats åtta gånger, nätverket för kommunalt aktivitetsansvariga (KAA) som träffats sju gånger, kommungrupp SO som träffats sju gånger, kommunikationsgrupp SO som träffats fyra gånger samt delregionala styrgrupper för Teknikcollege respektive Vård- och omsorgscollege. Inom ramen för kompetensplattformarbetet har det Delregionala kompetensrådet (DKP) träffats tre gånger och det lokala kompetensrådet (LKP) två gånger.

Två nya nätverk har bildats under året ett för personalchefer som träffats tre gånger och ett för projektledare i projektsamverkan inom kompetensförsörjningsområdet som träffats fyra gånger.

Nätverk som beredningens personal ingått i är bl.a. Strategisk kompetensförsörjning VGR, Strategisk statistik- och analys, Validering Väst, Kompetensförsörjning 3 kommunalförbund, Forumrådet Högskolan Väst, Vård- & omsorgscollege (VOC) regional samordnare, regional nätverksgrupp integration. Vad gäller arbets-, styr- lednings-, och referensgrupper så har personalen deltagit i drygt 40 grupper under 2017. Allt från interna grupper gällande projekt till delregionala, regionala och nationella grupper.

Verksamheter och projekt

”Avsiktsförklaring för samverkan inom utbildningsområdet” och Verksamhetsplan 2017 ligger till grund för årets gemensamma verksamheter, aktiviteter och projekt.

Beredningsansvarig har huvudansvaret för att de prioriterade insatser som framgår i Verksamhetsplan 2017 genomförs. Detta genom att vara föredragande och sekreterare i Beredningen Utbildning, sammanhållande och koordinatör för verksamheter, nätverk och projekt inom Beredning Utbildnings verksamhetsområde. Även att ingå i nationella och regionala nätverk, omvärldsbevaka Fyrbodals intressen gällande utbildning- och kompetensförsörjning hos regional och nationell nivå samt att bevaka, söka medel till och driva prioriterade kommunövergripande projekt/förstudier/ utredningar inom verksamhetsområdet ingår.

Beredningen Utbildning har också huvudansvarig för att kompetensplattformuppdraget (statligt uppdrag som delegerats ner från regional till delregional nivå) genomförs.

De verksamheter som finns inom Beredningen Utbildning som finansieras och regleras genom samverkansavtal mellan och med kommunerna är; Antagningsverksamheten, Samhällsorientering för nyanlända, Vuxenutbildning/Yrkeshögskolesamarbete, Teknik- och Vård- och omsorgscollege. Övrigt utvecklingsarbete sker genom samverkan, nätverk och projekt. Under året har förutom beredningsansvarig (100 %) och ekonomi/administration (ca.50 %) sammanlagt 16 tjänstemän verkat inom Beredningen Utbildnings ansvarsområde (1 155 %).

Antagning Fyrbodal

Antagning Fyrbodal är det gemensamma antagningskansliet för 13 av Fyrbodals 14 kommuner. Åmål ingår inte i samverkan kring gemensamt antagningskansli, däremot är man med i samverkan om fritt sök, det vill säga att alla elever folkbokförda i Fyrbodal är förstahandsmottagna och konkurrerar på samma villkor till samtliga platser inom området. Antagning Fyrbodal handlägger ansökningar från elever folkbokförda inom antagningsområdet och gör antagning till samtliga skolor (13 kommunala och 9 fristående) inom

samma område. Fyrbodals kommunalförbund äger och driftar antagningssystemet Indra – ett system som Göteborgsregionen, GR, skapat och själva använder vilket ger bra samordningsmöjligheter då många elever söker mellan de båda regionerna. Antagning Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att elevers antagning till gymnasiet sker med elevfokus och god rättssäkerhet.

Inom Fyrbodals antagningsområde hanteras cirka 3 000 elevers ansökningar, totalt ca 11 000 olika val. Glädjande nog antogs hela 90 procent av eleverna till sitt förstahandsval inom Fyrbodals antagningsområde vilket indikerar att tillgången till platser är god. I den elevenkät som genomförts framkommer att eleverna i hög grad upplever att Indra är lätt att använda och att de i stor utsträckning upplever att de får den hjälp de behöver. Ett utvecklingsområde för Antagning Fyrbodal är att göra informationswebben (www.soktillgymnasiet.se).

Under 2017 har ett tiotal utbildningar genomförts för personal i kommuner och skolor, främst studie- och yrkesvägledare och administratörer. Antagningspersonal har också gjort särskilda informationsinsatser på plats i några kommuner. En referensgrupp med representanter för kommunerna har bildats för att skapa en yta för information och kommunikation mellan Antagning Fyrbodal och kommunerna. Vidare har samverkan och erfarenhetsutbyte mellan Antagning Fyrbodal och antagningskansliet i Göteborgsregionen utvecklats, bland annat har en gemensam plane-

ringsdag genomförts och Antagning Fyrbodals har kunnat vara mer delaktig i systemutveckling av Indra.

Samhällsorientering för nyanlända (SO)

Samverkan kring SO fortsätter att utvecklas sen starten i januari 2016. Verksamheten är reglerad i avtal och med Fyrbodals som koordinerande part. Fyrbodals äger och drifvar system för administration av deltagare och kurser samt har ett övergripande samordnande ansvar för kvalitet och utveckling. Arbetsförmedling och kommuner är användare av systemet. Alla kommuner i Fyrbodals förutom Åmål och Strömstad ingår.

Genom samverkan behöver inte kommunerna var och en genomföra den lagstadgade SO för nyanlända. Sammantaget ger det en kostnadsbesparing. Vidare ger det ökade möjligheter att ordna kurser även på mindre språk, kommunikatörer kan genomföra kurser på olika håll i området och förutsättningarna är bättre för att säkerställa likvärdighet, utveckling och kvalitetssäkring av verksamheten.

Vidare genomförs gemensamma kompetensutvecklingsåtgärder för samhällskommunikatörer, bland annat en grundkurs för nyanställda på Ljungskile folkhögskola och en utvecklingsdag tillsammans med övriga delregioner i Västra Götaland.

Representanter för Fyrbodals kommunalförbund och de tre utförarkommunerna Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg träffas regelbundet för att arbeta med praktiska samordningsfrågor och långsiktiga utvecklings- och kvalitetsfrågor. Fyra gånger per år träffas alla deltagande kommuners SO-ansvariga i ett nätverk för frågor av mer strategisk karaktär och erfarenhetsutbyte.

Trycket på kurserna minskade successivt under 2017 i de flesta kommuner, dock inte alla. Fortfarande är arabiska det språk som flest kurser genomförs på. Enkätundersökning visar att deltagarna i mycket hög grad är nöjda med den utbildning de får. Utmaningar ses främst i att kunna erbjuda mindre språkgrupper SO inom lagstadgad tid liksom att nå ut till den utökade målgruppen.

Utvecklingsområden som identifierats är digitala enkäter, digitala SO-kurser som alternativ för

vissa grupper samt att utveckla gemensam lärarhandledning i Fyrbodals.

Under året gjordes en ansökan till Länsstyrelsen om medel för att åstadkomma detta, men ansökan avslogs. Planering för att istället utföra aktiviteterna inom ramen för den ordinarie samverkansorganisationen har startat upp.

Teknikcollege

Teknikcollege är ett koncept där företag samverkar med kommuner och utbildningsanordnare kring tekniskt och industriellt inriktade utbildningar på gymnasial- och eftergymnasialnivå. Teknikcollege ger den studerande en attraktiv utbildning som ökar anställningsbarheten och lägger en god grund för vidare studier. Teknikcollege bidrar till att säkra teknik- och industriföretags behov av kvalificerad arbetskraft. Genom samverkan mellan kommuner och olika utbildningsanordnare säkerställs ett effektivt resursutnyttjande för kommunerna. Certifierade Teknikcollegeutbildningar i Fyrbodals finns på följande orter: Lysekil, Munkedal, Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla. Samtliga kommuner ingår då elever genom fritt sök kan söka dessa utbildningar. Teknikcollege Fyrbodals har varit certifierat sedan 2007 och har ansökt om en återcertifiering under 2017.

En person har genom tjänsteköp (50 %) engagerats för processledning av Teknikcollege som finansierats genom samverkansavtal mellan kommunerna. Teknikcollege Fyrbodals har en regional styrgrupp där företagen är i majoritet. Gruppen är sammansatt av utbildningssamordnare, fackliga representanter, Högskolan Väst och olika företag. Dessutom finns det 3 lokala styrgrupper med samma typ av sammansättning som den regionala styrgruppen: 1. Lysekil/Sotenäs/Munkedal, 2. Trollhättan/Vänersborg samt 3. Uddevalla. Processledaren arbetar med att genomföra det som styrgruppen beslutar med syfte till att öka samverkan mellan skola och arbetsliv. Just nu utvecklas också Teknikcollege genom ESF-projektet "Collegesamverkan VG". Under 2016 har det hänt massor inom Teknikcollege i Fyrbodals. Som exempel har det genomförts olika aktiviteter för att öka teknikintresset för elever i grundskolan tillsammans med "SSC-projektet", företags- och studiebesök, ökad samverkan med studie- och yr-

kesvägledare, framtagande av kurser och YH-utbildningar utifrån företagets behov, certifiering av yrkesvuxenutbildning på Processtekniska gymnasiet i Munkedal, arbete med att certifiera IND Lärlingsprogram på Campus Väst och Nils Ericsons gymnasiet har påbörjats samt att arbetet för att omcertifiera Teknikcollege år 2017 har startats upp. För att kunna utveckla och förbättra elevers praktik har en kartläggning gjorts om hur APL/LIA/praktik och handledarrollen ser ut på våra utbildningar i Fyrbodalsregionen.

Vård- och omsorgscollege

Vård- och omsorgscollege (VO-college) är en certifierad samverkan mellan arbetsgivare, fackliga organisationer och utbildningar som tillsammans skapar attraktiva och moderna verksamheter med hög kvalitet och som utgår från tio kvalitetskriterier.

VO-college verksamhetsidé är att förena arbetsliv och utbildning i ett gemensamt åtagande och ansvar att trygga personal- och kompetensförsörjningen inom vård och omsorg. Genom samverkan erbjuds elever och anställda ett attraktivt arbetsliv och utbildningar som matchar arbetslivets behov.

Vård- och omsorgscollege Fyrbodalsregionen certifierades på regional nivå i november 2015. Det finns två lokala college, Fyrbodalsregionen Öst där Bengtsfors Kommun, Dals Eds Kommun, Melleruds Kommun, Trollhättans Stad, Vänersborgs Kommun och Kunskapsförbundet Väst samverkar, samt lokalt college Färgelanda, Orust och Uddevalla. Strömstad och Tanum planerar att under 2018 bilda ett lokalt college.

Det regionala arbetet leds av regional styrgrupp som träffas fyra gånger per år. I den regionala styrgruppen finns företrädare för kommunernas arbetsliv och utbildning inom vård- och omsorg, NU-sjukvården, Primärvården, Fackförbundet Kommunal, Arbetsförmedlingen och Högskolan Väst.

Det regionala arbetet hålls ihop av en regional samordnare, som tjänsteköps motsvarande 50 %, vilket finansieras genom ett samverkansavtal mellan kommunerna i Fyrbodalsregionen, exklusive Åmåls Kommun.

Under 2017 har det huvudsakliga arbetet varit att arbeta med lokala ansökningar. Lokala college har arbetat i arbetsgrupper och styrgrupper med att beskriva sin samverkan utifrån 10 kvalitets-

kriterier, arbeta fram mål och aktiviteter för den kommande femåriga certifieringsperioden.

Vuxenutbildning/ Yrkeshögskolesamarbete

Samarbetet regleras i avtal där syftet är att kommunerna genom samverkan ska kunna erbjuda sina kommuninvånare möjlighet till livslångt lärande av högsta möjliga kvalitet. Målet är att skapa förutsättningar för att vidmakthålla och utveckla befintligt nätverksarbete för vuxenutbildningsansvariga och de utbildningsanordnare i överenskommen avtalsparterna finner lämpligt.

Ett livslångt lärande är en viktig utgångspunkt där vuxenutbildningen kommer att få en allt större betydelse. Statens satsningar kommer att fortsätta där kommunerna har en viktig samordnande roll för sina kommuninvånare. Detta gäller särskilt kompetensförsörjningen utifrån arbetsmarknadens behov. Särskilt de mindre kommunerna i Fyrbodalsregionen har svårigheter att få tillräcklig volym för sina utbildningar och därför behövs en samordning mellan kommunerna. Detta bidrar till att den enskilde kommuninvånaren kan ges ett bredare utbildningsutbud samt att fler YH-utbildningar kan erbjudas då staten ofta har krav på samordning. Samtliga 14 kommuner i Fyrbodalsregionen, där Kunskapsförbundet Väst representerar Trollhättan och Vänersborgs kommuner, ingår.

Två personer (20 %) har under året jobbat med att dels hålla den gemensamma webbplatsen aktuell, dels administrera mötena för Vuxenutbildningsnätverket (VUX) som träffats 5 gånger under 2017. och Yrkeshögskolenätverket (YH) som träffats 3 gånger. Nätverken ses som mycket viktiga och har hög närvaro. Förutom information och erfarenhetsutbyte har följande frågor särskilt diskuterats under året; möjligheterna till fritt-sök i Fyrbodalsregionen, samordnade ansökningar gällande VUX, (regional yrkesinriktad vuxenutbildning) och YH, kompetensförsörjning, integrationsfrågor, praktik och validering.

Kompetensplattform Fyrbodalsregionen

Syftet med Kompetensplattformarbetet i Fyrbodalsregionen är att höja den generellt låga utbildningsnivån i Fyrbodalsregionen och att förse arbetslivet med rätt kompetens. Detta ska bl.a. ske genom att bedriva

arbetet i ett delregionalt kompetensråd (DKP), att intensifiera arbetet gällande utbildningsplanering utifrån arbetsmarknadens behov, att stimulera bildande av lokal kompetensplattformar (LKP), att ta del av och sprida det regiongemensamma arbetet, att ha en bild av kompetensbehov och utbildningsutbud och hålla kommunerna uppdaterade på vad som händer nationellt och regionalt, att bevaka projektutlysningar, öka möjligheterna för kommunövergripande projektsatsningar samt att möjliggöra för en mer övergripande analys och utbildningsplanering i hela Fyrbodalregionen. Projektet sträcker sig från 1 januari 2016 – 31 december 2018 och finansieras av tillväxtmedel. Deltagare i projektet är samtliga kommuner i Fyrbodal, utbildningsanordnare, arbetsgivar- och arbetstagarparter, näringslivsorganisationer, AF, m.fl.

Två personer (150 %) har under året varit anställda i projektet. Ett brett sammansatt delregionalt kompetensrådet (DKP) med uppdraget att skapa engagemang, prioritera insatser och driva frågor inom området har träffats vid 4 tillfällen. Ordförande i det delregionala kompetensrådet har

under året varit kommunchef Maria Vikingsson, Sotenäs och i övrigt har rådet varit sammansatt och representerats från följande organisationer; Fyrbodals kommunalförbund, Högskolan Väst, Arbetsförmedlingen, Västsvenska Handelskammaren, Företagarna Väst, IUC Väst, LO, TCO, VUX/YH-nätverk, Teknikcollege, Folkhögskolorna i Västra Götaland och näringslivscheferna.

Processledarna har under året besökt de kommuner som önskat stöd i sitt arbete med lokala kompetensråd eller liknande. Samtliga kommuner har utsett lokala kontaktpersoner(LKP) vilka har träffats vid 2 tillfällen under året för informations- och erfarenhetsutbyte samt att planera och ge input i arbetet framåt på både delregionalt och lokalt plan. Projekt- och processledaren har varit sammankallande för flera av Beredningen Utbildnings nätverk som ex. Vuxenutbildning, Yrkehögskoleutbildning, Studie- och yrkesvägledare, Kommunalt aktivitetsansvariga (KAA) och projektsamverkan inom kompetensförsörjningsområdet. Projekt-och processledarna har tillsammans med beredningsansvarig representerat Fyrbodal i styr-, lednings- och referensgrupper som ex. stra-

tegisk statistikgrupp VGR, REKAS, SYVonline, Validering Väst, SSC-projektet, KOBRA-projektet, Collegesamverkan VG, Ens skola för alla, Vägledning för livet, Vårdsamverkan Barn & unga, Drivhuset, Kompetensnavet, UHR samt deltagit i flera andra nätverk och arbetsgrupper inom området.

Ett viktigt arbete i projektet har varit omvärldsbevakning. Projekt- och processledarna har under året hållit sig uppdaterade med vad som händer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt och spridit informationen vidare till kommunerna genom mail, nätverksträffar och informationsmöten. Projektet har informerat i kommunerna om vilka möjligheter som finns för extern finansiering inom området och hjälpt till med att söka medel utifrån kommunernas önskemål. Den 24 november genomfördes den uppskattade årliga konferensdagen "Kompetensförsörjning i Fyrbodal" som samlade närmare 250 deltagare.

Ett stort arbete har lagts ner gällande uppstart av projekten "Praktiksamordning Fyrbodal", "En skola för alla" och "Vägledning för livet". Inom ramen för kompetensplattformarbetet finns en arbetsgrupp med representanter från Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden som under året träffats vid sex tillfällen. Den strategiska kompetensförsörjningsgruppens arbete är kopplat till BHU (Beredningen för hållbar utveckling) och VG2020.

Collegesamverkan Västra Götaland

Projektets övergripande mål är att bidra till en ökad attraktivitet för collegeverksamheten i Väst-sverige. Detta ska uppnås genom: att bredda rekryteringsunderlaget, förstärka kvalitén, stärka samverkan, förändringstryck gällande jämställdhet, mångfald och tillgänglighet, förstärka utbildningssystemets relevans för arbetsmarknadens behov samt att pröva förutsättningarna för att starta collegeverksamhet inom området Gröna näringar.

Projektet sträcker sig från 1 februari 2016 – 31 augusti 2018 och finansieras av ESF-medel. Projektet är ett samarbete med mellan de tre kommunalförbunden Fyrbodal, Sjuhärad och Skaraborg med Skaraborg som projektägare.

Teknik- samt

Vård och omsorgscollege

Inom Teknikcollege har man arbetat med att utveckla och utvidgaHandledarutbildningens användande och metod. Under 2017 utbildades ca 30 handledare inom Teknikcollege.

Teknikcollege och Vård- och Omsorgscollege har anordnat gemensamma aktiviteter för Studie- och yrkesvägledare. Man har t ex gjort studiebesök hos i NU-sjukvården och Jobbcirkus Innovatum. Inom området ämnesintegration planeras workshops. Teknikcollege regionala processledare i Fyrbodal, Skaraborg och Göteborgsregionen har samverkat kring att utbilda elevambassadörer inom Teknikcollege.

Vård- och omsorgscollege Fyrbodal har under året arbetat med att utveckla collegeverksamheten. Detta innebär att två lokala college har bildats: Lokalt college Fyrbodal Öst, Bengtsfors, Dals Ed, Mellerud, Trollhättan, Vänersborg och Kunskapsförbundet och Lokalt college Färgelanda, Orust och Uddevalla. Två lokala ansökningar har arbetats fram och lokala certifieringar väntar under 2018.

Vård- och omsorgscollege har också arbetat med att informera om nationella riktlinjer för handledarutbildning. I september hölls en workshop för att sprida kunskap om och utbyta erfarenheter kring den nationella handledarutbildningen.

Collegesamverkan Gröna näringar

I delprojekt 3, Gröna näringar, prövas "college-samverkan" inom gröna näringar. Arbetet sker parallellt på lokal, regional och nationell nivå. På lokal nivå har det gjorts undersökningar kring utbildningsanordnares utmaningar och behov när det gäller samverkan med branscher och näringsliv. På regional nivå har delprojektet haft utbyte med Västra Götalandsregionens naturbruksförvaltning, vårt systerprojekt i GR (College Väst) samt aktivt deltagit i utvecklingsarbetet inom det regionala gröna branschrådet.

På nationell nivå saknas det idag en arena för dialog mellan utbildningsanordnare och branschföreträdare som stäcker sig utanför yrkesnäm-

derna och det nationella programråd som skolverket har för naturbruksprogrammet. Delprojektet har tagit en roll för att få ihop en nationell grupp som kan utvecklas till collegesamverkan eller annan samverkan som branschen önskar.

Till delprojekt 3 har en särskild referensgrupp varit kopplad. Referensgruppen har varit betydelsefull för delprojektets strategiska arbete. Gruppens deltagare har bidragit till engagemang och idéer in i den organisation de representerar.

Delprojektet är också en resurs för processer som tydligt knyter an till kompetensförsörjningsfrågor med koppling till gröna näringar. Därför har delprojektet varit del i arbetet kring en förstudie kring Grönt kluster i Dalsland, med visionen att vara ett instrument för kompetensförsörjning inom gröna näringar i Fyrbodals kommun. Delprojektet har också engagerat sig lokalt och regionalt kring det regeringsuppdrag som Skogsstyrelsen fått för att jobba med kompetensförsörjning kopplat till gröna näringar.

Tre personer har under 2017 jobbat med projektet Collegesamverkan VG (135 %) samt att beredningsansvarig ingått i lednings- och styrgrupp.

Scandinavian Science Cluster (SSC)

För att möta framtidens näringslivsbehov i Fyrbodals kommun och Østfold måste antalet personer som utbildar sig inom naturvetenskap och teknik ökas. SSC-projektet ska ta fram nya kompetens- och kommunikationsmetoder och modeller som ska arbeta för projektets övergripande fem huvudmål; Öka intresse för arbetsmöjligheter över landsgränsen, Öka kunskap om näringslivet i bägge länder, Ökad insikt i framtidsmöjligheter och utmaningar, Ökat intresse och kunskap inom teknik och naturvetenskap bland befolkningen samt Ökat söktryck till tekniska utbildningar och lärarutbildningar inom teknik och naturvetenskap. Fyrbodals kommunalförbund ingår som projektpart med Innovatum Science Center och Inspiria Science Center som projektägare. Projektet sträcker sig från 1 september 2015 – 31 augusti 2018 och finansieras med Interreg- och tillväxtmedel.

Tre personer har under 2017 jobbat med projektet SSC (100 %) samt att beredningsansvarig ingått i styrgruppen. Projektet är indelat i tre om-

råden:

Gemensam bild som ska utföra nödvändiga statistiska analyser och faktainsamlingar som input i workshops, seminarier samt i projektets metoder och modeller, Nya verktyg och metoder, vilket innehåller Science centren som arena för nya upplevelser, nya utbildningskoncept på högskolorna, aktiviteter för att höja statusen och intresset för utbildningar inom området samt samverkan mellan näringsliv, skola och science center för att öka barn och ungdomars intresse och nyfikenhet för teknik, matematik och naturkunskap samt Nätverk där projektet kommer skapa nya gränsöverskridande nätverk och input till arbetet med ev. bildande av en interregional kompetensplattform.

Fyrbodals kommunalförbund är huvudansvarig för området Gemensam bild där insamlande och sammanställning av gränsöverskridande statistik har genomförts i nära samverkan med analysavdelningarna hos Västra Götalandsregionen och Østfold fylkeskommune. Två rapporter har tagits fram "Potentialen ligger i skillnaden" och "Intresse för högskoleprogram". Resultatet har spridits dels genom utskick av rapporterna via mail, dels genom information till bl.a. projektdeltagare, beredningens nätverk, på Fyrbodals årliga kompetensförsörjningsdag. I övrigt har en film om "Fyrbofold 2050" tagits fram, två uppskattade workshops har genomförts med temat "Evner eller emner" respektive "Framtiden i Fyrbofold (2035-2050)". Vidare har ett första möte genomförts mellan Kompetensplattform Fyrbodals och Kompetensforum Østfold för inledande diskussion om framtida samarbete s.k. interregional kompetensplattform. Fyrbodals kommunalförbund ingår i projektgruppen som träffats fyra gånger samt innehar rollen som ordförande i ledningsgruppen som träffats fem gånger och i styrgruppen som träffats två gånger.

"Kompetensbaserad Regional Analys", KOBRA

KOBRA-projektet med 25 aktörer i Sverige, Norge och Danmark syftar till att utveckla kompetensmäklarfunktionen och ett effektivare arbetssätt kring behovsbaserade utbildningar. Gemensamma behovsinventeringar i näringslivet ska leda

Utbildning

till kostnadseffektiva behovsbaserade utbildningar för företag. Arbetssättet ska också vara kopplat till analys och omvärldsbevakning. Projektet ska testa och utvärdera ett arbetssätt för hållbart samarbete kring kompetensförsörjning. Fyrbodals kommunalförbund ingår som projektpart med Region Mittjylland som leadpartner och Westum som svensk koordinerande part. Projektet sträcker sig från 1 september 2015 – 31 augusti 2018 och finansieras av Interreg- och tillväxtmedel.

Två personer har under 2017 jobbat med KOBRA-projektet (75 %). Projektet arbetar inom tre områden. Kompetensmäklarfunktioner som ska identifiera och förmedla kunskap om kompetens- och utbildningsbehov genom att vara en länk mellan företag/arbetsliv och utbildningssamordnare inom besöksnäring och teknik. Analys där underlaget från behovsinventeringen sammanställs och tolkas bl.a. mot andra satsningar på lokal, regional och transnationell nivå samt Behovsbaserad utbildning där varje svensk partner ska leverera minst en behovsbaserad utbildning och tillgängliggöra den till andra partners.

Fyrbodal kommunalförbunds roll i projektet är att sprida information om projektet och dess resultat, fortsätta arbetet med en delregional sammanhållande roll gällande utbildningsplanering utifrån arbetsmarknadens behov, möjliggöra för kommuner/intressenter som inte är projektpartners att få löpande information och att delta i adekvata utbildningar/informationsinsatser, delge erfarenheter från genomförda och pågående projekt i Fyrbodal samt att möjliggöra för en mer övergripande analys och utbildningsplanering i hela Fyrbodalsregionen.

Fyrbodals kommunalförbund är sedan hösten aktivitetsansvarig för analysgruppens arbete inom projekt KOBRA. Förutom det ovan beskrivna kan det noteras att Kommunalförbundet medverkat till kompetensinsatser inom besöksnäringen i Tanums kommun, Vårdskap, inom ramen för projekt KOBRA.

Praktksamordning Fyrbodal

Under hösten 2016 startade pilot- och implementeringsprojektet praktksamordning i Fyrbodal upp och sen bedrivit verksamhet under hela 2017. Projektets målsättning är att testa ett gemensamt praktikanskaffningsverktyg (praktik-

platsen.se) i Fyrbodal samt att bygga strukturer, organisering för drift av verktyget och att jobba för skola-arbetslivs frågor i stort. Projektet sträcker sig från 1 oktober 2016 – 30 september 2019 och finansieras med RUN- och tillväxtmedel.

En person har under 2017 jobbat i projektet med utbildning kring hantering av verktyget och igångsättande av pilotverksamheter. Grundskolan i Bengtsfors kommun använder verktyget i skarpt läge där de första eleverna har sökt praoplats-er. Orust kommuns kommer att testa verktyget i grundskolan under 2018. På gymnasienivå använder Kunskapsförbundet Väst verktyget för APL på Barn- och fritidsprogrammet. För yrkeshögskoleutbildningen Medicinska sekreterare genomfördes utbildningsinsatser inför uppstart av pilot i januari 2018 där aktörerna förutom utbildningsanordnaren också NU-sjukvården och Primärvården ingår. På sjuksköterskeprogrammet på Högskolan Väst kommer verktyget att testas för VFU under våren 2018. Arbetsmarknadsmodulen, har implementerats i Tanums kommun. Flera kommuner har under året efterfrågat modulen för Feriepraktik för hanteringen av ferieplatser. Utbildningsinsatser för den modulen har påbörjats i Bengtsfors och Orust kommuner.

En skola för alla (SKA)

Under 2015 och våren 2016 har en förstudie gällande skolavhopp genomförts. Förstudien har lett till att ett regionövergripande ESF-projekt tagits fram. Projektet "En skola för alla" fokuserar på målgruppen 15-24 år i delregionerna Fyrbodal, Skaraborg och Sjuhärad, med Skaraborgs Kommunalförbund som projektägare och med Fyrbodals och Sjuhärads kommunalförbund och Samordningsförbundet Väst som medsökande parter. Projektet pågår tiden 2017-04-01 – 2020-01-31 med en budget på 44 miljoner kronor och med stöd från ESF om 29 miljoner kronor.

Syftet med projektet En skola för alla är att minska skolavhoppet och främja fullföljda studier genom förebyggande och samordnande insatser genom att stärka KAA, främja närvaro och inkludering i skolan, förbereda unga för studier och arbete samt stödja samverkan mellan elevhälsoteam och primärvård. Projektets övergripande mål är "Att fler unga klarar sin utbildning och att färre hoppar av skolan". Projektet har som mål

att aktiviteter ska genomföras så att 400 individer som befinner sig i riskzonen för skolavhopp, alternativt som har hoppat av skolan, stannar i studier eller hittar nya vägar in i studier för kommande inriktning mot arbete. Målet är att 60 % av dessa 400 individer, ska ha kommit igång med studier eller arbeta under projekttiden. Dessutom har projektet som målsättning att Individer ska känna ökad motivation till studier, Individer som omfattas av projektet ska känna sig inkluderade i skolan samt främja ett ökat intresse för yrkesutbildningar.

Tre personer (150 %) förutom projektledaren för kompetensplattform Fyrbodal har under året jobbat med att förankra, sprida information, upprätta avtal och tillsammans med övriga parter rigga projektet. Under analys- och planeringsfas har fyra moduler utformats med olika tematiska inriktningar:

- Modul 1: Förstärkt KAA genom samordnad struktur, organisation och tidig samverkan. Färre unga i skolavhopp genom riktade aktiviteter och test av konceptet Plug-In.
- Modul 2: Främjad närvaro och inkludering i skolan genom normmedvetenhet och lärmiljö
- Modul 3: Förbättrade förberedelser av unga för studier och arbete genom ökad motivations- och aktivitetsförmåga
- Modul 4: Ökad samverkan mellan elevhälsoteam och primärvården

Modulerna är utformade utifrån de resultat förstudierna har visat och det som alla aktörer har funnit viktiga. Modulerna kommer genomföras i olika stor utsträckning i de ca 30 kommuner som ingår i projektet. Fyrbodals kommunalförbund kommer främst att jobba inom modul 1 och modul 2.

Modulerna innehåller en bredd av aktiviteter som behövs för att främja närvaro i skolan, uppmärksamma, rapportera och utreda frånvaro och skapa en trygg lärmiljö för elever. Aktiviteterna fokuserar på hur man kan skapa samverkan mellan olika personalgrupper i skolan, inspirera till aktiviteter som banar väg för könsöverskridande studie- och yrkesval och som lyfter och stödjer våra nyanlända så att möjligheten att uppnå gymnasiebehörighet stöds. Projektet har ett mycket nära samarbete med KAA- och SYV-nätverken.

Vägledning för livet (VÄL)

I samverkan med Skaraborgs- och Sjuhäradskommunalförbund har ett regionalövergripande ESF-projekt "Vägledning för livet" tagits fram under hösten 2016. Projektet varar i två år med start 1 april 2017 med en budget och stöd från ESF på 6,9 miljoner kronor.

Projektets övergripande mål är att Studie och yrkesvägledning (SYV) ska vara ett högt prioriterat område där individer matchas för utbildningar som leder till utveckling och arbete på den regionala arbetsmarknaden där resurser ställs till förfogande och där SYV har ett högt mandat, hög kompetens och god omvärldsförståelse.

Två personer (50 %) har under året jobbat med att förankra, sprida information samt tillsammans med övriga parter starta upp projektet.

Projektet lägger fokus på studie- och yrkesväglednings roll i uppgiften att stödja ungdomar genom hela skoltiden och lotsa dem rätt via gymnasiet ut i arbetslivet. Projektet erbjuder t ex verksamma på skolor i Fyrbodal möjligheten att bredda sina erfarenheter av otidionella sätt att tillgängliggöra studie- och yrkesvägledning. Som inspiration till nya sätt att arbeta för att kunna erbjuda en högre grad av tillgänglighet gjordes under hösten ett studiebesök till Paris. Vidare har och kommer projektet att erbjuda fortbildning inom området jämställdhet och normmedvetenhet, nya branscher och framtida arbetsliv. Projektet har ett mycket nära samarbete med SYV-nätverket som har och kommer att fortsätta träffas regelbundet.

EKONOMISK REDOVISNING 2017-01-01—2017-12-31

Innehållsförteckning	Sid.
Resultaträkning total	2
Resultaträkning basverksamhet	3
Resultaträkning projektverksamhet	4
Resultaträkning övrig verksamhet	5
Balansräkning	6
Kassaflödesanalys	7
Soliditetstal – not 17	7
Redovisning projekt	8-9
Redovisning övrig verksamhet	10
Redovisningsprinciper	11
Budgetavstämning basverksamhet – not 1	12
Avstämning projektverksamhet – not 2.1	13
Avstämning övrig verksamhet – not 2.2	14
Personalkostnader – not 3	15
Inventarier – not 4	16
Finansiella anläggningstillgångar – not 5	16
Regionala tillväxtmedel (TVP) – not 6	16
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter – not 7-14	17
Återbetalning Mediapoolen – not 15	17
Återförda resultatöverskott Gryning Vård AB – not 16	17
Tjänsteköp från medlemskommunerna – not 18	17
Avsättning resultatöverskott från Gryning Vård AB – not 19	17
Resultat basverksamhet – not 20	17
Underskrifter	18

RESULTATRÄKNING**2017-01-01-
2017-12-31****2016-01-01-
2016-12-31**Intäkter

(not 1,2)

Medlemsavgifter basverksamhet	7 548 548	7 445 816
Utdebitering årets underskott medlemskommuner	1 090 795	0
Extern finansiering projekt och övrig verksamhet	22 643 562	20 102 052
EU-bidrag projekt och övrig verksamhet	3 253 143	190 741
Ersättning för uppdrag i projekt och övrig verksamhet	7 448 826	9 112 738
Övriga intäkter	355 295	343 051
	42 340 169	37 194 398

Kostnader

(not 1,2)

Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 18)	-9 094 883	-7 612 494
Administration, marknadsföring, möteskostn		-4 364 401	-4 647 512
Faktiska resekostnader, utlägg		-422 342	-563 853
Möteskostnader politiker och tjänstemän		-138 845	-120 302
Konferensarrangemang		-1 615 439	-1 596 467
Personalkostnader	(not 3)	-24 317 244	-21 683 849
Bilersättning och traktamente		-475 520	-455 133
Politiska ersättningar		-361 617	-266 249
Lämnade bidrag		<u>-1 484 373</u>	<u>-1 073 831</u>
		-42 274 665	-38 019 693

Resultat före avskrivningar

65 504

-825 295

Avyttring inventarier

-10 250

0

Avskrivningar inventarier

(not 4)

-90 794-60 958*Resultat efter avskrivningar*

-35 540

-886 253

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter

38 147

57 730

Räntekostnader

-2 607-723

35 540

57 007

ÅRETS RESULTAT

(not 14,20)

0**-829 246**

VARAV RESULTATRÄKNING BASVERKSAMHET		2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
<u>Intäkter</u>	(not 1)		
Medlemsavgifter		7 548 548	7 445 816
Utdebitering årets underskott medlemskommuner	(not 20)	1 090 795	0
Ersättning för uppdrag		6 000	200 000
Övriga intäkter		<u>98 240</u>	<u>118 595</u>
		8 743 583	7 764 411
<u>Kostnader</u>	(not 1)		
Konsultkostnader, tjänsteköp		-84 999	0
Administration, marknadsföring, möteskostn		-1 471 029	-1 573 514
Faktiska resekostnader, utlägg		-35 955	-39 728
Möteskostnader politiker och tjänstemän		-138 845	-120 302
Personalkostnader	(not 3)	-6 421 185	-6 435 140
Bilersättning och traktamente, förmånsbil		-141 913	-155 933
Politiska ersättningar ordf. och revisorer		-361 617	-266 249
Lämnade bidrag		<u>-90 000</u>	<u>-91 500</u>
		-8 745 542	-8 682 365
<i>Resultat före avskrivningar</i>		-1 959	-917 954
Avyttring inventarier		-10 250	0
Avskrivningar inventarier	(not 4)	<u>-90 794</u>	<u>-60 958</u>
<i>Resultat efter avskrivningar</i>		-103 003	-978 912
<u>Finansiella intäkter och kostnader</u>			
Ränteintäkter		38 147	57 730
Räntekostnader		<u>-1 741</u>	<u>-723</u>
		36 407	57 007
ÅRETS RESULTAT	(not 20)	-66 596	-921 905

VARAV RESULTATRÄKNING PROJEKTVERKSAMHET	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
<u>Intäkter</u>	(not 2.1)	
Extern finansiering	12 216 436	12 748 597
EU-bidrag	3 253 143	190 741
Ersättning för uppdrag	1 341 136	599 579
Övriga intäkter	<u>226 947</u>	<u>143 947</u>
	17 037 661	13 682 863
 <u>Kostnader</u>	(not 2.1)	
Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 18) -6 187 020	-5 107 032
Administration, marknadsföring, möteskostn	-1 265 451	-1 088 910
Konferensarrangemang	-819 793	-640 737
Resekostnader	-233 113	-368 559
Politiska ersättningar	0	0
Personalkostnader	(not 3) -7 816 632	-5 817 649
Bilersättning och traktamente	-181 055	-132 762
Lämnade bidrag	<u>-468 000</u>	<u>-434 556</u>
	-16 971 065	-13 590 204
 <i>Resultat före avskrivningar</i>	66 596	92 659
 Avskrivningar inventarier	(not 4) 0	0
 <i>Resultat efter avskrivningar</i>	66 596	92 659
 <u>Finansiella intäkter och kostnader</u>		
Räntekostnader	0	0
 ÅRETS RESULTAT	(not 14) 66 596	92 659

VARAV RESULTATRÄKNING ÖVRIG VERKSAMHET

**2017-01-01-
2017-12-31**

**2016-01-01-
2016-12-31**

Intäkter

(not 2.2)

Extern finansiering	10 427 126	7 353 455
EU-bidrag	0	0
Ersättning för uppdrag	6 101 690	8 313 159
Övriga intäkter	<u>30 108</u>	<u>80 509</u>
	16 558 925	15 747 123

Kostnader

(not 2.2)

Konsultkostnader, tjänsteköp	(not 18)	-2 822 864	-2 505 462
Administration, marknadsföring, möteskostn		-1 627 922	-1 985 089
Konferensarrangemang		-795 646	-955 731
Resekostnader		-153 274	-155 567
Politiska ersättningar		0	0
Personalkostnader	(not 3)	-10 079 427	-9 431 061
Bilersättning och traktamente		-152 552	-166 439
Lämnade bidrag		<u>-926 373</u>	<u>-547 775</u>
		-16 558 058	-15 747 124

Resultat före avskrivningar

867

0

Avskrivningar inventarier

(not 4)

0

0

Resultat efter avskrivningar

867

0

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter	0	0
Räntekostnader	<u>-867</u>	<u>0</u>

ÅRETS RESULTAT

0

0

BALANSRÄKNING		2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Inventarier	(not 4)	<u>285 414</u>	<u>370 758</u>
		285 414	370 758
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Aktier och andelar	(not 5)	<u>2 767 000</u>	<u>2 767 000</u>
		2 767 000	2 767 000
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Kundfordringar		5 449 140	6 063 373
Momsfordran		0	109 171
Övriga kortfristiga fordringar		10 597	245 048
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader basverksamhet	(not 10)	1 426 181	398 335
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader övrig verksamhet	(not 11)	2 892 168	3 754 552
Upplupna intäkter projektverksamhet	(not 12)	<u>6 273 829</u>	<u>7 939 954</u>
		16 051 916	18 510 434
<u>Likvida medel</u>			
Kassa, postgiro och bank	(not 13)	20 121 479	21 298 670
SUMMA TILLGÅNGAR		39 225 808	42 946 862
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
<u>Eget kapital</u>			
Balanserat resultat		-2 364 249	-3 193 495
Årets resultat		<u>0</u>	<u>829 246</u>
		-2 364 249	-2 364 249
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		-2 523 050	-2 360 899
Övriga kortfristiga skulder basverksamhet		-918 504	-590 141
Regionala tillväxtmedel (TVP)	(not 6)	-23 780 104	-25 313 718
Uppl.kostn., förutbet. int basverksamhet	(not 7)	-710 858	-624 753
Uppl.kostn., förutbet.int övrig verksamhet	(not 9)	-4 022 256	-5 351 636
Uppl.kostn., förutbet. int projektverksamhet	(not 8)	<u>-4 906 785</u>	<u>-6 341 465</u>
		-36 861 558	-40 582 613
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		-39 225 808	-42 946 862
Ställda panter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS	2017-01-01- 2017-12-31	2016-01-01- 2016-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	0	-829 246
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Avskrivningar inventarier	<u>85 344</u>	<u>60 958</u>
	85 344	-768 288
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>		
Förändring av omsättningstillgångar	2 458 518	-8 319 462
Förändring av kortfristiga skulder	<u>-3 721 054</u>	<u>5 594 611</u>
	-1 262 535	-2 724 852
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-1 177 191	-3 493 140
Investeringsverksamheten		
Förvärv av inventarier	0	-182 000
Försäljning av inventarier	<u>0</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	-182 000
Finansieringsverksamheten		
Förändring av långfristiga skulder	<u>0</u>	<u>0</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-1 177 191	-3 675 140
Likvida medel vid årets början	<u>21 298 670</u>	<u>24 973 810</u>
Likvida medel vid årets slut	(not 13) 20 121 479	21 298 670
SOLIDITET	(not 17) 2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital/Tillgångar	6%	6%

Not 14.

<u>Projektverksamhet 2017</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Acc. kostn.</u>	<u>Acc. intäkter</u>
<u>Pågående projekt</u>				
EBP - Äldre H-029, H-042, H-057	-661 060	661 060	-11 143 817	11 143 817
Västbus Fyrbodal	-756	756	-1 289 764	1 289 764
Anhörigstödsnätverk	-3 841	3 841	-33 299	33 299
Missbruk - Vårdsamverkan	-37 399	37 399	-237 968	237 968
SKL - Prio	-250 543	250 543	-719 816	719 816
iCare4Fyrbodal	-30 313	30 313	-92 205	92 205
F & U Valfärdsteknik	-195 259	195 259	-333 570	333 570
Våldsprjektet	-373 328	373 328	-557 850	557 850
Nätverksledare IFO	-822 299	822 299	-835 528	835 528
BBIC 2017-2018	-60 663	60 663	-60 663	60 663
Våld i nära relationer 2017-2018	-199 140	199 140	-199 140	199 140
Utv. Seminarieverksamhet 2013-14	-146 555	146 555	-664 636	664 636
Kreativa kraftfält	-45 666	45 666	-651 347	651 347
Kulturkollo 2017	-803 115	803 115	-803 115	803 115
Kultursamverkan Fyrbodal	-68 049	68 049	-68 049	68 049
Gibca 2017	-98 387	98 387	-98 387	98 387
Näringslivsutveckl. Fyrbodal	-43 670	43 670	-43 670	43 670
Fyrbodal växer på träd	-4 427	4 427	-2 181 973	2 181 973
Zambia biogas	37 251	-37 251	-297 911	297 911
Biogas 2020	-194 276	194 276	-446 971	446 971
Företagsakuten	-80 130	80 130	-272 230	272 230
Hela Gröna Vägen	-1 066 566	1 066 566	-2 040 833	2 040 833
Ägarskifte Micro	-254 360	254 360	-619 102	619 102
Finansieringsrådgivning	-132 241	132 241	-382 522	382 522
Strukturbild Fyrbodal	-1 133 302	1 133 302	-1 408 202	1 408 202
Företagsklimat Fyrbodal	-783 318	783 318	-822 618	822 618
Framtidsentreprenörer Fyrbodal	-262 467	262 467	-262 467	262 467
Framtidsentreprenörer TVV	-730 288	730 288	-730 288	730 288
Grön Tillväxt Skog	-51 545	51 545	-51 545	51 545
Sågverk	-20 000	20 000	-20 000	20 000
Projektpersonal	22 596	-22 596	-29 413	29 413
Teknikcollege Fyrbodal	-471 275	471 275	-2 980 259	2 980 259
Vård- och omsorgscollege	-387 459	387 459	-1 544 043	1 544 043
KOBRA	-396 412	396 412	-957 352	957 352
SSC - Scandinavian Science Cluster	-644 096	644 096	-1 359 497	1 359 497
Samhällsorientering Fyrbodal	-231 306	231 306	-771 403	771 403
Kompetensplattformarb. Fyrbodal	-1 906 783	1 906 783	-3 340 144	3 340 144
Avtal vuxenutbildning	-128 042	128 042	-141 908	141 908
College VG	-793 515	793 515	-1 096 089	1 096 089
Skolavhopp	-13 580	13 580	-107 630	107 630
Praktiksamordning Fyrbodal	-1 301 296	1 301 296	-1 335 201	1 335 201
En skola för alla	-216 776	216 776	-216 776	216 776
Vägledning för livet	-266 017	266 017	-266 016	266 017
Plattform för nyanländas etablering	-696 192	696 192	-2 398 599	2 398 599
Samverkansavtal HV	-7 048	7 048	-599 107	599 107
Västkom LW	-395 481	395 481	-395 481	395 481
<u>Projekt som förvaltas av förbundet</u>				
Kompletteringspremier KPA	-21 357	21 357	-29 673	29 673
Fiskekommunerna del 2	-272 444	272 444	-363 843	363 843
<u>Projekt som slutredovisats under 2017</u>				
Miljösamverkan	0	38 839	0	38 839
IT-samordning	0	190 833	-2 251 623	2 442 456
Samverkan ensamkommande flyktingbarn	0	12 788	-355 634	368 422
Kompetensförsörjning barnavård	-255 606	463 969	-3 071 581	3 279 945
Digitala trygghetslarm	0	50 046	-707 270	757 316
Vårdsamverkan barn och unga	-73 131	35 800	-1 037 331	1 000 000
Projektpersonal	0	-410 536	-410 536	0
Kompetensplattform	-139	35 626	-2 482 123	2 517 610
SYV-online	0	-45 326	-218 837	173 511
Samordning skolavhopp	0	23 432	-151 816	175 248
Saldo	-16 971 065	17 037 661	-55 988 669	56 055 265
Resultat		66 596		

<u>Övrig verksamhet 2017</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>	
Hälsokällan II	-2 028 809	2 028 809	P
Forskning och utveckling (FoU)	-2 316 926	2 316 926	P
IT-samverkan II	-961 698	961 698	P
Affärsdriven miljöutveckling	-2 488 649	2 488 649	P
Position Väst	-2 978 235	2 978 235	P
Kurser och konferenser	-2 917 574	2 917 574	P
Kultur/Marianna Andersson	-622 763	622 763	P
Antagningskansliet	-2 244 269	2 244 269	P
Saldo	-16 558 925	16 558 925	
Resultat		0	

A=avslutat
P=pågående

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal redovisning.

Värderingsprinciper m m

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

Inventarier	10 år
Datorer	Direktavskrivning från 2013

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Fyrbodals kommunalförbund
222000-1776

Not 1 Budgetavstämning basverksamhet

INTÄKTER TKR	Budget	Prognos	Utfall	Avvikelse	Avvikelse
	1701-1712	1712	1701-1712	budget	prognos
				1701-1712	1712
Medlemsavg. kommunbidrag	7 450	7 548	7 548	98	0
<i>Utdebitering årets underskott medlemskommuner</i>	0	0	1 091	0	0
Övriga intäkter	300	307	104	-196	-203
Ränteintäkter	70	42	38	-32	-4
SUMMA INTÄKTER TKR	7 820	7 897	8 781	-130	-207
KOSTNADER TKR					
<i>Personalkostnader</i>					
Löner basanställda inkl soc.avg	-5 650	-5 493	-5 325	325	168
- personalförsäkringar	-710	-754	-723	-13	31
- löneskatt på pensioner	-175	-187	-182	-7	5
- försäkringskostnader Pacta, OF	-15	-17	-15	0	2
Friskvård	-18	-10	-6	12	4
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-200	-170	-142	58	28
Politiska ersättningar ordf. och revisorer	-300	-347	-362	-62	-16
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-250	-162	-139	111	23
Konsultkostnader	-50	-110	-85	-35	25
<i>Administrativa fasta kostnader</i>					
- hyra, städ, reparation o underhåll	-460	-372	-367	93	5
- kopiering, fax	-20	-25	-21	-1	4
- IT, drift, hemsida, intranät	-330	-266	-224	106	42
- företagsförsäkring	-15	-14	-2	13	12
- telefon (mobil och data)	-40	-43	-36	4	7
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>					
- larmhållning	-12	-10	-4	8	6
- porto och förbrukningsmat inkl datorer	-80	-131	-163	-83	-32
- repr., möteskostn. resekostn personal	-110	-80	-51	59	29
- pren tidn, litteratur	-20	-27	-25	-5	2
- personal soc.kostn	-60	-63	-82	-22	-19
- utbildning, intern utveckling	-75	-108	-88	-13	20
- extern revision och rådgivning	-60	-67	-74	-14	-7
- informationsmaterial, annonser m m	-70	-59	-34	36	25
Avskrivningar	-75	-93	-91	-16	2
- övriga kostnader	-50	-64	-35	15	29
VästKom	-530	-504	-482	48	22
Avgift Svinesundskommittén	-90	-90	-90	0	0
SUMMA KOSTNADER TKR	-9 465	-9 264	-8 848	617	416
RESULTAT TKR	-1 645	-1 367	-67	487	209

Fyrbodals kommunalförbund
222000-1776

Not 2.1 Projektverksamhet

INTÄKTER	1701-1712	1601-1612
Extern finansiering	12 216 436	12 748 597
EU-bidrag	3 253 143	190 741
Ersättning för uppdrag	1 341 136	599 579
Övriga intäkter	<u>226 947</u>	<u>143 947</u>
SUMMA INTÄKTER	17 037 661	13 682 863
KOSTNADER		
<i>Personalkostnader</i>		
Löner projanställda inkl soc.avg	-7 153 910	-5 388 097
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-181 055	-132 762
Politiska ersättningar	0	0
<i>Administrativa fasta kostnader</i>		
- projekthyra	-506 941	-230 887
- kopiering, fax	-10 861	-9 922
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>		
- dataunderhåll	-138 935	-75 287
- porto	-2 423	-2 760
- telefon (telefon, mobil, fax)	-45 456	-39 268
- repr., möteskostn. resekostn	-487 189	-571 780
- pren tidn, kurslitteratur	-2 370	-7 462
- försäkringar	-531 730	-326 150
- förbrukningsmaterial	-75 189	-145 017
- övriga kostnader	-121 838	-116 748
- löneskatt på pensioner	-128 997	-96 663
- utbildning	-1 995	-3 785
- konsulttjänster, tjänsteköp	-6 187 020	-5 107 033
- konferensarrangemang	-819 793	-640 737
Informationsmaterial, annonser m m	-107 362	-261 292
Lämnade bidrag	-468 000	-434 556
Avskrivningar	0	0
SUMMA KOSTNADER	-16 971 065	-13 590 205
RESULTAT	66 596	92 659

Fyrbodals kommunalförbund
222000-1776

Not 2.2 Övrig verksamhet

INTÄKTER	1701-1712	1601-1612
Extern finansiering	10 427 126	7 353 455
EU-bidrag	0	0
Ersättning för uppdrag	6 101 690	8 313 159
Övriga intäkter	30 108	80 509
Förändring reserv Gränskommittén	<u>0</u>	<u>0</u>
Ränteintäkter	<u>0</u>	<u>0</u>
SUMMA INTÄKTER	16 558 925	15 747 123
KOSTNADER		
<i>Personalkostnader</i>		
Löner projanställda inkl soc.avg	-9 184 502	-8 515 631
Resor med egen bil, trakt. anställda, inkl soc	-152 552	-166 439
Politiska ersättningar	0	0
<i>Administrativa fasta kostnader</i>		
- projekthyra	-447 370	-446 541
- kopiering, fax	-40 146	-33 659
<i>Administrativa rörliga kostnader</i>		
- dataunderhåll	-144 891	-156 860
- porto	-10 593	-29 957
- telefon (telefon, mobil, fax)	-61 210	-57 499
- repr., möteskostn. resekostn	-320 826	-248 561
- pren tidn, kurslitteratur	-31 433	-122 823
- försäkringar	-720 203	-698 154
- förbrukningsmaterial	-60 997	-151 279
- övriga kostnader	-44 756	-50 766
- löneskatt på pensioner	-174 722	-148 946
- revision	0	0
- utbildning	0	-53 172
- konsultarvode, tjänsteköp	-2 822 864	-2 505 462
- konferensarrangemang	-795 646	-955 731
Informationsmaterial, annonser m m	-619 839	-857 869
Lämnade bidrag	-926 373	-547 775
Avskrivningar	0	0
SUMMA KOSTNADER	-16 558 925	-15 747 123
RESULTAT	0	0

NOT 3 Personalkostnader, ersättningar och sjukfrånvaro

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	17-12-31	16-12-31	Antalet anställda är beräknat utifrån antalet heltidstjänster.
Män i basverksamhet	1,40	1,15	
Kvinnor i basverksamhet	4,25	6,30	
Män i övrig verksamhet	1,80	2,20	
Kvinnor i övrig verksamhet	11,50	12,65	
Män i projektverksamhet	2,70	2,35	
Kvinnor i projektverksamhet	<u>8,15</u>	<u>7,95</u>	
	29,80	32,60	
Tillsvidareanställda basverksamhet	5,40	7,45	Ökningen av tillsvidareanställd personal i övrig och
Tillsvidareanställda övrig verksamhet	13,30	13,45	proj.verksamhet beror på övergång från visstid till tillsvidare-
Tillsvidareanställda projektverksamhet	1,00	2,10	anställning pga långa projekt.
Visstidsanställda	<u>10,10</u>	<u>9,60</u>	Ökningen medför ingen större risk då ev. kostnader vid
	29,80	32,60	uppsägning kan vidarefaktureras på uppdragsgivare.

LÖNER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	17-12-31				16-12-31			
	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal	Förbunds direktör	Bas personal	Projekt personal	Övrig personal
Löner och andra ers.	1 096 770	2 913 511	5 521 665	6 982 142	1 011 893	2 793 813	4 203 402	6 409 973
Utbildning	0	88 083	1 995	0	0	6 900	3 785	53 172
Övriga personalkostn.	2 763	85 120	1 596	723	1 500	69 525	2 955	15 157
Soc. avgifter	676 066	1 558 873	2 291 376	3 096 561	681 202	1 870 306	1 607 507	2 952 758
varav pension	<u>313 412</u>	<u>414 789</u>	<u>553 087</u>	<u>720 203</u>	<u>355 494</u>	<u>522 824</u>	<u>326 150</u>	<u>698 154</u>
	1 775 599	4 645 586	7 816 632	10 079 427	1 694 595	4 740 545	5 817 649	9 431 061

Not 18 Tjänsteköp från kommunerna

Under de senaste åren har förbundet i flera fall ersatt visstidsanställning med tjänsteköp från medlemskommunerna. Under 2017 har 7 personer varit anställda i kommunerna med arbetat för förbundet.

UPPLYSNING OM SJUKFRÅNVARO

	17-12-31	16-12-31
Sjukfrånvaro för män	0,20%	0,21%
Sjukfrånvaro för kvinnor	2,45%	3,24%
Sjukfrånvaro för anställda yngre än 30 år	1,60%	2,18%
mellan 30 - 49 år	0,00%	0,97%
äldre än 49 år	0,54%	2,40%
	2,18%	2,14%

Sjukfrånvaron för varje ovanstående grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

Total sjukfrånvaro	1,60%
Långtidssjukfrånvaro	72,63%

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

NOT 4	Inventarier		
		<u>2017-12-31</u>	<u>2016-12-31</u>
	Ingående anskaffningsvärde	1 881 472	1 699 472
	Inköp	0	182 000
	Försäljning inventarier	0	0
	<i>Utgående ackumulerade anskaffningsvärde</i>	<i>1 881 472</i>	<i>1 881 472</i>
	Ingående avskrivningar	-1 510 715	-1 449 757
	Årets avskrivningar	-72 594	-60 958
	Återförd avskrivning försålda inventarier	-12 750	0
	<i>Utgående ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-1 596 059</i>	<i>-1 510 715</i>
	Utgående planenligt restvärde	285 413	370 757
	<i>Inventarier skrivs av på 10 år</i>		
	<i>Datorer direktavskrivs från 2013</i>		

NOT 5 Finansiella anläggningstillgångar

Antal	Namn		Bokfört värde	Eget kapital- andel
17 000	Gryning Vård AB	17,0%	17 000	24 057 549
250	Mediapoolen Västra Götaland AB	16,7%	250 000	1 079 576
13	Innovatum AB	1,3%	<u>2 500 000</u>	<u>237 764</u>
			2 767 000	25 374 889

NOT 6 Regionala tillväxtmedel (TVP)

Fyrbodals kommunalförbund (FK) erhåller årligen medel från VG-regionen för genomförandet av det delregionala tillväxtprogrammet på uppdrag av VG-regionen.

Kostnader och intäkter har tidigare år redovisats i resultaträkningen i projektredovisningen men redovisas från 2007 endast i balansräkningen eftersom det endast är ett administrativt uppdrag för FK.

Medlemskommunernas motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (TVP) rekvireras från 2008 i förskott.

Not 7 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter basverksamhet

Upplupna kostnader basverksamhet består i huvudsak av upplupen semesterlöneskuld, löneskuld samt upplupna arbetsgivaravgifter.

Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter projektverksamhet

Förutbetalda intäkter i projektverksamheten omfattar i huvudsak beviljade projektbidrag som erhållits vid projektstart på ännu ej avslutade projekt.

- Not 9 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter övrig verksamhet**
Förutbetalda intäkter i övrig verksamhet omfattar i huvudsak beviljade bidrag som erhållits vid verksamhetsstart.
- Not 10 Förutbetalda kostnader basverksamhet**
Förutbetalda kostnader basverksamhet består i huvudsak av hyra och IT-avtal.
- Not 11 Upplupna intäkter övrig verksamhet**
Upplupna intäkter övrig verksamhet består i huvudsak av beviljade bidrag som rekvideras i efterhand mot redovisade kostnader.
- Not 12 Upplupna intäkter projektverksamhet**
Upplupna intäkter projekt består i huvudsak av beviljade men ännu ej utbetalda EU-bidrag.
- Not 13 Likvida medel**
Medlemskommunerna motfinansiering till de regionala tillväxtmedlen (TVP) rekvideras från 2008 i förskott.
- Not 14 Resultat projektverksamhet**
10 projekt har slutredovisats under 2017 och genererat ett överskott på 67 tkr.
- Not 15 Återbetalning av villkorat aktieägartillskott Mediapoolen Västra Götaland AB**
Fyrbodals erhöll under 2011 och 2012 återbetalning av villkorat aktieägartillskott från Mediapoolen med 166 130 kr per år, totalt 332 260 kr.
- Not 16 Återföring till ägarna av resultatöverskott från Gryning Vård AB**
Gryning Vård AB har under 2012 gjort en återföring av resultatöverskott på 6 720 tkr till ägarna att fördela efter andel i bolaget.
Fyrbodals äger 17 % av bolaget och överskott uppgick till 1 142 tkr.
- Not 17 Soliditetstal**
Direktionen beslutade den 2 maj 2013 om en långsiktig stabil soliditetsnivå på 10% men nivån kan variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Not 18 Tjänsteköp från medlemskommunerna**
Under de senaste åren har förbundet i flera fall ersatt visstidsanställning med tjänsteköp från medlemskommunerna. Under 2017 har 7 personer varit anställda i kommunerna men arbetat för förbundet.
- Not 19 Avsättning resultatöverskott från Gryning Vård AB (se not 16)**
2013 erhöll förbundet i form av ett resultatöverskott från Gryning Vård AB 1 142 tkr. Dessa medel redovisades i förbundets bokslut som en intäkt på resultatet. I samband med detta fördes en diskussion med kommunerna att dessa medel borde återbetalas till kommunerna. Resultatet av denna diskussion blev att medlen skulle ligga kvar i förbundet men vid lämpligt tillfälle kunna användas för att investera i någon form av satsning för barn och unga.
Direktionen har den 7 maj 2015 beslutat avsätta 500 tkr av dessa medel för att starta upp det arbete som den politiska styrgruppen för vårdssamverkan i samråd med kommunernas socialtjänst pekat ut.
- Not 20 Resultat basverksamheten**
Direktionen har under året beslutat att medlemskommunerna täcker 2017 års underskott som uppgår till ca 1,1 miljoner kr. Underskottet är bokfört som en upplupen intäkt i resultaträkningen för basverksamheten. Direktionen har även beslutat att för 2014-2016 års underskott använda eget kapital med hänvisning till synnerliga skäl samt att balanskravet anses vara uppfyllt och 2014-2016 års underskott därmed är omhändertagna. Balanskravet 2017 är detsamma som årets resultat enligt resultaträkningen.

Ekonomisk redovisning 2017-01-01—2017-12-31

Uddevalla den 22 mars 2018

Direktionen

.....
Martin Carling
Dals Eds kommun

.....
Paul Åkerlund
Trollhättans stad

.....
Ingemar Samuelsson
Uddevalla kommun

.....
Mats Abrahamsson
Sotenäs kommun

.....
Peter Bergersson
Strömstad kommun

.....
Liselott Fröjd
Tanums kommun

.....
Carin Ramneskär
Uddevalla kommun

.....
Peter Eriksson
Trollhättans stad

.....
Kerstin Gadde
Orust kommun

.....
Ulla Börjesson
Färgelanda kommun

.....
Per Eriksson
Bengtsfors kommun

.....
Jan-Olof Johansson
Lysekils kommun

.....
Gunnar Lidell
Vänersborgs kommun

.....
Marie Dahlin
Vänersborgs kommun

.....
Åsa Karlsson
Munkedals kommun

.....
Michael Karlsson
Åmåls kommun

.....
Tommy W Johansson
Melleruds kommun

Fyrbodal

FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUND

Uppföljning av delmål i verksamhetsplan 2017

Innehåll

Infrastruktur och kollektivtrafik	2
Kultur	3
Näringsliv	5
Affärsdriven miljöutveckling	10
Beredningen Utbildning.....	12
Beredningen Valfärd	19
Integration	25
Kurser och konferenser/Utvecklingsstöd.....	28

Version 2.0. Mars 2018.

Infrastruktur och kollektivtrafik

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Planerade åtgärder i regional plan. Framförallt i stråken 1, 2 och 5.	Bevaka och föra dialog med VGR (Västra Götalandsregionen)/Trafikverk.	Planerade objekten för 2017 är påbörjade alternativt genomförda.	Planerade objekt för 2017 är påbörjade eller genomförda
Fånga upp frågor som har betydelse för näringslivet, arbets- och studiependling och initieras av kommunerna. (VG2020 2.3.1)	I dialog med VGR, Trafikverk och andra berörda lösa de uppkomna frågorna.	Objekten har initierats hos Trafikverket och VGR.	Objekten har initierats hos Trafikverket och VGR.
Bevaka att de objekt som är av betydelse för området kommer in i nationell plan. Särskilt fokus på: Missing Link och Bohusbanan. (VG2020 2.3.1)	Dialog och påverkansarbete med VGR och TrV. Politisk påverkan.	Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har genomförts. J/N	Objekten har initierats hos Trafikverket och VGR.
Bevaka en fortsatt utbyggnad av fiberanslutning och elförsörjning i Fyrbodalen. (VG2020 2.3.3)	I förekommande fall driva frågor på uppmaning av kommunkollektivet.	Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har genomförts.	Påverkansarbete pågår.

<p>Kollektivtrafikåtgärder enligt regional plan som berör Fyrbodalen är påbörjade/färdigställda. (VG2020 2.3.2)</p>	<p>Tät dialog med VGR och Västtrafik. Politisk påverkan. I förekommande fall driva frågor på uppmaning av kommunkollektivet.</p>	<p>Planerade kollektivtrafikåtgärder är påbörjade.</p>	<p>Avstämning mot regional plan och Västtrafik. Planerade kollektivtrafikåtgärder är påbörjade.</p>
<p>Fånga upp frågor som har betydelse för näringslivet, arbets- och studiependling och initieras av kommunerna.</p>	<p>Politisk påverkan och argument.</p>	<p>Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har gjorts i syfte att möjliggöra att objektet kan tas upp i nat. plan vid kommande revidering.</p>	<p>Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har devis genomförts.</p>
<p>Medverka till att säkerställa Vänersjöfartens framtid. (VG2020 2.3.1)</p>	<p>Behovet av investering i nya slussar i Trollhätte kanal aktualiseras och förankras så att objektet kan tas upp i nationell plan vid kommande revidering.</p>	<p>Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har gjorts i syfte att möjliggöra att objektet kan tas upp i nat. plan vid kommande revidering.</p>	<p>Förberedande aktiviteter och påverkansarbete har genomförts.</p>
<p>Verka för en utbyggnad av gång- och cykelvägar i Fyrbodalen.</p>	<p>Lyfta frågan bland annat genom möten, workshops och skrivelser.</p>	<p>Att flertalet av våra kommuner har påbörjat projektering/byggnation av cykelvägar utifrån den regionala planen.</p>	<p>Ett par kommuner har påbörjat projektering/byggnation av cykelvägar utifrån den regionala planen.</p>

Kultur

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Ge stöd till att förverkliga idéer inom kulturella- och kreativa näringar (KKN). (VG2020 1.1.1)	Hantera ansökningar och fördela tillväxtmedel.	Ansökningar är hanterade och medlen fördelade.	12 projekt har blivit beviljade under året.
	Samverka med VGR enligt handlingsprogrammet KKN.	Samverkan pågår med VGR enligt programmet KKNs mål och syfte.	Samverkan pågår.
	Vara en av de drivande aktörerna i arbetet med att undersöka om det går att få fram några gemensamma nämnare för att bygga samverkansprojekt där man får med delarna: Kulturarv/miljö, Konst/kultur, Industri/besöksnäring	Vara delaktiga i GRANIT och Konst att besöka.	Varit delaktig.
Skapa ökade möjligheter för barn och unga att aktivera sig kulturellt. (VG2020 4.1.2)	Vara huvudarrangör för Kulturkollo barn och unga.	Kulturkollon är genomförda och utvecklade.	Ja.
Offentlig miljö som konstform – en fördjupning.	Starta ett projekt utifrån OMSK	Ett projekt är startat.	Nej
Arbeta med "Attraktiva kommuner" för att öka kunskapen om kulturens roll i samhällsutvecklingen. (VG2020 4.1.1)	Genomföra ett seminarium, baserade på bland annat forskning, till politiker och tjänstemän samt konstnärer/ kulturfolk/arkitekter.	Ett seminarium med ca 120 deltagare.	Genomfört seminarium med 124 antal deltagare.
		Flertalet av deltagarna upplever att de fått ökade kunskap genom seminarierna.	Ja, visar en digital enkät som sändes ut till deltagarna.

GRANIT – ett regionalt stenprojekt i Norra Bohuslän. (VG2020 4.1.1 och 4.2.2)	Genomföra ett projekt utifrån förstudien GRANIT Norra Bohuslän	Projektet har startat.	Nej, men diskussioner pågår.
Kreativa Kraftfält Fyrbodal. (VG2020 4.2.2)	Fördjupa arbetet med Kreativa Kraftfält Fyrbodal.	Att en eller flera kommuner arbetar vidare med KKF.	Inledningsvis var cirka fyra kommuner mycket intresserade av att arbeta vidare med KKF. Projektet är numera avslutat.
Konst att besöka. (VG2020 4.2.2)	Då Fyrbodal är en del av konstregionen Västra Götaland vill vi lyfta delregionen genom marknadsföring av konst.	Marknadsförings plan är färdigställd och aktiviteter har startat.	Nej
Internationella festivaler. (VG2020 4.1.1 och 4.1.2)	Stödja arbetet med att föra ut festivalerna Dans & teater, GIBCA (Göteborg International Biennial for Contemporary Art) och GFF (Göteborgs filmfestival) till kommunerna.	Stödet genomfört. x antal kommuner har haft lokala arrangemang kopplade till festivalerna.	Ja, åtta självständiga GIBCA-projekt i Bengtsfors, Munkedal, Uddevalla, Trollhättan och Vänersborg.
Samverkansidéer inom Fyrbodal. Initiera diskussioner om framtida arbeten. (VG2020 4.1.1 och 4.2.2)	I förekommande fall initiera projekt på uppmaning av kommunkollektivet och eller de regionala utförarorganisationerna.	X antal projektidéer tas fram.	Inga konkreta och färdiga projekt. Bra diskussioner har förts om bland annat kultur och hälsa.

Näringsliv

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap. (VG2020 1.1.1)	Finansiera projekt som leder till ökat entreprenörskap.	X antal projekt är finansierade.	Tolv projekt är finansierade (Ung företagsamhet, Drivhuset, Coompanion, Näringslivs i samverkan, Strukturbild Fyrbodal, Scandinavian Science Cluster, Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv, Uppfinnarföreningen Heureka, Innovation – Unga på landsbygden, Connect Väst, Företagsklimat Fyrbodal, Entreprenörsarenan).
Stöd till nyföretagande i form av handledning & utbildning. (VG2020 1.1.2)	Fortsätta med uppdragsavtalet med Nyföretagarcentrum och finansiera projekt som stöttar nyföretagare.	Fortsatt uppdragsavtal och x antal projekt är finansierade.	Fortsatt uppdragsavtal och sex projekt är finansierade (Drivhuset, Entreprenörsarenan, Coompanion, Näringsliv i samverkan, Strukturbild Fyrbodal, Innovation – Unga på landsbygden)
Ökad samordning, kvalitet och tillgänglighet till de samhällsfinansierade företagsstöden. (VG2020 1.1.2)	Anordna träffar mellan kommunernas näringslivsenheter och "Företagens vänner". Ställa krav vid vår finansiering på samverkan.	Ökad förståelse och kunskap om varandras verksamheter så att inte tjänsterna överlappar varandra och nyttjas optimalt.	Enkät till deltagarna om upplevd ökad förståelse och kunskap är ej genomförd.

		Anordna 2 träffar– en på våren och en på hösten.	2 träffar anordnade.
	Utreda möjligheterna att samla aktörer på samma yta till en gemensam "Market-Place" för att effektivisera samarbetet och minska kostnader.	Få svar på om det är en god idé. Utredning är genomförd.	Utredning pågår.
Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag, främja möjligheter till internationalisering. (VG2020 1.1.3)	Initiera och finansiera projekt som har till uppgift att stödja befintligt näringsliv i regionen.	X antal projekt är initierade och finansierade.	Sju projekt är initierade och finansierade (IUC Väst, Ägarskifte Micro, Finansieringsrådgivning, Företagsakuten, Bättre företagsklimat i Fyrbodol, Connect Väst, Miljöbron).
	Särskilt fokus ska läggas på KKN då en ny regional plan sätts i rullning. Ta fram en plan för KKN-företagen i Fyrbodol.	Plan framtagen.	Arbete pågår, plan klar våren 2018.
	Fokus ska även läggas på integration genom företagande.	Driva kommunövergripande projekt med nyanlända som målgrupp.	Projekt drivs (Almi IFS)
Kraftsamling bland offentliga aktörer för bättre företagsklimat i Västra Götaland. (VG2020 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3)	Erbjuda kompetensutveckling till anställda inom Fyrbodals kommuner inom ramen för Företagsklimatsprojektet.	Kompetensutveckling har erbjudits.	Fler kommuner deltar i undersökningen Insikt tack vare projektet, dock ej samtliga.

			<p>Samtliga kommuner utom Mellerud har gått igenom Förenkla helt enkelt eller motsvarande. </p> <p>Kommunerna använder strategiska verktyg/metoder i kontakterna med företagen. </p>
<p>Utveckla och stärka test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts till praktik. (VG2020 1.2.3)</p>	<p>Stötta tillväxtklustren i Fyrbodals för att Västra Götalands ska kunna konkurrera med andra expansiva regioner i världen.</p>	<p>Har stöttat tillväxtklustren.</p>	<p>Har stöttat tillväxtklustren (Innovatum, Uppfinnarföreningen Heureka). </p>
<p>Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen. (VG2020 4.2.2)</p>	<p>Samverka med Turistrådet Västsverige, Ett enat Bohuslän och Dalslandsturism samt övriga nätverk inom besöksnäringen.</p>	<p>Samarbeten initieras och konkretiseras genom att arrangera möten mellan berörda parter.</p>	<p>1 möte är genomfört. </p>
<p>Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund. (VG2020 4.2.3)</p>	<p>Kommunalförbundet hjälper kommunerna att konkretisera Svinesundskommitténs uppdrag.</p>	<p>Svinesundskommittén utför uppdraget som konkretiserats.</p>	<p>Arbete pågår med att konkretisera Svinesundskommitténs uppdrag. </p>
	<p>Utreda hur vi kan samarbeta med andra parter för att etablera regionen O/G/Ö.</p>	<p>Ett tydligt samarbete är format för att etablera regionen O/G/Ö. Förslag på hur Fyrbodals roll ser ut i sammanhanget.</p>	<p>Arbete pågår med att forma ett tydligt samarbete för att etablera regionen O/G/Ö. Position Väst (Fyrbodals) har ansökt om medlemskap i Norsk-svenska</p>

			handelskammaren. Affärsdriven miljöutveckling och Position Väst samverkar inom Svinesunds-regionens interregprojekt Grön tillväxt trä. Arbete pågår med förslag kring hur Fyrbodals roll ser ut i sammanhanget.
Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland. (VG2020 4.2.4)	Framtagning av förslag till långsiktig verksamhetsplan och finansiering för det regionala etableringskontoret Position Väst.	Förslag på långsiktig verksamhetsplan och finansiering är framtagna.	Förslag på långsiktig verksamhetsplan är framtaget, men ej fastslaget. Finansiering är löst via tillväxt- och interreg-medel, samt från Skaraborgskommunerna.
	I dialog med kommunerna, nationella och regionala aktörer, inklusive befintliga näringslivet, hitta former för samverkan.	Byggt struktur för strategisk samverkan med nationella och regionala aktörer, inklusive det befintliga näringslivet (kluster).	Samverkansavtal är inte skrivna med aktörer. Test av klustersamverkan är genomförd.
	Relationsskapande och varumärkesbyggande marknadsföring av Position Väst samt proaktiva säljinsatser.	Deltagande vid minst 8 utvalda mässor. Tryckt och digital annonsering. Minst 40 uppsökande möten med potentiella etablerare.	Deltagande vid 13 mässor. Annonsering genomförd. 41 möten med potentiella etablerare.

	<p>Bedriva löpande etableringservice i samverkan med näringslivskontoren.</p>	<p>35 etableringsärenden är hanterade.</p> <p>3-5 företags- etableringar har genomförts.</p> <p>15-20 arbetstillfällen har skapats.</p>	<p>81 etableringsärenden är hanterade. </p> <p>4 företagsetableringar. </p> <p>40,5 arbetstillfällen har skapats. </p>
--	---	---	---

Affärsdriven miljöutveckling

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Göra VG till modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land (VG2020 3.1.3) I förekommande fall i kombination med: Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund (VG2020 4.2.3)	Etablera projektet "Fyrbodals växer på träd" som kontinuerlig del av en organisation utanför Fyrbodals kommunalförbund.	Fyrbodals växer på träd etablerat i annan organisation än Fyrbodals kommunalförbund.	Ja, hos Innovatum, HDK Steneby (Stiftelsen Steneby), Högskolan Väst och även ett starkt stöd hos Västra Götalandsregionen och Svinesundskommittén.
	Driva fortsatt utvecklingsarbete av de gröna näringarna med fokus på skog och trä.	Kommuner har agerat som kund för produkter med trä som råvara.	Minst sex upphandlingar eller utvecklingsprojekt.
Utveckla miljölösningar med ambition att påverka globalt via affärsdriven miljöutveckling (3.1.4) I förekommande fall i kombination med:	Intensifiera samarbetet med Position Väst samt Fyrbodals övriga näringslivsaktiviteter i gemensam positionering av Fyrbodals som kraftfält för affärsdriven miljöutveckling och cirkulär ekonomi.	Gemensamma aktiviteter mellan Position Väst -Näringsliv - Infrastruktur - affärsdriven miljöutveckling - Kultur.	Fler än 10 gemensamma aktiviteter, bland annat arrangerade Näringsliv och Position gemensamt två träffar för näringslivsenheterna under 2017. Affärsdriven miljöutveckling och Position Väst samverkar inom Svinesundsregionens interregprojekt Grön tillväxt trä.
	Strategiskt planera åtgärder för affärsdriven miljöutveckling inom området <i>cirkulär ekonomi</i> kopplat till	En analys och plan för hur cirkulär ekonomi kan knytas till transporter och samspelet stad/land i Fyrbodals finns framtagna.	Påbörjat tillsammans med bland andra Högskolan Väst och Länsförsäkringar.

Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund (VG2020 4.2.3)	transporter och samspelet stad och landsbygd.		
	Genomföra projekten "Hela Gröna Vägen" och "Biogas 2020" för att bidra till att kommuner och företag når målet fossiloberoende transporter 2030.	Projekt" Hela Gröna Vägen" resp. "Biogas 2020" genomförda enligt plan.	Ja, väl genomförda projekt utifrån separata projektplaner. Slutförs 2018.
	Konkretisera gemensamma politiska mål och handlingsplaner på Fyrbodalsnivån i samverkan med regioner i Norge och Danmark.	Mål utarbetade och antagna av direktionen.	Ja, beträffande "Fossilfria transporter". Påbörjat med norska partner inom området "Skoglig bioekonomi".
	Genomföra fortsatta aktiviteter inom området marin energi och innovation i de havsnära kommunerna.	Aktiviteter inom marin energi och innovation genomförda.	Ett tiotal aktiviteter inom marin energi och innovation, framför allt medverkan för etablering av "Test-Site Skagerrak". Position Väst hanterar etableringsärenden gällande landbaserade fiskodlingar.
Samverkan kring inköp som driver hållbar utveckling, innovation och lokal utveckling. (VG2020 3.2.2)	Genomföra utbildningar och projekt för upphandling som verktyg för affärs- och miljönytta.	Utbildningar och projekt genomförda.	Fler än tio utbildningar och projekt genomförda, inom trä och fossilfria fordon.

Beredningen Utbildning

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Skapa en välfungerande samverkan mellan kommunerna. (VG2020 2.2.4)	Regelbundna träffar med förvaltningschefer och ordföranden i utbildningsnämnder.	Minst 85 % upplever - god samverkan.	Nätverket för förvaltningscheferna har träffats sju gånger, där deltagarna upplever en god samverkan. Ordföranden i utbildningsnämnderna har träffats två gånger.
Skapa förutsättningar för fungerade samverkan mellan kommunerna i arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet. (VG2020 2.2.4)	Stödja samverkan mellan kommunernas utvecklingsledare eller motsvarande för att skapa förutsättningar för gemensam kvalitetsutveckling och lärande genom nätverksarbete.	Minst 85 % upplever - god samverkan.	Utvecklingsledarnätverket har inte haft några träffar under året.
	Undersöka möjligheten till att etablera en FOU-verksamhet.(Forskning och utveckling)	Undersökning genomförd.	Undersökning har inte genomförts på grund av genomlysning av Fyrbodals verksamhet.
Skapa förutsättningar för kommunerna i arbetet med rekrytering av pedagoger. (VG2020 2.2.4)	Stödja kommunerna i arbetet med att planera för verksamhetsförlagda utbildningar.	Deltagit i processen för framtagande av plan.	Dialog pågår mellan Fyrbodals kommunalförbund och dess kommuner med Högskolan Väst, Riksdagens utbildningsutskott och regeringsrepresentant.
Stödja kommunerna vid samordning och samplanering av utbildningarna inom och mellan olika	Drifta en gemensam Antagningsorganisation inkl. gemensamt antagningssystem och	Minst 85% upplever - god service och samverkan med antagningsorganisationen.	Utvärderingen som gjorts visar att kommuner och skolor är mycket nöjda med verksamheten och

utbildningsnivåer. (VG2020 2.2.3, 2.2.4)	webbplats för gymnasieskolor i Fyrbodals.	- att antagningssystem INDRA fungerar bra.	samverkan samt att de tycker att systemet Indra fungerar väl.
	Stödja nätverksarbete för vuxenutbildningsansvariga och ansvariga för Yrkehögskoleutbildningar.	Minst 85% upplever -en god samverkan mellan kommunerna.	Vuxenutbildningsansvariga har träffats vid fem tillfällen och yrkehögskoleansvariga vid tre tillfällen. Hög närvaro vid samtliga nätverksmöten där deltagarna tydligt påtalat vikten av erfarenhetsutbyte och samverkan.
	Utreda och planera för Fritt sök inom gymnasieutbildning för vuxna och yrkesutbildning på gymnasienivå för vuxna.	Utredning för Fritt sök för studerande i Fyrbodals inom gymnasieutbildning för vuxna och yrkesutbildning på gymnasienivå för vuxna framtiden.	Under året har tre samverkansområden för yrkesvux bildats. Inom ramen för respektive område gäller fritt sök.
	Stödja nätverksarbete för studie- och yrkesvägledare.	Minst 85% upplever - god samverkan	SYV-nätverket har träffats åtta gånger under året och arbetsgruppen tre gånger.
	Drifta webbplatsen www.vuxenutbildningfyrbodals.se	Minst 12 000 unika besökare på webbplatsen.	Antal besökare på webbplatsen var under 2017: 506. Webbplatsen är i behov av förändring och uppdatering vilket är kopplat till Fyrbodals framtida organisation
	Stödja kommuner och arbetsliv kring samordning och samplanering av praktikplatser, examensarbeten och	I projektform implementera en gemensam organisation och tekniskt system för praktik inom utbildning	Tekniskt system för praktiksamordning i drift. Projekt genomfört.

<p>studiebesök. (VG2020 2.1.1)</p>	<p>på grundskole-, gymnasie- samt eftergymnasial nivå i Fyrbodal.</p>		<p>piloter inom grundskola, gymnasium, YH, VFU och AME. </p>
<p>Skapa förutsättningar för samverkan mellan aktörer inom utbildning, arbetsmarknad och näringsliv kring kompetensförsörjning. (VG2020 2.1.2, 2.1.3, 2.2.2, 2.2.3)</p>	<p>Driva och samordna arbetet med Kompetensplattform Västra Götaland i Fyrbodal. (samv Samällsutveckling)</p> <p>Driva ett delregionalt kompetensråd med stöd av delregional kompetensmäklare. (samv Samällsutveckling)</p> <p>Driva samordning av lokala kompetensråd och lokala kompetensmäklare. (samv Samällsutveckling)</p> <p>Vara delaktiv i projekt och aktiviteter kopplade till de regionövergripande stödfunktionerna som Validering Väst, Visa Väst och REKAS.</p>	<p>14 kommuner jobbar aktivt tillsammans inom kompetensförsörjnings-området både lokalt, delregionalt och regionalt.</p>	<p>Processledaren har 2016 besökt samtliga kommuner minst en gång för att stödja kommunerna i det lokala arbetet och har under 2017 funnits som stöd i det fortsatta arbetet. Kommunerna i Fyrbodal har kommit olika långt i deras arbete gällande kompetensplattformsarbetet. </p> <p>DKP har under året träffats fyra gånger, där syfte och mål för arbetet bestämts. Under året har även fler viktiga nätverk och branschråd startats upp. </p> <p>Processledaren har även samlat kommunernas kontaktpersoner (LKP) två gånger för erfarenhetsutbyte ute hos kommunerna. </p> <p>Varit aktivt delaktig i styrgrupp och det lokala arbetet gällande hur Visa Väst (Syvonline) och REKAS ska utformas i framtiden som ett</p>

		<p>strategiskt planeringsverktyg. Projekten avslutades under året. Deltagit i styrgruppen för Validering Väst samt använt deras personal för utbildning/information. </p>
Delta i projekt KOBRA.	Deltagarna i projekt KOBRA har tagit del av nordiska erfarenheter av kompetensförsörjning. Se projektets mål.	Kommunalförbundet är projektpart i det svensk/norsk/danska projektet KOBRA, där resultaten av projektet följs upp inom ramen för projektets uppföljning och utvärdering.
Stödja samordning och vidareutveckling av Teknikcollege.	Certifierat Teknikcollege.	Certifierat Teknikcollege till och med 2017. Under 2017 genomfördes en omcertifieringsprocess och ett nytt samverkansavtal tecknades för fem år i Fyrbodalen där fyra utbildningsanordnare certifierades. Under läsåret 2017/18 läser 810 elever TC-program och 50 företag deltar aktivt.
Stödja samordning och vidareutveckling av Vård- och Omsorgscollege.	Certifierat Vård- och omsorgscollege.	Certifierat vård- och omsorgscollege till och med 2018. Samverkansavtal tecknat till och med 2018. Under året har tre lokala college bildats och ansökningar om lokala certifieringar har skickats in.

	Delta i projekt Collegesamverkan VG.	Deltagit i projekt Collegesamverkan VG. Se projektets mål.	Kommunalförbundet är projektpart i det regionövergripande projektet, Collegesamverkan VG. Resultaten av projektet följs upp inom ramen för projektets uppföljning och utvärdering.
Stödja kommunernas aktiviteter för att främja barn och ungas hälsa. (VG2020 2.2.1)	Delta i samverkan mellan kommunerna och regionen avseende barn och unga inom ramen för Vårdsamverkan. (samv med Beredningen Välfärd)	Deltagit i samverkansstrukturen.	Styrgruppen för Vårdsamverkan har under året gjorts om så att barn- och unga-frågorna ingår i den ordinarie gemensamma strukturen. I styrgruppen ingår tre representanter från förvaltningschefer, barn- och utbildning.
	Delta i regiongemensamma projekt kring skolnärvaro och skolavhopp. (samv med Beredningen Välfärd)	Projektet beviljat och uppstartat. Se projektets mål.	Två ESF-projekt "Vägledning för livet" och "En skola för alla" i samverkan med kommunalförbunden i Skaraborg och Sjuhärad samt Samordningsförbundet Väst har beviljats och startade upp 1 april 2017. Resultatet av projekten följs upp inom ramen för projektens uppföljning och utvärdering.
	Drifta ett tekniskt rapporterings- och statistiksystem för det kommunala aktivitetsansvaret och elevuppföljning.	Avtal med teknikleverantör tecknat. Implementering påbörjad.	Utredning kring drift av tekniskt rapporterings- och statistiksystem för det kommunala aktivitetsansvaret och elevuppföljning ingår som en del av projektet "En skola för alla". Intresset för ett tekniskt

			system har undersökts. Piloter kommer att testas under 2018/19. Drift ej påbörjad.
	Utreda samverkan gällande skolhälsovård inkl. skolläkare.	Utredning genomförd.	Utredning ej genomförd på grund av genomlysning av Fyrbodals verksamhet.
Stödja kommunernas aktiviteter knutna till integration/ nyanlända inom utbildning och arbetsliv. (VG2020 2.1.2, 2.1.3, 2.2.2, 2.2.3)	Nätverken inom Beredningen Utbildning ska samverka med projekt "Kommungemensam plattform för att främja nyanländas etablering i Fyrbodals". Detta genom att vara en arena för utbyte av erfarenheter och idéer för verksamheter och aktiviteter inom området integration/nyanlända för vuxna och ungdomar. (samv Integrationsprojektet)	Samverkan med projektet.	Beredningsansvarig ingår i projektets arbetsgrupp hos Fyrbodals kommunalförbund, se även Integrationsprojektet. Information sprids både till politiker och tjänstemän inom utbildningsberedningens område.
	Drifta en gemensam administration för utbildning inom Samhällsorientering (SO) med särskilt uppdrag för uppföljning och utveckling. (samv Integrationsprojektet)	Mål med verksamheten definieras i samverkansavtalet.	Samverkan kring SO för nyanlända har startats upp där Fyrbodals kommunalförbund har koordineringsansvaret. Följs upp inom ramen för samverkansavtalet.
Utnyttja det Interregprogram som finns för området.	Delta i gränsöverskridande projekt för att stödja aktiviteter inom	Deltagit i projekt Scandinavian Science Cluster och projekt KOBRA.	Kommunalförbundet är projektpart i projekten Scandinavian Science

(VG2020 2.1.2, 2.1.3, 2.2.2, 2.2.3, 4.2.3)	kompetensförsörjning i Fyrbodal och Östfold.	Se projektens mål.	Cluster och KOBRA. Resultaten följs upp inom ramen för projekten.
Skapa förutsättningar för kommunerna att arbeta med entreprenörskap och entreprenöriellt förhållningssätt i skolan. (VG2020 1.1.1)	Stödja organisationer som jobbar inom med entreprenörskap och entreprenöriellt förhållningssätt.	Minst 2 organisationer har fått ekonomiskt stöd för arbete inom grundskola och gymnasieskolan.	Ung företagsamhet har fått stöd för att bedriva entreprenörskap på gymnasiet.
	Undersöka möjligheten för att hur man kan stödja skolorna inom arbetet med entreprenöriellt förhållningssätt.	Undersökning genomförd. Förslag framtaget.	Undersökning är inte genomförd på grund av genomlysning/omorganisation. Förslag finns ej framtaget.

Beredningen Välfärd

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Skapa en välfungerande plattform för samverkan mellan kommuner inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.	<ul style="list-style-type: none"> - Regelbundna träffar med socialchefer, MAS och folkhälsosamordnare. - Stödja kunskapsutveckling och initiativ till konkret samarbete. - Samordna de statliga satsningar som prioriteras av socialchefs nätverket. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - en praktisk nytta i vardagen. - en god samverkan mellan kommunerna. 	Enkät till socialchefer, MAS:ar och folkhälsosamordnare. <ul style="list-style-type: none"> - 95 procent upplever praktisk nytta i vardagen. - 75 procent upplever en god samverkan mellan kommunerna.
Stödja kommunernas socialtjänst och folkhälsoarbete i omvärldsbevakning.	<ul style="list-style-type: none"> - Delta i valda nationella och regionala nätverk. - Bevaka nationella och regionala initiativ. - Bjuda in representanter på olika nivåer till dialog. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - att de får stöd i sin omvärldsbevakning. 	Enkät till socialchefer, MAS:ar, folkhälsosamordnare och FouRum. <ul style="list-style-type: none"> - 91 procent upplever att de får stöd i sin omvärldsbevakning.
Skapa en fungerande samverkan inom länet mellan kommunerna i gränssnittet mot regionen och staten.	<ul style="list-style-type: none"> - Företräda kommunerna i samarbete inom ramen för VästKom - nätverk med socialhandläggare i länet. - Utgöra delregional samverkans- och stödstruktur för kunskapsutveckling i socialtjänsten. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - att de är väl informerade om läns gemensamma frågor. - påverkansmöjlighet i läns gemensamma frågor. 	Enkät till socialchefer och MAS:ar. <ul style="list-style-type: none"> - 90 procent upplever att de är väl informerade om läns gemensamma frågor. - 15 procent upplever att de har påverkansmöjlighet i läns gemensamma frågor.
Skapa förutsättningar för trygga och goda uppväxtvillkor.	Delta i samverkan mellan kommunerna och regionen avseende barn och unga inom ramen för	Deltagit i samverkansstrukturen.	Deltagit i samverkansstrukturen.

(Folkhälsopolitisk policy, Regional strategi för alkohol, narkotika, dopning och tobak 2016-2020 Västra Götalands län, VG2020 – 2.2.1)	Vårdsamverkan. (samv med Beredningen Utbildning)		
	Ge stöd till metodutveckling för att förstärka delaktighet och inflytande för brukare inom socialtjänstens alla områden.	Minst 85 % upplever stöd i arbetet med att utveckla delaktighet och inflytande.	Enkät till FouRum visar att 74 procent upplever stöd i arbetet med att utveckla delaktighet och inflytande.
	Skapa mötesplatser och erbjuda kompetensutveckling inom Hälsokällans prioriterade områden. (föräldrastöd, normkritiskt förhållningssätt, ledarskap och bemötande) t.ex. ICDP	Minst 85 % upplever nöjdhet med aktiviteter som de deltagit i via Hälsokällan.	Enkät till deltagare i aktiviteter via Hälsokällan är ej utskickad.
	Delta i regiongemensamma projekt kring skolnärvaro och skolavhopp. (samv med Beredningen Utbildning)	Projektet beviljat och uppstartat. Se projektets mål.	Projektet beviljat och uppstartat.
	Stödja kommunerna i att jobba mot våld/ kränkandebehandling riktat mot barn och unga.	Uppstartat projekt.	Uppstartat projekt.
	Främja samverkan mot droger i länet (ANDT/ alkohol, narkotika, dopning och tobak).	Deltagande i länssamverkansgrupp.	Deltagit i länssamverkansgrupp.
Skapa förutsättningar för jämlika och jämställda livsvillkor. (Folkhälsopolitisk policy, VG2020 2.1)	- Stödja kommunerna i utvecklingsarbetet inom funktionshinderområdet genom t.ex. utbildning och forskningsseminarier.	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - praktisk nytta i vardagen. - samverkan mellan kommunerna. - stöd i kunskapsutvecklingen. 	Enkät till deltagare i FouRum funktionshinder visar att <ul style="list-style-type: none"> - 83 procent upplever praktisk nytta i vardagen. - 75 procent upplever samverkan mellan kommunerna. - 100 procent upplever stöd i kunskapsutvecklingen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Förstärka brukarmedverkan genom t.ex. utbildningar i delaktighetsfrämjande metoder och arbetssätt. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - praktisk nytta i vardagen. - samverkan mellan kommunerna. - stöd i kunskapsutvecklingen. 	Enkät till deltagare i FouRum funktionshinder. <ul style="list-style-type: none"> - 83 procent upplever praktisk nytta i vardagen. - 75 procent upplever samverkan mellan kommunerna. - 100 procent upplever stöd i kunskapsutvecklingen.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stödja kommunerna i arbetet med likabehandling i skolan för att främja inkludering. 	Minst sju kommuner har fått stöd.	Minst sju kommuner har fått stöd.
	<ul style="list-style-type: none"> - Utreda behovet av att stödja kommunerna i arbetet med att möta brukare med utomnordisk härkomst. 	Färdig utredning.	Utredning inte genomförd, efter beslut i socialchefsnätverk och beredningen välfärd.
Skapa förutsättningar för en mer kunskaps- och evidensbaserad praktik. (VG 2020 - En ledande kunskapsregion, 1.2.3, En region för alla 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.2.3)	<ul style="list-style-type: none"> - Stödja kommunerna i forsknings- och utvecklingsarbete enligt antagna FoU-mål. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - stöd i FoU-arbetet. 	Enkät till tre FoURum, 85 procent är nöjda.
	<ul style="list-style-type: none"> - Initiera, genomföra och utveckla systematisk uppföljning. 	Framtagen utbildning för hela socialtjänsten.	En genomförd utbildning.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stöd till implementering av de antagna titulatur- och kompetens-strategierna inom LSS, socialpsykiatri och vård och omsorg. 	Majoriteten av kommunerna har påbörjat arbetet med att implementering.	<ul style="list-style-type: none"> - Vård och omsorg reviderar sin strategi. - Nio kommuner har infört för LSS. - Fem kommuner har infört för socialpsykiatri.
	<ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt stöd till utveckling av kompetensplan för personal inom den sociala barn- och ungdomsvården. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - nöjdhet med utbildningarna riktade till sociala barn- och ungdomsvården. 	Enkät till kursdeltagare sociala barnvården visar att mer än 85 procent är nöjda.

	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckling av kompetensplan inom missbruks- och beroendområdet. 	Framtagen kompetensplan för missbruks- och beroendområdet.	Arbete pågår.
	<ul style="list-style-type: none"> - Stödja kommunernas arbete med att implementera nationella riktlinjer t.ex. missbruk/beroende. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - stöd i utvecklingsarbetet inom missbruk/beroende. 	Enkät till FouRum IFO. <ul style="list-style-type: none"> - 100 procent upplever stöd i utvecklingsarbetet inom missbruk/beroende.
	<ul style="list-style-type: none"> - Projekt om välfärdsteknik för att främja delaktighet och självständighet för unga personer inom LSS. 	Pågående projekt om välfärdsteknik.	Pågående projekt om välfärdsteknik.
Stödja kunskapsutveckling, initiera, stimulera, handleda personal att bedriva verksamhetsnära forskning och utveckling. (VG2020 – 2.1.2, 2.2.3, 2.2.4)	<ul style="list-style-type: none"> - Erbjud personal inom socialtjänsten stöd för att ta magister-/mastersexamen. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - stöd i att få tillgång till vetenskaplig kunskap. - stöd i sitt magister-/mastersarbete. 	<ul style="list-style-type: none"> - En person har fått stöd. - Enkät till medarbetare som skriver magister/masterarbeten visar att studenten är nöjd.
	<ul style="list-style-type: none"> - Initiera/delta i samverkan med andra huvudmäns FoU samt med högskolor och universitet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Minst ett projekt med annan FoU-verksamhet och/eller högskola. 	<ul style="list-style-type: none"> - Två projekt med vårdssamverkan och Högskolan Väst.
	<ul style="list-style-type: none"> - Erbjud vetenskapligt stöd till kommunerna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltagare i FoU-aktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> - Seminarium med efterfrågade forskare har givits inom alla FoURummens områden. - Vetenskaplig handledning har getts rörande enskilda forskningsrelaterade frågor.
Sprida forskningsinformation till verksamhet och politiker. (VG2020 - 2.2.3)	<ul style="list-style-type: none"> - Ge stöd i informationssökning, tillgång till forskare och nya forskningsresultat genom bland annat FoU-seminarier inom socialtjänstens olika områden. 	<ul style="list-style-type: none"> - Minst två aktiviteter per termin. 	<ul style="list-style-type: none"> - Två genomförda aktiviteter.

	<ul style="list-style-type: none"> - Skapa möjlighet för kommunerna att ha åtkomst till vetenskapliga databaser för att öka användningen av forskningsresultat i utvecklingsarbetet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Samtliga kommuner ska ha tillgång till minst en vetenskaplig databas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillgång till databas via Högskolan Väst och/eller FoU:s vetenskapliga ledare. 	
Utveckling av digital teknik i socialtjänsten. (VG2020 IT-infrastruktur 2.3.3)	<ul style="list-style-type: none"> - Följa och sprida utvecklingsarbete med eHälsa via nätverk. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - kännedom om det regionala utvecklingsarbetet. 	<ul style="list-style-type: none"> - Enkät till socialchefer och eHälsonätverk visar att 87 procent har kännedom om det regionala utvecklingsarbetet. 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Samverka inom ramen för VästKom inom bl.a. framtidens vårdinformationsmiljö. 	Samverkan genomförd.	Samverkan genomförd.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Stödja kommunerna i omvärldsbevakning inom området. 	Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - stöd i den digitala utvecklingen. 	Enkät till socialchefer och eHälsonätverk. Mål ej uppnått. Dålig svarsfrekvens på frågan så svårt säga med säkerhet.	
God samverkan med regionen inom ramen för Vårdsamverkan Fyrbodol. (Verksamhetsplan Vårdsamverkan Fyrbodol, Handlingsplan Det goda livet för sjuka äldre i Västra Götaland)	<ul style="list-style-type: none"> - Identifiera utvecklingsområden och förbättringsarbete som berör båda huvudmän för medborgarens bästa. 	Områden och arbeten är identifierade. Minst 85 % upplever <ul style="list-style-type: none"> - att dialog och informationsflödet mellan Vårdsamverkan och kommunerna fungerar väl. 	Enkät till socialchefer och MAS:ar visar att 95 procent upplever att dialog och informationsflödet mellan vårdsamverkan och kommunerna fungerar väl.	
	<ul style="list-style-type: none"> - Stödja implementering av nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt andra gemensamt framtagna 	Stöd har skett till implementeringen.	Stöd har skett till implementeringen.	

	handlingsplaner och överenskommelser.		
Stödja kommunernas aktiviteter för att främja barn och ungas hälsa. (VG2020 2.2.1)	- Delta i samverkan mellan kommunerna och regionen avseende barn och unga inom ramen för Vårdsamverkan. (samv Beredningen utbildning)	Deltagit i samverkansstrukturen.	Deltagit i samverkansstrukturen.
	- Delta i regiongemensamma projekt kring skolnärvaro och skolavhopp. (samv Beredningen utbildning)	Projektet beviljat och uppstartat. Se projektets mål.	Projektet beviljat och uppstartat. Följs upp inom ramen för projektet.

Integration

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Att genom det strategiska integrationsprojektet, bidra till att nyanländas etablering påskyndas, genom att skapa en långsiktig hållbar samverkansstruktur och en aktörsgemensam strategi i Fyrbodalen.	Skapa en (del)regional överenskommelse – "RÖK", tillsammans med andra aktörer, med syfte att förbättra insatserna genom att klargöra "vem gör vad" i etableringsuppdraget.	Att en delregional överenskommelse skapas, där också indikatorer för uppföljning och analys av områdets integrationsarbete ingår.	Projektet följs upp av: – Styrgrupp utsedd av direktionen – Strategisk kommungrupp med representanter utsedda av kommunchef – Information i olika politiska möten och i olika nätverk och andra sammankomster – Kontinuerlig information via kommunalförbundets hemsida En delrapport är inlämnad till Länsstyrelsen och slutrapport skall ges i början av 2017.
	Ta fram indikatorer för uppföljning samt analys av områdets integrationsarbete.	Indikatorer är framtagna. Analys är genomförd.	Indikatorer är framtagna. Analys är genomförd.
	Arbeta fram hållbara och stödjande strukturer inom områdena: – boende – arbete och kompetens – hälsa med inriktning barn och unga.	Vi har skapat hållbara och stödjande strukturer inom områdena: – boende. – arbete och kompetens. – hälsa med inriktning på barn och unga.	Vi har skapat hållbara och stödjande strukturer som är en del av det löpande ordinarie arbetet inom kommunalförbundet.
	Integrationsfrågorna genomsyrar alla beredningars arbete/nätverk, för att	Att integrationsfrågorna kontinuerligt finns med på agendan.	Beskrivning av antal tillfällen då frågorna lyfts, samt innehåll.

	fånga upp synpunkter, samt implementera arbetet.		
	Spridning av goda exempel från kommunerna i Fyrbodals.	Goda exempel är spridda genom - åtta nyhetsbrev hemsidan.	Åtta nyhetsbrev. Fungerande och uppdaterad hemsida. Ja, under projektperioden.
	Sammanställa statistik över mottagandet, samt sprida annan aktuell information inom området.	Statistik och annan information är spridd genom - nyhetsbrev - hemsidan.	Åtta nyhetsbrev. Fungerande och uppdaterad hemsida. Ja, under projektperioden.
	Implementering av arbetet i kommunerna.	Kommunerna har implementerat arbetet.	Nytt politiskt beslut att inte fortsätta arbetet med att ta fram en FRÖK.
	Delta i Länsstyrelsens arbete med samråd för integrationsarbetet i regionen, samt i vår delregion Fyrbodals.	Att Fyrbodals kommunalförbund fortsätter att vara en aktiv part i samråden kring integration som sammankallas av Länsstyrelsen. Närvaro på samrådsmöten på delregional samt regional nivå.	Närvaro på samrådsmöten.
	Drifta en gemensam administration för utbildning inom Samhällsorientering. (SO) med särskilt uppdrag för uppföljning och utveckling. (samt Beredningen Utbildning)	Mål med verksamheten definieras i samverkansavtalet.	Följs upp inom ramen för samverkansavtalet.
Stödja kommunernas aktiviteter knutna till integration/ nyanlända inom utbildning och arbetsliv.	Nätverken inom Beredningen Utbildning ska samverka med projekt "Kommungemensam plattform för att främja nyanländas etablering i Fyrbodals". Detta genom att vara en	Samverkan med projektet.	Samverkan har skett. Ja, under projektets gång.

<p>(VG2020 2.1.2, 2.1.3, 2.2.2, 2.2.3)</p>	<p>arena för utbyte av erfarenheter och idéer för verksamheter och aktiviteter inom området integration/nyanlända för vuxna och ungdomar. (samt Beredningen utbildning)</p>		
--	---	--	--

Kurser och konferenser/Utvecklingsstöd

Prioriterade insatser	Aktiviteter	Förväntade resultat	Resultatuppföljning
Erbjuda kurser som svarar upp mot den efterfrågan som finns från medlemskommunerna.	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt med interna och externa nätverk för att fånga upp behov. - Kontaktpersoner inom olika områden för att fånga upp behov. - Arrangera kurser, konferenser och seminarier. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakter har hållits med interna och externa nätverk. - Kontakter har hållits kontaktpersoner inom olika områden. - Kurser, konferenser och seminarier har arrangerats efter behov. - Majoriteten av deltagarna ska uppleva nöjdhet och ökad kunskap. 	<p>Dialog har skett med såväl föreläsare, deltagare samt ansvariga chefer, både individuellt och genom besök i olika nätverk.</p> <p>Utvärderingar har skickats ut efter respektive kurs slut. Utvärderingarna visar på att över 90 procent av respondenterna upplevt att kurserna har haft stort eller mycket stort värde för det egna arbetet. </p>
Erbjuda fler kurser efter behov inom samtliga beredningars verksamhetsområden.	<ul style="list-style-type: none"> - Kontakt med samtliga beredningsansvariga för att inventera nätverk och utbildningsbehov. 	Kontakt är etablerad med samtliga beredningsansvariga för att inventera nätverk och utbildningsbehov.	Kontakt har tagits med samtliga beredningsansvariga samt övriga medarbetare.
Att i samband med projekt kunna erbjuda utbildningsinsatser och processtöd.	<ul style="list-style-type: none"> - Inventering av behov. - Arrangera kurser, konferenser och seminarier. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inventering av behov. - Arrangera kurser, konferenser och seminarier. 	Utbildningsinsatser och processtöd har erbjudits speciellt inom projektet Förbättrat företagsklimat.
Att kunna erbjuda utvecklingsstöd i form av utredningar och utvärderingar.	Stöd vid ansökningar, utlysningar och utvärderingar.	Stöd har erbjudits.	Stöd har erbjudits.

Revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund

Org nr: 222000-1776

Till
fullmäktige i respektive
medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunalförbundet av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har uppmärksammat

- *Att kommunalförbundets långsiktiga soliditetsmål (10 %) inte uppnåtts under 2017. Av årsredovisningen framgår att avvikelser kan förekomma beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna. Vår uppfattning är att avvikelser ska kommenteras i årsredovisningen.*
- *Att direktionen tagit beslut om arvodering till ordförande utan stöd i förbundsordningen. Vi har efterfrågat utvärdering avseende arvodering av ordföranden men inte erhållit någon sådan. Ny förbundsordning har antagits av direktionen i mars 2017 och fastställts i respektive medlemskommun under hösten 2017. Samtliga kommuner har antagit förbundsordningen den 13 december 2017 vilket innebär att den nya förbundsordningen gäller från detta datum. Av den nya förbundsordningen framgår att förbundet ska svara för ersättning till ordförande enligt förbundets arvodesreglemente.*

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Fyrbodals kommunalförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de mål som direktionen uppställt.

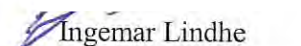
Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi återoppar bifogade rapporter.

Uddevalla den 4 april 2018

Thomas Bøström
Vänersborgs kommun

Anita Älgemön
Tanums kommun

Ingemar Lindhe
Färgelanda kommun

Claes Hedlund
Munkedals kommun

Lennart Hansson
Åmåls kommun

Bilagor:

- KPMG Granskning av delårsbokslut
- KPMG Särskild granskning reseräkningar
- KPMG Granskning av projekthantering
- KPMG Granskning av bokslut och årsredovisning

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

Granskningsrapport

Fyrbodals kommunalförbund

KPMG AB

2018-04-04

Antal sidor 5

Fyrbodals kommunalförbund

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-04

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Årsredovisningen	3
2.2	Redovisningsprinciper	3
2.3	Balanskrav	3
2.4	Bedömning av förbundsdirektionens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	4
2.5	Ekonomisk redovisning	4
2.6	Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen	5

1 Bakgrund

Vi har av Fyrbodals kommunalförbunds revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2017. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Förbundets revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som direktionen beslutat om. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om förbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Direktionens beslut

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsledning i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL¹ och Skyrev². Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2017. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella rapporteringen i årsredovisningen. Syftet är att inhämta tillräckliga revisionsbevis för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Det innebär att vi i huvudsak har granskat avsnittet Ekonomisk redovisning 2017-01-01 – 2017-12-31 samt stämt av balanskravsredovisning. Övriga delar har endast översiktligt granskats utifrån om informationen är förenligt med den finansiella rapporteringen.

¹ Sveriges Kommuner och Landsting

² Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2 Resultat av granskningen

2.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2017.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

2.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att årsredovisningen upprättats enligt Lagen om kommunal redovisning (KRL).

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningsansvarig samt översiktlig avstämning av förbundets årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att förbundet i huvudsak efterlever Lagen om kommunal redovisning och RKR:s rekommendationer.

2.3 Balanskrav

En kommun eller ett kommunalförbund ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet som ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information³ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att förbundet ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Förbundet redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Förbundets underskott för åren 2014-2016 uppgår totalt till 1 563 tkr. Underskotten har reglerats mot eget kapital och i årsredovisningen hänvisas till reglerna om synnerliga skäl. Anledningen beskrivs inte i övrigt i årsredovisningen men framgår av direktionens

³ Oktober 2015

protokoll från den 2017-11-30. Där beskrivs att synnerliga skäl hänförs till omorganisation och beslut om nya medlemsavgifter.

Årets resultat uppgår till 0 kr efter extra utdebitering till kommunerna på totalt 1 091 tkr.

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet.

2.4 Bedömning av förbundsledningens mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige/direktionen i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

2.4.1 Finansiella mål

Förbundsledningens har inte antagit några finansiella mål för 2017. Ledningen har dock beslutat om ett långsiktigt soliditetsmål 2013. Soliditeten ska enligt det fastställda målet ligga på 10 % men kan variera över tid beroende på vilka åtaganden som ledningen finner lämpliga.

Soliditeten uppgår till 6,0 % för 2017 men det saknas en bedömning i årsredovisningen om detta är en acceptabel nivå utifrån åtaganden gjorda under 2017.

2.4.2 Verksamhetsmål

Sammantaget finns många verksamhetsmål för förbundet. Uppföljning av delmål i verksamhetsplanen 2017 redovisas i särskild bilaga i årsbokslutet. Måloppfyllelsen redovisas i tabellform där resultatet för respektive mål bedömts som uppnått, delvis uppnått eller inte uppnått. Vare sig i uppföljningen av verksamhetsplanen eller i årsredovisningen saknas en sammantagen bedömning av måloppfyllelsen.

2.4.3 God ekonomisk hushållning

Av informationen i årsredovisningen kan inte utläsas om ledningen bedömer om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål kommunalförbundet fastställt som väsentliga för god ekonomisk hushållning.

2.5 Ekonomisk redovisning

Årets resultat uppgår i *resultaträkningen* till 0 tkr, där basverksamhetens resultat är -67 tkr, projektverksamheten + 67 tkr och övrig verksamhet är 0 tkr.

Beslutad extra utdebitering till medlemskommunerna för täckning av 2017 års kostnader uppgår till 1 091 tkr.

Balansräkningen omsluter 39 225 tkr där de största posterna på tillgångssidan omfattar aktier och andelar, kundfordringar, upplupna intäkter samt likvida medel och på skuldsidan eget kapital och kortfristiga skulder i form av leverantörsskulder samt periodiserade projektmedel. Eget kapital uppgår till 2 364 tkr och har inte förändrats

Fyrbodals kommunalförbund

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2017-12-31

2018-04-04

jämfört med föregående år. Vi har granskat underlagen för balansräkningens väsentliga poster och erhållit det som efterfrågats. Vi har inte gjort några väsentliga noteringar avseende balansräkningen förutom noteringen nedan angående projektmedel.

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamheten har finansierats och hur det har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Årets kassaflöde är negativt med 1 177 tkr och har minskat förbundets likvida medel till 20 121 tkr vid årets utgång.

2.6 Iakttagelser vid granskning av årsredovisningen

2.6.1 Projektredovisning

Bland kortfristiga fordringar och kortfristiga skulder finns poster som avser periodiserade projekt. Projekten avser projekt, verksamheter och kostnadsställen vilket bland annat innebär att olika förutsättningar gäller för det som redovisas under benämningen projekt.

För att projektmedlen ska kunna periodiseras över tid ska dokumentation finnas som visar vilken period bidraget avser, om och när slutredovisning ska ske samt om bidraget är förenat med en skyldighet att återbetala ej förbrukade medel.

För att säkerställa att projektmedlen periodiseras på ett korrekt sätt har en särskild granskning skett av projektredovisningen vilken redovisas i särskild rapport. Våra väsentligaste iakttagelser och rekommendationer från den granskningen är följande:

- Att riktlinjer för projektstyrning uppdateras och fastställs av direktionen
- Att roller och ansvar i projekten tydliggörs och fastställs
- Att det av riktlinjer för projektstyrning framgår vilka olika typer av projekt som omfattas samt rutiner för redovisning, uppföljning, analys och utvärdering för respektive projekttyp
- Att rutiner upprättas för löpande återrapportering till direktionen avseende utfall för genomförda projekt

I övrigt hänvisas till rapport över granskning av projekthantering.

Dag som ovan
KPMG AB

Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i

Granskning av reseräkningar i Fyrbodals kommunalförbund

I samband med översiktlig granskning av delårsbokslutet fick KPMG i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna att särskilt granska reseräkningar under perioden 2017-01-01 – 2017-06-30. Granskningens syfte har varit att översiktligt undersöka hur kommunalförbundets resepolicy följs och ge svar på om ytterligare granskning av området bedömds nödvändigt.

Granskningen har genomförts genom stickprovisvis granskning av ett urval av verifikationer. Granskning har skett mot underlag för bokföringen samt kontrollsummering och avstämning mot berättigade ersättningsnivåer enligt resepolicy. Vi har utgått från transaktionslistor över konto 7050 samt konto 5531 för perioden 2017-01-01-2017-06-30. Från transaktionslistorna har två största posterna samt ytterligare tre slumpmässiga verifikationer valts ut för granskning.

	Ver.nr	Datum	Konto	Belopp	Avser	Kommentar
1	31	2017-01-31	7050	2 124,20	Utlägg enligt kvitton. Tre av sex utlägg avser resor; Tåg till Stockholm, buss till Göteborg samt ett utlägg för parkeringsavgift. Kollektivtrafik har valts för två av tre resor.	Underlag erhållna. <ul style="list-style-type: none"> • Tre utlägg avser resor (1 560,20) • Två utlägg avser inköp av material (286,40) • Ett utlägg avser arbetslunch (277,60) Syfte och deltagare framgår av erhållna underlag.
2	47	2017-02-28	7050	5 445,64	Utlägg enligt kvitton. Flyg har valts i ett fall och tåg i tre fall.	Underlag erhållna. <ul style="list-style-type: none"> • Av ett underlag kan vi inte utläsas vad ersättningen avser (3 495). • Ett utlägg avser fika (276,78). Resterande fyra utlägg avser resor. • Syfte och deltagare framgår för två av resorna (1 126,43 kr). • Av två av underlagen går det inte att utläsa vad syftet med resan avser (547,43) Deltagare framgår för resorna men syfte saknas för två av dem.
3	91	2017-03-24	7050	88,00	Utlägg för parkering. Egen bil har valts för resorna.	Kvitton erhållna och kontrollsummerade utan anmärkning. Syfte med resan och deltagare framgår.
4	147	2017-04-25	7050	42,00	Utlägg avgiftsbelagd väg. Egen bil har valts för resorna.	Kvitto eller annat underlag har ej erhållits, kommentar om vad utlägget avser kan utläsas av reseräkningssystemet.

						Syfte med resan och deltagare framgår.
5	176	2017-04-24	7050	12 976,00	Utlägg båtresa enligt kvitton.	Kvitton erhållna och kontrollsummerade utan anmärkning. Syfte och deltagare framgår.
6	16	2017-01-25	5531	8 051,20	Resor till olika möten etc.	Reseräkningen kontrollsummerad utan anmärkning. Syfte och deltagare framgår.
7	68	2017-02-27	5531	3 163,50	Resor för tre personer	Reseräkningen kontrollsummerad utan anmärkning. Syfte och deltagare framgår.
8	260	2017-06-22	5531	1 677,95	Resor till möten och konferenser.	Reseräkningen kontrollsummerad utan anmärkning. Syfte och deltagare framgår.
9	147	2017-04-25	5531	1 026,75	Resor till möten etc.	Reseräkningen kontrollsummerad utan anmärkning.
10	147	2017-04-25	5531	123,95	Resor till möte.	Syfte och deltagare framgår. Reseräkningen kontrollsummerad utan anmärkning. Syfte och deltagare framgår.

Kommentarer stickprov

I de stickprov avseende milersättning som granskats konstaterar vi att ibland erhålls skattefri ersättning för resor mellan bostaden och sammankomsten och ibland erhålls skattefri ersättning mellan tjänstestället (kansliet i Uddevalla) och sammankomsten. Vi noterar att det varierar om resan blir längre eller kortare om bostaden väljs som utgångsort.

I resepolicy framgår inget om vart ifrån tjänsteresorna ska utgå. Enligt svar från kansliet ska resor i huvudsak räknas från kansliet i Uddevalla men undantag kan vara om resan från bostaden är betydligt kortare.

Av de stickprov som avser utlägg för resekostnader noterar vi att på vissa fakturor har hela beloppet konterats som resa även om delar av utläggen avser t.ex. inköp av material eller arbetslunch.

Resersättning till politiker

Enligt Uddevalla kommuns avtal har förbundets revisorer milersättning till sina möten i kommunalförbundet men inga andra politiker. Milersättning har under 2017 utbetalats till revisorer och ordförande. Förbundets ordförande får milersättning när denne utför uppdrag inom ramen för sitt avlösnade ordförandeskap. Milersättningen debiteras förbundet via faktura från ordförandes hemkommun.

Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att överlag fungerar rutinen för utbetalning av reseersättningar dock är vår uppfattning att Fyrbodals resepolicy uppdateras/kompletteras med information om var tjänsteresan kan utgå ifrån.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi inte att ytterligare stickprov behöver genomföras avseende reseersättningar.

Granskning av projekthantering

Granskningsrapport

Fyrbodals kommunalförbund

KPMG AB

2018-03-27

Antal sidor 8

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsningar	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	3
2.5	Metod	4
3	Projekttyper	4
4	Svar på revisionsfrågorna	4
4.1	Finns dokumenterade och fastställda riktlinjer och rutiner avseende kommunalförbundets projektredovisning?	4
4.2	Vilka krav ställs vid uppstart av ett projekt i redovisningen?	4
4.3	Är roller och ansvar tydliga kring projekthanteringen?	5
4.4	Finns rutiner för uppföljning, analys och utvärdering av projekt?	5
4.5	Finns rutiner för löpande återrapportering av utfall avseende genomförda projekt till direktionen?	5
5	Redovisning av genomförda stickprov	5
5.1	Kommunal IT- samordning	6
5.2	H-080 Våldsprojektet	6
5.3	K-000 Kulturberedning	6
5.4	K-025 Kulturkollo 2017	6
5.5	N-052 Fyrbodal växer på träd	6
5.6	N-061 Ägarskifte mikro	7
5.7	P-003 Niclas Gustafsson	7
5.8	U-021 Antagningskansliet	7
5.9	U-035 Skolavhopp	7
5.10	Ö-004 Kurser/konferenser	8

1 Sammanfattning

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund granskat kommunalförbundets projekthantering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2017. Syftet med granskningen är att bedöma om projekthanteringen i kommunalförbundet är ändamålsenlig och om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig avseende projektredovisningen.

Våra väsentligaste kommenterar utifrån genomförd granskning sammanfattas nedan:

Direktionen antog riktlinjer för projektstyrning 2006. Riktlinjerna har inte uppdaterats där- efter vilket innebär att de inte överensstämmer med nuvarande organisation och arbets- sätt.

Det är inte alltid tydligt vad det innebär att vara ansvarig för ett projekt. Det har framkom- mit att det från projektmedarbetarna finns önskemål om att skapa en gemensam platt- form för projekthantering för att bland annat tydliggöra vad som krävs av ansvarig pro- jektledare.

Det finns inga fastställda rutiner för uppföljning, analys och utvärdering av projekt liksom för löpande återrapportering av utfall avseende genomförda projekt till direktionen.

Vid granskningen har följande förbättringsområden identifierats varför vi rekommenderar direktionen att säkerställa:

- Att riktlinjer för projektstyrning uppdateras och fastställs av direktionen
- Att roller och ansvar i projekten tydliggörs och fastställs
- Att det av riktlinjer för projektstyrning framgår vilka olika typer av projekt som omfattas samt rutiner för redovisning, uppföljning, analys och utvärdering för re- spektive projekttyp
- Att rutiner upprättas för löpande återrapportering till direktionen avseende utfall för genomförda projekt

2018-03-27

2 Inledning/bakgrund

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund granskat kommunalförbundets projekthantering. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2017.

Projekthantering är komplext och kräver fastställda rutiner och en god intern kontroll. Revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund har beslutat att genomföra en granskning av projekthanteringen för att få underlag för att bedöma hur stor sannolikheten är för att väsentliga fel ska ha uppkommit i redovisningen till följd av bristfälliga rutiner kring projektredovisningen.

De förtroendevalda revisorerna bedömer att det kan finnas *risk* för brister i styrning, kontroll och uppföljning av projekt och har sett det som *väsentligt* att granska att kommunalförbundet har en ändamålsenlig och tillförlitlig projektredovisning.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om projekthanteringen i kommunalförbundet är ändamålsenlig och om den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig avseende projektredovisningen.

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Finns dokumenterade och fastställda riktlinjer och rutiner avseende kommunalförbundets projektredovisning?
- Vilka krav ställs vid uppstart av ett projekt i redovisningen?
- Är roller och ansvar tydliga kring projekthanteringen?
- Finns rutiner för uppföljning, analys och utvärdering av projekt?
- Finns rutiner för löpande återrapportering av utfall avseende genomförda projekt till direktionen?

2.2 Avgränsningar

Granskningen omfattar projektredovisningen inom Fyrbodals kommunalförbund under 2017.

2.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som är underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar.

Revisionskriterierna för denna granskning har utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap
- Lag om kommunal redovisning
- Interna regelverk, policys och beslut

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser direktionen.

2018-03-27

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av bland annat rutiner avseende projekt
- Intervjuer med berörda tjänstemän däribland administrativ chef och projektekonom
- Stickprovsvis granskning av 10 projekt

3 Projekttyper

I förbundets projektredovisning finns projekt som inte är egentliga projekt utan är en **verksamhet** som ligger i projektredovisningen för att särskilja det från basverksamheten, t.ex. Hälsokällan, IT-samverkan, Antagningskansliet, affärsdriven miljöutveckling samt kurser- och konferenser.

Andra "projekt" är rena **kostnadsställen** som t.ex. anhörignätverket och miljöchefs nätverket, där förbundet under året tar kostnaderna för möten och i slutet på året fakturerar respektive kommun, samt lönekostnader för viss personal. Om personalen arbetar med flera projekt bokförs kostnaderna först på ett särskilt projekt i projektredovisningen och sedan fördelas på respektive projekt efter tidsrapportering.

Projekt ska ha en fast tidsram och ett beslut om finansiering. Finansiering kan helt eller delvis ske med hjälp av tillväxtmedel från VGR eller direkt från nämnd eller kommitté. Andra finansieringskällor kan vara SKL, EU-fonderna eller genom att medlemskommunerna har tagit ett gemensamt beslut om finansiering av ett projekt.

4 Svar på revisionsfrågorna

4.1 Finns dokumenterade och fastställda riktlinjer och rutiner avseende kommunalförbundets projektredovisning?

Direktionen antog 2006-09-07 rutiner för projektstyrning "Framtida styrning och rutiner avseende projekt där Fyrbodals kommunalförbund har ansvaret". Bakgrunden till styrdokumentet är att flertal projekt som Fyrbodals kommunalförbund hanterat inte var tillräckligt politiskt förankrade i förbundet.

Intentionerna i riktlinjerna är att någon av beredningarna ska ansvara för respektive projekt. I riktlinjerna framgår att en politisk förankring alltid ska göras innan kommunalförbundet startar upp nya projekt i verksamheten.

4.2 Vilka krav ställs vid uppstart av ett projekt i redovisningen?

Enligt de fastställda rutinerna för projektstyrning ska ett antal steg genomföras när ett nytt projektägarskap föreslås förbundet:

- Preliminär bedömning görs av kansliet
- Beredning i någon av förbundets beredningar
- Förslag om godkännande från beredningen
- Beslut av direktionen

2018-03-27

4.3 Är roller och ansvar tydliga kring projekthanteringen?

För varje projekt finns en utsedd projektledare. Det är inte alltid tydligt vad det innebär att vara ansvarig för ett projekt om det inte är ett EU-projekt, då är det styrt från finansieraren.

Det har framkommit att det från projektmedarbetarna finns önskemål om att skapa en gemensam plattform för projekthantering för att bland annat tydliggöra vad som krävs av ansvarig projektledare.

I den nya organisationen ansvarar teamcheferna för avstämning av respektive projekt och det inkluderar av ekonomi. Vissa projekt/verksamheter har styrgrupper även om projekten/verksamheterna tillhör ett politiskt nätverk.

4.4 Finns rutiner för uppföljning, analys och utvärdering av projekt?

Projekt som har en beslutad budget följs upp månadsvis av projektledaren med stöd från projektekonomerna eller den administrativa chefen. Därutöver rapporteras vissa projekt till finansieraren antingen årsvis, halvårsvis eller tertialvis.

4.5 Finns rutiner för löpande återrapportering av utfall avseende genomförda projekt till direktionen?

Det finns inga fastställda rutiner för löpande återrapportering av utfall avseende genomförda projekt till direktionen. För verksamheten Hälsökällan skrivs en separat årsredovisning men den redovisas inte till direktionen.

I det nya årshjulet ligger alla projekt under ett mål och kommer att återrapporteras till direktionen. Det innebär att det kommer att bli tydligare med utvärdering och rapportering av projekten till direktionen.

5 Redovisning av genomförda stickprov

Vi har valt ut tio projekt ur redovisningen för granskning mot underlag. De utvalda projekten är:

- H-015 Kommunal IT-samordning
- H-080 Våldsprojektet
- K-000 Kulturberedning
- K-025 Kulturkollo 2017
- N-052 Fyrbodal växer på träd
- N-061 Ägarskifte mikro
- P-003 Niclas Gustafsson
- U-021 Antagningskansliet
- U-035 Skolavhopp
- Ö-004 Kurser/konferenser

För varje projekt har vi efterfrågat beslut som styrker att Fyrbodals kommunalförbund ska gå in i projektet, beslut om finansiering, budget för projektet, senaste dokumenterade uppföljning samt återrapportering/slutredovisning för de projekt som är avslutade.

2018-03-27

5.1 Kommunal IT- samordning

Kommunal IT-samordning är egentligen inget projekt utan en verksamhet. Tidsperioden för verksamheten är tillsvidare.

Det finns beslut från direktionen att rekommendera medlemskommunerna att anta en strategiskrivelse för verksamheten. Kommunal IT-satsning finansieras med kommunala medel via Västkom. Det finns en överenskommelse för kommunalförbunden avseende verksamhetsutveckling med IT-stöd. Budget för verksamheten framgår av Västkoms verksamhetsplan för 2017. Vi har inte tagit del av någon intern uppföljning eller någon åiterrapportering till finansören för 2017.

5.2 H-080 Våldsprojektet

Våldsprojektet är ett projekt inom verksamheten Hälsokällan. Tidsperioden för projekt kring våldsförebyggande arbete är 2016-2018 men projektet redovisas som separata projekt för respektive år.

Vi har inte fått fram att ansökan om våldsprojektet inte har beslutats av direktionen. Det finns en projektansökan med beskrivning av våldsförebyggande arbete samt budget för år 2016-2018. Folkhälsokommittén inom VGR har beslutat att bevilja Fyrbodals kommunalförbund medel för år två av projektet. Det sker extern rapportering en gång om året och rapportering för 2017 sker i slutet av februari.

5.3 K-000 Kulturberedning

Kulturberedningen är en verksamhet som finansieras via VGR och det finns en överenskommelse med regionen. I redovisningen löper projektet på tillsvidare, dvs. tills dessa att någon annan överenskommelse sker med VGR.

Kulturberedningen regleras enligt uppgift i förbundets kulturstrategi. Regionen delfinansierar en tjänst enligt överenskommelsen mellan Regionen och Fyrbodals kommunalförbund. Budgeten för 2017 framgår i överenskommelsen. Utfall mot budget följs upp löpande men det finns inga krav på åiterrapportering till regionen.

5.4 K-025 Kulturkollo 2017

Kulturkollo är ett projekt inom tillväxtmedlen från VGR med en tidsperiod på 2017.

Beslut har tagits i beslutsgruppen för Fyrbodal att bevilja medel till projektet under förutsättning att kommunalförbundet erhåller årliga tillväxtmedel från VGR. Enligt överenskommelse med VGR så finansierar regionen insatser för totalt 1 mkr inom området kulturutveckling. Budget för kulturkollo 2017 framgår av beslutet i beslutsgruppen. Uppföljning mot budget görs löpande och åiterrapportering till VGR sker i en stor Excelfil för samtliga projekt en gång om året.

5.5 N-052 Fyrbodal växer på träd

Fyrbodal växer på träd är ett projekt med tidsperioden 2014-08-31-2016-09-30. Projektet avslutades i redovisningen 2017-01-01. I förbundets redovisning går det inte att avsluta ett projekt per den siste december, då försvinner samtlig redovisning för projektet under innevarande år.

Fyrbodals kommunalförbund
Granskning av projekthantering

2018-03-27

Av styrgruppen för affärsdriven miljöutveckling framgår att projektet tilldelats medfinansiering från VGR.

VGR medfinansierar projektet enligt beslut från VGRs miljönämnd, budget för projektet framgår av ansökan och beslut. Uppföljning mot budget skedde löpande och slutredovisning lämnades till VGR i februari 2017.

5.6 N-061 Ägarskifte mikro

Ägarskifte mikro är ett projekt som delfinansieras av regionala tillväxtmedel från VGR. Kommunalförbundet finansierar projektet med 50 % och regionen med 50 %. Projektet avser tidsperioden 2017-01-01 - 2017-12-31 men projektet ligger i redovisningen från 2016-01-01. Det finns ett nytt beslut från 2017 men förbundet rullar projektet från tidigare år.

Beslut togs i beslutsgruppen för Fyrbodal att bevilja medel till projektet under förutsättning att övriga finansiärer bidrar ekonomiskt enligt ansökan.

Kommunalförbundet erhåller årliga tillväxtmedel från VGR. Enligt överenskommelse med VGR så finansierar regionen insatser för totalt 8,5 mkr inom området regional utveckling. Budget för ägarskifte mikro framgår av beslutet i beslutsgruppen.

Uppföljning mot budget görs löpande och åiterrapportering till VGR sker i en stor Excelfil för samtliga projekt en gång om året.

5.7 P-003 Niclas Gustafsson

Niclas Gustafsson är inget projekt utan ett redovisningstekniskt sätt att särskilja kostnader för projektekonomer. Dennes kostnader ska finansieras via projekten. Lönen bokförs först på projekt P-003 och efter tidrapportering bokas kostnaderna om från projekt P-003 och debiteras respektive projekt.

5.8 U-021 Antagningskansliet

Antagningskansliet är inget projekt utan en verksamhet från 2014-10-01. Faktiska kostnader faktureras respektive kommun genom en fördelning utifrån elevintag/kommun.

Direktionen fattade beslut 2013 om att inrätta ett gemensamt antagningskansli. Avtal har upprättats med kommunerna och de friskolor som valt att ingå i den gemensamma antagningsfunktionen.

I bilaga till avtal mellan Fyrbodal och kommunerna framgår budget för år 2016. Det finns ingen fastställd budget för 2017. Samtliga kostnader för antagningskansliet faktureras vidare till kommunerna och skolorna.

En uppföljning av utfall sker av projektekonomer. Någon åiterrapportering sker inte till kommunerna utöver att faktura utställs.

5.9 U-035 Skolavhopp

Skolavhopp är ett projekt som ska avslutas 2017 i redovisningen. Tidperioden för projektet är 2016-05-31-2016-12-31.

Fyrbodals kommunalförbund
Granskning av projekthantering

2018-03-27

Det framgår i minnesanteckningar från Fyrbodals utbildningsberedning att "förbundet ska ta fram ett ramverk för ett tänkt projekt och att förbundet samtidigt har en dialog med VGR och övriga kommunalförbund för ytterligare samordning".

VGR medfinansierar projektet enligt beslut från VGRs folkhälsokommitté, budget för projektet framgår av ansökan och beslut. Uppföljning mot budget skedde löpande och slutredovisning lämnades till VGR gjordes i januari 2017.

5.10 Ö-004 Kurser/konferenser

Kurser/konferenser är inget projekt utan en verksamhet som i redovisningen rullar eventuellt över- eller underskott till nästkommande år. Inom verksamheten finns tre deltidsanställda tjänstemän.

I bakgrundsdokumentet som antogs av Fyrbodals kommunalförbund 2004-12-17, beskrivs Fyrbodals uppdrag som bland annat är att ordna kurser och konferenser. Verksamheten finansieras via deltagaravgifter som beräknas på budgeterade kostnader för respektive kurs eller konferens.

2018-03-27

KPMG AB

Eva From

*Auktoriserad revisor och Certifierad
kommunal revisor*

Sofie Tauson

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Kommunstyrelsen

KS § 131

Dnr 2018/213

Godkännande av Dalslands Miljö- och Energiförbunds årsredovisning 2017 och ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i förbundets direktion.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna Dalslands Miljö och Energiförbunds årsredovisning för 2017 och lägga den till handlingarna.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att för Färgelanda kommuns del bevilja direktionen för förbundet och enskilda förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Jäv

Ulla Börjesson (S), Tobias Bernhardsson (C) och Lars Karlsson (-) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet. (Lämnar lokalen) De ersätts av Sandra Hallberg (C), Bengt Ove Magnusson (S) och Eva Nör (S).

Eftersom ordföranden anmäler jäv leder Tommy Larsson (S) sammanträdet i detta ärende.

Ärendebeskrivning

Förbundet lämnar en redogörelse för de aktiviteter som genomförts under året för att uppfylla de övergripande verksamhetsmålen som direktionen fastställt.

Förbundet redovisar ett resultat för 2017 på 3 777 tkr, vilket är 4 008 tkr bättre än budgeterat resultat. Medlemskommunerna har under 2017 kompenserat förbundet för de avvecklingskostnader på 2,5 mnkr som belastade 2016 års resultat. Det finansiella målet som direktionen fastställt för 2017 uppnås i och med årets resultat.

Revisionen konstaterar att direktionen noterat brister i sin styrning och kontroll över verksamheten men att de vidtagit åtgärder under 2017. Revisorerna kommer särskilt att följa förbundets utveckling under 2018.

Revisionen tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 131

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2017 för Dalslands Miljö- och Energiförbund
Revisionsberättelsen 2017 för Miljö- och Energiförbund
Ekonomiavdelningens tjänsteskrivelse 2018-05-23
Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 103
Ekonomichefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

| | |

Utdragsbestyrkande

Kommunledningen
Ekonomiavdelningen
Kristina Olsson
0528-567 107
Kristina.olsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

**Ställningstagande till ansvarsfrihet för ledamöter och ersättare i
direktionen för Dalslands Miljö och Energiförbund och godkännande
av förbundets årsredovisning 2017**

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del bevilja
direktionen för Dalslands Miljö och Energiförbund och enskilda
förtroendevalda ansvarsfrihet för aktuella verksamhetsåret.

Kommunfullmäktige beslutar vidare att godkänna förbundets årsredovisning
för 2017 och lägga den till handlingarna.

Ärendebeskrivning

Förbundet lämnar en redogörelse för de aktiviteter som genomförts under
året för att uppfylla de övergripande verksamhetsmålen som direktionen
fastställt.

Förbundet redovisar ett resultat för 2017 på 3 777 tkr, vilket är 4 008 tkr
bättre än budgeterat resultat. Medlemskommunerna har under 2017
kompenserat förbundet för de avvecklingskostnader på 2,5 mnkr som
belastade 2016 års resultat. Det finansiella målet som direktionen fastställt
för 2017 uppnås i och med årets resultat.

Revisionen konstaterar att direktionen noterat brister i sin styrning och
kontroll över verksamheten men att de vidtagit åtgärder under 2017.
Revisorerna kommer särskilt att följa förbundets utveckling under 2018.

Revisionen tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för
verksamhetsåret 2017 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Susanne Korduner
Kommunchef

Kristina Olsson
Ekonomichef

Dalsslands Miljö & Energiförbund

org.nr. 222000-0877

Bokslut 2017-12-31

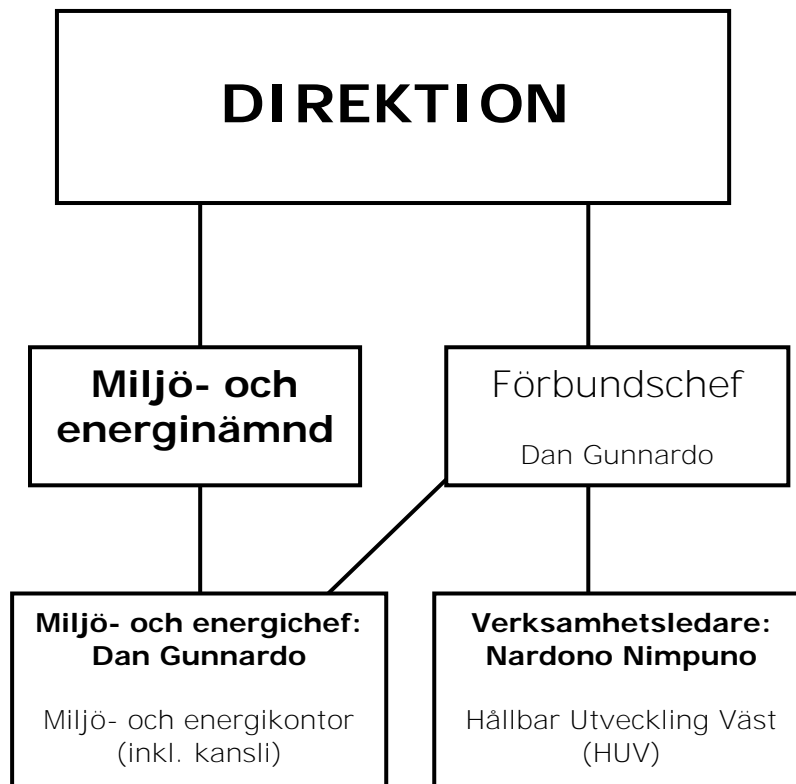

Innehållsförteckning

	Sida
INLEDNING	
Organisationsplan	2
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	
Översikt och måluppfyllelse – det nya förbundet	3
Måluppfyllelse – God ekonomisk hushållning	4
Personalredovisning	4
Ekonomisk översikt och analys	5
VERKSAMHETSBERÄTTELSE	
Miljö- och energikontoret	7
Hållbar utveckling Väst	30
EKONOMISK REDOVISNING	
Resultaträkning	35
Finansieringsanalys	36
Balansräkning	37
Notförteckning	38
Redovisningsmodell och redovisningsprinciper	41

Organisationsplan

Översikt och måluppfyllelse – det nya förbundet

Översikt

Föreliggande dokument utgör det första helårsboks slutet för det nya miljö- och energiförbundet. Det nya förbundet har följande inriktning:

- Förbundets operativa samverkansområde är inriktat mot miljö- och energifrågor.
- Förbundet ska vara en juridisk plattform för gemensamma avtal m m.

Förbundet har två politiska nivåer enligt följande:

- Förbundsdirektionen: Direktionens roll regleras i förbundsordningen. Direktionen fastställer budgetram utifrån den ram som medlemmarna enats om. Direktionen fastställer också inriktningen av det miljö- och energistrategiska arbetet.
- Miljö- och energinämnden: Nämndens roll regleras i nämndens reglemente. Nämnden ansvarar för det lagreglerade arbetet inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt livsmedelskontroll. Nämnden hanterar förbundets operativa resurser för det miljö- och energistrategiska arbetet. Nämnden är anställningsmyndighet för personalen inom miljö- och energikontoret och har med vissa undantag (faller då på direktionen) även personal- och arbetsmiljöansvar för verksamheten.

Förbundets tjänstemannaorganisation leds av förbundschefen och är utformad enligt följande (se även organisationschema ovan):

- **Miljö- och energikontor:** Här finns miljö- och energistrateger, samordnare, miljö- och hälsoskyddsinspektörer, livsmedelsinspektörer samt kansli. Personalen arbetar med såväl myndighetsfrågor, strategiska frågor och administration. Förbundschefen är tillika miljö- och energichef.
- **Hållbar Utveckling Väst:** Utgörs av en samordnings och projektorganisation för strategiska miljö- och energifrågor. Leds av en verksamhetsledare som är direkt underställd förbundschefen.

Löne- och ekonomiadministration (stöd vid bokslut, ekonomiuppföljning, löneadministration), HR-stöd och IT-stöd köps externt av Melleruds kommun.

Måluppfyllelse

Uttalade mål finns för förbundets operativa verksamheter, dessa kommenteras under respektive verksamhetsbeskrivning.

Måluppfyllelse – God ekonomisk hushållning

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundet ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. För ekonomin och verksamheten ska anges mål och riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Avstämning av god ekonomisk hushållning

Förbundets verksamheter skall bedrivas med god ekonomisk hushållning. För oss betyder det att vi ska ha en hög ekonomisk medvetenhet bland våra chefer och medarbetare samt att uppsatta mål för verksamheterna följs och ger de effekter som önskas från våra uppdragsgivare.

Ur ett finansiellt perspektiv betyder god ekonomisk hushållning att vi har att hålla oss till de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten.

Vi kan konstatera att förbundet för helåret 2017 har budgetavvikelser inom verksamheterna;

- Miljö- och energikontoret (inkl. kansli) visar på en budgetavvikelse på +4 460 tkr. Förklaringen till den stora avvikelsen är att förbundet 2016 tog en stor kostnad för omställning av förbundet och då fick ett stort underskott. Under 2017 har kommunerna betalat in ett extra bidrag för att täcka de omställningskostnader som uppstod och därför har 2017 års utfall blivit betydligt bättre än budget.
- Hållbar Utveckling Väst visar på en budgetavvikelse på -452 tkr.

Personalredovisning

Antal anställda

	2017-12-31		2016-12-31	
	Antal	varav män	Antal	varav män
Miljö- och energikontor inkl kansli	26	8	24	10
Hållbar Utveckling Väst	14	10	11	4
Summa	40	18	35	14

Not: Skillnaden gentemot föregående år beror på att personal anställdes för att överbrygga kommande pensionsavgångar (DMEK) samt volymen projekt (HUV).

Verksamhetsbeskrivning miljö- och energikontoret

Miljö-och energikontoret inkl. kansli och energisamverkan

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1000-2070

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	25 490	16 883	23 104
Intäkter kalkning	3 210		7 005
Finansiella intäkter	2		4
Summa intäkter	28 701	16 883	30 113
Kostnader			
Personalkostnader	12 883	12 827	17 398
Övriga kostnader	8 356	4 287	9 724
Kostnader kalkning	3 209		6 928
Finansiella kostnader	25		35
Summa kostnader	24 472	17 114	34 085
Årets resultat	4 229	-231	-3 972

Därv Kansli

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 1000-1010

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	9 567	1 125	7 070
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	9 567	1 125	7 070
Kostnader			
Personalkostnader	10	207	3 255
Övriga kostnader	5 777	953	6 738
Finansiella kostnader	26		35
Summa kostnader	5 813	1 160	10 028
Årets resultat	3 754	-35	-2 958

Därv Miljö- och energikontoret

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 2010-2070 exkl. VHT: 2251

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Intäkter, basverksamhet	13 887	13 848	13 527
Intäkter, kalkning	3 210		7 005
Finansiella intäkter	2		4
Summa intäkter	17 098	13 848	20 536
Kostnader			
Personalkostnader	10 440	11 664	11 223
Övriga kostnader	2 664	2 036	2 409
Kostnader, kalkning	3 209		6 928
Finansiella kostnader	-1		
Summa kostnader	16 312	13 700	20 560
Årets resultat	787	148	-24

Därv Energisamverkan

Ansvarig: Dan Gunnardo

Ansvar: 2010 VHT: 2251

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	2 036	1 910	2 507
Finansiella intäkter			
Summa intäkter	2 036	1 910	2 507
Kostnader			
Personalkostnader	2 144	2 120	2 920
Övriga kostnader	202	134	577
Finansiella kostnader			
Summa kostnader	2 347	2 254	3 497
Årets resultat	-311	-344	-990

Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och energikontorets verksamhet bedrivs i samverkan med samtliga kommuner i Dalssland, förutom Åmål och omfattar ca 22 heltidstjänster. Dalsslands miljö- och energiförbund är huvudman för verksamheten. Verksamheten ska genom en effektiv och riskbaserad tillsyn, samt miljö- och energistrategiskt arbete bidra till ett hållbart samhälle. Nationella och regionala miljömål ska implementeras i miljökontorets arbete och genomsyra både den operativa tillsynen, övrig tillsyn samt det miljö- och energistrategiska arbetet.

Händelser av betydelse

Nedan följer i punktform händelser som på ett eller annat sätt påverkat verksamheten under helåret.

- Dalsslands miljö- och energiförbund startar från och med 1/1 2017.
- Miljöchefen är fr.o.m. 1/1 2017 förbundschef tillika miljö- och energichef.
- En renodling av det nya förbundet gentemot miljö- och energifrågor upplevs positivt. Det nya förbundet har dock inneburit en ökad arbetsbelastning för framförallt kansli och ledning. Det löpande utvecklingsarbetet har därmed blivit eftersatt. Samordningsfunktioner har inrättats fr.o.m. 2018 för att avlasta förbundschefen.
- Under hela första halvåret har miljö- och energikontoret haft brist på personalresurser på grund av sjukskrivning, föräldraledigheter och att erfaren personal slutat. Rekryteringsarbetet under såväl hösten/vintern 2016 som första halvåret 2017 har inneburit svårigheter då det varit svårt att återbesätta vakanta tjänster. En ny miljö- och hälsoskyddsinspektör samt en ny livsmedelsinspektör anställdes under våren 2017. Senare under första halvåret utfördes nytt rekryteringsarbete. Vid detta tillfälle förlöpte rekryteringsarbetet på ett positivt sätt. Under hösten rekryterades därför ytterligare ny personal (3 st. miljö- och hälsoskyddsinspektörer, 1 st. livsmedelsinspektör samt 1 st. miljöstrateg). Delar av dessa anställningar gjordes även i syfte att täcka pågående och kommande pensionsavgångar. Verksamheten ligger därför inte i fas med upprättad verksamhets- och tillsynsplan. (se vidare under respektive arbetsområde). Personalbristen har också medfört att processen med ökad samverkan/kommunikation mellan miljö- och energikontoret och kommunerna skett med reducerad fart under året.
- Kompetensöverföring med anledning av pensionsavgångar 2017 och framåt har genomförts.
- Förbundschefen har haft utvecklings- och löneförberedande samtal med samtliga medarbetare där varje medarbetare fått ge sin syn på organisationen, sin egen roll, utvecklings- och förbättringsområden, prestation m.m. Samtalen har gett en god input till förbundschefen och resultaten kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet och har använts vid löneöversynen 2017.
- Miljö- och energikontoret medverkar i arbetet med VA-planer i samtliga fyra kommuner (Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud). Under året har framförallt arbetet med Melleruds och Färgelandas VA-planer dominerat.
- Miljö- och energikontoret har under året samverkat med kommunerna i arbetet med en Dalsslandsgemensam avfallsplan.
- Miljö- och energistrategerna har i samverkan med kommunerna utarbetat förslag till inriktning av förbundets miljö- och energistrategiska arbete 2018. Inriktningen fastställdes av direktionen i oktober 2017.
- Miljö- och energikontorets personal flyttade under hösten till lokaler i Mellerud (Bergs resp. stationshuset).

- En uppföljning och utvärdering av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts. Utvärderingen ledde till att antalet arbetsgrupper bantades till tre; strateger, inspektörer resp. kansli. Utredningen visade också på ett behov av en samordnarfunktion alt. biträdande miljöchef för myndighetsdelen (inspektörerna). En sådan samordnarfunktion har inrättats.
- Under sommaren konstaterades att en stor del av beståndet av flodpärlmussla i Teåkersälven var döda. Flodpärlmusslan är utrotningshotad och Teåkersälven hyser ett av länets största bestånd. Orsaken är ännu inte klarlagd. Miljö- och energikontoret och länsstyrelsen har utrett händelsen vidare. Särskilt inriktad tillsyn kommer att ske i Teåkersälvens avrinningsområde under 2018.

Ekonomisk analys

Det positiva resultatet 2017 avseende miljö- och energikontoret beror i huvudsak på att kostnaderna för ombildningen av förbundet 2016 fakturerades kommunerna under 2017 och då redovisas som en intäkt för förbundet (förbundets kostnader för ombildningen redovisades i bokslutet 2016).

Avseende Miljö- och energikontorets/nämndens driftkostnader för 2017 i relation till budget så visar helåret ett positivt resultat motsvarande drygt 780 000 kr. Nettoresultatet för miljö- och energikontoret/nämnden 2017 blev 476 000 kr. Detta beror på att miljö- och energikontoret under första halvåret hade mycket svårt att återbesätta vakanta tjänster (pensionsavgångar, sjukskrivningar, föräldraledighet och personal som slutat). Under hösten fungerade dock rekryteringsarbetet mycket väl, vilket innebar att fem nya handläggare började sin anställning under september/oktober. Personalbristen under första halvåret har vidare inneburit att övriga avgiftsintäkter (ej årsavgifter) blev lägre än budgeterat. Övriga kostnader blev högre än budgeterat, till stor del på grund av ökade kostnader i samband med flytten till Mellerud (flyttkostnader samt inköp av möbler och IT-utrustning anpassad till de nya lokalerna).

Mål och måluppfyllelse – övergripande mål

Följande övergripande mål har varit vägledande för miljö- och energinämndens och miljö- och energikontorets beslut och verksamhet:

1. Arbeta för ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. En hållbar utveckling innebär en utveckling som möter människors behov idag utan att begränsa möjligheterna att möta framtida generationers behov.
Måluppfyllelse: Målet genomsyrar hela miljökontorets arbete och ett arbete i enlighet med målet sker kontinuerligt.
2. Verka för att de nationella och regionala miljömålen får genomslag i miljökontorets, kommunalförbundets och kommunernas verksamheter.
Måluppfyllelse: De nationella och regionala miljömålen används som en mycket viktig faktor i miljönämndens arbete med verksamhetsplanering och resursbehovsutredning. De utgör också en utgångspunkt i det miljö- och energistrategiska arbetet.

3. Tillsynen ska vara effektiv, kvalitetssäkrad, riskbaserad och i ökande grad avgiftsfinansierad.
Måluppfyllelse: Miljökontoret arbetar ständigt för att förstärka dessa faktorer. Samtliga objekt där regelbunden tillsyn/kontroll bedrivs är riskklassade. Uppföljning sker av utförd tillsyn i relation till avgift. Miljökontoret medverkar i SKL:s Insiktsundersökning tillsammans med Dals-Eds och Bengtsfors kommuner (avstämning med verksamhetsutövare avseende miljökontorets bemötande, kompetens mm).
4. God service ska ges till allmänheten och administrationen ska vara smidig inom Dalsslands miljökontor.
Måluppfyllelse: Dagjouren ger god tillgänglighet och service. Hemsidan uppdateras regelbundet med bl.a. information till allmänhet och verksamhetsutövare. Tidigare utvärdering av miljökontorets verksamhet gav goda betyg avseende dessa faktorer. Ett kontinuerligt förbättringsarbete pågår dock ständigt. Personalen är utbildad i frågor rörande bl.a. service och bemötande. Ny personal har gått utbildning i service och bemötande i myndighetsrollen. Dialoger pågår med kommunerna kring hur samverkan mellan miljökontoret och kommunerna kan utvecklas.
5. Miljönämndens verksamhet ska ha hög trovärdighet och ses som en kunskapsresurs i samhället samt vara den naturliga parten när allmänheten eller verksamhetsutövaren söker information angående lokala miljö- och hälsoskyddsfrågor.
Måluppfyllelse: Miljökontorets medverkan i projektet Tillsyns Utveckling Väst har stärkt kontorets kompetens ytterligare. Hemsidan uppdateras regelbundet med bl.a. information till allmänhet och verksamhetsutövare. Kontinuerlig kompetensutveckling är nödvändig då arbetsområdet är komplext. Behovet av kompetensutveckling klargörs bl.a. vid de regelbundna medarbetarsamtalen.

Mål- och måluppfyllelse samt status inom respektive arbetsområde

Livsmedelskontroll

Arbetsområdet omfattar kontroll av livsmedelsverksamheter, dricksvattenanläggningar samt kontroll av försäljningsställen för receptfria läkemedel. Miljö- och energikontoret har jobbat för att säkerhetsställa en hög kontrollfrekvens på livsmedelsverksamheter i enlighet med gällande lagstiftning och Livsmedelsverkets anvisningar. Alla verksamheter är klassade genom ett riskbaserat system och kontrollobjekten har en årlig kontrollavgift.

Två inspektörer slutade under 2017 (april, december), samt en slutar i början av 2018. Under året har två livsmedelsinspektörer anställts (mars, oktober). Inskolning av ny personal samt frånvaro (sjukdom) har påverkat måluppfyllelsen inom arbetsområdet. Den ordinarie planerade livsmedelskontrollen har inte kunnat utföras fullt ut enligt plan under 2017 varvid en mindre del av kontrollen har förskjutits till början av 2018. Extra offentlig kontroll har utförts där det funnits behov för det.

Dricksvattenkontrollen har inte genomförts fullt ut under första delen av 2017 på grund av personalbrist inom miljö- och energikontoret. Under september började en ny miljö- och hälsoskyddsinspektör med kompetens och erfarenhet inom dricksvattenkontrollen. Därför har särskild prioritering av dricksvattenkontrollen skett under resterande del av 2017 då samtliga anläggningar blev kontrollerade.

Inkommande ärenden i form av nyregistreringar med riskklassning och ändringar i befintliga verksamheter har varit relativt omfattande under året.

Allmänheten ges tillgång till resultaten av livsmedelstillsynen på Dalsslands miljö- och energiförbund hemsida (<http://www.dalssland.se/>). Inspektörerna har även arbetat med rådgivning parallellt med den lagstadgade kontrollen.

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till måluppfyllelsen	Måluppfyllelse
Anläggningar som är klassade med 4 kontrolltimmar eller fler ska inspekteras minst en gång/år	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen för livsmedelskontroll.	92 % av de anläggningarna inspekterades. En del avregistrerade innan planerad årligkontroll, resten av kontrollen flyttas till 2018.
I samband med ordinarie kontroll bedrivs minst två olika specialprojekt varje år.	Läggs in i tillsynsplaneringen. Projektplan upprättas. Projektens resultat dokumenteras.	Två genomförda
Senast 2019-12-31 kontrolleras samtliga större kommunala anläggningar för produktion av dricksvatten (>1000m ³ /dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.	Läggs in i tillsynsplaneringen.	Bedöms komma att uppfyllas. Inventering gjordes under 2017. Tillsyn kommer att ske under 2018.
Senast 2019-12-31 kontrolleras att samtliga restauranger som serverar rätter av malet/hackat kött hanterar faran Ehec så att faran elimineras eller risken att orsaka sjukdom reduceras till en acceptabel nivå.	Läggs in i tillsynsplaneringen	Bedöms komma att uppfyllas. Inventering påbörjad.
När det är ändamålsenligt för verksamheten medverkar Dalsslands miljökontor i de riks- och länsprojekt som planeras.	Omvärldsbevakning av aktuella riks- och länsprojekt	Miljökontoret har inte deltagit i något riks- eller länsprojekt under 2017.

Vid behov av extra offentlig kontroll är målsättningen att sådan kontroll ska ske senast 4 veckor efter föregående planerade kontroll	Genom uppföljande tillsyn	Drygt 90 % av de extra uppföljande kontrollerna gjordes senast fyra veckor efter föregående planerade kontroll. För övriga verksamheter gjorde arbetsgruppen bedömningen att extra uppföljande kontroll kunde ske med längre intervall utan att livsmedelssäkerheten äventyrades.
Kontroll av ny anläggning ska utföras senast inom 4 veckor efter att verksamheten startat	Genom tillsyn efter registrering.	70 % av de nyregistrerade anläggningarna inspekterades inom 4 veckor efter att verksamheten startat. För en del anläggningar har kontroll inte kunnat utföras inom 4 veckor på grund av resursbrist (observera att detta inte är ett lagkrav).
Senast 2019-12-31 kontrolleras att samtliga anläggningar med tillverkning av tårter, bakelser, smörgåstårter, smörgåsar och sallader, hanterar faran norovirus så att faran elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå. I målet avses norovirus som riskerar att överföras från personal vid hantering av livsmedel.	Läggs in i tillsynsplaneringen.	Bedöms komma att uppfyllas. Inventering av anläggningar påbörjades under hösten 2017.
Senast 2019-12-31 kontrolleras samtliga detaljhandelsanläggningar (butiker) som utformar märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att de uppgifter som anges i ingrediensförteckningarna stämmer med tillsatta ingredienser (minst fyra produkter per anläggning granskas).	Läggs in i tillsynsplaneringen.	Bedöms komma att uppfyllas. Påbörjas 2018.

Projekt och särskilda insatser enligt TP 2017	Status
Provtagning varm/kall buffé (eget projekt)	Genomfördes ej
Kosttillskott steg 1, inventering (eget projekt)	Genomfördes ej
Revidering riskklassning avdelningskök	Genomfört
Kompetensfördjupning samt klarläggande av tillsynsbehov avseende dricksvatten	Genomfört Ny inspektör anställdes under året med erfarenhet och kompetens på området.

Miljö- och hälsoskydd

Arbetsområdet omfattar frågor rörande bl.a.; Miljöfarlig verksamhet (exklusive lantbruk och avloppsreningsverk), radon, PCB, övrigt hälsoskydd, förorenad mark, vindkraft, kemiska produkter, köldmedia, avfall och miljöövervakning luft. Planfrågor hanteras i såväl inom miljö- och hälsoskydd som inom lantbruk, avlopp och vatten.

Under året har gruppen bedrivit tillsyn över bland annat miljöfarlig verksamhet, hälsoskyddsobjekt, radon, PCB, förorenad mark och köldmedia. Tillsynen ligger inte helt i fas med upprättad verksamhets- och tillsynsplan. Under året har personal slutat och ny rekryterats. Detta har medfört att vissa tillsynsområden fått fördelas till andra handläggare, vilket skapade behov av tid för inläsning samt inskolning. Då det tog tid med rekrytering hade miljö- och energikontoret inte full bemanning förrän i september då ny personal med både kompetens och erfarenhet började. Tillsynen av objekt med årlig tillsynsavgift har prioriterats framför de så kallade U-objekten.

Inventeringen av PCB-byggnader skulle ha varit klart 2016 enligt *Förordningen (2007:19) om PCB m.m.* men blev inte det på grund av resursbrist, men prioriterades därför under första halvåret av 2017 och är i det närmaste klart. Detta har påverkat övriga planerade projektinsatser. Inventeringen kan komma att generera uppföljande tillsyn under 2018 vilken då kommer skötas av två handläggare för effektivare handläggning.

Projekt angående radon i bostäder startades hösten 2016 och fortgår fram till och med 2019. Majoriteten av tillsynen gjordes under 2017 men mål att färdigställas 2018. Men då en del av de mätrapporter som efterfrågats inte har kommit in och vissa kan behövas att göras om kommer en del mätningar att utföras under årsskiftet 2018/2019 då mätsäsong är oktober till april.

Den planerade tillsynen av hälsoskyddsobjekt bedöms ligga i fas med upprättad tillsynsplan. Fotvårdsanläggningar fick tillsyn 2016 och har planerad tillsyn igen 2019. Bassängbad ska ha tillsyn 2019 utom ett objekt som har årlig tillsyn vilket skedde under 2017. Övrig planerad hälsoskyddstillsyn av skolor och förskolor utfördes hösten 2017 och av hygienlokaler som fick sin tillsyn under våren och sommaren 2017. Tillsynen av vårdboende överlappar till 2018 då ny personal startade tillsynen i november.

Tillsyn av så kallade miljöfarliga verksamheter med årsavgift bedöms ligga i fas med upprättad plan. Den planerade tillsynen av övriga miljöfarliga verksamheter, så kallade U-verksamhet som saknar årsavgift, ligger dock inte i fas med verksamhetsplanen då tillsynen på objekt med årlig avgift har prioriterats. En viss tillsynsskuld har därför uppkommit av dessa anläggningar inför 2018. Framförallt gäller detta projektinriktad tillsyn av U-anläggningar (anläggningar som enligt plan inte har haft tillsyn tidigare).

Tillsynen av förorenad mark följer inte helt tillsynsplanen. Förstärkt insats planeras inom detta område då ny personal har både kompetens och erfarenhet inom detta område.

Samtliga köldmedierrapporter har granskats enligt verksamhetsplan.

Inkommande ärenden utgörs i huvudsak av klagomål, miljörapporter, köldmedierrapporter, remisser/yttranden, nedskräpningsärenden, ansökningar och anmälningsärenden. Antalet inkommande ärenden har varit stort vilket lett till att arbetsgruppen i stor utsträckning varit händelsestyrd. Detta påverkar den planerade tillsynen och det är angeläget att framöver styra mot en större andel planerad tillsyn. Inkommande ärenden har hanterats.

Fem detaljplaner har hanterats under året. ÖP-arbete i Dals-Ed och Mellerud har påbörjats.

Projektet gällande "Rums-, hus- och stuguthyrning (inventerings projekt)" flyttas till 2018 då detta ska göras under sommartid och inte har kunnat genomföras 2017. Det har prioriterats bort på grund av resursbrist.

Arbetet har framförallt haft en inriktning i överensstämmelse med följande nationella miljö kvalitetsmål; *God bebyggd miljö, skyddande ozonskikt, frisk luft, säker strålmiljö och giftfri miljö*

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till måluppfyllelsen	Måluppfyllelse
För verksamheter med årlig tillsynsavgift ska den genomsnittliga tillsynstiden för varje verksamhet under en treårsperiod motsvara den beslutade tillsynstiden för samma period.	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen.	Målet är uppfyllt.
Radonhalten i samtliga flerbostadshus ska understiga 200 Bq senast 2020	Kartläggning av beståndet av flerbostadshus samt tillsyn med krav på mätningar och ev. åtgärder.	Tillsyn har skett under 2017 och kommer att fortgå under 2018.

Samtliga 36 [1] potentiellt förorenade områden inom riskklass 1–2 ska vara åtgärdsbedömda och vid behov åtgärdade senast 2020	Miljökontorets tillsyn samt samverkan med länsstyrelse och kommuner.	Målet bedöms vara svårt att nå till 2020 och omformuleras i linje med nationella/regionala mål. Av 23 objekt är 4 åtgärdade, vilket medför 17 %.
Samtliga 87 [2] potentiellt förorenade områden inom riskklass 3–4 ska vara åtgärdsbedömda och vid behov åtgärdade senast år 2025	Miljökontorets tillsyn samt samverkan med länsstyrelse och kommuner.	Av 88 objekt är 8 åtgärdade, vilket medför 9 %. Målet bedöms vara svårt att nå till 2025 och bör omformuleras.

Projekt och särskilda insatser enligt tillsynsplanen 2017	Status
Projekt förorenad mark: Ett projekt inom Miljösamverkan Västra Götaland (MVG)	Genomfört och avslutat
Projektinriktad tillsyn av så kallade U-anläggningar	Ej utfört under 2017. Planeras att ingå i ordinarie tillsyn under 2018 (ej i projektform).
Rums-, hus- och stuguthyrning (inventerings projekt)	Planeras till 2018/2019

[1] Enligt utdrag från länsstyrelsens EBH-stöd är det 23 objekt i riskklass 1–2.

[2] Enligt utdrag från länsstyrelsens EBH-stöd är det 88 objekt i riskklass 3–4.

Lantbruk, avlopp och vatten

Arbetsområdet omfattar frågor rörande bl.a.; enskilda avlopp, lantbruk, avloppsreningsverk (ARV), grund- och ytvatten, strandskydd, naturvård, miljöövervakning (avseende vatten) och kalkning. Planfrågor hanteras inom miljö- och hälsoskydd och lantbruk, avlopp och vatten.

Under året har gruppen bedrivit tillsyn över avloppsanläggningar, lantbruk, ARV och strandskydd. Tillsynen ligger inte i fas med upprättad tillsynsplan. Det är framförallt tillsynen av lantbruk samt enskilda avlopp som inte kunnat utföras som förväntat. Ny handläggare för enskilda avlopp och lantbruk rekryterades under våren och introduktion och inläring har prioriterats under våren främst inom enskilda avlopp. Viss omfördelning av arbetsuppgifter har varit nödvändig då en handläggare har fått gå in som samordnare för samtliga arbetsgrupper.

Avseende enskilda avlopp så har den uppföljande tillsynen av avlopp med konstaterade brister samt avlopp där entreprenörsrapporter ej inkommit, inte kunnat följas upp som planerat på grund av resursbrist under 2017. Mängden provningar av enskilda avlopp (i huvudsak tillståndsprövningar) styrs av inkommande ärenden till följd av tidigare utförd tillsyn samt nya avloppsanläggningar. Under 2017 har kontoret hanterat 118 provningar vilket är

en minskning mot 2016 (159 prövningar). Detta förklaras av kontorets resursbrist under året.

En genomgång har gjorts i ärendehanteringssystemet av tillsynsärende inom enskilda avlopp som inte har avslutats, vilket medförde att 21 ärenden kunde avslutas men att det finns 117 ärenden som måste följas upp genom föreläggande eller uppföljande tillsyn.

VA-planarbetet pågick i samtliga fyra kommuner och avloppshandläggarna har fått lägga betydande resurser främst i VA-arbetet för Mellerud och Färgelanda. Avloppshandläggarna har övertagit ansvaret för tillsyn av de kommunala avloppsreningsverken (ARV) där tillsynen utgörs i huvudsak av kontroll av egenkontroll, kontrollprogram, medverkan i besiktningar och hantering av miljörapporter.

Lantbrukstillsynen bedöms inte ha följt verksamhetsplanen på grund av resursbrist. Tillsynen har prioriterats på de objekt som har årlig tillsynsavgift samt anmälningar och ansökningar och bedrivs genom att bland annat se över lantbrukens egenkontroll och vid handläggning av miljörapporter. Samordning har skett mellan lantbrukstillsynen och tillsynen av enskilda avlopp. En del av lantbrukstillsynen flyttas således till 2018.

Strandskyddstillsynen utgörs av nya och äldre ärenden. Nya tillsynsärenden har tillkommit framförallt inom Melleruds kommun. En del äldre ärenden kvarstår att handlägga. Någon egeninitierad strandskyddstillsyn har ej utförts.

Arbetsgruppens naturvårdsärenden utgörs i huvudsak av remisser och yttranden samt tillsyn av kommunala naturreservat.

Miljöövervakningen utgörs framförallt av vattenprovtagning i form av kalkningsuppföljning och övrig provtagning (exempelvis recipientkontrollprogram).

Kalkningsarbetet utgörs av upphandlingsarbete, administrativ hantering och uppföljning. Arbetet med miljöövervakning och kalkning följer verksamhets- och tillsynsplanen.

Inkommande ärenden utgörs förutom tillståndsansökningar avseende enskilda avlopp i huvudsak av anmälningsärenden, miljörapporter, remisser, yttranden och klagomål. Inkommande ärenden har handlagts enligt plan. Arbetet har framförallt haft en inriktning i överensstämmelse med följande nationella miljö kvalitetsmål; *Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, myllrande våtmarker, ett rikt växt- och djurliv och god bebyggd miljö.*

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till mål-uppfyllelsen	Måluppfyllelse
För verksamheter med årlig tillsynsavgift ska den genomsnittliga tillsynstiden för varje verksamhet under en treårsperiod motsvara den beslutade tillsynstiden för samma period.	Kontinuerlig uppföljning av detaljplaneringen.	Målet har i huvudsak uppfyllts. Under 2017 har tillsynsavgiften för lantbruk inte fullt ut motsvarat faktisk nedlagd tillsynstid. Detta ska dock regleras under 2018/2019.
Handläggningen av ärenden rörande enskilda avlopp (komplett tillstånd/anmälan) ska vara färdigbehandlade inom sex veckor.	Uppföljning av handläggningen genom slumpmässigt urval ur ärendesystemet Vision (15 slumpmässigt utvalda ärenden med jämn fördelning mellan handläggarna)	Av 15 slumpmässigt utvalda ärenden av totalt 118 beslut/tillstånd 2017 har det i snitt tagit 6 arbetsdagar att upprätta beslut. D.v.s. beslut har meddelats inom en vecka från komplett ansökan.
Bristfälliga enskilda avlopp ska åtgärdas. Tillsynen ska prioriteras inom följande områden: - Vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god status avseende näringsämnen - Inom samlad bebyggelse - I anslutning till kommunala verksamhetsområden - Där tillsyn aldrig bedrivits av enskilda avlopp och där det bedöms finnas risk för påverkan på vattendrag/sjöar, grundvatten eller dricksvatten	Planering av tillsynen. Uppföljning via ärendesystemet Vision	Tillsyn gjordes på totalt 101 objekt. I Vårvik skickades brev om tillsyn ut till 88 fastighetsägare. Tillsyn gjordes på 44 av dessa objekt. Resterande har antingen direkt valt rådgivning för att åtgärda avloppet eller inte haft något avlopp.
Anläggningar med minireningsverk eller fosforfällor ska ha en fungerande egenkontroll. Tillsyn i intervall om 3-4 år.	Genom tillsyn.	Tillsyn gjordes 2016 (se bokslut 2016). Återkommer 2019-2020.
Samtliga flytgödsel- och urinbrunnar ska ha täckning för att minska avgången av kväve.	Genom tillsyn.	22 brunnar för gödsel/urin har inspekterats avseende täckning. 18 st. hade täckning, 3 st. saknade täckning och 1 st. hade sämre täckning. Av de brunnar som inspekterades hade således 82 % av brunnarna täckning. Uppföljning kommer att ske.

Sjöar och vattendrag ska ha goda och stabila förutsättningar i enlighet med målen för kalkningsverksamheten	Genom kalkningsuppföljning	Utifrån länsstyrelsens nyckeltal så bedöms drygt 96 % av sjöarna och vattendragen uppfylla målen.
Antal dispenser ska minska. Miljökontoret ska i samband med tillsyn verka för att lantbrukarna planerar sin spridning av gödsel så att det ej förekommer spridning vid olämpliga tillfällen. Detta för att minska belastning av näringsämnen i våra vattendrag.	Uppföljning av behandlade dispensansökningar	En dispensansökan inkom under hösten. Som skäl till ansökan angavs det rikliga regnandet under hösten.
Gamla ärenden som ännu handläggs avseende enskilda avlopp ska följas upp och avslutas.	Uppföljning via ärendesystemet Vision	21 gamla tillsynsärenden har avslutats. 117 ska följas upp.
Uppföljande tillsyn på ej inkomna entreprenörsrapporter ska göras för att kontrollera om anordningen är byggd. Mellan 2007–2011 finns det idag ca 472 ärenden.	Uppföljning via ärendesystemet Vision. Genom tillsyn.	Totalt har uppföljande tillsyn utförts på ca 16 objekt (tillsyn på plats, granskning av inkommen entreprenörsrapport). 2 av dessa hade inte anlagt någon avloppsanordning.

Projekt och särskilda insatser enligt tillsynsplanen 2017	Status
<u>Kartläggning och tillsyn av lantbruk inom vattenskyddsområden:</u> Kartlägga och utföra riktad tillsyn av lantbruk inom vattenskyddsområden under 2017–2019.	Inventering gjord under hösten 2017.
<u>Årlig avgift för lantbruk i intervallet 30–99 djurenheter:</u> Klassa och informera de lantbrukarna i intervallet 30–99 djurenheter som har tillsyn under året, att miljökontoret från och med nästkommande år kommer att ta ut fast årlig avgift enligt fastställd taxa för tillsyn och provning enligt miljöbalken.	Pågående.
<u>Kontroll av skyddszoner kring vattendrag:</u> Tillsyn på lantbruk som i sina villkor/försiktighetsmått (anmälnings- eller tillståndspliktiga) har krav på skyddszoner.	Kontrollerade skyddszoner bedöms uppfylla kraven i gällande villkor (ordentliga skyddsavstånd till vattendrag, vattenförande diken och brunnar vid både gödselspridning och vid besprutning. Minimum 6 meter kring vattendrag vid besprutning).

<p><u>Ökad kunskap om biodammar:</u> Kompetensutveckla oss kring denna typ av reningssteg samt andra alternativa reningssteg/efterpoleringssteg i syfte, att om lämpligt, ge alternativ till kemisk fosforfällning.</p>	<p>Ej påbörjat, flyttas till 2018</p>
<p>"Kontorstillsyn" av enskilda avlopp: I stället för tillsyn i fält pröva att utföra s.k. "kontorstillsyn" utifrån befintliga och inhämtade uppgifter. Projektet utförs i mån av tid och resurser.</p>	<p>Ingen "kontorstillsyn" utförd.</p>
<p><u>Metaller i Holmsån/Dalbergså:</u> Att klargöra status avseende metallförekomster, källor till metallföroreningar i Holmsån/Dalbergså samt utveckla arbetssätt för att förbättra statusen i dessa vattenförekomster (förutsätter att medel finns för undersökningar).</p>	<p>Medel saknas för vidare undersökningar.</p>
<p><u>Projekt hållbart kretslopp små avlopp:</u> Pågående projekt som syftar till att hitta lösningar för att skapa kretslopp för enskilda avlopp. Då riktlinjerna för enskilda avlopp nu är fastställda ska nästa fas av projektet påbörjas. En målsättning är därvid att få till stånd en hygieniseringsanläggning. Miljöförvaltningen tar fram underlag för och håller informationsmöte med renhållningsansvariga och VA-chefer i kommunerna om förutsättningar och ansvarsfördelning mm. Eventuellt kan vi vara kommunerna behjälpliga med att ansöka om medel för investeringar i hygieniseringsanläggning. Samverkan med kommunernas VA-planegrupper.</p>	<p>Sammanställning av projektet gjordes under våren 2016. Erfarenheterna från projektet har implementeras i de kommunala VA-planerna. Fortsatt arbete kommer att ske i de handlingsplaner som upprättats som en följd av VA-planerna.</p>

Ledning, kansli och administration

Arbetsgruppen hanterar frågor som; ledning/styrning, budgetfrågor, personalfrågor/personaladministration, nämndadministration, diarieföring/registrering, arkivering, fakturering, krav-/inkassohantering, systemadministration, administration av hemsida, inköp, ekonomiuppföljning, delgivning och överklagandehantering.

Kansliet har fr.o.m. 2017 nu även fått ansvar för att administrera hela det nya förbundet inklusive direktionens sammanträden. Detta har inneburit ett betydande merarbete och är en orsak till att arbetet inte ligger helt i fas med upprättad verksamhets- och tillsynsplan. En översyn av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts, nya personalriktlinjer har tagits fram och tidsredovisning och stämpling görs numera i systemet Medvind. Både nämndens och direktionens sammanträden har administrerats av kansliet. Arbeta med dokumenthanteringsplanen fortgår, även om takten fått dras ned

något. Ny internkontrollplan är fastställd. Befattningsbeskrivningar har tagits fram för all personal. Det stora behovet av kvalitetssäkring av äldre handlingar samt arbetet med uppdatering av rutiner fortgår, om än i något reducerad takt detta år på grund av hög arbetsbelastning. Att kansliet sedan hösten 2017 sitter tillsammans med övrig personal i organisationen är positivt och bedöms ge ökade förutsättningar att strukturera arbetet framöver. I övrigt har budgetarbete, löneöversyn mm hanterats enligt plan.

Miljöchefens nya roll som förbundschef tillika miljö- och energichef medför en mer resurskrävande roll och har inneburit mindre utrymme för t.ex. arbete med verksamhetsutveckling. För att avlasta förbundschefen så har två funktioner som samordnare inrättats fr.o.m. 2018 (en för det myndighetsreglerade arbetet och en för det strategiska arbetet).

Konkretiserade mål	Aktiviteter som skall bidra till mål-uppfyllelsen	Måluppfyllelse
1. Miljönämndens beslut ska vara rättssäkra (gäller hela förvaltningen) Nyckeltal: Andel överklagade beslut där miljönämndens beslut står fast	Uppföljning av nämndbeslut som överklagats.	7 st. av nämndens beslut har vunnit lagakraft, 4 st. av nämndens beslut har upphävts i högre instans. 3 st. av nämndens beslut har ännu ej avgjorts. Avseende avgjorda beslut i högre instans så har nämndens beslut således stått fast i 64% av ärendena. Resultatet får bedömas som otillfreds-ställande och insatser bör göras för att förbättra resultatet 2018.
2. Miljönämndens ärendebalans ska vara god (gäller hela förvaltningen) Nyckeltal: Antal nya ärenden i relation till avslutade ärenden	Uppföljning av nya resp. avslutade ärenden i Vision	Nya ärenden: 1917 st Avslutade ärenden: 1753 st. Ärendebalansen är för närvarande något negativ, troligtvis på grund av den höga ärendebelastningen (för få handläggare pga. svårigheter att rekrytera under första halvåret).

<p>3. Finansieringen av miljönämndens myndighetsutövning ska till minst 50 % vara avgifts-finansierad. Nyckeltal: Procent avgiftsintäkter i relation till miljönämndens kostnader för myndighets- utövning.</p>	Uppföljning via ekonomisystem.	Redovisas ej 2017 då underlaget bedöms osäkert (hög personalomsättning under året, viss tillsyn eftersatt p.g.a. personalbrist, extra kostnader p.g.a. flytt till nya lokaler).
<p>4. Miljönämnden ska alltid tillse att de anställda har rätt kompetens genom att dessa ges möjlighet att delta i relevanta utbildningar och/eller ta del av handböcker, vägledning och annat stödjande material inom identifierade och prioriterade områden.</p>	Uppföljning genom översyn av kompetens och utbildningsbehov.	Kontoret håller sig regelbundet ajour med t.ex. vägledning från statliga myndigheter. Utbildning har skett inom ett flertal arbetsområden. Utbildning i MI metodik (motiverande samtal) vid tillsyn kan särskilt nämnas.

Projekt och särskilda insatser enligt TP 2017	Status
Utarbetande av styrdokument och rutiner i det nya förbundet	Merparten styrdokument är fastställda. Vissa rutiner kring förbunds-administrationen behöver ses över.
Översyn av organisationsstruktur, administrativa funktioner och ledningsfunktionen	En uppföljning och utvärdering av miljö- och energikontorets organisationsstruktur har genomförts. Till följd av denna har antalet arbetsgrupper minskat samt en samordnarfunktion inrättats.
Fortsatt utveckling av personalriktlinjer, befattningsbeskrivningar mm.	Pågår. Flera personalriktlinjer är fastställda men det finns fler att färdigställa. Befattningsbeskrivningar finns för all personal.
Ärendesystemet Vision; visst behov av städning i systemet finns fortfarande. Ytterligare lathundar behöver tas fram.	Behov av städning finns fortfarande. Det görs löpande då tid och möjlighet finns. Arbetet med lathundar pågår.
Kvalitetssäkring av vissa äldre handlingar	Pågår. Genomgång av ärenden som är registrerade på tidigare anställda är slutfört.
Fortsatt översyn av rutiner	På grund av hög arbetsbelastning på miljö- och energikontoret har arbetet med upprättande av rutiner blivit eftersatt. Under året har 10 st. rutiner fastställts, 14 st. är pågående. 42 st. rutiner är planerade.

Färdigställande av dokumenthanteringsplan	På grund av hög arbetsbelastning hos kansliet har dokumenthanteringsplanen ännu ej färdigställts. Ambitionen är att färdigställa ny dokumenthanteringsplan före halvårsskiftet 2018.
Översyn av internkontrollplan	Översyn gjord, ny plan fastställd. Förslag till riskanalys (bilaga) finns framtagen, dock ännu ej fastställd.

Miljö- och energistrategiskt arbete

Dalsslands miljö- och energiförbund har i uppdrag av medlemskommunerna att initiera och samordna det miljö och energistrategiska arbetet i nära samverkan med kommunernas olika verksamheter. Miljö- och energistrategernas mål är att skapa förutsättningar så att medlemskommunerna utvecklas långsiktigt och hållbart och att nationella och regionala miljömålen får genomslag i miljö- och energikontorets och kommunernas verksamheter.

Det miljö- och energistrategiska arbetet har i huvudsak följt verksamhetsplanen för 2017. Det miljöstrategiska arbetet har dock på grund av sjukdom och tjänstledigheter inneburit cirka 2,35 tjänster under 2017 mot planerat 3 tjänster. De delar av det miljöstrategiska arbetet som, pga sjukskrivningar, gick på sparlåga under våren gjordes under hösten. Det är dock ett antal insatser inom miljöledningsområdet som blev tvunget att skjuta på till 2018, t.ex. miljökonferenser för alla chefer i tre av kommunerna, revidering av miljöriktlinjerna och ett antal miljödialoger i Bengtsfors och Dals-Ed.

Energistrategi

Det energi- och klimatstrategiska arbetet har under 2017 varit uppdelat på två inriktningar som beskrivs nedan tillsammans med genomförda aktiviteter. Energiproduktionen påverkar nästan alla miljömål på olika sätt vilket gör att effektiv energianvändning, med minskad energiproduktion som följd, bidrar positivt till många miljömål, exempelvis Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft och God bebyggd miljö.

Inriktningen kommunalt energistrategiskt arbete har under 2017 samordnat medlemskommunernas (inkl. Åmål) energi- och klimatarbete. Utifrån årliga uppföljningar för respektive kommuns energianvändning har energistrategerna berett och genomfört åtgärder i kommunerna som styr mot fastställda energi- och klimatmål.

Insatser enligt VP 2017	Aktiviteter	Status/Genomförd
Samordna energigrupper	Möten med kommunernas energigrupper	Totalt 20 stycken
Uppföljningar	Sammanställning energistatistik 2016 samt redovisning av energistatistik för 2016 Resultat minskad energianvändning 2009-2016	Klart i alla kommuner, info till Ks/Ksau i respektive kommun. Bengtsfors - 15 % Dals Ed - 8 % Färgelanda - 18 % Mellerud - 13 % Åmål - 5 %
Ansöka om externa medel	Klimatklivet Mellbo AB Klimatklivet laddstolpar Färgelanda Klimatklivet Karoliner skolan Klimatklivet laddstolpar, Åmål kommun & ÅKAB Klimatklivet laddstolpar Valbohem Energikartläggningsstöd Björnhuset, Solcellsstöd, förskola Högsäter Solcellsstöd, förskola, Dals-Ed	Beviljad (292 tkr) Beviljad (67 tkr) Beviljad (920 tkr) Beviljad (170 tkr) Beviljad (25 tkr) Beviljad Handläggning Lst Handläggning Lst
Genomföra utredningar	Björnhuset, Färgelanda Hagaskolans Kök, Dals-Ed Tavlans motionsgård, Dals-Ed Solutredning Fastigheter, Mellerud	Klar Klar Klar Pågående
Arbeta med kommunernas energi- och klimatstrategier	Åmåls kommun Bengtsfors kommun Melleruds kommun Dals Eds kommun Färgelanda kommun	Antagen Påbörjad VP 2018 Beslutad 160928 VP 2018
Bistå kommunerna i arbetet med fossiloberoende fordonsflotta 2030. Innefattar även projektet "Samskapande Grön Omställning"	Utredningsstöd Biogas tankstationer Bengtsfors, Mellerud, Dals Ed Processledning laddinfrastrukturplan Bengtsfors och Åmål Utredningsstöd resor Dals Ed Dialoginsats miljömässa Dals Ed Dialoginsats miljömässa Bengtsfors Dialoginsats Färgelandadagarna Dialoginsats Laddakväll Bengtsfors	Etablering 2018 Påbörjad Pågående 170305 170326 170825 171123

Inriktningen energi- och klimatrådgivning (EKR) finansieras av Energimyndigheten och har under 2017 deltagit i ett samarbete med Vänersborgs kommun. EKR uppmanar allmänhet, små och medelstora företag samt organisationer till ett energi- och klimateffektivt beteende.

Insatser enligt VP 2017	Aktiviteter	Status/Genomförd
Rådgivning till målgrupperna privatpersoner, företag och organisationer	Rådgivning solenergi, Miljömässa Bengtsfors Rådgivning solenergi, Bomässan Vänersborg Rådgivning solenergi Bygga & Bomässa, Mellerud Föreläsning solenergi, Färgelanda Rådgivningsbesök företag Telefonrådgivning alla målgrupper	170326 170421-170423 171021 Mån-fre 08:00-16:00
Insatsprojekt Transport 2017	Rådgivningsinsatser gällande information om "rätt däcktryck" vid bilbesiktningarna i Bengtsfors, Mellerud, Åmål och Vänersborg	5 stycken genomförda informationsdagar

Hållbar samhällsplanering

Översiktsplanering

Melleruds kommun har påbörjat sitt viktiga arbete med ny översiktsplan för kommunen. DMEK har bidragit till arbetet med framtidsstudie och planering i workshops. Miljöstrateg har även deltagit i arbetet med medborgardialog samt i analyserandet av dess resultat.

Avfallsplan

DMEK deltar tillsammans med Färgelanda, Bengtsfors, Dals-Ed och Melleruds kommuner i arbetet med en gemensam avfallsplan, som har miljö- och hållbarhet som ett av fokusområdena. Exempel på viktiga frågor är att skapa förutsättningar för att åter inom Fyrbodalsområdet göra biogas av matavfallet och annat rent biologiskt avfall. Ökad produktion av biogas behövs för att möta behovet av mer biogas för fordonsbränsle. Fler tankställen med biogas planeras nu i Dalsland.

Projekt HNV-Link

Projektnamnet HNV-Link står för High Nature Value farming: Learning, Innovation and Knowledge (www.hnvlink.eu). Nätverket HNV-Link arbetar för att utveckla och sprida nya idéer som stärker HNV-jordbruk. Projektets fokus ligger på att hitta lösningar som leder till att de positiva miljöeffekterna från jordbruksföretag och samhällen ökar ytterligare. Lösningarna ska även bidra till en positiv påverkan på den sociala och ekonomiska situationen hos företagen och samhället. Projektet länkar samman tio områden i Europa som vart och ett har högt inslag av HNV-lantbruk och där det finns idéer kring hur denna typ av lantbruk kan stärkas.

Sveriges s.k. lärområde består av landskapet Dalsland och projektägare i Sverige är länsstyrelsen i Västra Götaland tillsammans med SLU.

Miljöstrategerna vid DMEK har deltagit aktivt vid de olika workshops som har arrangerats under 2017. I dessa workshops har ca 50 st olika aktörer, från markägare och djurhållare till myndigheter och miljöorganisationer, deltagit för diskutera hur de stora naturvärdena som finns i det Dalsländska

odlingslandskapet kan förstärkas ytterligare. I landskapet finns idag brukade arealer av stor betydelse, men också potentialer till att skapa nya värden, t ex genom restaureringsåtgärder. Vi har arbetat med att förstå landskapets historik, vad vi vill nå i en önskad framtid och vad som krävs för att nå den önskade framtiden. Vi har bl a arbetat med att beskriva den utveckling som lett fram till var vi är idag, varför vi har det landskap vi har idag. Därmed har vi också bättre kunnat förstå vad som skapat de höga naturvärden som idag finns kvar, men samtidigt sett att det finns en stor potential att återskapa många värdefulla naturtyper.

Det handlar om att skapa en utveckling och innovationer som gagnar jord- och skogsbruk, men även turism, inflyttning och därmed samhället i stort. Biologisk mångfald och hållbar markanvändning som resurs för hela samhällets utveckling. Dalsslands miljö- och energikontor har en aktiv roll när det gäller att sprida information om HNV i Dalssland till de andra deltagande länderna i projektet. Förhoppningen är att vi kan knyta långsiktiga kontakter för innovationsutbyte med de deltagande länderna i Europa.

Övrigt

DMEK har skrivit yttrande över Länsstyrelsens remiss **”Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland – regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2017–2020”**, samt lämnat synpunkter på Länsstyrelsens remiss **”Regional handlingsplan för klimatanpassning i Västra Götalands län 2018–2020”**.

Hållbar livsstil och konsumtion

DMEK har erbjudit hjälp till kostcheferna att ytterligare miljöanpassa måltidsverksamheterna med ekologiska, klimatsmarta och närproducerade livsmedel. DMEK utbildade i mars kostpersonalen i Dals-Eds kommun under temat **”Mat, klimat och andra miljöfaktorer”**. DMEK och kostcheferna har planerat att ge information om detta samt vad det nya livsmedelsavtalet innebär, vid ett gemensamt möte för all kostpersonal i de fyra kommunerna.

Miljöpolitiskt program för Dalssland/inriktning av det miljö- och energistrategiska arbetet

Behandlingen av förslag till miljöpolitiskt program, för Dalsslands miljö- och energiförbund och Färgelanda, Bengtsfors, Dals-Eds och Melleruds kommuner, har fortsatt under 2017. Kommunerna har yttrat sig över förslaget och därefter har en dialog skett mellan DMEK och kommunernas berörda förvaltningar om vilka åtgärder som bör prioriteras. Denna dialog ledde fram till förslag om verksamhetsplan 2018 för det miljö- och energistrategiska arbetet, som beslutades av DMEK´s direktiön i oktober. Direktiön har vidare beslutat att fortsatt dialog ska ske under 2018 och 2019.

Miljöledning och miljöutbildning i kommunerna och förbundet

Miljöstrategerna på DMEK har stöttat kommunerna och medverkat i miljöledningsarbetet, vilket bl.a. har inneburit en dialog med kommunchefens ledningsgrupp. Miljöstrategerna har träffat förvaltningschefernas ledningsgrupper i Bengtsfors kommun och inbjudit dem att boka dialogmöten för all personal,

varefter miljödialogmöte har genomförts i hela kommunledningskontorets förvaltning. De miljökonferenser för alla verksamhetsansvariga som var planerade i Bengtsfors respektive Färgelanda kommuner, kunde inte genomföras.

DMEK har hållit grundläggande miljöutbildning för Samhällsbyggnadsförvaltningen i Melleruds kommun och därefter fördjupning för de olika enheterna. Miljöutbildning återstår för Socialförvaltningen i Melleruds kommun som har efterfrågat en digital lösning, varvid Miljöörkortet har erbjudits.

Miljöstrategerna genomförde, med start i november, en miljörevision på Melleruds kommun, då i förväg ställda frågor gick igenom med alla verksamhetsansvariga enhetschefer, sektorschefer och förvaltningschefer. Det innebar 42 olika träffar, en med respektive chef. En miljörevisionsrapport, med miljöstrategernas rekommendationer, har därefter lämnats över till kommunchefens ledningsgrupp.

Personalen på alla förskolor i Dals-Eds kommun har genomgått utbildning i Giftfri förskola. Information om Grön Flagg har getts på förskolorna i samband med arbetet med Giftfri förskola. Miljöriktlinjerna för DMEK har varit uppe på en arbetsplatsträff och de ses för närvarande över. Miljöörkortet har erbjudits nyanställd personal på DMEK.

Miljöstrategiska informationsinsatser

Naturkalendern för 2017, för guidade naturutflykter, ställdes samman av DMEK och fanns under sommarhalvåret på www.dalssland.se samt på de fyra kommunernas hemsidor. DMEK deltog vid HOPP miljömässa i Ed och informerade om miljö- och energikontoret och dess uppdrag. Hemsidan www.dalssland.se har fått en ny flik som heter Kemikaliesmart kommun, med underflikarna Giftfri förskola, Hållbara IT-produkter, Tvätta bilen och Har du hört om Cocktaileffekten?

Miljöanpassad offentlig upphandling

DMEK har träffat upphandlaren för Dalssland samt kostcheferna vid flera tillfällen under året och i februari även KS-politiker från Dalssland, i ett möte i Bengtsfors. Vid mötena diskuterades årets livsmedelsupphandling och valet av miljökrav. På uppdrag från kostcheferna sammanfogade DMEK en "Livsmedel- och måltidspolicy" från två befintliga policys, vilken sedan antogs politiskt i de 6 kommunerna som samverkar i livsmedelsupphandlingen. DMEK har påbörjat en uppföljning av miljökraven i avtalet/leveranserna av städ- och kemprodukter. Leverantören All Office (tidigare Ocaj) har lämnat över årsstatistik för år 2017. Resultatet ska presenteras i en rapport under våren 2018.

Naturvårdsplanering

LONA-projekt

Genom LONA-projektet "Vägledning till naturen i Dalsland" har det under 2015–2017 arbetats fram och tryckts en bok, Natur i Dalsland - en vägvisare. Boken lanserades vid Dalslandslitteraturens dag 17 juni i Håverud. DMEK ordnade då en guidad vandring i ett av de beskrivna områdena, det närbelägna naturreservatet Ramslökedalen. Under hösten sålde boken nästan slut på första upplagan av 2000 exemplar. Materialet har lagts in på hemsidan för Dalslands Turist AB, men nås enklast, både från dator och mobil, genom den särskilda domänen www.naturidalsland.se som DMEF har köpt in. Det finns beskrivningar, med kartor och foton, över 68 naturområden i boken och på hemsidan men om man räknar in delområden m.m. så beskrivs det på olika sätt 127 områden. Det finns 10 temaartiklar om naturen, bl.a. om växter, djur, geologi, vandring, paddling och cykling. Boken säljs via DMEF, turistbyråerna och bokhandlare i Dalsland, dessutom via bokhandlare i hela Sverige och genom nätbokhandeln. Detta har möjliggjorts genom ett samarbetsavtal mellan DMEF och bokförlaget Votum.

Förlaget har låtit trycka en andra upplaga, 2000 ex av boken. DMEF var huvudman för projektet och ansvarar framgent för boken och hemsidan. DMEK har varit projektledare och gjort grundarbetet med de flesta kartor. I projektgruppen ingick även tjänstemän från Åmåls respektive Vänersborgs miljökontor samt representanter för Dalslands Turist AB och Västkoststiftelsen. Projektgruppen har tagit fram en del bakgrundsfakta till områden och temaartiklar samt varit ute på alla beskrivna naturområden. En mängd kontakter har tagits med berörda markägare och organisationer.

I projektgruppen ingick också anlitad konsult Naturinformation AB. Vanja Leander på Naturinformation svarade för layout och framställandet av kartorna, och hade i sin tur anlitat författaren Roger Olsson samt fotograferna Kent-Åke Gustavsson och Lars Eric Fjellman. Det är dessa fyra personer som förtjänar att uppmärksammas för den högkvalitativa texten och bilderna. Vid projektidens utgång har någon översättning inte kunnat göras, men förhoppningsvis kan detta ske i framtiden. Boken och hemsidan är redan till stor nytta för invånare, föreningar, organisationer, företag och besökare. Kartor och texter kunde nyttjas i nedanstående projekt.

LONA-projektet "Ökad tillgänglighet till naturområden i Dalsland", som startade i april 2016, har fullföljts under 2017. Det är 29 olika naturområden som gjorts mer tillgängliga genom bättre skyltning och parkeringsmöjligheter. 40 informationstavlor har tryckts och satts upp liksom 28 mindre vägvisare samt 6 större vägvisare utmed stora vägar. Det har tillförts 8 p-platser, med plats för 2-3 bilar, i lämpliga naturområden. Några av dessa naturområden är naturreservat men de flesta av områdena har privata markägare. DMEK har varit projektledare och miljökontoret i Åmåls kommun samt Västkoststiftelsen har deltagit i arbetet och varit medfinansiärer. Den ökade tillgängligheten innebär att många fler människor på sikt kan nyttja dessa naturområden och det stärker också lokala företag med inriktning på naturturism. Projektet innebar också att närmare 20

områden som annars hade uteslutits i boken kunde tas med där, eftersom det blev bra skyltat.

LONA-projektet "Odling och plantering av vilda blommor i Dalssland", som påbörjades 2015, har slutförts under 2017. Projektledaren Hasse Sandqvist, som arbetat ideellt i detta projekt under 2017 (på DMEK tidigare år), har odlat ett 40-tal arter av vilda blommor i ett 80-tal pallkragar. Utplanteringarna har gjorts i Fjärilsparken som ligger nära Bengtsfors centrum och båthamnen för kanaltrafiken. Skogsdals naturskyddsförening och Arbetsmarknadsenheten i Bengtsfors kommun har hjälpt till vid utplanteringarna. Slåtter har utförts i slutet av augusti. Det har också anlagts ett stenparti där ett tiotal lågvuxna, kalkberoende arter planterats. En informationsfolder om Fjärilsparken har tagits fram. För 2018 och framtida underhåll av Fjärilsparken finns en arbetsgrupp bestående av personer från Skogsdals naturskyddsförening och Arbetsmarknadsenheten samt Hasse Sandqvist.

Naturvårdsprogram

Kommunfullmäktige antog 19 april det reviderade naturvårdsprogrammet för Melleruds kommun efter att det varit ute på remiss och inkomna synpunkter beaktats. Programmet består av ett tillägsblad med bl.a. kommunala naturvårdsmål och detta insticksblad kompletterar huvudprogrammet från år 2009. Vidare antogs fyra nya bilagor samt en helt ny kartbilaga. Naturvårdsprogrammet finns att hämta på kommunens hemsida eller genom kontakt med DMEK eller Medborgarkontoret. Samhällsbyggnadsförvaltningen, Plan- och byggenheten samt DMEK har olika ansvar för naturvårdsåtgärder, enligt bilaga 3 Åtgärdsplan. DMEK besökte Kommunala funktionshinderrådet i maj och det beslutades om en gemensam naturutflykt under våren 2018, vilket ingår i åtgärdsplanen.

Vid en träff med sektorchefen för Samhällsutveckling i Färgelanda samt vid ett kort möte med personal från Plan- och bygg informerades om naturvårdsprogrammet för Färgelanda kommun, bl.a. om att kommunalt naturreservat är en av åtgärds punkterna i naturvårdsprogrammet. Vidare att det krävs en kommunal utredning av växter & djur i aktuellt område (t.ex. kan det ingå i detaljplanearbete för Sundsbroområdet) innan en ansökan om statligt stöd kan bli aktuell. En LONA-ansökan kan DMEK hjälpa till med.

Remisser

Melleruds kommun har fått förslag från DMEK till att svara på Länsstyrelsens remisser om fyra Natura 2000-områden och Dals-Eds kommun fått hjälp att svara på remissen "Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett 2017–2021".

Vattenplanering

Bengtsfors: DMEK deltar i kommunens arbete att genomföra den beslutade VA-planen, vars handlingsplan (bilaga 4) innehåller många åtgärder och vidare utredningar. Miljöstrategerna deltar vidare i Dalbergså/Holmsåns vattenråd och Dalsslands kanals vattenråd. Exempel på aktivitet i förstnämnda vattenråd är initiativet till ett vattenvårdsprojekt i Teåkersälven efter den massdöd av flodpärlmusslor som upptäcktes i Teåkersälven sommaren 2017. Länsstyrelsen har beviljat pengar till att ta fram en åtgärdsplan för Teåkersälven.

Dals-Ed: DMEK medverkar i kommunens arbete med VA-planen, men aktiviteten med den kommunomfattande planen har varit låg under 2017. Fokus har istället varit på diskussioner om den framtida inriktningen på VA-lösningar i Nössemark. Miljöstrategerna deltar vidare i Gullmarns vattenråd (för avrinningsområdet Örekilsälven och Valboån) och i Dalsslands kanals vattenråd. Exempel på aktivitet under året var en vattendragsvandring som genomfördes i Örekilsälven söder om Ed, tillsammans med de lokala fiskevårdsområdesföreningarna.

Färgelanda: DMEK deltar, tillsammans med kommunen och Västvatten, i kommunens arbete med att färdigställa VA-planen (för försörjning och hantering av dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten). Miljöstrategerna deltar vidare i Gullmarns vattenråd och Dalbergså/Holmsåns vattenråd. Exempel på aktiviteter i vattenråden är skapande av fiskvägar vid vägtrummor samt projekt om vattnet i skolan, i det senare deltar Högsäters skola. En annan aktuell fråga är att Västvatten har lämnat in ett förslag till DMEK över reviderat provtagningsprogram i Valboån. Förslaget är nu föremål för dialog, om samordning av recipientkontrollen, med länsstyrelsen och övriga kommuner och aktörer i Örekilsälven/Valboåns avrinningsområde.

Mellerud: DMEK deltar i kommunens arbete med VA-planen som ledde fram till att ett förslag till VA-plan presenterades i januari 2018. Miljöstrategerna deltar vidare i Dalbergså/Holmsåns vattenråd och Dalsslands kanals vattenråd. Ett exempel på aktivitet inom Dalbersåns avrinningsområde är det påbörjade vattenvårdsprojektet i Teåkersälven (se ovan).

Framtiden på kort och lång sikt

- Det finns ett stort behov hos miljökontoret att utveckla lednings- och styrfunktioner, kvalitet och effektivitet, kompetens, arbetsmiljö och rekryteringsmöjligheter. Miljökontoret lägger stor vikt vid detta på både kort och lång sikt. Möjligheterna att utveckla detta bedöms ha ökat när miljö- och energikontoret från och med september 2017 finns samlat i Mellerud samt då två samordningsfunktioner inrättats fr.o.m.2018.
- Fortsatta verksamhets- och tillsynsplaner samt behovsutredningar bör präglas av att kontorets resurser används med syftet att åstadkomma största möjliga miljönytta för Dalssland. Ett sådant arbete sker fortlöpande. Viktiga faktorer i detta arbete utgör av nationella/regionala miljömål, lagstiftning, lokala mål samt ekonomiska ramar. Samtliga medarbetare är involverade i detta arbete.
- Det är angeläget att utveckla de gemensamma rutinerna och riktlinjerna inom miljö- och energikontoret i syfte att skapa enhetlighet och tydlighet. Detta är ett arbete som pågår och som sker på både kort och lång sikt.
- Den utredning av miljökontoret och miljönämnden som gjordes 2012 visade att det finns ett stort behov av en ökad dialog mellan miljö- och energikontoret och de kommunala verksamheterna. Miljö- och energikontoret driver en process för ökad dialog med de kommunala verksamheterna. Denna process är ett långsiktigt arbete. Miljö- och energikontorets ambition är att, utifrån tillgängliga resurser, fortsätta och utveckla denna process. Utvecklad samverkan med kommunerna är nu en stående punkt på APT-möten och ledningsgruppsmöten. Den nya förbundsorganisationen bedöms ge möjligheter att utveckla denna samverkan. I början av 2018 hölls ett möte mellan DMEK och kommuncheferna i syfte att utveckla sådan samverkan.

Hållbar utveckling väst

Ansvarig: Nardono Nimpuno

Ansvar: 3020

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	9 098	5 916	4 560
Summa intäkter	9 098	5 916	4 560
Kostnader			
Personalkostnader	6 256	4 791	4 961
Övriga kostnader	3 293	1 126	788
Summa kostnader	9 550	5 917	5 749
Årets resultat	-452	0	-1 189

Verksamhetsbeskrivning

Hållbar utveckling Väst är Västra Götalands regionala energikontor och har funnits sedan 2003. Verksamheten har tre huvudsakliga delområden, samordning av Västra Götalands kommunala energi- och klimatrådgivare, samordning av ett kommunnätverk för hållbar utveckling i Västra Götaland samt projektverksamhet. Projektverksamheten kopplas till de två samordningsområdena, alternativt till uppdraget som regionalt energikontor.

Händelser av betydelse

- HUVs verksamhetsledare är fortsatt ordinarie ledamot och sekreterare i Energikontoren Sveriges styrelse.
- Uppdragen från Tillväxtverket och Energimyndigheten för energieffektivisering i små och medelstora företag i regionen fortsätter. Dessa strukturfondsfinansierade uppdrag ger kontoret en stärkt kompetens och erfarenhet kring arbete mot näringslivet.
- HUV fortsätter sin samverkan med Västra Götalandsregionen och Power Väst kring utökad vindkraft i regionen.
- Under våren anställdes 5 nya medarbetare.
- De två 2-åriga projekten Green Building A-Z med främst Interreg-finansiering och Soliväst II med stöd från främst Energimyndigheten och Västra Götalandsregionen löper på väl, med stort intresse och engagemang från deltagande kommuner och aktörer.
- HUV tilldelades av Energimyndigheten det uppdraget nationell Insatsledare, som leder ett solprojekt riktat till energi- och klimatrådgivare i hela landet.

- HUV har i samråd med VGR och Länsstyrelsen tagit över ansvaret för den regionala plattformen Biogas Väst. Ansökan lämnades in i slutet av året, uppdraget påbörjas under 2018
- Miljö- och energiförbundets direktion har beslutat att man tar ansvar för HUV:s verksamhet till och med 2018. I god tid dessförinnan bör därför ny huvudman för verksamheten vara klar. Utvecklingsarbete för att finna en ny huvudman (med förankring i hela regionen) för verksamheten pågår. Diskussioner har hållits med förbundsdirektörerna på kommunalförbunden i regionen, Västra Götalandsregionen VGR, Länsstyrelsen samt Innovatum AB. Under hösten påbörjades strukturerade samtal med Innovatum AB. Även VGR deltog i dessa samtal. I december kom ett inriktningsbeslut från Innovatums styrelse om att arbeta för att ta över huvudmannaskapet för HUV under 2018.

Ekonomisk analys

Hållbar utveckling Väst visar på en budgetavvikelse på - 452 tkr.

Uppdrag och projekt löper på

Under 2017 har Hållbar utveckling Västs uppdrag och projekt löpt på. Organisationen har i dagsläget 7 större uppdrag/projekt som löper över flera år, och 5 mindre projekt som löper över året. Finansiärer är Energimyndigheten, Strukturfonderna, Västra Götalandsregionen, Interreg samt kommunerna i västra Götaland. Efterfrågan på energikontorets tjänster och kompetens är stor hos såväl samarbetspartners som finansiärer. Med sina 14 medarbetare är Hållbar Utveckling Väst ett av de mest tongivande och efterfrågade energikontoren i Sverige.

Finansiering med minskad overhead

Projekten som finansieras av Energimyndigheten medför liksom tidigare år en intäkt på 650 kr/upparbetad timme (overhead ~300kr/tim). dessa projekt utgör ca hälften av organisationens intäkter.

För övriga projekt, såsom Strukturfondsuppdragen, Interregprojekt och andra EU-finansierade projekt erhålls en Overhead-ersättning som motsvarar endast ungefär 15 % av de faktiska lönekostnaderna, ca 50 kr/tim. Marginalerna i verksamheten blir därför begränsade, vilket återigen återspeglar sig i såväl budgeten som resultatet 2017. Då organisationen inte erhåller någon grundfinansiering blir ekonomin i organisationen ansträngd. Frågan om grundfinansiering förblir följaktligen aktuell. Arbetet med att hitta en lämplig huvudman åt verksamheten fortsätter därför 2018.

Måluppfyllelse

Hållbar utveckling Väst har 6 övergripande mål som redovisas kort nedan

1. *En regional resurs med hög kompetens och tillgänglighet för lokala, regionala och nationella aktörer*

HUV driver och deltar i ett antal projekt inom energi- och miljöområdet som syftar till att öka och upprätthålla en hög kompetens i Västra Götalandsregionen.

HUV erbjuder också praktikplatser under året samt möjligheter till ex-jobb.

2. *Stärker och underlättar arbetet med hållbar utveckling i Västsverige genom att erbjuda nätverk, samordning och projektverksamhet*

HUV arbetar kontinuerligt för att samordna och samverka för att underlätta för kommunerna att arbeta med hållbar utveckling. HUV har under året drivit 2 nätverk, kommunnätverket för hållbar utveckling och nätverket för energi och klimatrådgivare, EKR. Vi samverkar även med Länsstyrelsen i Västra Götaland för kommunnätverket för energistrategiska frågor.

3. *Utvecklar, deltar i och leder projekt och aktiviteter som syftar till en hållbar utveckling, med tydligt värde för våra samarbetsparter, där vi lyfter fram de tre dimensionerna av hållbar utveckling*

Under året har hållbar utveckling väst arbetat med att utveckla ett antal projekt med fokus på hållbar utveckling främst ur ett energi- och miljöperspektiv. Projekten utvecklas främst i samarbete med våra nätverk och samarbetspartners och arbetar med att ta in alla aspekter av hållbar utveckling. Dock bör beläggas att vi arbetar främst med miljö- och energidelen i hållbar utveckling som tangerar ekonomi och sociala aspekter.

Samordningen av Energi och Klimatrådgivare och samordningen av Kommunnätverket av kommunala miljöstrategier löpte på under våren.

Förutom ovanstående bedrevs följande större uppdrag/projekt under 2017:

- Soliväst 2016-2019
- Green Building A-Z
- Insatsprojekt Solel: nationellt samordningsprojekt
- Nationell samordning av energikontoren Sverige (nationell ansökan genom föreningen Energikontoren Sverige.)
- Noder Energikartläggningsstöd mot små och medelstora företag.
- Energieffektiviseringsnätverk företagsgrupper.

4. *Vi inspirerar och utmanar andra att genomföra hållbara aktiviteter, vi lever som vi lär och genom egna exempel går vi före. Vi verkar för ständig förbättring av den egna verksamheten genom ett aktivt arbete med vår miljö- och klimatpolicy*

I inköp av fika och mat till möten söker Hållbar utveckling Väst alltid ekologiska och rättvisemärkta alternativ för att uppmuntra marknaden att **erbjuda dessa varor/tjänster, samt "leva som vi lär"**. Miljöanpassad städning var t.ex. en viktig faktor när vi sökte städtjänst i de nya lokalerna.

HUV har 1 licens för webbmötesverktyget Adobe Connect pro vilket används flitigt av alla. Ofta sker flera möten i veckan på detta sätt vilket minskar miljöbelastningen då vi undviker transporter.

HUV har antagit CSR västs utmaningar, klimatinitiativet, REKO kontor och ett socialt ansvarstagande kontor för att internt driva på arbetet med hållbarhetsfrågorna.

5. *Våra aktiviteter håller en hög kvalitet och svarar mot våra målgrupps förväntningar och behov. Genom utvärdering och uppföljning av våra aktiviteter arbetar vi för ständig förbättring.*

HUV arbetar ständigt med att förbättra sin verksamhet. Alla större möten och event som genomförs utvärderas. Utvärderingar visar att 90 % av EKR-deltagarna nöjda till mycket nöjda med nätverksträffarna som hittills. Även kommunnätverket för hållbar utveckling har fortsatt positiva utvärderingar och kommentarer från deltagarna.

6. *Hållbar utveckling Väst är en uthållig arbetsplats där kreativitet, passion och vilja tas till vara och får växa.*

Hållbar utveckling Väst har en friskvårdstimme/vecka vilket varit mycket uppskattat detta fortsätter under 2018. HUV arbetar kontinuerligt med deltagandeprocesser och mötesmetoder för att underlätta kreativitet och ta till vara på personalens kompetens.

Framtiden på kort och lång sikt

Som nämns är efterfrågan på Hållbar Utveckling Västs tjänster och kompetenser fortsatt stor. Uppdrag från och samarbete med relevanta aktörer (i regionen såväl som nationellt) inom energi och miljö håller en hög nivå.

Stödet till energirådgivarna samt samordningen av dessa utvecklas vidare av Energimyndigheten genom de 15 nationella Energikontoren via rollen som Regional utvecklingsledare (RUL).

Kommunnätverket för Hållbar utveckling löper på: det medlemsbaserade nätverket fortsätter sin verksamhet med HUV som central samordnare av aktiviteter av relevans för kommunernas miljöstrategier, kommunekologer, planerare, fair-trade ansvariga mm. De deltagande kommunerna är fortsatt nöjda med och känner fortsatt behov av nätverket vilket omfattar 34 kommuner.

Arbetet med att bredda finansieringen har burit frukt, och kompetens och kontakter har arbetats upp gentemot nya finansiärer. Projektutvecklingen löper på och grunden har lagt till ett antal nya projektansökningar för 2018 och framåt. Dock kräver den här typen av verksamhet någon form av grundfinansiering, vilket inte erhålls i dagsläget. För en stor del av uppdragen är overheaden som nämnts alldeles för liten för att verksamheten totalt sett ska få de marginaler som krävs. En grundfinansiering behövs för att täcka detta behov. (Övriga energikontor i Sverige erhåller ett sådant grundstöd från sina ägare). En viktig prioritet för organisationen är därför att hitta en ny huvudman som kan erbjuda förankring och grundfinansiering. HUVs verksamhetsledare har tillsammans med förbundschefen Dan Gunnardo under året fortsatt arbetet med att hitta en ny huvudman för HUV, och till detta även säkra grundfinansiering för verksamheten hos VGR.

Västgruppen

Som ett led i detta har verksamhetsledaren och förbundschefen i juni träffat den sk Västgruppen som är forumet mellan VGR och kommunalförbundens för strategisk samverkan inom regional utveckling. Det aktuella läget för kontoret diskuterades med förbundsdirektörerna och VGR (miljöchef och regionutvecklingsdirektör) och vägar framåt i linje med ovanstående presenterades.

Parallellt har även samtal förts med Länsstyrelsen, som är inbegripen i situationen och positiv till att spela en roll i en framtida lösning av HUVs huvudmannaskap. Dialogen med dessa aktörer fortsatte under hösten. Målsättningen har varit att hitta en lösning under de kommande 12 månaderna, i god tid innan Dalslands Miljö och Energiförbund i enlighet med sitt Direktionsbeslut avvecklar verksamheten.

Innovatum

Under hösten inleddes samtal med Innovatums VD om ett övertagande av HUV huvudmannaskap. VGR var med på dessa möten och de förankrades kontinuerligt hos Innovatums styrelse. I december fattade Innovatums styrelse ett inriktningsbeslut om att organisationerna skall fortsätta att arbeta för att ta över huvudmannaskapet för HUV under 2018.

I enlighet med beslut i Direktionen avvecklar Dalslands Miljö och Energiförbund energikontoret under 2018, med 31 december 2018 som slutdatum för huvudmannaskapet. Ett intensivt arbete pågår för att en annan organisation skall ta över ansvaret för organisationen. Samtalen med Innovatum och VGR är långt framskridna, och ambitionen och förhoppningen är att Innovatum AB kommer att ha tagit över huvudmannaskapet innan 2018 års slut.

Resultaträkning

Belopp i tkr		Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	Not 1	37 593	22 799	35 587
Verksamhetens kostnader	Not 2	-19 137	-22 025	-38 922
Avskrivningar	Not 3	-1 699	-1 005	-1 779
Verksamhetens nettokostnader		3 801	-231	-5 114
Finansiella intäkter	Not 4	2		4
Finansiella kostnader	Not 5	-26		-35
Resultat före extraordinära poster		3 777	-231	-5 145
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
<i>Periodens resultat</i>		<i>3 777</i>	<i>-231</i>	<i>-5 145</i>

Nettoresultat

Belopp i tkr		Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016
Kansli		3 754	-35	-2 958
Inköp		0	0	16
Miljöförvaltningen		787	148	-24
Energisamverkan, Dalssland		-311	-344	-990
Hållbar utveckling väst		-452	0	-1 189
Summa		3 777	-231	-5 145

Finansieringsanalys

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat	3 777	-5 145
Justering för av- och nedskrivningar	1 699	1 779
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>5 476</i>	<i>-3 366</i>
Ökning (-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	1 285	-234
Ökning (+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-4 812	4 387
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 950	787
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investering i materiella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		
Investering i finansiella anläggningstillgångar		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån		
Amortering av skuld	-1 225	-1 264
Ökning av långfristiga fordringar		
Minskning av långfristiga fordringar		
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 225	-1 264
Periodens kassaflöde	725	-477
Likvida medel vid årets början	4 055	4 532
Likvida medel vid periodens slut	4 780	4 055

Balansräkning

Belopp i tkr		Bokslut 2017	Bokslut 2016
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 6	3 531	5 230
Finansiella anläggningstillgångar			
Summa anläggningstillgångar		3 531	5 230
Omsättningstillgångar			
Fordringar	Not 7	4 920	6 205
Kassa och bank	Not 8	4 780	4 055
Summa omsättningstillgångar		9 699	10 260
SUMMA TILLGÅNGAR		13 320	15 490
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
varav årets resultat	Not 9	2 717	-1 060
		3 777	-5 145
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 10	1 985	3 209
Kortfristiga skulder	Not 11	8 529	13 341
Summa skulder		10 51	16 550
S:A EGET KAPITAL OCH SKULDER		13 320	15 490
Soliditet		20,5%	-6,8%

Notförteckning

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Årsavgifter tillsyn	2 554	2 512
Tillsyns- och provningsavgifter	1 707	2 091
Bidrag kalkning - Länsstyrelsen	3 169	7 005
Kommunavgift kansli och miljökontor - Bengtsfors	3 151	3 033
Kommunavgift kansli och miljökontor - Dals Ed	1 548	1 510
Kommunavgift kansli och miljökontor - Färgelanda	2 125	2 061
Kommunavgift kansli och miljökontor - Mellerud	2 990	2 877
Kommunavgift - Åmål		359
Ombildningskostnad förbund - Bengtsfors	844	
Ombildningskostnad förbund - Dals-Ed	406	
Ombildningskostnad förbund - Färgelanda	563	
Ombildningskostnad förbund - Mellerud	792	
Ombildningskostnad förbund - Åmål	1 054	
Projektfinansiering HUV (Energimynd., VGR, Länsstyrelsen mfl.)	9 098	4 865
Försäljning tjänst energi- och klimatrådgivning	342	899
EU-bidrag (SGO)	412	208
Bidrag energisamverkan + energimyndigheten (VHT 2251)	1 263	1 400
Inköpsamverkan		1 438
Intäkter bibliotekssystem	773	939
Intäkter lönesystem HR+	1 736	1 862
Intäkter ekonomisystem Agresso	1 279	1 361
Intäkter VA-system	436	587
Intäkter plan/bygg-system	353	309
Intäkter fastighetsbolagen	8	54
Extern finansiering av projekt hos miljökontoret	991	
Övriga intäkter		218
S:a verksamhetens intäkter	37 593	35 587
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	19 139	23 456
Hyror	988	1 286
Material	537	373
Köpta tjänster	4 525	6 007
Övriga kostnader	7 441	7 800
S:a verksamhetens kostnader	32 630	38 922

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 3 Avskrivningar		
Avskrivning ekonomisystem	621	621
Avskrivning Löne/PA-system	605	605
Avskrivning bibliotekssystem	0	78
Avskrivning VA-system	278	278
Avskrivning plan/bygg-system	195	195
Avskrivning datorer	0	2
S:a avskrivningar	1 699	1 779
<i>Avskrivning enligt plan grundas på inventariernas ursprungliga anskaffningsvärde och fördelas över den beräknade nyttjandeperioden, datorer tre år, medlemskommunernas ekonomi- och PA-system 10 år och övriga inventarier och bibliotekssystem 5 år.</i>		
Not 4 Finansiella intäkter		
Övriga ränteintäkter	2	4
S:a finansiella intäkter	2	4
Not 5 Finansiella kostnader		
Dalalands Sparbank Ekonomisystem	3	6
Dalalands Sparbank Löne/PA-system	2	4
Dalalands Sparbank bibliotekssystem	1	3
Övriga räntekostnader	14	13
Bankkostnader	8	9
Övriga finansiella kostnader	-2	
S:a finansiella kostnader	26	35
Not 6 Materiella anläggningstillgångar		
<i>- varav maskiner och inventarier</i>		
Ingående anskaffningsvärde	20 885	20 885
Akkumulerad avskrivning	-15 655	-13 876
Årets investeringar	0	0
Avskrivning	-1 699	-1 779
<i>Summa</i>	<i>3 531</i>	<i>5 230</i>
<i>- specifikation maskiner och inventarier</i>		
Ekonomisystem	1 242	1 863
Löne/PA system	1 815	2 421
Datorer	0	0
Bibliotekssystem	0	0
VA-system	278	556
Plan/ Bygg-system	195	390
S:a materiella anläggningstillgångar	3 531	5 230

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 7 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 862	3 302
Skattekonto	750	0
Moms	523	780
Bruttolönefordran	6	
Förutbetalda hyror	183	0
Förutbetalda kostnader	158	360
Upplupna intäkter	1 174	1 763
periodiseringsfordringar	264	
S:a kortfristiga fordringar	4 921	6 205
Not 8 Kassa och bank		
Bank	4 780	4 055
S:a kassa och bank	4 780	4 055
Not 9 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	-1 060	4 085
Årets resultat	3 777	-5 145
Utgående balans eget kapital	2 717	-1 060
<i>- varav saldo Hållbar utveckling Väst</i>		
Ingående värde	469	1 658
Årets resultat	-452	-1 189
Utgående värde	17	469
<i>- varav saldo Energisamverkan, Dalsland</i>		
Ingående värde	-879	111
Årets resultat	-311	-990
Utgående värde	-1 190	-879
<i>- varav saldo Miljönämnd</i>		
Ingående värde	2 185	2 209
Årets resultat	787	-24
Utgående saldo	2 972	2 185
<i>- varav saldo Kansliet</i>		
Ingående värde	-2 962	-4
Årets resultat	3 754	-2 958
Utgående saldo	792	-2 962
<i>- varav saldo Inköp</i>		
Ingående värde	127	111
Årets resultat	0	16
Utgående saldo	127	127

Belopp i tkr	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 10 Långfristiga skulder		
Ingående skuld	3 209	4 473
Nya lån		
Amortering enligt plan	-1 225	-1 264
S:a långfristiga skulder	1 985	3 209
Kreditgivare		
DS Bibliotekssystem	0	39
DS Ekonomisystem	1 394	2 014
DS Löne/PA system	1 815	2 420
Amortering kommande år	-1 225	-1 264
S:a kreditgivare	1 985	3 209
Not 11 Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	1 729	2 115
Kommande års amortering	1 225	1 264
Utgående moms	382	517
Arbetsgivaravgifter/ kollektiva avgifter	701	658
Preliminärskatt	351	335
Semesterlöneskuld	828	757
Pensionskostnader individuell del	704	726
Bruttolöneavdrag, pensionsavsättning		-38
Särskild löneskatt individuell del	860	766
Inkomstförskott	139	2 416
Övriga kortfristiga skulder	1 611	4 304
S:a kortfristiga skulder	8 529	13 820
<i>Beviljad checkkredit 6000 tkr.</i>		
Not 12 Överskottsfond, tjänstepensioner		
Överskottsmedel	0	4
S:a överskottsfond	0	4

Redovisningsmodell

Den kommunala redovisningslagen reglerar den externa redovisningen. Årsredovisningen ska enligt lagen innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning samt en kassaflödesanalys. För kommunalförbundets interna redovisning tillkommer även driftredovisning och investeringsredovisning.

Modellens delar och samband

Resultaträkningen redovisar det ekonomiska resultatet på tre nivåer; verksamhetens nettokostnader, som redovisar resultatet av den egentliga verksamheten; resultat före extraordinära poster, som redovisar resultatet av den löpande verksamheten; samt årets resultat som även inkluderar extraordinära intäkter och kostnader. Årets resultat utvisar förändringen av det egna kapitalet. Årets resultat innefattar hela kommunalförbundets verksamhet.

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid en viss tidpunkt. Balansräkningen visar värdet av kommunalförbundets tillgångar och hur dessa tillgångar har finansierats, externt med skulder och internt med eget kapital. Tillgångarna delas upp i anläggningstillgångar och omsättningstillgångar. Skulderna delas upp i långfristiga och kortfristiga skulder. Kortfristiga skulder är de som förfaller inom ett år. Skillnaden mellan tillgångar och summan av skulder utgör det egna kapitalet, kommunalförbundets förmögenhet.

Kassaflödesanalysen ger upplysning om kassaflöde från löpande verksamhet, investeringar och från finansiering. Ett positivt saldo på kassaflödet innebär en förstärkning av likviditeten. Kassaflödets saldo slutar med årets förändring av likvida medel.

Driftsredovisningen visar de enskilda verksamhetsområdenas redovisade intäkter och kostnader samt nettobudget.

Investeringsredovisningen är en beskrivning av kommunalförbundets investeringsverksamhet under året.

Övergripande redovisningsprinciper

I den löpande redovisningen och vid upprättande av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper, vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Principerna som tillämpas innebär att en återhållsam bild av kommunalförbundets ekonomi redovisas, i enlighet med god redovisningssed. Analysen av den finansiella utvecklingen och ställningen baseras på antagandet att dessa principer har följts.

Principen om pågående verksamhet – Denna princip har stor betydelse för redovisningen, främst vad gäller tillgångsvärderingen och det sätt på vilket tillgångar redovisningstekniskt anses förbrukas. Här kommer förväntningar på framtiden in.

Principen om öppenhet – Öppenhetsprincipen handlar dels om myndigheters offentlighetsprincip, dels om ett förhållningssätt där största möjliga öppenhet alltid eftersträvas.

Försiktighetsprincipen - Försiktighetsprincipen innebär att värdering av redovisningsposter ska göras på ett sådant sätt att resultatet under inga omständigheter överskattas utan hellre underskattas.

Kongruensprincipen – Kongruensprincipen innebär att konsekventa mätprinciper ska tillämpas över tid.

Matchningsprincipen – Matchningsprincipen innebär att värderingen av tillgångar och skulder sker på ett sådant sätt att intäkter och kostnader som hör samman redovisas under samma redovisningsperiod.

Väsentlighetsprincipen – Väsentlighetsprincipen kan medföra avsteg från matchningsprincipen i och med att endast väsentliga redovisningsposter behöver periodiseras.

Kommunal redovisningslag

Kommunalförbundet ska enligt den kommunala redovisningslagen följa god redovisningssed. Lagen reglerar vilka delar som ska ingå i årsredovisningen. Förvaltningsberättelsen ska ge en översikt över utvecklingen. Den ska även redogöra för de förhållanden som är viktiga för bedömningen av ekonomin. Här ska förhållanden som är kända fram till dess årsredovisningen upprättats redovisas.

I 2017 års bokföring och bokslut tillämpas i allt väsentligt den kommunala redovisningslagens bestämmelser samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Tillämpning av redovisningsprinciper i övrigt

- Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar.
- Avskrivning sker på tillgångens anskaffningsvärde. Avskrivningar av anläggningstillgångar görs med 3 år för datorer, 5 år för inventarier och bibliotekssystem och 10 år för ekonomisystem och löne-/PA-system. Avskrivning påbörjas under det år tillgången tas i bruk.
- Årets förändring av semesterlöneskulden, okompenserad övertid etc. redovisas under verksamhetens kostnader i resultaträkningen. Den totala skulden av dessa redovisas som kortfristig skuld i balansräkningen.
- Timlöner, övertidsersättningar etc. som intjänats under 2017 och betalats ut 2017 belastar 2017 års resultat.
- Pensionsskuld och pensionskostnad beräknas av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Pensionsrättigheter intjänade från och med 1998 har betalats in via försäkring hos KPA och är kostnadsförd i den mån de ej avser s.k. avgiftsbestämd ålderspension (individuell del). Den avgiftsbestämda delen avseende år 2017 är kostnadsförd och redovisas som en kortfristig skuld. Samtliga pensionskostnader har belastats med särskild löneskatt.

**Dalslands Miljö och Energiförbund
Revisorerna**

Till kommunfullmäktige i
Dals-Eds, Bengtsfors,
Färgelandas och Melleruds
kommuner

Revisionsberättelse för år 2017

Vi har granskat verksamheten i Dalslands Miljö och Energiförbund under 2017. Granskningen har utförts i enlighet med kommunallagen och god revisionsed i kommunal verksamhet.

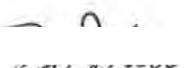
Förbundet lämnar en redogörelse för de aktiviteter som genomförts under året för att uppfylla de övergripande verksamhetsmålen som direktionen fastställt.

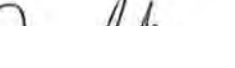
Förbundet redovisar ett resultat för 2017 på 3 777 tkr, vilket är 4 008 tkr bättre än budgeterat resultat. Medlemskommunerna har under 2017 kompenserat förbundet för de avvecklingskostnader på 2,5 mnkr som belastade 2016 års resultat. Det finansiella målet som direktionen fastställt för 2017 uppnås i och med årets resultat.

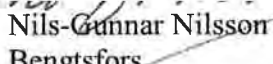
Vi konstaterar att direktionen noterat brister i sin styrning och kontroll över verksamheten men att de vidtagit åtgärder under 2017. Revisorerna kommer särskilt att följa förbundets utveckling under 2018.

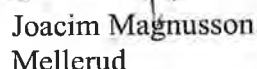
Vi tillstyrker att direktionens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017 samt att förbundets årsredovisning godkänns.

Mellerud 2018-04-19

Bo Johansson
Färgelanda

Evert Magnusson
Mellerud

Nils-Gunnar Nilsson
Bengtsfors

Joacim Magnusson
Mellerud

Torgny Arvidsson
Dals-Ed

*Granskning av
årsredovisning
2017*

Dalslands Miljö och
Energiförbund

Lars Dahlin

april 2018

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning.....	4
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	5
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	5
3.1.3.1.	Finansiella mål	5
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	5
3.2.	Rättvisande räkenskaper	6
3.2.1.	Resultaträkning	6
3.2.2.	Balansräkning	6
3.2.3.	Kassaflödesanalys.....	6
3.2.4.	Tilläggsupplysningar	6

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 11:5-6).

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god med anledning av att det finansiella målet för 2017 uppnås.

Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som god i och med att de övergripande målen för förbundet uppnås.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner, kommunalförbund och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Direktionen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt förbundets ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att brister kan förekomma.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med förbundets administrativa avdelning. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonom och förbundschef.

2.3. Revisionskriterier

Direktionen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 11 kap 21 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige i respektive medlemskommun.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Direktionens beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur förbundets verksamhet utvecklas de närmaste åren.

Under avsnittet "Ekonomisk översikt och analys" beskrivs och redovisas förbundets finansiella ställning som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunallagens skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering som tar sin utgångspunkt i de finansiella målen.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas inte enligt KRL 4:1 a, på grund av för få anställda i förbundet.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om måluppfyllelse återfinns för de flesta verksamheter tillsammans med redovisning av kvalitet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Inga investeringar gjorda under 2017.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till direktionens budget.

Verksamheternas budgetavvikelse redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Kansli	- 35	3 754	3 789
Miljöförvaltningen	148	787	639
Energisamverkan	- 344	- 311	33
Hållbar Utveckling Väst	0	- 452	- 452
Summa verksamheter	- 231	3 777	4 008

Inför 2017 hade Energisamverkan planerat att ianspråkta ackumulerade överskott. Utfallet för 2017 blev dock att även Hållbar Utveckling Väst gör ett större underskott än vad som var budgeterat. Kansliet gör ett stort överskott i och med att medlemskommunerna kompenserat förbundet för avvecklingskostnaderna under 2016. Även miljöförvaltningen gör ett större överskott än budgeterat.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i förbundets bedömning att balanskravet har uppfyllts i och med årets resultat.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som god med anledning av att det finansiella målet för 2017 uppnås.

Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som god i och med att de övergripande målen för förbundet uppnås.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning av verksamhetens uppfyllnad av den finansiella målsättningen att den ska *"verksamheten skall bedrivas inom de ramar som våra medlemskommuner samt externa finansiärer beslutat om och samtidigt ha kontroll över kassalikviditeten"*.

Det finansiella målet utifrån att verksamheten ska bedrivas inom budgetramen bedöms som uppfyllt för 2017 i och med årets resultat.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Direktionen har fastställt mål innehållande en vision med ett antal övergripande mål. Dessa inriktningsmål beskrivs och utvärderas i årsredovisningen.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Förbundet behöver se över sitt arbete med periodisering av fakturor i samband med bokslutet för att säkerställa att kostnader belastar rätt räkenskapsår.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar förbundets finansiering och investeringar. Noter saknas. Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2018-04-10

Lars Dahlin
Uppdragsledare

Till kommunfullmäktige i:

Bengtstors kommun
Dals-Eds kommun
Färgelanda kommun
Melleruds kommun

Dalslandskommunernas kommunalförbunds årsredovisning och revisionsberättelse för 2017

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund överlämnar härmed årsredovisning och revisionsberättelse för Dalslandskommunernas kommunalförbunds verksamhet 2017. Direktionen anhåller om ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet.

För Dalslands miljö- och energiförbund

Dan Gunnardo
Förbundschef

Bilaga: Årsredovisning 2017 med tillhörande revisionsberättelse

Sammanträdesdatum

2018-04-12

DMEF 6

Bokslut 2017

Ärendet

Bokslut 2017 för Dalslandskommunernas kommunalförbund är framtaget av förbundschef/miljö- & energichef i samarbete med ekonomienheten i Melleruds kommun.

Miljö- och energikontoret (inkl. kansli) visar på en budgetavvikelse på +4 460 tkr. Förklaringen till den stora avvikelsen är att förbundet 2016 tog en stor kostnad för omställning av förbundet och då fick ett stort underskott. Under 2017 har kommunerna betalat in ett extra bidrag för att täcka de omställningskostnader som uppstod och därför har 2017 års utfall blivit betydligt bättre än budget.

Hållbar Utveckling Väst visar på en budgetavvikelse på -452 tkr.

Avseende Miljö- och energikontorets/nämndens driftkostnader för 2017 i relation till budget så visar helåret ett positivt resultat motsvarande drygt 780 000 kr. Nettoresultatet för miljö- och energikontoret/nämnden 2017 blev 476 000 kr. Överskottet beror på att miljö- och energikontoret under första halvåret hade mycket svårt att återbesätta vakanta tjänster (pensionsavgångar, sjukskrivningar, föräldraledighet och personal som slutat). Denna situation har medfört att miljö- och energikontoret inte kunnat efterleva upprättad tillsynsplan för 2017 fullt ut, vilket medför ett behov av extra insatser under 2018.

Beredande organ:

Förbunds-/miljö- och energichefens förslag till beslut

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att fastställa Årsredovisningen för år 2017. Miljö- och energinämnden har 2018-03-22 § 17 behandlat sin del i bokslutet.

Hållbar Utveckling Väst (HUV) och miljö- och energinämnden bär med sig sitt över- respektive underskott till 2018.

Årsbokslut överlämnas till revisorerna för granskning.

Direktionen uppdrar till förbundschefen att i särskild skrivelse överlämna frågan om beviljande av ansvarsfrihet för år 2017 till medlemskommunerna.

Ordf sign

UB

Justerandes sign

Sammanträdesdatum

2018-03-22

DMEN § 17

Bokslut 2017

Ärendebeskrivning

2017 års bokslut för förbundet och miljö- och energinämnden är framtagen av förbundschef/miljö- & energichef i samarbete med tjänstgörande ekonom.

Avseende Miljö- och energikontorets/nämndens driftkostnader för 2017 i relation till budget så visar helåret ett positivt resultat motsvarande drygt 700 000 kr. Nettoresultatet för miljö- och energikontoret/nämnden 2017 blev 476 000 kr. Överskottet beror på att miljö- och energikontoret under första halvåret hade mycket svårt att återbesätta vakanta tjänster (pensionsavgångar, sjukskrivningar, föräldraledighet och personal som slutat). Under hösten fungerade dock rekryteringsarbetet mycket väl, vilket innebar att fem nya handläggare började sin anställning under september/oktober. Personalbristen under första halvåret har vidare inneburit att övriga avgiftsintäkter (ej årsavgifter) blev lägre än budgeterat. Övriga kostnader blev högre än budgeterat, till stor del på grund av ökade kostnader i samband med flytten till Mellerud (flyttkostnader samt inköp av möbler och IT-utrustning anpassad till de nya lokalerna).

På grund av svårigheterna att besätta vakanta tjänster under första halvåret 2017 så har nämndens verksamhets-/tillsynsplan inte kunnat efterlevas inom alla arbetsområden. Detta innebär att en del tillsyn förskjuts till 2018. En extra resurs i form av miljö- och hälsoskyddsinspektör har inrättats under 2018 för att bidra till att tillsynen kommer i fas 2018.

Beredning:

Presidium 2018-03-07

Förbunds-/miljö- och energichefs förslag till beslut

Dalsslands miljö- och energinämnds beslut

Nämnden beslutar att :

- anta förslag till bokslut 2017 och vidarebefordra till Direktionen för fastställande.

Ordf sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen**KS § 116 Dnr 2018/203**
Ändring av stadgarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd**Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag**

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ändring av stiftelsen stadgar, § 4 till följande lydelse

§ 4 Stiftelsens styrelse;
Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av 10 ledamöter jämte 10 ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot. Kommunerna Vänersborg, Årjäng, Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda * utser även de vardera en ledamot. Därjämte äger Dalslands Kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.
Stiftelsen firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.
Styrelsen äger rätt att då så erfordras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag.
Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa är anbringade på fullt betryggande sätt.

(* Ändring, Tidigare lydelse: Dalslandskommunernas kommunalförbund)

Ärendebeskrivning

Stiftelsen för Dalslands Kanals framtida bestånd har begärt att stiftelsens grundare reviderar stadgarna när det gäller val av styrelse i stiftelsen. Enligt nu gällande stadgar består styrelsen av 6 ledamöter och 6 ersättare valda av Västra Götalandsregionen, Region Värmland, Vänersborgs kommun, Årjängs kommun och Dalslandskommunernas Kommunalförbund. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot.

Dalslandskommunernas kommunalförbund har upphört som juridisk person och stadgarna behöver därför revideras. Förslaget innebär att var och en av de kommuner som tidigare har ingått som medlemmar i kommunalförbundet fortsättningsvis utser var sin ledamot och ersättare.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 116

Beslutsunderlag

Administrativa enhetens tjänsteskrivelse 2018-05-14
Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 98

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB | MD

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens ledningsutskott

KLU § 98

Dnr 2018/203

Ändring av stadgarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ändring av stiftelsen stadgar, § 4 till följande lydelse

§ 4 Stiftelsens styrelse;
Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av 10 ledamöter jämte 10 ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot. Kommunerna Vänersborg, Årjäng, Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda * utser även de vardera en ledamot. Därjämte äger Dalslands Kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.
Stiftelsen firmatecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.
Styrelsen äger rätt att då så erfodras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag. Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa inbringade på fullt betryggande sätt.

(* Ändring, Tidigare lydelse: Dalslandskommunernas kommunalförbund)

Anteckning till protokollet

Linda Jansson (M) deltar inte i handläggningen idag utan återkommer i kommunstyrelsen.

Forts KLU § 98

Ärendebeskrivning

Stiftelsen för Dalslands Kanals framtida bestånd har begärt att stiftelsens grundare reviderar stadgarna när det gäller val av styrelse i stiftelsen. Enligt nu gällande stadgar består styrelsen av 6 ledamöter och 6 ersättare valda av Västra Götalandsregionen, Region Värmland, Vänersborgs kommun, Årjängs kommun och Dalslandskommunernas Kommunalförbund. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot.

Dalslandskommunernas kommunalförbund har upphört som juridisk person och stadgarna behöver därför revideras. Förslaget innebär att var och en av de kommuner som tidigare har ingått som medlemmar i kommunalförbundet fortsättningsvis utser var sin ledamot och ersättare.

Gamla lydelsen

§ 4

Stiftelsens styrelse

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av sex ledamöter jämte sex ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot, Vänersborgs och Årjängs kommuner vardera en ledamot samt kommunalförbundet Dalsland (kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda) en ledamot. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare. Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.
Stiftelsens finna tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.
Styrelsen äger rätt alt då så erfordras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag. Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa är anbringade på fullt betryggande sätt.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 98
Beslutsunderlag

Administrativa enhetens tjänsteskrivelse 2018-05-14

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Staben
Marianne Martinsson
0528-56 71 04 / 0766-35 25 89
marianne.martinsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Ändring av stadgarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ändring av stiftelsen stadgar, § 4 till följande lydelse

§ 4 Stiftelsens styrelse;
Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av 10 ledamöter jämte 10 ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot. Kommunerna Vänersborg, Arjäng, *Amål*, *Bengtstors*, *Dals-Ed*, *Mellerud och Färgelanda* * utser även de vardera en ledamot. Därjämte äger Dalslands Kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Amål, Västra Götalands län. Stiftelsen firmatecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser. Styrelsen äger rätt att då så erfodras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag. Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa inbringade på fullt betryggande sätt.

(* Ändring, Tidigare lydelse: Dalslandskommunernas kommunalförbund)

Ärendebeskrivning

Stiftelsen för Dalslands Kanals framtida bestånd har begärt att stiftelsens grundare reviderar stadgarna när det gäller val av styrelse i stiftelsen. Enligt nu gällande stadgar består styrelsen av 6 ledamöter och 6 ersättare valda av Västra Götalandsregionen, Region Värmland, Vänersborgs kommun, Årjängs kommun och **Dalslandskommunernas Kommunalförbund**. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot.

Dalslandskommunernas kommunalförbund har upphört som juridisk person och stadgarna behöver därför revideras. Förslaget innebär att var och en av de kommuner som tidigare har ingått som medlemmar i kommunalförbundet fortsättningsvis utser var sin ledamot och ersättare.

Gamla lydelsen

§ 4 **Stiftelsens styrelse**

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av sex ledamöter jämte sex ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot, Vänersborgs och Årjängs kommuner vardera en ledamot samt kommunalförbundet Dalsland (kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda) en ledamot. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare.

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.

Stiftelsens firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.

Styrelsen äger rätt att då så erfordras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag.

Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa är anbringade på fullt betryggande sätt.

Susanne Korduner
Kommunchef

Marianne Martinsson
Kommunsekreterare

Till stiftarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Västragötalands regionen	post@vgregion.se
Region Värmland	kansliet@regionvarmland.se
Bengtsfors kommun	kommun@bengtsfors.se
Melleruds kommun	kommunen@mellerud.se
Dals Eds kommun	kommun@dalsed.se
Åmåls kommun	kommun@amal.se
Färgelanda kommun	kommun@fargelanda.se
Årjängs kommun	kommun@arjang.se
Vänerns kommun	kommun@vanersborg.se

Begäran av ändring av stadgar, för stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd

Vid styrelsemöte 2018-04-13 för stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd togs beslut om att begära ändring av stiftelsens stadgar.

Orsak till begäran

Då kommunalförbundet Dalsland (kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda) ej längre existerar, krävs en ändring av § 4 i stadgarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Styrelsen beslutade då att begära en ändring där samtliga 5 kommuner som ingick i kommunalförbundet Dalsland skall ha en representant i styrelsen för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Styrelsen beslutade då att enligt § 10 i stadgarna för Dalslands Kanals framtida bestånd skicka ut denna begäran om stadge ändring till samtliga stiftare för att få en enighet av minst 3/4.

Efter stadgeändringen kommer §4 att lyda enligt följande

§ 4 Stiftelsens styrelse;

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av 10 ledamöter jämte 10 ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot. Kommunerna Vänersborg, Årjäng, Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda utser även de vardera en ledamot. Därjämte äger Dalslands Kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

*Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.
Stiftelsen firmatecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.
Styrelsen äger rätt att då så erfodras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag.
Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa inbringade på fullt betryggande sätt.*

Vill gärna ha en skyndsam handläggning (innan sommaren) så att ärendet kan var klart inför höstens arbete med nomineringar till uppdragen

Begäran om stadgeändring kommer att skickas till Länsstyrelsen, Västra Götalands län när minst 3/4 :s enighet är uppnådd

Bifogat finner ni

Protokoll från stiftelsens styrelsemöte daterat 2018-04-13

Nu gällande stadgar för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Stiftelsen för Dalslands kanals
framtida bestånd

Martin Carling
Ordf

Enligt uppdrag

Anne-Loise Larsson

Protokoll fört vid styrelsemöte med Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd den 13 april 2018, Kanalbolagets kontor Upperud

Närvarande:

Styrelsen: Martin Carling, ordförande
Göran Persson, vice ordf.
Lars-Göran Ljunggren, Dalslands Kanal AB
Holger Eriksson, Årjängs kommun
Ulla Berne, Västra Götalandsregionen
Orvar Carlsson, Vänersborgs kommun

Övrig deltagare: Anne-Loise Larsson, Dalslands Kanal AB
Anders E Hallgren, PwC

§ 1

Ordföranden hälsade de närvarande välkomna.

§ 2

Till justerare för dagens protokoll utsågs Göran Persson.

§ 3

Årsredovisning 2017

Revisor Anders E Hallgren informerade om att årsredovisningslagen har ändrats. I stiftelsens årsredovisning krävs ej längre en koncernredovisning där bolagen och stiftelsen ingår, med stiftelsen som moderbolag.

Anders E Hallgren gick därefter igenom stiftelsens årsredovisning där man kan se att det lämnade aktieägartillskottet var betydligt högre än tidigare år.

Anledningen är den stora reparationen av akvedukten och kvarvarande belopp från upprustningsprojektet har därför förts över till Dalslands Kanal AB.

Årets resultat 8 281 814 kronor.

Styrelsen beslutade

att fastställa förslaget till årsredovisning samt,

att överlämna årsredovisningen till revisionen.

§ 4

Vid ett samrådsmöte den 16 mars 2018 behandlades ett ärende om anslagsframställan för verksamhetsåret 2019. Framställan kom från styrelsen för Dalslands Kanal AB. Förslaget innebar en ökning av anslaget enligt SKL:S PKV med 2,8 % utifrån 2018 års anslag.

Anne-Loise Larsson informerade kort om hur äskningsprocessen fungerar och att ägartillskotten kommer in till stiftelsen utan att man behöver stöta på.

Det kan dock ibland vara svårt för ägarna att se vilket belopp de skall betala enligt fördelnings mallen. Anne-Loise Larsson kommer att skriva ett förtydligande om detta vid nästa äskning.

Styrelsen beslutade

att äska en ökning av anslaget med 2,8% enligt SKL:PKV utifrån 2018 års anslag för verksamhetsåret 2019.

§ 5

Ägardirektiv samt uppdrag från Västra Götalandsregionen föredrogs.

Styrelsen beslutade

att fastställa ägardirektivet för Dalslands Kanal AB.

att lägga information om uppdraget till Dalslands Kanal AB från Västra Götalandsregionen till handlingarna.

§ 6

Utredning om Dalslands kanals framtid.

I samband med ägarsamrådet som hölls den 16 mars mellan Dalslands Kanal AB och representanter för ägargruppen i Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd, beslutades att ta fram ett utkast till nulägesanalys av verksamheten i Dalslands Kanal AB. Detta underlag skall tjäna som plattform för ägarnas fortsatta diskussion om bolaget och dess framtida inriktning med bäring på tre grundläggande frågeställningar; framtida investeringsbehov, intern organisationsstruktur och framtida ägarstruktur.

Agneta Mårdsjö, Västragötalandsregionen har tagit fram ett utkast till upplägg av analys Dalslands Kanal AB, daterat 2018-03-27.

Handlingen tillsändes styrelsens ledamöter 2018-04-10 som diskussionsunderlag inför styrelsemöte 2018-04-13. VG-regionen och Agneta Mårdsjö önskar en sammanfattning av de synpunkter som framkom under mötet för att kunna göra nödvändiga justeringar i dokumentet.

Styrelsen tillstyrkte förslaget med följande kompletteringar

Ny inledning under bakgrund, ersätter första meningen i utkastet

Dåvarande Älvsborgs läns lands landsting och Värmlands läns landsting bildade tillsammans med kommunerna i Dalsland, Vänersborgs kommun och Årjängs kommun 1961 Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Bakgrunden var att kanalen riskerade att förfalla efter att tidigare ägare av Dalslands Kanal AB inte längre var beredd att ta det ekonomiska ansvaret för kanalens fortsatta drift. Stiftelsen övertog aktierna från tidigare huvudägare och äger idag 87,5% av aktierna.

Resterande del.....osv enl.utkastet.

samt

Att utredningen undersöker möjligheterna att inlösa eller döda utestående aktier för att stiftelsens aktieinnehav ska kunna bli så stort att en avveckling av bolaget kan ske och stiftelsen bli direkt och enda ägaren av kanalen.

I övrigt hade styrelsen som sagt inga synpunkter på utkastet utan överlåter till Vg-regionen och region Värmland att i samarbete med VD för Dalslands Kanal AB, Benny Ruus fortsätta arbetet med att genomföra en analys av Dalslands Kanal AB.

§ 7

Stadgeändring

Då kommunalförbundet Dalsland (kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda) ej längre existerar, krävs en ändring av § 4 i stadgarna för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Styrelsen beslutade att begära en ändring där samtliga 5 kommuner som ingick i kommunalförbundet Dalsland skall ha en representant i styrelsen för Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

Styrelsen beslutade därför att enligt § 10 i stadgarna för Dalslands Kanals framtida bestånd skicka ut denna begäran om stadge ändring till samtliga stiftare för att få en enighet av minst 3/4.

Förslaget om stadgeändring under paragraf 4 kommer att lyda enligt följande

§ 4 Stiftelsens styrelse;

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av 10 ledamöter jämte 10 ersättare

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot. Kommunerna Vänersborg, Årjäng, Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda utser även de vardera en ledamot. Därjämte äger Dalslands Kanal AB rätt att utse en ledamot.

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

*Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.
Stiftelsen firmatecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.
Styrelsen äger rätt att då så erfodras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag.
Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa inbringade på fullt betryggande sätt.*

Begäran om stadgeändring kommer att skickas till Länsstyrelsen, Västra Götalands län när minst 3/4 :s enighet är uppnådd

§ 8

Styrelsen beslutade

att välja Martin Carling kommunalråd Dals Eds kommun till ordförande i stiftelsen fram till stiftelsens sammanträde i april 2019.

att till vice ordförande välja Göran Persson (Region Värmland).

att till ordförande i Dalslands Kanal AB och Kanal AB Stora Lee-Östen nominera Lars-Göran Ljunggren för ett år från och med kanalbolagens årsstämmor.

§ 9

Styrelsen beslutade

att till stiftelsens ombud på kanalbolagens årsstämmor välja vice ordf. Göran Persson.

§ 10

att stiftelsen tecknas av ordföranden 650514-5638 Martin Carling, eller stiftelsens vice ordföranden 480228-6478 Göran Persson i förening med 640327-5503 Anne-Loise Larsson.

§ 11 Inga övriga frågor

Ordföranden tackade för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Anne-Loise Larsson
Skr

Justeras:

Martin Carling
Ordförande

Göran Persson
Protokollsjusterare

Stadgar för Stiftelsens Dalslands kanals framtida bestånd

§ 1 **Firma**

Stiftelsens firma är Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd.

§ 2 **Stiftare**

Stiftelsen för Dalslands kanals framtida bestånd har instiftats av landstinget i Älvsborg, landstinget i Värmland, samtliga primärkommuner i Dalsland samt primärkommunerna i Årjängs kommunblock enligt en stiftelseurkund daterad 1968-06-25.

Från och med den 1 januari 1999 ingår landstinget i Älvsborg i det nybildade Västra Götalands läns landsting (Västra Götalandsregionen). Nedan kallad regionen.

Från och med den 1 januari 2003 övertar Region Värmland huvudmannskapet i stiftelsen från landstinget i Värmland.

Genom beslutet om kommunsammanslagningar under perioden 1969-1974 består primärkommunerna i Dalsland och i Årjängs kommunblock av följande: Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda, Vänersborg och Årjängs kommuner. Nedan kallade kommunerna.

§ 3 **Stiftelsens ändamål**

Stiftelsens ändamål är att genom årliga bidrag medverka till täckande av kanaltrafikens driftunderskott och att bevara kanalen för framtiden.

§ 4 **Stiftelsens styrelse**

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse som består av sex ledamöter jämte sex ersättare.

Västra Götalandsregionen och Region Värmland utser vardera en ledamot, Vänersborgs och Årjängs kommuner vardera en ledamot samt kommunalförbundet Dalsland (kommunerna Åmål, Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Färgelanda) en ledamot. Därjämte äger Dalslands kanal AB rätt att utse en ledamot. För varje ledamot utses på samma sätt en ersättare.

Ledamöter och ersättare utses för samma mandatperiod som gäller vid kommunala val.

Styrelsen utser inom sig ordförande och vice ordförande samt inom eller utom sig sekreterare och kassör. Vidare utser styrelsen representant i Dalslands kanal AB:s styrelse.

Styrelsen ska ha sitt säte i Åmål, Västra Götalands län.

Stiftelsens firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.

Styrelsen äger rätt att då så erfordras till sig adjungera personer för särskilda uppdrag.

Styrelsen skall vid förvaltning av stiftelsens tillgångar tillse att dessa är anbringade på fullt betryggande sätt.

§ 5 Sammanträden, beslutsförfarande mm

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för honom, av vice ordföranden eller då minst en styrelseledamot begär det för visst angivet ärende.

Beslut inom styrelsen fattas med enkel majoritet och med utslagsröst för ordföranden.

Styrelsen är beslutsförför, då minst hälften av dess ledamöter är närvarande.

Ej tjänstgörande ersättare äger rätt att närvara vid styrelsens sammanträden och har därvid rätt att delta i överläggningarna men ej i beslut.

Styrelsen äger rätt att delegera till en eller fler ledamöter eller tjänstemän hos stiftelsen att på stiftelsens vägnar fatta beslut i ärenden som styrelsen bedömt vara av den arten att de ej behöver avgöras av styrelsen.

§ 6 Arvoden

Eventuella arvoden, resekostnads- och traktamentsersättningar samt övriga eventuella ersättningar till ledamöter och ersättare i styrelsen får utbetalas av respektive uppdragsgivare.

§ 7 Räkenskaper och revision

Stiftelsens verksamhets- och räkenskapsår skall vara kalenderår.

Stiftelsen skall i enlighet med stiftelselagen till regionen, Region Värmland, kommunerna och utsedda revisorer i god tid överlämna årsredovisning avseende föregående års räkenskaper.

För granskning av stiftelsens verksamhet och räkenskaper, utses för samma mandatperiod som gäller för stiftelsens styrelse två revisorer och två ersättare. En av revisorerna skall vara auktoriserad eller godkänd och utses av regionen jämte ersättare. Region Värmland skall i enlighet med kommunallagen för granskning av stiftelsens allmännyttighet utse en lekmanarevisor jämte ersättare.

Revisionsberättelsen över utförd granskning skall tillställas regionen, Region Värmland, kommunerna och stiftelsens styrelse senast fyra månader efter räkenskapsårets utgång.

§ 8 Verksamhetens finansiering

Verksamheten finansieras genom årliga bidrag från regionen, Region Värmland och kommunerna enligt dem emellan överenskomna villkor.

Enligt stiftelsens ändamål skall kanaltrafikens driftunderskott täckas genom årliga bidrag (s.k. aktieägartillskott) till Dalslands kanal AB. Om driftunderskottet på kanaltrafiken något år inte skulle uppgå till utbetalt bidrag, skall det uppkomna överskottet på bidraget fonderas för senare användning.

§ 9 Offentlighet och sekretess

Enligt sekretesslagen 1 kap 9§ är hos stiftelsen inkomna eller upprättade handlingar allmänna handlingar.

§ 10 Ändring av stadgar

För stadgeändring, som dock inte får avse stiftelsens ändamål, krävs att $\frac{3}{4}$ av stiftarna är eniga därom.

Kommunstyrelsen

KS § 117

Dnr 2018/211

Revidering av förbundsordningen för Dalslands Energi- och miljöförbund

Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del godkänna direktionens förslag till revidering av förbundsordningen och direktionens arbetsordning.

Ärendebeskrivning

Ändringarna är föranledda av

- att tillsynen av försäljningen av vissa receptfria läkemedel har överlämnats till kommunen. Uppgiften tas därför bort ut förbundsordningen.
- att laghänvisningarna i förbundsordningen och arbetsordningen inte stämmer med den nya kommunallagen. Laghänvisningarna är uppdaterade till den nya kommunallagen. (redaktionella ändringar)

Beslutsunderlag

Administrativa enhetens tjänsteskrivelse 2018-05-16
Ledningsutskottets protokoll 2018-05-21, § 99

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens ledningsutskott

KLU § 99

Dnr 2018/211

Revidering av förbundsordningen för Dalslands Energi- och miljöförbund

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del godkänna direktionens förslag till revidering av förbundsordningen och direktionens arbetsordning.

Anteckning till protokollet

Linda Jansson (M) deltar inte i handläggningen idag utan återkommer i kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Ändringarna är föranledda av

- att tillsynen av försäljningen av vissa receptfria läkemedel har överlämnats till kommunen. Uppgiften tas därför bort ut förbundsordningen.
- att laghänvisningarna i förbundsordningen och arbetsordningen inte stämmer med den nya kommunallagen. Laghänvisningarna är uppdaterade till den nya kommunallagen. (redaktionella ändringar)

Beslutsunderlag

Administrativa enhetens tjänsteskrivelse 2018-05-16

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Staben
Marianne Martinsson
0528-56 71 04 / 0766-35 25 89
marianne.martinsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Revidering av förbundsordningen för Dalslandskommunernas miljö och energiförbund och förbundsdirektionens arbetsordning

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att för Färgelanda kommuns del godkänna direktionens förslag till revidering av förbundsordningen och direktionens arbetsordning.

Ärendebeskrivning

Ändringarna är föranledda av

- att tillsynen av försäljningen av vissa receptfria läkemedel har överlämnats till kommunen. Uppgiften tas därför bort ut förbundsordningen.
- att laghänvisningarna i förbundsordningen och arbetsordningen inte stämmer med den nya kommunallagen. Laghänvisningarna är uppdaterade till den nya kommunallagen. (redaktionella ändringar)

Susanne Korduner
Kommunchef

Marianne Martinsson
Kommunsekreterare

Dalslands Miljö
& Energiförbund

KONCEPT 2018

Förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund

1 § Namn och säte

Kommunalförbundets namn är Dalslands miljö- och energiförbund. Förbundet har sitt säte i Mellerud.

2 § Medlemmar

Medlemmarna i kommunalförbundet är kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud.

3 § Ändamål m m

Förbundet ansvarar för den myndighetsutövning genom prövning och tillsyn som ankommer på medlemskommunerna enligt följande lagar på miljö- och hälsoskyddsområdet samt följdförordningar och föreskrifter till dessa:

- Miljöbalken (SFS 1998:808). Undantaget är att prövning enligt strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken som istället utövas av respektive kommun. Tillsyn enligt strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken fullgörs dock av förbundet. Tillsynen enligt miljöbalken omfattar även den tillsyn som länsstyrelsen beslutat överlåta till medlemskommunerna.
- Livsmedelslagen (SFS 2006:804)
- Strålskyddslagen vad gäller solarier (SFS 1988:220)
- Tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer (SFS 2014:799)
- Lagen om foder och animaliska biprodukter (SFS 2006:805)
- ~~Tillsyn av handel med vissa receptfria läkemedel (SFS 2009:730)~~
- Övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europeiska unionens bestämmelser ska fullgöras av kommunal nämnd som har anknytning till ovanstående lagstiftning.

Förbundet utför energi- och klimatrådgivning utifrån tilldelade statsbidrag enligt:

- Förordning om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Beslut som enligt specialförfattningar ska fattas av kommunfullmäktige i kommunerna fattas i stället av förbundsdirektionen i kommunalförbundet. Beslut om taxor och lokala föreskrifter fattas dock av respektive kommuns fullmäktige.

Förbundet fullgör även kommunernas åtaganden när det gäller kalkning av sjöar och vattendrag samt medverkar i det lokala och regionala miljöövervakningsarbetet. Förbundet initierar och samordnar det miljö-, energi- och klimatstrategiska arbetet i medlemskommunerna och i förbundet. Arbetet sker i nära samverkan med

medlemskommunernas olika verksamheter. Energi- och klimatfrågorna omfattar arbete med energirådgivning till företag och organisationer, arbete med det interna energieffektiviseringsarbetet i respektive kommun samt att vid behov delta i olika utvecklingsprojekt. Det miljö- energi- och klimatstrategiska arbete ska integreras med varandra.

Förbundsdirektionen ska årligen lägga fast riktlinjer och uppdrag för det miljö- energi- och klimatstrategiska arbetet efter dialog med respektive kommun samt miljö- och energinämnden. Planeringen ska läggas fast i en årlig strategisk verksamhetsplan som följs upp på direktionens sammanträden under verksamhetsåret.

Samverkansmöjligheter med andra kommunalförbund eller kommuner inom detta område ska tas tillvara.

Förbundet ska bistå medlemskommunerna med underlag för besvarande av remisser, svara för information inom verksamhetsområdet samt bistå med expertkunskap inom verksamhetsområdet.

Som en del i medlemskommunernas uppsiktsplikt, som åligger kommunstyrelsen gentemot kommunalförbundet, ska ordföranden för förbundsdirektionen och/eller miljö- och energinämnden årligen besöka medlemskommunernas kommunstyrelser och/eller dess utskott för att informera om nuläge, uppföljning av ekonomi och verksamhet, framtida planer m m.

Förbundet ska kunna vara ägare till kommungemensamma administrativa system med syfte att effektivisera de kommunala verksamheterna.

Förbundet ska vara en resurs i medlemskommunernas krisberedskap.

Deltagande i utvecklingsprojekt med externa parter ska förankras i kommunerna och beslutas av förbundsdirektionen. Detta gäller inte utvecklingsprojekt som ryms inom befintlig budget och ligger i linje med fastställda mål och verksamhetsplaner.

Icke medlemskommuner kan beredas tillfälle att delta i olika samverkansprojekt.

4 § Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion. För direktionen finns en arbetsordning enligt Bilaga 1.

För arbete med miljö- och energifrågorna ska en särskild miljö- och energinämnd finnas. För miljö- och energinämnden ska det finnas ett reglemente som fastställs av förbundsdirektionen. Nämnden fastställer sin egen delegeringsordning.

5 § Förbundsdirektionens sammansättning, mandatperiod, beslutsförhet m m

Förbundsdirektionen ska bestå av åtta ledamöter och åtta ersättare. Vardera kommunen utser två ledamöter samt två ersättare. I fråga om valbarhet, sättet att utse ledamöter och ersättare samt deras tjänstgöringstid ska bestämmelserna i ~~3 kap. 23 och 24 §§~~ 9 kap. 3 och 4 §§ och ~~4 kap. 23 a) § 1 stycket~~ 9 kap. 7 § kommunallagen tillämpas.

Direktionen väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och en vice ordförande. Dessa utgör kommunalförbundets presidium med uppgift att vid behov planera och leda direktionens möten.

Förbundsdirktionen är beslutsför när minst fem ledamöter inklusive tjänstgörande ersättare är närvarande. När ärenden av större vikt ska avgöras ska om möjligt samtliga medlemskommuner vara representerade.

Direktionen ska vid behov adjungera in nämndens presidium till direktionens möten.

6 § Miljö- och energinämnden

Varje medlemskommun ska föreslå ledamot/ledamöter respektive ersättare till nämnden. På förslag från kommunerna utser förbundsdirktionen ledamöter och ersättare. En jämn könsfördelning ska eftersträvas. Likaså ska nämndens sammansättning spegla de olika partier som tagit plats i kommunernas fullmäktigeförsamlingar. Direktionen väljer ordförande och vice ordförande för fyra år i taget i samband med kommunvalet. Ledamöterna och ersättarna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i förbundsdirktionen

7 § Kansli, förbundschef samt styrning och ledning

Förbundet har ett gemensamt kansli tillsammans med miljö- och energikontoret. Kansliet leds av en förbundschef tillika miljö- och energichef som är direkt underställd förbundsdirktionen. I frågor rörande myndighetsutövning är förbundschefen endast underställd miljö- och energinämnden.

Förbundschefen svarar inför direktionen för förbundets löpande förvaltning och att verksamheten bedrivs enligt lagar, avtal, förordningar, förbundsordning, arbetsordning och reglemente samt politiska direktiv och riktlinjer för verksamheten.

Tillämpningsanvisningar eller riktlinjer ska finnas för:

- Dokumenthantering
- Informations- och kommunikationshantering
- Ekonomihantering
- Personalantering
- Målprocess samt verksamhetsplanering

Ärenden som behandlas i direktionen ska vara beredda av förbundschefen efter samråd med medlemskommunernas kommunchefer.

Förbundschefens ansvar och befogenheter framgår av upprättad arbetsbeskrivning som fastställs av direktionen.

8 § Revision

Förbundet ska ha fem revisorer som utses av kommunfullmäktige i Melleruds kommun. Varje medlemskommun lämnar förslag på en revisor. Revisorerna har rätt till biträde av sakkunniga

som de själva väljer inom givna ramar. Revisorerna väljs för den mandatperiod som gäller för ledamöterna i direktionen och i miljö- och energinämnden.

9 § Initiativrätt

Ärende i direktionen får väckas av:

Ledamot i direktionen

Förbundsmedlem genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen samt

Miljö- och energinämnden.

10 § Närvarorätt

Direktionen avgör själv i vilka fall någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och yttra sig vid direktionens sammanträden.

Förbundschefen och kommuncheferna har närvaro- och yttranderätt vid direktionens sammanträden.

11 § Kungörelse och tillkännagivanden

Förbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokolljustering och övriga tillkännagivanden ska anslås på Melleruds kommuns anslagstavla, som tillika är förbundets anslagstavla.

Kungörelse om sammanträde vid vilket budgeten fastställs ska anslås på förbundets anslagstavla och på varje medlemskommuns anslagstava. Detsamma gäller kungörelse utfärdade av nämnder.

12 § Kostnadstäckning

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från medlemskommunerna. Kostnaderna ska fördelas mellan medlemskommunerna i proportion till kommunernas invånarantal enligt officiell statistik den 1 november året före verksamhetsåret.

Kostnader för verksamheter där samverkan sker med kommuner utanför kretsen av medlemskommunerna ska regleras i särskilda avtal.

§ 13 Lån, borgen m m

Förbundet får inte ta upp lån, ingå borgen eller andra ansvarsförbindelser utan samtliga medlemskommuners godkännande. Miljö- och energiförbundet får inte bilda eller förvärva andelar/aktier i företag utan förbundsmedlemmarnas godkännande.

§ 14 Andel i tillgångar och skulder

Förbundsmedlemmarna har vid varje tidpunkt andel i miljö- och energiförbundets tillgångar och skulder i förhållande till antalet invånare i respektive medlemskommun i relation till

invånarantalet hos samtliga medlemskommuner per den 31 december föregående år. Nu angiven fördelningsgrund gäller för täckande av brist för det fall förbundet skulle sakna medel att betala sina skulder i verksamheten samt vid skifte av förbundets behållna tillgångar eller skulder som föranleds av förbundets upplösning.

§ 15 Budget och ekonomisk styrning

Direktionen har att årligen fastställa budget för förbundet inom den ram som medlemmarna enats om och som de angivit före april månads utgång.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin för en period av tre år där budgetåret är periodens första år. För verksamheten ska anges mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Direktionen ska samråda med medlemmarna om förslaget senast den 15 september. Direktionen ska fastställa budgeten senast under november. Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap. ~~10 §~~ 14 § kommunallagen.

Innan direktionen fattar beslut om avtal av större vikt eller om större investeringar ska samrådske med förbundsmedlemmarna.

Förutom årsredovisningen ska direktionen avlämna ett delårsbokslut med tillhörande årsprognos till medlemskommunerna under året.

§ 16 Ersättningar

Varje medlemskommun står för sina kostnader avseende arvoden och andra ersättningar för uppdrag i förbundsdirektionen.

Arvoden och andra ekonomiska förmåner till ledamöter och ersättare i miljö- och energinämnden samt till revisorer bestäms av förbundsdirektionen. Ersättningarna ska utgå enligt de regler som tillämpas i Melleruds kommun.

§ 17 Uppsägning och utträde

Miljö- och energiförbundet är bildat på obestämd tid. En förbundsmedlem har rätt att utträda ur förbundet. Utträdet ska då ske vid det kalenderårsskifte som inträffar närmast två år efter det årsskifte som infaller efter gjord uppsägning. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen bestäms i en överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån de andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder som gäller det år då medlemmen utträder ur förbundet, om inte annat avtalas mellan förbundsmedlemmarna.

De kvarvarande medlemmarna antar de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledning av utträdet.

§ 18 Likvidation och upplösning

Om medlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde när uppsägningstiden i 17 § är till ända, ska förbundet omedelbart träda i likvidation.

Likvidationen verkställs av direktionen i egenskap av likvidator. Vid skifte av förbundets behållna tillgångar i anledning av likvidationen ska den i 14 § angivna fördelningsgrunden mellan medlemmarna tillämpas.

När förbundet har trätt i likvidation ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Verksamheten får tillfälligt fortsätta om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

När direktionen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator ska direktionen avge en slutredovisning för sin förvaltning. Redovisningen sker genom en förvaltningsberättelse som rör likvidationen i sin helhet med redovisning av skiftet av behållna tillgångar. Till berättelsen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Till slutredovisningen ska fogas direktionens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

När förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgetts samtliga förbundsmedlemmar, är förbundet upplöst.

§ 19 Tvister

Tvist mellan förbundet och en eller flera medlemmar ska, om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse avgöras genom skiljeförfarande enligt lag 1999:116 om skiljeförfarande.

§ 20 Ändringar i förbundsordningen

Ändringar eller tillägg till förbundsordningen ska antas av direktionen och fastställas av medlemmarnas kommunfullmäktige.

Denna förbundsordning är fastställd av:

Bengtsfors kommun, KF 2016-11-30, § 137, reviderad KF 2018-

Dals-Eds kommun, KF 2016-11-16, § 96, reviderad KF 2018-

Färgelanda kommun, KF 2016-11-16, § 147, reviderad KF 2018-

Melleruds kommun, KF 2016-11-23, § 154, reviderad KF 2018-

Bilaga 1 till förbundsordning för Dalslands miljö- och energiförbund

Arbetsordning för Dalslands miljö- och energiförbunds förbundsdirektion

Utöver det som föreskrivs om kommunalförbund i lag eller annan författning eller i förbundets förbundsordning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

1 § Tid och plats för sammanträdena

Förbundsdirektionen sammanträder på dag och tid som direktionen bestämmer, dock minst tre gånger per år. Tidplan för årets sammanträden ska upprättas och godkännas av direktionen senast december månad före det år som mötesplanen avser.

Direktionen sammanträder i lokaler i Melleruds kommun där förbundet har sitt säte. Ordföranden får efter samråd med vice ordföranden bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

2 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till direktionens sammanträden. Kallelsen ska innehålla tid och plats för sammanträdet. Kallelsen och övriga handlingar skickas elektroniskt till varje ledamot och ersättare senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska åtföljas av en föredragningslista. Ordföranden bestämmer på vilket sätt och i vilken omfattning handlingar som tillhör ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

3 § Ordinarie ledamot och ersättare

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ansvarar själv för att ersättare kallas in eller anmäler detta snarast till direktionens sekreterare eller någon annan anställd vid förbundets kansli som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Vid förfall för ledamot av förbundsdirektionen ska ersättare från samma kommun som ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. Ersättarna tjänstgör i den turordning som kommunfullmäktige har bestämt vid valet. Om ersättarna har utsetts vid proportionellt val inträder i stället ersättare enligt den ordning som beskrivs i lagen om proportionellt valsätt.

4 § Justering och anslag av protokoll

Protokoll från sammanträdena ska justeras av ordföranden och ytterligare en ledamot eller tjänstgörande ersättare.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde justerar respektive ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Direktionen får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot eller tjänstgörande ersättare.

Om direktionen beslutar att omedelbart justera en paragraf i protokollet som är föremål för reservation ska motiveringen lämnas så snart som det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattades.

5 § Reservation

Om en ledamot vill reservera sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt.

Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

6 § Expediering och publicering m m

Utdrag ur protokollet ska tillställas miljö- och energinämnden, andra organ och personer som är berörda av besluten i protokollet.

Medlemskommunernas kommunstyrelser, revisorer samt förbundets revisor ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Direktionens protokoll ska utöver de i ~~5 kap 62 § KL~~ 8 kap 12 § KL uppställda kraven på tillkännagivanden även inom samma tid publiceras på förbundets webbplats.

7 § Delegation

Förbundsdirektionen ska besluta om delegeringsbestämmelser. Direktionen har rätt att delegera beslutsfattande till ordföranden, utskott, ledamot eller anställd i förvaltningsorganisationen. Vidare ska direktionen utfärda attest- och utanordningsregler samt utse attestanter.

Sammanträdesdatum

2018-04-12

DMEF § 4

Förbundsordning jämte bilaga arbetsordning - revidering

Bakgrund

Förbundsordningens behov av revidering grundas på att tillsynen av vissa receptfria läkemedel har överlämnats till kommunerna. Övriga ändringar avser nya laghänvisningar i den nya kommunallagen. Dessa ändringar avser även bilagan arbetsordning.

Beskrivning av revideringar

Förbundsordning

Tillsynen avseende receptfria läkemedel har fr.o.m. 2018-01-01 överlämnats till kommunerna. Texten avseende denna tillsyn tas därför bort i förbundsordningen.

Övriga ändringar är av redaktionell karaktär och utgörs av laghänvisningar till följd av ny kommunallag.

Arbetsordning

Ändringar är av redaktionell karaktär och utgörs av laghänvisningar till följd av ny kommunallag.

Beredande organ:

Förbundschefens förslag till beslut

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att fastställa reviderad förbundsordning och arbetsordning enligt bilagda förslag.

Expediering:

KF Bengtsfors kommun
KF Dals-Eds kommun
KF Färgelanda kommun
KF Melleruds kommun

Ordf sign

Justerandes sign

Kommunstyrelsen

KS § 127

Dnr 2016/428

Bolagisering av industrifastigheten Gatersbyn 1:120 (Livsmedelscenter i Väst)

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att bolagisera industrifastigheten Gatersbyn 1:120. Ägandet såväl som ansvaret för fastighetsförvaltningen överförs från kommunen till kommunens helägda bolag Gatersbyn 120 Fastighets AB.

Kommunfullmäktige uppdrar till Kommunstyrelsen att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra bolagiseringen senast 31 december 2018.

Yrkanden

Tommy Larsson (S) och Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag att bolagisera fastigheten Gatersbyn 1:120.

Per Krokström (M) och Hans Göran Palmqvist (M) yrkar avslag och yrkar på försäljning av fastigheten.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandena. Efter ställda propositioner finner ordföranden att kommunstyrelsen tillstyrker ledningsutskottets förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i Kommunallagen, 10 kap. 2 §, pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

I kommunstyrelsens beslut 2018-01-31 avseende styrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen konstateras att ändamålet med Gatersbyn 120 fastighets AB, att äga och förvalta fastigheter för Färgelanda kommun, inte är uppfyllt. I en sådan situation har kommunstyrelsen att lämna förslag

till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder för att följa bolagsordningen, alternativt att likvidera bolaget.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 127

Förvaltningen har utrett olika alternativ.

Enligt SKL:s skrift "Steg för steg i bolagisering av kommunal fastighetsförvaltning" ses bolagsformen som ett instrument för att åstadkomma tydligare styrning och ansvarsfördelning samt något som antas leda till ökad effektivitet i drift av en verksamhet."

Beslutsunderlag

Administrativa enhetens tjänsteskrivelse 2018-06-07

Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 106

Kommunstyrelsens ordförande informerar

Adm.-chefen informerar

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB

UP

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Staben
Marianne Martinsson
0528-56 71 04 / 0766-35 25 89
marianne.martinsson@fargelanda.se

Kommunstyrelsen

Bolagisering av industrifastigheten Gatersbyn 1:120 (Livsmedelscenter i Väst)

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att bolagisera industrifastigheten Gatersbyn 1:120. Ägandet såväl som ansvaret för fastighetsförvaltningen överförs från kommunen till kommunens helägda bolag Gatersbyn 120 Fastighets AB.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra bolagiseringen senast 31 december 2018.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i Kommunallagen, 10 kap. 2 §, pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

I kommunstyrelsens beslut 2018-01-31 avseende styrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen konstateras att ändamålet med Gatersbyn 120 fastighets AB, att äga och förvalta fastigheter för Färgelanda kommun, inte är uppfyllt. I en sådan situation har kommunstyrelsen att lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder för att följa bolagsordningen, alternativt att likvidera bolaget.

Förvaltningen har utrett olika alternativ.

Enligt SKL:s skrift ”Steg för steg i bolagisering av kommunal fastighetsförvaltning” *ses bolagsformen som ett instrument för att åstadkomma tydligare styrning och ansvarsfördelning samt något som antas leda till ökad effektivitet i drift av en verksamhet.*”

Länk till skriften

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7164-730-6.pdf?issuosl=ignore>

Susanne Korduner
Kommunchef

Per Wahlén
Administrativ chef

Mark-och exploatering
Mark-och exploateringschef
Maria Wagerland
0528-567163

Kommunstyrelsen

maria.wagerland@fargelanda.se

Renovering Höjdenskolan

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att tillskjuta medel på totalt 9 Mkr för att genomföra renovering av Höjdenskolan etapp 1.

Ärendebeskrivning:

Förutsättningar i upphandlingsprocessen.

Etapp 1 Klart 31/12- 2018

Ingående delar:

Renovering av Höjdenskolan invändigt samt husdel B och C samt samtliga utvändiga arbeten på hela skolbyggnaden (A+B+C) inklusive takomläggning och ny skolgård.

Etapp 2 : Klart 31/7 – 2019

Ingående delar:

Option 1: Renovering av Höjdenskolan invändigt, husdel A.

Option 2: Solceller på Yttertak.

Optionen innebär att kommunen har möjlighet (ej tvingande) att beställa till ett nu fastslaget pris.

Kostnadsutvärdering baserad på inkomna anbud

Etapp 1

Byggentreprenad och ny skolgård	26,6 Mkr
Beslutade medel MRP 2018	17,6 Mkr
”Underfinansierat”	9,0 Mkr
Bidrag är sökt från Boverket, vilket maximalt kan ge	6,0 Mkr

Etapp 2

Option 1: Byggentrepenad

5,5 Mkr

Option 2: Solceller

0,8 Mkr

Totalkostnaden är beräknat enligt följande:

Anbud, prognos tilläggsarbeten, projektering, besiktningkostnader
samt bygglov

Susanne Korduner
Kommunchef

Patrick D`Imporzano
Sektorchef samhällsutveckling

Beslutet skickas till:
Sektor Samhällsutveckling

Kommunstyrelsen

KS § 128 Dnr 2018/183
Bestämmelser för arvode och ersättningar till förtroendevalda mandatperioden 2019-2022

Kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta Val och arvodesberedningens förslag till nya bestämmelser om arvoden och ersättningar för förtroendevalda mandatperioden 2019-2022.

Kommunfullmäktige beslutar att ersättning till borgerliga vigselförrättare ska utgå per vigsel med belopp motsvarande 4 timmars sammanträde i arvodesbestämmelserna.

Val- och arvodesberedningens uppdrag att se över arvoden och ersättningar till förtroendevalda kommande mandatperiod är härmed avslutat.

Reservation

Tobias Bernhardsson (C), Leif Söderqvist (C) Marion Pelli (C) och Maino Svensson (C) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag med ändring enligt följande:

"Arvodesförslag gällande kommunstyrelsens 1:e o 2:e vice ordf.

Förslag gällande arvoden för Ks 1:e vice ordf.

Fast arvode skall ske med 25 % av grundbelopp.

Arvodet skall täcka kommunstyrelsens möten inkl. utskott, planering av möten och beredande överläggningar.

För följduppdrag, representation mm. skall arvoden utbetalas.

Total ersättning skall vara maximerad till 80% av grundbeloppet (kommunalrådets lön)

Förslag gällande arvoden för Ks 2:e vice ordf. tillika oppositionsledare.

Fast arvode skall ske med 30 % av grundbelopp.

Arvodet skall täcka kommunstyrelsens möten inkl. utskott, planering av möten, beredande överläggningar samt oppositionsledarroll.

För följduppdrag, representation mm. skall arvoden utbetalas.

Total ersättning skall vara maximerad till 80% av grundbeloppet (kommunalrådets lön)"

Kommunstyrelsen

Forts KS § 128

Tommy Larsson (S) och Bo Ljung (L) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition ställs på yrkandena. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar att tillstyrka ledningsutskottets förslag.

Ärendebeskrivning

Val-och arvodesberedningen har efter beslut av Kommunfullmäktige gjort en översyn av bestämmelserna för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Färgelanda kommun att börja tillämpas under kommande mandatperiod.

Beredningens arbete har resulterat i ett förslag till bestämmelser med utgångspunkt i de gamla ersättningsbestämmelserna, med hänsyn tagen till ev. ny politisk organisation, samt erfarenheter från praktiken.

Beredningen har särskilt övervägt

- nytt index som beräkningsgrund utifrån aspekten att arvoden rimligen bör uppräknas i takt med övriga arbetsmarknaden. Utgångspunkten i förslaget är riksdagsmannaarvodet.
- innehållet i uppdragen
- omfattningen av uppdragen som kommunalråd och oppositionsråd utifrån både ekonomiska och demokratiska aspekter. I förslaget har omfattningen av oppositionsrådets uppdrag utökats från motsvarande 50% av en heltid till 70 % av en heltid
- omfattningen av uppdrag i nämnder -som organisationsöversynsgruppen kan komma att lägga förslag om.
- omfattningen av uppdragen som presidium i samtliga organ
- handläggningen av ersättning för uppdrag som tillkommer under perioden, t ex tillfälliga beredningar
- tolkning och tillämpning av arvodesbestämmelserna – i förslaget är det val- och arvodesberedningen som tolkar arvodesbestämmelserna (tidigare kommunfullmäktiges presidium)

Kommunfullmäktige har 2018-05-16 beslutat att återremittera ärendet till Val och arvodesberedningen i syfte att överväga följande förslag.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 128

- Förklarad ersättning till egenföretagare m F-skattsedel
- Se över oppositionsrådets funktion och sysselsättningsgrad
- Införa halv och helt arvode till ledamöter och ersättare
- Ändra benämningen och arvoden för föreslagen Jävsnämnd till en Bygglovsnämnd

Beslutsunderlag

Val och arvodesberedningens protokoll 2018-04-11

Ledningsutskottets protokoll 2018-04-16 § 75

Kommunstyrelsens protokoll 2018-05-02 § 88

Kommunfullmäktiges protokoll 2018-05-16 § 57

Val och arvodesberedningens protokoll 2018-05-30

Förslag till Arvodesbestämmelser för förtroendevalda i Färgelanda kommun
mandatperioden 2019-2022

Ledningsutskottets protokoll 2018-06-11, § 108

Skickas till
Kommunfullmäktige

Plats och tid:

Kommunkontoret, Beredskap

30 maj 2018 kl. 17.00-19.30

Beslutande:

Tommy Larsson (s) ordförande

Thor-Björn Jakobsson (c)

Tomas Andersson (m)

Jörgen Andersson (SD)

Ingo Asplund (L)

Inger Bäcker (V)

Övriga:

Eivor Lindahl, sekreterare

Paragrafer: § 2

Utses att justera: Thor-Björn Jakobsson

Underskrifter

Ordföranden: _____
Tommy Larsson

Justeringsman: _____
Thor-Björn Jakobsson

Sekreterare: _____
Eivor Lindahl

BEVIS

Protokollet är justerat. Justering har tillkännagivits genom anslag

Beslutsorgan: **Val- och arvodesberedningen**

Sammanträdesdatum: 2018-05-30

Anslags uppsättande: 2018-

Anslags nedtagande: 2018-

Underskrift: _____

VAB § 2

Dnr 2018/183

Arvodes- och ersättningsbestämmelser mandatperioden 2019-2022

Val och arvodesberedningens förslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta nya bestämmelser om arvoden och ersättningar för förtroendevalda mandatperioden 2019-2022 i enlighet med bifogat förslag daterat 2018-05-30.

Kommunfullmäktige beslutar att ersättning till borgerliga vigselförrättare ska utgå per vigsel med belopp motsvarande 4 timmars sammanträde i arvodesbestämmelserna.

Val- och arvodesberedningens uppdrag är härmed avslutat.

(Beredningens förslag är reviderat i enlighet med beredningens nya ställningstaganden med anledning av kommunfullmäktiges återremiss – ändringarna är också redovisade nedan.)

Det noteras att arvodesbestämmelserna ska utvärderas efter ett år.

Ärendebeskrivning

Vid kommunfullmäktiges behandling av ärendet 2018-05-15, § 57 har fullmäktige beslutat att återremittera ärendet till val och arvodesberedningen i syfte att överväga följande förslag

1. Förlorad ersättning till egenföretagare m F skattsedel

Beredningens förslag:

Ändring: Förlorad inkomst till egenföretagare med F-skattsedel kan även ersättas med schablonbelopp.

2. Se över oppositionsrådets funktion och sysselsättningsgrad

Beredningens förslag:

Ingen ändring.

Tommy Larsson (S), Inga Asplund (L) och Inger Bäcker (V) vidhåller tidigare förslag.

Tomas Andersson (M), Thor-Björn Jakobsson (C) och Jörgen Andersson (SD) anmäler att de lägger ner sina röster idag. Thor-Björn Jakobsson meddelar att han kan komma att föreslå ändringar under ärendets fortsatta handläggning.

Justering:	Justering:	Utdragsbestyrkande:

Val och arvodesberedningen

3. Införa halvt och helt arvode till ledamöter och ersättare

Beredningens förslag:

Ingen ändring.

Tomas Andersson (M) anmäler att han lägger ner sin röst idag.

4. Ändra benämningen och arvoden för föreslagen Jävsnämnd till en Bygglovsnämnd.

Beredningens förslag:

Ändring: Benämningen ”jävsnämnd” ersätts med beteckningen ”Nämnd 3” och årsarvodet till ordföranden sätts till 3% och årsarvodet till vice ordföranden till 1,5 %.

Utöver ovanstående överväganden (1-4) har beredningen kompletterat förslaget med exempel på ärenden som de tre nämnderna bedöms komma att hantera.

Uppdraget till beredningen

Val-och arvodesberedningen har efter beslut av Kommunfullmäktige gjort en översyn av bestämmelserna för arvoden och ersättningar till förtroendevalda i Färgelanda kommun att börja tillämpas under kommande mandatperiod.

Beredningens arbete har resulterat i ett förslag till bestämmelser med utgångspunkt i de gamla ersättningsbestämmelserna, med hänsyn tagen till ev ny politiska organisation, samt erfarenheter från praktiken.

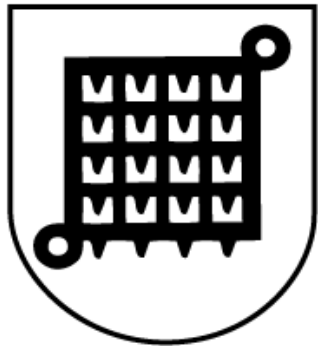
Beredningen har särskilt övervägt

- nytt index som beräkningsgrund utifrån aspekten att arvoden rimligen bör uppräknas i takt med övriga arbetsmarknaden. Utgångspunkten är riksdagsmannaarvodet.
- innehållet i uppdragen
- omfattningen av uppdragen som kommunalråd och oppositionsråd utifrån både ekonomiska och demokratiska aspekter
- omfattningen av uppdrag i nämnder -som organisationsöversynsgruppen kan komma att lägga förslag om.
- omfattningen av uppdragen som presidium i samtliga organ
- handläggningen av ersättning för uppdrag som tillkommer under perioden, t ex tillfälliga beredningar
- tolkning och tillämpning av arvodesbestämmelserna

Justering:	Justering:	Utdragsbestyrkande:

Justering:	Justering:	Utdragsbestyrkande:

**Färgelanda
kommun**

Arvodesbestämmelser

2019 - 2022

Arvodesbestämmelser för förtroendevalda i Färgelanda kommun

Mandatperioden 2019–2022.

Innehåll

Tillämpningsområde	3
Ersättningsberättigade uppdrag	3
Månadsarvode	3
Årsarvode	4
Sammanträdesarvode	5
Förlorad arbetsinkomst	5
Förlorad semesterförmån	6
Förlorad pensionsförmån	7
Kostnadsersättningar	7
Resersättningar, traktamente och övriga förmåner	7
Pension	8
Grunduppgifter	8
Tolkning och tillkommande uppdrag	8
Information till nya förtroendevalda	5
Uppdragen	Bilaga 1
Arvoden	Bilaga 2

Tillämpningsområde

Dessa bestämmelser gäller för förtroendevalda vid Färgelanda kommun. Med förtroendevalda avses:

- ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer

Dessa bestämmelser gäller även:

- efter beslut av respektive bolagsstämma för uppdrag som styrelseledamot och lekman-narevisor eller suppleant för dessa i aktiebolag som är hel- eller delägda av kommunen

Ersättningsberättigade uppdrag

Ersättning utgår för:

- sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelsen, myndighetsnämnd och arbetsutskott liksom revisorernas sammanträden,
- övriga sammanträden för kommunens räkning, exv utredningskommittéer, projekt- och arbetsgrupper,
- förberedande möten,
- protokollsjustering, då särskild tid och plats bestämts,
- konferens, informationsmöte, studiebesök, studieresa, kurs eller liknande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala förtroendeuppdraget,
- överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör,
- sammankomst med kommunalt samrådsorgan/intressesammansatt organ,
- överläggning med kommunchef/förvaltningschef eller annan anställd vid det kommunala organ den förtroendevalde själv tillhör,
- presidiummöte i fullmäktige, fullmäktigeberedning, nämnd eller utskott,
- besiktning eller inspektion,
- vigsel,
- överläggning med utomstående myndighet eller organisation,
- extern representation
- fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för ett revisionsuppdrag,
- Uppdrag för kommunalförbund som inte ersätts av förbundet. Gäller även kommunalförbundens ev utskotts-, berednings- och övriga följduppdrag.

Ersättning utgår endast när förtroendevald har ett uttalat uppdrag att medverka. Sådant uppdrag lämnas av styrelse, nämnd, utskott eller beredning. I brådskande fall kan ordförande i respektive organ medge deltagande. Om uppdraget gäller ordföranden skall beslutet fattas av vice ordförande. Beslut om uppdrag skall dokumenteras.

Månadsarvode

Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på heltid eller lägst 20 % av heltid har rätt till månadsarvode.

Månadsarvode utgår med i bilaga 2 angivna belopp och utbetalas månadsvis.

Årsarvode

Kommunalråd och oppositionsråd

~~Kommunalråd och oppositionsråd har rätt till ledighet utan reducering av arvodet för det antal dagar per år som motsvarar kommunalt anställdas semesterledighet enligt kollektivavtal.~~

Kommunalråd och oppositionsråd får ekonomiska och andra förmåner som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för dem som är anställda hos kommunen.

Om kommunalråd eller oppositionsråd på grund av sjukdom eller annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får kommunstyrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare. Ersättaren fullgör rådets samtliga uppgifter. *(I enlighet med kommunstyrelsens reglemente)*

Kommunalråd och oppositionsråd skall registrera sin tid.

Åtar sig kommunalråd presidieuppdrag med fast arvode i Västra Götalandsregionen ska denna arvodesersättning samordnas och minska den arvodesersättning som Färgelanda kommun utbetalar.

För uppdrag som inte är en direkt följd av uppdragen som kommunalråd och oppositionsråd tillämpas arvodena i detta reglemente.

För kommunalråd och oppositionsråd tillämpas sjuklönelagens regler samt arbetsskadeförsäkringen. D.v.s. samma regelverk som gäller för anställd personal.

Kommunal- och oppositionsråd har aldrig rätt till sammanträdesarvoden.

Övriga förtroendevalda

Om förtroendevald, som har rätt att få **årsarvode**, avgår under löpande mandatperiod skall arvodet fördelas mellan den avgående och efterträdaren i förhållande till den tid dessa haft sitt uppdrag.

Om förtroendevald - som har **årsarvode** - under en sammanhängande tid som överstiger två månader inte fullgör sitt uppdrag på grund annan orsak än sjukdom, skall den förtroendevalde för tid över två månader få avdrag med så stor del av arvodet som motsvarar frånvarotiden. I sådana fall skall motsvarande ersättning gå till den förtroendevaldes ersättare.

Ersättare för ordföranden

Om varken ordförande, 1:e vice ordförande eller 2:e vice kan delta i ett helt sammanträde eller del av sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordförande på grund av sjukdom eller annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter. *(I enlighet med kommunstyrelsens reglemente)*

Kommentar:

Årsarvodet är avsett att ersätta förtroendevald för de arbetsuppgifter som ligger inom uppdraget men som inte är möjliga att tidsmässigt styrka och som ligger inom ramen för normal arbetstid (se bilaga 1). Det kan gälla presidiummöten, inläsning av handlingar, kontakter med press och allmänhet framförallt via mail och telefon. Samråd och kontakter med förvaltningsledningen, avstämning med företrädare för partiet samt med andra ordföranden.

Årsarvode

Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på mindre än 20% av heltid har rätt till årsarvode enligt bilaga 2.

Om förtroendevald under en sammanhängande tid av två månader inte kan fullgöra sitt uppdrag på grund av sjukdom eller annan orsak, skall den förtroendevalde få avdrag med så stor del av arvodet som motsvarar frånvaro

Sammanträdesarvode

Förtroendevald som fullgör sina uppdrag på mindre än 40% av heltid har rätt till sammanträdesarvode med belopp som anges i bilaga 2.

Ersättning utgår inte om årsplanerade möten ställs in i god tid före den planerade mötestiden. Med god tid avses minst en vecka i förväg.

Sammanträdesarvode utgår för maximalt 10 timmar/dag.

Kommentarer:

I sammanträdesarvodet ingår inläsningstid.

Enligt arvodesreglerna sker utbetalning av ersättningar på grundval av undertecknad/attesterad närvaroförteckning. Attest innebär att skriftligt godkänna att närvarokontroll har skett. Ordförande eller sekreterare har vanligtvis de bästa förutsättningarna att göra erforderlig kontroll.

Förtroendevald som lämnar ett sammanträde i förtid får arvode endast för den tid han/hon deltar. Detsamma gäller ersättning för förlorad arbetsinkomst. **Halvdagsarvode utgår dock alltid för påbörjat sammanträde.**

Begränsningen om maximalt 10 timmar/dag gäller även vid utbildningar, konferenser och dylikt. Arvode utgår även för ev resa.

Förlorad arbetsinkomst

Förtroendevalda som inte har uppdrag på heltid eller en betydande del av heltid har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst när de fullgör sina uppdrag.

Ersättning utgår med belopp per timma som baseras på den faktiska inkomstförlusten. Den förtroendevalde är skyldig att på uppmaning styrka förlusten. Ersättning lämnas i enlighet med anmälda timmar på inlämnad reseräkning och arvodesblankett. **Möjlighet finns även till ersättning för förlorad arbetsinkomst utöver sammanträdestiden, exempelvis för skiftarbetande, eller personer med oregelbunden arbetstid eller som måste tacka nej till arbete en hel dag, natt eller annars i anslutning till sammanträdet.** Mötesordförande fattar beslut om rätt till sådan ersättning.

Storleken på ersättning för förlorad arbetsinkomst grundas på i förväg inlämnad löne- eller inkomstuppgift. Uppgift lämnas vid första ersättningsbegäran för varje kalenderår samt vid inkomstförändring. Retroaktiv justering av belopp kan inte ske.

Anställda

För anställda gäller som grund för ersättningens storlek, av arbetsgivaren styrkt, uppgift om inkomst, vanligtvis månadsinkomst. Som anställd räknas även den som driver egen verksamhet i form av aktieföretag.

Egenföretagare

Med egenföretagare avses person som innehar F-skatteskedel. För egenföretagare grundas ersättningens storlek på inlämnad uppgift om deklarerad inkomst till Skattemyndigheten. Kommunala arvoden skall frånräknas. [Egenföretagare kan även ansöka om schablonberäknad årsinkomst. Schablonen är 40% av grundarvodet. Arvodetsberedningen prövar rätten i varje enskilt fall.](#)

Egenföretagare har rätt till ersättning för vikarie. Kostnaden skall vara styrkt. I detta fall utgår ingen ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Övriga

I de fall den förtroendevalde har arbetslöshetsersättning, sjukpenning eller föräldrapenning utgår ersättning med det belopp den förtroendevalde går miste om p.g.a. sitt uppdrag. Begärt belopp styrks med intyg eller motsvarande från ansvarig kassa. För Försäkringskassans godkännande av fullgörande av uppdrag under pågående sjukskrivning ansvarar den förtroendevalde.

Kommentarer:

Med betydande del av heltid ska enligt förarbetena till gällande kommunallag förstås uppdrag med en tjänstgöringsgrad omfattande 40 % av heltid eller mer. När förtroendevald har flera deltidsuppdrag där vart och ett av uppdragen understiger 40 % men där den sammanlagda tjänstgöringsgraden omfattas 40 % av heltid eller mer ska dessa förtroendevalda inte ersättas för förlorad arbetsförtjänst. Denna beräknas genom att den förtroendevaldes procentuella årsarvoden för olika uppdrag inom Färgelanda kommun läggs samman.

Grunden för rätten till ersättning är att den förtroendevalde faktiskt har förlorat arbetsinkomst.

Med arbetsinkomst likställs i detta sammanhang arbetsmarknads-, socialförsäkringsbaserade ersättningar och andra ersättningar eller bidrag som reduceras till följd av förtroendeuppdrag. Har den förtroendevalde ett uppdrag på ledig tid (uttag av flex, semester m.m.) har man inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Det innebär också att en förtroendevald som byter arbetspass för att få ledig tid, när man har ett uppdrag i Färgelanda kommun, inte har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Pensionärer och studerande har vanligtvis ingen förlorad inkomst till följd av sitt uppdrag och kan därmed inte få ersättning för förlorad arbetsinkomst. En förtroendevald som är helt ledig från sin tjänst och därmed inte får någon lön från sin arbetsgivare har inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst, för tid då man är ledig.

En förtroendevald som ~~är anställd och~~ själv kan reglera sin arbetstid/arbetsschema så att uppdraget utförs på "ledig tid" och därför inte föranleder något löneavdrag, har heller inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Förtroendevald som är anställd ska årligen i januari samt när lönen ändras lämna intyg från arbetsgivaren om aktuell inkomst. Vid byte av arbetsgivare ska nytt intyg inlämnas. Utan giltigt intyg kan inte ersättning betalas ut. Förtroendevald som är egen företagare och söker ersättning ska årligen – **senast i maj månad** - lämna in ansökan om ersättning för förlorad arbetsinkomst. [Ansökan om schablonberäknad ska lämnas i januari månad årligen.](#)

Förlorad semesterförmån

Förtroendevald som tagit tjänstledigt för att fullgöra förtroendeuppdrag för Färgelanda kommun i så stor omfattning att tjänstledigheten minskar antalet betalda semesterdagar är berättigad till ersättning för den förlorade semesterförmånen. Detta gäller dock inte förtroendevalda som fullgör uppdragen på minst 40%.

Den förtroendevalde skall styrka storleken av den förlorade förmånen.

Om sammanträde förläggs till dag den förtroendevalde har semester har den förtroendevalde inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Kommentar:

Med semesterförmån avses semesterlön eller semesterersättning.

Förlorad pensionsförmån

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad pensionsförmån. Ersättningen utgår i form av årliga avgifter till tjänstepensionsförsäkring för förtroendevalda med anställning i Färgelanda kommun och som årlig ersättning för förtroendevalda med annan arbetsgivare eller är egenföretagare. Den årliga avgiften/ersättningen är för närvarande 4,5 % av den sammanladda ersättningen för förlorad arbetsinkomst under året. SKLs rekommendation om ersättningsnivå gäller även vid en förändring.

Kommentar:

För förtroendevald med annan arbetsgivare än Färgelanda kommun eller är egenföretagare ska yrkande om ersättning lämnas senast den 31 januari året efter det år då förlusten inträffade. Ersättning utbetalas direkt till den förtroendevalde som lön under mars månad för egen placering.

Kostnadsersättningar

Förtroendevalds kostnader för barntillsyn om barnet inte fyllt 12 år eller vård av person med funktionsnedsättning som stadigvarande vistas i förtroendemannens bostad, ersätts per timma med 0,28 % av gällande riksdagsmannaarvode. Ersättning för barntillsyn gäller inte förtroendevalda som fullgör uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (40 %). Kostnaden skall alltid styrkas.

Förtroendevald med funktionsnedsättning har rätt till stöd för att kunna utföra sitt uppdrag genom individuellt avtal.

Personliga assistenter ersätts inte om ersättning utgår enligt LSS.

Reseersättningar och traktamente

Reseersättning beviljas för resa mellan ordinarie bostad och förrättningsställe eller mellan arbetsplats och förrättningsställe om avståndet överstiger 3 km. Reseersättning från arbetsplats som inte kan anses ligga inom normalt pendlingsavstånd beräknas från bostadsorten.

Traktamente eller motsvarande, samt reseersättning utgår enligt samma regler som gäller för anställda.

Kommentar:

Ersättning utbetalas endast mot undertecknad, attesterad reseräkning samt ev kvitton eller attesterad närvarolista med km-ersättning. Reseräkning ska i möjligaste mån lämnas in månadsvis.

Pension

Förtroendevald med årsarvoden på sammanlagt minst 40 % som fullgör uppdrag före mandatperioden 2014 – 2018 har rätt till visstidspension/avgångsersättning enligt PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda) när uppdraget upphör.

Nya förtroendevalda med årsarvoden på sammanlagt minst 40 % vid 2014 års kommunval **eller senare** har rätt till omställningsstöd och pensionsförmåner enligt OPF-KL (Omställnings- och pensionsförmåner för förtroendevalda inom kommuner och landsting).

Grunduppgifter

Varje förtroendevald skall årligen till HR-avdelningen lämna de grunduppgifter som krävs för att kunna betala ut belopp enligt arvodesbestämmelserna samt verkställa skatteavdrag mm.

Den förtroendevalde är skyldig att, efter uppmaning, till attestant/revision kunna styrka alla lämnade uppgifter gällande arvoden och ersättningar.

Tolkning och tillkommande uppdrag

~~Kommunfullmäktiges presidium~~ **Val- och arvodesberedningens presidium** ansvarar för tolkningar och tillämpning av dessa bestämmelser.

Val- och arvodesberedningen har i uppdrag att föreslå arvoden för tillkommande uppdrag under mandatperioden.

Utvärdering av arvodesbestämmelserna ska ske ett år efter ikraftträdande.

Information till nya förtroendevalda

Sekreterare i kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnd och beredning ansvarar för att nya förtroendevalda får information om kommunens arvodesbestämmelser.

Uppdragen

Kommunfullmäktiges ordförande

- Leda kommunfullmäktiges arbete inklusive att vara ett stöd till beredningarna
- Leda Samlade presidiet arbete
- ~~Efter samråd med övriga i kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsens presidium och ledarna för beredningarna upprätta uppdragsbeskrivning till beredningarna, fastställa beredningens ekonomiska ramar för aktuellt uppdrag, tidsätta arbetet, starta beredningen, föra dialog med och ansvara för att kommunfullmäktige informeras.~~
- **Vara ett stöd till tillfälliga beredningar.**
- Ansvara för förtroendemannautbildningen och de förtroendevaldas kompetensutveckling
- Hålla kontinuerlig kontakt med partiernas gruppleddare
- Vara kommunfullmäktiges kontaktperson gentemot massmedia
- Utföra representationsuppdrag och i övrigt företräda kommunfullmäktige.
- **Förbereda Kommunfullmäktiges sammanträden**

Beredningsledare för fasta och tillfälliga beredningar

- Leda processen i beredningarna och inspirera beredningsledamöterna till kreativitet och gemensamt lärande.
- Se till att inga andra frågor än de som hör ihop med det definierade uppdraget behandlas i beredningen.
- Se till att beredningen för en medborgardialog.
- Planera och driva beredningsarbetet framåt för att gå i mål och överlämna resultat på utsatt tid.
- Hålla kontakten med förvaltningen och se till att beredningen får tillgång till erforderligt tjänstemannastöd.
- Hålla kommunfullmäktiges ordförande kontinuerligt informerad om beredningsarbetets ekonomiska läge så att den ekonomiska ramen hålls.

Kommunstyrelsens ordförande/Kommunalråd

- Hålla kontakter med kommunfullmäktiges presidium så att arbetet med de strategiska frågorna finner sin plats i kommunfullmäktige.
- Närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela verksamhet intresse samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- Hålla kontakter med myndighetsnämndens presidium
- Främja samverkan mellan kommunstyrelsen, **övriga nämnder** och kommunens bolag
- Representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträde om inte kommunstyrelsens ledningsutskott bestämt annat i ett särskilt fall.
- Vara kommunstyrelsens kontaktperson gentemot massmedia
- Sätta agendan för kommunstyrelsens sammanträden.
- Hålla kommunstyrelsen informerad
- Vara politikens företrädare gentemot förvaltningen

- Med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor

Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

- Att vid de tillfällen då KSO inte har möjlighet att delta vara dennes ersättare. Till exempel; semester, ledighet, ”dubbelbokad”, jäv m.m.
- Presidieöverläggningar
- Blir tilldelad sidouppdrag som Kommunstyrelsen beslutar

Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande/Oppositionsråd

- Biträda kommunstyrelsens ordförande (se uppdrag för kommunstyrelsens ordförande ovan)
- Hålla oppositionen informerad
- Div. representationsuppdrag för Kommunstyrelsen
- Ägarsamråd/Presidieöverläggningar (Nämnder, Bolag, Förbund m.m.)
- Blir tilldelad sidouppdrag som Kommunstyrelsen beslutar

I övrigt hänvisas till kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen ledningsutskott

- Utskottet leds av kommunstyrelsen ordförande
- Avgör om ett ärende är färdigberett och redo att lyfta för beslut i kommunstyrelsen. Utskottet kan vid behov ge uppdrag till förvaltningen om kompletterande beredning.
- Uppföljning av kommunstyrelsens beslut
- Kontinuerlig samordning av av verksamheten
- Vid behov lämna uppdrag till förvaltningen under förvaltningens ärendeberedning.
- Bereder delårsrapportering och årsredovisning för slutligt av görande i kommunfullmäktige
- Utskottet är mottagare av delegering från kommunstyrelsen
- Bereder ärenden som kommunstyrelsen överlämnat till utskottet för beslut i kommunstyrelsen

Oppositionsråd

- ~~Biträda kommunstyrelsens ordförande (se uppdrag för kommunstyrelsens ordförande ovan)~~
- ~~Hålla oppositionen informerad~~

MyndighetsNämndsordförande

- Informera kommunstyrelsens ordförande ang ekonomi, uppföljning och liknande.

Förteckning över uppdrag, rätt till månadsarvode, årsarvode samt sammanträdesarvode

Årsarvode och sammanträdesarvode är procent av beslutat index (80% av gällande riksdagsmannaarvode)

Uppdrag	Typ av arvode	Procent	Noteringar
Kommunfullmäktige			
Ordförande	Månadsarvode Årsarvode	8	
1:e vice ordförande	Årsarvode	4	
2:e vice ordförande	Årsarvode	4	
Gruppledare	Årsarvode	1	
Fullmäktigeberedningar			
Beredningsledare	Årsarvode	3	Vid tillfälliga beredningar utgår arvode endast under den tid som beredningen är aktiv.
Revisorer			
Ordförande	Årsarvode	3	
Vice ordförande	Årsarvode	1,5	
Ledamöter	Årsarvode	1	
Kommunstyrelsen *)			
Ordförande/kommunalråd	Månadsarvode Årsarvode	100	
Oppositionsråd	Månadsarvode Årsarvode	70	
1:e vice ordförande	Årsarvode	7	
Kommunstyrelsens ledningsutskott utöver presidiet			
Ledamot	Årsarvode	3,5	
Utskott som KS beslutar att tillsätta			
Ordförande	Årsarvode	40	
Myndighetsnämnd			
Nämnd 1			Exempel på frågor: Sociala frågor
Ordförande	Årsarvode	12	Ordförandebeslut ingår i arvodet
1:e vice ordförande	Årsarvode	6	
2:e vice ordförande	Årsarvode	6	
Nämnd 2			Exempel på frågor: Skolfrågor
Ordförande	Årsarvode	8	
1:e vice ordförande	Årsarvode	4	
2:e vice ordförande	Årsarvode	4	
Nämnd 3			Exempel på frågor: Bygglov, trafikfrågor
Ordförande	Årsarvode	3	
Vice ordförande	Årsarvode	1,5	
Valnämnd			
Ordförande	Årsarvode	2	Gäller per valår
Vice ordförande	Årsarvode	1	Gäller per valår
Överförmyndare			
Överförmyndare	Årsarvode	8	
Vice överförmyndare	Årsarvode	4	
Val- och arvodesberedning			
Ordförande	Årsarvode	2	
Vice ordförande	Årsarvode	1	
Valbohem			

Ordförande	Årsarvode	6	
Vice ordförande	Årsarvode	3	

Färgelanda vatten			
Ordförande	Årsarvode	3	
Vice ordförande	Årsarvode	1,5	

*¹) Arvode utgår endast för ett uppdrag inom Kommunstyrelsen. Högsta arvode gäller.

Sammanträdesarvode	Arvode i procent
Sammanträde t o m 4 timmar	1,12
Tid utöver 4 timmar per timma	0,28
Justeringsmöte per tillfälle	0,56

SLUTFÖRSLAG

SLUTFÖRSLAG

Kommunstyrelsen

KS § 115 Dnr 2017/666
Ny politisk organisation nästa mandatperiod**Kommunstyrelsens förslag i enlighet med ledningsutskottets förslag**

Kommunfullmäktige beslutar att från och med nästa mandatperiod förändra den politiska organisationen och inrätta en nämndsorganisation. Utöver kommunstyrelsen och "obligatoriska organ" inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovsnämnd.

Myndighetsnämnden upphör därmed 31 dec 2018 liksom de två fasta fullmäktigeberedningarna.

För kommunstyrelsens del gäller den nya organisationen fr o m den tidpunkt efter det allmänna valet 2018 då kommunfullmäktige valt ny styrelse. Övertagande och överlämnade av uppgifter från och till nämnderna gäller dock från årsskiftet 2018/2019.

Organisationsöversynsgruppen får i uppdrag att upprätta förslag till arbetsordning för kommunfullmäktige och reglementen för nämnderna i huvudsaklig överensstämmelse med organisationsöversynsgruppens förslag till inriktningar.

Reservation

Ulla Börjesson, Tommy Larsson (S), Rune Månsson (S), Bengt Ove Magnusson (S), Lars Karlsson (-), och Urban Henriksson (S) och antecknar följande till protokollet:

"Socialdemokraterna ifrågasätter den brådska som det är i ärendet att inrätta en ny politisk organisation i Färgelanda kommun. Enligt oss borde man avvakta med inrättandet till den 1 januari 2020, för att ge tid att se till att få alla pusselbitar på plats från början. Vår uppfattning har hela tiden varit att istället för att byta organisation hade det varit bättre med fortsatt kommunstyrelseorganisation med utskott under kommunstyrelsen. Vi ifrågasätter starkt nyttan för kommuninvånarna med byte av politisk organisation, samt den merkostnad som detta medför i en ekonomisk kärv framtid för Kommunsvrige. Men vi har fullrespekt för demokratiska beslut och då det finns en majoritet för en förändring får vi acceptera detta. Men anser då som vi skriver ovan att man bör avvakta införandet till årsskiftet 2019/2020 för att få en fungerande organisation redan från början."

Kommunstyrelsen

Forts KS § 115

Yrkanden

Tommy Larsson yrkar bifall till ledningsutskottets förslag med tillägget att den nya organisationen ska införas år 2020.

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till ledningsutskottets förslag. Linda Jansson (M) och Kenneth Carlsson (L) instämmer.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen godkänner att proposition först ställs på förslaget till ny politisk organisation och sedan på Tommy Larssons tilläggsyrkande om att införa den nya organisationen 2020.

Efter ställd proposition om förslaget till ny politisk organisation finner ordföranden att ledningsutskottets förslag är bifallet.

Ordföranden ställer därefter proposition på tilläggsyrkandet att organisationen ska införas 2020 och finner att detta avslås.

Omröstning begärs.

Kommunstyrelsen godkänner följande voteringsproposition:

Ja-röst för att avslå tilläggsyrkandet

Nej-röst för att bifalla tilläggsyrkandet

Omröstningsresultat

7 ja-öster för att avslå tilläggsyrkandet: Kenneth Carlsson (L), Tobias Bernhardsson (C), Marion Pelli (C), Leif Söderqvist (C), Linda Jansson (M), Per Krokström (M) och Jörgen Andersson (SD).

6 nej-röster för att bifalla tilläggsyrkandet. Tommy Larsson (S), Rune Månsson (S), Bengt Ove Magnusson (S), Lars Karlsson (-), Urban Henriksson (S) och Ulla Börjesson (S).

Kommunstyrelsen beslutar alltså i enlighet med ledningsutskottets förslag tillika Organisationsöversynsberedningens förslag

Kommunstyrelsen

Forts KS § 115

Organisationsöversynsberedningens förslag till ny politisk organisation.

Kommunfullmäktige

(31 ledamöter och 50% ersättare – antalet är beslutat och kan inte ändras förrän inför nästa mandatperiod)

Ordförande och två vice ordföranden

Kommunstyrelsen

Inriktning:

Utöver de uppgifter som ligger på kommunstyrelsen enligt kommunallagen är styrelsen ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

11 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och två vice ordföranden

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid utskottssammanträden)

Socialnämnd

Inriktning:

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera lagar inom det sociala området. Nämnden övertar myndighetsnämndens ”mjuka myndighetsutövning” och delar av kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid sammanträden).

Utbildningsnämnd/Skolnämnd

Inriktning:

Skolnämnden ansvarar för den verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna och är huvudman för förskolan, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskolan

inklusive förskoleklassen, grundsärskolan, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen.

Nämnden övertar vissa av myndighetsnämndens och kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium.

Justering

UB

RP

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Forts KS §115

Bygglovsnämnd

Inriktning:

Bygglovsnämnden ansvarar för delar av kommunens uppgifter enligt Plan och bygglagen med särskild inriktning på myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden handlägger också ärenden med stöd av trafiklagstiftningen (lokala trafikföreskrifter m m)

Nämnden övertar myndighetsnämndens "hårda myndighetsutövning"

5 ledamöter och 3 ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium.

Valnämnd

Inriktning: Genomföra allmänna val och val till EU-parlamentet.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium

Val och arvodesberedning

Inriktning: Upprätta förslag/nomineringar vid val till olika förtroendemannauppdrag och upprätta förslag till arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Beredningsledare och vice beredningsledare

Krisledningsnämnd

Inriktning: Uppgifter enligt Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

3 ledamöter och tre ersättare (om möjligt personunion med kommunstyrelsens arbetsutskott.)

Överförmyndare

Inriktning: Överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken m m

En överförmyndare med en ersättare.

Kommunstyrelsen

Forts KS § 115

Revision

Fem revisorer.
Ordförande och vice ordförande

Beredningar

Kommunfullmäktige kan inrätta tillfälliga beredningar för specifika uppdrag.

Ärendebeskrivning

Organisationsöversynsgruppen har gjort en översyn av kommunens politiska organisation inför nästa mandatperiod. Gruppen har övervägt två alternativ som i korthet innebär följande:

Kommunstyrelseorganisation

Nuvarande organisation med kommunstyrelsen som enda verksamhetsnämnd behålls. Utskott med ansvar för vissa specificerade områden inrättas, t ex utskott för de sociala frågorna och utskott för skolfrågor. Myndighetsnämnden upphör i sin nuvarande form med både "mjuk" och "hård" myndighetsutövning och uppgifterna överförs till kommunstyrelsen (och hanteras i utskott) som därmed får både mandat och resurser för verksamheten. (Myndighetsnämnden har idag ingen budget för de insatser nämnden fattar beslut om.) En nämnd som hanterar de ärenden där kommunen själv är sökande eller på annat sätt ansvarig behövs för att undvika jävsproblematik.

Nämndsorganisation

Utöver kommunstyrelsen inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovsnämnd. Kommunstyrelsen frigörs från de uppgifter som nämnderna övertar och blir, utöver de uppgifter som åligger styrelsen enligt kommunallagen, ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse och kommunens fastighetsinnehav. Myndighetsnämndens uppgifter fördelas på kommunstyrelsen och de nya nämnderna.

Skickas till
Kommunfullmäktige

Justering

UB

MP

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens ledningsutskott

KLU § 96 Dnr 2017/666
Ny politisk organisation nästa mandatperiod

Ledningsutskottets förslag

Kommunfullmäktige beslutar att från och med nästa mandatperiod förändra den politiska organisationen och inrätta en nämndsorganisation. Utöver kommunstyrelsen och "obligatoriska organ" inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovsnämnd.

Myndighetsnämnden upphör därmed 31 dec 2018 liksom de två fasta fullmäktigeberedningarna.

För kommunstyrelsens del gäller den nya organisationen fr o m den tidpunkt efter det allmänna valet 2018 då kommunfullmäktige valt ny styrelse. Övertagande och överlämnade av uppgifter från och till nämnderna gäller dock från årsskiftet 2018/2019.

Organisationsöversynsgruppen får i uppdrag att upprätta förslag till arbetsordning för kommunfullmäktige och reglementen för nämnderna i huvudsaklig överensstämmelse med organisationsöversynsgruppens förslag till inriktningar enligt nedanstående.

Kommunfullmäktige

(31 ledamöter och 50% ersättare – antalet är beslutat och kan inte ändras förrän inför nästa mandatperiod)
Ordförande och två vice ordföranden

Kommunstyrelsen

Inriktning:

Utöver de uppgifter som ligger på kommunstyrelsen enligt kommunallagen är styrelsen ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

11 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och två vice ordföranden

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid utskottssammanträden)

Forts KLU § 96

Socialnämnd

Inriktning:

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera lagar inom det sociala området.

Nämnden övertar myndighetsnämndens ”mjuka myndighetsutövning” och delar av kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid sammanträden).

Utbildningsnämnd/Skolnämnd

Inriktning:

Skolnämnden ansvarar för den verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna och är huvudman för förskolan, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskolan inklusive förskoleklassen, grundsärskolan, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen. Nämnden övertar vissa av myndighetsnämndens och kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium.

Bygglövsnämnd

Inriktning:

Bygglövsnämnden ansvarar för delar av kommunens uppgifter enligt Plan och bygglagen med särskild inriktning på myndighetsutövning mot enskild. Nämnden handlägger också ärenden med stöd av trafiklagstiftningen (lokala trafikföreskrifter m m)

Nämnden övertar myndighetsnämndens ”hårda myndighetsutövning”

5 ledamöter och 3 ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 96

Valnämnd

Inriktning: Genomföra allmänna val och val till EU-parlamentet.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium

Val och arvodesberedning

Inriktning: Upprätta förslag/nomineringar vid val till olika förtroendemannauppdrag och upprätta förslag till arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Beredningsledare och vice beredningsledare

Krisledningsnämnd

Inriktning: Uppgifter enligt Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

3 ledamöter och tre ersättare (om möjligt personunion med kommunstyrelsens arbetsutskott.)

Överförmyndare

Inriktning: Överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken m m

En överförmyndare med en ersättare.

Revision

Fem revisorer.

Ordförande och vice ordförande

Beredningar

Kommunfullmäktige kan inrätta tillfälliga beredningar för specifika uppdrag.

Forts KLU § 96

Yrkanden

Tobias Bernhardsson (C) yrkar bifall till organisationsöversynsgruppens förslag.

Propositionsordning

Ledningsutskottet godkänner att proposition ställs på yrkandet. Efter ställd proposition finner ordföranden att yrkandet bifalls.

Anteckning till protokollet

Ulla Börjesson (S), Tommy Larsson (S) och Rune Månsson (S) deltar inte i denna paragrafs beslut.

Ärendebeskrivning

Organisationsöversynsgruppen har gjort en översyn av kommunens politiska organisation inför nästa mandatperiod. Gruppen har övervägt två alternativ som i korthet innebär följande:

Kommunstyrelseorganisation

Nuvarande organisation med kommunstyrelsen som enda verksamhetsnämnd behålls. Utskott med ansvar för vissa specificerade områden inrättas, t ex utskott för de sociala frågorna och utskott för skolfrågor. Myndighetsnämnden upphör i sin nuvarande form med både ”mjuk” och ”hård” myndighetsutövning och uppgifterna överförs till kommunstyrelsen (och hanteras i utskott) som därmed får både mandat och resurser för verksamheten. (Myndighetsnämnden har idag ingen budget för de insatser nämnden fattar beslut om.) En nämnd som hanterar de ärenden där kommunen själv är sökande eller på annat sätt ansvarig behövs för att undvika jävsproblematik.

Nämndsorganisation

Utöver kommunstyrelsen inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovsnämnd. Kommunstyrelsen frigörs från de uppgifter som nämnderna övertar och blir, utöver de uppgifter som åligger styrelsen enligt kommunallagen, ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse och kommunens fastighetsinnehav.

Myndighetsnämndens uppgifter fördelas på kommunstyrelsen och de nya nämnderna.

Forts KLU § 96

Organisationsöversynsberedningens uppdrag

Uppdraget

- *Genomlysning av dagens politiska organisation –styrkor och svagheter.*
- *Upprätta förslag till politisk organisation för nästkommande mandatperiod.*
- *Upprätta förslag till antal ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige.*

Grupp/tillfällig beredning

Kommunfullmäktige tillsätter en parlamentarisk grupp (tillfällig beredning) bestående av 1 ledamot från vart och ett av de partier som är representerade i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges presidium ingår i gruppen men inräknas inte i partirepresentationen. Kommunfullmäktiges ordförande är gruppens ledare.

Inga ersättare väljs.

Presidiet rekommenderar partierna att nominerar ledamöter som är väl förankrade i respektive parti och i den politiska organisationen.

Budget

100 000:- anvisas ur kommunfullmäktiges anslag (beräknas utifrån ca 8 sammanträden)

Arvode och ersättningar

Om kommunfullmäktiges ordförande väljs till gruppens ledare anses ledararvodet ingå i hennes fasta arvode som kommunfullmäktiges ordförande. Om kommunfullmäktige väljer någon annan att leda gruppens arbete utgår arvode enligt reglerna för beredningsledare i tillfälliga beredningar.

Sammanträdesarvode vid sammanträden utgår till samtliga.

Tid

Förslaget ska vara klart innan årsskiftet 2017/2018 och tas i bruk efter valet 2018.

Kommunstyrelsens ledningsutskott

Forts KLU § 96

Exempel på frågeställningar

- *En verksamhetsnämnd eller flera ?*
- *Ska ansvar alltid kopplas till budget ?*
- *Hur ska kommunstyrelsen organiseras ? Utskott/arbetsgrupper ?*
- *Myndighetsutövning mot enskild enligt Socialtjänstlagen, LSS etc mjuk lagstiftning – myndighetsnämnd eller socialt utskott till kommunstyrelsen ?*
- *Myndighetsutövning mot enskild enligt Plan och bygglagen, miljöbalken etc hård lagstiftning - byggnadsnämnd (myndighetsnämnd) eller ”hårt utskott” till kommunstyrelsen ?*
- *Antal ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige ?*
- *Antal ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen ?*
- *Fasta eller tillfälliga beredningar i kommunfullmäktige ? Uppdragen?*
- *Parlamentariskt tillsatta grupper eller proportionellt efter valresultatet ?*
- *Hur vitaliserar vi kommunfullmäktige ?*

Beslutsunderlag

Organisationsöversynsgruppens protokoll 2018-05-02

Kostnadsberäkning för nämndorganisation

Kostnadsberäkning alternativa politiska organisationer

Skickas till
Kommunstyrelsen

Justering

Utdragsbestyrkande

Sammanträde med: Organisationsöversynsgruppen

Plats och tid: Kommunkontoret, sammanträdesrum Beredskap, 2018-05-02, kl 15.00

Närvarande:

Gruppens ledning/sammankallande:

Kerstin Fredriksson (S) kommunfullmäktiges ordförande - beredningsledare

Thor-Björn Jakobsson (C) kommunfullmäktiges vice ordförande

Ledamöter

Tommy Larsson (S) ersätter Ulla Börjesson (S)

Håkan Gusteus (L) från 15.30

Inger Bäcker (V)

Karl-Erik Segersax (KD)

Tobias Bernhardsson (C)

Linda Jansson (M)

Jörgen Andersson (SD)

2017/666

Ny politisk organisation fr o m årsskiftet 2018/2019

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att från och med nästa mandatperiod förändra den politiska organisationen och inrätta en nämndsorganisation. Utöver kommunstyrelsen och "obligatoriska organ" inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovnämnd.

Myndighetsnämnden upphör därmed 31 dec 2018 liksom de två fasta fullmäktigeberedningarna.

För kommunstyrelsens del gäller den nya organisationen fr o m den tidpunkt efter det allmänna valet 2018 då kommunfullmäktige valt ny styrelse. Övertagande och överlämnade av uppgifter från och till nämnderna gäller dock från årsskiftet 2018/2019.

Organisationsöversynsgruppen får i uppdrag att upprätta förslag till arbetsordning för kommunfullmäktige och reglementen för nämnderna i huvudsaklig överensstämmelse med organisationsöversynsgruppens förslag till inriktningar enligt nedanstående.

Kommunfullmäktige (31 ledamöter och 50% ersättare – antalet är beslutat och kan inte ändras förrän inför nästa mandatperiod)

Ordförande och två vice ordföranden

Kommunstyrelsen

Inriktning:

Utöver de uppgifter som ligger på kommunstyrelsen enligt kommunallagen är styrelsen ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse inklusive kommunens fastighetsinnehav.

11 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och två vice ordföranden

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid utskottssammanträden)

Sammanträde med: Organisationsöversynsgruppen

Socialnämnd

Inriktning:

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera lagar inom det sociala området. Nämnden övertar myndighetsnämndens ”mjuka myndighetsutövning” och delar av kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Ett utskott med tre ledamöter och tre ersättare (ersättarna har närvarorätt vid sammanträden)

Utbildningsnämnd/Skolnämnd

Inriktning:

Skolnämnden ansvarar för den verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna och är huvudman för förskolan, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskolan inklusive förskoleklassen, grundsärskolan, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen. Nämnden övertar vissa av myndighetsnämndens och kommunstyrelsens nuvarande uppgifter.

7 ledamöter och 7 ersättare

Ordförande och vice ordförande

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium

Bygglövnämnd

Inriktning:

Bygglövnämnden ansvarar för delar av kommunens uppgifter enligt Plan och bygglagen med särskild inriktning på myndighetsutövning mot enskild.

Nämnden handlägger också ärenden med stöd av trafiklagstiftningen (lokala trafikföreskrifter m m)

Nämnden övertar myndighetsnämndens ”hårda myndighetsutövning”

5 ledamöter och 3 ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium

Valnämnd

Inriktning: Genomföra allmänna val och val till EU-parlamentet.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Ordförande och vice ordförande.

Inget utskott. Sammanträdesberedning av nämndens presidium

Val och arvodesberedning

Inriktning: Upprätta förslag/nomineringar vid val till olika förtroendemannauppdrag och upprätta förslag till arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

En ledamot per parti med lika många personliga ersättare

Beredningsledare och vice beredningsledare

Sammanträde med: Organisationsöversynsgruppen

Krisledningsnämnd

Inriktning:

Uppgifter enligt Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
3 ledamöter och tre ersättare (om möjligt personunion med kommunstyrelsens arbetsutskott.)

Överförmyndare

Inriktning:

Överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken m m
En överförmyndare med en ersättare.

Revision

Fem revisorer.

Ordförande och vice ordförande

Beredningar

Kommunfullmäktige kan inrätta tillfälliga beredningar för specifika uppdrag.

Ärendebeskrivning

Organisationsöversynsgruppen har gjort en översyn av kommunens politiska organisation inför nästa mandatperiod.

Gruppen har övervägt två alternativ som i korthet innebär följande:

Kommunstyrelseorganisation

Nuvarande organisation med kommunstyrelsen som enda verksamhetsnämnd behålls. Utskott med ansvar för vissa specificerade områden inrättas, t ex utskott för de sociala frågorna och utskott för skolfrågor. Myndighetsnämnden upphör i sin nuvarande form med både ”mjuk” och ”hård” myndighetsutövning och uppgifterna överförs till kommunstyrelsen (och hanteras i utskott) som därmed får både mandat och resurser för verksamheten. (Myndighetsnämnden har idag ingen budget för de insatser nämnden fattar beslut om.) En nämnd som hanterar de ärenden där kommunen själv är sökande eller på annat sätt ansvarig behövs för att undvika jävsproblematik.

Nämndsorganisation

Utöver kommunstyrelsen inrättas en socialnämnd, en utbildningsnämnd/skolnämnd och en bygglovsnämnd. Kommunstyrelsen frigörs från de uppgifter som nämnderna övertar och blir, utöver de uppgifter som åligger styrelsen enligt kommunallagen, ansvarig för samhällsbyggnadsfrågorna i vid bemärkelse och kommunens fastighetsinnehav. Myndighetsnämndens uppgifter fördelas på kommunstyrelsen och de nya nämnderna.

Vissa ledamöter i gruppen har under arbetets gång förordat en kommunstyrelseorganisation.

Inom det presenterade förslaget till nämndsorganisation har gruppen gjort kompromisser. (handlar bland annat om antalet ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen)

Sammanträde med: Organisationsöversynsgruppen

Organisationsöversynsberedningens uppdrag

Uppdraget

- Genomlysning av dagens politiska organisation –styrkor och svagheter.
- Upprätta förslag till politisk organisation för nästkommande mandatperiod.
- Upprätta förslag till antal ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige.

Grupp/tillfällig beredning

Kommunfullmäktige tillsätter en parlamentarisk grupp (tillfällig beredning) bestående av 1 ledamot från vart och ett av de partier som är representerade i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges presidie ingår i gruppen men inräknas inte i partirepresentationen.

Kommunfullmäktiges ordförande är gruppens ledare.

Inga ersättare väljs.

Presidiet rekommenderar partierna att nominerar ledamöter som är väl förankrade i respektive parti och i den politiska organisationen.

Budget

100 000:- anvisas ur kommunfullmäktiges anslag (beräknas utifrån ca 8 sammanträden)

Arvode och ersättningar

Om kommunfullmäktiges ordförande väljs till gruppens ledare anses ledararvudet ingå i hennes fasta arvode som kommunfullmäktiges ordförande. Om kommunfullmäktige väljer någon annan att leda gruppens arbete utgår arvode enligt reglerna för beredningsledare i tillfälliga beredningar.

Sammanträdesarvode vid sammanträden utgår till samtliga.

Tid

Förslaget ska vara klart innan årsskiftet 2017/2018 och tas i bruk efter valet 2018.

Exempel på frågeställningar

- En verksamhetsnämnd eller flera ?
- Ska ansvar alltid kopplas till budget ?
- Hur ska kommunstyrelsen organiseras ? Utskott/arbetsgrupper ?
- Myndighetsutövning mot enskild enligt Socialtjänstlagen, LSS etc mjuk lagstiftning – myndighetsnämnd eller socialt utskott till kommunstyrelsen ?
- Myndighetsutövning mot enskild enligt Plan och bygglagen, miljöbalken etc hård lagstiftning - byggnadsnämnd (myndighetsnämnd) eller ”hårt utskott” till kommunstyrelsen ?
- Antal ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige ?
- Antal ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen ?
- Fasta eller tillfälliga beredningar i kommunfullmäktige ? Uppdragen?
- Parlamentariskt tillsatta grupper eller proportionellt efter valresultatet ?
- Hur vitaliserar vi kommunfullmäktige ?

Underskrifter:

Kerstin Fredriksson (S)

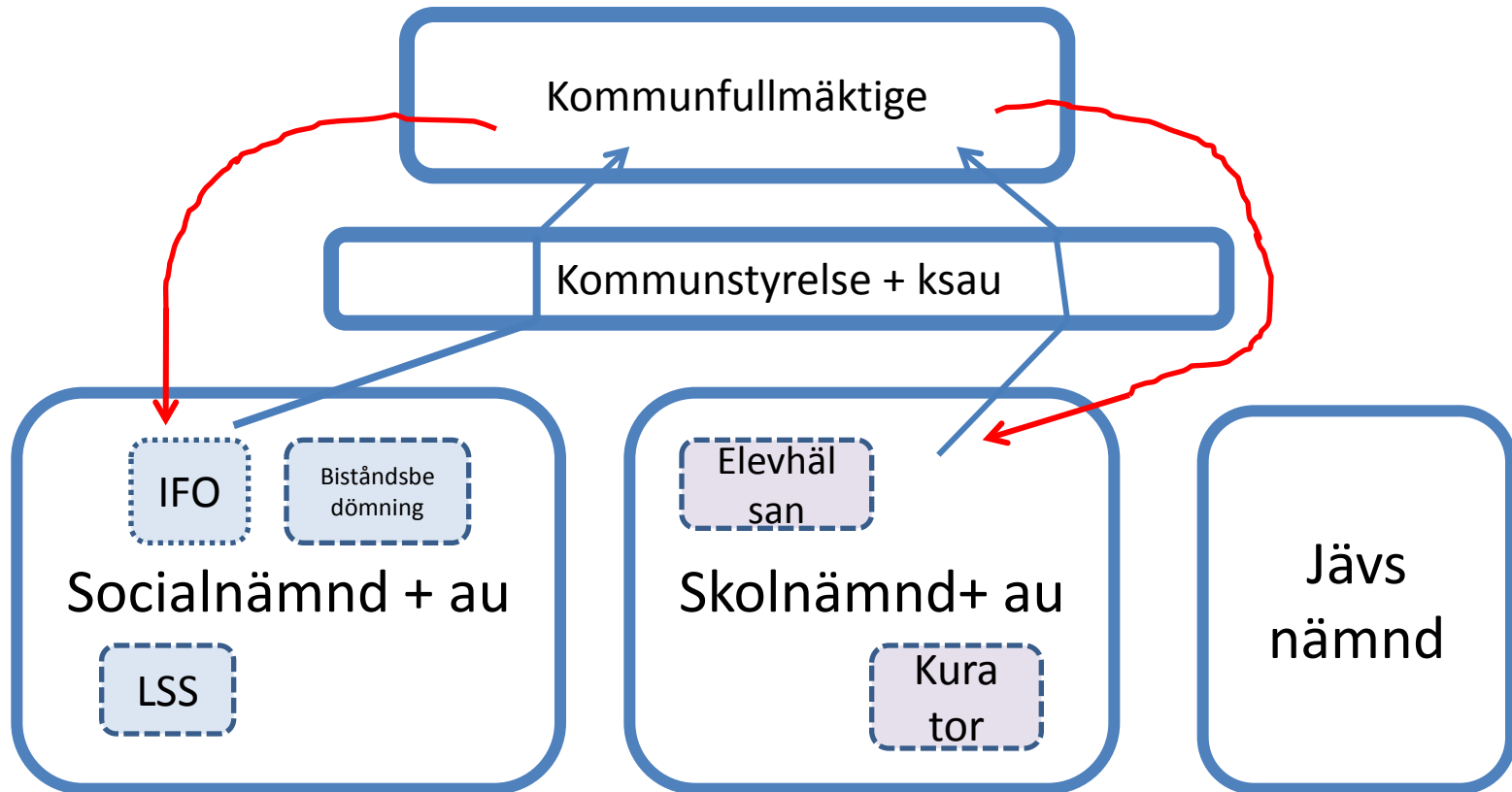
Thor-Björn Jakobsson (C)

Marianne Martinsson
Sekreterare

OBSERVERA

- Kostnaderna i denna beräkning har utgjort ett **underlag** för organisationsöversynsgruppens ställningstagande till förändrad politisk organisation.

Ny nämndsorganisation

Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelseuppgifter – t ex
- förslag till budget
- Upprätta bokslut
- Samordna
- Uppsiktsplikt
- Verkställa det inte KF lämnat till annan nämnd

Forts kommunstyrelse

- Byggnadsnämnd
- Samhällsutveckling
- Teknik – ny och ”gammal”
- Bibliotek
- Fritid med fritidsgård, simskola, föreningar
mm
- Näringsliv
- Turism

Socialnämndens uppgifter

- Göra sig **väl förtrogen med levnadsförhållandena** i kommunen
- **Medverka i samhällsplaneringen** och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen.
- **Informera om socialtjänsten** i kommunen genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden.
- Svarar för **omsorg och service**, upplysningar, råd, stöd och vård, **ekonomisk hjälp och annat bistånd** till familjer och enskilda som behöver det.
- **Socialnämnden styrs främst av lagarna** på det sociala området – i huvudsak socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Socialnämnd i praktiken

- **Dals-Ed**
- Dals-Ed 11 sammanträden
- Ca 70 ärenden
- 27% information varav 10 verksamhetsbesök
- 26 % Ekonomiärenden - bokslut budget budgetuppföljning och taxor
- 20% vidare till ks/KF
- 27 % egna beslut

- Riktlinjer för färdtjänsten
- Utökat lokalbehov för LSS
- Strategi för långsiktig hållbar ekonomi och verksamhet 2021
- Verksamhetsplan 2017 och budget för 2017 – 2019 för samordningsförbundet
- Svar på remiss om samverkan med VG kommunerna och VG om tandvård
- Föreningsbidrag 2017
- Trygg och effektiv utskrivning för slutenvården
- Regelverk - Föreningsbidrag

Fort Socialnämnd i praktiken

- **Sotenäs**
- 10 sammanträden
- Ca 90 ärenden
- 31 % informationsärenden och uppföljningar
- 11% ärenden går vidare till KS/KF
- 56 % egna beslut

- delegationsordningen
- Patientsäkerhetsberättelse 2016
- Överklagan, måltidskostnad, korttidsboende, Hunnebohemmet
- Ung omsorg
- Uppdaterade Kvalitets- och värdighetsgarantier i Omsorgsförvaltningen
- E-tillsyn - Tillsyn via kamera inom äldreomsorgen
- Funktionshinderplan 2018-2022
- Individ- och familjeomsorg (IFO) Översyn
- Webbaserat anhörigstöd - En bra plats
- Jämställda biståndsbeslut
- Val av nytt PUL-ombud
- Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
- Anslutning till Migrationsverkets e-tjänst för kommuner
-

Forts Socialnämnd i praktiken

- **Karlshamn**
- 11 sammanträden
- Ca 170 ärenden
- 55 % information
- 10% yttranden över motioner, medborgarförslag , cykelplan, detaljplaner, statliga utredningar
- 18 % Till KS/KF
- 17% egna beslut

- Klagomål avvikelser
- Utveckling av undersköterskerollen ohälsotal/sjukfrånvaro
- revisionsrapport om biståndshandläggning inom äldreomsorg
- Riktlinjer
- Föreningsbidrag
- Gränsdragningsdokument gällande hjälpmedelscenter i Blekinge
- Rekommendation från SKL att stärka utveckling och kvalitet på särskilda boenden för äldre nattetid 2017/351
- Flytt av LSS-verksamheten från omsorgsnämnden till nämnden för arbete och välfärd 2016/2015
- Utredning om att införa valfrihetssystem enligt LOV
- Behov av särskilt boende i Karlshamns kommun

Om vi hade haft en socialnämnd 2017

- Ca 30 ärenden hade behandlats i socialnämnden och ett antal hade varit egna beslut
- Avtal Samverkande sjukvård i Färgelanda kommun 2017
- Hälsa- och sjukvårdsavtal
- Information – nyckeltal (köer mm)
- Ställningstagande till om barn utan legal vårdnadshavare (ensamkommande) ska få stanna kvar i sitt boende även efter uppskrivning av ålder och fram till dess Migrationsverket fattat beslut i asylärendet.
- Patientsäkerhetsberättelse omsorg
- Kommunal taxa för transport av avlidna
- Information om ekonomiska konsekvenser av placeringar enligt socialtjänstlagen (SoL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om särskild service till viss funktionshindrade (LSS) och Lagen om vård av missbrukare
- Rekommendation för arbete med ökad kvalitet nattetid i särskilt boende för äldre
- Samarbetsavtal – Försörjning av personliga hjälpmedel med Västra Götalandsregionen från 1 oktober 2017
- Gemensam organisation för personligt ombud i Fyrbodal
- Äldreplan 2018-2023 - förslag från den tillfälliga beredningen

Skolnämndens uppgifter

- Skolnämnden ansvarar för den verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för själva driften av verksamheterna.
- Är huvudman för förskolan, öppen förskola, pedagogisk omsorg, grundskolan
- inklusive förskoleklassen, grundsärskolan, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen
- svarar för tillsyn enligt skollagen 26 kap 4§ av förskola och fritidshem som utförs av annan i kommunen samt den pedagogiska omsorg som erhåller bidrag av kommunen.
- Är remissorgan i frågor som rör verksamhetsområdet och medverkar i samhällsplaneringen
- Fördelar de resurser som kommunfullmäktige har tilldelat nämnden för att ge rektor och annan personal i skolan förutsättningar att nå de nationella målen.
- Formulerar lokala mål för uppföljningen av skolans resultat som utgår från de nationella målen för utbildningen.
- Vara mottagare av uppföljningen av de nationella och lokala målen - kvalitetsredovisningen

Exempel på ärenden som tillhör skolans inre arbete och därför är rektors ansvar

- Rektor/förskolechef ska bland annat ansvara för och besluta om
- Ledning och samordning av det pedagogiska arbetet och ha ett särskilt ansvar för att utbildningen utvecklas.
- *”Pedagogiskt ledarskap är allt som handlar om att leda skolans arbete och ansvara för en god måluppfyllelse i relation till de nationella målen i skolan och för att förbättra skolans resultat så att varje elev når så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.”* (skolinspektionens definition)
- besluta om sin enhets inre organisation
- arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd,
- förskolans och skolans kontakter med arbetslivet och det omgivande samhället
- kompetensutveckling för personalen.
- längre ledigheter för elever
- avstängning
- omhändertagande av föremål
- befrielse från obligatoriska inslag i undervisningen i de obligatoriska skolformerna

Skolnämnd i praktiken

- **Dals Ed 2017**
- 9 sammanträden
- Ca 80 ärenden
- 63 % informationsärenden och rapporter och interna ekonomiärenden
- 18 % ärenden går vidare till KS/KF
- 19 % egna beslut

- Svara på revisionsrapport
- Rutiner för klagomålshantering
- Patientsäkerhetsberättelse
- Svar på skrivelse från lärararbetslag
- Lokaldisposition förskola

- Ombyggnaden av Snörrumskolan har varit nämndens stora fokus under 2017. Vid i stort sett varje sammanträde har nämnden fått rapport om bygget.

Forts Skolnämnd i praktiken

- **Lidköping 2017**

- 9 sammanträden
 - Ca 160 ärenden
 - 61% info och rapporteringsärenden några med uppdrag
 - 16% ärenden går vidare till KS/KF
 - 23% är egna beslut
-
- Ersättning till fristående skolor
 - Riktlinje för studie och yrkesvägledning
 - Regler för bidrag till pedagogisk omsorg som erbjuds som alternativ till förskola eller fritidshem
 - Risk- och sårbarhetsanalys gällande molntjänster i Barn & Skola
 - Önskemål om flytt av skolavslutningsdag
 - Verksamhetschefsansvar för barn- och elevhälsan
 - Godkänna patientsäkerhetsberättelse
 - Interkommunal ersättning 2017
-
- Har verksamhetsansvariga politiker som rapporterar varje sammanträde

Om vi hade haft en skolnämnd 2017

- Ca 20 ärenden av kommunstyrelsens hade behandlats i skolnämnden och ett antal varit egna beslut
- Rapport anmälningar om kränkande behandling
- Långsiktig organisation och lokallösning för skola F-9 inklusive fritidshem
- Patientsäkerhetsberättelse för skolhälsovården i Färgelanda kommun 2016
- Rapport om det systematiska kvalitetsarbete 2016 i förskola, skola och vuxenutbildning
- Rapport "Du äger ditt liv"
- Deltagande i utvecklingsarbetet PRIO
- Redovisning med förslag till åtgärder - Särskild utvecklings-gruppen för skolan med anledning av SKL:s rapport "Öppna jämförelser – grundskolan 2016"
- Remissvar angående Ansökan om godkännande som huvudman för utökning av befintlig fristående gymnasieskola från Thorén Innovation School AB i
- Riktlinjer - Start av fristående förskola, fritids och pedagogisk omsorg inklusive Godkännande av enskild anordnare av förskolor, fritidshem samt pedagogisk omsorg
- Godkännande av Naturmontessori väst AB som enskild anordnare av förskola på Dagsholm i Färgelanda kommun
- Ny plan för Informations och kommunikationsteknik
- Redovisning av Barnomsorgskön
- Överföring/överlämnande av skolhälsovårdsjournaler
- Barn och elevpeng inkl tilläggsbudget 2017
- Upphandling och installation av lätta byggnader/moduler i anslutning till förskola i Stigen och Ödeborg.
- Till och ombyggnad av förskolan Högsäter
-

Om vi hade haft skolnämnd och socialnämnd 2017 hade vi måst inhämta yttranden från dem i ett antal ärenden

- Bostadsförsörjningsprogram
- Mark och bostadsstrategi
- Årsredovisningen för Färgelanda kommun
- Svar på motion om arbetskläder
- Folkhälsobokslut
- Handlingsplan för Brottsförebyggande rådet, BRÅ
- Heltid som norm för anställningar i Färgelanda kommun
- Miljöpolitiskt program
- Godkännande av Livsmedels - och måltidspolicy
- Svar på motion om boendemiljön
- Ekonomiska Månadsrapporter
- Mål och verksamhetsplan - budget
- Riktlinjer för folkhälsorådet och folkhälsoarbetet i Färgelanda kommun
- Antagande av Beredning 2:s förslag till Vision för Färgelanda kommun 2030

Nämndsorganisationens påverkan på ärendemängden i kommunstyrelsen utifrån förhållandena 2017

- Ca 50 ärenden hade behandlats i nämnderna
- Ca 50 bygglov och tillsynsärenden tillkommer
- Ca 15 trafikärenden tillkommer

- Summa summarum: Kommunstyrelsens ärendemängd blir ungefär densamma 2018 som idag.

Jävsnämnd

- En uppgift:
- Besluta i ärenden där kommunen själv är part.

Ekonomi - Vad kostar det ?

- Förutsättningar för beräkningen
- Arvoden är beräknade utifrån val och arvodesberedningens förslag
- Ersättning för förlorad arbetsförtjänst är beräknat på en lön på 32 000:- /mån och att 70% av de närvarande är berättigade till sådan ersättning.
- Ersättningen för förlorad arbetstid är beräknad utifrån sammanträdestid + 1 timma
- Alla som har rätt att vara på sammanträdet ingår i beräkningen
- Hälften av sammanträdena är halvdagar och hälften heldagar
- Resersättningen är beräknad utifrån ett genomsnitt under 2017 – 1,5 mil per deltagare
- Sociala avgifter ingår
- Ingår inte:
 - Utbildningsinsatser
 - Surfplattor

Nya Förtroendemannakostnader

	Ny förtr kost	2017	skillnad	
Kommunfullmäktige 31+17	671000	640000	31000	
Kommunstyrelsen 11+11 + ksau	2410000	1798000	612000	
Skolnämnd 7+7 + au	430000	0	430000	
Socialnämnd 7+7 + au	720000	0	720000	
Jävsnämnd 3+3	64000	0	64000	
Beredning 7	148000	134000	14000	(2017 genomsnitt 2 bered)
Överförmyndare 1+1	112000	80000	32000	
Val och arvodesber 7	73000	0	73000	(ligger i KF 2017)
Revision 5	116000	86000	30000	
Ekonomiråd	0	99000	-99000	
Myndighetsnämnd	0	206000	-206000	
Totalt	4744000	3043000	1701000	

Påverkan på förvaltningen

- Förutsättning: kommunchefen är förvaltningschef för alla nämnder

Tillkommande sammanträdestid (i sammanträde + förberedelser)			
	tim		dagar
Kommunchef	262		33
Sektorschefer tot	704		88
Ekonomi	432		54
Personal	152		19
Adm personal	1164		146
Övrig pers	520		65
	3234		405
Motsvarar 1,6 årsarbetare			

Mera.....

- 52 fler sammanträden än i dag
- Ökat behov av sammanträdeslokaler som rymmer ca 20 (skol- resp socialnämnden) 18 ggr
- I heldagsutbildning (8 tim) av hela KF kostar ca 159 000:- + ev föreläsarkostnad
- Sannolikt tillkommer behov av ett antal surfplattor – kostade 5 500:-/st när de nuvarande köptes in
- Vi kan inte jobba lagligt enl tryckfrihetsförordningen och offentlighetslagstiftningen med nuvarande diariesystem – nytt kostar mycket men behövs oavsett organisation.
- Nämndsorganisation försvårar att jobba över ”sekretessgränser”, t ex när barn far illa – ju färre nämnder som är involverade, desto enklare
- Utgångspunkter för handläggningen av ärenden enligt förvaltningslagen
- 9 § Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.
- Dataskyddsförordningen ska hanteras av var och en av nämnderna

Kostnadsberäkning alternativa pol organisationer

- Så här har vi räknat
- KF, revisionen, överförmyndariet, krisledningsnämnden är inte inräknade
- Använt nuvarande arvodesbestämmelser
- Inga fasta arvoden till presidierna - bara sammanträdesarvoden
- Alla som har närvarorätt har förutsatts vara på plats
- Ingen reserersättning eller annan kostnadsersättning
- Ersättning för förlorad arb förtj beräknad på lönen 30 000:-/månaden
- Ersättning för förlorad arb förtj för halvdagssammanträde (4 tim) är beräknad på 6 tim förlorad arbetsförtjänst
- ersättning för förlorad arbetsförtjänst för heldagssammanträden är beräknad på 8 timmar

- 75% av de förtroendevalda är förvärvsarbetande och har rätt till ers för förl arbetsförtjänst
- Ersättning till sektorscheferna är ett genomsnitt för gruppen
- Förvaltningens tider är en skattning av sammanträdestid + för- och efterarbeten
-
- Inga nya surfplattor finns med i beräkningen
- Behovet av ett nytt diarium som beräknas till 2 milj + licenskostn på 250 000/år - särskilt viktigt vid en nämndsorg är inte medräknat (Nuvarande licenskostnad är 52 000/år)
- I nämndsorganisationen finns inget ekonomiråd - vi räknar med att budgetarbetet sker i utskotten

Nämndsorganisationen

- KS 9+9, 9 halvdagar
- KSAU 5+ 5, 9 halvdagar
- Bygglovsn 3+3, 11 halvdagar
- Socialn 7+7, 9 halvdagar
- IFO au 3+3, 15 halvdagar
- Soc au 3 + 3, 6 halvdagar
- Utb nämnd 7+7, 9 halvdagar
- Utb au 3+ 3, 9 halvdagar

Vad kostar Nämndsorganisationen – förtroendemannakostnader

• Kommunstyrelsen med utskott	387 000
• Bygglovnämnden	137 000
• Utbildn nämnden med utskott	301 000
• Socialnämnden med 2 utskott	472 000
• Totalt	1 296 000

Vad kostar nämndsorg - förvaltningen

• Kommunchef	470 tim	265 000
• Sektorsch/förvch	840 tim	428 000
• Ekonomichef	880 tim	449 000
• Adm/PC chef	200 tim	99 450
• Adm/sekr	2 650 tim	1 050 000
• Övr personal	540 tim	245 000
• Total tid	5 600 tim	2 535 000

Totalkostnad nämndsorganisation

- 3 831 000

Utskottsorganisationen

- Kommunstyrelse 11+11 9 halvdagar
- KSAU 5 + 5, 12 halvdagar (3budg
- Soc utskott 3 + 3 15 halvdagar
- Utbildningsuts 5+3 9 halvdagar
- Samh bygg uts 5+3 9 halvdagar
- Ekonomiråd 8 5 heldagar

Vad kostar utskottsorganisationen - förtroendemannakostnader

• Kommunstyrelsen	392 000
• KSAU	91 000
• Utbildn utskott	140 000
• Soc utskott	187 000
• Samh bygg uts	140 000
• Ekonomiråd	122 000
• Totalt	1 173 000

Vad kostar utskottsorganisationen - förvaltningen

• Kommunchef	610 tim	380 000
• Sektorsch/förvch	560 tim	281 000
• Ekonomichef	520 tim	267 000
• Adm/PC chef	200 tim	103 000
• Adm/sekr	1750 tim	699 000
• Övr personal	330 tim	147 000
• Total tid	3960 tim	1 878 000

Totalkostnad utskottsorganisation

- 3 051 000

Nuvarande organisation

- Kommunstyrelsen 13 + 7 9 heldagar
- Ledningsutskottet 5 + 5 9 heldagar
- Myndighetsnämnd 5+5 11 halvdagar
- Ekonomiråd 8 5 halvdagar

Vad kostar nuvarande organisation - förtroendemannakostnader

• Kommunstyrelsen	647000
• Ledningsutskottet	142 000
• Myndighetsnämnden	223 000
• Ekonomirådet	122 000
• Totalt	1 144 000

Vad kostar nuvarnade organisation - förvaltningen

• Kommunchef	610 tim	380 000
• Sektorsch/förvch	395 tim	201 000
• Ekonomichef	450 tim	228 000
• Adm/PC chef	140 tim	169 000
• Adm/sekr	1000 tim	413 000
• Övr personal	200 tim	90 000
• Total tid	2795 tim	1 481 000

Totalkostnad nuvarande organisation

- 2 625 000

Jämförelse

-

	Nuv org	Nämndsorg	Utskottsorg
Antal			
Sammantr	34	77	59
Total			
Kostnad	2 625 000	3 831 000	3 051 000